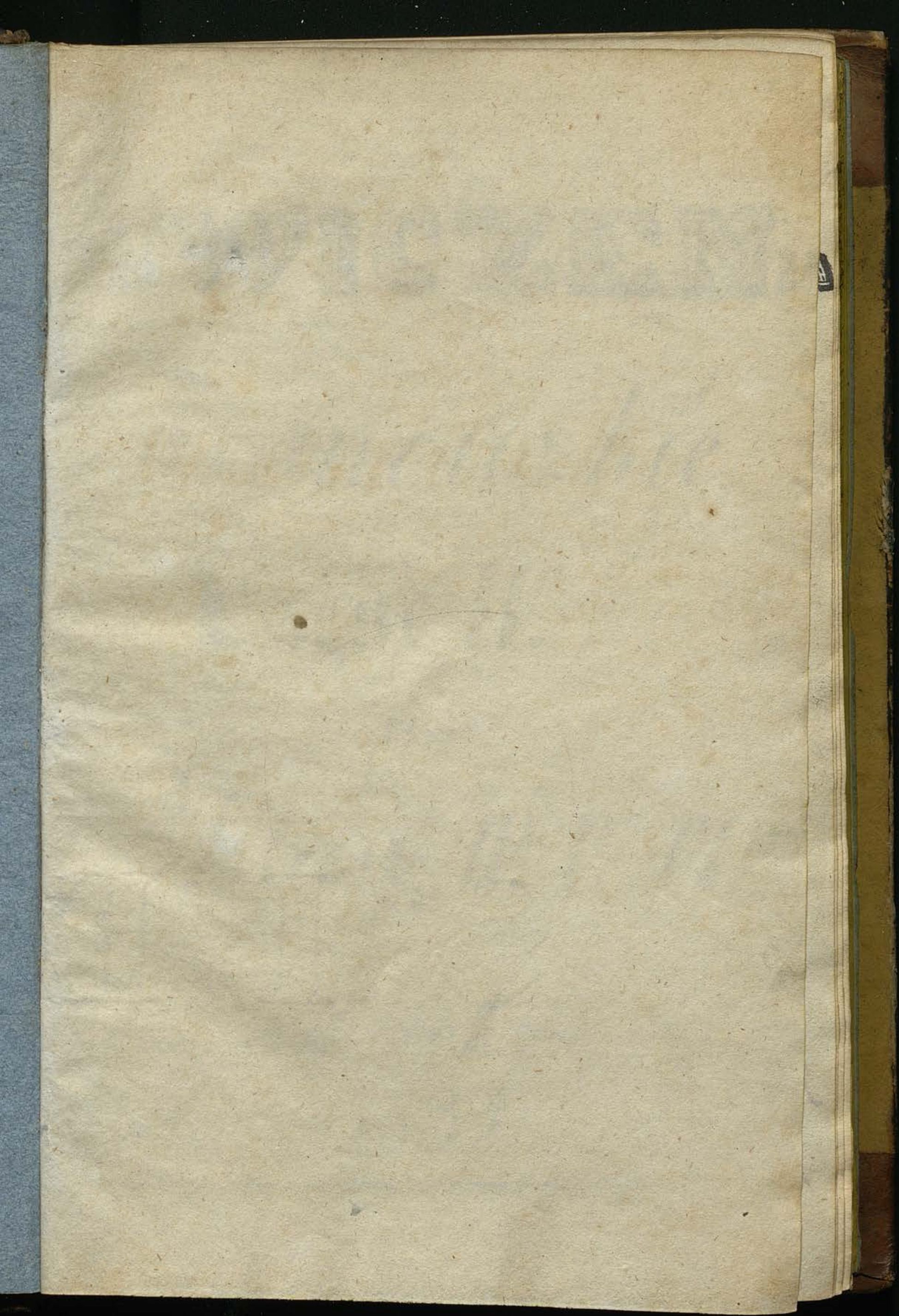

1

ĆWICZENIA

Francuzkie.

Część IIga

na

Klassę IVta Vta i VIta

na rok

1832

Książkę tę pisał Piotr de Marcoin
Profesor Lyceum S[tej] Barbary
w Krakowie. —

439 Zadanie 49

Na używanie zaimka osobistego soi

Często potrzebuiemy mnieyszego iak sami iesteśmy. — Często ieśli to dobrze mowię, pieniądze

Prawidło. Używa się zaimka soi mowiąc o rzeczach nieżywotnich, o osobach w ogolności, a nie używa się tego zaimka, mowiąc o osobach w szczegolności, w imionach tak żywotnich iako i nieżywotnich użytych w liczbie mnogiey; dodaie się do tych zaimkow même dla większey dobitności.

przy sobie, i z innemi ludźmi tak sobie postępować 1 iakbyśmy sobie życzyli, żeby z nami postępowano. — Nie można żądać, 2 żeby inni mieli zawsze czyste zamiary 3 trzeba tego nayprzód od siebie żądać. — Bardzo często działamy 4 tylko z miłości ku sobie; każdy pracuie chętniey 5 dla siebie iak dla drugich. — Kiedy iesteśmy skromnemi 6 nie myślemy lepiey o sobie iak o innych. Często ręczemy 7 za wierność osoby i zostaiemy 8 sami przy tym oszukanemi 9). — On lubi wiele mowić o sobie, a żeby wiele mowiło swych przyiacioł.

1 traiter 2 prétendre 3 pure intention 4 agir 5 volontiers 6 modesté 7 répondre 8 l'on y est 9 trompé.

50

Zadanie 140

dalszy ciąg

Jego siostra mowi mniey o sobie, iako swoich pr
iacielach. — Ona ma zawsze pieniądze przy sob
ona zawsze bierze książki z sobą. Ci Panowie wsz
swoie siostry zrobią. — Lepiey iest swoie interessa
memu sprawiać 2 iak innym ie powierzać 3 —
Filip II krol Hiszpański, był przyzwyczaiony
sam pisać. — Ci Panowie trudnią się 1 sami sw
iemi interessami. — Te Damy same sobie swoie s
robią. — Wasza brat ma zawsze noż przy sobie; W
na siostra ma zawsze igły przy sobie. — Ci Panow
maią zawsze pieniądze przy sobie; ich siostry n
gdy nie maią pieniędzy przy sobie. — Cnota iest n
miła sama z siebie; dobry uczynek nosi 6 swoie
nagrodę w sobie. — Religia chrześciańska iest podzi
wienia godna 7 w samey sobie, bez względu na ię
torych 8 ona udziela 9 czystych 10 rozkoszy, kt
rych bez niey 11 nie znaydziemy 12 — Występek iest
w samym sobie brzydkim. 13 Przechadzka, teatr, m
duła, tańce są same przez się niewinnemi zabaw
Te błędy są same z siebie przebaczenia godne; wdna
ciągną 14 za sobą smutne 15 skutki. 16

1 contaimment 2 conduire 3 confier 4 avait coutume 5
soignent 6 renferme 7 admirable 8 autant 9 do
ne 10 pur 11 hors de 12 trouver 13 odieux 14 entraîne
15 funeste 16 suite, f.

Zadanie 441. 51.

Dalszy ciąg

Kto ma iedwabne rękawiczki 1 naszego przyia-
ciela? Ia albo ty; on, ona, my, WPan, oni; ia nie 2
ty nie, on nie, ona nie, my nie. Mowiono tylko 3
o mnie, o tobie. Myślałem tylko o nim, oney, o nas.
Ia tego nie powiedziałem 4 ty to miałeś 5 moią
xiążkę; on to ią miał; ona to pożyczyła ią moiemu
przyiacielowi; myśmy to uczynili. Oni to pisali; one
to opowiadały, one to miały. — Pożycz mi 6 WPan trzy
złote; oddai mi WPan tesześć złotych, któreś mi winien.
Powiedz mi WPan szczerze 7 swoie zdanie, przedasz
mi WPan ten złoty zegarek, czy mi go darujesz? 8
Bądź zdrów 9 moi kochany przyiacielu; donieś 10
mi w krótce o twoim powrocie. Zabawiaymy się,
moy przyiacielu; rozmawiay 11 WPan z wszystkie-
mi, osobliwie 12 z temi kochania godnemi dziećmi;
mów WPan po francusku z niemi, ośeli po niemiecku
nie rozumieią. — Beze mnie, bez ciebie, nie byłby 13
dostał 14 pozwolenia; ze mną albo z nim poiedzie 15
Czy WPana siostra iest teraz w domu? Tak iest, ma
kilka przyiaciółek u siebie; WPana brat iest także
u niey; coż on robi u niey?

1 un gant. 2 ce n'est pas 3 on n'a parlé que 4 dire
5 qui a eu 6 prêtez 7 franchement 8 donner la 9 por-
tez 10 mandez 11 entretenez 12 surtout 13 il n'aurait
pas 14 obtenu 15 partir.

Zadanie 442

Na używanie Zaimków osobisty[ch]

On nie bywa tak często u W Pana. Czy W Pan ma[sz] tę wiadomość od niego czy od niey? — Czy ten list iest do mnie czy do niey; uday się W Pan do mn[ie] a nie do niey. — Sam będę pisał do niego, ty sam zaniesiesz list na pocztę, kiedy twoy brat sam nie chciał, iego siostra chce sama poiść; sami nie wierzyliśmy temu. W Pana synowie opo-dali ci tę nowinę, lecz oni sami iey nie wierzą. Ja nie pisałem do oyca, lecz do nich samych. W Pan boi się woyny, ia spodziewam się po-iu. W Pan zna tę osobę, ja iey nie znam. Ci Sy-nowie czytali gazetę, oni będą lepiey wiedzi[eć] iak my. Chwalono nas i naszą siostrę, lecz bracie tę siostrę obwiniano o to. Czy twoy brat powr[ó]-cił ze dworu? Tak iest on idzie z niego (sy[n]) by[ł] teraz w swoim pokoiu. Nie, Panie on nie iest [z] nim, bo on z niego teraz wyszedł 10 dla udan[ia] udania się 11 do swoych Rodziców. Jest to słusz-cena, zapewniam cię że nie zarabiam 12 nań prawie nic.

1 tenez-vous 2 pour 3 bruit 4 n'ayez allez 5 ... yont 6 content 7 a eux 8 croire 9 en accusé 10 sortir 11 pour se rendre 12 gagner.

Zadanie 44.

Dalszy ciąg

Przeszliśmy przez Amsterdam i zabawiliśmy 2 w nim osm dni. — Kiedy ci daię swe słowo, możesz się na nie spuścić, 3 bo to iest rzadny człowiek. Dom ten iest dość obszerny, 4 przymurowaie 5 do niego ieszcze ieden pawilion. Francuzi robili dobrze wszystko co nich myśliłi. — Skąd to pochodzi, że wyiaśniaią Atten... mu, oni się staraią nadać mu myśl, która się nie zgadza 7 z książkami kanonicznemi. — W wychowaniu młodych ludzi, trzeba mieć na widoku 8 aby im doskonalić 9 i kształcić 10 rozum i przygotować 11 ich przez to 12 do sprawowania godnie rozmaitych urzędów 14, które im są przeznaczone; lecz nade wszystko trzeba ich nauczyć chwały Bożey, którą Bóg wymaga od nich. Oni sprzedali swoie grunta, swoie bydło, domy, swoie ogrody i swoie dobra. — Ich ogrody są piękne — ich płoty 15 są okazałe. 16 On żywił 17 ich oyca, ich matkę, ich braci i siostry. Te pomarańcze zepsuią się, 17 ieżeli im nie dadzą wody. — Te konie są znurzone 18, kaz daćtroche wina. — Moie drzewa pomarańczowe straciły wszystkie swoie owoce —

1 passer 2 rester. deff. 3 compter 4 spacieux 5 ajouter 6 expliquer 7 s'accommoder 8 vous but de 9 cultiver 10 polir 11 disposer 12 ainsi 13 différent. 14 place f 15 palissade f 16 magnifique 17 vont. vers 18 harassé

Zadanie 44

Ludzie roztropni zachowuią 1 swych przy-
iacioł, głupi zaś utracaią swoich. – Czy to tw[oy]
koń? – To on. – Czy to 2 twoie rękawiczki? – [T]
iest, to są one. To nie one. – Ucz się geometry[i]
przyłóż 3 do niey całey twey uwagi. – Czy od[po]-
wiedziałeś na list twego kuzyna? – Nie od[po]-
wiem na niego. – Co iest na stole, połóż to pod
tem, a co iest pod stołem połóż to na stole. –
nie iest ani na łóżku, ani pod łóżkiem. – We-
źmi i połóż na nim wszystkie wiśnie. – Oto
moy pokóy, proszę weyść do niego. – Daro[…]
nie weydę do niego, bo mi się spieszy. 4 To p[ię]-
kne drzewo, moy brat siedzi przy nim. – Wy-
borna to rada, 5 iey to winien iestem całe
ie szczęście. – Miłość własna iest szkodliw[a]
i wprowadza nas w obłąkanie 6 wielk[…]
dnak do niey zwracaymy wszystkie nasz[e]
czynności. – Te domy są na dobrym powie-
trzu, 9 my im iesteśmy winni przywr[ó]-
cenie 10 naszego zdrowia. – Ta książka nas[…]
le mnie kosztuie, ale iey winienem moie o[…]
świecenie 11.

1 conserver 2 là 3 donner 4 être, met s'y 5 au-
conseil, m 6 égarement, m 7 étrange 8 [illegible]
nard, m 9 air, m. 10 rétablissement 11 instruc-
tion, f.

Zadanie 145 9.55

Mieysce zaimków w Rzędzie

Czy widziałeś mego oyca? — Tak iest widzia-
łem go. — Czy mówiłeś mu o moim interessie?
Nie bo go nie znam. — Czyś mu przynaymniey
powiedział, że czekam na niego. — Nie nie po-
wiedziałem mu tego, bo nie wiedziałem że trzeba mu
to powiedzieć. — Powiedz że mu to gdy go zobaczysz. Z
całego serca, ponieważ WPan tego chcesz. Czy po-
słałeś mu moy list? — Tak iest posłałem mu go przez mego
służącego. — Pokłoń mu się także odemnie. Day
mi WPan swoy scyzoryk, i oddayże mi moie pióro
chwal, kochay mnie WPan, pożycz mi WPan
niektóre książki francuskie, przedaj mi WPan tę
niemiecką grammatykę. Powiedz mi WPan szcze-
rze, czyli WPan moy zegarek widział? Idź do two-
iego nieszczęśliwego przyiaciela, day mu te dwa-
dzieścia dukatów, pocieszay go, mów z nim, baw się
nieiaki czas z nim. Oto przychodzą WPana sio-
stry. Zawołay że WPan, pytay się ich, czyli z nami do
naszego ogrodu poydą, czy nie zechcą. Oznaymże nam
że WPan przyiazd swoy do Paryża, oznaym go WPan
także naszym przyiaciołom

Savez vous? voulez? faites le lui en même tems. Une
compliments grendie spieter. Beconsoles. Ynav-
stoer. Imander.

§6 Zadanie 446

Dalszy ciąg

Oto dobre mieysce usiądź tam 2 albo tam ią
siaday. Będziemy mieli piękne widowisko b
na nie; będzie na nim wiele ludzi. Nie poydę
nie bom ie iuż widział. — Ale poydziesz z ta
tro? — Czy tam przyprowadzisz 3 twoie siostr
Poszley mu go. — Nie posyłay mu go. — Czy mu go
poszlesz? — Czy to im tam poszlesz? — Przyszley mi
tego co? — Poszley go tam, lub go tam nie posyłay
wszystko mi to iedno 4 Czy mi to dasz? Czy im to m
dasz? 5 Czy ich tam widziałeś? — Czy tam posłeś
Odbierz 6 go stamtąd. — A ia go tam umieszczę
On mi to proponował — On to mi proponował
Poszley mnie tam — Oddaymnie się 8 tego — Umieszczay
nas tam. Piszę WPan do nich często; piszę WPan
nas z adresy. Jeżeli WPan o naszych rodzicach
pamiętasz 9 donieść 10 WPan tego? piszę WPan c
nich. Ja żądam 11 tego, WPan mi go winien
iesteś. Jeżeli ia WPana o iego grammaty[kę] proszę
się zechcę, pożyczysz mi iey WPan? Gdybym był
chciał tych książek, toby moy oyciec mi ie kupi
Gdyby on miał tyle pieniędzy, toby był mi co p
życzył.

1 place 2 asseyez-vous 3 amenez, conduisez 4 nou
porte 5 présentez 6 rétirez 7 placez 8 chargez 9 va
ressouvenir 10 trouver.

Zadanie 44. 57.

Dalszy ciąg

[illegible]dzisz ten ogród? Ja ci go przedam. Jakiż się po-
[illegible]obaią te ksiązki? Ja ci z nich co pożyczę. Żądam
[illegible] które z nich sobie obieczie. Nie mioratych flasz
[illegible]ina do ogrodu? Moy służący ci tam zaniósł. Ja
[illegible] biorę tytuniu z sobą; Pan siedzia Dracy mi po-
[illegible]gić co z niego. WPan masz piękne Fortepiano, po-
[illegible] mi ie WPan na kilka tygodni, i ten młotek do
[illegible]trowienia 4 i te widły stronowe, 5 day mi ie WPan.
[illegible]to mapy 6 podobaią ci się 7 kup sobie ie. Te rzeczy
[illegible]łyby WPana siostrze przyiemne, kup iey niektóre
[illegible] cztery tomy 8 Floriana zrobiły by WPana dzieciom
[illegible]wielkie ukontentowanie. Day ie im WPan. Zatrzy-
[illegible]ay WPan swoie taiemnice, nie powiaday mi iey
[illegible]Pan — WPana doniesienie 9 mnie się nie tyczy,
[illegible]e powiaday mi go WPan. Gazety są nudzące 10
[illegible] czytay mi ich, nie powiaday mi WPan nic z nich
[illegible]Pan potrzebuie 11 tey Grammatyki, weź ią, ale
[illegible] pozwalay iey 12 To czytanie iest nierozumne 13,
[illegible]ie pozwalay go sobie WPan. Te ksiązki są źle druko-
[illegible]ane, nie zapisuy 14 ie sobie WPan. On pogardził 15
[illegible] parami, nie ofiaroy mu WPan więcey żadnych.

promettre 2 flacon, m 3 bailli, m 4 accordoir, m 5
fourchette tonique, f 6 carte géographique, f 7 plaire
9 volume, m 9 nouvelle, f 10 ennuyant 11 vous avez
besoin de 12 salir 13 déraisonnable 14 faire venir

58 12

Zadanie 148

Używanie zaimków dzierżawczych

Każdy owoc ma swoy smak. Troykąt 1 ma swo-
ie boki. 2 Rzeka wyszła ze swego koryta. 3 Ta
kwatera 4 iest pięknie zrobiona w swym rozkła-
dzie 5 Te drzewa zdaią się być obarczone 6 pod
swym owocem. Ta pustynia 7 ma swoie piękności
Strumyk przezroczysty 8 toczy tu swe bałwanki 9
ze słodkim szmerem. Przypatrz się 10 tey wielkiey
górze, która wystawiła 11 wśród nawe lata 12 swoy
wierzchołek 13 cały okryty śniegiem. Widzie-
liśmy tego roku te drzewa wydaiące 14 swe owo-
ce bardzo wcześnie. – Ta rzeka nie iest bardzo szer-
roka; lecz iey łożysko 15 iest bardzo głębokie. –
Te drzewa nie maią pięknych liści, lecz ich o-
woc iest przewyborny 16 Czytałem dzieło któ-
reś mi przysłał, znalazłem iego rozkład 17 do-
brze ułożony 18 – Listy Pani Sevigné są proste;
nadewszystko ich styl iest bardzo przyiemny.
To miasto wytrzymało 19 kilka oblężeń pamię-
tnych

1 triangle,m 2 côté,m 3 lit,m 4 quartier,m 5 compar-
timent,m 6 accablé 7 solitude,f 8 limpide 9 gaulez
10 petit flot,m 10 voyez 11 montrée 12 dans le cœur mê-
me 13 sommet,m 14 porter 15 lit,m 16 délicieux 17
plan,m 18 construit 19 a soutenu.

Zadanie 149.

Dalszy ciąg

Normandowie byli długo iego nayzgroźniey-
szemi 1 nieprzyiaciełami — Królowo! zbytek 2
nieszczęścia 3 w których Francia iest pogrążona 4
iest tem strasznieyszym 5, że ich źródło iest świę-
tym 6 To zgromadzenie 7 uczone iest bardzo użyte-
cznem, szacuią 8 powszechnie 9 iego członków. —
Trybunał sprawiedliwości 10 odbywa swoie po-
siedzenia 11 w Warszawie; znaią wszystkich iego
urzędników 12 Ogród Saski iest obszerny; ulice iego
są dość szerokie, osobliwie środkowa. — Wyborna to
książka czytałem iey ieden rozdział — Przeczytałem mu
moiey książki; wydarł mi iey trzy karty. — Móy oyciec
i moia matka są w domu, ieżeli chcesz, możesz z nie-
mi mówić — Mówiłem do moiey krewny, żem zapo-
mniał był, przed wczoray u niey, moie książki, moy
cyrkiel i moią tabakierkę, Twoia niegrzeczność 13
uraziła 14 twoia matkę i twoich przyiaciół, a ich uczci-
we postępowania 15 zjednały 16 mu przyiaźń u wszy-
stkich iego znaiomych 16 Niechay twoie postępowanie
17 będzie we wszystkich zdarzeniach zgodne 19 z twoim
przekonaniem 20

1 redoutable 2 excès, m 3 mal, m 4 livré 5 affreux 6 sacré 7
société, f 8 estimer 9 généralement 10 de justice 11 tenir
ordinairement séance à 12 magistrat, m 13 mortifier 14
impolitesse, f 15 manière honnête, f 16 concilier 16 connois-
sance, f 17 conduite, f 18 s'accorder 20 conviction, f.

Zadanie 450

Używanie Zaimków skazujących

Jak się WPan to podoba? To iest nie źle, to pięknie zro=
bione 1. Tu iest bardzo piękny rysunek, a tam iest tez=
szcze portret w Miniaturze. To iest puszka na tytuń
2 a tam iest wasza. Pan N: nie przyidzie tego wie=
czora, to mi przynaymniey powiedział 3 Staray się
WPan namowić go 4 aby przyszedł. Powiedz mu
WPan, że całe towarzystwo 5 czeka na niego. Patrz
WPan, to musisz mu to powiedzieć. Albo ia wolę
do niego list napisać 6 Tu iest to, co ia mu mam
powiedzieć; zanieś mu WPan ten billet. Ale oto ia
przychodzi, i tu iest ieszcze ieden, który za nim idzie
7 to iest Pan L: bardzo zabawny człowiek. Gdzie
zaś są obadwa bracia L.? Tam wchodzą 8 ale ta
wchodzi ieszcze dwoch. 9 To iest pan L. i Professor
T. ci przynoszą nam nowiny. A któż to iest ten
Pan, który gazetę czyta? Nie znasz WPan Pana
K. naszego codziennego towarzysza? 10 Ten ie=
dynie iest szczęśliwym, kto się bez zbytku obeyść
umie. 11 Takowym wcale nie trzeba zazdrościć które=
rzy od iednego ukontentowania, od iednego zbyt=
ku 12 spieszą do drugiego. 13.

1 joliment. fait 2 boite à tabac 3 ce qu'il m'a dit du
moins 4 l'engager à .. 5 société 6 écrire un billet
7 le suit 8 qui entrent 9 les deux 10 compagnons
11 se passer du superflu 12 jouissence 13 enjouinae

Zadanie 451. 615

Dalszy ciąg

Co WPan o tem mówisz! To bardzo piękne. Tu
iest moia droga, a tam wasza. Otoż to iest co mu
powiedział. Oto to mu trzeba powiedzieć. Oto przy
chodzi. Oto wchodzą. Oto mnie wołaią. Ten który
przenosił swóy obowiązek nad swoie ukontento
wanie, iest prawdziwie mądrym. To iest nieszczę
ście, nie mieć przyiacioł. Takie owoce są rzadkie.
Day mi WPan taką funt de cet gruszkę. Nie mów
mi WPan nic o owych kobietach, które na wszyst
kie bale chodzą 2 i na wszystkie zabawy 3; owe są
w moich oczach daleko szacownieysze, 4 które się
iedynie swemi obowiązkami iako de żony i matki
zatrudniaią. Ja mu sczescie zrobiłem. On mi wy
płatał 5 tego figla. Chocham WPana naystarszą
córkę, 6 i oprócz tey żadney inney dziewczyny. 7 Bo
gaci czynią ubogim mało co dobrego. 8 Ponieważ
nie wiedzą, co to iest być nieszczęśliwym. Jest to
nieznośnym przesądem 9 wierzyć, iż iest wielka
zasługa ubogim małą część swego zbytku udzielać.
Ta dziewczyna i ta dama są sobie zupełnie podo
bni. Ja mnie mam że to iest tey matka.
1 qui préfère 2 qui sont de tous 3 font naitié de
plaisir 4 respectable 5 joué 6 tous m 7 c'est votre
fille ainée que 8 peu de bien 9 présomptions.

x62 Zadanie 452

Używanie zaimków względnych

Trzeba dobrze obierać przyiacioł przyiacioł który rym chcemy dać swoie zaufanie 1 Weź się drogą która przyszedł 2 Chroń się z błędów w które ia padłem. Emilia z którey wyszedł iuż poumierała. Nie masz nic czegoby Bóg nie był sprawcą 4 Dobroć Pana którey doznaiemy 5 codzień skutki, powinna by nas zachęcić 6 do zachowania 7 iego przykazań. Są to rzeczy na które 8 ząnoiśnie dawr uwagi. Młodzieniec który iest powołany 8 na przestrogi 9 które mu się daią, będzie miałnie ochibnie 10 zasługi. Porzucać 11 obyczaie którym winno się iest we zwycięstwa, dla przybrania 12 obyczaiów jeller 1 tych którzy są zwyciężonemi, 13 iest to postępkiem który nie może być darowany 14 Wielkie serce iest tak przejęte 15 korzyściami 16 których mu się życzy, iaki i darami które mu się składa 17 Jest to skutek opatrzności Boskiey, który ściąga 18 podziwienie 19 wszystkich ludzi.

1 confience f 2 venir 3 evite: 4 auteur, m 5 resentie 6. engager 7 a pratique: 8 appeller, 9 avis 10. infailliblement 11 quitter: 12 pour rendre 13 vaincue 14 : excuser 15 saisi: 16 avantages m 17 on fait 18 attirer: 19 admiration, f

Zadanie 453 63

Dalszy ciąg

Uczyńmy się zdolnemi 1 wypełnienia obowiązki do których Bog nas przeznaczył 2 Gdy się pytano iednego człowieka rozumnego czyliby był szlachcicem; odpowiedział, Noe miał trzech synów nie wiem od którego pochodzę. 3 Nałogi 4 złe są to choroby których pomocy ludzkie nie mogą zaradzić. — Choroby duszy są nayniebezpiecznieysze; powinnibyśmy pracować około ich wyleczenia; bo o czem iednak wcale nie myślemy. — nie masz nic o czemby więcey pisano. — Nie masz nic, czegoby się nie dokazało 1 dobrą chęcią. — Henryk IV uważał dobre wychowanie młodzieży iako rzecz od ktorey należy szczęśliwość Królestw i ludów. — Anioł przestrzegł trzech królów 8 by się nie puszczali 9 tą samą drogą, którą przyszli do Betleem. — Uczyń 10 mocne postanowienie nosić ono krzyż, na którym Jezus Chrystus twoy Bog i Pan chciał 11 umrzeć dla miłości twoiey — Sprzymierzeni Rzymu, rozgniewani 12 i oraz zawstydzeni 13 że uznali za Panią miasto, którego wolność zdawała się być wygrana 14 na zawsze, zaczęli zrzucać 14 iarzmo 15 którego nie nosili tylko z przykrością. — Jest to złe któremu trudno zaradzić.

Zadanie 454

Dokończenie

Jest to rzecz od którey zależy moie szczęście. Dom w którym on mieszka iest sprzedany. Niemasz żadney chwili w życiu w którey byśmy nie potrzebowali 16 Wszechmocności Boga, ku zachowaniu nas. 17 Jest warunek bez którego on nie zakończy targu, są to pobudki na których się wspieram. 18 Jest to kobieta która przepędza całe życie swoie na robieniu nic nie znaczących taiemnic, 19 w których iednak nie można zaręczyć, 20 pewność. 21 Czyli to iest kupiec którego sukna tak zachwalasz? Gdzie iest ta kupcowa mod o którey WPan tak często wspominasz? Oto są Panowie i Panie, których towarzystwo tak bardzo lubisz. Tam iest ogród, i dom którego położenie 22 tak cię podoba. Oto są książki o których mówisz. Nie wiem gdzie są pióra którychem użył 23 Drzewo którego gałęzie bardzo się rozszerzaią nie ma dobrych owoców.

1 capable 2 destiner 3 descendre 4 habitude, f 5 vicieux 6 remedier 7 on ne vienne à bout 8 magasin, m 9 de ne pas reprendre 10 prendre 11 a bien voulu 12 indigné 13 honteux 14 recours 15 joug, m 16 avoir besoin de 17 pour nous conserver 18 se fonder 19 à faire des cachotteries 20 garantir 21 certitude, f 22

Zadanie 39.

Po N^rze 32. Na zaimki bezwzględne i pytaiące

Zaimki Bezwzględne są te które nie maią związku z Imieniem które ie poprzedza, takiemi są:

Qui, kto; quel, który; que, co; quoi, co.

Wiem kto W Pana zgwałał. — O co się pytasz 1. — Kiedy się kto nie przykłada za młodarci, nie wcześnie się ztrudzieć 2 w wieku męskim 4 — Pytamy się często: Kto iest ten człowiek? — Kto są ci chłopcy? — Kto są te dziewczęta? — Od kogo się o tem dowiedział 4 Do kogo mówi? — Co robi? — Co iest na jego usługi? Co? iesteś tu wszcze? — O co się kto pocze? 5 — Co? pięknieyszego 6 — Co zachwytzaiącego 7 — O co idzie 8 abyśmy nie byli dobremi przyiaciołmi — Na co oklaskujesz 9 — Z czego to iest zrobione? — Przychodzi 10 nam opowiadać 11 nowy dobry las, 12 po czym odszedł — O kim byś mi tylko mówił, mało mnie to obchodzi 13 — Który z waszych synów, albo która z waszych córek to pisała? — Naymłodsza 14 z moich córek to pisała — Kto iest ta osoba, na którą (genitif) ona się skarży? 15 — Jest to chłopiec, któremu pierścionek posłano, 17 który go iedney z tych panien darował 18 — Którey że z tych panien go podarował? Tey która się zawsze śmieje 19 — One się wszystkie śmieią, o którey mówicie?

1 demandez 2 s'appliquez 3 s'occupez 4 apprendiez 5 embarassez 6 gentil 7 ravissant 8 tient-il 9 applaudissez-vous 10 il vient 11 raconter 12 bonne fortune 13 peu m'importe 14 c'est la cadette 15 se plaint 16 envoyez 17 a fait présent 19 elles rient toutes.

Zadanie 39.

Dalszy ciąg.

Kto iest ten Pan? — Jest to urzędnik. — Jakiż to urzędnik? 1 — Jest to urzędnik francuski — Który? — Ten który cię wczoray widział. — Kto iest ta Pani? — Jest to kupcowa — Jakaż to iest kupcowa? — Jest to kupcowa z Warszawy. — Która? — Ta która znasz. Kto są ci Panowie? — Są to żołnierze — Jacy to są żołnierze? — Są to żołnierze francuzcy. — Którzy? — O których z WPanem mówiłem. — Kto są te Panie? Są to chrabiny. — Jakież to są Chrabiny? — Hrabiny Cesarskie. — Które? — Te które przyiechały 3 wczoray. — Cóż to iest? — Co? — Czego chcesz? — Kto to powiedział? — Nie wiem kto to iest. — Co to ma znaczyć? Czy wiesz 4 kto to iest? — Czy wiesz co to iest? — Chciałbym wiedzieć 5 który to człowiek powiedział? 6 Która ta kobieta powiedziała? — Jacy Panowie byli tutay? i iakie Panie odiechały 7 dzisiay? — Którzy z tych małych chłopców byli złośliwemi? Ci tu, lecz poprawili się. Które z tych Panien są nieposłuszne mu? 8 Te tu były nieposłuszne; ale teraz iuż niemi nie są. Powiedzcie mi, 9 którem z tych dzieci mam dać podarunek 10 Tem który naylepiey swoie zadania przetłomaczył 11 Która z tych kobiet iest waszą matką? i który z tych studentów 12 iest wasz brat? Która, Datif: z waszych sióstr mówiliście o mnie? i która kocha mnie? i cicho 13 Mości Panie, w iakim celu Dat: pytasz mię o to wszystko?

1 officier 2 vu 3 arrivée 4 savez-vous 5 savoir 6 a dit 7 parti 7 méchant 8 désobéissant 9 dites-moi 10 faire présent 11 traduit 12 étudiant 13 doucement 14 demande

Zadanie 393.

Dalszy ciąg

Jakiż iest wasz zamiar, i na iakie pytanie chcesz że-
bym odpowiedział? 2 Który rozumny 3 człowiek
czyni 4 tysiąc pytań razem 4 iak WPan czynisz? —
Które z tych dzieci iest twoie? które? to co ma czerwo-
ną czapkę. 5 Która z tych lepiey tańcuie? — Która?
a więcey wpada w oczy? — Którey byś dał Diamen-
ty? — O którey WPan mówisz? — Owoż są dzieci, do któ-
rych sie udaszy, aby wiedzieć drogę? — Które z nich iak
mniemasz, będą roztropnieyszemi? — Od których
zostałeś tu przyprowadzonemi? 8 Oto człowiek!
iaki? ten co idzie przez pole. O którym WPan mówisz?
o tym co ma kiiy w ręku. — Któremu z tych ubogich da-
łeś WPan iałmużnę? — Któremu? temu, który mi sie
zdawał 9 nayżnnieyszy być zdatnym 10 do zarobie-
nia 11 na życie. — Które z tych sinogarlic 12 podobaią się
WPanu? Które? wszystkie podobaią mi sie 13. Którey
z tych kur, mamy naywięcey kurcząt? Którey? tey
która wysiadywa 13 naywięcey iay. — Którym WPan
daiesz rzecz? wszystkim. — Moia siostra odiechała.
14 Która? — Moy brat przybył. 15 Który? — Ja tę no-
winę od iednego z kupców słyszałem. 16 Od które-
go? Ja moią książkę iednemu z tych kupców da-
łem. Któremu? —— 15 arriver 16 apprendre
1 intention f 2 répondre 3 raisonnable 4 à la fois 5 bon-
net m 6 tomber 7 adresser 8 amener 9 paraître 10 ca-
pable 11 gagner 12 tourterelle f 13 plaire 14 partir

Zadanie 394

Dalszy ciąg.

Który z WPana synów to pisał? 1 Która z córek
WPana odiechała? Któremu z tych ubogich dał
WPan swoie stare suknie? – Od którego z tych kup-
ców, kupiłeś 2 WPan swoie sukno? Która z tych Pań
iest matką WPana? – Który z tych uczniów 3 iest bra-
tem WPana? – Do którey z swoich siostr pisze? –
Którą on kocha 4 z tych dziewcząt? – Który z tych do-
mów należy do WPana? 5. – Który z swoich ogro-
dów chcesz WPan sprzedać? 6. Od kogo te wiada-
mości dostałeś? 7 Od iednego z mych stryiów. – Od
którego? – Od Adwokata. Komu dasz ten bukiet?
Iedney z mych przyiaciółek. Którey z tych przy-
iaciółek? – Siostrze WPana. Oto są wstążki róż-
nego koloru: 8 które wolisz 9? – Ile kosztuią te? –
Które? Różowe, błękitne i zielone są, te które mi
się nayleprzey podobaią 10 – Co znaczy 11 ten niepo-
rządek? 12 Kto to wywrócił ten kałamarz na
moie sekreterze? – Nie mogę tego powiedzieć 13
Iak to? Nie wiesz tego? – Nie, WPan by łaiał 14 tego
biednego chłopca, który to 15 przez nieostrożność
16 zrobił. – To iest ieden z mych braci który iest nay-
młodszy. – Co to iest? – Co WPanu brakuie 17 Czego się
śmieiesz? 18 To nic nie iest. –

1 écrit 2 acheté 3 étudiants 4 aime 5 est à vous 6 vou-
lez vous vendre 7 avez vous appris 8 de toutes les cou-
leurs 9 préférez 10 plaisent le plus 11 veut dire 12 dé-
sordre 13 je ne puis pas vous le dire 14 gronderiez 15
qui ne l'a fait que 16 par mégard 17 manquez 18 riez.

Zadanie 395

Dalszy ciąg

Powiedz mi szczerze 1 czego się śmieiesz? 2 Z boiaźni 3 małego chłopca, który W Pana widział 4 wchodzącego. 5 Który z tych Panów iest W Pana bratem, a która z tych przyiemnych 6 Panienek iest W Pana siostrą? Któremu z tych dzieci, od którey z waszych przyiaciołek dostaiesz 7 wszystkie te kwiaty? Któremu z waszych braci, którey z waszych sióstr przeznaczasz 8 ten śliczny 9 podarunek? Który z tych młodych Panów są waszemi przyiaciołmi? i które z tych młodych Panienek są waszemi siostrami? i Których z tych pałaców, których z tych miast zadziwiasz się 10 tyle nad wesołemi 11 okolicami? 12 Którym z waszym kuzynom, którym z waszych kuzynek napiszecie listy? Którym z tych pałaców, którym z tych miast daiesz W Pan pierwsze mieysce? 13 Oto są moi bracia: który z dwoch ma W Pana szczyrzych? Oddałem 14 go iedney z waszych sióstr. Którey z moich sióstr oddałeś go? Julii. Z którego z moich ogrodów, z którego z moich domów przychodzicie 15 teraz? 16 Które z tych czterych pałaców i które z tych dwunastu miast naywięcey się podobaią? 17 Które z moich ogrodów i które z mych domów chcesz W Pan kupić? 18 Od których z moich kuzynów i od których z moich kuzynek dostaiesz te książki?

1 dites moi franchement 2 ce qui vous fait rire 3 de la frayeur 4 entendu 5 venir 6 aimable 7 recevez-vous 8 destinez-vous 9 joli 10 admirez-vous 11 riant 12 alentour 13 rang 14 rendu 15 venez-vous 16 présentement 17 vous plaisent le plus 18 acheter.

6

Zadanie 396
Qui que quoi

Prawidło. Que nie może nigdy stać inaczey iak przed
czasownikiem; także przy żadnym przedym-
ku mieysca nie ma. Qui, ściąga się tylko do osob,
i nie tylko w poiedynczey i mnogiey liczbie, ale
także w obydwoch rodzaiach się używa. Quoi
co, w podmiocie i rządem prostym stoi prze-
dymkiem albo także bez niego za czasowni-
kiem zamiast que.

Kto iest zawsze mądry, i kto z nie popełnił żadnego
głupstwa? 3 Kto iest zawsze kontent z nas? i z kogo
iesteśmy zawsze kontenci? No, coż na to powiecie?
4 Nie odpowiedacie 5 nic. O kim albo o czym my-
ślicie? 5 Powiedzcie 6 mi o kim tedy albo o czem
mowicie? 7 Kto cię więcey lubi nade mnie? kogoż
mniey kochacie nade mnie 8 Kto z was dwoch ku-
pi te książkę? Który z was lub waszych siostr za-
niesie 9 ten list na pocztę? Je voudrais savoir 10
qui vous avez pour ami, i kogo sobie siostra obie-
rze 11 za przyiaciołkę. Gdybym wiedział 12 kto
nay pierwszy przybędzie 13 od mego oyca lub od mo-
iey matki a kto odeydzie 14 ostatni od moiey bra-
towy lub od moiey ciotki, tobym wyszedł 15 na-
przeciw nich.

1 sage 2 ne fait pas 3 sottise 4 qu'en dites vous 5 ré-
pondez 6 pensez 7 parlez vous 8 que moi 9 portera
10 wiedzieć 11 choisir 13 arrivera 14 partira 15 sortir
au devant de quelqu'un.

Zadanie 97

Dalszy ciąg

Kto umarł wprzody, od niego lub odemnie? Kto
z nas lub z nich w zamianie 2 zyska? 3 Nie wiem do
kogo się udać 4 na kogo się mam użalać? 5 Kto nie
umie ukryć taiemnicy 6 nie iest prawdziwym przy-
iacielem. Komu wierzyć 8 potrzeba? o starodaw-
nych 9 i tegoczesnych 10 Wiem od kogo brać radę 11
szczwey: do kogo się mam udać? 12 Opowiada 15 swo-
ie szczęście 16 tym co go chce słuchać. 17 Ta pani da
mu poznać 18 kto ona iest, - Przyprowadź 19 z so-
bą kogo chcesz! Ta panna iest z tak przyiemney spo-
łeczności 20 Czy to iest komu się dostanie 21 Co smu-
tnieyszego? 22 iak los tych nieszczęśliwych? - Co nay
przyiemnieyszego iak widowisko 23 nieba zasia-
ne 24 gwiazdami! Co z naywspanialszego 25 iak
piękna noc lata! - O czem traktuie ta historyia?
O czem nauczyciel mowił? - Czego twoy przyiaciel
iest wynalazcą? 26 Do czego on iest skłonny? 27 Na co
obraca 28 swoie pieniądze - Na co iest wystawiony?
29 Na co się wystawił? - W czem się ten Pan odznacza?
30 W czym miał swoie pieniądze? - W czym mu bra-
kuie 31 roztropności? 32 prudence f

1 mourra 2 au chand 3 gagneraient! 4 adressez 5 plain-
dre 6 secret, m 7 faut il 8 croire 9 ancien 10 moderne, m
11 conseil, m 13 contes 16 bonne fortune f 17 entendre 18
fera connaître 19 amener 20 agréable société 21 c'est à
qui l'aura 22 triste 23 spectacle, m 24 semé 25 majestu-
eux 26 inventeur, m 27 enclin 28 employe-t-il 29 ex-
posé 30 excelle 31 manque-t-il.

Zadanie 398

Dalszy ciąg

Mandez moi la quoi je doit m'en tenir on exami-
ne 2 à quoi il serait propre 3 kogo masz za przyia-
ciela? kogo obrała 4 twoia siostra za przyiaciołkę?
kogo obieraią za towarzysza? 5 kogo nie obieraią
za towarzyszki? Kto są ci Panowie? kto są te da-
my, kto są te osoby które my widziemy? Czyia to
iest historyia? od kogo masz tę wiadomość? 1 Ko-
mu się opowiedała? do kogoś to napisała? O kim
mowią? do kogo się udać potrzeba? Wiem kto cię
kocha i kto cię przekłada? 6 nad moią siostrę —
Rozumiem 7 o kim W Pan mowisz, od kogo od ko-
go dostałeś 8 te kwiatki, i komu dałeś wszyst-
kie te pieniądze Otoż to iest dobrze, otoż to iest pię-
knie, otoż co nam powie 9 o tey sprawie 10 Uwierz
11 komu zechcesz; 11 je m'en raporterez 12 do rozsąd-
ku, czyiego będziesz chciał; złożę te pieniądze ko-
mu zechcesz Nie wyznaię 13 umiejętności; 14 a co
więcey zapieram się 15 go. Nie znam swoich ku-
zynow, a co gorzey 16 pogardziam niemi 17 Co przy-
iemnieyszego, rozsądnieyszego 18 iak całe iego
rozmowa, iak wszystkie iego prawa! Co nayszka-
radnieyszego 19 nad kłamstwo.

1 uwiadomić 2 rozstrzasać 3 zdolny 4 choisir 5 com-
pagnon, in 6 préférer 7 comprendre 8 recevez vous
9 dira 10 affaire, 11 en croirai 11 vous direz 12 odwoływać
13 je n'avoue pas 14 le savoir 15 je le nie 16 qui pis est
17 méprisez 18 sensé 19 odieux

Zadanie 399

Dalszy ciąg

Co naydziwnieyszego 1 nad ten wynalazek? 2 chciał
byś się dowiedzieć tey taiemnicy? czym się zatrud-
niasz? 3 o czym rozmawiacie? 4 na co się uskarża wasz
przyiaciel? O co go obwiniacie? 5 W czym znaydzie 6
ukontentowanie? Na czym przepędza swoy czas?
na co iest wystawiony? na co się markotnego 7 okaze-
kuiesz? 8 W czym ważnym 9 chybił? 10 czym otworzo-
no moie drzwi? Na czym postawiono 11 doniczki
z kwiatów? Na czym bierzesz? 12 Na czym się zasadza 13
ten hałas? Na co potrzeba nagli? 14 Na czym opie-
ra 15 swoie pretensye? Czego żąda? Czego chce? Cze-
go życzy sobie 16 ta dama? Które to są miasta polskie,
które naywięcey naywięcey 18 w tegoroczney wy-
prawie 17 ucierpiały 19? Potyczka była krwawa; 20
chodziło o to 21 kto się był nayodważniey 22? Kto stwo-
rzył świat? naymędrsza 23 i naydoskonalsza 24 is-
tota, którą my Bogiem nazywamy? Kto iest naysza-
cownieyszy 25 z ludzi? to iest bez żadney sprzeciwności
26 naycnotliwszy i nayrozsądnieyszy 27 Jeżeli się
w młodości nie przykładamy do jakiś rzeczy, to nie
wiemy czym przepędziemy nasz czas na starsze lata 28

1 admirable 2 invention, 3 occupez 4 entretenez 5 lac-
cusez-vous 6 trouve-t-il 7 passe-t-il 8 attendre 9 impor-
tant 10 manquez 11 mis 12 couchez 13 fondé 14 insistez 15
appuie-t-il 16 desirez 17 le plus 18 dans la campagne de cet-
te année 19 souffrir 20 sanglant 21 c'était a 22 courageuse-
ment 23 sage 24 intelligent 25 estimé 26 sans contredit
27 raisonnable 28 l'âge virile.

Zadanie 400

Zaimki pytaiące łączne

Prawidło — Zaimki pytaiące są te, które używamy, ażeby się o iaką osobę albo rzecz pytać, takiemi są: Quel, który; quelle, która; te się łączą z Imionami, i kładą się zawsze przed Imieniem.

Jaka iest pogoda? Jakie tam masz Wpan pióro? — Jakież konie Wpan kupił? — Jakie towary sprzedałeś Wpan? — Który mały chłopiec kupił te książki? i któ-rey Pannie sprzedał ie? — Ten tu chłopiec kupił ie, ale nie wiem u iakiego księgarza 2 i podarował ie 3 tamtey pannie — Ona ie też przyięła? 4 Jakaż panna nie przyimie 5 podarunku? — Jakież tedy są książki? To są tragiczne komedye i komiczne tragedye. Co będziemy robić 7 kochany Grzegorzu? Będziemy się ieden drugiego pytali. 8 Jakież będziesz grał role? 9 czyliż się chcesz pytać lub odpowiadać? 10 Które lepiey wolisz 11 odbywać? 13 Jak chcesz. Więc powiedz mi kto był pierwszym Cesarzem niemieckim? — Karol wielki. Któż mu wkładał 14 ko-ronę cesarską 15 na głowę? — Papież Leon trzeci. W którym się to roku stało? 16 W ośmsetnym. Któ-rego dnia? — W Boże narodzenie. — W którym mieyscu? — W Rzymie. — Czyim synem był Karol wielki? syn Pepina.

1 vendu 2 je ne sais pas 2 libraire 3 m'en a fait présent 4 elle l'a aussi prise 5 prendre 6 jouerez donc 7 façon 8 nous interrogeons 9 rôles 10 interrogateur 11 aimes-tu mieux faire 12 3 4 mit 15 impériale 16 cela arriva-t-il.

Zadanie 401.

Dalszy ciąg

A Pepin czy to był za Xiąże? — Królem francuzkim. —
Któż teraz koronuie Cesarzów Niemieckich? — Trzy
Elektorowie duchowni. 1 Co podaią Cesarzowi pod
czas iego koronacyi? — Kapitulacye Elektorow. — To ią
warunki 3 podług których 4 powinien panować. 5
Coż ja a ię mam pytać Grzegorzu? — Co chcesz, bylem
się tylko tego uczył. 6 Od kogo mamy pierwsze za-
sady 7 sztuki mierniczey? 8 Od Matematyka z A-
lexandryi, imieniem Euklides. — Żył 9 w roku
trzechsetnym przed Chrystusem Panem. — Kto wy-
nalazł klepsydry? 10 — Pewien sławny filozof
imieniem Anaxymander, żył w roku pięcset-
nym osimdziesiątem roku przed Chrystusem Pa-
nem. — Komu śmy winni wynalazek kompasow?
albo słoneczniki 11 — Jednemu filozofowi z Miletu
który był wychowańcem 12 i następcą 13 Anaxy-
mandresa. Jakie było iego Imie? — Anaximenes, żył
pięćsetnego czterdziestego czwartego roku przed Chry-
stusem panem. — Od jakiego narodu otrzymaliśmy 14
klepsydry? — Od narodu rzymskiego. — Który Rzymian
ią wynalazł? — Scypion Nazyka w roku dziewięć-
setnym pięćdziesiątym przed Chrystusem Panem.
W iakim kraju wynalezione były zegarki kieszon-
kowe? — W Niemczech. — 13 successeur, m 14 reçu.
1 ecclésiastique 2 présent et on 3 condition, f 4 d'après 5
il doit gouverner 6 je l'ay appris 7 principe, m 8 géomè-
tre 9 il vivait 10 sablier, m 11 cadran solaire, m 12 élève, m

12 # Zadanie 402

Dalszy ciąg

Jakie było iego imie tego wynalazcy? — Piotr Hell Noremberczyk. Jakie było iego rzemiosło? 1 Był prostym robotnikiem. W którym roku był uczyniony 2 ten wynalazek? — W piętnastym wieku. Co za pytanie, kochany przyiacielu! chcesz żartować 3 Co iest cnota, kochany Janie? — Zwyczayna 4 skłonność 5 czynić dobro, unikać 6 złe. Do czego służy 7 cnota? Do uczynienia 8 nas ucży przed oczyma Boskiemi i ludzi zasłużonemi. 9 Cośmy Bogu winni? 10 Naszym pierwszym obowiązkiem iest, wierzyć 11 w niego, starać się 12 go poznać 13 kochać go i pokładać 14 w nim nasze stałe 15 nadzieie. — Jaki iest nasz obowiązek względem naszych Rodziców? — Winniśmy im, tkliwość 16 posłuszeństwo 17 i wdzięczność 18 W czem się zawiera 19 tkliwość synowska? — W szacunku 20 i uszanowaniu 21 naszych życzeń 22 które my ustanawiamy 23 dla ich szczęścia. W czem że zasadza się wdzięczność, którąśmy winni naszym rodzicom?

1 professions 2 a été faite 3 plaisanter 4 habituelle 5 inclinations 6 à éviter 7 sert 8 rendre 9 méritants 10 devons 11 de croire 12 de tacher 13 connaître 14 mettre 15 ferme 16 de la tendresse 17 obéissance 18 reconnaissances 19 consister 20 estime 21 respect 22 voeux 23 que nous formons.

Zadanie 403

Dalszy ciąg

W usiłowaniu które czyniemy, aby im wynadgrodzić
1 za miłość czynną którą maią dla nas za ich stara 2
starania iako też w pomocach 3 które nam wyświad-
czaią 4 mogą. — Jakiż iest nasz obowiązek względem każ-
dego człowieka w powszechności 5 — Miłość. Co iest przy-
iaźń 6 — Która na cnocie zasadzoney bezstronności 7 serca
których ludzi nazywa się nieprzyiacielami 8 — Tych któ-
rzy maią staranie nam z umysłu 9 szkodzić lub obra-
zić 10. Jakie są naylepsze środki, aby się ustrzedz 11
od nieprzyiaciela? To iest być ostrożnym ubezpieczonym 12
w swoich rozmowach, i postępować sobie podług za-
sad 13 cnoty. — Który król Angielski miał trzy żony?
Henryk VIII z dwiema rozwód sobie dać kazał 14,
a dwie ściąć 15 iedna w połogu umarła 16 a ostatnia
go przeżyła 17 — Która Cesarzowa Rossyiska podnio-
sła 18 swoie państwo 19 do tak strasznej wielkości?
20 Katarzyna wtóra. — Który Cesarz Rossyiski poło-
żył 21 fondamenta tey wielkości? — Piotr wielki.
Które narody 22 landowały 23 iuż w Anglii i ten
kraj iuż podbiły 24 — Rzymianie, Anglo-sasi, Duń-
czycy, Normanie — Któremu bohaterowi win-
na Szwaycarya swoią wolność? — Wilhelmowi Tell.

1 récompenser 2 constant 3 secours m 4 porter 5 en
général 6 fondé sur l'union f 8 chercher 9 à dessein 10 of-
fenser 11 se préserver 12 être prudent 13 maxime f
14 fil. divorcer 15 décapiter 16 mourir en couche 17 survé-
cut 18 élever 19 empire f 20 grandeur démésurée f 21 poser
22 peuple 23 débarquer 24 subjuguer.

Zadanie 404

Dalszy ciąg

Którey żonie daiesz WPan pierwszeństwo? 1 –
Czy tey która w domu zostaie i wiernie 2 swoie
domowe obowiązki 3 wypełnia, 4 albo owey
która po wszystkich przechadzkach i balach
lata? 5 Co za pytanie! – Przez którego rzymskiego
Cesarza była Jerozolima zburzona? 6 – Przez Wes=
pazyana i Tytusa. – Do których korrespondentów
pisze WPan? – O których głupich kobietach myś=
lisz WPan? – O których romansach mówisz WPan?
Co za pogoda? – Jest dziś piękna pogoda. 8 Jeżeli
WPan chcesz 9 to póydziemy 10 na spacer. 11 zgoda
12 Lecz którą bramą 13 wyidziemy? 14 którą W.
Pan chcesz. – Mnie wszystko iedno, 15 z którey stro=
ny 16 są drzwi 17 będziem naymniey wystawieni
18 na wiatr? – Wiatr iest między wschodem 19 i
północą? – Otóż ten wyidziemy bramą Altona.
Która iest godzina? – Trzy kwandranse na dzie=
wiątą. – O którey godzinie iecie obiad? – O drugiey
Dobrze 21 mamy tedy dosyć czasu do zaiścia tam.
22. Które są owoce które naylepiey lubisz?
23. Ja lubię gruszki, a WPan iakim owocom da=
iesz pierwszeństwo? 24. Ja lubię wszystkie gatun=
ki 25 byleby 26 tylko doyrzałe były.

1 préférance f 2 fidèlement 3 remplis 4 caurir 5 dé=
voir 6 détruite 7 folle 8 assez beau 9 vous voulez 10
nous irons 11 nous promener 12 je le veux bien 13
porte f 14 sortir 15 m'est indifférent 16 côté f 17 croyez
vous 18 exposé 19 le levant 20 le nord 21 bon 22 d'al=
ler jusque là 23 toutes espèce 25 pourvu 26 mûr.

Zadanie 405

Dalszy ciąg

Musisz 1 przecie 2 mieć szczególne upodobanie 3 do iakiego gatunku, na przykład iakie wiśnie lubisz WPan? Gruszka bera 4 roztopista 5 iest dla mnie specyałem 6 Kto tam iest? – Służący Jegomości – On przynosi 7 WPanu kosz 8 raków – Od kogo? – Od Pana Firleja – Nie znam tego Pana. Komuż tedy ma oddać 9 teraz? – Panu Dubuisson. – Powiedziano mi, 10 że to Pan iesteś. – Prawda to iest moie imię ale nas iest trzech w tym mieście, co takie nazwisko mamy, 11 oto rzecz idzie 12 który z nas ma dostać 13 teraz? – nie wiesz czym on iest? – Zdaie mi się że on iest doktorem. – Kiedy tak 14 to iest tym moy Oyciec który mieszka 15 na ulicy długiey pod numerem czwartym. – Który pałac i który dom podoba się WPanu? – Oto są dwa konie: który bardziey podoba się WPanu? – Od którego z tych drzew, od którey z tych przyiaciółek odbierasz WPan te kwiaty? Jaka piękna pora! iaki piękny dzień! iaki piękny dom! Jakiego masz dobrego Oyca! Jaką dobrą matkę! iaką dobrą siostrę! Jak przyiemne dziecię twoia siostra! iaka piękna dusza! iakie piękne sukno, iaki piękny kolor! – Powiedz mi z iakiego pięknego ogrodu, z iakiego pięknego domu, z iakiego dobrego oyca, z iakiey dobrey matki mówisz WPan.

1 vous devez 2 cependant 3 prédilection 4 le beurré 5 bien fondant 6 chose très délicate 7 apportez 8 nommé 9 géomettre 10 on m'a dit 11 nom 12 il s'agit de savoir 13 doit avoir 14 bon ciel 15 demeurez.

Zadanie 406.

Dokończenie

Do którego kuryera lub do którey kuryerki pi-
szesz WPan? Któremu przyiacielowi lub którey
przyiaciołce przeznaczasz 1 ten podarunek? — Ia-
kie piękne winnice 2, iaki piękny las, iakie pięk-
ne nadbrzeża 3 iaka piękna góra! iakie do-
bre rodzice maią te dzieci! iakich dobrych bra-
ci masz WPan! iakie lasy, iakie winnice, iakie
góry! iakie dobre siostry maią ci Panowie! —
Iakież szczęście, iaka radość, iaki piękny pałac
iakie piękne miasto! iaki piękny kray! iaka
piękna okolica! iaki dobry pan! iaka dobra pa-
ni! Z domu którego człowieka lub którey kobie-
ty przychodzisz 4 WPan? O iakim szczęściu, o ia-
kiey radości, o iakim pięknym pałacu, o iakim
pięknym mieście, o iakim pięknym kraiu, o ia-
kim dobrym ludzie, o iakim dobrym panu, o ia-
kiey dobrey pani idzie tu w liście? Któremu zam-
kowi, któremu miastu, któremu kraiowi, do które-
go narodu należą ci podróżuiący? Iaki wielki
ogród, iaki wielki dom, iaki piękny pałac iakie
pyszne miasta, iacy dobrzy panowie, iakie do-
bre panie chwalisz WPan? O iakich przyiaciołach
o iakich litościwych przyiaciołkach, o iakich
ztych ogrodnikach, od iakich pięknych ogrod-
niczek dostaiesz te kwiatki? — Od którego nauczy-
ciela byłeś karany?

1 destinée 2 vignoble f 3 coteau 4 venez-vous

Zadanie 407.

Zaimki wskazujące zwoyne

Prawidło. Zaimki wskazujące wskazuią czyli stawia-
ią przed oczyma osobę lub rzecz, którey zastępu-
ią mieysce. Ce ten, na rodzay męski, w liczbie po-
iedyńczey. Cet ten, na rodzay męski, kładzie się po-
spolicie przed imieniem zaczynaiącym się od
samogłoski lub od h niemego. Cette ta, na rodzay
żeński; Ces ci, te, na liczbę mnogą na oba rodzaie.
Te zaimki przyimuią przyimek de i à, podług
stosunków, iakie te dwa przyimki wyrażaią.
Łączą się one zawsze z rzeczownikami i kładą
się przed niemi.

Ten lekarz mówi z tą kobietą o tem chorym 1 dziecię-
ciu. Rzekł do niey, że to dziecię ma febrę 2; ale siostra tey
kobiety mówiła 3 temu lekarzowi 4, że to dziecię nie ma
febry, lecz, że mu służąca za zbyt wiele 5 kawy pić dała.
Syn tego lekarza iest mężem 6 tey kobiety. Znacieżli 7 tam-
tych Panów? Nie znam ich, albowiem ich nie widzę 8.
Ta panna iest bardzo miła, 9 mówił ten pan do tey pa-
ni. Wy znaydziecie 10 te wieśniaczki piękne? mówiła
ona. Pani, odpowiedział on, życzyłbym być 11 tak bo-
gaty iak te wieśniaczki, bo te folwarki, 12 wszystkie te
piękne łąki, iako też te trzody 13 które widzicie na paszy
14 w tey dolinie, 15 do niey należą. — 15 lui appartiennent
1 malade 2 fièvre f. 3 a dit 4 médecin 5 trop 6 mari m 7 con-
naissez vous 8 vois 9 fort aimable 10 vous trouvez 11
je voudrais être 12 métairie f. 13 troupeau m 14 prairie f.

Zadanie 408

Dalszy ciąg

Ten ubogi człowiek iest zawsze kontent a ten bogaty nigdy prawie nie iest kontent. Który z tych dwóch iest nayszczęśliwszy? 1 Syn tego bogatego kocha bardzo dziewczę tey ubogiey kobiety, i dzieci tey kobiety raduią się, kiedy widzą tego młodzieńca przychodzącego. 2 Mam wiele przyiacioł, ni dla swoich tych mężczyzn, dla tych kobiet, dla tych dzieci, iednem słowem, 3 dla wszystkich tych, którzy żyią na tym świecie. Czy chcesz iść ze mną na spacer? 3 Bardzo chętnie. Przybliżmy się 4 ku temu strumieniowi 5 iest zaludniony 6 mnostwem owadów 7 Oh widzisz 8 ten przedmiot 9 podobny 10 do worka 11 iest zawieszony 12 do za gałęzi 13 gdzie iest zawiązany 14 wstążką. Tam iest zawieszona 15 na gałęzi palmowey kula 16. Ta kula iest tak wielka 17 iak strusie iaie. Ją to gniazdo sikorki 18 Ta samyczka 19 w sobie penduline a ta zas remize 20 Dla czego to ono iest zawieszone tak blisko wody? Poniewasz remizy wiedzieli do brzegu że ich dzieci 21 znaydą dostateczne 22 pożywienie przy tem strumieniu. Uważay 23 która z tych dwóch pendulinów nayzręczniey 24 usłała 25 swoie gniazdo. Ta uwikła swoią gałąź wstążką wełniana, tamta zaś połączyła długiemi szytkami 26 z kory. 27 Żaby z niey ią uczyniła pasma. 28

1 se réjouissent 2 voyent venir 3 en un mot 4 venez vous promener avec 5 approchons 6 ruisseau 7 insectes 8 peuple 9 voyez 10 objet 11 ressemble 12 bourse 13 suspendu 14 branche 15 boule 16 grosse 17 mésange 18 contient 19 s'amusent 20 suffisant 21 considerez 22 adroitement 23 formes 24 entourée 25 fillement 26 écorce 27 ruisseau m.

Zadanie 409 [3]

Dalszy ciąg

z tego ustwa ptaszka, która tę gałąź obręcza razem spoio-
ne, utrzymuie 2 gniazdo. Gdybyśmy się ośmielili 3
urwać 4 to gniazdo, aby go obeyrzeć? Tobyśmy mo-
gli uczynić. 10 W tym tu niema żadnego młodego; obacz
4 w tamtem czy młode 4 wyleciały? 5 Tak, wszystkie już po-
leciały. Te odkrycie 6 mnie cieszy. 7 Obeyrzey 8 w tam
to gniazdo zewnątrz? 9 Ja przyozdobione 10 cienkie-
mi korzeniami 11 i grubemi szpilkami. Ptaki zwy-
kli to pospolicie czynić 12? Oderwiemy 13 te obwinie-
nie 14. Widzisz teraz ten cienki zbiór 15 tych kłaczków
wełnianych 16 puchów 17 Rośliny dostarczyły 18 tę
mu tego tym ptaszkom. O jak nadzwyczayny piękny
jest ten porządek. Ktoż by nie poznał w tym małych cu-
dach 19 ręki boskiey! Wyraził 20 w tym swoią dobroć
i swoią mądrość w każdey części tego świata. Przy-
pominam sobie 21 żem słyszał gdzieindziey o innym
ptaszku, zawieszała także swoie gniazdo na źdźble, 22 kto-
re wisi 23 u dachu chałupy. Chcesz mówić o cudow-
nym ptaszku Amerykańskim, który nie iest bynay-
mniey większy od pszczoły, nie prawdaż?

1 entortillé 2 soutient 3 Si on osait 4 voyez 4 les jeunes
5 sont envolé 6 découverte f 7 fait plaisir 8 considérez 9 l'ex-
térieur 10 revêtu 11 racine f 12 cela extraordinaire 13
écaton 14 enveloppe f 15 collection f 16 cotonneux 17 du-
vet 18 l'ont fourni 19 pareille merveille 20 a imprimé 21
à un fétu 22 je me rappelle 23 qui pend.

Zadanie 410.

Dalszy ciąg

Tak iest nazywaią go mucholowem, ta 1 śliczna
miniatura, zarówna grzeczna 2 w swoiey postaci
3 giętka i pyszna 4 w swoich kolorach, iest prawdzi-
wym kleinotem 5 natury. Można by mówić, że wy-
czerpała 6 swoie sztukę w przedziwnym arcydziele.
Wyjednam 7 ci to ukontentowanie, abyś mógł prze-
czytać historią o tem ptaszęciu. Ta przechadzka by-
ła dla mnie nauczaiąca, 8 Ten ogród wiele kosztuie
9 ale ten tu ieszcze więcey. Do kogo należy 10 ten wo-
rek i ten kij? Do kogo należą 11 te pióra i te książ-
ki? Podeszwy 12 tych botów i tych trzewików są
podarte; 13 guziki tey kamizelki 14 są otarte, 15 rę-
kawy 16 tey koszuli są za krótkie. Moia siostra ro-
bi 17 kilka tych chustek do nosa, a moia matka ko-
lo tych koszul. Sprężyna 18 tego zegarka iest złama-
na, 19 i palce tych rękawiczek 20 są popsute. 21 Moia
matka używa [illegible] tego grzebienia 22 a moia
siostra tego łabędzika 23 i tey pomady. Czyia to
ta suknia? Czyie to dziecię? Suknie tego człowieka
są podarte 24 Siostra tego przyiaciela mego domu
umarła 25 dziś rano o czwartey godzinie.

1 charmant 2 aussi élégant, par 3 forme f 4 brillant, par
5 bijou m 6 épuisé 7 je vous procurerai 8 instructif 9
coûte 10 appartient 11 à qui sont 12 semelle f 13 déchiré
14 veste f 15 usé 16 gant f 17 travailles 18 ressort m 19 cas-
sé 20 décousu 22 peigne m 23 houppe f 24 déchiré 25
morte.

Zadanie 41.

Dalszy ciąg

Do kogo należy ten dom i ten ogród? Do Pana
N. – Ten Pan ma tam piękne tabakierkę, A ten
scyzoryk do kogo należy? – Do mego szwagra,
Oto iest moy dom na końcu tey ulicy. Czy widzisz
2 tam pod tem drzewem moię matkę i moię sios-
trę, które na nas czekaią? 3 Tak iest widzę 4 ie, ale co
to iest za dziecię co przy nich stoi? 5 Iest to syn naszε-
go sąsiada. Spoyrzey 6 troche tu po prawey ręce pod 7
ten wiąz 8 czy nie widzisz tam zaiąca? – Nie, nie widzę
żadnego. – Otóż właśnie uciekł 9 lecz prosto 10 na
płot ku końcowi tey łąki. 11 Korale 12 tego drzewa
zgniła 13 a te krzaki 14 nie maią iuż żadnich liści 15
Ta książka tu należy do mnie ief: à moi fa ten zegar
tam należy do niego. Ten człowiek ty przedał mi 16
swoie chustki od nosa. Znam go, on iest moim są-
siadem. On iest Francuzem. Ia znam także iego żo-
nę. Ona iest poczciwą kobietą. To prawda. Nie ten co
wiele mówi 17 ma wiele rozumu, bywa ia często ci
którzy milczą 18 co maią naywięcey geniuszu 19
Co mówię iest prawdą, a to co utrzymujesz 20 iest fał-
szem. 21 Czytay Homera i Wirgiliusza, są to dwa nay-
więksi rymotwórcy 22 w starożytności. Ten który
który się naybardziey do nich zbliżył 23 iest Delile.
1 bout, m 2 voyez vous 3 attendez 4 auprès d'elle 5 regar-
dez 7 au pied 8 orme f 9 le voilà parti 10 il va droit à 11 pré m
12 écorce f 13 pourri 14 arbrisseaux m 15 feuille f 16 vendu
17 déccles 18 se taire 19 génie m 20 soutenir 21 faux 22
poëte m 23 approcher.

Zadanie 41.

Dalszy ciąg

Dzień dobry Mości Panie! Nayniższy sługa
Pani! 1 Co roskażesz? 2 Chciałabym kitayki 3
podług tey próbki 4. Oto są dwie sztuki, 5 ta tu iest
trochę ciemnieysza, 6 ale ta podług Pani próbki.
7 Oderżniey mi 8 sześć łokci z niey. Oto są, chciey
Pani obeyrzeć 9 te iedwabne pończochy, iak są
piękne i dobre. – Spuszczę 10 Pani parę po ośm zło-
tych. To za drogo. Te tu są tańsze 11 To prawda, ale
nie są tak dobre, wolałbym mieć tamte, gdyby nie
były tak drogie. To iest ostatnia cena, nie mogę od
niey nic odstąpić, 12 lecz te oto, spuszczę Pani za pięć
złotych. – Weżmę 13 tedy dwie pary z tych, a cztery
z tamtych. —.— Co leży 14 na stole iest twoim.
To coś narzekał 15 doszło 16 do mnie. – Otóż to iest
iak mnie mam przyczyna, za co odemnie uciekasz
17 Tak iest, moy przyiacielu, co naywięcey lubię iest
to, bydź samem, a mowię że nie szukałbyś iak tylko
do zaiątrzenia 18 się przeciw mnie. To są przyczy-
ny które nic nie są warte. To co iest twoim nie iest
moim, iest to to co by każdy winien wiedzieć. To
co ci się zdaie bydź rozsądnym 19 wydaie mi się nim
także. – To iest to o czem często myślę, i to to iest co mnie
naywięcey zadziwia. 20 —.— 1 j'ai l'honneur de
vous saluer 2 qu'y a-t-il pour votre service 3 taffetas
4 échantillon 5 pièces 6 foncée 7 coupez 8 voyez un
peu 9 laissez 11 meilleur marché 12 rien en rabattre 13
j'en prendrai 14 est 15 se plaindre 16 parvenu 17 fuyez
18 aigrir 19 judicieux 20 de quoi je m'étonne!

Zadanie 41.

Dalszy ciąg

Co tego co iest dobre trzymać się potrzeba nam. – bo zbyt wiele potraw 1 psuie żołądek i niszczy zdrowie. – Ta księżniczka kocha swego brata i swoią siostrę. – Ten pan sprzedał 2 swoy powóz 3 i swoy zegarek. – Temu dziecięciu oko boli. – Ten posąg 4 iest szacowny 5 przez piękność swoiey głowy. – To miasto podoba się 6 wszystkim przez ochędóstwo 7 swoych ulic i przyiemność 8 swego położenia. 9 To drzewo nie iest drogie 10 przez dobroć i piękność swoich owoców. – Ten uniwersytet iest odwiedzany 11 bardzo; professorowie są tak uczeni i bardzo obiaśnieni 12. To drzewo rozszerza 13 bardzo swoie gałęzie 14 wątpię aby owoce z niego [illegible] mogły być dobre. – To dziecię utraciło 15 oyca i matkę w przeciągu 16 kilka dni. Czy ta nieszczęśliwa kobieta ma ieszcze swoich rodziców. – Ten chleb, ten nóż, ten pałac, ta suknia, ten człowiek, ten honor, to drzewo, ten przyiaciel, wszystko mnie rozrywa 17. Czy wiesz cenę 18 tego chleba, tego noża, tego ogrodu, tego pałacu. – Znam 19 oyca tego człowieka, niebezpieczeństwo 20 tego honoru, owoce tego drzewa, wierność tego przyiaciela. – Przekładam 21 chleb nad nóż i ten pałac nad tę suknię.

1 mets m 2 vendu, 3 carosse m 4 statue f 5 précieux, 6 plaît 7 propreté f 8 agrément m 9 situation f 10 cher 11 fréquentée 12 éclairé 13 étend 14 branche f 15 a perdu 16 l'espace f 17 réjouit 18 prix m 19 je connais 20 danger m 21 je préfère

Zadanie 414

Dokończenie

Myślę 1 o tym człowieku, nie myślę iuż więcey o tem
honorze, o tem niegodnym 2 przyiacielu. Ta kobieta 1
ta matka, ten dom, ta przyiaciołka, wszystko mi iest
drogim. Chwalę 3 uczciwość tey kobiety, dobroć tey
matki, położenia tego domu, przyiaźń tey przyiaciół-
ki. Piszę do tey kobiety, do tey matki, do tey przyiaciołki
Te pałace, te miasta, te piękne ogrody, te wspaniałe ta-
ki, te stada 4 błąkaiące się 5 po tych okolicach, 6 te rol-
niki orzące 7 obszerne pola, te żniwiarki żnące
8 doyrzałe zboże, przypominaią mi 9 pobyt 10 w tem
pięknym miasteczku — studnia 10 tych pałaców, tych
miast, tych pięknych ogrodów, tych pięknych domów
tych pracowitych rolników, tych wesołych żniwia-
rzy zachwycaią mnie 11 Nie przestanę 12 nigdy mówić
o tych dobrych rodzicach, o tych pilnych nauczycie-
lach, o tych wdzięcznych 13 uczniach, o tych wielkich
ogrodach. Będę myślał przez całe życie 14 o tych
pysznych 15 miastach, o tych pięknych ogrodach, o
o tych wspaniałych domach. Ten chłopiec iest grze-
czny, 16 ta dziewczyna iest troskliwa 17 te dzieci są pilne
Książka tego chłopca iest na tem stole, day mi ią. Wa-
chlarz tey dziewczyny iest u złotnika. 18 Suknie tych
dzieci nie są czyste 19 day te pióra temu chłopcu, te książ-
ki tey dziewczynie. 19 propre.

1 je pense 2 indigne 3 je loue 4 troupeau m. 5 errant 6 en-
viron, m 7 labourant 8 moissonnant 9 j'appelle 10 se-
jour, m 11 enchanté 12 je ne cesserai 13 reconnoissant 14
de toute ma vie 15 magnifique 16 poli 17 méchant 18 orfèv-
re, m

Zadanie 4/5

Na zaimki skazujące niezmoyne

Prawidło. Nie łączące się z rzeczownikami są: celui, ten; celle, ta; ceux-ci, celles, te. Dodaje się im często ci, là dla mocnieyszego wyrażenia myśli, te zaś przyimują przyimek de i à podług sensu. Są wszczędzie dwa zaimki wskazujące to jest ceci, cela; mówią się tylko o rzeczach. Ceci, to; oznacza przedmiot bliski; zaś cela, tamto oznacza przedmiot oddalony.

Czyj to jest ten nóż? — To jest nóż mego brata. — Czyje to jest dziecię? — To jest mego krewnego. — Czyj to jest ten zegarek? To jest moiey siostry. — Czyje są te rękawiczki? — To są moich kuzynek. — Czyje to są gruszki? — To są moich dzieci. Są to te które ja kupił 1. Te tu są pięknieysze niżeli tamte. Day mi te książki i tego chłopca. Day mi ten zegarek i tey dziewczyny. — Oto jest dobre wino. — Wczoraysze jest lepsze niżeli dzisiaysze. — Oto jest dobra zupa. Wczoraysza była lepsza aniżeli dzisiaysza. Oto są dobre gołębie. — Francuskie są lepsze niż Niemieckie. — Ten co to powiedział nic o tem nie wie 2. Ten jest szczęśliwy który jest kontent z losu 3 swojego i trzeba bardzo żałować tego 4 który nim nie jest. — Ten człowiek lubi bardzo konie, i wszystkich tych, którzy nie maią tey namiętności. 5 Tamten przepędza 6 życie w gołębniku swoim, i patrzy 7 z użaleniem 8 na tego, który znayduie ukontentowanie w ogrodzie swoim. Ten jest bardzo mądrym, który znosi 9 tych, którzy nie są niemi.

1 acheté 2 n'en sait rien 3 sort 4 est à plaindre 5 a passion 6 passe la vie 7 regarde 8 avec pitié 9 qui supporte

Ten koń jest piękny. — Ten jest pięknieyszy niż tamten. Ten zegarek nie jest drogi. Ten jest droższy niż tamten.

Zadanie 416

Dalszy ciąg

Ta izba 1 iest dosić iasna 2 Ta iest wygodnieysza 3 niż tamta. Ci Panowie chcą 4 wszystko wiedzieć 5 Ci są ieszcze ciekawszi 6 A tamci są nayciekawsi od wszystkich. Te konie nie są moie, są to Pana N. Te są młodsze niż tamte. Oto dobre masło. Tamte iest lepsze. Oto dobre mięso. Tamtay iest lepsze. Oto piękne i dobre pończochy. Angielskie są ieszcze lepsze. Te gruszki nie są ieszcze dostałe 7 Te są lepsze niż tamte. Oto dobry chleb. Dzisiayszy iest lepszy niż wczorayszy. Co WPan mowisz 8 iest nader 9 prawdziwe. Nie wiem czego WPan chcesz. On mowi iuż 10 to, iuż to co innego. Iest to, o czym WPanu mowiłem. Iest to ten, bez ktorego obędę 11 się naylatwiey 12 Iest to ta, o ktorą idzie 13 teraz. Są to ci, ktorych pokazałem 14 Są to te, ktore mieszkaią 15 tu blisko. Ktorym małym chłopcom chcecie dać tę książkę? Dam ie tym, ktorzy się dobrze nauczyli 16 swey lekcyi. A ktorym pannom dacie te obrazki 17 Tem, ktore pisały bez omyłki 18 Ci, ktorzy [illegible] usiłuią się 19 podobać, podobaią się tylko tym..... ktorym się podobaią; bo z wielką usilnością chcieć się podobać 20 nikt się nie podoba 21.—

1 chambre 2 clair 3 comode 4 veulent 5 savoir 6 curieux 7 mûre 8 dites 9 très 10 tantôt 11 je me passerai 12 facilement 13 dont il s'agit 14 montré 15 qui logent 16 bien appris 17 images 18 sans faute 19 s'efforcent à plaire 20 ne plaisent que 21 on déplait.

Zadanie 47.

Dalszy ciąg

O których ludziach mówicie? – Nie mówię o tych, lecz o tamtych. – Kiedy sobie wspomnę[1] na to[2], co ten kapitan mówił i na to wszystko, co mu siostra odpowiedziała, nie wiem, co mam mówić o tem wszystkim. Mówił między innemi[3] „Kobiety umieją tylko[4] zamilczyć[5] to, czego nie wiedzą. Ale to nie iest prawda, bo w pewnych[6] rzeczach lepiey umieją milczyć niż mężczyźni. Łagodność[7] iest zarówno użyteczną tem, którzy mają prawo[8] do rozkazywania[9], iako też i tym, którzy powinni bydz posłusznemi. – Do kogo bądź kolwiek[10] mówiemy, powinniśmy bydz grzecznemi. – Ten który nie pamięta[11] na przyszłość[12] wpada często w wielkie kłopoty[13]. Pamiętay[14] o tey zasadzie[15] ktokolwiek będzie przepędzał swoie życie w próżniactwie, ma zawsze okropne[16] i smutną starość." – Wszyscy mogą się stać[17] dobremi, a nikt nie może się wymówić[18] że o tem że nie mógł[19] nim bydź. – Oby wszyscy ludzie naleźć mogli[20] dobro, które mają lepsze nad innych. – Trudno iest kazać się[21] kochać od wszystkich. Cnota iest naypięknieysza ze wszystkich dóbr, iest warna[22] aby się wszyscy ludzie w niey ćwiczyli[23]. Wszystko iest dobre dla tych, którzy ią naśladuią[24].

1 je pense 2 a répondu 3 entre autre 4 ne savent que 5 taire 6 en certaines 7 douceur, f 8 droit, m 9 commander 10 à qui que ce soit 11 ne songe 12 avenir, m 13 embarras, m 14 pensez à 15 maxime, f 16 pénible 17 devenir 18 s'excuser 19 qu'il ne l'a pas pu 20 puissent tous 21 se faire 22 il importe 23 la pratiquer 24 l'imitent

Zadanie 418

Dalszy ciąg

Ja chcę dać tę książkę temu, który naylepszy z niey u-
czyni użytek? 2 Ten rysunek iest piękny ale ten, który twe-
go brata iest pięknieyszy. Moi zegarek iest dobry, a-
le ten, który moia siostra dostała 3 iest lepszy. Ten któ-
ry iest kontent iest szczęśliwy. Ci którzy są nieukonten-
towani 4 są nieszczęśliwi. 5 Ja kocham tych, którzy
mnie kochaią i unikam 6 tych, którzy mnie niena-
widzą 7. Te chustki podobne są do tych, które tego ra-
na widziałem. Ja przenoszę 8 moie boty nad owe
mego brata. To należy 9 do mnie, a to do moiey sio-
stry. Która z tych sukien podoba się WPanu nayle-
piey? Ta by się mnie naylepiey podobała 10 Dzisiey-
sze gazety są ciekawsze 11 iak wczoraysze. Jedwabne
sukna są krótsze iak sukienne. Angielskie sukna
są cieńsze iak czeskie. Moie róże są świeższe iak two-
iey siostry. Doniesienia 12 które my z Kochinchiny
otrzymali 13 są pociesznieysze iak doniesienia
przeszłey iesieni, one donoszą 14 że woyska sąsiedz-
kiego Wielkiego Mogoła, zbity 15 woyska Królow-
skiemu Awy i Pegu. Czytałeś WPan te doniesienia
w przypadkach 16 Münhauzena i iego braci?
Jego i iego sąsiada ruchomości 17 przez nieprzy-
iaciela zrabowane 18 zostały 19 Nie bierz 20 WPan
tych kwiatów to nie są nasze, one należą 21 do tych
dziewcząt.

1 fera 2 usages 3 a reçue 4 mécontents 5 malheureux
6 je fuis 7 haït 8 je préfère 9 à moi 10 vous plaît 11
intéressantes 12 avis 13 que nous reçûmes 14 marquent
15 ont défait 16 aventures 17 meubles 18 ont été pillés
19 fleurs 20 n'en emportez pas 21 ce sont celles

Zadanie 419

Dalszy ciąg

Ten tam iest grzecznym 1 człowiekiem, znam go
bardzo dobrze; ale ten tu nie korzysta 2 iak mówią
z naylepszey strony. 3 Ci którzy rządzą się iako cia-
ła niebieskie 4 które maią wielki blask 5 z żadnego
spoczynku. 6 Ten, który umie 7 starać się kochać,
przedsiębierze 8 mało czynności 9 które by musie-
nie udali. 10. Który iest ten, który by mógł sobie obie-
cywać 11 stałe 12 szczęście? który z dwoch żyie
szczęśliwiey? Ten, którego serce iest otwarte 13 do
przyiaźni i skłonny 14 do dobroczynności? lub
ten, który chce znaleść 15 wszystko w sobie samym
i nie chce być użyteczny nikomu? Ten który flotą
dowodzi 16 nazywa się Admirałem. Ta która W
Panu tę nowinę powiedziała nie iest dobrze uwia-
domiona 17 strzeż się 18 tych, którzy wam zanad-
to pochlebiaią 19 ponieważ oni szydzą 20 z wszyst-
kich tych, którzy się ich pochlebstwami daią łu-
dzić. 21 Moie piękne dziewczęta, ia te poziomki dam
tey, która naylepiey wyszyła 22 te maliny tey, któ-
ra naypięknieysze rzeczy na drutach robi 23, a te wi-
nogrona tym, które będą naypilnieyszemi 24. Któ-
re poziomki? Te, które są na stole.

1 galant 2 jouit 3 réputation, 4 célestes 5 éclat, m 6
repos 7 qui sait 8 entreprend 9 d'affaires 10 lui ré-
ussissent 11 promettre 12 constant 13 ouvert 14 enclin
15 trouver 16 commande 17 instruite 18 gardez-vous 19
flattent trop 20 se moquent 21 se laissent duper de leurs fla-
tteries 22 brodé 23 tricote 24 les plus appliquées

Zadanie 420

Dalszy ciąg

Nie ten co wielkie skarby posiada 1 może mowić,
iż iestem prawdziwie 2 bogatym ale ten który
ich dobrze używać 3 umie; czyliż mimo to 4 dobra
losu nie są znikome? 5 Ci którzy ie dzisiay posiada-
ią, może iutro z nich ogołoceni 6 będą. Przeciwnie
zaś ci, których maiątek zasadza się 7 na użytecz-
nych wiadomościach, takowy wszędzie z sobą nio-
są. To iest źrodło bogactw co nas w żadney potrze-
bie nie opuszcza 8 i daleko lepsze nad te co nam cza-
sem przypadek 9 odkrywa. 10 Tu /voici/ iest wszy-
stko czego WPan żądasz. To iest /voila/ wszystko co
WPanu powiedzieć mogę. To iest istotnie 11 wszyst-
ko co on mi powiedział. Przywiązuie się 12 do wszy-
stkiego, co mu się podoba. Mowi o wszystkim, o czem
słyszy. Do kogo to należy 13? To do mnie należy, a
tamto do mego brata. Ia WPanu dałem tego i owe-
go a WPan nie iesteś kontent. To nie warto 14 nicze-
go. Tamto iest lepsze WPan musisz to odmienić 15
Day mi WPan to. Przyśley mi to WPan. Ktore z tych
ramików podobaią się WPanu nay więcey? Ten tu
mi się lepiey podoba niżeli ten tam, gdyby ogro-
dy tego tu były tak piękne iak te tych tam. Położe-
nie tego tam iest iednakowoż pięknieysze iak te-
tu tam. Wszakże przekładałbym pierwsze nad te tu,
a w zimie przekładałbym te tu, nad tamte

1 possede 2 excellement 3 d'un bon usage 4 el. d'ailleurs 5
veritables 6 privés 7 consistent 8 manquer 9 hazard, m
10 ouvre 11 l'essentiel 12 il s'attache 13 à qui est 14 ne
vaut rien 15 il faut changer.

Zadanie 42

Dalszy ciąg

Te tu miasto iest ludnieysze niżeli te tam; lecz okoli-
ce tamtego są przyiemnieysze iak te, tey tu. Okolice
tego tu są także bardzo przyiemne, a wielu 2 znaydu-
ie 3 przyiemnieysze niżeli te, tamtey. Lubisz mowić
o tamtey, lubię mowić o tey tu; przekładam niekie-
dy te tam, niż te tu, a niekiedy te tu niż te tam. Te po-
koie nie są nasze, są to naszych kuzynow. Z tych dwoch
obrazow 4 te tu mi się naylepiey podoba; lecz tam-
ten iest podobnieyszy. Obierz 5 ieden z tych dwoch
zegarkow; ten tu kosztuie osim luidorow, ten tam
dziesięć. Weź 6 z tey tu materyi, lub z tamtey; ta tu
kosztuie 7 sześć złotych, a tamta dwunaście a ta tu
pięć. To są sukna francuskie, a owo angielskie.
Te tu są cieńsze niż tamte. Potrzeba nie zawsze sta-
rać 8 porownać 9 swoie obowiązki z swoimi hono-
rem, ponieważ te tam powinny być świętemi 10,
a te tu nie zgwałcone 11. Potrzeba rozmaicie 12 używać
dnia i nocy; tey tu na spoczynek, 13 tego tam do pra-
cy. Ten iest bogaty, co nic nie żąda. Kobieta która
lubi swoie dzieci iest szczęśliwa; a niewiasta ta tam
iest szczęśliwsza, że ich nie ma. Ten który lubi swoich
rodzonych, iest zawsze zacownym obywatelem. Ten
który nie pracuie, nie powinien ieść. Nie można
przymusić 14 tego który nie chce. Znam tego z tych
dzieci które kochasz; te ich siostr które chwalisz.

1 environ, m. 2 plusieurs 3 trouve 4 tableau, m. 5 choisissez
6 prenez 7 coutent 8 tacher 9 concilier 10 sacrés 11 in-
violable 12 [illegible] 13 différemment 14 forcer.

Zadanie 42

Dokończenie

Ten o którym mowisz, i do którego piszesz tak często, iest z liczby 1 moich przyiacioł. — Ten który chętnie 2 wypełnia 3 swoie powinności, kosztuie 4 prawdziwey rozkoszy; 5 ten który ci to powiedział omylił się 6 ta która ci doniosła tę wiadomość, nie iest dobrze uwiadomiona. Ci którzy tak mowili o tych Panach, nie mogą bydź ich przyiaciołmi. Wiem kto a to powiedział. Znam tych, i te którzy ci opowiedali te dzieie. Nie mam dobrego mniemania 7 o tem który źle mowi o swoich przyiaciełach, ani o tych którzy źle mowią o swoiey przyiaciołce. Powiem to szczerze 8 temu i tey która tak mowiła. — Która z tych książek zdaie ci się bydź nayپięknieysza? ta tu lub ta tam? Ta tu kosztuie trzydzieści sześć złotych, a ta tam kosztuie piętnaście; gdybym miał pieniądze kupiłbym prędzey tę tam niż tę tu. Coż mowisz o tym tu i tey tu? Te wstążki są piękne, a te kwiatki są także piękne. Nasze wstążki są pięknieysze niż te tu, a moie kwiatki są pięknieysze niż te tam. Co kosztuią te tu wstążki? co kosztuią te tam? kolor tych tu iest lepszy niż ten tych tam. Przekładam 9 te tu nad te tam. — To iest moie to iest moiey siostry. To iest dobre, to iest piękne. Jakże to znayduiesz 10? To mi się podoba. A to tu? To mi się także podoba; ale to tu, lub to tam podobałoby mi się więcey lepiey. Zatrzymam 11 te tu, a nieś 12 te tam. To iest szczególne zdarzenie 13. coż o tem mowisz?

1 nombre, m 2 volontièrement 3 remplit 4 goute 5 plaisir 6 s'est trompé 7 opinion f 8 franchement 9 je préfère 10 trouvez vous 11 je tiendrai 12 portez 13 aventure f

Zadanie 40te 1788

Na Zaimki nieokreślne

Prawidło. Zaimki nieokreślne są te, które wyrażaią przedmiot niepewny i nieokreślny. Tych zaimków są iedne które się nie łączą z Imieniem takiemi są: On, nie ma znaczenia, Quelqu'un, ktoś; Quiconque, ktokolwiek; Chacun, każdy; L'un l'autre, oba; Autrui, cudzy, inny; Personne, nikt; Rien, nic. — Te zaimki wszystkie procz on, przyimuią przyimek de i à, podług sensu iakie te dwa przyimki wyrażaią.

Ktokolwiek się dowie będzie się śmiał. 1 Pochlebcy żyią kosztem 2 kogokolwiek chce ich słuchać. 3 Jest ktoś który chce z WPanem mowić. — Używać będę 4 z niektórych książek WPana. — Czy wiesz co nowego? Każdy robi to co ma do roboty. — Bóg odda każdemu podług iego czynów. 5 Pol. każda rzecz na swoim mieyscu. — Nie potrzeba żądać 6 dobra innego. — Nikt o tem nie wie. — Nikt nie chce mieć z tego? Czyli ktoś mowił o tem. — Czyli się nikt o mnie nie pytał? — Nie znam 7 nikogo. — Nie wiem nic o tym — Czyliześ widział kiedyś nic pięknieyszego? — Czyli nic nie jest pięknieyszego nad cnotę? — On gniewa się 8 za nic. — Nienawidzą się 9 oba. — Bardzo się oba kochaią. — Jedno chce tego z dania 10 drugie innego. — Pewien kupiec zapewnił 11 mnie o tey rzeczy. — Jest to zdanie 12 niektórych Filozofów — Każdy żołnierz dostanie po talarze. — Każdy kray swoy obyczay 13. Pewien Professor mowił niegdyś. Mowiłem do pewney osoby.

1 rira 2 aux dépens 3 écoute 4 je me servirai des ouvres 6 désirer 7 je ne connais nul 8 il se fache 9 ils se haissent 10 avis 11 assuré 12 sentiment 13 chaque guise

Zadanie 44

Dalszy ciąg

Prawidło. Zaimki łączące się z Imieniem są wspól-
nego rodzaju, wyiąwszy tylko certain, który w
żeńskim przybiera e. Wszystkie maią liczbę
mnogą procz zaimku chaque. Przyimuią
przyimek de lub à podług sensu, te są: Quelque,
iakiś, iakaś; Chaque, każdy, każda; Quelconque,
iakikolwiek, iakakolwiek; Certain, pewny. —
Obiecał mi 1 pod pewnym warunkiem 2. Nie zezwo-
liłby 3 żadną miarą. 4 Nikt nie może służyć dwom pa-
nom — Nikt z was nie będzie o tym wiedział. 5 Nie czyta-
łem żadney z tych książek. Czyliż iest kto z was który
by się na mnie użalał. 6 Ani ieden z tych panów nie wie
co to ma znaczyć. 7 Inny by ci nie mowił tak szczerze. 8
Nie można bydź szczęśliwym na tym życiu i na tamtym.
Iest wcale inny aniżeli był. Rzeczy są wcale inne ani-
żeli mowisz. Ieden i drugi są kontenci. Tak iedni ia-
ko i drudzy wiedzą to dobrze. Ani ieden ani drugi nie
mowił o tem. Widziałem 9 to sam — sam krol był w
ogrodzie. — Ten sam przyszedł mnie odwiedzieć. 10 To
iest ten sam człowiek i ta sama kobieta. — On iest zaw-
sze ten sam. — Wiem nawet że przyidzie ieszcze dzisiay. —
Taki mowi o tem co nic nie wie. — Czyliś widział takiego
lub taką. Człowiek taki iak WPan. — Takie życie taka i
śmierć — Wielu wystawia sobie 11 bydź umieiętnym 12
którzy niemi nie są. — Wielu z mych przyiaciół wie o
tem. — Mamy dzieła wielu umieiętnych kobiet.

1 promit 2 condition, f 3 consentirait 4 en façon quelcon-
que 5 saurait pas 6 se plaindre 7 veut dire 8 sincèrement
9 Je l'ai vu 10 voici 11 s'imagine 12 savant 13 oeuvre f. m.

Zadanie 45

Dalszy ciąg

Prawidło. Zaimki nieokreślne czyli to tyczące się nic to nie; są te: Nul, nikt; Nulle, żadna; Aucun, aucune, żaden, żadna; Autre, inny, inna; Le même, la même, ten sam, sama; Tel, telle, taki, taka; Plusieurs, wiele; L'un et l'autre, oba; L'une et l'autre, obie; Tout, wszystko.

Nikt nie iest kontent z swego losu, ani nie kontent z swoiego rozumu. — Uparty 1 nie da się przekonać 2 żadną przyczyną. 3 Nie masz żadnego sposobu wyyścia 4 dobrze z tego interessu. — Day mi tego samego piwa, co mi dałeś wczoray. — J'ai hors de la ville un autre jardin który iest lepiey uprawiony 5 iak ten tu. — Nie ieden się śmieie w piątek co będzie płakał 6 w niedzielę. — Móy maiątek nie może wystarczyć 7 na takie wydatki. 8 Wielu filozofów omylili się 9 względem 10 natury duszy. — Chce wszystko mieć a nic nie dać. Wielu bywa oszukanemi, chcąc innych oszukać 11. Ogień i woda niszczą 12 się oba. To iest odgłos 13 powszechny całego miasta. Wszystko zginęło 14. Jestem gotów do wszystkiego. Cały kray zatopił się 15. Całe miasto trwoży się 16. — Każdy człowiek iest śmiertelny 17. Służyć ci będę w każdym zdarzeniu. 18 Widzę ią co dzień. — Nikt nie iest wyłączony 19 z błędów. — Żaden z was nie poidzie.

1 entêté 2 ne se rend 3 moyen 4 de réussir 5 cultivé 6 pleurera 7 saurait suffire 8 dépenses 9 se sont trompés 10 sur 11 tromper 12 se détruisent 13 bruit m. 14 perdu 15 inondé 16 est en alarme 17 mortel 18 occasion f. 19 exempt.

Zadanie 426

Dalszy ciąg

Prawidło. Wymagaiące po sobie spoinika que, są: Quique ce soit qui, ktokolwiek bądź; Quoique ce soit que, cokolwiek bądź; Quoique, co: kolwiek; Quel...que, iako: kolwiek; Quelque...que Tout...que, ac: kolwiek. Wszystkie te zaimki przyimuią przyimek de i à podług sensu. Zaś Le même przybiera artykuł zroźnięty du, au des, aux.

Ktokolwiek bądź przyidzie 1 powiedz 2 że jestem zatrudniony 3 cokolwiek bądź robi porzuca 4 natychmiast skoro 5 go obowiązek wzywa. 6 Cokolwiek bądź, nie z obie tego. Czem kolwiek się trudnić będziesz, przyłóż 7 do tego całey swey uwagi. — Jakież kolwiek iest przywiązanie 8 twoie ku niemu nie może tylko wyrównać 9 memu. Zapomieszkanie 10 ac kolwiek iest szczupłe 11 podoba mi się iednak bardzo. 12 Nie widziałem ktokolwiek bądź. — Ktokolwiek bądź cię zatrzymał. 13 Nie dowiedziałem 14 się cokolwiek bądź nowego. — Nie dał mi cokolwiek bądź. Jakież kolwiek iest twoie szczęście, nie zazdroszczę 15 iego. — Jakiżkolwiek iest iego zamiar. 16 Jakkolwiek bądź te obrazy. Jakież kolwiek będą iego żądania, łoby mi mógł się zdarzyć 17. Cokolwiek powiem i uczynię, nie iest nigdy kontent. Jacy kolwiek bogaci iesteście brakuie wam ieszcze czegoś! — 16 intention, f 17 m arriver.

1 venir 2 dites 3 occupé 4 quitter 5 quand 6 l'appeller 7 donnez y 8 affection, f 9 égaler 10 habitation, f 11 tout petit 12 infiniment 13 ais retenu 14 appris 15 l'envie, pal

Zadanie 42

Dalszy ciąg

Ze wszystkich ludzi żaden nie iest niewinny przed Bogiem. Ze wszystkich tych niewiast żadna mi się nie podoba. Widzi nas wszystkich, nie troszcząc się 1 o żadnego i nie przywiązuiąc się 2 do żadnego. Mówi bez żadney trudności 3 Nie wierzę żeby go żaden chciał. — Przynieś 4 inną świecę i inny lichtarz. Gdyby miał inne wiadomości 5, byłby rzecornieyszy. Nie mam iak on którykolwiek, inni nie wiedzą o tem. — My inni Francuzie iesteśmy politycznieyszemi 7 Wy inni Niemcy, ięcie więcey mięsa. — Nie potrzeba żądać dobra cudzego. — Nie rządź innego przez siebie samego. — Potrzeba czynić innemu to cobyśmy chcieli aby nam było uczynione. Co się samemu czyni, więcey warte 8 niżeli to co się każe czynić przez innego. Pewien którego nie nazywam, powiedział mi. To iest pewien człowiek który przeszedł 9 tędy, i którego dobrze znasz. Słyszałem 10 to w pewnym mieyscu od pewney pani. W tym domie mieszkaią pewni filuci którzy na ciebie czatuią 11 Są pewni ludzie którzy o tem mowią. — Każdy szuka swoiey korzyści. Każda z tych Panien iest w dobrym mieniu 13 Ma każdy swoie zasługę 14 Ma każda dwadzieścia tysięcy talarow w gotowiznie.

1 s'empresser 2 s'attacher 3 difficulté 4 apporter 5 connoissances 6 ignorer 7 poli 8 vaux mieux 9 passer 10 j'ai oui dire 11 guetter 12 chercher 13 raisonnable 14 mérite, m.

Zadanie 48

Dalszy ciąg

Day każdemu to co się należy. 1mu. Dostałem od każdego list. Każdy dom iest wystawiony 2z kamieni. Każdy błazen ma swoie łaske. 3każnie z przyiaźni każdemu osobie. Oba się kochaią, wspomagaią się 4 ieden drugiego. Naśmiewaią się 5 ieden z drugiego. Czyli z robicie dobrze iedni drugim. Dla czego się gniewaią biedne na drugie. Potrzeba użyć 7 iedni drugich. Jeden go szuka, drugi go unika 8 Jeżeli lubisz cnotę iedney, powinieneś także chwalić cnotę, że ile, drugiey. Co dacie iednemu odbiera 9 drugiemu. Jedni chodzą, drudzy oszukaią się 10 Jnni lataią, inni pływaią. 11 Oba to mowią, Obydwie są winni 12 Jest to zdanie obydwoch, obydwoiga. Jestem wam obowiązany 13 obydwom, obydwoigom. Ani ieden ani drugi nie zezwolił 14 na to. Uczynił ten sam ukłon 15 mężczyznomi niewiastom. To iest ta sama osoba ktorom widział. Nie są to ani ci sami ludzie, ani te same rzeczy. Oto są dwa kwiatki iednakowego koloru i dwie osoby tego samego kraiu. To iest ten sam dom ktoren chciałem kupić. To iest to samo co chcę powiedzieć. Twoj brat iest zawsze ten sam. Ona iest ta sama iaka zawsze była. To ia sam ktory mu ci doniosł 16 te wiadomości. Tyś sam mowił pierwszy.

1 appartient. 2 bâti 3 il fait 4 s'aident 5 il se moquent 6 se fachent! elle 7 se servir 8 le fuit 9 il ôte 10 rampent 11 nagent 12 en sont cause 13 oblige 14 n'y ont consenti 15 compliment m 16 ai appris

Zadanie 49

dalszy ciąg

Wiedział to od niego samego. Rzecz mówi sama o sobie. Jesteśmy sami w kłopocie. Czy was to samych widzę. Przyjdą 3 sami was prosić. Nie uczynili one to samo. Mylemy się często sami. Potrzeba kochać wszystkich a nawet i swoich nieprzyiacioł. Wierzę nawet że poślę tam kogo. Uczyłem się 4 dziś rano a nawet od godziny piątey. Bądźcie pewni 5 że nie uczynią ukłonu i że użyią 6 podobnież. Gdybym był na iego mieyscu, uczyniłbym podobnież. Kocham go podobnież iak i ciebie. Ci ludzie przyszli cię odwiedzić, ponieważ myśla podobnież iak i ia zrobiłbym był. 7 Jestem w stanie (sam mem) wyświadczyć 8 ci tę usługę. Lubisz książki; iesteś w stanie, zostawiam 9 cię do woli (sam memi) wziąść tyle ile ci się podobać będzie. Żaden z was nie poidzie. To iest żadnego użytku 10 żadnego szacunku. 11 Nie masz żadney róży bez kolców. Jest to nieszczęśliwi który nie ma żadney podpory. Sprawa 12 iest żadna. Wszystkie te postępki 13 były ogłoszone 14 za żadne. Ani ieden z przyiacioł nie wdał się 15 za nim. Nie masz ani iednego pióra coby co wartało 16. Nie powiedziałem tego, ani iednemu z swoich przyiacioł. Nie ma ani iedney osoby któraby go mogła cierpieć 17. Nie drwił 18 ani z iednego.

1 j'ai 2 embarrassé 3 viendront 4 j'ai étudié 5 assuré 6 en useront 7 incommodé 8 rendre 9 laisser 10 usage 11 conséquence 12 acte 13 procédure 14 déclarée 15 n'a pris son parti 16 qui vaille 17 le souffrir 18 il ne s'est moqué de pas un.

Zadanie 430

Dalszy ciąg

Nikt nie iest tak głupi 1 aby mu pożyczył pienię-
dzy. On nie iest niczyim przyiacielem. Wiem do-
brze że nie uczynisz 2 krzywdy 3 nikomu. Nie znam
nikogo aby był zdolnieyszy 4 iak on. Nie był od ni-
kogo uważany 5 Czyliż kto może twierdzić rzecz
taką? Czyliż iest ktoś dość śmiały 6 aby się w to mię-
szał 7 Nie wierzę aby ktoś o tym wiedział. 8 Przyi-
dę ale bez trudzenia 9 nikogo. Wielu osób miesza się
do tego co się do niego nie należy 10 Jest wielu któ-
rzy to widzieli. Przymioty wielu z tych kobiet są
tak cienkie iż 11 że się nie powinni się tem szczycić
12 Napisano to wielu osobom tego miasta. Wierzę
że znam wielu z tych Panów. Jestem zatrudniony
13 wieloma rzeczami razem. Największa część
młodzieży żałować będą 14 w dogrzałym 15 wie-
ku czas który utracili w swoiey młodości. Jest to
uczucie największey części tych przyiaciół. Do-
niósł 16 to największey części kupcom tego mia-
sta. Znam po największey części tych ludzi. To iest
z największey części co się nam mówi. Nie znala-
złem iakiey kolwiek duszy. Jest to człowiek nie ma
żadney rzeczy. On nie słucha żadney przyczyny.
Ktokolwiek iest mądry, nie zaniedbuie 17 [illegible] swo-
ich zatrudnień. — faire savoir

1 fou 2 tort 3 fuir 4 capable 5 remarqué 6 hardi 7 mêler
8 tracher 9 incommoder 10 regarder pas 11 mince 12 s'en
faire gloire 13 occupé 14 regretteront 15 mûre 16 il a

Zadanie 431. 41.

Odalszy ciąg.

Nie mowi się o kimkolwiek. Mowi do kogokolwiek go chce słuchać. 1 Obieca we sprzedaży. 2 przeciw kogokolwiek by go chciał obrazić. 3 Jest może iakiś duch się nawrocony 4 ktory go zwodzi. 5 Zapytanie było o iakim przedsięwzięciu. 6 Udaysię 7 do iakiego zręcznego lekarza. Dał mi kilka dukatow. To pochodzi od kilku osob się myslących 8 Jakie kolwiek nota ma twoy brat, nie powinien się szczycić 9 tem. Z iakiego kolwiek bogactwa iesteś w posiadłości, myśl że nie iesteś iak tylko rządcą. 10 Do iakiey kolwiek czynności użytym iesteś, wypełniey 11 ią iak uczciwy człowiek. Kup tego konia za iakie kolwiek cenę bądź. Jak kolwiek wielkim iesteś, nie iesteś więcey wart 12. Jakie kolwiek płoche 13 są mody, iest się czasem obowiązanym stosować się 14 do nich. Jak kolwiek wykwintnie 15 pisze, nie lubię iego stylu. Kto kolwiek iestem, iestem w stanie okazania 16 ci tego. Kto kolwiek iesteś, nie do wolą ci tam weyść. Kto kolwiek on iest myli się. Kto kolwiek iesteśmy, nie powinnismy nikim gardzić. Kto kolwiek iesteś cie będziecie dobrze przyięci. Kto kolwiek oni są to są oszukańcami. Od kogo kolwiek bądź się zawisło, 17 potrzeba czynić swoią powinność.

1 S'élégamment! 16 faire voir 1 écouter 2 de le protéger 3 offensé 4 mal intentionné 5 séduit 6 tour di 7 adresser-vous 8 mal tourné 9 s'en venter 10 administrateur 11 acquittez-vous 12 n'en vaux pas mieux 13 folle 14 conformer 17 dépendre.

4º

Zadanie 432

Dalszy ciąg

Do kogokolwiek bądź to należy, odday mu ie. Nie
widziałem kogokolwiek bądź. On niedowierzał
komukolwiek bądź. 1 Chociażbyś mówił, nie będą
ci wierzyć. Chociaż by się rozmawiano 2 mało się
o to tronczę 3 Chociaż bym się zatrudniał 4 nalazł
tam co do przyganienia 5 Niech będzie iak chce, mam
nie słuszność 6 Czy iest co piękniejszego? Czy-
liżeś kiedy widział co piękniejszego? Czyliżem nigdy
nic nie chciał robić coby ci się nie podobało. Wątpię
aby nic nie zarobił. Nim co rozwiniesz, mów o tem
z twoim stryiem. Nie wierzę aby nic nie mówił
przeciw tobie. Nic o tem co mu mówią, nie martwi
7 go. On się o nic nie troszczy i nie przykłada się 8 do
niczego. Jestem w rozpaczy 9 że nie mam nic tłu-
mu ofiarować. Czy nie wiesz nic nowego? Nie ma
nic podobnego iak być poczciwym człowiekiem
Nie masz nic takiego iak mieć dobre sumnienie
Był taki natłok 10 ludzi, że się obawiano 11 być
zaduszonym 12 Taki człowiek iest nazwany nie-
wdzięcznym, 13 który często nay wdzięczniey-
szy. 14 Tacy ludzie wystawiaią sobie zawsze być
bardzo dowcipny. 15 Taki grosz co drzy ze strachu
Jaki nauczyciel, taki uczeń. Dzieci są takiemi ia-
kiemi ie kształca

1 se défie 2 entretiennent 3 en souciez 4 occupez 5 a-
céder 6 tachons 7 te chagrinent pas 8 s'appliquer 9 déses-
poir, m 10 multitude, f 11 on craignait que 12 étouffé 13 in-
grat 14 reconnoissant 15 spirituel

Zadanie 43 — 43

Dalszy ciąg

Taki udaie uczciwego 1 który ma serce kurczęcia. Taki się dziś śmieie który jutro płakać będzie. Pan ten i Pani ta mi to powiedziała. Czy znasz takowego lub takowę? Takowa i takowa rzecz iest miła. Uday się do takiey lub takiey osoby. Rozmawiaią się z wami o takowey i takiey rozmowie. Żyli z owoców zerwanych 3 z ich własnych rąk, iako to figami, daktylami i rodzenkami. — Przygotuycie się 4 Panowie, wszystko iest gotowe do naszego wyiazdu 5. Bądźcie pewni żem opatrzony 6 we wszystko. To iest człowiek zdolny 7 do wszystkiego, i któremu się zdaie że może wszystko. — Ta niewiasta iest zdolna 8 do wszystkiego. Chodźcie do ogrodu wasze siostry będą tam wszystkie; cieszę się 9 bo ie wszystkie kocham. Jednym słowem, to wszystko. — Wszyscy byli świadkami tego szyderstwa 10 Wszyscy uczeni ludzie 11 są tego zdania 12. Cała familia wiele się do tego przyczyniła 13 Wszyscy znaiomi 14 trapili się 15 tym. Będę łożył 16 wiele usilności 17 abym cię zobowiązał. Miał wszystkie moie fortuny, wszystkie moie papiery, i wszystkie moie interesa w swoich rękach. — Każdy człowiek co tu mówi, iest oszustem 18 Każde stworzenie szuka swoie pożywienie.

1 brave 2 il vous tient! 3 cueilli 4 apprêtez vous 5 départ, m 6 pourvu 7 propre 8 capable 9 je m'en réjouis 10 ironie, f 11 gens de lettre 12 opinion, f 13 j'y prenais beaucoup de part 14 personne de connoissance 15 je ferai 16 affligéz 17 possible 18 imposteur, m.

Zadanie 434

Odalszy ciąg

Wszystkie rzeczy są na twe rozporządzenie 1 Iest ogołocony 2 z wszelkiego wsparcia 3 i z wszelkich posiłków 4 Iest to lekarstwo na wszelkie bole 5 Uczynił mi wszelkiego rodzaiu dobre przysługi 6 Życzę mu wszelkiego dobra. Cała Hollandia i cała Francia iest tem strapiona 7 Była całkiem zdziwiona z iego przybycia. Wasi Bracia są wcale inni niżeli ich widział. Tak bogaty iak iest, przecież iest skąpym. 8 Te spichlerze 9 są napełnione 10 zbożem. Są to ludzie którzy są całem sercem. Twoi brat iest w całkowitym rozumie 11 Wcale ubogim iak iest, nie iest mniey pyszny. 12 Wcale iak iesteś Filozofem, nie iesteś kim mniey rozsądnym 13 Wcale niewdzięcznemi iak ku nim są, znayduią iescze Protektorów. Wcale zapłakane 14 iak były wasze siostry, były w krótce pocieszone. 15 Wcale iak iest umieiętną, nie okazuie tego. — Ktokolwiek odważy się 16 na to, będzie żałował 17 Ieżeli kto przyidzie, trzeba mowić że nas nie ma w domu. Każdy powinien myśleć o sobie. Trzeba oddać każdemu co do niego należy 18 Ieżeli iest tu który z tych Panów, nic nie trzeba mowić. Trzeba czynić drugiemu, co chcemy żeby nam czyniono samym.

1 disposition f 2 destitué 3 appui m 4 recours m 5 mal m 6 office 7 affligé 8 avare 9 greniers 10 plein 11 raison f 12 orgueilleux 13 sensé 14 déploré 15 consolé 16 s'avisera 17 s'en repentira 18 appartient

Zadanie 45. 45

Dalszy ciąg

Nikt nie wie ani dba o tem. Nie nikomu do tego.
On nie daie nikomu nigdy nic swego. Oni się kocha-
ią i rozumieią ieden drugiego. Ieżeli przytrafi się
iaki przypadek, kogo będą winować? Pewny g.
czeka na nas na wschodach, pod wschodami.
Żaden nie może służyć dwom Panom. Darmoś-
my mowili, ani ieden z nich nie uważał na naszą
mowę. Nie masz WPan żadney przyczyny gnie-
wać się. Nie znamy żadnego z tych Panów. On nie
iest iuż ten sam. Ponieważ moi bracia nie chcą
tam iść, muszę iść sam. Taki, iak go widziemy,
zdaie nam się ieszcze dosyć mocny. Ktokolwiek
iesteś nic nie wskórasz. Ktokolwiek ona iest, po-
wroci, iak przyszła. Cokolwiek mowisz, czynisz, nie
maią WMPanu żadney obligacyi. Iakikolwiek
iest podarunek, wątpię żeby był przyięty. Iaka-
kolwiek iest iego intencyia, nie trzeba iey ganić.
Iakożkolwiek mocny, brat iego ieszcze mocnieyszy.
Iakożkolwiek wielkie widzi się niebezpieczeństwo
na ktore się podaiemy, iednakże straszy nas.
Oto są dwa konie, każdy kosztuie sto dukatow. O-
to są dwie krowy, każda kosztuie sto złotych. Każ-
dy dzień, każda godzina iest droga dla mnie.
Pewny Iegomość powiedział mi tę nowinę. Pe-
wna Dama nie wierzy temu.

1: entendez! 2: en prendra-t-on. 3 au bal 4 noint
avons eu beau dire 5 fiez 6 exposons.

Zadanie 456

Dalszy ciąg.

Masz WPan iakiego przyiaciela albo iaką przyiaciółkę w Paryżu. WPan przeznacza te podarunki iakimsis przyiaciołom i przyiaciółkom. Niema ż przyiaźni, iaka badź kolwiek, aby nie mogła bydź zerwana. Nadmień mi dwoch iakich Ichmościów, albo dwie iakiekolwiek damy, któreby się tyle kochały, iak te dwie siostry. Pewien, który WPana widział, i pewna, która WPana widziała, powiedziała mi tę nowinę. Widziałem kogoś tego poranku. Znam niektórych z tych Panów i niektóre z tych dam. Ktokolwiek przyiedzie do Paryża, znaydzie tam wiele ukontentowania. Która kolwiek z nich ten błąd popełni, będzie ukarana. Każdy chce bydź szczęśliwy. Znam każdego z tych Panów i każdą z tych dam. Pasterze przynieśli każdy swą ofiarę i wypełniły każdy swą powinność. Ktoś inny powie to WPanu lepiey niż ia. Inni powiedzą to lepiey niż my. Nie mów źle o kim innym. Bracia powinni się kochać ieden drugiego. Chrześcianie powinni by się kochać ieden drugiego. Unikay tych dwoch ludzi, iednego, że ci pochlebia, drugiego że ci nie mówi prawdę. Lubię czytanie i przechadzkę, ja lubię też iedno i drugie. Nikt nie iest tak uczony, aby wielu rzeczy iescze nie wiedział. Człowiek mądry nie mówi źle o nikim. Nikt nie iest szczęśliwszym, iak ta dama.

Iesrromnu Zeitez Svient 4fera Sevitez Cn'ionoit

Nie znam żadney osoby, któraby była bardziey kontenta, iak ta dama. Nie nie mowię, o niczym nie mowię

Zadanie 457

Dalszy ciąg

Słuchayno W. Pan, powiedziano mi że nie chciał
przyiąć bardzo korzystnego 2 urzędu, kto inny na
W. Pana mieyscu nie byłby tego uczynił. — Nie można
poznać iednego bez drugiego, bo oni są zawsze ra-
zem. — Co siedzie z tym, zawsze się tego żałuie. — Nie
trzeba 3 się przykładać tylko do tego co iest dobrym
i użytecznym. — Jesteśmy bardzo nieszczęśliwym 4
kiedy nie umiemy się przykładać do niczego grun-
townego. 5 Otwórz drzwi ktoś puka. — Poszczególna
nikogo nie widzę, a przecież ktoś zapukał. — Naype-
wniey sposob 6 przedłużenia naszego życia iest to
umieć z każdey chwili dnia korzystać, 7 i każdą rzecz
kłaść na swoim mieyscu. Albowiem ileż to czasu
nie trwonią 8 pewne osoby na szukaniu każdego
papieru, każdey książki której potrzebuią. Gdy-
by chciano policzyć 9 cały czas którego niektóre
osoby używaią 10 na szukanie, znalazłoby się że
to wynosi 11 przy końcu każdego miesiąca kilka
godzin — Chodzę zawsze 12 na spacer iakakolwiek
iest pogoda. Aczkolwiek iest młoda ta Panna nie
zbywa 13 iey na dobrych przymiotach. Nie zazdro-
szczę 14 iego maiątkowi aczkolwiek iest wielki. Co-
kolwiek robię nie mogę ci nigdy dogodzić. 15 Cokol-
wiek robicie staraycie się dobrze robić. Siostra moia
tak iak ią widzisz nie ma ieszcze piętnastu lat. Ta-
ki pan taki sługa

1 a propos 2 avantageux 3 devoir 4 à plaindre 5 solide
6 moyen, m 7 profiter 8 perdre 9 compter 10 mettent
11 fait 12 souvent 13 manquer 14 porter envie à 15
faire plaisir 16

Zadanie 458

do kończenie

1 Nie ieden udaie bogatego choć iest w nędzy i nie ieden
udaie ubogiego choć iest w dostatkach. 1 Nadarem-
nie go prosisz aby ci uczynił taką a taką usługę, aby
ci zrobił taką a taką rzecz, aby ci dał takie a takie ob-
iaśnienia 2 ieżeli go nie zdybiesz 3 w dobrey porze,
4 nic z tego wszystkiego nie uczyni. Nie nie masz nad
pracę 5 i nad umiarkowanie 6 ku zachowaniu 7
nas od chorob. — Zachoway twoie taiemnice, nie
mam żadney chęci iey dowiedzieć się. Lecz to postę-
powanie iest żadnym, bo iest niesprawiedliwym
Nikt nie iest z tego wyiętym 8. Nie masz ani iedney
z tych książek którebym nie czytywał co roku. Nikt
nie przyszedł i nikt się o Wpana nie pytał. Wymień
mi iakiegokolwiek uczonego któryby się tyle ro-
nił 9 swym geniuszem iak Newton. Iaką chcesz
książkę? Iakąkolwiek książkę byleby tylko zaba-
wna była. Nie masz człowieka iakiegokolwiek
bądź któryby mnie mógł przymusić do popeł-
nienia niesprawiedliwości. Nie dosyć iest, aby u-
chodzić 10 za grzecznego, oddawać każdemu co się
należy, lecz trzeba to czynić sposobem chętnym 11
i nie wymuszonym. 12 Każdy ma dla siebie oko
łaskawe 13 Spotkałem kogoś co mi powiedział
historią wzmiankowaną 14 Wpan masz dobre
książki, czy mógłbym cię prosić o pożyczenie mi z
nich niektórych. 12 aisé 13 de complaisance
1 dans l'opulence 2 inutilement 3 le prenez 4 mo-
ment 5 l'exercice 6 sobriété 7 préserver 8 procédure
8 excepté 9 se distingué 10 passer 11 manière libre

Zadanie 455

Na słowa nieregularne należące do Formy 3ciey po Nrze 349 Tom 1szy

Prawidło — Asseoir, objaśnić, udowodnić, okazać, używa się tylko w Infinitif i dla ..., i to tylko w stylu sądowym
Asseoir, usiąść, assis, asseyant. Prés: j'assieds, tu assieds, il assied, nous asseyons, vous asseyez, ils asseyent. Défi: j'assis, Fut: j'asseirai. Tak idą też: seoir, siedzieć; rasseoir, znowu usiąść; s'asseoir, usiadać.

Siaday WPan jeżeli łaska. Już siedzę. Usiadam gdzie znaydę 1 mieysce. Czyliż się nie podoba WPanu usiąść? Siedziałem przez godzinę. Usiądę abym WPanu był posłuszny. 2 Powiedz mu aby usiadł. Siadałem często na ziemi. Usiadłem wczoray na kanapie, a dziś usiadłem na krześle. Usiądę przy moiey matce. Gdybym był usiadł pod tem dębem. Skorom usiadł był przy moim stryiu, moia siostra usiadła także przy nim. Gdzie chcesz abym usiadł? Piernicz[illegible]ka chciała abym siadł przy niey, i byłbym chętnie usiadł. Usiadłbym chętnie gdybym miał mieysce. Gdzie myślą żem usiadł? Czy chciano by abym był usiadł przy pijaku 3 Gdy usiądnę podniesie się 4 Czemuż nie siadasz? Siadam niekiedy w odległym 5 mieyscu, abym rozważał, nie będąc przerwany. 6 Siadasz zawsze na naylepszym stołku.

1 trouverai 2 vous obéir 3 ivrogne 4 se lever 5 écarté 6 sans être interrompu.

Zadanie 456

Déchoir, upaść z. Déchoyant, déchu. Pres. je déchois. Déf. je déchus. Futur je décherrai. Poymawiaią tylko iedno r. Choir, znaczy także upadać, ale rzadko używa się, i ma tylko passé chu. Echoir, przypadać, idzie zupełnie iak déchoir.

Moy handel upada co dzień; moie interessa upadaią; one upadły iuż przed woyną; te piękne mieysca straciły 1 wiele na swey piękności 2 przez skutki 3 woyny. Handel upadnie coraz bardziey, 4 ieżeli pokoy nie będzie zaraz zawarty. 5 Nie daią upaść tey książce. Upadła ona na moie nogi. Ten ogród przypadł mi w podziele; 6 zapłata tego wexlu 7 przypada przyszłego miesiąca. Gdyby ta sukcessia przypadła dla naszey familii, bylibyśmy bogatsi. Wielki los przypadł dla mego przyiaciela. Ten wexel upadł. Komu myślisz WPan, że przypadnie to piękne miasto? Te sprzęty 8 mnie przypadaią. Gdyby dziedzictwo mego szwagra na mnie przypadło, lepiey bym na tem wskurał. Ta wieś przypadnie mi w podziele skoro spłacę dług zaciągniony 9 na tey kamienicy. Zapłacenie tego domu przypadnie na święty Michał. Chcę aby pierwszy termin wypłacenia wypadł dopiero na święty Jan. Kredyt mego brata upadł od tego czasu, gdy kroki woienne rozpoczęły się między Francyią i Austryią, nie byłby upadł gdyby był wypłacił swe towary.

1 déchoir 2 de leur splendeur 3 suite 4 de plus en plus 5 conclue 6 en partage 7 lettre de change 8 meuble 9 levés 10 guerres.

Zadanie 457

Falloir, potrzebować, musieć, ma tylko Part: pas: fallu; od innych czasów tylko trzecie osoby,
Prez: il faut. Impf: il fallait. Def: il fallut. Indef: il a fallu,
Plusq: il avait fallu, Fut: il faudra. Cond: il faudrait.
Conj: qu'il faille.

Potrzeba zawsze czynić swoią powinność. Nie potrzeba tego czynić, aby się dobrze wydarzyło 1. Nie potrzeba było to czynić. Gdyby potrzeba było iść tak daleko. Potrzeba było wczoray dobrze pracować. Potrzeba było wyiechać dziś. Gdyby potrzeba było wszystko zapłacić 2. Potrzeba będzie śpiewać inaczey. Chociaż 3 potrzeba się rozłączyć 4. Potrzeba by o tem lepiey myśleć. Wątpiono, aby się potrzeba było wrócić. Chociaż potrzeba było zostać tam, potrzeba by było powrócić. Potrzeba wiele pieniędzy aby żyć wygodnie. Potrzebuię dwa funty świec na tydzień, potrzebowałem ich trzy funty przeszłego miesiąca. Przyszłego trzeba mi ich będzie tylko ieden funt. Wielebny Pan potrzebowałeś 5 fur 6 drzewa tey zimy? Nie rozumiem aby trzeba dwa razy więcey pieniędzy w mieście niż na wsi. Nie rozumiałem aby trzeba było tyle książek do nauczenia się po francusku. Potrzeba mi skrócić 7 ten list. Potrzeba ci przybić 8 z tamtey strony. Nie potrzeba aby nadużywał 9 iego dobroci. Potrzeba się zgadzać 10 z ludźmi. Potrzeba nam przyiąć iego ofiarę. Potrzeba ci wszystko zgodzić 11. Potrzeba aby się oddalili 12 na tydzień. Muszę odieżdżać 13 po obiedzie.

1 en arriver 2 payer 3 Bien que 4 se séparer. 5 a-t-il fallu 6 voiture 7 abréger 8 aborder 9 abuser 10 accommoder 11 accorder 12 s'absenter 13 partir.

Zadanie 411

Mouvoir, ruszać, ruszyć, mouvant, mu. Prez: je meus, plu: nous mouvons, ils meuvent. Déf: je mus. Fut: je mouvrai. Tak też idą émouvoir, poruszyć; promouvoir, daley poruszyć.

Nie mogę ruszyć ramieniem. Sto osób nie ruszy tego kamienia. Biedny człowiek nie może się ruszyć. To iest sprężyna która porusza całą machinę. Chęć porusza inne zdolności 1 Łaska porusza chęć. Nie mogę poruszyć iego serca. To iest złość która go poruszyła aby sobie tak postąpił 2 Ta machina się sama z siebie porusza. To poruszy żołądek. Oni poruszaią cały lud 3 On wzruszył całe miasto. Jak iestem wzruszony litością. Niech porusza przechodzących swemi łzami. Możemy się ruszać kiedy chcemy, a to poruszenie iest znakiem życia. Widziemy wprawdzie 4 także rośliny poruszaiące się, ale tylko w tenczas, kiedy są przez wiatr albo przez iakie inne zewnętrzna 5 siłę poruszone. Ruszam ten ciężar bez trudności 6, ruchałem go też będąc w wieku Władna, poruszyłem ten kamień z wielką trudnością; rozumiem że go porusze sam; poruszyłbym go, gdybym się nie obawiał abym zbrudził moią suknię. Nie rozumiem abyś ty go poruszył sam. Cóż uczyniemy ieżeli nikogo nie wzruszemy? Potrzeba aby się ten ciężar ruszył, bez tego nie przyidziemy z niczym do końca. Jeżeli byś się więcey ruszył, i gdybyś się chciał ruszyć, nie byłbyś cierpiał zatwardzenia 7 Nie poruszay się, bo gdybyś się poruszał byłbyś słabszym. Poruszałem się wczoray dość w moiey stancyi ponieważ robię nadużeniem 8 tego zdania.

1 facultés 2 ressort 3 de la sorte 5 populace 4 il est vrai 5 extérieure 6 constipé 7 peine 8 composer.

Zadanie 49

Pleuvoir dżdżyć; deszcz pada; pleuvant, plu; Pres: il pleut, def: il plut, futur: il pleuvera, conj: qu'il pleuve

Deszcz pada bardzo często; padał gdy szedłem do W Pana; padał wczoray przez cały dzień, nie mogliśmy zacząć naszego żniwa. Deszcz padał tego poranku co było powodem żem musiał poźno wyiśdź z domu. Deszcz iuż był padał kiedyś W Pan wyieżdżał na wieś. Gdy ia odszedłem z ogrodu, deszcz przestał padać; Czas się zmienił, zdaie mi się że będzie deszcz padał przez cały wieczor; Życzyłbym sobie aby deszcz padał, bośmy go nie mieli przez długi czas, a owoce mego ogrodu rość nie chcą. Powiedz mi, moy przyiacielu, czyli deszcz pada? Dla czego się W Pan o to pytasz? Bobym chciał wyiśdź. Nie nie pada w tey chwili, ale iak mniemam że będzie padał w godzinę. Niech pada lub nie, ia wyidę, bo mam ważne interesa. Moi brat nie życzyłby sobie aby deszcz padał iutro bo ma zwozić żyto do stodoły. Czyliż deszcz nie padał kiedyś W Pan wrocił z kościoła? Deszcz pada przez cały miesiąc, wątpię żebyśmy mieli dobre zbiory. Drzewa nasze nie wydadzą wiele owocu ieżeli deszcz dłużey padać będzie. Nie boy się W Pan ten deszcz nie zaszkodzi. Zdaie mi się że deszcz padać będzie aż do pełni. Deszcz nie padał tak długo iak kiedyśmy się bawili na wsi, a gdyśmy przybyli do miasta to nie masz ani dnia iednego aby deszcz nie padał. Prawdę mowisz: ale po deszczu bywa pogoda.

Hasard, recolte, donner, pleine lune, demeurer.

Zadanie 475

Pouvoir, módz; pouvant, pu, Praes: je puis albo je peux, tu peux, il peut, nous pouvons, vous pouvez, ils peuvent, Défi: je pus, Fut: je pourrai (wymowie dnos)

Czy możesz to dobrze uczynić? 1 Tak jest, mogę, Nie, nie mogę. My nie możemy też także. On nie może dobrze, i iego bracia mogą także. Gdybym mógł iść tam, mógłbym także iść daley. Nie mogłem wyiść wczoray z domu, i nie mogłem dzisiay; będę mógł może wyiść iutro. Gdybym mógł był pisać do iednego, mógłbym był także napisać do drugiego. Czyli myśliszem mógł to uczynić? On nie mniemał abym mógł rzucić tak daleko. Czy wieszyż żem go mógł uskromić? 2 Ktoby mógł wierzyć abym mógł chodzić tak daleko. Mogę ci coś powiedzieć. Nie możesz dłużey czekać. Jesteś tak strudzony, że iuż więcey nie możesz. Nie może ci tego powiedzieć. To bydź nie może. Nie możemy cię do tego obowiązać. Możesz im to powiedzieć. Nie mogą temu zapobiedz 4 Nie mogłem go o tem przestrzedz 5 bez twego pozwolenia. 6 Nie chciał aby mu o tem mówiono. Nie mogłem odiechać wczoray z nim nawet. Nie mogłem przyiść wcześniey bom miał wiele do czynienia. Będę mógł iść dzisiay na teatr. Mogę czytać dziś tę książkę; ty mogłeś ią czytać, gdybyś był u mnie; mogłem ią czytać wczoray. Nie mogłem do W Pana pisać tego poranku. Gdybym mógł był wyiść, byłbym u W Pana; skoro będę mógł wyiść, przyidę W Pana nawiedzić. Nie wierzę aby wy mogli tyle na nim.

1 faire 2 compter 3 Etat 4 remedier 5 avertir 6 permission, f.

Zadanie 414

S'appercevoir, spostrzedz się, apperçu, appercevant. Prés: je m'apperçois, nous nous appercevons. Déf. je m'apperçu, Futu: je m'appercevrai. Impér: Apperçois-toi, Sonj: que je m'apperçoive, imp: que je m'apperçusse.

Spostrzegam z daleka człowieka, my go także spostrzegamy; ale oni go nie postrzegaią. Spostrzegłem wczoray kometę. Spostrzegłem ią przed W. Panem. Ja ieszcze naprzód spostrzegł był. Spostrzegę ią ieszcze tego wieczora. Skorom ią spostrzegł, spostrzegłeś ią także. Spostrzegłbym go dobrze przez drobnowidz 1. Wśliznął się 2 do domu tak dalece żem go nie spostrzegł. Uciekł był 3 takżem go był nie spostrzegł. Byłbym go dobrze spostrzegł, chciano by abym go był spostrzegł. Skoro go spostrzegę, dam ci znać 4. Spostrzegam dobrze iego chytrość 5. Spostrzegamy się także. Ale teia-nie nie spostrzegaią się na tem. Spostrzegłem się na tym iuż wczoray. Spostrzegłem się na tem przed W. Panem. Spostrzegę się wkrótce na tem. Gdybym się był na tem wcześniey spostrzegł. Gdyby mnie chciał oszukać, wkrótce bym się na tem spostrzegł dobrze. Zaledwom się był spostrzegł na szalbierstwie 6, żem się spostrzegł był na niebezpieczeństwie. Nie wierzy abym się na tem spostrzegł. Nie wierzyłem się był na tem spostrzegł. Wątpiłem się na tem spostrzegł. Chciałby abym się na tem nie spostrzegł. Chciałbym się był na tem spostrzedz wcześniey. Może byłbym się był spostrzegł, gdyby mnie o tem przestrzeżono 7.

1 microscope m. 2 se glisser 3 se sauver 4 faire savoir 5 ruse 6 fraude 7 m'avoit averti.

Zadanie 115

savoir, wiedzieć, umieć; sachant, su; Prés: je sais, plu: nous savons, vous savez, ils savent. Déf: je sus. Fut: je saurai. Conj: que je sache. Impa: que je susse

Czy wiesz WPan co nowego? Czy nie wiesz WPan nic nowego? nie, wcale nic nie wiem, bo wychodzę rzadko a co większa nigdy nie czytam gazety. Rozumiałem iednak że WPan wiesz co o przypadku 1 który nam się przytrafił 2. Ale ponieważ nic o tem nie wiesz lepiey WPana zostawić w tey niewiadomości 3. Bo gdybyś WPan wiedział, wiem że to by WPanu przykro było, więc życzyłbym z całego serca, żebyś i nigdy nie wiedział. Żebym był wiedział, o co szło, 4 byłbym uczynił, co byłbym mógł dla pomożenia 5 WPanu, ale żem nic nie wiedział, więc przebaczysz 6 mnie WPan: taki zwyczay. Dopierom się dowiedział 7 o iedney rzeczy, którą kiedy WPan o niey będziesz wiedział tego zadziwi 8, zatym trzeba żebyś o niey wiedział nim z tąd poiedziemy. Gdyby nie pewna osoba, nigdybym był nie wiedział o tym wszystkim. Jak nie byłbym rad żeby każdy wiedział o tym, tak proszę WPana żebyś był dyskretny. Jeżeli nie będą wiedzieć tylko odemnie, upewniam WPana, że nigdy nie będą wiedzieć. Czyli wiesz że król iest tutay? Tak iest, wiem o tym dobrze. Wiedziałem o tem iuż dawno, nie wiedziałem o tym bardzo dawno potem. Gdybym wiedział że to była prawda. Gdy będę umiał po francuzku będę z nim mówił.

1 accident. m 2 arriver. 3 ignorence f 4 il s'agissait 5 augmenter 6 excuser 7 apprendre 8 étonner.

Zadanie 416

słów, lepiey się, przypadać, leżeć, siedzieć, przystoić,
ma tylko trzecie osoby Prez: il sied. Imp: il seyait.
Futu: il siéra, Cond: il siérait. Conj: qu'il siée. Parti: activ: se-
yant. Part: pass: i Defi: iako: i czasów z nich złożo-
nych nie ma. Tak też idzie Messoir albo Messiéer, nie
przystawać, być nieprzyzwoitem. Z imiesłowa
seyant zrobiono przymiotniki: séant, séante, bien
séant, bienséante; przystoyny, przystoyna.
Ta suknia na WPanu dobrze leży. Iak siedzi na mnie
ten kapelusz? Nie przystoi WPanu, przerywać[1] ludzi
którzy są starszemi[2] od niego. Ten kolor przypadał
WPanu dobrze. Nie przystałoby mi, być WPanu tak
często natrętnym[3]. Nie przypadałoby to WPanu.
Te wstążki przystoią WPannie, czemu ie nie nosisz?
Ten voil nie przypada mi do gustu, daruię ci go.
Inna suknia przypadałaby WPanu lepiey. Zawsze
nie przystoi młodzieńcowi za wiele mówić. Suknia
ta nie przystoi na osobę twoiego stanu; ten ubiór
[4] nie przypada na twoy wiek. Nie iest przyzwoicie
powiadać wszystko co wiemy. To ci przedziwnie[5]
leży. Rękawiczki tey Damy, które na niey leżeli kolo-
ry zbyt żywe, nie będą na WPana przypadały.
Te kolory tu dobrze ci przypadaiące, powinien-
byś ie nosić. Czyliż to prawda, iż nie przystoi mło-
dzieńczy źle się obchodzić[6] ze swoiemi nauczycie-
lami[7]? Każdemu iest przystoynie kiedy iest grzeczny
wesoły i dobry ale nie przystoi być gniewliwym
i nieobyczaynym.

[1] interrompre [2] agé [3] vous importuner [4] vêtement [5] à merveille [6] maltraiter [7] malhonnête

Zadanie 477

Valoir, ważyć; znaczyć, wart być; valant, valu, Pré. je vaux, nous valons. Déf: je valus. Fut: je vaudrai. Tak też idą: équivaloir, równoważyć, prévaloir, przeważyć, mieć pierwszeństwo; revaloir, znowu mieć wartość.

Ile to warte? Wiem co wart takie. To nic niewarte. Jego koń wart mego. Ten człowiek nie był wart niczego. Jeżeli coś był wart, nie robił by to co robi. Gdyby był wart coś wart by go był cieszcze; lecz nigdy nie będzie nic wart. Co myślisz że to iest warte? Nie wierzy że moy zegarek wart był tyle. Wart by był więcey, gdyby był angielski. Po woynie chleb nie wartał tyle. Ile sądzisz że ten pieś był wart? Życzył bym sobie aby on był wart więcey. Lepiey iest milczyć aniżeli mówić. Przeważam się z mego prawa. Przeważamy się z naszych praw. Przeważałem się dawniey. Przeważałem się jeszcze niegdyś, lecz nie przeważę się na przyszłość. Dlaczego żebym się przeważał? Dosyć jem się przeważał. Gdybym się był mniey przeważał. Czy chcesz abym się przeważał? Czy chciano abym się przeważał? Znaczę tyle co i moy sąsiad; znaczemy tyle jak wasi przyjaciele; ubodzy są czasem więcey warci niż bogaci. Chleb był wart dawniey trzy grosze; jadło był wart dwadzieścia cztery przed woyną; kosztowało do dwudziestu trzech grosze przed rokiem. Co będzie kosztowało wino tego roku? Kosztowało by dobrze osmdziesiąt złotych.

1 croixt 2 droit m,

Zadanie 418

Voir, widzieć, voyant, vu. Prez. je voi. Défini je vis. Futur je
verrai. Przymiotnik widno. Takżeda, też entrevoir.
postrzedz; revoir, zobaczyć.

Widzę z moiey izby wschody słońca; widziałem często
Pana brata WPana, gdy byłem w N. Widziałem wczo-
ray waszych przyiaciół w ich ogrodzie; widziałem
kaskadę Peńską z ukontentowaniem naywiększo-
nym; będę ią widział może ieszcze tego roku, widział-
bym ią też chętnie; WPan nie myślisz abym ią widział
tego roku. WPan też nie myślałeś, abym ią widział
przeszłego roku; wątpię abyś WPan widział tę część któ-
rą słońce tam formuie czasem; WPan nie wątpiłbyś,
abym ią był widział, gdybyś tam był ze mną był. —
Cóż widzisz? Nic nie widzę. Patrzę no tylko na tego kłam-
cę. Widziałem dobrze sekretarza, i będę go widział iutro.
Gdybym widział Prezesa. Gdybym był widział Radcę
którom tylko był widział radcę byłem kontent. Nie chcą
abym go widział. Nie chciano abym go widział. Wi-
działem go przecież wczoray. Nie widzę nic dobrego
w tey czynności. Nie chcesz mnie zobowiązać. Widzia-
łeś osobę mimo Biskaia y 4 twego oyca. Widzi ią mowa w swo-
ich czynach. Rzadko WPana widziemy u nas. Czyli wi-
działeś często twoich Rodziców? Czyli patrzą na ciebie
dobrym okiem? Widziałem dobrze do czego on chciał
przyiśdź. Nie widziałem cię wczoray wychodzącego
z nim. Czyliż cię nie widział? Zobaczę iak to zrobisz. Zo-
bacz która iest godzina. Niech zobaczy czyli iego sios-
tra iest w swoim pokoiu. Zobaczmy co on powie. Zo-
baczcie co on wam da. Niech zobaczą co maią do czynie-
nia. — Infinitif Pun présent malgré 4 défauts

Zadanie 479

Vouloir, chcieć, voulu, voulant. Prés: je veux, plu: nous vou-
lons. Défi: voulu Futur: voudrai Conj: que je veuille
Impa: que je voulusse

Czego WPan chcesz? Chcę posłać list na pocztę. Chciał-
bym się z nim przeyść. Chciałem cię wczoray odwie-
dzieć. Chciano mnie wyprawić do Francyi, alem nie
chciał. Żebym był chciał iużbym był w szkole. Kie-
dy będę chciał wyiadę stąd. Wyiezdzay kiedy zechcesz.
On nie wierzy abym chciał wyieżdżać. On nie wierzy
że chcę wyieżdżać. Chociażem chciał wracać. Nie ka-
ziano by abym chciał przyiąć 2 te podanie 3. Nie ch-
ciałbym tego nigdy uczynić. Jeżeli WPan chcesz czego,
powiem gdzie trzeba się udać 4 dla dostania 5. Gdy-
bym był chciał czego, dawno bym był mówił gospo-
darzowi. 6 Spytay się WPan tego Pana czego chce,
i w czym byśmy mu mogli służyć. Powiada, iżby
chciał żeby mu dali inszą rybę. Jeżeli chce tylko te-
go, wnet będzie miał, ale rozumiałem że chciał
co innego. Zwątpię nawet żeby chciał długo się ba-
wić 7 sie tu. On by chciał znaleźć tu kogo, któryby
chciał iechać z nami. Jeżeli WPan chcesz będę mu
mówił o WPanu, on WPana chętnie weźmie, bo wi-
dzę że WPanu życzy dobrze. Czybyś chciał WPan po-
dziąć się 8 tego. Nie, nie chcę, ani mogę niczego się po-
dziąć. Chciałbym iednak znaleźć kogo, któryby się
chciał podiąć podczas naszey niebytności. Ten Pan
który iadł wczora obiad z nami, mógłby gdyby chciał
Ale wątpię żeby chciał, bo iest nadto zatrudniony 9
Gdybyś WPan tak robić chciał dobrzeby było.

1 Venir 2 accepter, acquiescer 3 proposition 4 adresser
5 avoir 6 au maître du logis 7 s'arrêter 8 se charger 9 occuper

Zadanie 480

Powtorzenie Słow nieregularnych czyli nieforemnych należące do formy trzeciey.

Możemy się ruszać, kiedy chcemy, a te poruszenie
iest znakiem życia. Widziemy w prawdzie także i
rośliny które się poruszają, lecz tylko, kiedy są po-
ruszone przez wiatr, lub przez inne nadzwyczay-
ne 1 zewnętrzne siłe. Kamienie poruszaią się by-
naymniey same z siebie, iako i rośliny. Kiedy iuż
umarłemi iesteśmy, to się iuż więcey nie ruszamy,
ponieważ dusza iuż od ciała się odłączyła, a ciało
iest tylko przez duszę poruszone. Jest szczegulny
zabobon, 2 który żywi 3 w prostych ludziach 4 wie-
rzą iż umarły niekiedy w trumnie będący rusza
wargami, i że to przez to oznaczyć 5 że po nim ie-
szcze w krótce trzecia osoba z martey familii um-
rze. Ale kiedy się wie że poruszenie, tam tylko iest,
gdzie życie, to widzieć łatwo można niestosowność 7
6 tego twierdzenia. Jednakowoż może się to zdarzyć
8 że umarły się rusza, ale na ten czas nie iest zupełnie
9 martwy. i potrzeba zaraz szukać środkow, 10 a-
by go rozmaitemi sposobami 11 doprowadzić
12 do życia. Człowiek nie może mieć tego wszyst-
kiego co chce; Bóg tylko ma tę moc, że może co chce.
Gdyby człowiek mogł wszystko, co chce, toby się wszy-
stko pomięszało 13.

1 extraordinaire 2 superstition 3 celle qui règne
4 commun 5 signifie 6 déraisonné 7 inconséquences 8
assertion 9 entièrement 10 s'efaire 11 prendre des mésu-
re 12 moyen 13 s'appeller 14 tout irait en confusion

Zadanie 481

Dalszy ciąg

W krótce by deszcz padał, iuż by marzło, w krótce słońce jaśniało, i tym podobnie. Niektórzy tylko ludzie tacy byli, którzy wiedzieli, co chcieli, na przykład Moizesz, Apostołowie i inni. Ci byli od Boga tą mocą opatrzeni. I tak widziemy, że Moyżesz wypuścił wodę ze skały, że Apostołowie przywiedli 3 chulawych do chodu, i tym podobnie. Iedna rzecz zawsze warta iest więcey niż druga podług o ile iest użyteczniejsza od inney, a która rzecz iest użyteczniejsza iest, ta ma pospolicie 4 większą wartość. Rasi okoliczności 5 ustanawiaią 6 często użyteczność i wartość rzeczy. Zboże naprzykład, które niegdyś nie warte było iak talara, warte iest teraz, w czasie woyny, cztery talary; wiemy także, iż podczas siedmioletniey woyny, korzec 7 zboża popłacało 8 dziesięć do dwunastu talarów; a ieżeli teraznieysza woyna francuzka dłużey ieszcze potrwa, to będzie tyle popłacało w krótce, co i w czasie siedmioletniey woyny, a mało ludzi będzie mogło zakupić sobie podostatkiem 9 chleba i zboża. Gdyby kto mogł przewidzieć trwałość 10 tey woyny, ten by był dobrze uczynił, gdyby się chciał był na ten czas, tylem zbożem opatrzeć, ile by na przyszłość mogł potrzebować. We wszystkich dziełach umysłu, iest iedna główna 11 zasada, aby połączyć 12 użyteczność z przyiemnością, ale mało ludzi to znaią. 13

1 gelée 2 filosofie 3 fréquent marcher 4 communement
5 circonstance 6 déterminent 7 boisseau 8 valoir
9 suffisamment 10 durée 11 principale 12 que d'unir
13 connaitre

Zadanie 482.

Dalszy ciąg

Z tego powodu 1 ten pisarz iest wiele wart, które te warunki wszystkie dopełnia. Między Rzymianami był Horacius, który umiał i czynił. Bo on przyozdobił 2 swoią poezyą naymędrszemi maxymami, a przeto warte one są mądremu równie tak wiele iako prawowierny 3 w oczach dogmaty ciemnego mnicha. Kto chce odbydź podróż, musi się opatrzyć w potrzebne pieniądze, bo nie może przewidzieć, co go w drodze napotkać 4 może; a ktożby w drodze chciał bydź bez posiłku 5. Pewien uczony, imieniem Maurycy, chorowudał się do Włoch, gdzie bardzo chorował, nie wiedząc, zkądby mógł był dostać 6 pieniędzy, bo się nie spodziewał tego wypadku 7. Musiał pisać do swego przyiaciela w Berlinie, prosząc go, aby mu mógł przysłać pieniędzy. Gdyby ten nie chciał lub nie uczynił, toby był podpadł 8 w wielkiey potrzebie. Ale ten wspaniały przyiaciel dopomógł 9 mu, i opatrzył go pieniędzmi, któremi mógł zapobiedz 10 swoiemu nieszczęściu. Potrzeba dosyć piór kiedy się ma co do pisania. Ileż ci potrzeba piór rocznie do twego kantoru? W tem roku potrzeba mi było czterysta, lecz na rok przyszły będę potrzebował zapewnie 11 więcey, bo przewiduię że nasze czynności bardzo się powiększaią. Gdyby moi pisarze mieli więcy starania o moich piórach potrzebowaliby ich daleko mniey.

1 par conséquent 2 orner 3 orthodoxe 4 arriver 5 secours 6 avoir 7 accident 8 tomber 9 aider 10 remédier 11 probablement.

Zadanie 183

Dokończenie

W tym razie nie wierzę temu aby twoy brat potrze-
bował, bo iego dzieci maią naywiększe staranie
w wszelkich materiałach do pisania. Czyliżeś
potrzebował wiele atramentu i papieru? Nie,
nie potrzeba mi było by nay mniey. Ale potrze-
ba było wiele szczyżoryków dla mnieyszey młodzieży.
Wiele ci potrzeba będzie laku i opłatek? Nie wiem
ieszcze, ale nie sądzę aby mi wiele potrzeba było. Ja-
nie, wszystkie te listy powinny być przepisane
dziś rano. Musisz się zaraz wziąć do roboty. Two-
ia korespondencia iest bardzo długa, mói kocha-
ny Oycze, od niejakiego czasu. Muszę codziennie
przepisywać listy. Wczoray musiałem odpisać
dwanaście, a iutro potrzeba będzie abyśmy odpi-
sali dwadzieścia lub trzydzieści. Moy brat Jó-
zef, powinien odpisać osiem. Nie sądzę aby mo-
gli iutro wiele odpisać bo nie ma poczty War-
szawskiey. Jeżeli będziesz w domu pójdę cię odwie-
dzieć; lecz ieżeli wyidziesz przyidziesz mnie od-
wiedzieć. Odwiedź mnie po obiedzie, moy przyia-
cielu, bo wyiść nie mogę. Zawszem ia dotrzymy-
wał słowa, ale ty mi go nigdy nie dotrzymuiesz.
Chciałbym abyś lepiey dotrzymywał słowa
twego, iżebyś mi przyszedł na krótko odwiedzieć
iakeś mi iuż od dawna obiecał. Gdybym był wie-
dział żebyś był uczynił tak z tych wyrazów przeciw
twoich przyiaciół, nie byłbym nie prosił abyś mnie
przyszedł odwiedzieć!

Iguère Lpain à cachetter,

Zadanie 484

Na słowa nieforemne należące do formy 4^{tey}

Absoudre, niewinnym uznać, uwolnić, odpuścić
absolvant, absous. Prés: j'absous, tu absous, il absout, nous absolvons, vous absolvez, ils absolvent. Futu: j'absoudrai Conj: que j'absolve.
Tak idą też: dissoudre, rozpuścić; résoudre, postanowić.

Odpuść mi mój błąd. Odpuszczam ci z całego serca. Lecz nie odpuszczamy wszystkim. Gdybym uwolnił tego człowieka, uwolniłbym oszusta[1]. Nie uwolniłem go jeszcze. Gdybym go był uwolnił, czyliżbym dobrze uczynił? Skorom go był uznał za niewinnego, byłby gorzej uczynił, niżeli w przódy uczynił był. Czyliby chciano abym go uznał za niewinnego? Chociażem go[2] nie uznał za niewinnego. Chciano by jednakowoż abym go uwolnił. Królowie odpuszczają przestępstwa. Rozpuszczam mój cukier w kawie. My rozpuszczamy nasz w herbacie. Rozpuszczają swój w czokoladzie. Gdybym go miał, rozpuściłbym go w mleku. Rozpuszczałem mój niegdyś w wodzie, ale go nie rozwolnię go więcej. Nigdym go nie rozwalniał. Czy myślisz że ogień rozwalnia kamienie, kruszce? Rozpuśćże sól w wodzie. Gdybym był rozpuścił sól, byłbym także rozpuścił cukier. Gdy będę rozpuszczał złoto, rozpuszczę także i srebro. Mój brat postanowił odbyć podróż[3] do Włoch, bo ma tam bardzo nagłe czynności.

1 fourbe, m 2 bien que 3 faire un voyage.

95

Zadanie 48.

Battre, bić, battant, battu. Pr: je bats plur: nous bat-
tons, vous battez, ils battent. Def: je battis. Fut:
je batterai. Imp: bat. Conj: que je batte.

Nie biię chętnie. Biiesz chętniey aniżeli ia. Biłem
niegdyś chętniey. Obiłem wczoray mego służącego
bez żadney przyczyny. 1 Jeszczem go bił dzisiay, a-
le go iuż bić nie będę. Dla czego ja nie biię moiego?
A zacóż bym go bił? Wolałbym go odprawić 2 wy-
gnać. Zachoway mnie Boże 3 abym bił kogo.
Chciano abym bił tego chłopca. Chciano by abym
obił tę dziewczynę. Jam jey nic nie uczynił. Myś-
lano by żem go obił. Ja biię tych którzy mnie bi-
ią. Ty biiesz zawsze twego brata. Professor bije
ucznia w gabinecie kiedy się nie uczy. Biiemy
naszych nieprzyiaciół kiedy nas zaczepią. Biie-
cie waszych współuczniów, ieżeli wam wyrzą-
dzaią 4 krzywdę. Czyliż ia biię tego co mi dobrze
czyni? Nie biię ia tego co mi robi krzywdę? Ty
biłeś zawsze zawsze każdego bez dania mu przy-
czyny. On nie bił nikogo bez moiey wiedzy. 5 My
nie biliśmy tych dzieci, bo się z nami dobrze obcho-
dzili. 6 Czyliście nie obili naszynku to dziecię któ-
ry was był okradł. Oni nie obili nikogo, gdyż się
bali aby ich nie obito za to w szkole. Będę bił nie-
przyiaciela z zapałem. Nie będę bił moich krew-
nych ieżeli będą dla mnie dobremi. Biy ieżeli
chcesz dowiedzieć się jaki będzie twoi koniec.
Powiedz mu niech nie bije nikogo.

1 Aujourd'hui 2 renvoyer 3 à dieu ne plaise 4 faire du tort
5 à mon inçu 6 traiter.

Zadanie 486

Boire, pic: bu, buvant. Pres: je bois, plur: nous buvons. Def: je bus. Fut: je boirai. Conj: que je boive. Impa: que je busse.

Muszę Dobrodzieju, ja piię za zdrowie Wpana. Dziękuię Wpanu. A Wpan to nie piie?? Dopierom pił. Jam tego nie widział. Wypii że Wpan moie zdrowie. Ja nie będę pił wina bom dopiero pił wodę. To wypiymy filiżankę kawy czarney. Dziękuię iak nayuniżeniey. Zkąd to pochodzi że Wpan nie piie? Czy wino Wpanu nie iest do gustu. Jest bardzo dobre, wcale do mego gustu. A przecież Wpan nie piie. Piimy za zdrowie przyiaciół naszych. Piimy za zdrowie naszych Nauczycieli. Wypiię na podziękowanie Wpanu. Skosztuymy wina Rynskiego. Dziękuię Wpanu, piliśmy zadosyć. Pił Wpan z łaski swoiey. Nie piię wody. Nie piiemy wody kiedy mamy piwo. Gdybym pił przed południem, popsułbym sobie moy apetyt. Wypiłem wczoray wielką szklankę piwa Angielskiego, alem dziś ieszcze nie pił. Wypiłbym chętnie szklankę wina. Gdybym pił wino to bym pił także i wodę. Gdybym pił wodę, byłbym także pił i wino. Gdy będę pił wodę wypiię także szklankę ponczu. Bogaty piie często wino a ubogi rzadko go piie. Gdy będą mieli pieniądze będą także pić wino. Doktor każe abyśmy pili lekarstwo. Pii co chcesz ale w ztrzemięźliwości bo kiedy się wiele piie to szkodzi zdrowiu. Nie piimy co nam iest zakazane a będziemy zdrowi

Attachement, gâté, Débrêment.

Zadanie 187

Conclure, zawrzeć, postanowić; concluant, conclu, Prés: je conclus, Pl: nous concluons. Défini je conclus. Fut: je conclurai. Conj: que je conclue, que nous concluions. Także exclure, wyłączyć.

Po woynie zawieraią pokoy. Pokoy Tylżycki był roku tysiąc osmset siedm zawarty. Żydzi polscy są wyłączeni od stanu woyskowego, ale by lepiey zrobili aby ich nie wyłączano, bo oni są tak ludźmi iak i my. Dobiłem targu bo był dla mnie korzystny. 1 Wyłączam cię z towarzystwa. 2 Bardzoś źle zawarł przymierze. 3 Wyłączasz uczciwych ludzi z oyczyzny. Postanowił że my wyiedziemy iutro z Krakowa. Wyłączył nas z dziedzictwa. Wyłączamy cię z targu. Dla czego nas wyłączasz z tego urzędu 4 Co z tego wnosisz? Nie wnoszę nic z tego. Nie wnoszę iak dobrze. Gdybym postanawiał inaczey. Nie postanawiałbym dobrze. Zawszem tak zawierał. Gdybym był inaczey postanawiał, nie byłbym dobrze postanawiał. Zawsze będę tak postanawiał. Postanawiay iak ci się podoba. Jakżem chciał aby postanawiano? Postanawiałem coś niekorzystnego. 5 Nie zawarłem nic dobrego. Będę zawierał na twoią korzyść 6 Potrzeba aby zawarł iak nayprędzey te sprawę. Wątpię aby nas wyłączył od wieczerzy. Zawierać dobrze ze swemi nieprzyiaciołmi i nie wyłączać ich z społeczeństwa, wszystko iest chwalebne.

1 avantageux 2 société f 3 alliance f 4 charge f 5 désavantageux 6 avantage m.

Zadanie 188.

98

Conduire, towarzyszyć, prowadzić, conduisant, conduit, Pret: je conduis. Défi: je conduisis, Futi: je conduirai. Conj: que je conduise. Imp: que je conduisisse. Kierować.

Prowadzę to dziecię do szkoły. Prowadzisz dobrze interessa twoiey familii. On nas odprowadził bardzo uczciwie. 1 Prowadzisz na złe drogę. Prowadziemy więźniów 2 do więzienia. Prowadziłem sam budowle. Zaprowadziłem małżonka i małżonkę do ołtarza. 3 Zaprowadziłem wszystkich moich ludzi do kościoła. Zaprowadzę cię do mego ogrodu. Zaprowadź mnie do mego oyca. Trzeba abym cię zaprowadził do moich pokoiów. On chce abyś go odprowadził do bramy. Nie wierzę aby cię zaprowadził bardzo daleko. On wątpi abyśmy sami prowadzili nasz powoz. Czyliż oni nie wierzą że się kierują mądrze. Czyliż nie potrzeba aby oni odprowadzili swego Professora do domu. Day Boże abym sam odprowadził Więźniarkę. Towarzyszyłem wczoray tym damom na przechadzce; 4 będę im też tam idzie towarzyszył. 5 Więzień wojenny prowadzony przez żołnierzy uciekł. 6 Zaprowadzisz mnie do teatru, a gdy mnie tam zaprowadzisz udam się 7 do domu. 8 Zaprowadziłbym cię z całego serca ale mam czynności które mnie powołują.

1 honnêtement. 2 criminel, m. 3 autel, f. 4 promenade, f. 5 prisonnier, m. 6 s'est échappé. 7 je me rendrai. 8 chez moi

99

Zadanie 489

Croître, rosnąć; croissant, crû. Prés: je crois; Impf: nous croissons; Défin: je crûs; Fut: je croîtrai; Conj: que je croisse. Także décroître, accroître, pomnażać.

Nie rosnę teraz wiele. Rośniesz widocznie. Ona nie rośnie ani odrasta. Rośniemy więcey iak wy. Pomnażacie wasze dobra. Te drzewa dobrze rosną. Rosłem w mądrości i naukach. Urosłem więcey nad dwa cale łokcia. Urosłem w mych podróżach. 2 Czy była potrzeba abym zawsze rosł. Chociażem urosł w złości. 3 Nie rosnę tak bardzo iakiem rosł dawniey. Rosłem ieszcze przez tego roku, alem nie urosł od tego czasu. Nie wiem czy będę ieszcze rosł. Gdybym był ieszcze urosł na palec. Wątpię abym ieszcze rosł. Chciano by abym rosł ieszcze więcey. Chociażem dobrze urosł. Chciano by abym był ieszcze więcey urosł. Rośniey ieszcze trochę. Gdy będę ieszcze rosł trochę, nie urosnę więcey. Chciałbym ieszcze urość więcey. Grzyby 4 rosną w iedney nocy; rosły one też i w przeszłey nocy; może być że one będą rość też i tey nocy; ale wątpię żeby rosły, ponieważ iest zimno. Nie dosyć iest rość w ciele, moie dziecię, ale potrzeba się starać także rość w rozumie, i nie odrastać iak twoia siostra, która rosnąc, mniemała że nie potrzebowała się uczyć. Urośćże w ciele i umyśle, będziesz szacowana i szukana. 5 Rośniemy wszyscy w młodości a drobniejemy 6 wszyscy w starości, abyśmy się nie przyspożyli. 7 Rośniesz: ale nie rośniesz tak szybko iak twoia siostra, bo ta rośnie widocznie a ieżeli tak zawsze rość będzie, to będzie w krótce tak wielka iak Goliat.

1 à vue d'œil 2 voyage, m 3 malice, f 4 champignon, m 5 recherché 6 décroître 7 recroître.

Zadanie 490. 100

Circoncire, obrzezać, circoncis, circoncisant. Presen: je circoncis plu: nous circoncisons. Defin: je circoncis. Futu: je circoncirai. Imp: circoncis.

Rabiny obrzezaią dzieci żydowskie. Obrzynaią też i u Turków. Jest powinnością u żydow obrzynać swoich dzieci płci męzkiey w ośm dni po ich urodzeniu. Bog postanowił 2 obrzezanie rozkazując 3 Abrahamowi. Turcy i wszyscy Arabowie obrzynaią się; są chrześcianie w Azyi którzy się każą chrzcić i obrzynać. To dziecie było obrzezane a potem ochrzczono ie, gdyby ie nie obrzezano było, może by go oyciec wydziedziczył. 3 Czyliby nas obrzezano gdybyśmy byli żydami? Zapewnie żebyście byli obrzezani mimo waszey chęci. 4

Confire, robić zaprawić cukrem owoc iakiś, smażyć, confisant, confit. Pre: je confis. Def: je confis. Fut: je confirai. Conj: que je confise. Impa: confisisse.

Zaprawiaią cukrem często appelcyny, śliwki, morelki i porzeczki. Trzeba żebyśmy tego roku zaprawili kilka śliwek, kilka gruszek, kilka iabłek. Czyli nie chcesz zaprawić winogron? Zaprawiam ie co rocznie, my zaprawiamy także. Zaprawiałem wiele niegdyś. Zaprawiałem ich zeszłego roku, alem ich teraz nie zaprawiałem tego roku; gdybym miał, tobym zaprawił. Gdy będę miał zaprawię. Gdybym był ie miał był, byłbym był ie zaprawił był. Moia matka chce abym ie zaprawiła. Chciano by abym ie zaprawił. Nie wierzą abym ie był zaprawił. Zaprawiay ie ieśli chcesz.

1 mâle 2 institué 3 déshérités 4 malgré bon gré Seiangé 5 6

101. # Zadanie 491

Croire, wierzyć, rozumieć; cru, croyant; Pres: je crois. Def: je crus. Futur: je croirai. Conj: que je croye. Impar: que je crusse, que nous crussions.

Każdy wierzy w iednego Boga, ale stare narody wierzyły w wielu Bogów, w których my nie wierzemy. Dobrą iest rzeczą nie bydź łatwowiernym 1 bo wierzyć każdemu, uchodzi się 2 iakoby był słaby w umyśle; ale nie wierzyć tylko w siebie, a nie wierzyć innym, to iest okazać zbyt biegłości 3. Wierzę co WPan mówisz, a nie wierzę innym, iest dowieść, że mam powolność 4 do tego co mi mówi. Rozumieiąc żem WPana widział wczoray w Łazienkach, poszedłem tam. Rozumiem żebym tam był poszedł, gdyby mi siostra nie była wstrzymała u siebie. Co rozumiesz że będziemy iutro robić? Nie rozumiem żebyśmy uczynili wielką rzecz, ale ieżeli rozumiesz że masz czas przyidź do mnie. Jeżeli twoie siostry rozumieią że będziemy zna tańcować na balu, mylą się. Rozumiałem że ście byli przyiacielem. Rozumiesz niesprawiedliwie 5. Nie rozumiałeś że cię kocham, boś uwierzył fałszywym przyiaciołom i donosicielom 6. Nie wierzyliśmy tak własnym oczom, a ieżeli każdemu wierzysz, zobaczyłbyś żeby cię wprowadzono 7 w błąd. Czyliście nie wierzyli żeśmy chcieli waszego szczęścia? Taki iest zawsze my rozumieli, a moie siostry wierzyli to ieszcze mocniey aniżeli my. Nie wierzyłeś że twoi sąsiad iest chory; czyli wierzysz teraz że umarł.

1 incrédule 2 passer 3 suffisance 4 déférance 5 à tort 6 rapporteurs 7 induire

Zadanie 492

Coudre, szyć, cousu, cousant. Prés: je couds, nous cousons
je cousis, Futur: je coudrai, Impe coud, Conj: que je
couse, Impa: que je cousisse. découdre, recoudre.
Coż tam szyiesz? Szyię chustkę jedwabne. My szyiemy
kornet.1 Szyłam lepiey dawniey. Szyłam wczoray pa-
re mankietków. Alem dzisiay nic nie szyła. Będę
jutro szyła fartuch.2 Gdybym miała nici, tobym szy-
ła czypek. Gdybym miała była dobrze igły, tobym była
uszyła moią spodnicę.3 Czy chcesz abym to szyła? Nie
chcę abym to szyła. Nie chciano abym szyła te koszule.
One nie wierzą żem szyła kołnierzyki.4 Nie szyię koszul.
Ty szyiesz bardzo źle. Ona szyie złą igłą. Szyiemy pięknie.
Szyiecie zbyt prędko. Szyią cały dzień. Szyłam w prze-
szły tydzień nazbyt. Czyliżem mnie uszyła wiele. Uszyię to
tak dobrze iak krawiec. Potrzeba abyś szył w Niedzie-
lę iak w inny dzień. Wątpię aby on dzisiay szył. Mo-
ia matka nie chce aby szyła w niedzielę. Nie wierzą
żeśmy szyli dla ludzi. Zachoway boże5 abyście szyli za-
tą noc. Wiele krawcow źle szyie. Wiele panien żywią
się szyciem. Gdyby krawców nie było, trzebaby abyś-
my szyli sami suknie. Krawcy zatrudniaią się szy-
ciem, rozpruciem, znów szyciem. Szyią i przytem kra-
wiec śpiewa godzinki. Zobacz czy krawiec nie szyie.
Szyiemy tanie iuż od piątey godziny a więc żeśmy nie
nie iedli ani pili. My śmy szyli a nasze siostry prosty.
Czyliż nie szyłeś wczoray mego gorsu?6

1 coëffure, f 2 tablier, m 3 jupe, f 4 chemisette, f 5 à dieu
ne plaise 6 jabot, m

Zadanie 495

Dire, mowić, disant, dit. Præ: je dis, plu: nous disons, vous dites, ils disent. Defi: je dis. Futu: je dirai. Tak i ida, tez: redire, odpowiedzieć; redédire, słowo dane na zad odebrać; contredire, zaprzeczyć; interdire, zakazać; médire, źle o kim mowić; maudire, przeklinać. Ale wszystkie te słowa złożone maią w Præ: plu: drugą osobę nie na dites lecz na disez.

Co mowisz o naszem winie? Mowię że iest bardzo dobre. Gdybym mowił inaczey tobym kłamał. Mowiłem wczoray memu kuzynowi, aby mnie przyszedł odwiedzić, i powiedziałem mu to iescze dzisiay. Gdybym był to wcześniey mowił, powiem to inną razą. Skorom już to powiedział był, już nic nie mowię, co chcą abym mowił. Nie chciano abym nic nie mowił. Gdybym wiedział, tobym to powiedział. Chociażem zawsze mowił prawdę. Co mowią nowego? Co słyszałeś W Pan nowego. Nic nie mowią, wszystko iest spokoyne teraz. Powiadano iednak że pokoy stanie nie za długo. Powiedano, iest to prawda, ale teraz iuż tego nie mowią. Ale, ale, 2 kiedy W Pan, poidziesz gdzie wieczór, nie mow żeś mnie widział. Powiadaią tu, że W Pan chcesz nas porzucić, 3 czyliby to prawda było, powiedz prawdę. Chociaż by prawda była, czy rozumiesz W Pan, iżbym mowił, i gdybym ci mowił co myślę w tey mierze 4 czybyś wierzył.
[illegible] 2 à propos 3 quitter 4 à ce sujet.

Mowię zawsze moię lekcyę w szkole przed nauczycielem.

Zadanie 494

Dokończenie przeszłego.

Wreście, czybym mowił, lub tego nie mowił, wszy-
stko by iedno było do WPana. Żebyś WPan mnie był
mowił, iest temu tydzień, co mowisz teraz, wiem
cobym był zrobił. Zrobię dziś, albo jutro co WPan
chcesz, a gdy zrobię, pokażę WPanu, żebyś mnie mo-
wił według żądanie. Iak WPan, mnie powiedziałeś
był, że przyidziesz zaraz po obiedzie, tak poczekałem
na WPana do wieczora. Ieżeli WPan będziesz mo-
wił to, nie mow, tylko kiedy będę przytomny, bo
inaczey zakazuię mowić. Rozgadaią wszystko, co mo-
wiliśmy. Ludzie nieuczciwi wymawiaią się z da-
nego słowa. Nie trzeba aby dzieci przeciwiali się
rodzicom. Jeim zakazał 2 wszelką korresponden-
cią z nieprzyiacielem. Uczciwy człowiek nie mowi
źle o nikim. Dawniey mnichy wyklinali herety-
kow, czego teraz nie czynią. Dobry oyciec nie powi-
nien przeklinać swoie dzieci, iakiekolwiek bądź ie-
go postępowanie; do niego to, dobrze ie prowadzić
ieżeli chce aby byli mądremi. Nie przeklinay niko-
go niesprawiedliwie, ponieważ przekleństwo
3 zwali się 4 na ciebie. Mowic o rzeczach ktorych
się nie wie, cofać się z iedney rzeczy, złorzeczyć swych
przyiacioł, cofać kiedy się dało słowo. Potrzeba się
strzedz mowiąc o tem co się wie, przeciwiaiąc się.
Przeklinaiąc nas i zaprzeczaiąc nam we wszystkim
było rzeczą niepodobną abyśmy zostawali razem
w związku. Mowię co myślę i nie przeklinam ni-
kogo. Mowicie, że nie złorzeczycie, a wszyscy mowią,
że złorzeczycie i zaprzeczacie każdego.

1 sentiment 2 interdire 3 malediction 4 retomber.

Zadanie 495

Faire, robić, czynić; faisant, fait. Prez: je fais, plur. nous faisons, vous faites, ils font. Def.: je fis. Futur: je ferai. Conj.: que je fasse. Tak idą też: contrefaire, robić podobnie, naśladować; défaire, zniszczyć; refaire, znowu robić; satisfaire, zadosić uczynić; surfaire, nadto żądać. Od słowa bienfaire i malfaire, źle czynić; w niektórych czasach bien i mal odłączają się np: nous faisons bien, nous faisons mal.

Co W. Pan robisz sam u siebie, czym się bawisz, jak możesz siedzieć tak cały dzień, nie rozumiem tego. Day Boże, żeby przyszedł jak nayprędzey, bo bardzo go potrzebuię. Nie trzeba się W. Panu turbować, bo wiem że trzeba koniecznie żeby przyszedł, dla swoich własnych interessów. Jak skoro przyidzie, będę mu mówił o W. Panu, i spodziewam się że w krótkim czasie będziesz W. Pan miał tracyą bydź kontent z niego i ze mnie. Co W. Pan tu robisz? Robię to co mam do roboty. Nic nie robiemy, i ci Panowie nic nie robią także. Kto to zrobił? Ja tegom nie zrobił. Coześ robił na ten czas? Robiłem literę. Zrobiłem wczoray spacer, zrobiłem go był w dniu następującym. Będę robił to co będę mógł. Rób co chcesz. Co chcesz abym robił? Zrobiłbym to gdybym mógł. Chciano by abym uczynił inaczey. Chociażem robił ilem mógł. Źle robić zwierzętom bez przyczyny iest to bydź bardzo złym. Aby się pozbyć swego psa czyli go bić potrzeba? Jest to zadosić uczynić swoiey chęci źle czynić o to wszystko co myśla czynić.

Dieu veuille = mettre en peine Bucych.

Zadanie 496

Na słowa złożone od tąd, iak się iuż mowiło w poprzedzaiącym zadaniu.

Czyni się często przez próżność[1] co należało by czynić przez powinność[2]; czyniesz dobrze że masz litość nad ubogiemi. Gdybym czynił tak iak wy, byłbym bogatszym. Wpan uczyniłeś wiele szkody podczas woyny. Uczyniłem często to samą rzecz. Uczynię ią tego roku, ieżeli nic mnie przeszkodzi; może być, żebym ią uczynił. Wpanem, trzebaby aby ś Wpan ią uczynił w krótce. Umiecie udawać się[3], ale udawaiąc się, uważać można po twoiey minie że nie iesteś zadowolniony, może że twoie wyciągi[4] nie są iescze zrobione. Robię ie teraz, a zrobiłoszy ie, poślę ci ie. Zbywa się trudno ze swoich dawnych nałogów[5], Są zatem widzisz że się nie zbywam bynaymnieiy. Czynisz mi zadosić, tak mowiąc do mnie. Jeżeli cię przeyściegł[6] byłbym zadowolniony. Coześ wczoray czynił? Zadowolniłem twoim żądaniom. Zbywam się mego konia. Dobrześ uczynił, bo żywność koni wiele kosztuie. Czyli także twoie rodzice są (byli) zadowolnieni? Tak iest, byli bardzo zadowolnieni bom iest bardzo rad. Przyniesili ci złoto ciągnione, 6 coż będziesz z nim czynić? Gdybym był ie sam ciągnął zużyłbym go, a gdybym był tego nie uczynił głupstwa, żem go kazał był ciągnąć przez człowieka który się na tem nie zna rozumie, nie byłbym uczynił tak wielkiey straty. 7 Byłbym cię był zadowolnił, gdybyś mi ie był postał onegday.

1 vanités 2 devoir 3 contrefaire 4 extraits 5 habitudes 6 traits 7 pertes

107

Zadanie 49

Écrire, pisać, écrivant, écrit. Prez: j'écris plur: nous
écrivons. Défi: j'écrivis. Imp: que j'écrive.
Tak idą też: décrire, opisać, inscrire, wpisać;
souscrire, podpisać, transcrire, przepisać.
Wiem, że WPan dobrze piszesz, więc proszę a-
byś chciał z łaski swoiey pisać co dyktować bę-
dę. Piszę list do mego brata. Piszesz dość dobrze.
Pisałem lepiey dawniey. Napisałem wczoray
do moiey siostry. Nie pisałem iescze dzisiay.
Jeszczem nie był napisał. Gdybym był wcześniey
pisał. Gdybym miał dobre pióro, pisałbym do
mego krewnego. Skorem tylko był napisał list do
mego krewnego, napisałem także do moiey ku-
zynki. Muszę dzisiay pisać. Napiszę także iutro.
Chciano abym pisał do nieznaiomego. Dlaczegoż
bym do niego pisał? Anglicy piszą pięknie. Nie
opisano dokładnie Polski; wiele cudzoziemców
złe ią opisali. Niemcy wpisuią kilka wierszy in-
teresownych w książkę swych przyiaciół na pa-
miątkę. Królowie podpisuią prawa kraiowe.
W Konstantynopolu wiele Turków żywią się prze-
pisywaniem. Napisz do twoiey siostry że ia tu ies-
tem. Nie bylibyśmy do siebie pisali, gdyby mi nie
mówiła była abym do niey pisał. Napisałem do
moich rodziców. Ty piszesz po metrostku? Czyli
nie piszę co dzień? Piszemy dzień i noc. Piszecie
bardzo źle. Piszą swoie zadania do szkoły. Nie pi-
sałem chętnie. Nie napisałem to wszystko co mówił.
Avoir la bonté, parfaitement. Il était.

Zadanie 498

Lire, czytać, Lisant, lu. Pres: je lis. Défi: je lus. Futu: je lirai. Conj: que je lise. Candidate: élire, obrać; relire znowu czytać.

Co tam czytasz? Czytam gazetę francuzką. My ią także czytamy. Czytałem ią niegdyś. Czytałem ią zeszłey wczoray. Ale mi ią dziś nie czytał. Czytałem ią cześcze wprzody. Któromś przeczytał był gazetę francuzką, czytałem także i niemiecką. Przedtem czytał książkę piękną, a gdy ią przeczytam pożyczę Wanu. Gdybym miał gazetę to bym ią czytał. Chcą abym ią czytał. Chciano by abym czytał co innego. Chociażem powinien był czytać. Chciano by abym więcey był czytał. Czytać nie iest tak przykro iako odczytać; kiedy chcemy się nauczyć czegoś, trzeba wiele wiadomości czytać, i odczytywać dobre książki. Nie będzie można obrać waszego sąsiada iako członka lub deputowanego w zgromadzeniu narodowym, ponieważ czytać nie umie. Czytał wczoray gazetę Hamburgską. Napoleon przedtem konsulem, na koniec został obrany Cesarzem francuzów. Czytaycie ewangelią, a nauczycie się tam życia po chrześciańsku. Czytaimy ią razem, gdyż ią lepiey zrozumieć będziem mogli. Powiedz im, aby nam głośno przeczytali.

Eligible? nationa.

Zadanie 199

Moudre, Ç. m. le ç: moulu, moulant. Prés: je mouds, plu. nous moulons, vous moulez, ils moulent. Déf: je moulus. Fut: je moudrai. Cong: que je moule. Impa: que je moulusse.

Miele moie ziarno na wielkim młynie. Miele dziś żyto. Ty mielesz pszenice. Mielemy owies. Mielecie wiele naraz. Oni miela nadto zboża. Mełłem nasze zboże na wiatraku. Gdybym mełł, mói sąsiad mełby także. Umełłem wczoray trzy wory zboża. Zmełłem iuż dziś ieden. Ale iutro będę mlełł więcey. Gdybym był dosić zmlełł, nie mełbym był więcey. Skorom zmlełł był moie zboże zmełłem także moi ięczmień. Nie chcą abym mlełł. Nie chciano by abym mleł. Chociażem wiele umlełł. Czyliżeś de mełły cały dzień? Nie nie mełłem, ponieważ młynarz naprawiał swoią skrzynię[1] i opałkę[2]. Młyny nie miela, ponieważ nie słychać turkotu[3]. Czyliżeś nie mełł kiedym przyszedł do młyna? Mielmy pierwey, lecz mleij wprzód niż ja gdyż mam wiele co powiedzieć młynarzowi. WPan chcesz abym mełł, a ia żądałbym abyś WPan wprzód mlełł, a tak widzisz WPan, iż się z sobą nie zgadzamy[4]. Wieleżeś WPan wymleł zboża w tem roku? Ja umełłem dziesięć korcy na szpiżarnią a mój brat umełł dwadzieścia korcy dla siebie a kazem mleł ósm korcy dla swoiey matki i poslę ie do Krakowa aby miała z czego żyć.

1 l'archef 2 trémie 3 le bruit du cliquet 4 être d'accord

Zadanie 500.

Naitre, rodzić się, powstać, naissant, né. Prés: je nais, plur: nous naissons. Défi: je naquit lorsque je naquis, et c. Tak idzie też; renaitre, odrodzić się, znowu powstać.

Człowiek rodzi się podległy tysiąc potrzebom. Jam się urodził em Roku tysiąc siedmset osimdziesiąta. W Pan którego roku urodziłeś się? Już dziesięć tyle lat, iak moy brat urodził się, już jest dwadzieścia lat iak moia siostra urodziła się. Chciałbym wiedzieć, ile dzieci urodzi się tego roku. Ile z nadużyciów powstaie z naszych postanowień z naylepszych. Ale nie wierzę że powstałoby z takiego przedsięwzięcia. Nie rozumiem, aby powstało cokolwiek z tąd dobrego. Rodziemy się wszyscy w grzechu. Jeżeli się inaczey rodziemy. Królewiczyk urodził się przed swoią siostrą. Kiedyż się W Panna urodziła? Urodziłam się roku tysiąc osmset dwudziestego trzeciego. Gdybym się była urodziła w roku wcześniey, byłabym się urodziła tego samego roku co i W Pan. Gdym się urodziła była ochrzczono mnie. Gdy te dziecię urodzi się ochrzczą go. Urodzi się może w krótce. Nie wierzą aby się rodził tak prędko. Życzonoby sobie aby się w krótce urodził Książę. Życzonoby sobie było aby się w krótce urodziła Księżniczka.

Sujet 2 institution, f.

111 Zadanie 501

Rire, śmiać się z czego. Prez. je ris, plur. nous rions, vous riez, ils rient. Déf. je ris. Futur je rirai. Con. que je rie, que nous riions. Tak idzie sourire u-śmiechać się.

On śmieie się z nas, a my śmieiemy się z niego. Z czego się śmieiesz? Ja się nie śmieię, to mói brat który się śmieie z swego Profesora; ale też i te dzie-ci śmieią się zawsze. Naśmiałem się wczoray do rozpuku. Śmiałem się temu chwilą. Żeś tam się śmiał z twoiey siostry. Iużem się był śmiał przed tem czasem. Skorom się naśmiał do sytu zacząłem płakać. Śmiałbym się gdyby się to wydarzy-ło. One śmieią się z nas wszystkich. Trzeba abyś-my się śmiały, ieżeli się chcemy wydawać[2] weso-łemi. Moia przyiaciołka, kiedy byłem u niey, u-śmiechała się do mnie przyiemnie. Śmiać się bez przyczyny, to iest pokazać się[3] być szalonym[4] Uśmiechać się w nieszczęściu, dostarczać sobie to iest być filozofem. Śmieię się z twoiey teologii. Śmieiemy się często mimo naszey chęci, a uśmie-chaiąc się do wszystkiego, sądzą nas być kon-tenci. Twoie siostry się śmiały kiedyśmy weszli. Przepraszam W Pana one się tylko uśmiechały aby wam dać poznać że iesteście mile przyięci[4]

1 se vouloir de coeur 2 paroître 3 ditto 4 bienvenu, m.

Zadanie 502. 112.

Connaître, znać, connu, connaissant. Prés: je connais, plur: nous connaissons, vous connaissez, ils connaissent. Déf: je connus. Fut: je connaîtrai. Conj: que je connaisse. Impar: que je connusse. Także idzie reconnaître rozeznać.

Czy znasz WPan tych Panów? Znam ich bardzo dobrze. Skąd ich WPan znasz? Znam ich od dawnego czasu. Gdybym ich nie znał, nie widziałbyś mnie tak często z niemi. Oddal się [1] stąd, ieżeli nie chcesz aby cię poznano. Skoro się pokażesz, poznaią cię to pewna. Niech mnie poznaią, albo nie, iedno to, nie boię się. Byłem tak roztargniony [2], żem WPana zaraz nie poznał, ani nawet słyszał. Nie zbliżay się tak bardzo, bo cię poznaią, i nie chcę żeby cię poznano. Gdybym WPana widział, nie wiem gdzie, iestem pewny iżbym cię poznał. Żebyś mnie nie był poznał, nie byłaby była moia wina. Przebrany [3] iak byłem, była rzecz niepodobna, żeby byli mnie poznali. Darmo byś się przebierał, nie wiem iak, zawsze bym go poznał po iego głosie. Jednak byłem dziś w wielu mieyscach w których mnie nie poznano. Czy znasz się na takowych rzeczach [4] albo czy się nie znasz? Trzeba żebym się znał, bo gdybym się nie znał, często byłbym oszukany.

1 éloigner 2 distrait 3 déguisé 4 ces sortes de choses.

115 # Zadanie 503

Paroître, pokazać się, paru, paraissant, Prez. je parois. plur. nous paroissons. Def. je parus. Futur. je pa-roîtrai. Conj. que je paroisse. Tak też idą compa-roître, stawić się, i reparoître znów pokazać się.

Okazać się gdyby czaynym nie być z nim, iest zaw-sze niebezpieczne. Do ciebie będzie stawić się przed sędzią. Gdybym się pokazał inny niżeli nim ies-tem, nie podobałby mi się. Podobam się moim przyiacielom bo się pokazuię iaki iestem. Okazuie się chorym. Pokazuiesz się być zdziwiony. Zdaie się że nie iest kontent. Nie pokazuią się nigdy sami. Zdawałem się być większym aniżeli iestem. Zda-wałem się być bardzo zdziwiony postępowania 1. Pokazałem ci się daleko umieiętnieyszy niżeli nim iestem. Nie sądzą abym się pokazał źle ubrany 2. Zdaiesz mi się być nieco smutnym. Zdaie ci się być zbyt wesoły. Gdybym ci się pokazał nieukon-tentowany. Zdawał mi się być wczoray bardzo kontent, lecz dzisiay zdaie mi się być rozgniewa-ny. Gdyby mi się był pokazał inaczey. Pokaże ci się iu-tro wcale inny. Od czasu gdy mi się okazał tak smutny, nie widziałem go więcey. Jakożkolwiek ci się zdaie bogata, mało co brakuie aby nią była. Jak piękną mi się pokazała, nie uchodzi za takową.

1 de ma marche, 2 vêtu.

Zadanie 504

Plaire, podobać się, plu, plaisant. Présent: je plais,
p plur: nous plaisons, vous plaisez, ils plaisent.
Défi: je plus. Futur: je plairai. Conj: que je plaise.
Tak idą déplaire, nie podobać się, complaire
przypodobać się.

Nie podobam się wszystkim, ale mam to szczęście podobać się memu Oycu. Podobałem się mu dawniey więcey. Zawszem mu się podobał. Nigdym mu się nie podobał. Podobałem się zeszłego roku moiey matce. Gdybym się iey zawsze był podobał. Będę iey się może na przyszłość podobał. Podobałbym się iey więcey, gdybym był iey humoru. Nie wierzę abym się iey podobał. Wątpiono abym się iey podobał. Chciałem się Pani nie podobał. Może bym mu się podobała gdybym miała pieniądze. Chciano by abym mu się był więcey podobał. Nie podobasz się wszystkim. Podoba się przez swoie grzeczne sposoby. Często się nie podobamy W Panu że my prawdę mowili. Gdybyś wiedział iak mi się podobasz. Podobałem mu się więcey iak inni. Nie podobałeś się wczoray przez twoiey siostrze. Jak ci się podobała komedia. Czyliż ci się nie będę podobał iak to uczynię. Potrzeba abym się komuś podobał. Potrzeba abyś się podobał twoim sąsiadom. Chciałbym aby nam się podobał iak dawniey, a nie podobał się więcey nikomu. Manière élégante.

Zadanie 505

Prendre, wziąć, chwycić; pri, prenant. Ind: je prends plur: nous prenons, vous prenez, ils prennent. Défi: je pris. Fut: je prendrai. Conj: que je prenne. Imp: que je prisse. Takiego złożone comprendre, rozumieć, surprendre, zdziwić się, podejść.

Czyliż się W Panu nie podoba zająć miejsce. Wszystko dobrze przyjmuje. Odważamy się. Wiele bierzem nie ręcznie. Zażywałem dawniey tabakę, ale teraz nie zażywam. Mój brat złapał wczoray zająca na polowaniu, ale dzisiay nic nie złapał. Gdybym była wzięła mój wachlarz dobrze bym była zrobiła. Gdym się napiła była herbaty, napiłam się także i kawy. Weźmę z sobą parasol. Wziąłbym swoy gdybym go miał. Wziąłbym go był, gdybym go miał był. Odważam się mówić to W Panu. Bierzesz więcey niżeli potrzebujesz. Bierze to na siebie. Chwytamy się lepiey naszych srodków. 2. Pije bardzo mało kawy. Nie brałem tey rzeczy na siebie. Przedsięwziąłem mola stronę. Czyliż nic nie wziął przed wyiazdem. Nie wezmę czego stronę. Potrzeba abym wziął wszystko co jest moiego. Musisz mieć staranie o twoich interesach. Potrzeba aby się wziął oto co się tyczy. Nie wierza abyśmy pili nasze czekoladę w pokoiu. Zachoway Boże abyście się tak prędko pożegnali

1, je prends la liberté 2 prendre mesure 3 vous regarde

Zadanie 506 116

Suffire wystarczać, suffisant, suffi, je suffis, plur: nous
suffisons wszystko jak dire.

Mało wystarcza ludziom rozumnym, ale nic nie wystarczy chciwym, i wątpię nawet aby wszystkie bogactwa świata wystarczały dla nich. Dostarczam abym go trzymał w uszanowaniu 2. Nie wystarczasz abyś go przywiódł 3 do rozumu. Dość na tem żeśmy uwiadomieni. Dostarczamy abyśmy go uspokoili. Nie dostarczacie abyście mu w tym przeszkodzili. Te świadki wystarczają nam. Nie wystarczałem mu nigdy w potrzebie. Dostarczam aby mu nadać 4 milczenie. Ten chleb dostarczył nam. To wystarczy. Potrzeba abyś mu dał tego i aby to mu wystarczyło. Potrzeba aby im zasługi wystarczały. Jeżeli sobie sam wystarczasz dobrze robisz. Jeżeli to ci wystarczyło, dlaczegoż nam to mówisz? Żądaniem byłaby naszym, żebyśmy samym sobie wystarczyli, i żebyśmy nie mieli potrzeby uciekania się do naszych przyjaciół, w ówczas sądzilibyśmy się za nader szczęśliwych. Wystarcza, lub dość mieć to tem czasem, reszta przyjdzie nie za długo. Dosić aż abyśmy mieli pieniądze, wystarczemy wszystkiemu. Nie wystarczemy tem owczem do Warszawy.

1 avare 2 respect, m 3 mettre à la raison 4 lui imposer

117. Zadanie 507

Suivre, iść za kim, postępować, suivant, suivi. Je suis plus: nous suivons, vous suivez, ils suivent. Déf: je suivis. Futur: je suivrai. Conj: que je suive. Także idzie też pour suivre, prześladować.

Dobry syn idzie za mądremi radami swoich Rodziców; i ia szedłem za niemi. WPan poydziesz też za niemi. Trzeba abyśmy poszli za radami mądrości. Wszędzie za nim idę gdzie idzie. Idziesz za dobrą drogą. Idzie za radami które mu dał. Idziemy za radami króla. Idziecie za waszemi skłonnościami 2. Moie lokaie idą za mną z daleka, szedłem za nim z bliska, szedłem za nim tak że nie uważał. Szedłem za twoiemi zdaniami. Idź będę gościńcem 3. Potrzeba abym szedł tą ścieżką 4. Potrzeba abyś wchodził w iego ślady. Nie wierzę aby szedł za zaiącem w ślady 5. Wątpię abyśmy ścigali złodzieia. Czyliż nie wierzą że idziecie za waszym nauczycielem. Czyliż nie potrzeba aby ścigali zwierzynę 6. Day Boże abym szedł za iego radą. Postępując w tak skromnym życiu 7, doydziesz do wielkiey starości. Idę za nim, ponieważ tego moy Doktor chce

1 précepte, m. 2 penchant, m. 3 grand chemin, m. 4 sentier, m. 5 à la piste 6 venaison, m. 7 régime, m.

Zdanie 508. 118

Taire, milczyć, zamilczać, taisant, tû. Je tais
plur: nous taisons, vous taisez, ils taisent.
Je je tus, tu tus, je terai. Tak też idźe se taire.
Zamilczam wypadek memu oycu. Milczę bo to
do mnie nie należy. Milczysz kiedy trzeba mó-
wić. On zamilczał sprawiedliwie ten czyn. Mil-
czemy kiedy potrzeba. Zamilczacie mi na próżno
te rzecz. Zamilczaią rzecz o tyle o ile mogą. Milcza-
łem przed mimi przełożonemi. Zamilczyłem
umyślnie tę okoliczność. Zamilkłem bo potrzeba
tego było. Milcz bo cię obiię. Zamilczę mu wszystkie
twoie drobnostki. Umiem zamilczeć sekret, umiem
milczeć. Jeżeli zamilczysz tę okoliczność, jeżeli będziesz
milczał uczynisz mi ukontentowanie. Gdybym
zamilczał tę awanturę, gdybym milczał, mógłbym
okazać się winnym. Długo zamilczałem ten inte-
res, milczałem długo; zamilczałem to nieszczęście
dla wszystkich moich przyjaciół, milczałem aż
do tey godziny. Zamilcz to widzenie się, milcz pro-
szę cię. Aby zamilczał tę rzecz, aby milczał. Gdyby
można było, aby zamilczała tę awanturę, aby mil-
czała. Wątpię aby zamilczała tę szczególność z
nim, stąd wyiedzie, wątpię aby zamilczała, nim
do niey się odezwie.
Imala propos Impéritus, m. Sentrevue, f. 4 detail m.

Zadanie 509

Traire, doić; trayant, trait. Prez: je trais plur: nous
trayons. Défini nie ma. Conj: que je traie. Tak
idą też: abstraire, odłączać; attraire, przywa-
bić, przyciągać; distraire, rozrywać, roz-
targnąć; extraire, wyciągnąć; retraire, na po-
wrót odkupić; soustraire, odciągać.
Doię krowę. On doi owce. Potrzeba abyśmy doi-
ły nasze owce. To iest słowo, o tem będzie się
mówić na swoim mieyscu.
Vivre, żyć; vivant, vécu. Prez: je vis plur: nous vivons.
Défi: je vécus. Futur: je vivrai. Conj: que je vive. Tak
idą też: survivre, przeżyć.
Kto żyie mądrze, będzie żył długo. Żyliśmy kilka
lat pospołu i życzę abyśmy żyli podobnież dłu-
go. Chciałbym aby moy dziadek przeżył swoych
wnuków. Żyi szczęśliwie i wesoło. Niech żyie król.
Żyię iak mogę. Żyłem iakiem mógł. Potem żyłem
ieszcze dziesięć lat. Żyłem już długo. Będę ieszcze
żył iakiś czas. Skorom przeżył był rok cały, u-
marłem. Nie wierzę abym żył tak długo. Żyłbym
ieszcze długo, gdybym nie był miał zgryzoty.
Nie chciano by abym żył tak długo. Nie żyiemy
abyśmy iedli, ale iemy abyśmy żyli. Nieste-
ty! żyiemy wszyscy w niepewności.
Idem même

Zadanie 510. 120

Vaincre, zwyciężyć, vainquant, vaincu. Prez: je vaincs plur: nous vainquons. Def: je vainquis. Futur: je vaincrai, Conj: que je vainque. Tak idzie też: convaincre, przekonać.

Każdy naród dowodzony przez dobrego Jenerała zwycięża swych nieprzyiacioł. Waleczni[1] żołnierze zwyciężaią wszystkie przeszkody.[2] Życzyłbym aby moi ziomkowie[3] zwyciężyli swych nieprzyiacioł: oto już są zwyciężeni. Dysputowałem wczoray z Panem N... i przekonałem go. Zwyciężać swoich nieprzyiacioł, przekonywać ich o ich błędach i nie wyłączać ich[4] z społeczności, wszystko iest chwalebne. Przezwyciężywszy naszych nieprzyiacioł obchodziliśmy się z niemi z ludzkością. Przezwyciężamy trudno nasze namiętności, ale zwyciężywszy ie, do nas to iest abyśmy znowu w nie nie wpadały. Gdyby Francuzi zwyciężyli Anglików, byłaby to radość dla naywiększey części mieszkańców Europy. Rzymianie dobrze zwyciężyli Kartagińczyków którzy byli doświadczeńszemi[5] niż oni na morzu; a zatem, dla czegoż Francuzi nie zwyciężyliby Anglików? Gdziebyś był nie zwyciężył twoiey odrazy[6] byłbyś zachorował. Iużem ci był zwyciężył.

1 brave 2 obstacle m 3 compatriote m 4 exclure 5 expérimenté 6 répugnance f.

121 # Zadanie 511.

Na słowa brakowe

Słowo Absoudre, rozgrzeszyć; ma Imiesłow bierny absous, accroire, dać wiarę, używa się tylko w Trybie bezokolicznym. Braire, ryczyć, w cale nie używane. Bruire, szeleścić; ma Imiesłow czynny bruyant, lub Bruissant.

Powiedz służącey aby zwarzyła garczek, a kiedy woda będzie dość wrzała, niech ią wlecie na herbatę. Garczek wrze. Iuż wrzał, iuż nie wrze, gdyby wrzał, wlałbym wodę do imbryczka. ale w krótce wrzeć będzie. Krew ci wrze w żyłach, czyliż się gniewasz? Przewarz lekko ten szpinak, a kiedy te iaia będą wywarzone przynieś nam ie. Byś chcesz polewki? kiedy woda wrzeć będzie to co innego. Oto sztuka mięsa. Ta sztuka mięsa nie iest lekko przewarzona. Potrzeba aby się mięso wywarzyło nim się go oszumuie, a potem osolisz ie. Iużby wrzało od dawna, gdyby był ogień większy. Uwarz znowu te ryby bo nie są iak lekko przewarzone. Życzyłbym sobie żeby ślimaki 4 wrzały, żeby iuż były lekko przewarzone. bo mi się ieść chce ale zrob smalec do smarzenia. Sa skoro dobrze się zewrze, wydobędziemy ie z skorupy aby ie usmarzyć albo zrobiemy frykas na kwaśne 6. — Achevre f 2 bouillir f 3 écumer 4 escargot m 5 friture f 6 sauce aigre f.

Zadanie 512

Dalszy ciąg słów ułomnych

Dissoudre rozwiązać; ma 1 imiesłow bierny, dis-
sous; 2 imiesłow czynny, dissolvant, używa-
ne bywa w niektórych czasach. Clore zamy-
kać, używa się w czasie teraźnieyszym
w osobie trzeciey tak poiedynczey iako i
mnogiey liczbie. 1 imiesłow bierny clos.

Wrzący iak jesteś, nic nie przedsiębierz, 1 bobyś
chybił twego celu. Garnczek wrzący, włożyłeś 2
tam palce, i oparzyłeś się. 3. Zwarzywszy dobrze
mięsiwo, posiekasz ie i zrobisz pulpety. Gdy już
się wszystko zwarzy, przestrzegę cię 4 o tem, idź
teraz do karczmy. Kapłani kościoła Rzymskie-
go mogą rozgrzeszać, lecz nie rozgrzeszaią iak
tylko grzechy, ale nie zbrodnie: ten który ci powie-
dział że rozgrzeszaią zbrodnie dał ci tylko do wie-
rzenia. Nie rozgrzeszaliby nawet cudzołostwa 5
a tem bardziey oycoboystwo 6 i bratoboystwo 7
Nigdy nie rozgrzeszą oyco królobóystwo 8 i sa-
moboystwo 9 a któż by był ten który by mógł je
rozgrzeszyć? Zatkay twe uszy, jeżeli nie chcesz
słyszeć osła ryczącego, on mocno ryczy.

1 entièrement 2 fourrés 3 échaudés 4 avertis 5 adul-
tère, m 6 parricide, m 7 fratricide, m 8 régicide, m 9
suicide, m.

123 Zadanie 513.

Ścisło: Godząc od prawa, ma ściśle tylko jest używany w języku patrońskim. Ostrzogrodzić, nie jest w używaniu, a ma zmiasto siebie dos. Ścisło wyskoczyć, ma ściśle w języku prawniczym. Ścierzmarzyć, ma niektóre tylko czasy, a zmiasto niego jest ...

Inne osty będą takie rycząc i wszystkie ryczą, będziemy mieli pełną muzykę. Bałwany ryczące pociągały nas ku okrętku wyspie nam nieznaney. Grzmot łaiał, błyskawica wszystkim przebiegała nieba od zachodu na wschód, wiatry ryczały, burza na koniec była w swey naywiękrey sile, gdyśmy szczęśliwie przybyli do lądu. Nasi rycerze waleczni 4 bili się na ogrodzonym polu. Nasz ogród jest dobrze ogrodzony; masz pełne ogrodzenie, ale płot nic nie wart. Uczynił byś dobrze gdybyś kazał zagrodzić twe pola, ażeby zwierz dziki 3 nie przyszedł cię niszczyć twego żniwa. Rzeczpospolita włoska, dopiero co rozwiązana, została; Liguryiska będzie w krótce rozwiązana. 1 Zgromadzenie czyli seim Grodzinski był rozwiązany przez fakcionistów 6 i bagnety. 7

1 vague, f. 2 entrainer 3 sillonner 4 preux, m. 5 bête fauve, f. 6 factieux, m. 7 bayonnette, f.

Zadanie 514

Poindre, wschodzić, ma point używa się iedynie w czasie teraźnieyszym i przyszłym. Paître, paść; ma pu; tego niektóre czasy są używane słowo poindre, rozczyniać, zostało iuż wyłożonym, równie iak Résoudre, rozwiązać. Tistre, tkać, zamiast tissez, Imb: tissu, i nie iest w całe używanym. Traire, doić, trait, trayant, niektóre iego czasy są tylko używanemi.

Gdyby moie laury były rozwinięte zrobiłbym z nich piękną koronę. Rozwiną się; zobaczysz piękne pąki. Skoro się moie róże rozwiną, poślę ci ie. Twoie kurczęta czy się iuż wylęgły? Wylęgną się, a gdy będą wylęgnięte, dam ci z nich. Twóy brat był odsunięty, skoro tylko wystawił swoie sztuki, ponieważ proces był na kantorze. Nie popełnił zbrodni, a zatem nie można go skazać, bez wysłuchania go. Każ usmażyć te kotlety na śniadanie, a gdy iuż będą usmażone, day nam znać. Pomuściemy iść do pałacu. Potrzeba zapędzić na pasze te gęsi na ryżysko, ieżeli chcecie aby utyły. Dzień wschodzi; nie, dopiero wschodzić będzie. Zobacz iak drzewa wschodzić zaczynaią. Aby dobrze rozwiązać zapytanie potrzeba roztrząsnąć ie ściśle. Oto iest piękna tkanina! czyli też tkałto płótno?

Invertissez: nous en Sctenle, m Sieriymleusement.

125 Zadanie 515

Dokończenie

Garnek wre od godziny. W garku wrzało mo-
im kosztem. Rosół wrzał wczoray dłużey niżli
dzisiay. Woda iuż wrzała. Czyli garnek będzie wr-
zał w krotce? Potrzeba aby imbryk wrzał. Nie chcia
tem aby mięso wrzało dłużey. Garnek by wrzał gdy-
byś był trzymał dłużey ogień. Zwarz wodę. Ten gar-
czek stał przy ogniu bez wrzania. Pasę się dymem.
Pasiesz się chymerami. Pasę moie trzodę, nie pa-
siesz twoiey. Moia krowa pasie się na tey dolinie.
Oni paszą swoie owce. Poszem się z pro żną chwałą
Poszem się cały tydzień drobnostkami. Nasz Ow-
czarz pasł nasze kozy na skałach. Chociaszbym się
pasł nadzieią. Idź wydoy krowy, kozy i owce bo po-
trzebuiemy mleka. One są iuż wydoione, ale doiąc
ie mleczarka wywrociła garczek z mlekiem. Bę-
dziesz ie sama inną razą doiła, kiedy wiesz że iest
tak niezgrabna. Smarzę ryby. Smarzysz pączki.
Smarzemy żaby. Smarzycie kotlety. Smarzą iabł-
ka. Potrzeba abym kazał usmarzyć kurcząt. Tak
krowy wracaią z paszy doią ie nad skopcem.
Potrzeba kazać wydoić krowę, bo na iutro nie
mamy swieżego masła. Coście zrobili z wydo-
ionego mleka, narobiliśmy serow.

Smarmitelf Lievaitrez

Zadanie 516

Powtarzanie słow nieforemnych należące do formy 4tey

Starożytni nie mieli tylko wino i wodę, które pili, kiedy byli spragnieni. Ale my piemy piwo, wino, wodę, wodkę, pącz i inne napoie. Nie potrzeba pić wcześniey, nim się ma pragnienie, ale wiele ludzi pije, bez żadnego pragnienia. Więcey pić niżeli potrzeba, aby zagasić[1] swe pragnienie, iest przeciwne naturze, i zwyczaiem, który często dąży[2] do rozpusty.[3] Alexander wielki, napił się razu iednego iak zazwyczay i zabił w piianstwie[3] swego nayleprzego przyiaciela Klitusa. Kto nazbyt pije, podobny iest do zwierza, nareście go przewyższa.[4] Ci którzy febre maią, chcą zawsze pić, bo choroba sprawia im to pragnienie. Elżbieta Królowa Angielska, urodziła się w szesnastym roku. Znała doskonale sztukie rządzenia, przez to wzrastała[5] iey moc, iako też i szczęscie iey poddanych. Podobało iey się żenić nie nigdy, chociaż nay potężnieysi Xiążęta ofiarowali iey swoie ręce. Nieprzyiaciele starali się ią zwyciężyć albo dobrocią albo i orężem. Tylko dwa czyny uczyniła które niepodobały się [6] nikomu.

1 éteindre 2 conduire 3 débauche, f 4 descendre au dessous 5 augmenter 6 action, f.

Zadanie 51

Dalszy ciąg

Nayprzód. tracenie 1 swoiey krewny krolowey szkodzkiey, Maryi; i Księżney Essex, które na rosztowaniu 2 zakończyły życie. — Niewiasta nie potrzebuie zarówno bydź uczona, ale musi ie po części posiadać 3 te które ie każdy człowiek posiada; musi umieć czytać i pisać, i tam daley, a szczególniey, musi się znać na gospodarstwie 4 Musi umieć szyć, robić pończochy, prząść, gotować, smażyć owoce, i inne rzeczy tym sposobem. Musi także umieć iak się miele zboże, i iak się chleb piecze. Takie wiadomości są dla niewiasty dostateczne 5 i będzie się mężowi dosyć podobała, żeli to wszystko wiedzieć będzie. — Głupcy formuią sobie często radę, z czego nic nie wynika 6 Dlaczegóż nie? Bo nie wiedzą o prawdziwym środku aby doszli 7 do prawdziwego celu 8 i mniemaią, że dosić na tem, aby sobie utworzyć projekt. Nie nabieraią przeto albo żadnego środka do wykonania 9 go, i przewyższaią 10 więc na ten czas trudno wszelkie przeszkody, które w wykonaniu rzeczy im się sprzeciwiaią 11.

1 périr, 2 échafaud, m 3 principalement 4 l'économie du ménage 5 suffisant 6 en résulte 7 moyen, but, m 8 but, m 9 exécuter 10 surmonter 11 s'opposer.

Żądanie 518

128

Dalszy ciąg.

Kiedy się nie ieste obeznanym z dokładnie środkami do doyścia do iedney rzeczy, to trzeba się powodować 3 radami mądrzeyszemi; a kto idzie będzie za radami prawdziwie mądrych, ten także dobrze i łatwo uskuteczni 4 rzecz, projekt nad którą się zastanowił. 5 Nasz sąsiad nie byłby umarł, gdyby był szedł za zdaniem swego lekarza, i gdyby zażył lekarstwo które mu przepisał. Taki kto umarł młody, żyłby ieszcze, gdyby był żył oszczędniey. 6 Ah. iakżebym życzył aby moy kuzyn żył ieszcze. Ten skąpy człowiek życzyłby sobie aby iego stryi, który uchodzi za nay bogatszego kupca w naszym mieście w krótce umarł, aby zadziedziczył 7 iego maiątek; ale wszyscy uczciwi ludzie życzą sobie aby żył ieszcze długo, bo to iest bardzo godny człowiek, który świadczy 8 wiele dobrego ubogim kiedy by potrzeba 9 aby ludzie dobroczynni żyli długo na pociechę nieszczęśliwych. Dlaczego chcesz moy Panie, abym pił kiedy mi się pić nie chce. Byłem tak spragniony, żem wypił trzy szklanki wody iedną po drugiey. Dzieci nie chcę abyście więcey pili ile pijecie, już iesteście dosić pili. Nie chcesz WPan pić.

1 être instruit 2 parvenir à 3 se conduire 4 executer sarrête 5 Ofrugalement 7 hériter 8 faire 9 il est à désirer 10 consolation, f.

Zadanie 519

Dalszy ciąg

Żydzi obrzynaią wszystkie Dzieci, które się urodzą, obrządek 1 który ieszcze pochodzi ze starego Testamentu. Chrystus był także obrzezany, gdy miał iuż dni ośm 2 bo był urodzony Żydem. Żydzi obrzynaią także i Dukaty i inne złote sztuki, aby z tego coś zyskać. Żydzi używaią dotąd ieszcze Hebraiskiego ięzyka; ale nie iest ieszcze doskonalszy iak dawny prawdziwy hebrayski ale tylko niemiecko żydowskim. Nie chcesz WPan abyśmy pili za iego zdrowie? Życzyć by potrzeba aby ci młodzi ludzie pili więcey wody a mniey wina. Wino umacnia człowieka, kiedy go się pije wstrzemięźliwie 3, ale kiedy go ludzie nazbyt piią, to musi często stać się szkodliwym. Piiemy także zdrowie naszych przyiaciół 4. Piy także z nami, moy synu, pozwalam ci. Dla czego chcesz, abym to wierzył co nikt nie wierzy? Nie chcę bynaymniey, abyś wierzył to co rozumni ludzie wierzyli. Dzieci nie chcą często wierzyć, co im Rodzice mowią, a iednakowoż nie powiedzą rodzice dzieciom tego coby nie było do wiary podobne. Weź ten list Henrykowi i przeczytay mi go.

1 cérémonie, f. 2 huit jours après sa naissance. 3 sobriété, f.

Zadanie 20.

Dalszy ciąg

Wylew i odlew morza[1] iest cudownym zjawisz-
kiem[2]. Odlewem iest, kiedy woda ubywa[3]; a wy-
lewem kiedy wody przybywa[4]. Właściwa tego
przyczyna tego iest nieznana; bo nie znamy wie-
le przyczyn[5] na swiecie, z kąd widziemy skutki,
tylko musiemy się dziwić[6] nad niemi i milczyć.
Kiedy znamy przyczyne niektórych skutkow, toż
my mogli przepowiadać rozmaite rzeczy, tobyśmy
także nie sprzeciwiali[7] się często opatrzności. Iedna-
kowoż będziemy kiedy poznawać wszystkie taie-
mnice, a nasze teraźnieysze powątpiewania nad
wielomа przedmiotami, będą objaśnione. —
Moja córko, nie chcę, żebyś tę książkę czytała. Dla
czego, kochana matko, nie chcesz abym tę książkę
czytała? Ponieważ przewiduię, że ci szkodzić będzie.
Kiedy twóy list napiszesz, to ci pozwolę czytać u-
żyteczne książki; ale wymagam teraz, abyś do twego
brata pisała. Pragniesz aby przyiaciele do ciebie pi-
sali, a twoi przyiaciele pragną abyś do nich pisała.
A więc będę do nich pisała iutro; ale ieżeli mi nie od-
powiedzą, nie będę więcey pisać do nich.

[1]flux et reflux, m [2]apparition, f [3]décroître [4]croître
[5]cause f. [6]admirer [7]contredire

Zadanie 521

Dalszy ciąg

Mamy wprawdzie wiele pisarzy starożytności w nowych językach przetłomaczone, ale przecież nie wierzę, aby także duch starożytności był wydany? Przezto[13] musiemy jeszcze zawsze uczyć się dawnych Języków, abyśmy mogli się sami nauczyć charakteru i sposobu myślenia dawnych narodów. Wreście gdy się nie uczemy każdego języka iak z wielką trudnością, to potrzeba się odważyć[3] przezwyciężać wszelkie trudności, i obrócić czas potrzebny na to. Nie potrzeba się obawiać, używać swey trudności na próżno. — Żyliśmy przez tego roku lepiey; niżeli żyjemy tego roku; a wy żyiecie lepiey tego roku niżeli ście żyli [5] Dessess roku zeszłego, lecz nie wierzę aby one żyli kiedyś [4] tak dobrze, jak żyli na ten czas. Jeżeli na ten czas nie żyli tak dobrze, będą teraz żyć lepiey. Czyliżeś widział galerią obrazów, mego przyiaciela? Nie, ale będę bez wątpienia widział poobiedzie. Chciałbym cię widzieć z ukontentowaniem: Czybyś mi nie pozwolił iść z tobą? Z całego serca. Czy wiesz Emilio że twoy woy przyiechał? Nie kochany synku, ale bym chciała go widzieć u mnie dzisiay.

à la vérité 2 rendre 3 c'est, nous cela que 4 se trouve 5 jamais 0. barriver.

Zadanie 22   132

Dalszy ciąg

Co co mam mowić, móy przyiacielu, iest prawdą oczywistą. Mowisz zawsze źle o innych, czyli wiesz dobrze że namiętność 2 mowić zawsze źle o innych, iest bardzo brzydkim błędem. Tak iest, Mości Dobrodzieiu, wiem o tym, i będę się odtąd usilnie starał, 3 abym się poprawił w tym błędzie. Co tam mowisz, kochany Ludwiku? Spodziewam się że nieszczęścia które nam przepowiedasz bynaymniey się nie wydarzą 4 Dla czegoż się nam sprzeciwiasz 5 miły przyiacielu? Jest wiele młodzieży który źle przestawiaią 6 przeciwiaiące się starszym osobom. Kiedy przewidujecie że ugoda 7 którąście uczynili z waszym sąsiadem, iest dla was szkodliwa to się z tego wymowcie 8 Nie jest naszym zwyczaiem, abyśmy się wymawiali z naszey obietnicy, ale w tym razie nie okażcie się być tak delikatnym iak my. Dziś obiecuiecie a jutro wymawiacie się Ten sposób postępowania 9 iest bynaymniey wygodnym; ale nie nabywa żadnego zaufania, dlatego który sobie tak postępuie. Kochana matko moi bracia Karol i Wilhelm zabieraią mi zawsze zabawki. Dla czegoż to robicie, kochane dzieci i dla czego się drażnicie waszey małey siostry? —— 1 médire 2 démangeaison, f 3 faire son possible 4 arriver 5 contredire 6 tort 7 convention, f 8 dédire 9 manière 10 contraire.

133 Zadanie S. 25

Dalszy ciąg.

Odstąp od tey zbytney skłonności, gdyż ona wam sprawi na dalsze lata wiele nieprzyiaciół. Wydrzyźniacie się z każdego, moie panny, czyli byście sobie życzyli, aby się z was wydrzyźniali także. Przeceniasz mię Panie Salomonie; nie lubię aby mi przeceniano; kiedy nie chcesz utracić moiey praktyki, to mi więcey nie przeceniay. Chcesz abym wziął tę książkę, a ia życzę sobie abyś wziął te pieniądze, i aby twoia przyiaciołka wzięła ten złoty pierścionek. Nie chcę abyście ten nóż brali; ani też aby wasz brat brał te nożyczki. Weź ten papier, te pióro i ten kałamarz, i rób teraz twoie szkolne zadania. Zaprowadź to dziecię do szkoły iuż druga godzina wybiła. Idę w średnie za nim. Nie żyie bardzo wygodnie. Dobrze kieruiesz interessa familiine. Nie szkodzisz twoim przyiaciołom. Nie mówisz nic iak prawdę. — Mówię ci moie zdanie. Czytasz więcey iak ia bo przepędzasz cały dzień na czytaniu. Smarzysz pączki czyli będą dobre? Czas niszczy wszystko. Słońce świeci cały dzień lož mowe? Czyli nie piszesz zawsze listy do swoich rodziców? On nie lubi czytać iak tylko romanse

1 contrefaire 2 surfaire 3 devoir de class. 4 conduite.

Zadanie 24 134

Dokończenie

Dość na tem abyśmy uwiadomieni byli. Zwyciężasz innych; czyliby ż można mówić niejednemu zwycięzcy, lecz ty się sam zwyciężać nie umiesz siebie. Można, to jest odpowiedziałby, że jest łatwiey zwyciężać innych aniżeli zwyciężać samego siebie. Alexander Macedoński zwyciężył całą Azię; jednakowoż nie mógł opanować[3] ani swojey dumy ani swey niewstrzemięźliwości[4], która położyła od razu koniec tego zwycięstwom i jego życiu. Napoleon Korsykanin urodził się poddany, był władcą a umarł niewolnikiem. W samey rzeczy ten nieszczęśliwy człowiek, zwyciężywszy prawie wszystkich monarchów Europy, był sam zwyciężony i wygnany na wyspę Świętey Heleny w Afryce; a bytki jego nieszczęścia nie zdarzyły mu się, jak tylko dlatego nie umiał umiarkować jego namiętności nienasyconey panowania. Zrobię na imieniny mojey matki kilka wierszy powinszowania, i ofiaruję je jey w wiązaniu[5]; ucze się pierwszy, muszę coś napisać z mey głowy. Jeżeli to źle zrobię, to mi dopomożesz, czy nie?

1 instruire 2 mainte 3 dominer 4 intempérance 5 pour bouquet.

135 Zadanie 525

Powtórzenie wszystkich słów nieforemnych

Powracam z kościoła, a teraz jadę na spacer; a twóy brat dokąd idzie? Poiedzie do Paryża pocztą. Nie wiedziałem o tem; ale ieżeli to tak, kiedy będzie miał powrócić 1 poydziemy wszyscy naprzeciw niego, dla zrobienia mu zadziwienia 2 bo to dobre dziecię. Wątpię żeby była dziś pogoda, chmury idą od wschodu ku zachodowi. Poszedłbym odwiedzić twego oyca, ale nie wiem gdzie mieszka. — Przyszła i wzmiankowanego 3 aby cię do niego zaprowadził. Zgoda. Poszley iednego do mnie, a ieżeli ich masz dwoch, poszley drugiego do mego brata, ręczę 4 że rzecz w krótce się skończy: 5 ja prawie co dzień posyłam mego do niego, a nic nie wskóram. 6 Wszystkich lubię nienawidzę tylko złych i przewrotnych 7 Jadę dziś do Lugdunu, a twóy sąsiad byłby tam iuż poiechał, gdyby nie wypadek który go zatrzymał: wychodząc z domu, robił coś około swego łuku a strzała naciągnięta wyleciała 8 z takim impetem iż wybiła 9 oko prawe iednemu z przechodzących; z tem nie wyiedzie iak iutro około pierwszey godziny. Nie można bydź dość ostrożnym.

1 venir 2 survenir 3 en question 4 garantir 5 terminer 6 réussir 7 pervers 8 partir; desis 9 crever 10 savoir

Zadanie № 26. 136.

Dalszy ciąg.

Jeżeli nie spał dzisiay, będzie iutro dobrze spał. Krew mu wrze w żyłach. Iuż poiechał, biegniey za nim. On przebiegł całą Polskę. Spuścili z łańcuchów psy i pobiegli ieden ku drugiemu. Nie wierz mu bo to prawdziwy szarlatan zawsze kłamie nie uważaiąc na to, że każdy uczciwy człowiek nienawidzi kłamstwa. Daruię temu kłamcy bezczelnemu? ale dla czego kłamią twoi bracia, czyli nie wiedzą że kłamać iest to pogardzać Bogiem, a bać się ludzi. Odkryłem u siebie źrodło: którego wychodzi wielka ilość wody. Nim wstaniesz od stołu iuż będę u ciebie. Twóy brat czy wychodził dzisiay? nie, cały dzień pisał. Czy nie mógłbym dziś z nim mowić? — W tey chwili mocno śpi, nie wiem czy go przebudzić, zaczął z dziś rano czytać i znowu zasnął. Komu służysz? Służę Panu Staroście. Służysz wielkiemu Panu a nosisz liberię podartą? Nie dziw się, iak mu służę tak mi płaci. Słyszał od twego brata, że twoia matka przyiedzie w tych dniach, nie wierz mu, on nic nie wie ieżeli tak mowi, ona wcale nie przyiedzie tego roku.

Un bon somme 2 effronté 3 se mettre à.

137 # Zadanie 527.

Dokończenie

Zkąd masz te wiadomości? Mam ich z dobrych
rąk, oprócz tego słyszałem to od Pana Doktora,
który widział dziś naszę matkę. Twóy brat na-
był wiele wiadomości i nabywa ie codziennie.
Twoy brat udaie mędrka[1] posłuchay co mi wczo-
ray powiedział: „Kładź zawsze każdą rzecz na
„swoim mieyscu, ucz się lekcyi na pamięć, pisz
„zawsze porządnie,[2] uważay dobrze na to co
„się mówi w klassie, zachoway[3] to dobrze w
„pamięci, nie ubiegay się[4] za pięknemi słowy,
„lecz za myślami; utrzymoy porządek pomię-
„dzy twoiemi papierami, a będziesz lubiony
„od twych przełożonych." Wyznasz[5] że taki
ton nie przystoi[6] na młodzieńca dziesięcio-
letnego. Lubię aby robiono swóy obowiązek,
lecz nie chcę by kto brał na siebie staranie nau-
czenia ludzi[6] Ty ze mną nie rozmawiasz
moy braciszku tylko o gospodarstwie albo
o iakiey robocie ręczney; ile razy powrócisz do
do domu pytasz mię się ile koszul uszyła słu-
żąca? czy doiła krowy? ile młynarz zemlił
korcy zboża? — Przyznam ci się że podobna
rozmowa wcale mi się nie podoba. —

1 faire le suffisant 2 proprement 3 retenir 4 courir
après 5 convenir 6 d'endoctriner les gens.

Zadanie 439 49

Na używanie Przedymków

Xiążę który kocha 1 swoich poddanych 2 u-
nika 3 nieużytecznych 5 i pustoszących 6 woy-
jen 4 Anglicy nie mają jeszcze ochoty 7 zro-
bienia 8 pokoju z Francyą. Grzeczność i posłu-
szeństwo zalecają 9 młodego człowieka. Powol-
ność 10 uwaga i chęć nauki 11 są obowiązka-
mi ucznia. Człowiek stanie 12 na sądzie Boz-
kim po śmierci. Człowiek nie jest prawdziwie
szacunku godnym 13 tylko tyle ile łączy do-
broć i prostotę serca z przymiotami 14 umy-
słu. Chleb jest naturalny pokarm człowieka,
a woda jego napojem. Dzień jest przezna-
czony 15 do pracy a noc do odpoczynku 16
Deszcz i rosa odwilżają 17 ziemię, a mięgią
sprawia 18 Młodzi ludzie potrzebują kogo
który by ich uczył, 19 dobre rady im są uży-
teczne i potrzebne. Przełożeni im je winni,
oycowie i matki są obowiązani im je dać.

1 aimer 2 sujet 3 eviter 4 guerre 5 inutile 6 des-
tructif 7 d'envie 8 faire 9 rendent aimable 10 doci-
lité 11 item 12 paroître 13 estimable 14 talent 15
destinée 16 repos 17 humecter 18 engraisser 19
instruire 20 obliger.

Zadanie 440

Ciąg dalszy

Ludzie lubiący naukę są oszczędni 1 w używaniu swego czasu. Czytanie i nauka są pokarmem umysłu. Łakomstwo szpeci 2 a rozrzutność 3 szkodzi. Lata następują 4 jedne po drugich. Przyjaciele dają się znać 5 w potrzebie. Pan o którym mówiliśmy jeszcze nie przyjechał. Brat twego przyjaciela mówi że przyszedł umyślnie 6 dla mienia honoru widzenia się i rozmówienia 7 z Panem. Osoba którąś widział u nas jest bardzo szacowna 8 i poważana 9 gdzie tylko bywa 10. Dzień jutrzejszy pokaże 11 wiele rzeczy których się bynajmniej 12 nie spodziewano 13. Rzecz którą mówisz, nowina którą nam opowiadasz 14 nie jest mniej obowiązująca jak ciekawa 15. Koń którego kupił przez tego tygodnia podoba mi się 16. Interesa o które idzie 17 nie są tak wielkiey wagi 18 jak mniemają.

1 avare 2 dégrader 3 prodigalité f 4 succéder 5 se faire connaître 6 exprès 7 parler 8 estimé 9 considérer 10 va 11 faire voir 12 point du tout 13 s'attendre 14 raconter 15 intéressante 16 plaire 17 s'agit 18 grande importance f.

Zadanie 441

Dalszy ciąg

Przyiaciele których sobie zrobiłeś iak iesteś
tutay, maią kredyt, i mogą zatym przysługi-
wać mu się 1 w przypadku potrzeby. — Podarun-
ki któreśmy od ciebie i twoich braci odebrali,
2 uczynili nam wiele zazdrośników 3. Schody
4 tego pałacu nie są tak piękne 5 jakby mogli być.
Przechadzałem się wczoray z Panem Professo-
rem i Panią Professorową po plantaciach 6
a z tamtąd poszliśmy do ogrodu Pana Margra-
biego N. — Mieliśmy zaszczyt 7 zastać 8 tamże 9 Pa-
na Prezydenta R. i pana Pułkownika 10 trzecie-
go pułku 11 lekkiey konnicy 12 i dowiedzieć się 13
o zdrowiu JW^go Generała W. — Gdyśmy się żegna-
li 14 weszedł właśnie 15 Pan Hrabia z Panią Hra-
biną do ogrodu i prosił nas 16 żebyśmy jeszcze
kwadrans zostali 17 Pan Sędzia N. prosił nas
o to samo, a my dogodziliśmy 18 z wielkim u-
kontentowaniem ich życzeniom. 19.

1 rendre service 2 recevoir 3 envieux 4 escaliers, m. 5
claire 6 plantation, f 7 honneur, f 8 trouver 9 y
10 colonel, m 11 régiment, m 12 chevaux légers, m
13 s'informer 14 prendre congé 15 prier 16 venir d'en-
trer 17 rester 18 prêtâmes 19 désirs.

Zadanie 44

Dalszy ciąg

Ten Pan Hrabia o którym mi mowił iż odje-
chał 1. Mowię o tych Panach, którzy u ciebie mie-
szkali 2. Ta Dama, ta Panna, która cię witała 3,
jest corką Pana Burmistrza. 4 Na tey ulicy 5
widać zawsze wiele ludzi, 6 On wiele zaduczuł
7 radości. 8 Wszystek lud zgromadził się 9 na
to widowisko 10 Wszyscy mężczyźni tey wsi
11 poszli 12 przeciw nieprzyiacielowi. – Wszyst-
kie kobiety wydały 13 krzyk wielki, widząc
swoich mężow 14 idących. 15 Całe krolestwo jest
w zaburzeniu. 16 Całe miasto było oświecone
za przybyciem 17 krola. – Bog pokoju, miło-
sierdzia 18 Cyceronowie i Wirgiliuszowie,
będą zawsze rzadcy. 19 Przod domu nie po-
doba mi się. Niech sobie gadają głupi, umie-
jętność ma swoy szacunek. 20 Trzeba uczęszczać
21 dobre towarzystwo, a unikać 22 złego.

1 partir 2 loger 3 appeller 4 Bourguemestre 5
rue f 6 du monde 7 ressentir 8 joie f 9 s'assembla 10
village m 11 sont marché 12 village m 13 jeté-
ient 14 mari m 15 partir 16 en combustion f 17
miséricorde 18 arrivée f 19 rare 20 mépris m 21 fré-
quenter 22 fuire.

Zadanie 443

Dalszy ciąg

Człowiek mądry 1 przenosi rzecz użyteczną
nad przyiemną, a potrzebną nad użyteczną. W
naszym klasztorze 2 najczęściey po obiedzie 3 prze-
chadzka 4 a przed wieczerzą czyta się 5. Prze-
chadzka zaraz 6 po jedzeniu, nie jest zdrowa. 7 Od-
chodzenie i przychodzenie 8 tylu dzieci, jest zaba-
wne. Zewnętrzność 9 miasta jest przyiemnieysza
niż wewnętrzność 10 — „ — Tu jest drugi tom 11
Grammatyki, gdzież jest pierwszy? Ja przyszed-
łem 12 zosty, będę czynym do kompanii. To dzie-
cię uczy się 13 dobrze, jest czwarte w swojey klas-
sie. Pojadę 14 czwartego Stycznia do Warszawy,
trzeciego Maja powrócę 15. Dałem za tuzin tych
nożów dwa złote, po wiele? WPan płacił 16. swo-
je WPan dostaniesz sto złotych jeżeli mu poży-
czysz czterdzieści. — Tyle a tyle kosztuje sto sztuk
tych jabłek — . — Połowa kwietnia ledwie ledwie
upłynęła 17 ja dopiero po połowie maja pojadę.
1 sage 2 couvent, m 3 ts. suivi 4 ts. précédé 5 promena-
de, f 6 bientôt 7 saine 8 l'aller et venir 9 dehors 10 dedans
11 volume, m 12 arriver 13 apprendre 14 partir 15 ve-
nir 16 payer 17 à peine écoulée 18 visiter 19 dedans
Mentor zwiedził 18 wewnątrz 19 całego miasta
i zastanowił się nad jego pięknością.

Zadanie 444

Dalszy ciąg

Widziałem się z górę S^{go} Bernarda; byłem jeszcze na
górze S^{go} Gotarda, gdy się to nieszczęście wydarzyło. 1
Jutro S^{go} Jana zapłacenie 2 tey summy nastąpi 3
w dzień S^{go} Jędrzeja zaspokoję 4 W^{Pana} po S^{tym} Jerzym
albo na S Michał. — Europa naymnieysza między
pięciioma częściami świata 5, leży ku północy
6 naszego stałego lądu 7 ma na wschód 8 Azyą, na
południe Afrykę, a na zachód 9 Amerykę. Masz
W^{Pan} mappę Europy 1 albo Azyi 2 Oto jest map-
pa Afryki, także i Ameryki. Turcy posiadają 10
jeszcze część Europy; dawno byliby już wypędze-
ni 11 z Europy, gdyby zgoda 12 była panowała
13 między 14 chrześciańskiemi Xiążętami. Część
oceanu 11 która Francią od Anglii oddziela 12 zo-
wie się 13 La Manche. Nie można nic pięknie-
szego widzieć, jak zewnętrzność Havru de Gra-
ce miasta i portu w Normandyi. Maine i
Delfinat są prowincie francuzkie. Przeszedłem
14 Xięstwa Medjolańskie i mantuańskie.

1 arriver 2 payement, m 3 au lieu 4 contenter 5
petit 6 au nord 7 continent, m 8 couchant, m 9 levant
m 10 occuper 11 bannir 12 concorde, f 13 régner 14
entre 11 océan, m 12 séparer 13 s'appeler 14 parcourir.

Zadanie 445 ·55

dalszy ciąg

Te okręty były w Japonii 1 mam złoto: Peru. — Dunay ma swój bieg 2 od wschodu na zachód. Niemcy, wsparci 3 od Dunaju, wstrzymali 4 dwa razy oblężenie 5 Wiednia. Naypięknieysze prowincie na lewym brzegu Dunaju są jeszcze w mocy 6 tegoż mocarstwa. Spadek 7 Renu koło 8 Szafuzy jest naypięknieyszym widokiem natury. Egypt winien swoje żyzność wodzie Nilu. Parnas i Helikon byli dwie ulubione góry 9 wierszopisów. Wezuwiusz i Etna wybuchają 10 ogień. Pireneie dzielą 11 Francyą od Hiszpanii, a Alpy dzielą Francyą od Włoch. Mont blanc i Cenis. Miasto to położone 12 nad Garoną, nad Ligerą, nad Rodanem, nad Renem nad Nekarą. W Wieliczce i Bochni nie daleko Krakowa znayduią się 13 naysławnieysze 14 kopalnie 15 soli. — Wisła wpada 16 w morze pod Gdańskiem.

1 Japon, m 2 cours, m 3 favorisés 4 arrêter 5 siège, m 6 puissance, m 7 cascade, f 8 près de 9 montagne favorite f 10 jeter 11 séparer 12 est situé 13 se trouvent 14 célèbre 15 mine 16 tomber.

Zadanie 446

Dalszy ciąg

W niedziele wielkanocną 1, poszliśmy do kościoła aby tam bydź przytomnym 2 na służbę boską 3 Niedziela, poniedziałek i wtorek zapustny 4 są dla chrześcian, bo bachusy 5 były dla pogan. W niedzielę świąteczną 6 będziemy na wsi u naszych Rodziców, tam się przechadzać będziemy przy świetle xiężyca 7 lub po wieczornym zmroku 8. Środa popielcowa 9 jest początkiem postu, 10 i od tego czasu prawdziwy chrześcianin winien jest pościć. Wielki piątek jest dzień śmierci naszego odkupiciela 11 Boże Narodzenie, który jest dniem urodzenia, 12 jest święto ruchome 13 Wielki Czwartek, powinien bydź wielkim świętem dla chrześciaństwa, ponieważ Jezus Chrystus postanowił 14 wieczerzą Pańską 15 Gdzie będziesz we Wtorek? Nie nie wiem; bo od dziś do Wtorku, kto może się urządzić 16 na jaką rzecz? czyż nie jesteśmy śmiertelni, moi kochany przyiacielu, powiedz mi.

1 pâque f 2 assister 3 divin 4 gras 5 baccanale f 6 pentecôte f 7 clair de lune 8 crepuscule m 9 cendre f 10 carême m 11 redempteur m 12 nativité f 13 mobile 14 instituer 15 sainte cêne 16 régler.

Zadanie 447

Ciąg dalszy.

Wiosna jest naypięknieysza pora Roku, gdyż przyrodzenie odmładzaiąc się 1, zdaie się odmładzać swe twory. Lato przynosi wielkie korzyści 2 bowiem ciepło przyprowadza 3 ziemio-płody do swojey doyrzałości. Jesień przychodzi nagrodzić Rolnika za jego trudy, 4 a zima zaprasza go do wypocznienia, żeby nabrawszy nowych sił, był znowu czynnym na następuiące Wiosnę. Miesiąc Marzec zaczął 5 Rok u Rzymian i był poświęcony 6 Bogowi Marsowi, którego miano 7 za Boga obrońciela 8. Maj był poświęcony 9 Wenerze, albowiem jest to miesiąc w którym kwiaty z ziemi wschodzące rozrzucaią 9 po ziemi przyiemną wonność. 10 Żydzi zaczynali swoy rok ku końcowi miesiąca Września, lub z początkiem Października. Francuzi przyjęli 11 ten układ 12 i rok ich zaczynał się od dwudziestego piątego Września, który u nich iest pierwszym Dniem Miesiąca Vendimaire / Wino-brania.

rajeunir 2 avantage, m 3 amener 4 peine, f 5 signifier 6 consacrer 7 regarder 8 protecteur, m 9 répandre 10 parfum, m 11 adopter 12 methode, f.

Zadanie 148

Dalszy ciąg

Styczeń chowa się w swym futrze, to jest iż bywa nayzimnieyszy ze wszystkich Miesiąc. Grudzień jest ten, w którym obchodziemy 2 uroczystość 3 Narodzenia Jezusa Chrystusa. —„ Móy dziadek umarł we czwartek przed świętym Janem na apoplexią 4 a moja babka zasnęła w śnie wiecznym 5 w sobotę po niedzieli świętey Troycy. Przyidziesz do mnie we srodę, ieżeli będzie pogoda, poidziemy na spacer. —„— Bieli i czarni są sobie wcale podobni. 6 Farby czerwona i szkarłatowa 7 są nader cenione 8 Farba fioletowa znaczy żałobę u wielu Monarchów. Farby czarna i biała są żałobnemi w wielu Narodach. Farba zielona jest farbą ponuiącą 10 Oczych w Turcyi, żółta jest nią u Monarchów Perskich. Dół 11 domu nie jest mieszkalny 12 Łytka 13 mnie boli. Trzęsienia 14 ziemi sprawuyą częstokroć wielkie spustoszenia. 15

1 se cacher 2 célébrer 3 anniversaire, f 4 apoplexie, f. 5 éternel 6 ressembler 7 écarlat, m 8 ombrageux 9 deuil, m 10 régnant 11 bas, m 12 habitable 13 gras, m 14 tremblement, m 15 désastre, m.

Zadanie 449.

Dalszy ciąg

Picie i jedzenie są nieuchronnie¹ potrzebnemi do utrzymania ciała. Złe i dobre idą tuż za sobą. Przesiłość² nie jest pożyteczną. Wiadomość³ samey tylko powierzchni, bywa niebezpieczna. Sparzony⁴ lęka się ognia, a sparzony⁵ wody gorącey. Życzący winien być uszanowaniem, ten zaś którem życzą, ma być przyiacielskim. — „ — Aby dobrze poznać Francią, potrzeba przebieżyć⁶ wszystkie iey okolice. Mowią, że Francuzi są wietrznikami, niecierpliwi i o nic niedbający,⁸ lecz zdaie się iż ten charakter zmienił się⁹ z Rewolucyą. Przebiegaiąc Hiszpanią, dziwić się¹⁰ należy, widząc tak piękny, a tak mało uprawny¹¹ kray; lecz ten który się zbliska przypatrzy Hiszpanowi, ochłodnie¹² z swego zadziwienia, gdy dostrzeże także jego nieudolność¹³ i jego niewielką zdatność do pracy.

1 indispensablement. 2 passé, m 3 nouvelle, f 4 brulé 5 échaudé 6 parcourir 7 volagé 8 insouciant 9 changer 10 surprendre 11 cultivé 12 revenir 13 indolence, f.

6a

Zadanie 450.

Dalszy ciąg

Utrzymuią że Anglicy są nayprzemyślniey
szemi 2 ludźmi w Europie; to być może, lecz
też zważać 3 wypada, że Anglia w tem, jakie
ma położenie 4 wymaga iżby się mieszkań-
cy przykładali 5 do przemysłu, 6 a nadewszy-
stko do handlu. Wiadomo że Polak iest mężny 7
gościnny, 8 ludzki i rozsądny; 10 lecz kabały zni-
szczyły Polskę. Widziano Prussy w wieku u-
płynionym, 9 w on czas te były mało rozle-
głe: lecz Fryderyk wielki, przez swoy geniusz
i niepospolite 11 talenta, potrafił zagrzać 12
Prusaków do męstwa, i uczynił ich tak jak
siebie nieśmiertelnego. 13 Suknia podług sta-
rey mody 14 Byłem zamaskowany po Wene-
cku. Ta suknia iest zrobiona po francusku a
ta po Polsku. WPana przyiaciel był zamasko-
wany po Hollendersku, moy kuzyn po Hi-
szpańsku, kilka po Prusku, mamy małe kapu-
tusze a la Henry quatre; to iest polskie powita-
nie 14 To drzewo ma bardzo twarde 15 skórę.
1 prétendre 2 industrieux 3 considérer 4 position
f. 5 appliquer 6 industrie f. 7 vigoureux 8 hospita-
lier 9 écoulé 10 judicieux 11 extraordinaire 12 ani-
mer 13 immortel 14 mode f. 15 dure.

Zadanie 451.

Dalszy ciąg

W Pana szewc ma czoło okrągłe, wielką głowę
nos płaski 2 szerokie usta, kończasty 3 krzywe
4 nogi podbródek. Ludwika była obdarzona
5 brunatną cerą 6 ale świeższą niż róże, włosa-
mi czarnemi iak heban i zębami rzadkiey
białości. Znam tego officera, ma dobrze zbudo-
wane 7 ciała, nieco wklęsły 8 nos, bardzo białą,
niebieskie oczy, średnie 9 usta, słodkie oby-
czaje 10 i przyiacielskie zachowanie 11. Sosna
nie ma tak twardey kory, iak dąb, a buk 12
nie ma tak chropowatey 13 kory iak dąb i
sosna 14. Nie znam nikogo, coby miał tak bia-
łe zęby, tak regularne gębę, i tak czerwone u-
sta, tak przyiemną powierzchowność 15 jak
ten młody człowiek. Piotr wielki był wyso-
kiego, wysmukłego wzrostu 16 miał szlache-
tne oblicze 17 żywe oczy i posiadał mocną kon-
stytucyą ciała 18.

1 gros 2 camus 3 pointu 4 tortu 5 douce 6 teint
7 hâlé 8 écrasé 9 moyenne 10 mœurs 11 manière
12 hêtre, m 13 rude 14 bouleau, m 15 extérieur 16
taille, f 17 dégagé 18 un tempérament robus-
te.

Zadanie 452

Dalszy ciąg

Kto zna włochy, przyznać musi że to jest naypię- knieyszy kray w Europie; ale ten kray, który iest prawdziwym rajem, jest zaludniony przez ludzi którzy są nie naylepszego cha- rakteru. Zgadzają się 2 iż żydzi przyczynia- ty się 3 do skażania 4 narod włoski; dostrze- ga się 5 w samey rzeczy w tych samych na- rodach prawie te same skłonności, 6 i te sa- me wady 7 Gdy by Turcy nie byli tyle razy pustoszyli 8 Węgry, byłaby ludnieysza niżeli jest. Coż by mowili dawni Grecy, gdy by wi- dzieli teraznieyszą Grecyą? Ze piękny kray kray zamieszkany 9 przez teraznieyszych 10 Gre- ków jest pod rózgą samodzierżca 11 Turków którzy są nieprzyiacielmi wszystkich Na- rodów swiata, a szczegolnie Chrześcian. — Mnie mają 12 że Rossya upokorzyła 13 Tur- ków; iednakowosz mają te samą nienawiść przeciw wszystkim tym którzy noszą Imie Chrześcian. — 1 convenir 2 accorder 3 contribuer 4 corrompre 5 apperçevoir 6 in- clination, f. 7 vice, m 8 ravager 9 habiter 10 actuel 11 despotique 12 pretendre 13 humilier.

Zadanie 455

Dalszy ciąg powtórzenia Dzieł:

Piękność, naturalność, rozum, wdzięki, ujmują prędko nasze serca. Starzy i nowe żołnierze zbiegli się 2 do pałacu Królewskiego. Niewiadomość jest matką podziwienia 3 błędu, zabobonności 4 przesądu 5. Starzy i nowi żołnierze uczynili zarówno 6 dobrze swoją powinność. Naybezpiecznieysza zwarowania 8 Państwa 9 jest sprawiedliwość, umiarkowanie 10 i zaufanie. Cnota przystoi wszystkim ludziom, ubogim i bogatym, dzieciom i dorostym 12 wysokim i niskim. 13 Złe przykłady są szkodliwe 14 młodzieży i starości, 15 służącemu i służącey, Xiążęciu na tronie i wieśniakowi w chacie. Ci panowie są przyzwyczajeni 16 od swoich młodych lat do pochwał 17 do odbierania usług i grzeczności 18 których sobie od każdego obiecywać nie mogą. — inferieur, m

tantive. 2 accouru. 3 admiration, f 4 superstition, f 5 prevention, f 6 egalement 7 sur 8 rempart, m 9 état, m 10 grand, m 11 convient 12 14 funeste 15 vieillesse, f 16 accoutumes.

Zadanie 454

Dokończenie

Francya i Anglia, Prusy i Austrya, Hiszpania i Portugalia, prowadzą z sobą woynę od siedemnastu lat. Są cztery części świata, Europa, Azya, Afryka i Ameryka. Europa leży ku północy, Azya ku wschodowi, Afryka ku południowi, Ameryka ku zachodowi. Ku południowym zachodzie leży Portugalia, na wschód Portugalii leży Hiszpania, Stolicą włoch iest Rzym a Turcyi konstantynopol. Stolicą Bawaryi jest Monich. Sardynia jest tak jak Sycylia wyspą morza srodziemnego. Cesarz posiada 2 wyższą i niższą Austrya, dwa krolestwa, to są Węgry i Czechy, Sląsk, wielką część Polski, Kroacyą i ziemię Siedmiogrodzką 3. Mowią bardzo o związku 4 między Francyą i Persyą. Widziano eskadrę angielską na morzu Baltyckim, która płynęła 5 od północy na południe. Ren, Dunay Elba i Mozela są nayznacznieyszemi rzekami w Niemczech.

1 fonl. 2 gros e der. 3 Transilvanie, f 4 alliance, f Salles.

Zadanie 455

Opuszczenie Srzedinka

Monarchowie 1 lub poddani, szlachta lub chłopi, 2 młodzi lub starzy, wszyscy są obowiązani do powinnosci wzaiemnych 3 i odwrotnych. 4 Lepiey iest wzbudzać 5 zazdrość niż litość. Dolabella mowiła do Cycerona: Wierz, że nie mam nad trzydzieści lat? Muszę 6 to wiedzieć, odpowiedział Cyceron, jest przeszło dziesięć lat, jak mi to powiadasz. Każdy człowiek może kłamać, lecz nie każdy człowiek kłamie. Ci którzy rządzą, są jak ciała niebieskie, którzy mają wiele blasku 7 a które nie mają 8 odpoczynku. 9 Niektórzy 10 Filozofowie mniemali 11 że swiat jest wieczny. W ten czas zawołał z 12 radością: o dniu szczęśliwy! o godny 13 stawy 13 Neoptoleme ojca twego! zaconnie 14 towarzyszę tey podrozy pozwolcie 15 abym się z tym okropnym przybytkiem 16 pożegnał. 17 w którym tak długo przebywał 18.

1 Prince, m 2 roturier, m 3 mutuel 4 reciproque 5 faire 6 devoir 7 eclat, m 8 point 9 repos, m 10 De 11 ont cru 12 s'ecrier 13 gloire, f 14 chez 15 souffrez 16 demeure, f 17 dire adieu 18 rester.

Zadanie 456

Dalszy ciąg.

Cudzoziemcze, zawołałem nań z daleka, co za nieszczęście na tę niemieszkalną[1] sprowadza cię wyspę? uznaję ubior grecki, ten ubiór tak mi jeszcze miły! o ziaba nieszczęśliwości, radbym głos twoj usłyszeć, jakibym chciał słyszeć z ust twoich ten język, ktoregom się od dzieciństwa nauczył, i ktorym nie słyszałem tak dawno na tey pustyni[4] mowiącego. Nie mięszay się[5] widząc mnie tak nieszczęśliwym winieneś mi politowanie. Na to rzekłem; o! synu moj! zaklinam cię[6] na cienie Oyca twojego, matki twoiey i na wszystko, co masz naydroższego, nie zostawuy[8] mnie samego w tem, jak widzisz udręczeniu.[9] Wiem,[10] jakim ci będę ciężarem; lecz byłoby ochydnie,[11] porzucać mnie: rzuć mnie na statek,[12] rufę[13] i samsteł[14] okrętu, słowem: gdziekolwiek, abym naymniey mogła być na przeszkodzie[15]

1 inhabité 2 conduire 3 entendre 4 solitude f 5 être effrayé 6 conjurer 7 mânes f 8 laisser 9 maux m 10 je n'ignore 11 honteux 12 proue f 13 poupe f 14 sentine f 15 où je t'incommoderai le moins.

Zadanie 157

dalszy ciąg

Widziałem[1] kozy i owce pląsające[2] około swoich matek. Niezliczone mnoztwo kozł i owiec pasło się na łące naszego sąsiada. Moia matka posłała moiemu profesorowi sto iabłek z swego ogrodu. Można teraz dostać[3] takie sukna za złotych sześć. Sniło mi się[4] żem widział wielką liczbę rozbóinikow[5] którzy otaczały nasz dom. Przeieżdżaiąc przez lasy kieleckie napodkałem[6] bandę złodziei. Iozefie idz do piwnicy i przynieś nam dwie butelki piwa i butelkę wina czerwonego; ale przynieś mi butelkę tego piwa którei my wczoray pili. Kieliszek wodki i pół funta sera szwaycarskiego kosztuie dwadzieścia cztery grosze. Kupcie mi[7] dwie libry papieru pocztowego, bo będę przepisywał[8] zadania na czysto. Daycie mi ryzę[9] tego papieru ktorego moi brat kupił na sekstera.[10]

1 voir 2 bondir 3 avoir 4 j'ai songé 5 brigand, m 6 rencontrer 7 acheter 8 transcrire 9 rame, f 10 cahier, m.

Zadanie 458

dalszy ciąg

Wiele dzieci przenoszą 1 ciasta nad dobry chleb, mocie są przyzwyczaione 2 do dobrego chleba. Ja mam więcey książek niż moy brat. On ma mniey, ułkan niż iego sąsiad. Wiele nieprzyiacioł zabito w tey woynie. To iest za wiele szynki, a za mało sałaty na iedną osobę. W Augsburgu dość iest kwaterunku 3 nigdy nie ma się tam spokoyności 4 Te kosztują 5 obywatelom wiele pieniędzy, i niszczą 6 bardzo innych. Na ulicach miasta widać 7 rozmaite mondury 8 Dowiedziałeś się 9 WPan, czego nowego? Nie wiele iest 10 ukontentowania, tego lata. To powiększało boleść iego utraty 11 że syn iego Bocchoris nie miał ani ludzkości 12 dla cudzoziemców, ani ciekawości 13 do nauk, ani szacunku dla ludzi cnotliwych, ani miłości sławy. Różne pobudki 14 rozmaite 15 przyczyny skłoniły mnie 16 do opuszczenia 17 tey wioski.

17 quitter.

1 préférer 2 accoutûmer 3 logêment, m 4 repos, m 5 coûter 6 en ruinent 7 voir 8 uniforme, m 9 apprendre 10 on n'a guère 11 perte, f 12 humanité, f 13 curiosité, f 14 motif, m 15 différent 16 déterminer

Zadanie 459

dalszy ciąg

Pewni kupcy, przedali 1 ze stratą moie towary, bo się bali że wyidą z mody. 2 Bez przyiaciół, bez protekcyi, bez talentów, nie można przyiść do niczego. Uczcie się z rozumem, porządkiem, pilnością i stałością 3 a odniesiecie 4 korzyść z nauk które wam udzielaią. 5 Czynimy często z próżności 6, cośmy ze wspaniałości 7 czynić powinni. Kiedy się chce pić, dobra butelka wody iest lepsza 8 aniżeli dwie butelki lichego 9 wina; a gdy się ieść chce dobry chleb iest lepszy, niżeli sakiewka 10 pełna pieniędzy. Dostałem pakę 11 książek, dwa funty kawy, paczkę 12 piór i tuzin 13 ołówków. Czyś kupił pięknych wiśni? Była wczoray wielka ilość ludzi 14 na komedyi. Po drodze niesie 15 kosz 16 napełniony bułkami. Po ile przedaiesz 17 tuzin tych buteleczek? Dobry chleb, chleb dobrze wypieczony 18 i wodę do picia dobrą 19 są dostateczne 20 aby nie umrzeć z głodu lub pragnienia. 21 ——— 19 potable 20 suffisant 21 soif f

1 vendre 2 n'être pas à la mode 3 constance f 4 tirer 5 donner 6 vanité f 7 générosité f 8 valoir mieux 9 mauvais 10 bourse f 11 balle f 12 paquet m 13 douzaine f 14 infinité f 15 porter 16 panier m 17 vendre 18 cuire

Zadanie 460

dalszy ciąg

Kiedy się nie ma dobre piwo, można się obeyść 1 bez wina, a kiedy się ma dość chleba, można się zarówno 2 obeyść bez innych łakotków 3. Wiele dzieci przekłada 4 ciasto, nad dobry chleb, a może przyzwyczaieniu 5 do dobrego chleba, przekładaią chleb naszego piekarza nad ciasta i wszystkie inne pierniki; wolę obracać 6 swoie pieniędze na piękne książki, niż na łakotki. Ten Pan ma złoty zegarek z łańcuszkiem 7 złotym, w bardzo pięknym kształcie 8. Gdzie można dostać 9 jedwabnych pięknych pończoch? Jak się nazywa 10 Pana nauczyciel rysunków? Nazywa się Pan N. Znasz W Pan tego nauczyciela języka francuskiego? Znam go z widzenia 10. Nie masz żadnego bakałarza 11 w tey wsi. Rodmaister poiechał 12 do Warszawy. Stolarz przybył 13, syn iego iest czeladnikiem 14 szewskim. Mói brat nie ma zamiaru 15 wrócić do domu.

1 se passer 2 également 3 friandise f 4 préférer 5 accoutumer 6 employer 7 chaine f 8 forme f 9 où trouve-t-on 10 de vue 11 maître d'école m 12 partir 13 arriver 14 garçon m 15 dessein m.

Zadanie 4 61

dalszy ciąg

Moy brat ma dobry apetyt a ia żadnego nie mam apetytu. On ma ochotę przechadzać się 1 po ogrodzie. On się wstydzi że sobie tak postąpił z swoim professorem. Miey cierpliwość moi synu, a możesz bydź pewny że będziesz w krótce umiał swoie lekcie. Nie trzeba się 2 bać dobrze czynić lecz źle. On ma przyczynę 3 żalić się, bo był ukarany w szkole, za to że nie był w kościele. Uważaycie na to co wam nauczyciel powiada w szkole, bo inaczey nic nie będziesz umiał. On pożycza 4 każdemu swoich książek, ale mu ie nikt nie oddaie i dla tego był przymuszony 4 napędzić 5 strachu, tym wszystkim którzy mu ie zatrzymuią. 6 Widziałem z ukontentowaniem mego brata powracaiącego 7 z Warszawy, i skarżył mi się że mu złyi wyrządził krzywdę, 8 ani ludzkość ani ciekawość, ani szacunek dla swoiego przyiaciela, nie mogli go wzruszyć. 9

1 se promener 2 sujet 3 avoir 4 prêter ~~4~~ 5 forcer 6
il lui a fait 6 retenir 7 retourner 8 tort 9 ébranler.

Zadanie 46

dalszy ciąg

O dzieci! szanuycie oyca i matkie a będzie-
cie długo na tym świecie. O Bucyfale, nie
dałeś się uskromić 1 tylko przez Alexandra
ponieważ twoia odwaga 2 chciała wyrównywać
się. Karolu! o Karolu! dlaczegoż dałeś
się powodować 3 dumą? Królowie ziemscy,
iż nie myślicie zaymować 4 iak tylko abyś-
cie te czynili wasz lud szczęśliwy! Woiownicy
5 idźcie do walki 6 nie rachuiąc 7 niebezpie-
czeństw które się wam podaią 8 Miłości! o mi-
łości ileż szkody 9 nie wyrządzasz 10 w naszych
sercach! Rodzice 11 powinni czuwać nad
szczęściem swych dzieci i nie zaymować się
12 iak tylko niemi. Żołnierze do broni, teraz
wam się otwiera pora do chwały. Koń bez
węzidła 13 trudny iest do uśmierzenia 14 Kro-
wa bez mleka, krowa która nie daie mleka nie
iest zdatna 15 tylko do rzeźni 16

1 dompter, 2 courage,m 3 ambition,f 4 occuper 5
guerrier 6 combat,m 7 calculer 8 presenter 9 ra-
vage,m 10 faire 11 pere et mere 12 s'occuper
13 mors,m 14 dompter 15 bon,ne 16 boucherie,f.

Zadanie 463

dalszy ciąg

Rozumem, porządkiem, pilnością i wytrwałością można się nauczyć wiele użytecznych rzeczy. Bez usilnego 1 starania nie uda się W Panu to coś sobie zamyślił 2 Jenerałowie, oficerowie, żołnierze wszyscy zasłużyli 3 na pochwałę. Śmierć czyni nas wszystkich równemi; godności, wielkości, bogactwa, zaszczyty 4 berła 5 i korony, wszystko zostaje 6 w równym że prochu pomieszane 7 Wyjadę z Krakowa w przyszły poniedziałek. Byłem we Wtorek na popisach publicznych. Będziemy mieli w przyszłe środę imieniny Pana Inspectora. Obchodziliśmy we Czwartek dzień Sty Barbary. Będę mówił o tem interesie z ojcem W. Pana w Piątek. W przyszłą sobotę odbierzemy list i pieniądze z poczty. Pójdę na kazanie 9 w Niedzielę. Styczeń jest tego roku bardzo łagodny 10 Grudzień był zimny i bardzo śnieżny. 11. Jest to gród do na[illegible] chciałbym go widzieć.

1 assidu 2 entreprendre 3 mériter 4 couronne 5 sceptre 6 égal 7 confondre 8 célébrer 9 sermon, m 10 doux 11 neigeux.

Zadanie 464

dalszy ciąg

Oyciec, mathka; bracia i siostry, słudzy i słu-
żące wszyscy pomarli na tę straszną1 choro
bę. Historia Franciszka pierwszego, Iozefa
drugiego i Ludwika czternastego bardzo mi
się podobały.2 Apostoł Paweł święty pisał3
więcey niż Sty Piotr. Byłem dziś w kościele
świętego Michała. Moy brat pojechał przed
południem na komorę4 i nie wróci iak przed
wieczorem lub przed piątą. Tendom kosztu-
ie mnie sześć złotych na dzień. Ugoda5 zawar-
tą została6 na cetnary, a WPan chcesz mi to
sprzedawać na łokcie. Sprowadziłem7 mo-
ie towary8 wodą, a przyiechałem do Kra-
kowa lądem.9 Weselszy iestem na wiosnę
iak w zimie. Więcey podróżowałem10 w Niem-
czech niż w Anglii. Król hiszpański podpi-
sał11 pokóy. Towary Angielskie są bardzo
wzięte12. Siła Hollandyi i Szwaycaryi nie iest
znaczna.13

1 terrible 2 plaire 3 écrire 4 douane f 5 accord m
6 faire 7 faire venir 8 marchandise f 9 terre f 10
voyager 11 signer 12 recherché 13 considérable

Zadanie 465

dalszy ciąg

O Baranki, chociasz iesteście rozkoszne, ie-
dnakowo: was zabiiaią. Ludzie bez cnotny są
niebezpieczny 2 Obłudne 3 kobiety kryiciesię
4 Nieposłuszne dzieci, będziecie karani natym
swiecie i na tamtym. Trzeba zabić psa co kąsze
5 Ten kto iest bez pieniedzy, bez chleba, bez okry-
cia 6 bez przyiaciół i bez pomocy, iest zapewne
naywyższego godzien politowania 7 Nienie
rób z niechęci 8 lub przez dumę, a gdy dasz iał-
mużnę 9 biednemu Bratu, day mu ią tak, iak
prawdziwy chrześcianin; bowiem iak człe-
wiek, winienes w tym postępować 10 w spa-
niałością, z ludzkością i z przyiemnością 11 wzglę-
dem cierpiącego Brata. Są studenci którzy
maią dobre kxiązki, ale nie maią gustu do
czytania, którzy maią pięknie oprawne 12
schiterna, a zadania brzydko napisane i
zapełnione 13 błędami.

1 gentil 2 dangereux 3 hypocrite 4 cachez 5 mon-
die 6 couvert, m 7 compassion, f 8 dépit, m 9 agiz
10 aumône, f 11 aménité, f 12 cahier 13 remplie

Zadanie 466

Dokończenie

Znam Panie, które są piękne, ale żadnego rozumu nie maią. — Kto ma wiele pieniędzy ma dosyć przyiaciół, a kto iest ubogi nie ma żadnego, ale ten co posiada 2 talenta może się łatwo śmiało bydź. Czy dostaniemy 4 tu dobrych owoców, piękne kwiaty, Wypłucz 5 szklanki i day nam pić, a potem przynieś filiżanki do herbaty, bo wypiiemy razem szklankę wina, i filiżankę herbaty. — Iestem bez sukien ale nie iestem bez pieniędzy, przeto kupię sobie cztere łokcie sukna po szesnaście złotych. Nic nie czyń coby ci przyszło z przykrością 6 bez miłości samego siebie, a gdy zaymuiesz 7 ręke robotnika, niech to będzie za gotowe pieniędze, 8 bo kazać 9 mu czekać na zapłatę, ten traci swoy zysk i czas. W lecie przechadzamy się w polu i widziemy wiele przyiemnych rzeczy.

1 de la beauté 2 avoir 3 facillement 4 trouver 5 rincer 6 peine, 7 occuper 8 argent comptant 9 faire.

Zadanie 467
Mieysce Przymiotnikow

Dobry smak 1 iest udziałem 2 małey licz-
by ludzi, ztey ust daleko pospolitsze 3. Piękne
okolice 4 iesiora konstancyienskiego, są teraz
spustoszone 5 przez napady 6 powstańcow.
7 Wiele ludzie są niekiedy małemi 8 Czy
znasz to miasteczko przez ktoresmy wczoray
przeiezdzali. 9. Piękna natura stroi się 10 na
wiosnę w kwiaty, a dobrotliwa natura daie
ludziom wiele owocow w iesieni. i Moia kocha-
na przyiacołko, iak się ma twoy dobry oy-
ciec, twoia miła matka? Pan N. wdziatł 11 dzi-
siay swoią naypięknieysza suknię. Liest
brzydkie miasta. Wogrodzie zamkowym
Nymfenburgu znayduią się piękne posągi
12 Ten zacny 13 mąz ma bardzo zte dzieci. Wa-
leczny 14 zołnierz znosi 15 bez szemrania, nay-
przykrzeysze trudy 16 Będziemy dzisiay
mieli mizerny 17 obiad.

1 goût, m 2 partage, m 3 commun 4 environs, m
5 ravagés 6 incursion, m 7 insurgé, m 8 petit
9 orner 10 passer 11 mettre 12 statue, f 13 digne
14 brave, 15 supporter 16 inde fatigue 17 pauvre

Zadanie 468

dalszy ciąg

Wielki kapelusz czarny podoba mi się. Wielki dom czarny oddalia nasz pokoy 1. Młody chłopiec powinien się dobrze uczyć 2 ieżeli chce dostać promocie 3. Tamta dziewczynka, ma piękne włosy. Młodzieniec kształtny 4 podoba się każdemu. Konie ciągną 5 wielkie 6 ciężary 7 Widziałem tylko pierwszy akt tey piękney tragedyi. W dziesiątey księdze, w trzecim rozdziele, w szostym paragrafie tey księgi czytamy, że Franciszek pierwszy, król francuski, od Karola piątego cesarza Rzymskiego, pod Pawią poymany 8 został. Henryk czwarty, był przez iednego złoczyńcę 9 nazwiskiem Franciszek Rawaillac, na publicznym 10 gościeńcu 11 podstępnie 12 zabity. Dowiaduię się 13 że okrągły kapelusz iest wygodnieyszy niżeli kapelusz stursowany 14

1 appartement 2 apprendre 3 obtenir le prix 4 bien-fait 5 tirer 6 lourd 7 fardeau, m 8 a été fait prisonnier 9 scélérat m 10 public 11 rue f. 12 assassiné 13 trouver 14 à trois cornes.

Zadanie 469

dalszy ciąg

Powieść nudna, Historia nudna. Dusza
nieśmiertelna, człowiek nie iest śm. Ten zamek
iest mały i niski. 2 Dom który m kupił iest
mały i niski. Dostał 3 rozkaz umyślny 4 sta-
nąć tu wcześnie. Będzie miał obronę 6 u-
myślną, aby cię więcey nie obrażał 7 Pan
N. był dobroczyńcą tey familii. Pani N bę-
dzie dobrodzieyką tey biedny kobiety któ-
ra mieszka u mego dobrego sąsiada. Mam
piękne sukne, iest w tamtym pokoiu na
stołku. Ona ma piękny dom i spodziewa
się 8 i spodziewa się 9 że mój miły przy-
iaciel nay mie 10 ciy także mój mały o-
gród. Koń który kupił dla włościanina
11 iest piękny. Wiadomości 12 które mi przy-
niosł 13 nie są prawdziwe lecz fałszywe.
Mieszkam w małym i niskim domie. Pa-
łac książęcia iest piękny, ale nie iest wielki.
Nie wydałem 14 mu wyraźnego 15 rozkazu,
1 immortel 2 bas 3 avoir 4 exprès 5 être 6 dé-
fense, f 7 offenser 8 espérer 9 louer 11 paysan
m 12 nouvelle, f 13 apporter 14 donner.
aby cię wołał do mnie.

Zadanie 470.

dalszy ciąg

Miasteczko iest piękne i ma wielki Kościoł 1
Ogród iest wielki i piękny, ale dom iest ma-
ły i stary. Ulice miasta są ciasne, ale są wy-
brukowane. 2 Piękny koń który Pan N. ku-
pił wczoray, dziś zdechł. 3 Kupiec naiął 4
piękny pałac anglika. Angielka która się
o ciebie pytała 5 iest zręczna 6 i kształtna;
7 mieszka u Pana N. Ta biedna kobieta prze-
dała suknię piękną, którą dostała od moiey
macochy. Piękny ptak który mi przyniósł
8 Wilhelm iuż więcey nie śpiewa. Nie lubię
krótkich i ciasnych sukien na których 9
zdaie się iakoby chciano 10 oszczędzić 11 kil-
ka cali materyi. Ostre 12 kolory są nieprzy-
iemne oku, i śmiesznie 13 wyglądaią 14 na
przykład: czarny kapelusz, czerwona suknia,
granatna kamizelka, białe spodnie, żółte pon-
czochy, czarne trzewiki i biały halsztuch 15
żółte rękawiczki i niebieska suknia.

1 étroit. 2 paver. 3 crever. 4 louer. 5 demander. 6
adroit. 7 bienfait. 8 apporter. 9 auquel. 10 qu'on
ait voulu 11 épargner. 12 tranchant. 13 ridicule.
14 et donnent un air. 15 cravate, f.

Zadanie 528.

Na używanie zaimków nieokreślnych

Prawidło. Zaimki nieokreślne dzielą się na cztery klassy; 1sza iest łączących się z Imieniem, te zaś wspólnego rodzaiu wyiąwszy tylko Certain, który w żeńskim przybiera e. Wszystkie maią liczbę mnogą procz zaimku Chaque; przyimu- ią przyimek de lub à podług sensu. Takiemi są: Quelque, iakiś; Chaque, każdy, każda; Quelconque, iaki- kolwiek; Certain, pewny

Iakakolwiek pogoda będzie, póidę tego wieczora na kon- cert. Gdyby to był iakiś historyk, byłby o tem mowił. Czy znasz iakąś osobę, któraby dobrze mowiła tem ięzykiem? Czyliż wiesz iakąś rzecz, którą by mu można zarzucić? Uday się do iakieś inney osoby, ia ci tego uczynić nie mogę. Iest temu iakiś czas ia- kiem W Pana u siebie nie widział. Iest kilka lat temu iakiem nie widział moich rodziców w Kra- kowie. Jeżeli masz iaką przyczynę użalać się na- pisz mi! Gdybyś miał iaką rostropność, iakąś przyiaźń dla nas, przestałbyś 4 na iakich podarun- kach. Iakiż kolwiek iest podarunek wątpię żeby był przyięty. Pożycz mi iakich książek francuzkich odeślę ci ie za parę tygodni. Jeżeli się przytrafi ia- ki przypadek, kogo będą winować? Iakążkolwiek mocy, brat iego iest zawsze mocnieyszy. Powiedz mi co rozsądnego będę cię słuchał.

faire [illegible] [illegible] [illegible] se contenter [illegible] s'en prend- t-on.

Zadanie 529

Chaque, każdy

Prawidła — Chaque i quelque nie mogą bydź chacun
i quelqu'un przemienione. Chaque i quelque powin-
ni iak zaimki łączące w połączeniu z rzeczowni-
kiem stać. chacun i quelqu'un zaś, iako nie łączą-
ce, stoią same i nie mają liczby mnogiey.

Każda kobieta sądzi się bydź kochania godna.1 Każ-
de dziecko ma błędy. — Każde miasto ma bramy. —
Każdy człowiek lubi życie. — Każdy uczeń powinien mieć
swoie książki. — Każdy kray ma swe zwyczaie i swo-
ie nadużycia.2 — Każdy człowiek ma swoie błędy i swo-
ią słabość.3 — Każdy kray ma swoy obyczay.4 Każdy
wiek swoie namiętności, każda płeć swoie rozkoszy
— Każdy owoc ma swoy smak. — Nay pewnieyszy
sposob przedłużenia swoiego życia iest to umieć
każdey chwili korzystać, i każdą rzecz kłaść na swo-
im mieyscu. Albowiem ileż to czasu nie trwonią5
pewne osoby na szukaniu każdego papieru, każdey
książki którey potrzebuią. Gdyby chciano policzyć
cały czas którego niektóre osoby używaią na szuka-
niu, znalazłoby się że to wynosi przy końcu każde-
go miesiąca kilka godzin. — Każde drzewo ma korze-
nie, które rosną i rozszerzaią się dosyć głęboko6 w zie-
mi które wyciągaią soki i pożywienie dla drzewa
i służy także na zmocnienie ego. Każdy rodzay ma
swóy kształt i swoią własność

1 aimable 2 abus m 3 foiblesse, f 4 moeurs f pl. 5 perdre
6 bien avant.

Zadanie 550.

Quelconque, iaki bądź, iaki kolwiek

Prawidło — Quelconque, iaki bądź, albo iaka bądź, gdy na-
cza z przeczeniem nul, aucun, żaden, nie, stoi za
Rzeczownikiem i nie ma na ten czas liczby mno-
giey.

Day mi WPan punkt iaki — Wymień mi WPan iakich
dwoch przyiacioł, iakie dwie osoby, które by się tak
bardzo kochały, iak te dwie siostry. — Byliż znasz ia-
kiego bogatego, aby był kiedy szczęśliwy? — Byliż mo-
żna się nauczyć iakiego języka bez zadania sobie
iakiey trudności? — Nie masz przyczyny iakieyko-
wiek bądź, któraby go do tego znaglić mogła. Ża-
dną iakążkolwiek rzecz bądź nie została mu się, gdyż
z rady swoich przyiacioł korzystać nie umiał. — Nie
masz żadnego iakiegokolwiek człowieka, który by się
na maiątek lub szczęście swoie spuszczać mogł. —
Maiąc dane dwa punkta iakie kolwiek, potrzeba po-
prowadzić iaką kolwiek linią. — Wymień mi WPan ia-
kiego kolwiek uczonego który by się tyle rozniłł swoym
geniuszem iak Newton. — Powiedz mu iaką kolwiek
taiemnicę on ią zaraz odkryie. — Przynieś mu
iaki kolwiek podarunek, on to przyimuie z dobrym
sercem. — Podaj mu iakie kolwiek książkę a prze-
konasz się, czyli on umie czytać. — Nie mów nigdy
źle o iakiey kolwiek osobie. — Naymiey mu iakie
kolwiek pomieszkanie byle by nie było drogie.

Later Zobligez Brillant.

Zadanie 531

Certain, pewien

Prawidło — Certain używa się w poiedynczey i mnogiey liczbie, może un, une, mieć przed sobą, i powinno jako zaimek stać przed Rzeczownikiem. Zwyczaynie oznacza tyle iak quelque.

Pewny autor o pewnych zdarzeniach pisał takim sposobem który się pewnym wielkim osobom nie podoba. — Pewny Xiąże przebaczał 1 pewnym zbrodniarzom a karał za to 2 pewnych innych z pewnych przyczyn bardzo surowo 3. — W krótce będę pisał do pewney osoby, względem pewnego interesu. — Ludzie nie mogą się w pewnym wieku od pewnych zwyczajów 4 uwolnić 5. — Znayduie się 6 w każdey roślinie pewien przymiot który ią czyni zbawienną 7 lub szkodliwą. — Pewien którego nie wymieniam, powiedział mi że jesteś bardzo niedbałym. Jest to pewna osoba która przeszła tędy, i którego dobrze znasz. Słyszałem to w pewnym mieyscu od pewney osoby. — W tem domie mieszkaią pewne filuci którzy cię obrzydzaią. Są pewne osoby który o tem mówią. — Pewne robotnicy odbieraią co dzień swoię zapłatę, 8 inni nie odbieraią iak co tydzień. — Pewien pisarz mniemał się 9 wydać 10 się z pięknym dowcipem, lecz ten nie był niczym ponieważ się niedorzecznie 11 wypisał 12 przeciw pewnym osobom, dla których winien był mieć szacunek. — 9 prétendre 10 paroître 11 mal à propos
1 faire grâce 2 en revanche 3 très rigoureusement 4 habitude f. 5 se défaire 6 il y a 7 rendre salutaire 8 salaire m. 12 se déchaîner.

Zadanie 52

Prawidło — Klasa 2ga iest niełączących się z Imieniem, wszystkie prócz on przyimuią przyimek de i à, podług sensu iakie te dwa przyimki wyrażaią. Takiemi są: On, Quelqu'un, ktoś; Quiconque, ktokolwiek; chacun, każdy; l'un l'autre, oba, autrui, cudzy; personne, nikt; rien, nic — On nie ma znaczenia swego kładzie się tylko z trzecią osobą, słowi mowi się o osobach tylko zawsze w liczbie poiedynczey, ma przy sobie głoskę l, kiedy wyrazy: et, lub si poprzedzaią lub po nim idą, lubo głoska dodana nic nie znaczy: lecz gdy le, la, les użyte są, w tem samym kawałku mowy, w ów czas wyraz on, mieysca nie ma. Ma w sobie to szczególnego, iż musi bydź powtarzanym przed słowami, którym służy za wyraz podlegaiący.

Uczy się, przyzwyczaia się, pracuie się, zbliża się nieznacznie do grobu. Wierzay przyiacielu, nie zawsze iest się panem swych namiętności. Jeżeli się iest uświetnionym tylko przez sławę swych przodków, należy wstępować w ich ślady aby się uświetnić osobiście. Jeżeli się kocha cnotę, szukać się będzie cnoty ludzi cnotliwych. Gdyby się było przezornym, chroniłoby się od mieysca gdzie się idzie. Zapraszaią cię, czekaią na ciebie, a ty nie przychodzisz. — Jest się szczęśliwym kiedy się iest oycem, i kiedy iesteśmy czczeni od dzieci. Można bydź bezczelnym z wielkim rozumem. —

s'appliquer 2 illustrer 3 vraisemblablement 5 extravagant 6 garder 7 effronté.

Zdanie 533

Dokończenie na On.

Gdybyśmy umieli ograniczać 1 swe żądze 2 oszczędzi-
libyśmy sobie 3 wiele złego, a zrządzilibyśmy sobie
4 wiele dobrego. Daleko łatwiey uczemy się rzeczy
które rozumiemy niżeli tych które nie rozumie-
my. Dopomaga 5 się rozsądkowi pamięcią, a przy-
nosi się ulgę 6 pamięci wyobraźnią 7 którą się
ukrywa 8 starannie 9 słabość jest to wada 10 która
się z trudnością poprawia. Jeżeli mamy słuszną
przyczynę 11 nie przestawać na zdaniu 13 drugie-
go; jesteśmy godni pochwały 14 że z nim nie prze-
stajemy 15 a jeżeli się mylemy jest to błędem 16
rozumu: lecz jest to zawsze skutkiem szczerości 17
wyznać rzetelnie 18 że nie jesteśmy przekonani
o tem zdaniu. Jeżeli się czuje dobrze czym się jest, do
kogo się mówi, nie powie się więcey tylko to co się
należy 19 powiedzieć, i powie się to takim sposobem
20 jakim się należy powiedzieć. Zawsze się jest do-
syć bogatym, kiedy się cnotę posiada. Zawsze jeste-
śmy nieszczęśliwemi, kiedyśmy nie kontenci z na-
szego losu. W bitwach pod Enzersdorf i Wagram
biło się z obuch stroniach z rozpaczy. Są błędy któ-
rych uniknąć można, jeżeli się w nich poprawić nie po-
trafiemy. ——— 20 de la manière

1 borner 2 désirs, m 3 épargner 4 se procurer 5 aider 6
jugement 6 soulager 7 imagination f 8 cacher 9 soi-
gneusement 10 défaut, m 11 avoir raison 12 de n'être de
sentiment 13 être louable 15 de ne pas se rendre 16 heu-
reux, f 17 effet de sincérité, m 18 de bonne foi 19 devoir

Zadanie 534

Quelqu'un, ktoś.

Prawidło. Quelqu'un, kiedy się ściąga[2] nie do[3] rzeczownika nie mówi się tylko o osobach; w rządzie zaś używa się tylko w rodzaju męskim liczby poiedynczey; kiedy się zaś ściąga do rzeczownika,

Ktoś mnie pisał[1], że gwiazdy utwierdzone[2] są słońcami. Kiedy kto miał nieszczęście zmartwić kogo, powinien usilnie starać się[3], żeby tamten zapomniał nieukontentowanie[4] które mu zrządził[5]. Kiedy kto komuś wyrządził krzywdę[6], potrzeba mu ią starannie[7] wynadgrodzić[8]. Czy znasz W. Pan kogoś

mówi się o osobach i o rzeczach; w żeńskim będzie quelqu'une, w mnogiey męskim quelques-uns, w żeńskim, quelques-unes.

z tych Panów? który z tych Dam, które dopiero co tędy przeszły. Ktoś radził Dyogenesowi, by sobie[8] spoczął w swey starości. Kto zna grzeczność, stara się, nic nie mówić niegrzecznego[10] nikomu. Czy masz iakie z tych książek? Czyś kupił iakie z tych materyi? Czekamy na mężczyzn, przyjdzie z nich który. Czekam tu kogo. Pomiędzy nowinami które rozgłosił[11], są niektóre prawdziwe. Mam też[12] wiadomość od kogoś który iest o niey dobrze uwiadomiony.[13]

1 écrire 2 fixée 3 travailler 4 déplaisir m. 5 causer 6 tort 7 soigneusement (récompenser) m. 8 dé[illegible] 9 qui sait 10 désobligeant 11 débiter 12 je tiens 13 instruit.

145

Zadanie 535

Quiconque, ktokolwiek bądź

Mówi się tylko o osobach i jest zawsze rodzaju męskiego. Jest on także wyrazem stanowiącym Rządzców; i wyrazem im podległym. Jeżeli zachodzą przymiotniki żeńskie, daje się on przybierać ten rodzaj; lecz trzeba go używać z wszelką ostrożnością aby nie wykroczyć przeciw prawidłom.

Ktokolwiek ci to powiedział omylił się bardzo, bo ja nie mam zwyczaju mówić źle o nikim. Ktokolwiek chce się nauczyć języka, nie powinien być leniwym, ani też przepędzać czas na rozrywkach. Mówię to ktokolwiek chce tego słuchać. Bacznie pochlebcy żyją kosztem tego ktokolwiek bądź go słucha. Ktokolwiek z nich przyjdzie późno, będzie karany. Ktokolwiek jest mądry, nie zaniedbuje 2 nigdy swoich zatrudnień. Nie mówi źle o kimkolwiek bądź. Mówi do tego ktokolwiek go chce słuchać. Przyrzekł podpierać go przeciw temu ktokolwiek by chciał obrazić. Ktokolwiek W Pana z nią kochać go będzie. Ja każdego obdarzę, 3 ktokolwiek przetłomaczy to zadanie bez błędu. Ktokolwiek pragnie mówić i pisać dokładnie po francusku, powinien usilnie 4 uczyć się zasad tego języka. Nie masz prawdziwego chrześcijanina w tem życiu dla ktokolwiek nie jest wnoltiwym.

1 dépend, m 2 négliger 3 faire présent à 4 s'efforcer

Zadanie 556

Chacun, każdy

Prawidło – Chacun, chacune pojedynczo, z tym wszystkim, w zdaniach, w których się znayduie liczba mnoga, której chacun ma czynić rozkład, używa się leur, kiedy się kładzie chacun przed rządem słowa. Jeżeli zaś się kładzie po rządzie słów, używaią son, sa, albo leur chacun. Kładzie się w liczbie mnogiey zaimek, który się po nim znayduie.

Przykł: Xiążki, każde na swoim mieyscu. Wszyscy sędziowie dawali swe zdania, każdy podług swego światła, i dla tego te głosy były podzielone, a ieden mniey ratował Ludwika szesnastego od śmierci. Każdy z was chce mieć prawdę. – Każdy szuka swoiey korzyści – Każda z tych Dam mieszka sobie wygodnie.[1] – Maią każdy zasługę. – One maią każde po dwadzieścia tysięcy talarów. – Day każdemu co się należy. – Odebrałem od każdego list z osobna. Oni przynieśli każdy swe ofiary, i dopełnili[2] każdy swego obowiązku religijnego. – Królowa Hanna powiedziała Deputowanym, że już czas aby powrócili, każdy do siebie. – Alexander chciał żeby zwierzęta same i mury miast okazywały,[3] każdy podług swego sposobu,[4] swóy żal po śmierci Efestiona – Wszyscy ci robotnicy pracowali każdy podług ich sił. – Żołnierze dokazywali[5] cudów[6] waleczności, każdy pod swemi chorągwiami.

1 à l'aise 2 remplis findif. 3 témoignât 4 sa manière 5 ont fait 6 prodiges

Zadanie 587

Autrui, inny, cudzy

Prawidło — Autrui, wyraz znaczący w ogólnie to samo co wyraz inny, mówi się o osobach, a pospolicie stosuie się tylko do iedney. Nayczęściey tego zaimka używać iest, gdy go przyimki de, à poprzedzaią.

Nie potrzeba żądać dobra cudzego. — Nie sądź o innych przez siebie samego. — Potrzeba czynić innemu to, cobyśmy chcieli aby nam czyniono. — Co się samo czyni, iest lepsze aniżeli to co się każe robić przez innego. — Ganisz błędy innego; czyliż chwalisz także dobre przymioty? — Nieganilibyśmy nigdy błędy innego, gdybyśmy byli baczniejszemi na ich dobre przymioty i na nasze własne błędy. Lisidor nie otwiera nigdy ust tylko z uszczerbkiem drugiego; ie prawie zawsze u drugich i obmawia wszystkich. — Nie potrzeba się w rzeczy innych ludzi mięszać. — Nie zazdrośćcie nigdy dobra innego. — Lepiey się często obiaduie u siebie iak u innego. — Piękna iest rzeczą bronić czyny innego, ale nie potrzeba bronić namiętności innych. — Day innemu to czego sam nie spotrzebuiesz. Ten iest szczęśliwy który w nieszczęściu innego mądrym się okaże. Jest zawsze rzeczą nieprzyiemną zależyć od innego. Nie naśmieway się z nędzy innych, bo to iest rzeczą nieprzyzwoita.

Ignez: Stipend. m Zmedire

Zadanie 538

Autre, inny.

Prawidło. Autre, iest zaimkiem dwoch rodzaiowi przyimuiący obydwie liczby; uważany bywa także iako przymiotnik i służy do wysłowienia osob lub rzeczy. Jako zaimek, nie łączy się z rzeczownikiem, chociaż przybiera na siebie iego funkcyę, bowiem dorozumiewa się rzeczownik za nim iść maiący: lecz wówczas prawdziwie iest przymiotnikiem, kiedy się przyłącza do rzeczownika, lub gdy iest poprzedzony od partykuły en.

Przynieś inne świece i inny lichtarz. — Gdyby miał inne wiadomości byłby szacownieyszy. — Nie masz iak tylko on który to czyni, inni nie wiedzą o tem. — My inni Francuzi iesteśmy grzecznieyszemi a niżeli oni. — Wy Niemcy iecie więcey mięsa, piiecie więcey piwa a niżeli my. — Nie chcę tego noża day mi innego. — Jeżeli nie chcesz tego pióra dam ci innego. — Czy nie masz innego szczyzoryka, ten nie iest ostry. — Ta książka nie bawi mnie wcale, day mi WPan inną, która by była pięknieysza. — Ci którzy nie wierzą w inne życie, w inny świat pozbawiaią się 1 nayslodszey iakie człowiek mieć może gdy czuie śmierć zbliżaiącą się. — Słyszałem to od innego, i nie myślałem aby mi to inny powiedział. — Jeżeli twoy dom iest zniszczony 2 każ sobie wystawić inny dogodnieyszy. 3

1 se priver, 2 detruire 3 commode.

Zadanie N. 39

L'un, l'autre; l'un et l'autre

Prawidło — L'un, l'autre; ieden, drugi; l'un et l'autre, używaią się tak do rzeczy iak i do osoby. Kiedy te wyrazy nie są rozłączone, wyrażaią względną wzaiemność między kilką osobami, albo kilką rzeczami; użyte oddzielnie: na cza podział: naowczas bywaią kładzione: a osoby o których się mówiło naprzód l'autre, le l'autre; a rzeczy o których się mówiło na ostatku.

Narody cierpią zawsze w woynie, które monarchowie wydaią 1 iedni drugim. — Ogień i woda niszczą się 2 nawzaiem iedno drugie. — Szacuie 3 ieden drugiego. — Zabił ieden drugiego. Każdy z nich szacuie szacuie siebie samego, zabili się, iak ieden tak i drugi. Złe powodzenie 4 iest pożytecznieysze człowiekowi, niżeli dobre; iedno służy do naprowadzenia go 5 aby wszedł 6 w siebie samego, drugie nie przydaie 7 się często kroć, tylko do wbicia go w pychę 8. — Alexander mawiał często: Nie jestem więcey winien Filipowi memu Oycu, iak Arystotelesowi moiemu Nauczycielowi; ieżelim winien iednemu życie, winienem drugiemu cnotę. Odbierze dziś iaki list francuski od iednego albo od drugiego z moich przyiacioł, i poślę go iednemu albo drugiemu z twoich braci albo z twoich siostr.

1 se font. 2 s'estiment 3 détruisent 4 fortune f. 5 faire
6 rentrer 7 sert. 8 qu'à l'énorgueillir.

Zadanie 540

Personne, nikt, ktokolwiek

Prawidło. Personne, iest rzeczownikiem lub zaimkiem w pierwszym przypadku, a wszeiest rodzaiu męskiego żeńskiego. Jeżeli zaś iest zaimkiem, wszystkie przymiotniki w związku z nim, bydź powinny kładzione w rodzaju męskim: lecz gdy ma właściwe w sobie wrażenie, wowczas przymiotniki staią się żeńskiemi, gdy się odnoszą do Imienia tego rodzaju; atoli wystrzegać się należy tyle, ile można, żeby go nie używać w tem znaczeniu, lepiey będzie daleko, poszukać innego zastąpić go maiącego wyrazu, choćby też nawet przedłużyć wypadło opowiedanie lub opisanie czego.

Ten którému się nikt nie podoba, iest nieszczęśliwszy od tego, który się nie podoba nikomu. Czyliż kto pisał powieści 1 naturalniey 2 iak Lafontaine: Wątpię, ażeby ktokolwiek lepiey poznał ludzi, iak La Bruyer. — Ten dom żeby mu był przystał lepiey, nikomukolwiek. — Nikt nie iest szczęśliwszy iak ten który się ćwiczy 3 w cnocie, i nie zazdrości niczyiego szczęścia. — Nie potrzeba źle mowić o nikim, ani też odkrydź 4 taiemnicy nikomu które nam powierzaią. — Nikt nie iest dobrey chęci pożyczyć mu pieniędzy bo wie kiedy bierze a nie wie kiedy ma oddać. — Wiem dobrze że nie ukrzywdziłeś nikogo. — Lever. 1 narer 2 naivement 3 cultiver 4 albo pratiquer 4 re-

Nikt nie iest tak posłuszny iak moy syn starszy. —

Zadanie 541

Rien, nic

Prawidło — Rien jest też Imieniem lub zaimkiem. Jako Imię znaczy rzecz małey wartości. Uważany jako zaimek, jest zawsze rodzaju męskiego, liczby poiedynczey i stawia się do rzeczy tylko. Używany bydź może z partykułą przeczącą lub bez niey. Jeżeli stanowi Rząd trybu bezokolicznego, kładzie się zawsze przed nim, a rządzi przyimkiem de połączonym z przedidącym zaimkiem przymiotnikiem.

Będzie miał wszystko, a twoy [1] Brat nic, gdyż się do niczego nie przykłada; a gdy mu się mówi, że się niczym nie zatrudnia, to się gniewa. Wątpię iżby co zdatnieyszego [2] było do wydobycia go z tey gnuśności [3] nad miłość. — Ten człek raczey lepiey myśli nic nie robić; niżeli się drobnostkami [4] zatrudniać. — Jest niebezpieczno przedsiębrać [5] co nad swe siły. — Czy co bawi [6] tak przyiemnie umysł i ucho, iak mowa roztropnie myślana i szlachetnie wyrażona [7]? Pewien gaduła [8] mówiąc, że chciał zostać Kartuzem [9] człowiek złośliwy rzekł mu: Ah, Mości Panie, masz [10] za nic milczenie. — Nic nie masz łatwieyszego iak powiedzieć jam jest kontent, ale nic nie masz trudnieyszego iak nim bydź zawsze. — Któż W. Panu co wyrzuca? [11] Ona niczym się zakończała [12]? ——

10 comptez 11 silence m
1 capable 2 exciter 3 fainéantise f 4 de rien 5 entreprendre 6 flatter 7 exprimer 8 babillard m 9 chartreux
12 réduire à

Zadanie 54.

Prawidło. Klassa 9ta zaimków już to łączących się z Imieniem, lub nie łączących się z sąte: aucun, żaden; pas un, nie jeden; nul, żaden; autre, inszy; même, ten sam; tel, taki; plusieurs, wiele; tout, wszystko. — aucun, żaden; męskiego rodzaiu, aucune, żadna żeńskiego, tylko poiedynczey liczby, nigdy się nie używa w mnogiey, łączy się z rzeczownikiem, kiedy się do niego ściąga; w sensie twierdzącym, używa się w zdaniach z pytaniem lub z wątpieniem, i znaczy kto.

Czy kto był szczęśliwszy kiedy iak on, bo nie uczynił żadnego usposobienia, i żadnych przygotowań, dla uprzedzenia swych nieszczęść. — Żadna przeciwność nie powinna naruszać przyiaźni. Wątpię żeby był iaki autor bez błędu. — Nie mamy żadney mocy, aby nas ocalić mogła z rąk śmierci, ani żadnego przyiaciela aby chciał za nas umierać. Żaden z tych Panów nie zna mnie, ani żadna z tych Pań nie widziała mnie w ogrodzie. — Czy znasz Wan niektórych z tych sędziów? nie znam żadnego. — Czy znasz niektóre z tych Pań? nie znam żadney. — Nie mam żadney wiadomości od moich rodziców. — On nie miał żadnego zadania w szkole, a wywołany do lekcyi to stanął bez żadney książki, zatem nie powinien mieć żadney nadziei otrzymania promocyi. — Otrzymał to czego żądał bez żadnego kosztu. On nie ma żadnego starania o swoich książkach.

1 disposition f. 2 prié narratif m. 2 prevenir 3 infortune 4 adversité f. 5 altérer.

Zadanie 543

Pas un, pas une żadny

Prawidło — Pas un, pas une mocniey przeczy niż aucun, aucune będąc przymiotnikiem, zdatny iest przyiąć rodzay żeński, lecz nie ma nigdy liczby mnogiey, gdyż aż do tego oznacza ogólnieysze wyłączenie aniżeli przymiotnik aucun, przeto nie iest w używaniu w zdaniach mowy zawieraiących wątpliwość. Będąc zaimkiem używa się iedynie iako przedmiot, i nie iest w używaniu chyba w stylu poufałym, lecz nigdy w mowie gdzie wątpliwość zachodzi.

Znasz li Pan niektórych z tych oszustów? z tych oszustek? a nie znam żadnego, żadney z nich. Żaden z jego przyiaciół nie był za jego stroną. Nie masz żadnego pióra żeby co było warte. — Nie powiedziałem tego ani żadnemu z jego przyiaciół. — Nie ma żadney osoby któraby go cierpiała. On się nie naśmiewał z żadnego. Żaden nie sądził go widzieć tak nieszczęśliwym, żaden tego nie mówi, ponieważ żaden nie chce mu urągać z jego położenia. — Ze wszystkich kobiet, nie ma żadney bez wady. — Żadna z tych pań nie zaprosiła mnie na dzisiayszą wieczerzę, ia też nie zaproszę żadney. — Żaden nie odmówił mi dobrze deklamacyi francuzkiey nie dam dobrey klassy nikomu. — Żaden mnie nie ukrzywdził nie mogę tego powiedzieć bo mi wypłacali regularnie co mi się należało.

Etiompeur 2. se moquer 3. s'égayer

Zadanie 544

O Składzie słow czynnych

Skarzycie się na brata waszego a on skarzy się na was, wy nie iesteście kontenci z niego a on nim nie iest z was. Gdym niedawno spotkał 1 twego brata prosiłem go, aby miał nad tobą litość. On tego [illegible] nie iest godzien 2 odpowiedział mi, bo ieżeliby oszczędnieyszym 3 był był, nie miałby tyle długow 4 Chociaż mnie obraził, 5 rzekł daley 6 nie będę się mścił 7 nad nim lecz wspomogę go w nędzy. 8 Mowcie mu gdy go zobaczycie że [illegible] zapłacę długi iego. Demokryt i Heraklid byli dway filozofowie bardzo rożnego charakteru. 9 Pierwszy śmiał się 10 z głupstw 11 ludzi, a drugi płakał na nie. 12 Oba 13 mieli racyą, bo głupstwa ktore ludzie popełniaią 14 zasługuią w samey rzeczy 15 żeby z nich [illegible] śmiać się i [illegible] płakać. Powinniśmy bardzo 16 czcić naszych Rodziców, bo to iest od nich że mamy 17 życie, tak i oyczyzne. To w tyglu złotnickim 18 gdzie się probuie 19 złoto, to w przeciwności gdzie się poznaie prawdziwego przyiaciela potrzeby.

1 rencontrer 2 digne 3 être plus économe 4 dettes, f 5 offenser 6 poursuivre 7 venger 8 misère, m 9 d'un caractère bien différent 10 rire 11 folie 12 en pleurait 13 l'un l'autre 14 commettre 15 mériter 16 extrêmement 17 créance, m 18 tenant 19 éprouver.

Zadanie 545

Dalszy ciąg

Przedaliśmy 1 powozy a kupiliśmy 2 konie. — Widzieliśmy królów i królowe — Śpiemy 3 w nocy a biegamy w dzień. — Skarżemy się 4 królom o niesprawiedliwość 5 — Przechodziemy przez ulice śpiewamy piosnki 6 — Nie wątpiemy 7 o prawdach. Używamy 8 ukontentowania, którego cnota dozwala. — Korzystaymy 9 z tey okoliczności 10. — Pomagaycie swym przyiacielom; nie wierzcie kłamcom; nie podchlebiaycie Panom; nie groźcie dzieciom. Nauczcie swych braci muzyki. — Podziękuycie im za fatygę, którą mieli. — Idźcie z Rodzicami, oni poszli do ogrodu. Nie zwodźcie nikogo 11 nie nadużywaycie nazbyt 12 cierpliwości Profesora. Przybliżmy stoły, ale nie zbliżaymy się do stołów. — Prośmy oyców o książki. — O kogo się oni pytaią? — Pytaią się o siostry. — Moi bracia grali na skrzypcach, moie siostry grały 13 iedną aryą na fortepianie a stryiowie nasi grali w karty; grali oni o talary. Historia iest teatrem, gdzie polityka iako też i moralna, wystawiaią czyny 14 tam to zawsze ludzie nie maią pierwszeństwa 15 iak przez swe cnoty.

1 vendre 2 acheter 3 se plaindre 4 injustice 5 air, m 6 douter 7 jouir 8 circonstance f 9 tromper 10 abuser 11 jouer 12 mettre en action 13 grand, m.

Zadanie 546

Dalszy ciąg

Na czym przepędzacie czas 1 Mości Panowie gdy
(quand) iesteście na wsi 2 — Na czytaniu 3 przecha-
dzaniu się 4 czasem też robiemy mały koncert —
Brat moy gra na skrzypcach; moia siostra gra
na gitarze 4 a ia (moi) gram na wiole 5 Nie praw-
daż, ty grasz też na instrumentach 6 Proszę wy-
baczyć, nie gram na żadnym, lecz w szachy i w bil-
lard 7 Mości Panie, 8 żyd iest tam i pyta się o WPana.
Zapytay go się czego (ce qu'il) chce. Prosi o pozwolenie
mówić z WPanem. Niech weydzie 9 Czego chcesz — Mo-
ści Dobrodzieju, proszę WPana, abyś mi wyświad-
czył łaskę, 10 i zapłacił mi to, coś mi winien; bo ko-
niecznie mi trzeba pieniędzy 11 Nie byłbym ich
ieszcze żądał, gdyby moy brat Moizesz 12 mi nie
był mówił że (que) masz zamiar 13 wyiechać do An-
glii. Nie wierz bratu swemu; on kłamie; 14 bo nig-
dy nie miałem tey myśli 15 wyiechać do Anglii —
Przebaczamy często tym którzy nas nudzą, ale nie
przebaczamy tym których my nudziemy — Wiel-
kości 16 poniżaią zamiast podania wyniosłości 17
tym którzy ie utrzymać nie umieią 14 mentir.
la quoi passez vous 1 à la c 3 promenez 4 clavecin, m 5
viole f 6 instrument, m 7 billard, m 8 M. 9 faites le entrer
10 faire une 11 avoir grand besoin 12 Moïse 13 avoir dessein

157 Zadanie 547

Dalszy ciąg

Moy przyiacielu, iestem bardzo kontent z WPana; iestem WPanu bardzo obowiązany 1 za trudy 2 któ-
re sobie zadałeś 3 Trzeczytem sie 4 bardzo o niego, cie-
szę się 5 szczęśliwego przybycia 6 WPana. Powiadaią że
Pan N. iest przyiacielem Panny D. Przepraszam, on
bardzo mało dbał o tey przyiaźni. Żalisię 8 na te wieść
9 którą rozsiano. 10 Nie iest więc prawdą, że iey daro-
wał złoty zegarek. 11 iż z iego słabości 12 tak mocno
korzysta. 12 Nie, niemasz w tem ani słowa prawdy. 14 Co
dzie cię płacze z gniewu. 15 Ten człowiek umiera z gło-
du. 16 Ten pies drży 17 od zimna. Ten chłopczyna umarł
na ospę 18 a iego siostra na petocie. 19 Moie ciotki były
tego rana biało ubrane 20 a onegday czerwono 21.
Jakby dumni 22 używali 23 z rostropnością zwycię-
stwa, tak z dolnego 24 tak wtasciwego 25 aby napaiali
26 pycha, ludzi nayskromnieyszych. Talenta są iako
drzewa które wydaią 27 podług swiego miarę i uprawy ia-
kie odbieraia.

1 obligé 2 peine f 3 que vous avez prise 4 être en peine 5 se
rejouir 6 heureuse arrivée f 7 se soucier 8 se plaindre 9 bruit
m. 10 faire cour à 11 faire présent 12 profiter 13 foiblesse
f. 14 il n'y a pas un mot de vrai 15 colère f 16 de faim 17 trem-
bler 18 petite vérole 19 pourpre f 20 vetu 21 de rouge 22
orgueilleux 23 user 24 capable 25 enivrer 27 produire

Zadanie 548

Dalszy ciąg

Twóy brat mówił mi dziś rano o tym interessie. Ten kto obmawia 1 swego bliźniego czyni się obmierzłym 2 i godnym pogardy. Trzeba dozwalać dzieciom uczciwey wolności, przyzwyczaiać ich do posłuszeństwa, przebaczać im błędy które popełniaią z niewiadomości 3 i płochości 4. Te które używaią czasu na dobre czytanie, na kształcenie sobie rozumu i serca, sprawuią 5 prawdziwe ukontentowanie 6 swym Rodzicom, i robią sobie 7 same prawdziwe zadowolnienie, 8 lecz te które go przepędzaią na grach, na drobnostkach, czynią się godnemi pogardy w oczach uczciwych ludzi; Skąpiec odmawia 9 sobie rzeczy potrzebnych; sknera 10 nie dozwala ich 11 sobie tylko w połowie. 12 Wiem o tem: myśmy ię 13 spotkali Bieliśmy za niemi aż 14 do kościoła. Człowiek który lubi czynić dobrze i którego za to chwalą, nie iest twórcze czy samey cnotliwy. Pierwszy błąd człowieka był zbuntować się 15 na swego stwórcę i użyć wszystkich korzyści 16 które był przyiął aby go obrazić. Patrz z iakim uczuciem 17 Platon starał się 18 zwyciężyć swe namiętności, i surowa zasada któréy poddał 19 cnotę.

1 médire 2 odieux 3 ignorance f 4 légèreté f 5 causer 6 plaisir m 7 même 8 satisfaction f 9 refuser 10 avaricieux m 10 se donner 11 à demi 13 rencontrer 14 suivre 15 se révolter 16 avantage m 17 vigilence f 18 chercher 19 soumettre.

159 Zadanie 549

Dalszy ciąg

Obiecuy nagrodę tem którzy się przykładaią do-
brze do pełnienia swoych obowiązków; zachęcay 2 ich
do czynienia dobrego, pobudkami 3 mogącemi 4 wz-
nieść 5 ich duszę; zachęcay 6 ich do kierowania 7 ku
Bogu wszystkich ich czynów. Miłość chrześciańska
roskazuie nam dawać iałmużnę 8 ubogim. Bóg bo-
wiem udzielił 9 bogactw możnym 10 aby żyli w mięk-
kości i roskoszy. Biada tym którzy dla powiększe-
nia swego dobra, nie maiąc sobie za nic 11 przydawać
do niego dobra drugich. Nayszlachetnieysze i nay-
słodsze ukontentowanie które zrządzaią wielkie do-
bra tym którzy ie posiadaią, iest aby można roz-
dawać 12 to co iest zbytecznym 13 tym którzy są w
ubostwie. Grzeczność 14 w towarzystwie 15 życia, iest
pasem Wenery: ona upiększa i dodaie wdzięków tym
które ią noszą. Człowiek oddany 16 dumie, nie iest
nigdy odstraszony 17 trudnościami, które znaydu-
ie na drodze. Wszystkie godziny zastawuią w samot-
ności 18 ślady 19 gdzie czas iest przy rostropnym 20
a rostropny przy sobie samym. 19 trace f 20 sagesse f. dalsz.
1 ajouter 2 engager 3 motif m 4 capable 5 élever 6
exciter 7 rapporter 8 aumône f 9 accorder 10 opulent
11 ne se faire pas scrupule 12 répandre 13 superflu 14 po-
litesse f 15 commerce m 16 livré 17 rebuté 18 solitude f.

Zadanie 550

Dalszy ciąg

Uczciwy człowiek robi ze swey pracy naystalszą 1 podporę 2 swego losu. Kiedy człowiek lubiący prawdę zapewnia nas o iakim czynie 3 powinniśmy mu wierzyć, chociaż inni tego nam nie potwierdzaią. 4 Jest nierozsądnie 5 ogołacać się 6 z rozkoszy 7 dla tego aby zbierać. 8 Ewangelia zaleca nam kochać naszego bliźniego iak nas samych, a zakazuie nam kochać stworzenie 9 iak za więcey niż stworcę. Umysł 10 się nudzi i zraża tem co się mu nie okazuie 11 wdzięki 12 nowości. 13 Kiedy kto nie ma mocy poprawienia się w swoych wadach, powinien przynaymniey mieć chęć ukrywania onych, by zabespieczyć 14 od nich tych, którym powinien służyć za przykład. Wszystkim w mieście Damom na przekorę 15 gustowniey się ubieram. 16 Młodzieniec pilny iest szacowanym od wszystkich. Przeciwnie 17 zaś młodzieniec nieumieiętny i dumny iest wzgardzonym od wszystkich co go znaią. Gallowie byli zawoiowani przez Cezara. Twoie postępowanie będzie pochwalonem 18 od osob roztropnych i uczonych —— 1 solide 2 soutien, m 3 fait 4 confirment 5 insensé 6 dépouiller 7 jouissance f 8 accumuler 9 créature f 10 ennui, m 11 ne présente 12 grâce f 13 nouveauté f 14 garantir 15 défier 16 goût m 17 tandis que 18 approuvée.

161 Zadanie 551

Dalszy ciąg

On był uwolniony z wielkiego niebezpieczeństwa przez naymłodszego ze swoich synów. Ona była oskarżona o kradzież przez swą Panią. Egypcianie byli natchnięci 1 przez Boga dla nieposłuszeństwa ich króla. Był złaiany 2 za swą zapędliwość 3 od tych wszystkich którzy byli przytomnemi. WPan naśladuiesz 4 naynowsze mody 5 paryskie i londyńskie. Dziwię się WPan 6 ieżeli chcesz nad temi młodemi dziewczkami 7 ale nie pochlebiai 8 im WPan. Ci dway bracia bardzo się do siebie co powsz do figury podobni. O moi drogi Aristias, ieżeli kochasz twoią oyczyznę, niech cię bogowie zachowuią 9 życzyć mu skutków 10 któreby się przyczyniały 11 i przyspieszały 12 iego schyłku 13 i zniszczenie. Druga krucyata była ogłoszona przez Fulka plebana Newilskiego; obrał sobie chwilę gdzie Panowie 14 i szlachta była połączona w turnieiu 15 aby ie ogłaszać 16 Co wiąże ludzi iednych do drugich iest to dokładna zgoda w sposobie ich widzenia.

1 frappé 2 blamer 3 emportement,m 4 imiter 5 le dernière mode 6 admirer 7 fille,f 8 flatter 9 préserver 10 succès,m 11 contribuer 12 accélérer 13 décadence,f 14 grand,m 15 tournoi,m 16 prêcher

Zadanie 552 162

Dalszy ciąg

Jest chwalebnie bydz uzytecznym swey Oyczyznie
Jest szlachetnie dawać wolny przystęp 2 uczciwym
ludziom; lecz iest niebezpieczno nadawać ie nieostro-
żnym. Wstydze się, żem tak spoznił w pisaniu do cie-
bie. Jezeli iest rzecza pospolitą bydz zywo dotkniętym
rzeczami nadzwyczaynemi, dla czego 1 tak mocno
dotykani bywamy cnotą? Jezeli iest szczęściem
mieć urodzenie, nie iest nim mniey bydz takim
by się nie pytano 3 czyli ie mamy. Jak 4 to iest tru-
dno bydz kontent z kogo. Jest czasem i krociey i
uzyteczniey zgadzać się 5 z drugiemi, niżeli chcieć
6 aby drudzy (s'ajustes) stosowali się 7 do nas. Jest to zle uzy-
wać swego czasu, przepędzać go na żądaniu. Nie
iestże to narażać się wychodzić w tak 8 złą pogodę?
Mają obadwa przystęp u krola. Przysuńcie się
bliżey 2 stoł 1 nie co, iest za daleko 9 odemnie. Potrze-
bujesz WPan pieniędzy? nie potrzebuie. O Telema-
ku kochay twoy narod iak twoie dzieci, korzystay
10 z rozkoszy bydz od nich kochanym, i uczyń aby
nigdy nie mogli smakować pokoiu ani radości
bez wspomnienia sobie, iż te winni dobremu kro-
lowi, te kosztowne korzyści.

Utile 2 accent 3 aticheux aux 4 informés 5 accordés
6 que 7 cadiez aux 8 par 9 loin 10 profites

162. Zadanie 553.

Dalszy ciąg

1 Kolor twey sukni zbliża się do mowy. 2 Przysuń to krzesło do okna. Doktor mu zalecił zmienić powietrze. Jeżeli nie zmienisz postępowania, to będzie źle. W tym wieku Europa zmieniła postać. 5 Czy możesz się nie zgodzić na rzecz tak oczywistą? Ma przedsięwziąść wielką podróż, zatem chce się pozbyć swego psa, pojazdu i domu. Człowiek roztropny nie dowierza swym siłom. Młodzież używa obecności nie bardzo myśląc o przyszłości. Nie brakowało Terencyuszowi tylko być mniey zimnym. Nie brakowało Molierowi tylko unikać prostey mowy 5 barbaryzmów i pisać bez błędów 6 skąd pochodzi, że się śmieiem tak wolno 7 na teatrze i że się wstydziem na nim płakać. Zmień mi WPan tego rubla. Kaz WPan swoią suknię odmienić, albowiem iest źle zrobiona. 8 WPana koszula iest brudna, 9 potrzeba abyś WPan częściey przemieniał bieliznę. 10 Nie iest tak przez ćwiczenie cnot domowych Naród sposobi się 11 w ćwiczeniu cnot publicznych. 1 fateuil m 2 chancir 3 fact f 4 ongler 5 jardon m 6 muremen 7 libremen 8 malfait 9 sale 10 linge m.

Zadanie 554

Dalszy ciąg

Wielcy się szczycą: tego że robią 1 ulice 2 w lesie,
że wspierają 3 grunta 4 długiemi murami, że zło-
cą 5 pałace, że ozdabiają 6 oranżerie. Dwory nie
mogą się obeyść bez pochlebców, bez dworzan.
Potrzeba we Francyi wiele stałości i wielkiego
7 rozumu by się można obeyść bez urzędów, bez
funkcyi. Jakaż jest korzyść 8 z wielkiego majątku
jeżeli nie ta 9 używać 10 próżności, 11 przemysłu,
12 pracy i wydatków tych którzy przyszli na świat
przed nami, i pracować samym, zasadzać ogro-
dy, 13 budować i zbierać dla potomności. Mój
płaszcz służy mi za kołdrę 14 jeżeli chcesz powró-
cić wcześniey trzeba podwoić kroku. 15 Jest to
młodzieniec któremu nie zbywa na rozumie i
na dobrey chęci 16 lecz nie jest dosyć pracowi-
tym. W podobnym przypadku trzeba użyć
17 powagi 18. Nasz sąsiad odmienił religię;
chciałbym wiedzieć dla czego? Pytay się W Pan
tego sam. stolarza 19 on W Panu powie. Prosiłem
mego Pana o pieniądze ale on mi nic
nie dał. ——.—— 1 ouvrir 2 allée 3 soutenir 4 terres f
5 dorer 6 meubles 7 grande étendue 8 fruit m 9
si ce n'est 10 jouir 11 industrie f 12 venir 13 planter
14 couverture f 15 jambe / wzięte przenośnie 16
bonne volonté 17 user 18 autorité f 19 menuisier m.

Zadanie 555

Dalszy ciąg

Każdy powinien się starać 1 aby rósł 2 w mądro-
ści. Ze wszystkich sił leci, a iednak go nie dogo-
ni. 3 Pogardza się tym którzy uchybiaią pełnić
obowiązki swego stanu. Naucz się cierpieć w uci-
chości a nieochybnie doznasz 4 wsparcia Pana.
Bądźmy rostropnemi kosztem drugiego i sta-
raymy się nic nie czynić przez co kto mógłby się
nim stać kosztem naszym. Cały dowcip autora
zależy na dobrym okresleniu 5 na dobrym od-
malowaniu. Człowiek wielkiego serca 6 myśli
o pełnieniu swych obowiązków, tak prawie iak
7 cieśla (couvreur) myśli o pokryciu dachów: tak
ieden tak i drugi nie narażaią 8 umyślnie swego
życia, ani bywaią ustraszeni 9 niebezpieczeńst-
wem. Zaledwo zaczęto żyć, aliści potrzeba my-
śleć o śmierci. Sładki to iest gwałt 10 co nas przy-
musza porzucać 11 nasze zbytki 12 i nasze rozko-
sze, dla postępowania 13 przyzwoitego 14 chrze-
ściańskiego. Dosyć ludzi chce 14 poprawić świat,
a nikt nie zaczyna od poprawienia 15 sie-
bie samego. 14 se mêler de 15 réformer.
1 chercher à 2 croître 3 atteindre 4 éprouver 5
définir 6 un homme de coeur 7 à peu près com-
me 8 toit 9 exposer 10 détourner 11 violence f
12 quitter 12 superfluum 13 conduite f 14 règle

Zadanie 556

Dalszy ciąg

Kolor tey materyi wpada w ciemny. Wymowił
się z tego tem że nie miał rozkazu. Ile razy uchybi
swey powinności wymawia się słabością. Często-
kroć mylemy się sądząc z pozoru. Jest to uchybiać
zdrowemu rozumowi, tak mowić. Ktokolwiek
cierpiał nie naigrawa się z nieszczęśliwych. Wyż-
si ktorzy maią służyć za przykład umiarkowania,
nie powinni znieważać słowy swych niższych.
Jest to człowiek ktory udowalnia tych wszyst-
kich ktorzy maią służyć za przykład i maią z nim
do czynienia. Trudno iest wszystkim dogodzić. Czło-
wiek ktory ani nie dopełnia swych obowiązkow,
ani czyni zadosić przykazaniom Boga, iest wy-
rzuthiem z ludzi. Długie perspektywy (des lon-
gues vues) wiele dopomogły Astronomom w wy-
nalazkach które poczynili. Metoda praktyczna
dopomaga wiele pamięci. Dopomóż temu bie-
dnemu dziecięciu, iest zanadto obciążony. Kiedy
go WPan mocno prosić będziesz, da WPanu pewnie
(bien) cokolwiek (z nich). Pytaią się o synowice WPa-
na, kto z to iest (qui tibece qui) co się o nią pyta?
Wyrazy: le brun, l'apparence, insulter, gaviler, zre-
bul, lunettes, charge

Zadanie 557

Dalszy ciąg

Jest to człowiek co wczoraj te trzydzieści talarów od niey przyniósł. Proś go Wpan, żeby znowu innym razem przyszedł. 1 Ten metr uczy tę Pannę po francusku, a on uczy tego kupczyka 2 po Niemiecku. Pan N. uczy moię córkę na fortepianie 3 a Professor K uczy ię pisać 4 i Geografii. A kto ię uczy rachować? 5 Pan Z. ieżeli się nie mylę 6. Powiedziano mi, że pewna osoba milion ryńskich po stryju w Ameryce odziedziczył. Prawda to? Nie wiem, ale to wiem, że co się mnie tyczy ani szelonga nie odziedziczyłem, ani też nie odziedziczę. Ci officerowie lubią bardzo grę: Graią raz 7 w bilard, drugi raz 8 w karty, to znowu w szachy. 9 Grasz Wpan czasem w warcaby? Nikt nie umie tego; ale gram czasem w kręgle 10 i kości. 11 Ci Panowie tam są wielkiemi miłośnikami 12 muzyki. Graią na różnych instrumentach 13 np: Ten otyły kupiec 14 gra na basetli 15 ten pyszkaty 16 Ekonom gra na flecie 17. Maiętny człowiek nie obawia się potwarzy, 18 któraby mogła dosięgnąć 19 do iego sławy; świadectwo sumnienia dostarcza mu. 19 atteindre

1 venir 2 commis, m 3 clavecin, m 4 l'écriture, f 5 l'arithmétique 6 si je ne me trompe pas 7 jouer 8 tantôt 9 échec, m. 10 quille, f 11 dé, m 12 aimer beaucoup 13 instrument, m 13 gros 14 basse, f 15 boursouflé 16 flûte 18 calomnie, f

Zadanie 558

Dalszy ciąg

Pan Porucznik 1: drewnianą nogą 2 gra na harfie 3 a iego garbata: ona na fortepianie. Ten szczebiotliwy 4 adwokat 5 grał wczoray sonatę na skrzypcach. Nie zbywa mu na zdatności 6 do 7 muzyki, i nie opuszcza sposobności 8 dania się słyszeć. 9 WPan więc poydziesz ze mną na koncert? Tak iest ia nie omieszkam przyiść o piątey godzinie. WPana stryi zrobił WPanu piękny podarunek 10 Odpowiedziałeś WPan iuż na list iego? Podziękowałeś mu iuż WPan? Ia iuż moiey ciotce podziękowałem, ale memu wujowi ieszcze nie podziękowałem. Ia słyszałem od moiey matki że w tym domu skarb 11 znaleziono. Pokazywano mi miesce, gdzie był zakopany. 12 Znasz WPan Pannę N.? ona iest piękną 13 a ubiór 14 robi ią ieszcze pięknieyszą. Sami krolowie są uniżeni 15 i podlegli krolowi. Jennerowi to winniśmy 16 odkrycie waksyny, którey pierwsze proby 17 uczynione w Szkocyi, były w roku tysiącznym siedmsetnym dziewięćdziesiątym szostym.

1 lieutenant m. 2 jambe de bois 3 harpe 4 babillard 5 avocat m. 6 habileté f. 7 pour 8 occasion f. 9 se faire entendre 10 présent m. 11 trésor m. 12 enterrer 13 joli 14 parure f. 15 soumis 16 à qui est due 17 essai m.

Zadanie 559

Dokończenie

Przyznać że twoia siostra iest piękna, chociaż by i nie ubraną była, ale iey postępki 1 robią ią nieznośną 2 a iey piękność 3 zgrządzą iey nieszczęście 4. Rozumiałem iż iest zaszczytem i szczęściem swoich Rodziców. Bynaymniey 5 ona robi ich ubogiemi, przez nierozsądne wydatki 6 i sprawia im wiele zgryzoty 7 Prawda że to, że sobie co miesiąc każe robić nowe suknie. Kapelusz oyca iest u kapelusznika, a żona iego zaraz go odniesie iak tylko będzie gotowy. O kim mówiłeś WPan gdym wszedł? O kim? Mówiliśmy o dziecięciu naszego sąsiada które wpadło w wodę, i które szczęściem przecież nie utonęło. Komu WPan oddałeś moie rękawiczki? Oddałem ie rękawicznikowi, i w godzinie mieć ie WPan będziesz. Do kogo WPan mniemasz, iż się udasz w swoim utrapieniu 8? Udam się do Michała, lub do iego Oyca, gdyż obydwa znaią mnie. Michał zna WPana, a WPan znasz Michała, zatem odbierzesz dobrą radę. Gdy się oddalono 9 od dobrych zasad przewtomność pragną i szukaią usprawiedliwiać się nicością 10 — . —

1 conduite f. 2 odieux 3 beauté f. 4 malheur, m 5 point du tout 6 folle dépense 7 chagrin, m 8 tracas, m 9 écarter 10 vanité f.

Zadanie 860

Na używanie Trybu Bezokolicznego

Gallowie chcąc korzystać 1 z nocy dla dobycia szturmem 2 Kapitolium rzucali 3 mięso psom którzy go strzegli 4 by na nich nie szczekali 5; gdy im się udała 6 ta wyprawa, 7 mniemali że odniosą 8 te same pomyślności z gęsiami; ale nie mogli im zabronić 9 krzyku, a Rzymianie przypadłszy 10 odparli 11 nieprzyjaciela, Godefroi de Bouillon zdobywszy 12 miasta Jeruzalem, był koronowany królem: przybywszy 13 do Armenii, widział żołnierza w niebezpieczeństwie być pożartym 14 od lwa, zsiadł 15 z konia, zabił srogiego 16 zwierza, i ocalił 17 życie żołnierzowi. Dwóch kupców podróżując 18 razem, spostrzegli niedźwiedzia który szedł w prost do nich; wleźli na drzewo, a gdy uszli 19 niebezpieczeństwa puścili się 20 w dalszą drogę. — 1 profiter 2 escalader 3 jetter 4 garder 5 empêcher d'aboyer 6 réussir 7 expédition 8 savoir 9 mect, m 10 empêcher 11 accourir 11 repousser 12 prendre 13 venir 14 dévorer 15 descendre 16 furieux 17 sauver 18 voyager 19 passer 20 continuer.

Zadanie 561

Dalszy ciąg

Jeden strzelec goniąc 1 długi czas sarnę zapę-
dził 2 ją na wierzchołek 3 skały, tak dalece że
nie mogła uciekać 4. To zwierzę nie widząc żadne-
go środka aby uszło 5 prosiło pokornie strzel-
ca aby zostawił go 6 przy życiu, a że on na to
przystać nie chciał 7 sarna w rozpaczy skoczy-
ła 8 z srogością 9 na strzelca, że go także przypra-
wiła 10 o życie. Pewien gracz straciwszy 11
swoje pieniądze w grze oddał się 12 z prośbą
do jednego ze swoich przyjaciół aby mu ich po-
życzył. Gdy Karol piąty złożył 13 koronę, schro-
nił się 14 do klasztoru 15 świętego Justyna w
Hiszpanii. Pewnego czasu gdy budził 16 ko-
lej mnichów, nowicjusz który mocno 17 spał,
i którego się dobudził z wielką trudnością 18
rzekł do niego tonem zgryźliwym 19 iż miesza-
wszy tak długo spoczynek 20 świata, mógł zos-
tawić spokojnie tych, którzy z niego wyszli.

1 poursuivre 2 pousser 3 cime f 4 sauver 5 s'échapper
6 laisser la vie 7 rien faire 8 précipiter 9 violence f 10
coûter 11 perdre 12 aller prier 13 abdiquer 14 retirer
15 monastère m 16 éveiller 17 profondément 18 peine
f 19 chagrin 20 repos m 21 tranquille

171

Zadanie 562

Dalszy ciąg

Wytrzymawszy 1 przez długi czas przykrości 2 woyny, czuję się w dwoynasób 3 szczęście i nagrodę 4 pokoju. Nasze woyska dawszy uczyniwszy 5 naypięknieyszy odpor 6 przymuszeni byli cofać się 7. Król naradziwszy się z swemi ministrami, udał się do parlamentu. Jenerał wydawszy 8 swe rozkazy, kazał przypuścić 9 do ataku. Miasto broniwszy się dwa miesiące, musiało kapitulować. Nasz okręt stawszy się 10 długą igraszką 11 wiatrów, pogrążony został 12 w wodach 13. Wyiechałem wczoray o trzeciey godzinie do Warszawy, przypatrzywszy się 14 pałacom i ogrodom, wróciłem się 15 do Krakowa. Gdy Bocian okazał był 16 wilkowi pożądaną 17 przysługę żądał 18 przyobiecaney 19 nagrody. Cezar zwyciężywszy wszystkich swoich nieprzyiaciół, wynagradzał swych żołnierzów. Ulisses nie powrócił do Itaki jak po błąkaniu się 20 dziesięć lat po morzach.

1 souffrir 2 maux 3 doublement 4 prix 5 faire bonne défense 7 retirer 8 donner 9 commencer 10 être 11 jouet 12 ensevelir 13 onde 14 voir 15 revenir 16 rendre 17 désirer 18 demander 19 promis 20 errer.

Zadanie 563

Dalszy ciąg

Ci Panowie czytaiąc książki francuzkie, postępować będą 1 w języku; wasi przyiaciele nie przysyłaiąc mi pieniędzy, nie mogę ich kupić tych książek; nieprzyiaciel maiąc zamiar przeyść Ren: zgromadziliśmy byli 2 nasze siły wszystkie, nas niektórych punktach; miasto maiąc ieszcze żywności i prowianty 3 nie podda się tak prędko; miasto nie maiąc wyżywienia 4 nie było nam trudno opanować go 5. Forteca znayduiąc się w krótce bez prowiantów, przymuszona będzie poddać się 6. Nieprzyiaciel otrzymawszy 7 posiłki, 8 nie spieszni się uderzyć 9 na nas; nieprzyiaciel otrzymawszy wczoray obfite 10 posiłki, mogliśmy być pewnemi iż będziemy zaczepieni tey nocy; nieprzyiaciel podawszy nam zawieszenie broni 11 nie szukał iak tylko uwieść nas do pory aż poki nie otrzymaią nowych posiłek, aby na nas korzystnie napadać mogli.

1 faire des progrès 2 rassembler 3 munition, f 4 subsistance f 5 se soumettre 6 se rendre 7 recevoir 8 renfort, m 9 attaquer 10 puissant 11 trève

Zadanie 564

Dalszy ciąg

Rzym bywszy zdobyty przez Gaulow, zo=
stał spustoszony y w perzynę obrocony. 2
siły związkowe 3 nie bywszy dobrze połą=
czone 4 woyna nie może bydź inna iak nie=
szczęśliwa; ta woyna nie mogła bydź szczę=
śliwa, gdyż sprzymierzeni 5 nie byli nigdy
dobrze zjednoczonemi. 6 Ponieważ przy=
iaźń nie pozwala mu taić 7 mi jego po=
dcirzeń, wzniecił we mnie nieu=ność, 8 któ=
rą ja przez prostotę 9 wyrzucałem sobie.
Pomoc którą opatrzność mi zesłała, 10
służyła do zasłonienia 11 mnie od podstę=
pu 12 nayśtraszniejszego 13 Umieć żyć,
iest to umieć myślać. 14 Myślę, Panie, a=
bym cię odrazu postawiła w dobrym mie=
niu. 15 Udawali przybierać 16 ze mną po=
stępowania 17 tak pokorne i tak pełne u=
szanowania że nie mogłem ich długo u=
ważać ze stanu 18 równego sobie.

1 prendre 2 saccagée 3 réduire en cendres 3 puis=
sance combinée, f 4 unir 5 s'allier, m 6 / déguiser
8 méfiance, f 9 simplicité, f 10 ménager 11 ga=
rantir 12 feindre, 13 redoutable 14 piége, m
15 mettre à votre aise 16 prendre 17 manière 18 état, m.

Zadanie 565

dalszy ciąg

Chcę chętnie 1 zapomnieć sprawiedliwych żalów, któreby nie powinny wyiść tak prędko 2 z mey pamięci. Zdawał mi się oświadczać 3 za stroną 4 którey ja się chwyciłem 5. Lepiey iest bydź nieszczęśliwym niż zbrodniarzem. Radzę ci uczęszczać na dobre towarzystwa, a unikać złego. Nie przykładay się do nauk, tylko po wezwaniu 6 wszechmocnego. Oddawać naukom hołd 7 iaki im się należy, i czynić uczonym 8 dobro na które zasługuią; są to dwa srodki nieomylne 9 dla nabycia sławnego imienia 10 i dla zaszczycenia 11 swey pamięci. Historia iest równie zdolną 12 do kształcenia serca iak i ozdobienia 13 rozumu. Wziąłem tę książkę, bym się iey radził. 14 Nie chodź tam byś nie był zdybanym. 15 Wziął to nic nie mówiąc. Nigdy nie wychodzi w nocy, by nie był napastowanym 16 od złodziejów.

1 bien 2 sitôt 3 témoigner 4 parti f. 5 embrasser 6 invoquer 7 honneur, m 8 avant., m 9 infaillible 10 glorieuse réputation f 11 faire honneur 12 propre à former 14 surprendre 15 consulter 16 surpris

Zadanie 566 175

dalszy ciąg

Spodziewam się 1 wyiechać iutro do Warsza,
wy. Spodziewam się wygrać moię sprawę.
Przywiodę cię 2 do milczenia. Podróżować
pieszo, iest to podróżować sposobem Talesa,
Platona, Pitagoresa. Trudnością 3 poimuię
jakim sposobem filozof może się odważyć po:
dróżować inaczey nie tak 4 i odrywać się 5 od
przypatrywania się 6 bogactwom które dep:
ce nogami. Młoda osoba wchodzi, kłania
się uniżenie 7 i siada skromnie nic nie mówiąc.
Przy mym stole nie byłoby natrętnych 8 Loka,
jów podsłuchających 9 moie mowy, krytyku,
iące pod nosem 10 moię postać, 11 rachuiące po:
trawy 12 okiem chciwym, bawiących się da,
iąc nam czekać: pieczeni 13 i mruczących na
14 długi obiad. Widział woyska przechodzące
15 przed królem. W którym kraju nie znaydu,
ią się ludzie rozumni, ludzie rzetelni 16 uczciwi
ludzie

1 compte: 2 faire 3 j'ai peine à 4 autrement 5 s'ar:
racher: 6 examiner: 7 faire une grande révérence
8 importuns 9 épier: 10 tout bas 11 maintien 12
morceaux 13 attendre à 14 de 15 défiler: 16 de bonne foi.

Zadanie 567

Dokończenie

Gdzie są przyjaciele prawdy, którzy dla wy-
znania wiary 2 nie starają się tylko o jey po-
znanie. Zamiast dopomodz swemu przyja-
cielowi, zdradził go. Trwonię 3 swoy majątek
zamiast go powiększać. Zamiast się uczyć,
tylko się bawi. Zamiast coby miał dziękować
powiedział mi obelgi. 4 On ma talent, widzia-
łem ją grającą na lirze. 5 Nic nie przeszkadza
mówić prawdę w żarcie. 6 Trzeba wytchnąć
7 pracowawszy. Pracuję bym zarobił na ży-
cie. Jest tak skąpym że sobie żałuje 8 rzeczy po-
trzebnych. Pracuje nie dozwalając sobie 9
żadnego spoczynku. Jeżeli się tak przykładam
do nauki, to tylko dla tego bym cię prześcig-
nął. 10 Zamiast tracić nadzieję, 11 zwiększay
12 pilności. Pepin nie żył tak długo by dokoń-
czył swoie interesa. Cóż mi zrobił by mnie
znieważać tak haniebnie ——— 14 maux de la
1 professer 2 croyance, f. 3 dissiper 4 dire de l'injure
5 vieille, f. 6 en riant 7 reposer 8 se refuser 9 prendre
sant 10 surpasser 11 désespérer 12 redoubler 13 souffri
Panowawszy 13 przez czas długi trudy woienne 14
czuję się podwoynie szczęścia i szacunku pokoju.

Zadanie 568.

Na używanie trybu Oznajmującego
Fenicyanie, skąd Kartagieńczykowie pocho-
dzą 1 byli[5] ludźmi pracowitemi i dowcipnemi 19
biorą[2] swóy[3] początek[4] 2 Alexander wielki nie
miał jak trzydzieści trzy lat, jak go śmierć za-
brała 3 Dawid pasł trzody 4 pana swego, gdy
Samuel[2] go przywołał[3] 5 aby go poświęcić 6 na
króla Izraelskiego. Dyogienes narządzał 7
beczkę, gdy Alexander go odwiedzał 8 w towa-
rzystwie 9 swego dworu. Telemak poszedł 10 za
boginią; otaczał go orszak 11 młodych Nymf:
wśród 12 których, wynosiła się 13 nad inne, jak
niebotyczny 14 dąb w lesie wynosi swe gęste ga-
łęzie nad wszystkie drzewa które go otaczają.
Cieszy mnie to że mam honor widzieć WPana
zawsze w dobrym zdrowiu, bo mi powiedzia-
no, że byłeś słabym i ta jest przyczyna, która
mnie obowiązała 15 abym WPana odwiedził,
16 i uiściłem się 17 razem w moim obowiązku 18

1 tirer: 2 origine f 3 enlever: 4 troupeau m 5 appel-
ler: 6 sacrer: 7 raccommoder: 8 venir voir: 9 accom-
pagner: 10 suivre 11 foule f 12 au dessus 13 s'élever:
14 grand 15 obliger: 16 aller voir 17 s'acquitter: 18
devoir, m 19 spirituel.

Zadanie 569

dalszy ciąg

serce wywyższone[1] przez łaskę Bożą nie na świecie nie znajduie,[2] coby nie było niższym od niego. Ci tylko,[4] do których Bóg mówi w głębi serca, poznać[5] mogą całą rozciągłość[6] swych obowiązków. — Mości Dobrodzieju okazałeś[7] mi tyle dobroci i tyle też oświadczył[8] ludzkości, przez dwa lub trzy miesiące, przez które tu byłem, żem się sądził[9] być koniecznie[10] obowiązany przyyść do W Pana, aby ci mu za to podziękować, i pożegnać się[11] razem z nim, i upewnić go iż zachowam[12] wieczną[13] pamięć przyiaźni, którąś mnie raczył[14] nosić. Jest temu około sześć tysięcy lat jak świat nie istnął[15] jeszcze. — Nie miałem jeszcze sześciu lat, gdy się ten wypadek[16] wydarzył.[17] Nie byłem już na koncercie, lecz móy brat był tam jeszcze, gdy się dwór oddalił[18]

1 élever 2 trouver 3 au dessus 4 il n'y a que ceux 5 connaître 6 étendue 7 témoigner 8 faire 9 croire 10 indispensablement 11 prendre congé 12 conserver 13 éternel 14 vouloir 15 exister 16 accident 17 arriver 18 retirer

Zadanie 540.

Dalszy ciąg

Kiedy Turenius dowodził w Niemczech, pewne miasta neutralne, które mniemało że woysko króla szło ku jego stronie 1 ofiarowało 2 temu Jeneralowi sto tysięcy talarów dla zachęcenia go by obrał 3 inną drogę 4 i dla wynagrodzenia 5 mu jednego lub dwoch dni marszu któreby kosztował armii. Nie mogę sumiennie 6 przyiąć tey kwoty, 7 odpowiedział Turenius, albowiem nie miałem myśli 8 przechodzić przez to miasto. On się sprawował takim sposobem że zasłużył na szacunek 9 u ludzi poczciwych 10 swoy postępek zniewolił tych nieprzyiacioł do milczenia. Nie twórz się tem co usłyszysz 11 o mnie: iestem na scenie 12 mają mnie na języku 13 zawsze. Jest wcale nieprzyiemnie 14 kończyć swe życie z ludźmi z któremi się go nie zaczęło. Chwycił się środków 15 dobrych, tak że sobie nie będzie miał nic do wyrzucenia, ieżeli interes dopnie 16.

1 de 2 faire offrir 3 prendre 4 route f. 5 dédommager 6 en conscience 7 somme f 8 intention f 9 estime f 10 gens de bien 11 entendre dire 12 sur le théatre 13 nommer 14 cruel 15 prendre mesure 16 réussir.

79

Zadanie 571.

dalszy ciąg

Nie uczynisz tego ieżeliś roztropny. Kiedy
się iest młodym unika się niebezpieczeństwa.
Kiedy kto jest młodym i kiedy 1 się nie da zas-
mucić 2 przez przeciwność losu, 3 może sobie
obiecywać przyszłość szczęśliwą. Przychy-
chylę się 4 do tego; warunkiem iednak że zro-
bisz to co przyrzekłeś. Przedałem mu moy
dom: tym warunkiem że zaspokoi moich
naydawnieyszych 5 Wierzycieli. Dziwię się
żeś przedsięwziął 6 to, zwłaszcza żeś nie iest bar-
dzo śmiałym. Nie odpowiedział nic tylko że te-
go nie chce. Zezwalam na to 7 pod warun-
kiem byś do tego należał 8 bo trzeba pracować
ile można. 9 Winiarz oskarżony że fałszuie 10
wino, wywinął się z tego 11. Naywiększą usłu-
gę którą nam wyświadczyć 12 możesz mo-
wili raz posłowie Filipa iest to, abyś poszedł
się powiesić. Nieprzyiaciele wstępuią 13 na
mury odbieraią 14 bramy wszystko zawiiaią
15 co się im opiera 16.

1 tel que 2 abattre 3 adversité 4 accorder 5 ancien
6 entreprendre 7 vouloir 8 être de la partie 9 vou-
voir 10 falsifier 11 se tirer d'affaire 12 rendre 13 es-
calader 14 faire main basse 15 s'opposer à leur fureur.

Zadanie 87.

dalszy ciąg

Oszczędziliśmy 1 sobie wiele zmartwienia,
gdybyśmy umieli powściągać 2 nasze na-
miętności. Gdyby 3 skąpiec posiadał nawet
wszystko złoto w świecie, nie byłby jeszcze za-
dowolnionym 4 jakżebym był wesoł 5 gdyby
mi się powodziło 6 w tym interesie. Massil-
lon kaząc 7 o pałszywey stawie, tak mówił do
króla: „Nayiaśnieyszy Panie, 8 Twoie panowa-
nie byłoby pełne cudów, rozszerzyłbyś 9 sławę
twego imienia aż do krańców 10 ziemi, two-
je życie 11 nie byłoby napiętnowane 12 tylko twe-
mi tryumfami, przyłączyłbyś 13 nowe koro-
ny do koron królów przodków, świat cały
odbiiał się 14 twemi pochwałami; lecz gdyby
Bóg nie był z tobą; gdyby pycha raczey niż
sprawiedliwość i pobożność była duszą twoych
przedsięwzięć, 15 nie byłbyś wielkim królem,
twoje pomyślności byłyby zbrodniami, two-
je zaś tryumfy publicznemi nieszczęściami 16

1 épargner 2 réprimer 3 quand 4 content 5 ôtto.
6 de réussir 7 prêcher 8 Sire 9 porter 10 borne, f 11
jour, m 12 marquer 13 ajouter 14 retentir de
15 entreprise, f 16 malheur, m

1781.

Zadanie 573

dalszy ciąg

Byłbyś postrachem[1] i gromem[2] twych sąsiadów, lecz nie byłbyś oycem twego ludu, twoje namiętności byłyby twemi samemi cnotami, a mimo pochwał[3] które podle pochlebstwo[4] towarzystwo nieśmiertelne królów, dałoby ci w oczach Boga i może nawet potomności[5] nie okazały się, tylko prawdziwemi występkami[6]. Że dziewczęta byłyby godnieysze kochania, gdyby były postawnieysze i nie tak uparte[7]. Miałbym wiele przykrości[8] i trosk[9] gdybym był miał wiele dzieci. Bylibyśmy szczęśliwszemi gdyby Adam nie był zgrzeszył. Widziałbym był Książęcia, gdybym był poszedł za nim[10] do Elektora rezydencyi. Jeżeli woyska wczoray pomaszerowały[11] miały zapewnie piękne pogode. Byłbym w ogrodzie, kiedy gdybyś mi mówił był, że przyidziesz dziśiay do mnie.

1 Effroi, m 2 terreur, f 3 éloge, f 4 adulation, f 5 postérité, f 6 vice, m 7 mouin capricieux 8 chagrin, m 9 souci, m 10 s'il l'avait suivi 11 se sont mises en marche.

Zadanie 574

dalszy ciąg

Czyli tylko poty danego należy dotrzymać 1 słowa, póki się pozoru 2 zgwałcenia 3 go nie znaydzie 4? Toż w ten czas tylko wiernym świętey 5 być należy przysiędze 4 kiedy w zgwałceniu wiary, nie upatruie się żadney korzyści 6? Jeżeli was nie porusza 9 miłość cnoty i boiaźń bogów, bądźcież przynaymniey czułemi na wasze dobro i sławę 10. Jeżeli chcąc woynę zakończyć, wystawicie 11 ludziom ten nieszczęśliwy 12 niedotrzymania słowa i zgwałcenia ślubów waszych przykład, iakichże woien nie wzniecicie 13 tym bezbożnym 14 sposobem postępowania! Który z sąsiadów się bać was zniewolony 14 nie omierzi 15 was sobie i wystrzegać 16 nie będzie? Ktoż więcey 17 będzie wam dowierzał 18 w swoich gwałtownych potrzebach?

1 garder 2 prétexte m 3 violer 4 serment m. 5 6 gagner 7, 8, 9 exciter 10 montrer 11 réputation f 12 pernicieux 13 toucher 14 impie m 15 détester 16 contraindre 17 dorénavant 18 fier.

787

Zadanie 575

Dokończenie

Jakież moglibyście dać bezpieczeństwo chcąc bydź istotnie rzetelnemi? 1 ile kroć będzie wam na tem zależało? aby sąsiedzi nie wątpili 3 o waszey szczerości? Mażże bydź traktat uroczysty? 4 a wy go chcecie podeptać 5 Mażże to bydź przysięga? Albo: 6 świat nie dowie się że za nieważne 7 bogów, ile kroć z krzywoprzysięstwa 8 jakieykolwiek spodziewacie się korzyści? 9 Jakiż pokói nie miałby ze strony waszey 10 lepszey, niż woyna rękoymi 11 Jakaż kolwiek z wami zdarzyłaby się 12 sprawa, byłaby przyjętą za woynę, bądź otwartą 13 lub skrytą, 14 Zostaniecie wiecznemi 15 nieprzyiaciołmi wszystkich, co nieszczęściem waszemi będą sąsiadami. Staną 16 wam się niepodobne 17 wielkie sprawy, wymagaiące poczciwości 18 dobrey sławy 19 i zaufania. Nie zostanie wam żaden środek 20 zjednania sobie 21 wiary w danych przyrzeczeniach.

1 sincère 2 importer 3 persuader 4 solemnel 5 fouler aux pieds 6 avantage m 7 compter pour rien 8 parjure m 9 Eh! 10 égard m 11 sûreté f 12 venir 13 déclarer 14 feindre 15 perpétuel 16 devenir 17 impossible 18 probité f 19 réputation f 20 ressource f

Zadanie 576 788

Na używanie Trybu
Rozkazującego.

Poznaway że więc, moy drogi przyiacielu, poznaway ludzi, wyrozumiewaj 2 ich skłonności, niech ieden o drugim mówi przed tobą, doświadczay 3 ich z wolna 4 żadnemu nie oddaway się na wolą 5 z doświadczeń 6 korzystay iak tylko będziesz omylony w twem mniemaniu 8 Musisz albo niekiedy się mylić. Naucz że się przez to 9 abyś nie zadził porywczo 10 o nikim ani źle ani dobrze. Jeśliwi są zbyt skrytemi 11 Wielekroć 12 znaydziesz zdolność 13 i cnotę w człowieku, użyi ich z zaufaniem, ponieważ ludzie uczciwi chcą, aby zawierzano 14 ich szczerości 15 Milsza im posiadać 16 szacunek i zaufanie niż skarby, nie pozwy ich iednak udziałem 17 nieograniczonym. Dotrzymay twego słowa ściśle 18 lecz nie daway go nierozważnie 19 ieżeli chcesz się pokazać roztropnym.

connaitre 2 examiner 3 faites, vaites 4 peu à peu
soumission 6 expérience 7 jugement 8 profitez 9
par là 10 promptement 11 profond 12 quand 13 ta-
lent 14 entier 15 droiture 16 il aime mieux de l'estime
17 donnez un pouvoir 18 inviolablement 19 inconsidé-
rement.

Zadanie 577

Dalszy ciąg

Używay 1 przystoyności 2 w twych mowach 3. chamuy 4 twoy gniew i nie przeklinay 5 nawet tych którzy ci krzywdę uczynili. Gardzay tym który się robi niewolnikiem 7 swych dostatków 6 Bądź na pomoc obywatelowi uciemiężonemu 8 przynoś ulgę 9 nędzy ubogiego, byleby 10 nie była skutkiem 11 próżniactwa. Nienawidź 12 niegodziwości 13 i kłamstwa; kochay cnotę, wdaway się z temi którzy ją pielęgnują 14 i dochodź 15 do naywyższey doskonałości, stając się prawdziwie uczciwym człowiekiem. Bądźcie posłusznemi nauczycielom waszym i nigdy im nie czyńcie 16 przykrości. Zapłaćcie to coście winni, waszemu bratu, jeżeli nie chcecie stawać 17 przed sędzią. Oddaycie mi trzysta złotych którem wam pożyczył na ten czas oddam wam wasz safian

1 mettre 2 décence 3 expression, f 4 réprimer 5 faire imprecation 6 richesse, f 7 valet 8 soulager 9 opprimé 10 pourvu que 11 fruit, m 12 détester 13 infamie, f 14 cultiver 15 parvenir à 16 donner 17 comparaître 18 chagrin, m.

Zadanie 578

dalszy ciąg

W twoych zamiarach 1 i w twoych czynnach zaczy-
nay zawsze od wezwania 2 pomocy Boga, dla
otrzymania jey, wstrzymay 3 się od złego, albo-
wiem nie masz towarzystwa 4 między Bogiem
i człowiekiem niesprawiedliwym. – Niech panu-
je pomiędzy pospolitemi 5 obywatelami i temi
co są przy sterze 6 rządu, ta sama miłość 7 jak po-
między dziećmi i rodzicami. – Szanuy twoych ro-
dziców, twe prawa, twoych urzędników 8 kochay
twą oyczyznę, nie żąday inney, taka bowiem żą-
dza byłaby początkiem zdrady. Nie mów że o
nikim, do strożów 9 to prawo należy czuwać 10 nad
winnemi. Nie potępiay 11 nikogo dopoki go nie
wysłuchasz. – Znoś 12 i cierp ułomność ludzi
i przebaczeniem, 13 iest to ich udziałem 14 przy-
czyna 15 ich złości, a przez to dodasz 16 im siły.

1 dessein, m 2 implorer 3 s'abstenir de 4 société, f. 5
simple 6 à la tête 7 magistrat, m 8 chéri 9 gardien,
m 10 veiller 11 condamner 12 supporter 13 indul-
gence, f 14 partage, m 15 cause, f 16 inspirer.

784

Zadanie 579

dalszy ciąg

staray się 1 bydź zawsze ten sam, uczciwy, przy-
iemny, ludzki, wymuiący 2 znoś 3 niedogodno-
ści 4 mężnie, i nikomu nie day uczuć 5 ciężaru
twego złego 6 humoru. 7 Weź przeto mocne przed-
sięwzięcie poprawić się z twoich błędów. Pa-
miętay 8 że dzień jeden spędzony 9 w pełnie-
niu 10 cnoty, wart więcey niż życie całe stra-
wione 11 na fraszkach. Odday pokłon 12 przy
weyściu do świątyni; bądź przejęty pobożnym
13 przestrachem w obecności majestatu Boskie-
go, który tam spoczywa, 14 winszuy sobie 15 szczę-
ścia które masz znaydowania się 16 tak blisko
Boga, uczuy odległość niezmierną 17 która jest
między świętością a grzechami których się dopu-
ściłeś, 18 przeymiy się 19 całą nędzą twego serca
i zstąp w głęboką przepaść twey podłości. 20.

1 tachez 2 obligeant 3 souffrir 4 disgrâce, f. 5 retom-
bez 6 votre chagrin 7 opuicie ferme 8 se souvenir 9
passé 10 exercice, f. 11 consommé 12 prosternez 13 re-
ligieux 14 résidez 15 félicitez 16 d'être 17 infini 18
être coupable 19 pénétrez 20 bassesse, f.

Zadanie 580 785

dalszy ciąg

Unikaymy 1 ludzi którzy zaniedbuią 2 swoich
obowiązków, a którzy przywłaszczaią 3 sobie
prawo 4 naganiania 5 drugich. Nie poświęcay
my 6 nigdy dla uciechy krótko trwaiącey 7 co mo-
że ulżyć 8 niedoli 9 iakiemu nieszczęsnemu. — Nie
okazuymy 10 nigdy wzgardy dla umysłów pros-
tych ograniczonych. Litujmy się 11 nad czło-
wiekiem któremu przyrodzenie 12 lub nie-
dostatek 13 nie dozwolili 14 oświecać. Zawsze
iesteśmy ciekawi widzieć wielkich ludzi, a na-
dewszystko 15 mądrych: korzystaymyż więc
z ich nauk. — Nie rozgłaszay 16 nigdy wad cudzych:
tym sobie ochraniasz 17 wiele przykrości. —
Nie mów, nie nigdy, tym bardziey 18 nie pisz w
poruszeniu gniewu: raz języka iest niena-
grodzony, a więcey ieszcze rys 19 pióra. — Nie
szukai zbyt surowo wad w ludziach znakomitych.

1 éviter 2 négliger 3 s'arroger 4 censure f 5 un coup
6 dépendre 7 un instant 8 arracher 9 misère f 10
avoir 11 plaindre 12 nature 13 fortune f 14 refuser
le moyen 15 particulièrement 16 publier 17 épar-
gner 18 ni 19 coup m.

Zadanie 81

Dokończenie

Nie mów o niewygodzie, proszę cię, nie mo-
żesz mi sprawić niewygody żadnym spo-
sobem. Miey 2 na chwilę cierpliwość zaraz
zadosyć uczynię 3 Mów daley 4 Taki swo-
jey, bo już tracę cierpliwość wiedzieć co
mnie mowią, szanoy Oyca i Matkę twoią,
iest to pierwsze przykazanie, w którym
masz obietnicę, to jest: żebyś był szczęśli-
wym i długo żył na swiecie 5 Używay 6
rozumu swego i poymuy, 7 że cię Bóg stwo-
rzył abyś go znał, iego miłował, i iemu
służył a tym sposobem 8 otrzymał 9 żywot
wieczny. Żyimy tak, iak gdyby każdy dzień
był naszym ostatnim, i bądźmy gotowi
zawsze oddać to Bogu, co nam tylko po-
życzył. Miey zawsze baczność 10 na przy-
szłe rzeczy. 11 Trzeba się chronić 12 krótkich
uciech, które przyczyniaią 13 długich żalów
1 incommodité f 2 avoir 3 satisfaire 4 poursui-
vre 5 sur la terre 6 faire usage 7 concevoir 8 mo-
yen 9 arriver 10 regarder 11 avenir 12 fuir
13 produire 14 douleur f.

Zadanie 582

Na używanie trybu łączącego.

Sprawuy się 1 tak, lub takim sposobem 2 żebyś
zasłużył na szacunek ludzi poczciwych. 3 On użył
4 bardzo przyzwoitych środków, 5 tak dalece, że
nie będzie miał nic do wyrzucenia, 6 jeżeli się
interes nie uda. Nie rozumiem, żeby mogła
bydź prawdziwa przyiaźń między osobami, któ-
re nie są cnotliwemi. Filip drugi rzekł do jedne-
go Konsyliarza Stanu: Oczekuię, żebyś we wszy-
stkich sprawach 7 wątpliwych, gdzie ja będę 8
strona, gdzie ja będę rozsądzać 9 stawał 10 zawsze
przeciwko mnie. Używay dobrze czasu twoiey
młodości, żebyś mógł w czasie 11 dopełniać chwa-
lebnie obowiązków twoiego stanu. Cyrus ma-
wiał, że nikt nie iest godny rządzenia, 12 ieżeli 13
nie iest lepszy od tych, którymi rządzi. Jakiegokol-
wiek urodzenia iesteś, iakieykolwiek godności
posiadasz, nie gardź nikim. Jeżeli będziesz czy-
tał historią, i ieżeli będziesz szukał Monarchy ró-
wnie ulubionego 14 iak prześladowanego 15, znay-
dziesz go w osobie Henryka IV. 15 persecuter.
1 se comporter 2 sorte 3 de bien 4 prendre 5 juste me-
sure 6 reprocher 7 attendre 8 affaires 9 décider 10
faire partie 11 un jour 12 commender 13 à moins 14 ~~chéri~~
favori

Zadanie 583

Dalszy ciąg

Epaminondas zraniony na potyczce Mantinejskiey, nie chciał dadź wyciągnąć[1] żelaza z rany[2] swoiey, póki nie odebrał wiadomości o zwycięstwie. Byliś się wyjedzie[3] na wieś, czyli się zamieszka w mieście, potrzeba się umieć zatrudnić użytecznie. Choćabym ci powiedział słowo – Rozumieszże iż można zostać[4] umiejętnym, nie ucząc się porządnie.[5] Niech mi nikt nie przechwala[6] wielkiego imienia iest ono bardzo małe; jeżeli ten który ie nosi, iest nieużyteczny krajowi.[7] Ktoż jest tak bezrozumny, który by miał[8] za pewną, chociażby był w kwiecie wieku, iż żyć będzie aż do wieczora? Roskosz[9] która się czuje obowiązując innych, jest iedynym dobrem naywyższym[10] które może podnieść człowieka nad niego samego. Człowiek nie mając przyiaciół, nie znayduje nikogo, na kim by mógł polegać[11] i od kogoby mógł spodziewać się pomocy.

1 arracher 2 plaie, f 3 qu'on aille 4 devenir 5 méthode, f 6 vanter 7 état, m 8 tenir 9 plaisir 10 obliger 10 suprême 11 compter 12 secours, m.

Zadanie 584

Dalszy ciąg

Naylepszą assystencyą 1 którą iaki krol 2 mieć może, jest to serce jego poddanych. — Nie wierzę, ażeby mogła bydź prawdziwa przyiaźń między dwiema osobami którzy nie są cnotliwemi — Moy oyciec chce koniecznie abym tam poszedł jutro. Oyciec WPana zezwala 3 abyś się uczył po francusku. Nie pozwolę nigdy 4 aby moy syn nabrał nałog palenia tytuniu. — Niech Niebo błogosławi twoym pracom. — Obyś 5 żył tak długo jak Matuzal. — Wątpię by otrzymał zezwolenie 6 swego oyca. — Szukam kogoś któryby mnie chciał 7 obowiązać którémubym mógł powierzyć me sprawy, któreby miał 8 staranie o moich interesach jak o swych własnych. Chociaż duma 9 jest występkiem, była jednak zasadą 10 wielu cnotliwych ludzi. — Nie jest człowiek 11 godnym rozkazywania, chiba 12 kiedy jest lepszym nad tych którym rozkazuie.

1 cortège, m 2 prince, m 3 consentir 4 souffrir 5 puisse 6 aveu, m 7 obliger 8 prendre 9 ambition, f 10 base, f 11 Cutyle 12 à moins que.

Zadanie 585

Dalszy ciąg

Trzeba wyiechać nim zaydzie 1 noc i nim się oziębi 2 Wiem to chociaż mi nie powiedziano. Nim co przedsięweźmiesz chwyć 3 się środków dobrych 4 tak abyś sobie nie nie miał do wyrzucenia, 5 jeżeli interes nie dopisze 6 Przynieście mi go iakikolwiek on jest. 7 każdy człowiek mający wychowanie zasługuie na względy, jakiekolwiek iest iego znaczenie 8 i majątek. Aczkolwiek są z temi ludźmi nie mogą się okazać 9 nieprzyiaciołmi cnoty. Jeżeli porzucisz 10 grę i jeżeli wyrzeczesz się wszystkich swych związków, odzyskasz przywiązanie 11 twego oyca. Jeżeli będziesz roztropnym i jeżeli dobrze zrobisz twoie ćwiczenia, poidziemy na spacer. Gdybym miał pieniądze a nie chciał ci ich dać, tobyś miał przyczynę gniewać się na mnie.

1 qu'il soit 2 fasse froid 3 prendre 4 juste 5 reproches 6 reussir 7 quelqu'il soit 8 rang, m 9 paraître 10 quittes 11 affection f 12 sujet

Zadanie 586.

dalszy ciąg

Jestem bardzo kontent z tego że przychodzi
z nami._ Jestem bardzo rad że już ozdrowiał.[1]
Szczęście dla że jest tak stary._ Czy myślisz, że
tworząc[2] rzeczpospolitą przezot,[4] Bóg nie chciał
nauczyć Królów aby rozkazywali z słodyczą
słodyczą z słodyczą, a poddanych, aby byli po-
słusznemi z miłością? _ Czy iest kto aby nie
czuł że nic tak nie zniża[3] pisarza iak staranie
które sobie zadaje kuś wyrażeniu rzeczy zwy-
czaynych i pospolitych sposobem osobliwym
i wielkim[6]._ To iest naywiększe szczęście, jakie
mogło nam się wydarzyć._ Czy znałeś kiedy ko-
go którego by pamiątka była szczęśliwszą?[7] Je-
żeli nie masz przyjaciół ~~nie~~ znaydziesz niko-
go w potrzebie któryby ci podał rękę wspierając
cię?[9] Day mi izbę w której bym mógł spocząć tro-
cho._ Jeżeli masz co takiego coby ci się podobało,
kupię to._ Zdaje się że się boisz. Jest sprawiedliwie
byśmy sobie uimowali[8] dla wsparcia nieszczęśli-
wych, i iest naszym obowiązkiem abyśmy im udzie-
lali[9] część z naszego zbytku _ " _ " _ 1 charmer 2 former
3 dégrader 4 peindre 5 nous 6 pompeux 7 décourable
8 refuser 9 faire part.

Zadanie 587

dalszy ciąg

Myślisz że, że chcę cię oszukać? Nie wiedziałem
byś był tak takotliwym. 1 Czy on myśli żeśmy
powinni prostować 2 jego zboczenia 3 Dono-
szę ci 4 to, byś mi potem nie miał co do wyrzu-
cenia. Nic nie zrobię z tego dziecka, chyba że go
ostrzey trzymać będę. Dobrzem przewidział
że będzie deszcz nim przybędziemy. Jest zawsze
dobrze mieć pieniędzy zbywających 5 w przy-
padku gdy się zdarzy dobre kupno 6. Jest to czło-
wiek w świecie naydziwniejszy 7 chociaż z
resztą ma naylepsze przymioty. Dano mi
przewodnika, bym nie zabłądził 8. Będę czytał
póki nie powrócisz. Zostań tu póki nie przyj-
dzie. Nie jestże to moc Bogów! choćbyś był
w głębi 9 przepaści, ręka Jowisza mogłaby cię
z nich wydobyć; choćbyś był na Olympie, pa-
trząc na gwiazdy 10 pod twemi, Jowisz mógłby
cię zanurzyć 11 w głębi przepaści lub pogrążyć 12
w płomieniach 13 czarnego Tartaru.

1 chatouilleux 2 reparer 3 sottise f 4 prevenir 5 de-
vant soi 6 bon marché m 7 bizarre 8 au fond 9 é-
garer 10 astre f 11 plonger 12 precipiter 13 flamme

Zadanie 588

dalszy ciąg

Rozkosze nie są dość 1 stałe aby się im całkiem
oddawać, trzeba tylko ich lekko używać 2. Ku-
piłam jeszcze kilka wiosek 3, tak że rozszerzyłam
moie przechadzki 4 chociasz 5 mnie to nie wie-
le kosztowało. Bardzo jestem rada 6 że potwier-
dzasz związek 7 P. Grignan. Smaczną ostrzega
że ja mówię tyle dobrego o moiey corce, i mó-
wiąc ci prawdę, jaką kolwiek mam opinią
o niey; nie spodziewam się wcale by ona była
skrupulatną 8 we wszystkich rzeczach, tak 9 jak
jest. Cieszę się że ś wyzdrowiała, 10 dla miłości
twoiey i dla miłości iego. Chciałam się zało-
żyć, chociaż tu wszystko oddychało weselem,
że się to nie skończy. Rozpływam się 11 we łzach
czytając twoie listy, zdaie mi się że moie serce
chce rozpęknąć się 12 na dwoie 13. Czy znaydujesz
zawsze że Rodan nie iest tylko wodą? Pani Jan-
nel Kazała mnie prosić abym nie odiechała po-
kiby 14 się ze mną nie widziała.

1 approfondir 2 effleurer 3 terre, 4 promenoir, 5
sans que 6 aise 7 croire 8 exact 9 au point où 10 re-
tablie 11 fondre 12 se fendre 13 par la moitié 14 que

Zadanie 589

dalszy ciąg

Lubo czekałam na Panią[1] śmielszej[2] dziś, nada-
remnie[3] na nię patrzałam, nie mogłam po-
znać by to ona była – Będę zadowolniona nim
trzy dni upłyną – Bardzo jestem kontenta
że P. de Grignan dobrze mówił[2] Bardzo je-
stem rada że jeszcze jesteś płocha[3] umarła
bym: boiaźni abyś nie zawsze była Panią
Ochmistrzynią[4] Bardzo mi przykro że zgu-
biła moje papiery – Dziwię się[5] że słabo se[?] P.
Grignan dobrze pisała[6] tak[7] jak mi to do-
nosisz. Cieszę się że ten mały Hrabia wyzdro-
wiał – Szkoda[8] że nie doznajesz setney części
tego cośmy tu cierpieli od miesiąca. Mówią
także, że Teobar, czyli to ona[9] zasłużyła lub
nie zasłużyła[10] na to postanowienie, [11] byłby
bardzo rad mieć ją za żonę. Ah Boże, moia
kochana, czy podobna byś ty mogła wierzyć
że świat nie pochwala, abyś mnie odwiedziła,
i by było rzeczą dziwną abyś porzucić mogła
Pana Grinian na chwilę? – mage[?] 9 voil que
Jarois beau[2] harangues[3] folle[4] gouvernante
s'admirer[6] prospérer[7] au point que[8] c'est dom[...]

Żądanie 590.

dalszy ciąg

Lubo ten list nie odchodzi 1 aż we środę, nie mogę na sobie przewieść 2 abym go dziś nie zaczęła, dla doniesienia ci że X. Rochefoucault umarł tey nocy. W jakimkolwiek towarzystwie się żyie, można w nim postrzedź 3 że prawie wszyscy ludzie maią swoie myśli i swe zdania 4 właściwe 5. Nie należy myśleć 6 by trzeba tyle rzeczy ku napełnieniu i naszego czasu i naszego rozumu. Wyrazy acz kolwiek są ustalone, 7 jest niepodobna by nie zaszła iaka zmiana w ich używaniu. Nie masz żadney osoby tak upośledzoney 8 od przyrodzenia, któraby nie mogła znaleźć w porządku świata mieysce stosowne 9 do ust swego rozumu i swego ciała. Jeżeli nim ubieżymy 10 pięćdziesiąt mil tym sposobem jakim ią wymyśliłem, 11 Zofia nie będzie zapomniana, musi tedy być że ja nie iestem wcale wdzięcznym.

1 partir 2 je ne pouvait m'empêcher 3 Remarques 4 jugement, 5 à part 6 s'imaginer 7 fixé 8 disgracié 9 proportionné 10 faire 11 imaginer.

Zadanie 591

Dokończenie

Lubże Emil iest bardzo mało ciekawym,
bo z tylu wiadomościami elementarne-
mi, iest trudną by nie był zachęconym 1 do
nabywania ich coraz więcey. Śmierć Sokra-
tesa filozofuiącego spokoynie z swemi przyia-
ciołmi, jest nayslodsza jako tylko można
żądać. Arystydes był sprawiedliwym
nim Sokrates powiedział co to jest sprawie-
dliwość; Leonidas umarł za swóy kray, nim
Sokrates postanowił obowiązek 3 kocha-
nia Oyczyzny; Sparta była umiarkowa-
ną 4 nim Sokrates chwalił umiarkowa-
nie; nim określił 5 Grecya obfitowała
6 w mężów cnotliwych. Acżkolwiek bo-
lesna 7 ta strata była dla nas, nie uczyni-
ła jednak żadney zmiany w naszych in-
teresach, ani w naszym stanie. Zdawał
się myśleć 8 nad czymci nadzwyczay-
nim, a ja nie mogłem pomiarkować. 9

1 tentés 2 faire un devoir 4 sobre 5 définir
6 abonder 7 douloureux 8 méditer 9 démêler

Zadanie §92.

Na Imiesłowy osobliwie czasu teraźnieyszego i przeszłego.

Widzieć było ze wszystkich stron kobiety drżące od strachu 1 starców zgarbionych, i małe dzieci ze łzami w oczach umykające 2 pieszo do miast. Znam oyca który kocha swego syna i matkę, która kocha swoią córkę. Widziałem wieśniaka buduiącego swe domy i wieśniaczki zbieraiące 3 kwiaty. Stada wołów ryczących i owiec beczących przybywały porzucaiąc buyne 4 pastwiska, i nie mogąc znaleźć dosyć stayen, aby stać mogły 5 pod dachem. Osoby przestaiące 6 na wszystkim, nie są ciężarem 7 ani sobie, ani drugim. Widziałem ubogą kobietę dzieląca między swoie dzieci resztę chleba, który dostała była od ludzi miłosiernych 7 Skąpcy są naypodleysi 8 z samolubów, 9 nie obowiązuią nikogo.

1 tremblant 2 retirer 3 recueillir 4 gras 5 pouvoir être mis 6 s'accommoder 7 à charge 7 compatissant 8 méprisable 9 égoïste

Zadanie 593

Dalszy ciąg

Miarkował 1 iż ludzie swawolni 2 wśród 3 pomyślności są zawsze słabi i boiaźliwi 4 w przeciwnościach 5 zaraz im się głowa zawraca iak tylko władza nieokreślona z rąk im wypada. 6 Widzą ich go tak czołgaiącym, ile byli dumnymi, a to w okamgnieniu że przechodzą z iedney ostateczności do drugiey. — Te Damy zdawały mi się bardzo grzeczne. 7 — Ten wielki minister dawał równą baczność na wszystkie sprawy, działaiąc, oraz, 8 z równą żywością w różnych częściach Europy. — Dworzanie przenosząc 9 swoię korzyść osobistą 10 nad dobro powszechne, nie daią tylko rady interessowne. Używa się 11 częstokroć spokoyności serca, przez opanowanie 12 swych namiętności. — Widziałem cię gdyś czytał historyą Francuzką. —

1 comptez 2 insolent 3 pendant 4 tremblant 5 disgrace 6 échapez 7 accommodant 8 tout à la fois 9 préferez 10 particulier 11 jouir 12 métrisant.

Zadanie 594

Dalszy ciąg

Cutem żem był w niewoli; alem się starał
nie myśleć więcey o tem, rozpaczaiąc zapo-
bieżdź temu. Mentor widząc, iż Telemak nie
mogł oprzeć się natarczywości swoiego zapa-
łu, ułożył sztukę przyiemną, 4 na wyrwanie
5go z tak wielkiego niebezpieczeństwa. [To iest] Dzie-
ląc sąsiedzkiey, monarcha łagodzi 6 ostrość wła-
dzy. 7 Rachuiąc iak rachuię, nie omylę się.
Daiąc co daiemy, daiemy więcey niż wszy-
scy inni. Robiąc tak, mnie mało dobrze ro-
bić. Odbieraiąc tyle, odbierały więcej niż
im się należało 8 Wiedząc o tem pierwszy iak
my, powinien by był nas przestrzedz. Bę-
dąc tak długo w tem mieyscu, dziwno że ś. W. Pan tak
mało zarobił. Dowiedziawszy się z ukon-
tentowaniem, że ś. W. Pan wygrał swoię spra-
wę 9 mam honor ieymu winszować. 9 cause
tenuste 2 à la violence 3 concevoir 4 plein d'a-
dresse 5 délivrer 6 tempérer 7 pouvoir 8 prévenir

Zadanie 95

Dalszy ciąg

Był łagodny, słodki, spokoyny, cierpliwy, zawsze gotów słuchać drugich, i ich rady korzystać, lecz czynny, przezorny 1 baczny na potrzeby nayrozleglejsze, urządzając wszystko przyzwoicie 2 niczem niezakłócony, 3 inne mięszających 4 innych, wymawiający błędy, poprawiający uchybienia, 5 zapobiegający 6 trudnościom, od nikogo nigdy nadto niewymagający, wpaiał we wszystkich swobodę 7 i zaufanie. Zrobiwszy to, zrobili wszystko. Zacząwszy tak rano, dziwno że wcześnie skończyli. Otrzymawszy tak wiele nie macie przyczyny żalenia się. Znalazłem twoich braci iedzących i piiących swobodnie, 8 Wasze siostry, ze szklanką w ręku, śpiewali piosnki do picia. Prusacy napadłszy na fortyfikacie Amsterdamskie, stali się ich wkrótce panami

1 prevoyant 2 à propos 3,4 embarasser 5 mécontentement 6 reparer 7 liberté 8 à leur aise.

Zadanie 596

Dalszy ciąg

Często na morskim rozciągniony brzegu, kwiatiak bez zmysłow 1 często po gęstych kniejach wylewając rzewne łzy i wydawaiąc kryki na kształt lwa ryczącego, wynurzał 2 swe żale. Twoia przyiaciołka dowiedziawszy się o czynności, uwiadczyła się 3 za Wpana. Jest to powabny człowiek 4. Jest to kobieta żartobliwa. Mówią że francuzi są zmienni 5. Te panie maią ięzyki bardzo złorzeczące. 6 Ta młodzieńczka która była zrodzona, mimo małżeństwa, nieznaiąc ani oyca, ani matki żyła w zwiąsku 6 bez granic. Cezar chcąc podbić Gaulów, starał się 7 aby zarobił sobie zaufanie swoich żołnierzy. Ludwika spuściwszyła oczy; 8 a powiązawszy postać 9 pogardliwe, zachowała nayposępniey. że 10 milczenie (?) Damy naszych rodziców będąc sąsiedzkie, mieliśmy zdarzenie widzieć się co dzień.

1 immobile 2 découvrir 3 charmant 4 déclarer 5 médisant 6 licence 7 s'attacher 8 baver 9 air 10 morne

Zadanie 597

Dalszy ciąg

Kochaiąc swych bliźnych, trzeba im być po-
żytecznym. Basia iest tak śmiesząca że mnie
zachwyciła 1. Znalazłem iedząc rzeczy, które mi
obrzydzenie sprawiło. 2 Podbudzaiąc 3 miłość
własną dzieci, nay lepiey się z tąd korzysta. 4
Widziałem rzemieślnika iedzącego chleb su-
chy i piiącego wodę. Zastałem moię siostrę
szyiącą czypek. Wielka armia składa się 5 z
trzech kroć 6 boiowników. 7 Widziałem ią
w iedney bytwie walczącą z męstwem nieu-
straszonym. 8 Ależ widziemy ludzi którzy zna-
iąc wartość czasu, przepędzaią życie swoie
w prożnowaniu. — Karol wszedł do pokoju
oyca swego; przybliżył się, kłaniaiąc mu się
o trzy kroki od iego stołu; a nakłoniwszy mu
się z uszanowaniem, zaczął swoię mowę.

1 charmer 2 fait répugner 3 piquer 4 qu'on en
tire le meilleur parti 5 est de 6 cent mille 7 com-
batant 8 intrepide

Zadanie 598.

Dalszy ciąg

Ah co za uciecha! rzekł młody Paulin do
swego Oyca, podskoczywszy z radości. Oy-
ciec oznaymił 3 umieraiąc, iż zapisze swoy
majątek, swoim dzieciom. — Król przechodząc
przez miasteczko, kilku deputowanych przy-
szło go przywitać 4 — Henryk, kładąc się spać
włożył książkę pod poduszkę 5 aby się lepiey
nauczył swoiey lekcyi. — Oyciec nadszedł 7 sam
i był bardzo niespokojny 6 widząc go w łóż-
ku, przybliżył się do niego nawiąc. Wrócił
pełen radości wołając z daleka: O to masz 7
dobry starcze! oto iest chleb. — Kobiety drżące
na widok niebezpieczeństwa okazują 8 często-
kroć więcey odwagi niż mężczyzna, który
kiedy mu się potrzeba zastawić 9 że które się
zawsze powiększa.

faire une gambade 3 déclarer 4 complimen-
ter 5 chevet 6 inquiet 7 tiens 8 déceler 9 fai-
re tête.

Zadanie 599

Dalszy ciąg

Pan N. zlitował się nad swoim synem, dał mu znak aby się do niego przybliżył, a uściskawszy go czule, rzekł do niego. — Wstawszy o godzinie drugiej, wyjechałem ze świtem z domu. — Miasto zostawszy zdobyte i poddane rabunku, żołnierz uczynił tam wielką zdobycz.1 Poeta angielski wyjechał z tąd bywszy przywołany od rządu. Śpiewał przygrywając sobie2 na harfie, romans powszechny3 z wyrażeniem tak czułym i żywym, że nam łzy stały w oczach. Odjechał płacząc rzewnie. — Mirtyl przyprowadziwszy z pola swoje trzodę, poszedł jednego wieczora przechadzać się po łące bliskiej. — Oni mieli króla z familii obcej4 który chcąc poprawić złość ich umysłu,5 zbytni się obchodził 6 ostro.

1 butin 2 accompagner 3 populaire 4 origine étrangère 5 de leur naturel 6 traiter

Zadanie 600.

Dalszy ciąg

Przechodząc 1 iednego dnia łąkę ozdobio-
ną kwiatami, i którą skrapiał mały stru-
myk, spostrzegł pod cieniem wiązu 2 młode-
go Pasterza graiącego na piszczałce 3 przy swo-
iey trzodzie, która się pasła. — Ja widzę dobrze
rzekł Monarcha, obracaiąc się na stronę swe-
go konfidenta, że natura wcale nie mniey piękna
i podobna się nie mniey w nayniższych wa-
runkach życia, iak w stanach 4 naywyższych. —
Źrodła wychodziło burząc się 5 z pod 6 grobu o-
toczonego powoiem 7 werbiną i bluszczem 8
One są piękne 9 to bie mowię, nie widziałem
wszcze piękniejszych 10 — Mówiąc te słowa, zo-
baczyłem z daleka, pod drzewami, że się ktoś
zbliżał ku nam. — Te zabawy wieyskie nie maią
chwały 11 twoich są przynaymniey bardzo
niewinne. — „pant 9 charmant 10 brillant 11 [illegible].
1 Traverser 2 ormeau 3 flûte 4 rang 5 bouil-
lonnant 6 du pied 7 chèvre-feuille 8 lierre ram-"

Zadanie 601.

Dalszy ciąg

Będąc przyzwyczajonymi żyć z sobą nie-
liśmy wiele trudności, rozłączyć się. – Moi brat
będąc chory, nie może pisać do W. Pana własną
ręką. – Moja matka będąc bardzo kontentą
z mojej siostry, zrobiła jej piękny podarunek.
Gdy mój kum dziś odjeżdża, nie mogę iść na
przechadzkę. – Moi brat powracając jutro,
sam tę rzecz ułatwi 1. Ponieważ te książki
moie dzieci bardzo cieszą, więc je dla nich ku-
pię. – Ludzie podlegając 2 śmierci, powinni
się wcześnie na nią przygotować. – Nie mo-
gę pójść do W. Pana ponieważ mnie mo-
ia kuma przyiedzeniu zatrzymuje 3. – Nie
mogę z W. Panem iść na przechadzkę ma-
jąc zatrudnienia 4 które mi przeszkadza-
ją. – Mój pryncypał będąc nieprzytomnym
nie może na list W. Pana odpowiedzieć wła-
snoręcznie. –

1 arranger 2 soumettre 3 retenir 4 occupation.

Zadanie 602

Dalszy ciąg

Jego matka się sądząc bardzo szczęśliwą że się go pozbywa, i chciała go widzieć przed jego odjazdem, i jego ściskając mu dała kilka łez. — Miano się już (do użycia przyzwoitych sposobów) gdy Pani jego Matka, która nie oszczędzała lepiey swey reszty do niego pisała prosząc go o pieniądze. — Moja Matka będąc sama w domu, nie mogła przyiść tego dnia. — Spodkałem oyca Wilana, idącego do swego ogrodu. — Widzieliśmy konia wlekącego swego jezdca. Kobieta, bojąca się Boga, kochająca męża, i troskliwie starająca się o rodzinę bywa od wszystkich szacowana którzy ią znają. — Człowiek jak on, liczną rodziną obciążony, i ledwie to, co mu iest koniecznym zarabiający nie powinienby się iak tylko w przyzwoitych mieyscach znaydować. —

Débarassez le détail aux expédien, Crésers restraindre soigneusement famille

Zadanie 603

Dalszy ciąg

Widziałem iego dzieci, za nim bieżące i chleba
od niego żądaiące. Odwiodłem 1 mego brata
od tego przedsięwzięcia pokazuiąc mu, że się
na naywiększe niebezpieczeństwo wystawia.
Nie w poddawaniu się 2 namiętnościom ży-
iemy szczęśliwie ale w ich pokonywaniu 3
Zasmucamy naszych rodziców szydzeniem
4 z ich oycowskich napomnień. 5 Wielu oy-
ców umiera, odpuszczaiąc swoim wyrod-
nym 6 synom i błogosławiąc ie. Uczynić
ich użycie, które odmieniając tylko naturę
nie zmnieyszyłoby ich wartości. Powraca-
iąc się z pola Peryn znaydował żonę,
która wychodziła naprzeciw niemu, i okazy-
wała 7 mu swoie dzieci. Oczekując spoczyn-
ku, podaję im ochłodzenia. —

1 détourner 2 se livrer 3 dompter 4 mépris de
5 exhortation 6 enfant dénaturé 7 présen-
ter. —

Zadanie 604

Dalszy ciąg

Rzymianie opanowawszy 1 Wielką Brytanią, opuścili ją później i wystawili ją na najazdy 2 Sassów. — Hollandya opierała się 3 woyskom francuskim przerywaiąc 4 groble, które ubezpieczały 5 kray od wylewów 6 szkodliwych oceanu. — Karol wielki ścigaiąc Saksonów przybył do Danii. Sycylia była zdobytą przez Sarracenów, którzy byli wygnani przez Normandów, pod dowodztwem synow Tankreda. — Ferdynand IV gdy się oświadczył 7 przeciwko Francyi, był wygnany z Neapolu. — Nieprzestawał 8 przez wiele lat Napoleon, zasługiwać na $\overset{\text{estime}}{\text{poważenie}}$ 9 narodu, albowiem $\overset{\text{relever}}{\text{wzniósł}}$ 10 ołtarze, dał księgę ustaw uważaną za dzieło mistrzowskie rozumu, prowadził woyska do nowych zwycięstw. — Ludwik XVI wstępuiąc na tron, okazał $\overset{\text{dispositions}}{\text{usposobienia}}$ 11 zwiastujące 12 pomyślności 13.

1 promettre
1 s'emparer 2 incursion 3 [illegible] 4 percer 5 submerger 6 empêcher 7 déclarer 8 continuer

Zadanie 605

Dalszy ciąg

Umysł czołgaiący się, nigdy nie doydzie do szczy-
tności 1. Osoba obowiązująca, stara się wszyst-
kim kochać. Zastaliśmy matkę umieraią-
cą; lecz córki były bardzo zdrowe. Wyleczono
iednego Monarchę z wnętrz zastarzałych 2
daiąc mu zażywać codzień dwie łyżeczki wi-
na hiszpańskiego. Spotkałem go idącego al-
bo gdy szedł na wieś. Widziałem twoię siostrę
idącą do miasta. Komedya poprawia oby-
czaie żartuiąc 3. Widzisz tego człowieka któ-
ry robi zawsze nowe zamiary, a nie dokonywa z nich
żadnego. Było w tym zamieszaniu 4 wie-
le łupiestwa, 5 lud zrabował kilka domów
należących do senatorów. Przybliżaiąc
się do miasta stołecznego, czułem się ude-
rzonym wrażeniem smutnym, któregom
nigdy nie doznał wprzody.

1 sublime 2 invétéré 3 ruse 4 tumulte 5 bri-
gandage.

Zadanie 606

Dalszy ciąg

Widziałem trzody błąkaiące się pasące — Ludzie błąkaiący wzbudzaią sprawiedliwą nieufność[1] — Wody bieżące do morza nikną w nim — Wody bieżące są daleko zdrowsze niż wody ze stawów — Kobiety zależące od kaprysu męża dziwacznego, są bardzo nieszczęśliwe — Trzeba wyznać że w ogólności kobiety są zależące — Odważni dzicy byli przyprowadzeni żywi — Widzieliśmy ich żyiących w doskonałey zgodzie[2] — Widziałem te damy znoszące[3] zimno z wielką odwagą — One nie są znoszące kiedy kto chce z nich żartować. Znaleźliśmy tę pasterkę śpiącą mocno na brzegach Tybru. Woda stojąca[4] nie może się równać do wody która się zmienia bez ustanku — Spotkaliśmy te damy idące do lasu, bieraiące poziomki w swoie torbeczki — Twoie córki są daleko więcey biegaiące niż mniemałem. —

1 fantasque 2 union 3 endurer 4 dormant.

Zadanie 607

Dokończenie

Zwiedziliśmy 1 Paryż i miasteczka otaczające to wielkie miasto. Widziałem Lugdun i miasta otaczające. Widziałem ich cierpiących, nieużalając się na nieszczęścia niesłychane 2. — Jego gorliwość pobożna 3 zwiedzała mieszkania cierpiących. — Trzymałem w ręku suknią podobną do sukni, którą dał kiedyś swemu synowi. — Pismo jest obrazem głosu: im więcej jest podobnem, tem jest lepszym. — Ileż tu widzieliśmy obywateli obłąkanych 4 płaczących nad swemi błędami! Od śmierci ich ojca, zdybano 5 ich często płaczących. — W świetnych Francyi powodzeniach 6 nastąpiły wielkie klęski 7. — Bolesław czując się bliskiej śmierci, nakazał zjazd 8 do Gniezna i ogłosił syna Mieczysława następcą tronu. —

1 visiter 2 inouï 3 vieux 4 égaré 5 surprendre 6 revers éclatant 7 succès 8 il convoqua les états. —

Zadanie 608

Na Ámiéstowy

Rzym bywszy dobyty 1 od Gallow, został zrabowany 2 i obrocony 3 w popiół. Geografia i Chronologia będąc dwiema oczami Historyi, aby się dobrze uczyć teyże 4 potrzeba bydź prowadzonym 5 od tamtych. — Bądźmy przewiadczeni 6 że czytaiąc z rozwagą 7 wydoskonalimy 8 sobie rozum. Piękne rzeczy potrzebuią, aby były dobrze pisane, iak kamienie drogie, aby były dobrze osadzone. 9 Powinniśmy się przykładać, abyśmy złe i dobre przymióty, w którycheśmy się urodzili odkrywali, 10 a skoro śmy ie poznać mogli, musiemy się starać 11 dobre zmocnić a złe poprawić. Twoje siostry przyiechały, i przyszły nam oddać wizytę. Złe nowiny zawsze się rozchodzą 12 prędzey, niżeli dobre. Wiele Państw Europeiskich utworzyło się z rozwalin 13 Cesarstwa Rzymskiego. — „ — 6 persuadés 7 reflexions 8 1 prendre 2 saccagés 3 reduire 4 celle-ci 5 celles-là 8 formés 9 enchasser 10 découvrir 11 travailler 12 répandre.

Zadanie bog

Dalszy ciąg

Zuzanna pokazała się niewinną tey zbrodni, o którą była oskarżona. Twoie siostry przechadzały się po plantaciach, o godzinie szostey po południu. Sława, którą nasi przodkowie nam zostawili, iest dziedzictwo, którego sama zasługa może nam dać posiadanie. Nauka nas oswobadzał od błędów, w których przesądy 2 złego wychowania nas pogrążyły. 3 Ależ nieprzyiacielnie zwyciężył będąc w Egypcie? Ależ kraiów 4 nie przebiegł? Nierządy, 5 które zalały ziemię, skoro się 6 potomstwo 7 Seta rozmnożyło z potomstwem Kaima, daią widzieć, co może zły przykład. Nie potrzeba nigdy przechodzić od iedney rzeczy do nastepuiącey, nie zrozumiawszy iasno 8 tey która ią poprzedza, i nie uczyniwszy ią sobie łatwą. 9 familiere.

1 affranchir 2 préjugé 3 plonger 4 état, mu. 5 déréglement 6 après que race 8 distinctement

Zadanie 610

Dalszy ciąg

Pióra, o które mnie prosił, dałem mu je bez trudności. Jest daleko więcey medalów bitych na cześć Monarchów, którzy reperowali budowy publiczne, niżeli na cześć tych, którzy nastawiali z nowych. Póki się mamy dobrze, bądźmy takiemi iakiśmy postanowili zostać, kiedyśmy byli chorymi. Potrzeba dla postępowania w nauce umieiętności, nigdy nie zbaczać z dobrey drogi, która się zaczęła iść. Demetryusz Falergiyski dowiedziawszy się, że Ateńczykowie obalili iego posągi; Oni, rzekł on, nie obalili cnoty, która mi ie kazała wystawić. Woyska Karola VII niebyłyby przeszkodziły dobyciu Aurelianu, gdyby się nie były pozwoliły sprawadzić iedney młodey panience.

Wincel de fonder [6] 3 proposé de devenir 4 [a] répartir 5 laisser.

Zadanie 611.

Dalszy ciąg

Nie daymy przechodzić dniom bez przykładania się do umiejętności, której się postanowiliśmy uczyć. — Znam tę kantatę, słyszałem ią spiewaną na teatrze Warszawskim. Te komedie zdają mi się dobrze bydź, widziałem ie grane w dzień imienin mego stryia. — Kochałeś twego bliźniego, jeżeliś mu czynił wszystkie przysługi, któreś mógł, któreś był powinien. On miał ode dworu wszystkie łaski, których chciał. — Tytus, Trajan, Antonin, Marek Aureliusz, byli nazwani roskoszą narodu ludzkiego, bo nie używali swojej władzy, tylko na czynienie dobrze drugim. — Wielkie upały, które były tego roku, nabawiły z wiele chorob. — Otóż tedy powróciliśmy do domu bardzo zmęczeni. — Wszystkie prawa są stale zachowywane od ludu. Zdawali się wzruszeni 3.

rendre z causer Battendrir

Zadanie 612

Dalszy ciąg

Kiedy prawdziwa zasługa iest wynagrodzona przez Monarchę 1, cnota iest zawsze szacowana przez wszystkich. — Jego matka umarła po kilkodniowej chorobie ze zgryzoty. — Jego siostra przyszła do mnie, i powiedziała mi, że twoja matka przyiechała. — Ta wielka armia już ruszyła, 2 gdy dwa ostatnie półki 3 przybyły. — Gdybyśmy byli późniey wyszli, bylibyśmy nieomylnie 4 wpadli w tę przepaść. — Waleczność, którą okazał w tym krwawym boiu, 5 napełniła nas naywiększym szacunkiem dla ciebie. — Oto są kwiaty, które ja sam chodowałem, 6 zerwałem ie przy weyściu zorzy. — Oto są listy które on do niego pisał, ieżeli Wan chcesz możesz ie przeczytać. — To ta sama niewiasta którą spotkał dziś rano, wychodząc z kościoła.

1 souverain 2 partir 3 régiment 4 infailliblement 5 combat 6 cultiver.

Zadanie 613

Dalszy ciąg

Dobroć którą miał dla mnie nie zakończy się jak z życiem. — Postanowienie które on uczynił, nie powezmie swojego skutku. Te nowiny rozszerzyły się po całym mieście. — Pióro które on zatemperował jest za grube, nie mogę nim pisać. — Konie które sprzedałem memu bratu, były ukradzione tey nocy. — Pióra które kupiłem są naylepsze w całym mieście. — Jakie płótno kupił? — Czy wiesz iakie książki kupił? — Nie wiem iakie towary sprzedał. — Czy wiesz jaką sobie obrał chustkę? — Widziałem ią przechodzącą koło moich okien. — Widziałem ich wychodzących z domu bardzo wcześnie. — Oto jest, rzekła mi, ten dentysta który mnie oszukał, iuż rok temu. — Jak to, moia córko, nie widziałem cię tam dziś rano, możesz się tego zaprzeć? — Moja matka była dziś u mego Nauczyciela, i zaprosiła nas na obiad na jutro. — To on to, rzekły mi one, co nas o tem uwiadomił. /

/ pierwnia.

Zadanie 614.

Dalszy ciąg

Jakiż jest córko, byłabyś pożałowała[1] żeś tam była. Ona się ufryzowała o szóstey godzinie wieczor. Moj brat omylił się w rachunku[2] nie należy się[3] tyle Wpanu. Moja siostra omyliła się, zatem musi go przeprosić. Ta niewiasta śmiała się[4] z tego nieszczęśliwego. Twoi bracia milczeli w tej mierze. Środki których mu radziłeś się chwycić,[5] są bardzo użyteczne. Książki któreś mi rozkazał odesłać, były wieczone[6] dziś rano. Prawidła którem zaczął wyjaśniać[7] jest nieco trudne. Wyświadczyłeś[8] mu wszelkie przysługi któreś mógł. Noc podczas której spali na wsi, była im nieszczęsna.[9] Niesnaski[10] które były we Francyi, były dla tego ludu nie do zniesienia. Zdarzyła się sposobność dać ci tego mały dowód.[11]

1 repentir 2 mécompter 3 revenir 4 se moquer 5 prendre 6 remettre 7 expliquer 8 rendre 9 funeste 10 dissention 11 preuve.

Zadanie 615

Na Imiesłow nieodmienny.

Zatemperowałem pióro, iak o 1 naiduie się. Uczyniłem 1 postanowienie odiechać dziś rano o szostej godzinie. Przymuszono 2 żołnierzy marszerować. — Ta Dama uczyła moią siostrę. — Ta Dama uczyła wszystkie te panny rysować. — Lukrecia sobie zadała 3 śmierć, i uwieczniła swoje imie. — Już dawno zostało zbudowano to miasto. — Na polach to, Haller i Gesner ułożyli te piękne poezye, które unie 7 śmiertelniły ich imiona. — Miano tysiące dobroci dla mnie, w tym domie. — Rzym wsławił 4 swoie imie, narodom sąsiedzkim. — Handel uczynił to miasto kwitnące. — Głod uczynił nieprzyiaciół panami twierdzy. 5 — Czytałem list W Pana, i przeczytawszy list przyiaciela W Pana, posłałem ieden i drugi siostrze W Pana. — Lecz ta edukacia kosztowała nie iedne cierpienia 6 i czuwania 7

1 prendre 2 contraindre 3 donner 4 rendre redoutable 5 placer 6 tourmenter 7 veiller.

Zadanie 616.

Na Imiesłowa odmienne

Pióro którem zatemperował, nie iest do moiey ręki. Postanowienie które ja uczyniłem, przyszło do swego skutku. Żołnierze których przymuszono marszerować, opuszczą jutro miasto. Czy ta Dama ią uczyła? 1 Panny które ta dama uczyła, wiele skorzystały? 2 Lukrecya uwieczniła się 3 przez śmierć, którą sobie zadała. Pierwsze miasta, które budowano, nie były tak piękne. Czy znasz WPanie przyiemne poezie które Haller i Gesner ułożyli i ie uwiecznili. Łaski które miano dla mnie w tym domie, są wyryte w moiey pamięci. Rzym które zdobycia uczyniły strasznym 4 Nieprzyiaciele, których głód uczynił panami twierdzy odeszli. To miasto, które handel uczynił kwitnącym, spaliło się. Nie mam więcey listu WPana; czytałem go, i przeczytawszy, odesłałem go siostrze WPana. Smutne czuwania i trudy, które cię to kosztowało. 5 concevoir.

1 instruire 2 profiter 3 immortaliser 4 redoutable

Zadanie 617.

Na 8miestow niêodmiênny

To zapytanie kosztowało cię wiele trudów. Ta wayna kosztowała summy znaczne. — Chleb wart był 1 do dwudziestu czterech kraycarów. — Ten interes wazył 2 ci, wszystkie te korzyści. — Panna N. przedsięwzięła sobie 3 przeyść się 4 dziś wieczor. — Ten młodzieniec dawał sobie pochwały: styszatem te pochwały. — Brat skaliczył swoią siostrę, a ta skaliczyła swoią przyiaciółkę. — To iest siostra W. Pana, którą uwiadomiłem o tem siostrę W. Pana. — Język łaciński iest teraz dokładnie 5 znany tylko od mało uczonych. — Ci Panowie oddali sobie sprawiedliwość, oddali sprawiedliwość swoim przyiacielom. — Te Damy przyzwoiły się do wielu 6 zgryzot. — Moie siostry ułożyły sobie 7 plan do spaceru, podobało im się 8 nawiść. — Amazonki nabyły sobie chwały. —

1 valoir 2 valu 3 se proposer 4 unt partie de 5 parfaitement 6 se sont préparé 7 bien 7 se sont fait 8 elles se sont si bien plu.

Zadanie 618

Na Imiesłów odmienny.

Czyliż wystawiasz sobie trudność którymi kosztował 1. — Summy ile ta woyna kosztowała, są nieźliczone 1. — Zarobki 2 ile ten handel mi popłacał 3. — Takie są korzyści ile ta wyprawa 4 mnie ważyła. — Czy wiesz jakie środki chwyciła się 5. — Czyliż słyszał pochwały które sobie dawał 5. słyszałem je. — Twoi brat skaleczył się, twoia siostra skaleczyła się, iey kuzyn skaleczył ią także. — Sprawiedliwość całą sobie oddali ci panowie; sprawiedliwość całą oddali swoim przyjaciołom, zwabiaś im wszelkie pochwały. — To iest siostra W. Pana, którą o tem uwiadomiłem. Język łaciński, którym mówił Wirgiliusz i Cyceron, iest teraz dokładnie znany tylko od mało uczonych. — Te panie zaymowały się 6 Losem tych nieszczęśliwych. — Moie siostry zrobiły się kupcowe mody, dobrze się bawiły w mieście. — Amazonki okryły się chwałę które sobie zjednały. Sattirer 6 interesser.

1 incalculable 2 bénéfice 3 valoir 4 entreprise

Zadanie 619

Dalszy ciąg

Wszyscy ci Panowie takto pochwality, że rzecz była postanowiona i rozgłoszona, 1 zimia się o tem dowiedziałem. 2 Jestem tem mocniej strapiona, nie będę miała żadney chwili spokoiności przez całą tę podróż. Ledwiem z tego nie umarła. Powróciłam 3 różcze do niey dwa razy: ona iest bardzo strapiona, i uważała mnie 4 iako osobę, która czuła iey dolegliwości, 5 nie omyliła się. Znalazłam w tej okoliczności uczucia, których się wcale nie ma dla osób tak wielkiego znaczenia. 6 Zdaje mi się przynaymniey, żeś stracyła dzięki Bogu za to, że cię uratował. 7 Twoja przyiaciółka żali się 8 rzcze codziennie, że ją tu zatrzymano, i nie żartem powiada, że iest rzeczą okrutną, iż ią odłączono od ciebie. 1 ependre 2 savoir 3 reveuir 4 traiter 5 douleur 6 d'un si haut rang 7 sauver 8 s'epancer

Zadanie 620.

Dalszy ciąg

Odebrałem twoie odpisy na moie listy. Wyznaię ci, że mam nadzwyczayną chęć powziąć wiadomości 1 o tobie, pomnicy, moia kochana, że ich nie miałam od wyiazdu z Paryża. Obawiała się by niebyła okradziona od woyska które stoi po traktach. Przysłam tu dziś rano za sprawunkami 2 Pana Firleia. Wstąpiłam 3 do dobrey Szczz 6 którą zastałam 3 w małey febrze. Była, więc mocno zdziwioną czarka 4 srebrna, ona iest taka iak ią opisałam. 5 Odemnie zależało 6 ieehać do Szantylu w bardzo dobrey kompanii, lecz nie sądziłam się 7 dość wolną dla odprawienia tak piękney podroży, to nastąpi na wiosnę przyszłą. Taki iest Pani, ona cię szkalowała. 8

1 savoir. 2 pour les commissions. 3 descendre 4 casolette 5 dépeindre 6 tenir à 7 trouver 8 calomnier.

Zadanie 621

Dalszy ciąg

Byłam niedawno w Mignard w celu 1 widzenia portretu Lavigni, iest iak żywy 2 lecz nie widziałam Mignard, on bowiem malował Panią Fonterraud którey przypatrywałam 3 się przez otwor drzwi, ale jey nie znalazłam piękną. Znalazłam te bory nadzwyczaynie pięknemi i nieco posępnemi 4 Wszystkie drzewa któreś widziała małemi, stały się wielkiemi i prostemi: są one teraz obcięte. 5 One temu wierzyły, ale ja ie wyprowadziłem z błędu. 6 Zawsze mi rzetelnie 7 wypłacił sumy które mi był winien. No, siostrzyczko, wszakże sobie pochlebiałaś, że weźmiesz nade mną górę 8 One się chwyciły wszelkich środków iakich tylko mogły. Hrabia Tarnowski i jego synowie otrzymali od dworu wszelkie łaski iakie tylko chcieli.

1 pour 2 parlant 3 regarder 4 triste 5 élaguer 6 désabuser 7 exactement 8 l'emporter sur.

Zadanie 622

Dalszy ciąg

Powinniśmy się starać poznawać dobre i złe przymioty, którymi urodziliśmy się, a poznawszy ie, powinniśmy pracować około wzmacniania dobrych, a poprawienia złych. Czuię z nieukontentowaniem wszystkie błędy, które są w składzie moiey Komedyi Maryanny, iako też i w stylu. Byłbym z nich poprawił niektóre, gdybym był mógł spoźnić tę edycią. Lecz byłbym ich ieszcze zostawił wiele. To za dzień! Kochanko ten, który zaczyna nieprzytomność. Ja go uczułam z wszelką goryczą i wszelką boleścią, którem sobie wystawiała, 2 i których się obawiałam 3 od tak dawnego czasu. Kardynał de Retz ma wielką przytomność umysłu, i tak zwraca 4 na swoie kroki że okoliczności które mu podaie, iż się zdaie że ie przewidział i ich żądał. — „ — „ — 1 contexture 2 imaginer 3 apprehender 4 faire tourner.

Zadanie 626

Dokończenie

Widziałem ią dziś pierwszy raz tę śliczną Kordelią, iest to słodkie i uymuiące 1 stworzenie, i piękna iak światło. Udała się 2 na pensyą, do ludzi bardzo uczciwych, nigdy nie wychodzi. Moia Matko! ią to obrało moie serce, chociaż iéj nigdy nie widziałem. Usiadła w krześle, i zawołała mnie, tykaiąc: wstała, wzięła mnie za rękę, pociągnęła 3 mnie i znowu usiadła 4 w swoim krześle. Od trzech tygodni, rzekła mi twoja matka, moie uczennice kupiły mi obraz z kwiatami, kilka robotek wyrabianych igłą. Wszystkie te wielkości któ-re dziwiły ludzi, są waporami które się wzniosły i marami 5 które znikły. Tak to bawi 6 nas bardzo i wszystkie drobnostki w świe-cie bawiły nas dotąd.

1 ravissant. 2 se mettre 3 entrainer 4 se remettre 5 fantôme 6 divertir

Zadanie 624

Na używanie Czasów Trybu oznaymuiącego Czas Teraźnieyszy.

Co do miękkości i przepychu, 1 nie trzeba było nigdy
poskramiać 2 ich prawem; albowiem są nieznaio-
me w Krecie; wszyscy tam pracuią, a nikt zbogacić
się nie myśli: każdy sądzi, że dosyć iest nadgrodzonym
3 za pracę, prowadząc 4 życie rządne i umiarkowa-
ne, gdzie używa się w pokoiu i obfitości wszystkiego,
co iest prawdziwie do życia potrzebnym. Nie cierpią
tu ani kosztownych 4 sprzętów, ani ubiorów wspa-
niałych, ani rozkosznych biesiad 5 ani błyszczących
się 6 od złota pałaców. Suknie są z cienkiey wełny i
pięknych kolorów, ale gładkie, i bez haftów. Men-
tor daie widzieć w swych oczach śmiałość, 7 która zas-
tanawia nayzuchwalszych woiowników, 8 Uzbroiw-
szy się 9 w tarczę, przyłbicę, 10 szpadę i włócznią: szyku-
ie w szeregi 11 żołnierzy Acesta, a stanąwszy na czele
ich, postępuie w dobrym porządku naprzeciw nie-
przyiaciołom. Acest, iakkolwiek pełen odwagi,
iednak dla ociężałey starości, 12 nie może mu towa-
rzyszyć iak tylko z daleka. Ja zaś szedłem obok
Mentora, lecz odwagę 13 iego wyrównać nie mogłem.

1 faste, m 2 loi, réprimer 3 récompensé 4 vie 4 pré-
cieux 5 festin, m 6 doré 7 hardiesse, f 8 fier combattant
9 il prend 10 casque, m 11 dans sa vieillesse 12 de plus
près 13 valeur, f.

Zadanie 625

Czas przeszły niedokonany

Kiedym był w Londynie, chodziłem na spacer naychętniey 1 do ogrodu Kensington. Lud Rzymski był równie chciwy iak i ambitny. — Pisałem i[e]szcze gdy twoy oyciec wszedł. — Gdy byłem na wsi chodziłem często na spacer. — Twoy Oyciec był m[o]im przyiacielem. — Ten dom należał na ów czas do mego oyca. — Tyle dowodów łaskości 2 nie były do niemu tylko 3 do powiększenia krnąbrności 4 buntowników 5 Xiądz Vertot był charakteru miłego miał ową przyiemność 6 którą nadaie prawdziwe obcowanie 7 w towarzystwach dobranych 8 [...]ga wyobrażenia była wszelka w obcowaniu i[...] i w iego pismach — Przyiaciel wierny i szczery, u[...]zny 9 i ubiegaiący się za 10 przypodobaniem, m[...] tyle ognia w sercu co i w umyśle. — Nie miałem [...] sześć lat trzech, gdy ten wypadek 11 się wydarzył. — Korona którą oddawano 12 zwycięzonych w igrzyskach olympickich, nie była złożona iak z oliwney gałęzi. — Tenicianie: których Kartagińczykowie brały 13 swoy początek byli ludźmi pracowitemi.

1 de préférance 2 faiblesse 3 [illegible] à 4 insolence 5 séditieux 6 aménité 7 commerce, conversation 8 choisi 9 officieux 10 empressé à 11 accident 12 orner 13 tiraient.

Zadanie 626 235

Dokonany pewny.

Grecy oblegały 1 Troię przez lat dziesięc, stali się pa-
nami tego miasta, i obrócili ią w perzynę 2 Szewc
przechodził razu iednego około domu Apellesa,
i spostrzegł 3 obraz tego malarza; rozważał go 4 i
wyrzucał 5 artyście, że uszy u trzewików były był krót-
ko zrobione. Szewc odszedł, 6 a Apelles pomiarkowaw-
szy że słusznie mowi, 8 wziął swoy obraz i poprawił.
Nazaiutrz szewc przyszedł powtórnie, a widząc z u-
kontentowaniem pomięszanym wraz z pychą po-
prawę 9 zaczął censurować nogę aż do. cierpliwości
uchodziła 10 malarzowi: był ukryty podług zwyczaiu za
swoim obrazem, aby wysłuchać krytyki iakieby czy-
niono na pracę iego: wysciubił 11 głowę, i rzecze: każdy
w swoim rzemiośle: Nè sutor ultra crèpidam. W żeglu-
dze do Sycylii długo mieliśmy wiatr przyiazny 12 aż
czarna burza nawalność zakryła oczom naszym niebo
i w noc głęboką nas pograżyła. Przy swietle 13 błyska-
wic postrzegliśmy inne okręta, na równe z 14 wyda-
ne niebezpieczeństwo; a w krotce można było rozeznać
15, że to okręty Eneasza, których nam więcey niż się o-
bawiać należało.

1 assiégèr 2 en cendre 3 apercevoir 4 examiner 5 repro-
cher 6 s'éloigner 7 trouvant 8 avoir raison 9 correction
f 10 échapper 11 avancer 12 favorable 13 à la lueur 14
au même péril 15 reconnaître.

Dokonany niepełny

Uczułem boleść potaiemną 1 gdym opuścił 2
Persią, i gdym się znalazł wśród niewiernych Os-
manlinów. Takimto sposobem 2 przepędziłam
ię nieszczęśliwą młodość. Odebrałem dziś list od te-
go siostrzeńca, donosi mi 3 że wyieżdża 4 ze mi-
w zamiarze 5 zwiedzenia 6 Włoch. Dowiedziała
się Jm Pani L. wiadomości które ci donoszę, by-
łam uwiadomiona 8 przez Pannę D. ze miał wcz-
ray rozmowę 9: Ml: Swiarek 10 Panny. Ki...
na W. był podpisany 11 dziś rano. Ksiądz C. był mia-
nowany 12 także dziś rano na Biskupstwo L. —
Widziałem ią tego miesiąca trzy razy. — Skończyłeś
13 twoią robotę? tak iest, skończyłem ią, iest dokoń-
czona. Nuże więc, wyidźmy; nie mogę podagra 14
mnie napadła. Nie powinieneś był wyiść dziś mi-
łem wychodzić, lecz przedsięwziąłem 15 zostać w do-
ku, gdyż wiadomo ci z doświadczenia, 16 że podagra
iest choroba, która pieszczoty 17 wymaga. Czyś na-
myśliłeś się 18 iuż nad tym, o co cię prosiłem, żebyś
chciał rostrząsnąć? 19 Tak iest, zastanowiłem się
20 nad tym, i znalazłem bydź dobrą sprawę.

1 secret, m 2 perdre devue 3 voilà 3 mander 4 quitter 5
dessein
pour 6 voir 7 apprendre 8 savoir 9 conversation, f 10
mariage, m 11 signé 12 nommer 13 achever 14 goutte
15 résolu 16 expérience, f 17 dorlotter 18 s'arrêter 19
examiner 20 exiger

Zadanie 628

Dokonany zaprzeszły

Jużeśmy poszli na spacer, kiedyś ty jeszcze nie myślał wstać. Komisarze już byli odebrali rozkaz od wyjechania króla, gdy im dał inny aby zostali. — Król był już zgromadził 1 radę 2 gdy powiedział swym ministrom że się boi 3 by kara śmierci 4 tylu zacnych ludzi 5 nie pociągnęła 6 za sobą skutków 7 niebezpiecznych. — Uważałem 8 kilkakrotnie, od czasu jak był u hrabiego że jego rozum, jego grzeczność, jego uprzejmość 9 wydoskonalili się przez obcowanie 10 z ludźmi. — Kasel był z liczby tych którzy się sprzysięgli 11 przeciw cnocie Dziekana. — Pierwsza sztuka już się skończyła była, gdy on przyszedł i powiedział mi że twój ojciec przyjechał. — Moy kochany przyjacielu, gdybyś nie budował był tak pięknego zamku, nie byłbyś się zniszczył. — Za staraniem Nimf, rozniecony był w tem miejscu ogień z drzewa cedrowego, którego przyjemny zapach wszystkim udzielał się stronom; 12 po czym Nimfy, zostawiwszy gościom świeże suknie, wyszły. Zapatrując się Telemak na przeznaczony dla siebie kaftan, 13 którego wełna wyborna bielsza była nad śnieg, tudzież płaszcz purpurowy złotem wyszywany, miał jak każdy z młodzi, rozrywkę z widoku tych zacnych okazałości. 14

1 rassembler 2 conseil m 3 qu'il craignoit 4 supplice m 5 gens de bien 6 n'eut 7 suites f 8 remarquer 9 infinité f, 10 vivre 11 conjurer 12 répandait 13 tunique 14 magnifi:

Zadanie 629

Dokonany Poprzedni

Gdy moi srogi Pan uczynił okrutny 1 zamiar 2
powierzenia mi swych taiemnic, i gdy 3 mnie im
sił odłączyć się 4 na zawsze z sobą samym, osądziłe
za powinność poświęcić 5 moie namiętności moi
spokoiności 6 inemu losowi. Gdym 7 skończył pu
posredłem na spacer. Gdy choroba stała u dałem się
8 po swoię nagrodę. Zaledwo spirymierzeni 9 dowie
dzieli się o rozkazach które książe odebrał od dwo
dzieci wyprawili 10 Mondeza, końcem skłonieni
go 13 aby szlachetne uczyciánił postanowienie 14 nie
nie odebrał tylko same odmówienia. Skoro mi
pisał list, zapieczętowałem go. Skoro tylko przyby
zaraz udzielił księżniczce swey żonie propozycie
re mu zrobiono. Nie byłbym był przedsięwziął
miaru odbycia podróży do Grecyi, gdybym nie
pragnął był widzieć pozostałych 15 zabytków
starożytności. 17 Nie wskórałbyś nic był w twoi
przedsięwzięciu, gdyby krewny moy nie był ci by
towarzyszył. Ledwie co przybyliśmy do Ateny
natychmiast udaliśmy się widzieć latarnię Dio
nesa 18.

1 barbare 2 former le projet 3 et que 4 se séparer de
même 5 sacrifier 6 le repos 7 quand 8 rendre 9 conjur
10 faire partir 11 déterminer 14 prendre généreusem
son parti 18 Diogène 16 monument, m 17 antiquité

Zadanie 630.

Przyszły Prosty

Dopaki się nie postrzeżesz w twoim błędzie, nie
będę cię zarzucał [1] mia przyjaźnią lecz wro-
cę cię natychmiast. Czyliż się tylko poty danego
słowa dotrzymać należy poki się pozoru zgwałce-
nia [3] go nie znaydzie? Toż tylko w ten czas wiernym
świętym być należy przysiędze, [4] kiedy w zgwał-
ceniu [5] wiary nie upatruje się żadney korzyści? [?]
Jeżeli was nie porusza miłość cnoty i boiaźń boga,
bądźcież przynaymniey czułemi na własne wasze
dobro i sławę? [7] Jeżeli chcąc woynę zakończyć, wysta-
wicie [6] ludziom ten nieszczęśliwy niedotrzymania
słowa i zgwałcenia ślubów waszych [8] przykładów
iakichże wściąż nie zwyciężycie tym bezbożnym [19]
sposobem postępowania? [20] O którzyż sąsiad nie bać
was zniewolony, [21] I nie omieszka [22] was sobie i wyrze-
kać? [23] nie będzie? [?] Ktoż więcey będzie wam dowie-
rzał [24] w swych gwałtownych potrzebach? [?] Ja-
kież moglibyście dać bezpieczeństwo, chcąc być is-
totnie rzetelnemi? Ile krocć będziecie wam na tem za-
leżało, [15] aby sąsiedzi nie wątpili o waszey szczerości? [16]

1 recuz 2 honnorez 3 prétexte plausible 4 serment, 5 violez 6 montrez 7 manquez de 8 serment 9 exciter 10 impie 11 contraint 12 détestez 13 renoncez, demettez 14 se fier 15 il vous importera 16 sincérité.

Liv: 20 pag: 127.

Zadanie 631

Przyszły złożony.

Gdy skończę, poydę do ciebie. Ty iuż skończyłeś twóy
list od twego oyca. Gdy zacznie skarżyć się na moię
nie sprawiedliwość, przerwę iego żal 1 przez tłoma-
czenie 2 się które winien iestem mu zrobić. Nie wy-
mawiay nigdy przysługi 3 którą mu wyświadczysz
4 Nie odbieray tego nigdy co raz komu dasz. Gdy się
dobrze nauczemy naszych lekcyi, będziesz miał sta-
ranie nadgrodzić nam naszą pilność 5 Gdy zięm
śniadanie ubierz się. Skoro odbierzecie ten rozkaz,
zaraz go wypełnicie. 6 Nie scierpię o Telemaku, a-
byś podpadł temu błędu, 7 który czyni człowieka
niedołężnym 8 do rządzenia. Ty którego tak daleceś
iesteś tkliwym że nie umiesz mówić: Idomeneusz
nie będziesz tym więcey tknięty iego dolegliwoś-
ciami, 9 skoro tylko wyidziesz z Salanty: nie iego
żal cię rozczula, iego to obecności która cię czyni
niespokoynym. — Skoro ci siostra odpowie, donieś
mi o tem, bo mi się zdaie że ona ci iuż to posłała,
com iey powiedział aby ci posłała — Czyliż nie są-
dziemy wszel rycerski, 10 zwłaszcza są zawsze za-
kleni 11 swemu pieniężnemi interesami 12

1 plaintes 2 excuses 3 rendre service 4 faire supplica-
tions 6 executer 7 erreur 8 imbécille 9 méaux 10 m
gardien 11 brouiller 12 finances

Zadanie 632 241

Używanie czasów z spoinikiem si.

Żołnierze dobrze zrobią swoią powinność, ieżeli będą dobrze dowodzeni. — Jeżeli się ciągle będziesz dobrze miał, nie odwiedzę cię [2] aż roku przyszłego. — Jeżeli syn [2] Henryka [3] Alfons będzie miał [4] dzieci płci męskiey, syn następi po nim a potem wnuk. — Byłbym kontent gdybym cię widział pilnym [3] w twoych obowiązkach. — Gdybyś nie był tak [4] bogatym, nie miałbyś tyle przyiacioł. — Gdyby młodzi ludzie roztropnemi [5] a starzy mocnemi [6] byli, byłoby inaczey między nami. — Byłbyś widział Króla, gdybyś był z nami przyszedł. — Gdybyś był mi odniósł moią xiążkę byłbym ią pożyczył twoiemu bratu. — Gdybym miałby sobie poruczone [7] iey wychowanie, byłbym z niey piękną [8] osobę uformował. [9] — Będzie miał pewno gorę, [10] ieżeli poydzie [11] za radami które mu dałeś. — Nie wiem czyli twoy brat przyidzie. — Spytay go się czyliby z nami przyszedł, gdyby [12] nie miał był interesu. — Pytał mnie się czylibyś z nami przyszedł. — Ktoż to wie czyli kiedy [13] będzie się mogła przyzwyczaić wielkiego.

[1] continuer [2] de [2] vous [3] rez vous [3] appliqué [4] moins riche [5] jeunesse savait [6] vieillesse pouvait [7] été chargé [8] charmante [9] faire [10] remporte l'avantage [11] suivre [12] jamais [13] il serait venu

Zadanie 633

Dalszy ciąg

Gdybyś tu była moie dziecię śmiałabyś się 1 ze mnie, piszę do ciebie tym czasem 2. Gdybym ci doniosła wszystkie moie marzenia 3 o tobie, pisałabym ci naydłuższe listy w świecie. Byliby 4 uszli 5 rzezi 6 gdyby wiedzieli chęć którą ci ludzie mieli poddania się. Wielki Marszałek polski Sobieski, pisał do króla, że, jeżeli jego królewska Mość chciałby zrobić kogo królem Polskim, dopomógłby mu swemi siłami, lecz jeżeli nie ma nikogo na widoku, to go prosi o protekcią; Król mu ią dawał lecz nie zdaie się by był obranym, bo jest religii przeciwney ludowi. Gdybym była w okoliczności 7 dawania ci rad, dałabym ci tę radę 8 abyś nie jechała do Grignan. Byłabym bardzo szczęśliwą gdyby to było. Jeżeli Rochefort będzie w krótce miał dziecię; Pani Kanclerzyna by mogła powiedzieć: moia córko, idź powiedz twoiey córce; że córka tey córki płacze. Gdyby człowiek nie był stworzonym 9 tylko dla ziemi, im mniey by zaymował mieysca, tem byłby szczęśliwszy. Boże, otoczyłeś mieszkania, pomyślnością i obfitością; lecz okazałość 10 twoich darów będzie zawsze źródłem mych nieszczęść i dolegliwości 11.

1 se moquer 2 de ma vision 3 rêveries f 4 ne vote[...]pte 5 evitee 6 tuerie 7 en lieu 8 celui 9 fait 10 magnificence f 11 peines f.

Zadanie 634

Dokończenie

Jeżeli do nich nie przydasz 1 miłości twych poddanych i mądrości. — Gdyby dzieci Królów, wyradzając się 2 od ich świetnego 3 urodzenia, nie miały tylko skłonności poziome 4 i gminne, 5 gdyby zakładali sobie 6 szczęście pod tego sprzemierzeńca cel 8 naygodnieyszy ich serca i iedynie zdolny 9 do napełnienia ich wielkich przeznaczeń; gdyby spuszczając z oka 10 tron na który kiedyś mają być dźwynieśione; 11 nie znały nic większego nad walganie się 12 w błocie; cóż by to była za hańba dla ich imienia. — Gdybym był miał pieniądze, byłbym był pojechał do Wiednia. — Gdybyś był mógł obejść się bez 13 tego, byłbyś mi zapewnie był zrobił ukontentowanie pożyczyć mi to na dwa dni. — Gdybyście chcieli byli iść tam ze mną, nie byłbym był pojechał tak prędko. 14 Byłaby do tego nieochybnie doszła 15, gdyby była miała ostrożność zamilczeć historyą swey kuzynki. Żołnierze byłyby dobrze uczynili swą powinność, gdyby byli dobrze dowodzeni. — Byłoby ci się udało 16 w tem przedsięwzięciu gdybyś był miał więcey cierpliwości.

1 ajouter 2 dégénérer 3 naissance 4 bas 5 et propo-ses 6 vulgaire 7 vil 8 objet 9 capable 10 perdre de vue 11 élever 12 que de tempes 13 se passer de 14 de sitôt 15 parvenir 16 réussir

Zadanie 635

Na zgodność czasów trybu 6 znaymuiącego i czasami poprzedzaiącemi spoinik że.

Mowiłem ci, że Bóg rządzi 1 światem władzą 2 niepodległą 3 Czytałem w historyi że Egypcyanie byli zabobonnemi 4 i że czcili nawet 5 iarzyny swych ogrodów. Powiedziano o wymownym Peryklesie że piorunuie 7 na języku. — Skoro Arystydes powiedział że zamiar 8 Temistoklesa iest niesprawiedliwym, cały lud zawołał że nie trzeba więcey o nim mowić. — Mniemam że się przykładasz do nauki literatury 9. — Darius w swey klęsce 10 będąc zniewolonym 11 pić wodę błotnistą 12 i zarażoną 13 trupami, 14 zapewnił że nigdy nie pił z takim ukontentowaniem Platon mawiał że ludy będą szczęśliwe gdyby mądrość była iedynym celem ministrów. — Powiedziano mi że twoy brat przybędzie do Paryża na przyszły rok. — Almeida wystawił 15 spr się zonym, że śmierć człowieka takiego znaczenia obmierzi 16 ich w oczach wszystkich i że Król będzie w rozpaczy, ieżeli naznaczą 17 iego nastę nie 18 na tron synem 19 tak okrutnym.

1 régir 2 puissance 3 absolue 4 superstitieux 5 qu'aux 6 tonner 8 éloquent 7 proposition 9 belles lettres 10 déroute 11 réduire 12 bourbeux 13 infecté 14 corps morts 15 remontrer 16 rendre odieux 17 marquer 18 événement 19 actions

Zdanie 636.

Dokończenie

Dworzanin ów, baczny i zawsze gorliwy[1] o swą łaskę wzrastaiącą[2] pomiarkował[3] w krótce że iego więzienie niebyło tylko pozorem[4] ku wprowadzeniu[5] go do dworu. — Słyszałem[6] często od ciebie że ludzie są zrodzeni by byli cnotliwemi i że sprawiedliwość iest to przymiot który im iest tak właściwym iak i własny byt.[7] Przysięgłeś[8] umrzeć raczey niż oddać tę książkę. — Powiedziano iego sąsiadowi że złodzieie porwali iego trzodę — Powiedziano znowu drugiemu że obcy zrabowali iego dom i wszystko wynieśli. — Ryka, pisze ci długi list, powiedział mi że ci opowiada wiele o tym kraiu. — Napisano mi z Ispahan że wyiechał z Persyi i że iest teraz w Paryżu. — Pewien mędrzec Grecki utrzymywał że zdrowie czyni szczęśliwość ciała, a umieiętność[9] szczęśliwość umysłu. — Owidiusz powiedział, że nauka łagodzi obyczaie, i że wygładza[10] Oto co iest w nas prostego[11] i okrutnego[12] — Powiedziałem ci że Bóg iest nieskończenie dobrym. — Niebyłby zniósł tey zniewagi[12] gdyby był czułym[13] Arcy Biskupowi zdawało się co chwila że ta księżniczka prosi go o swą wolność w nagrodę[14] wszystkich łask które mu wyświadczyła.

1 jaloux 2 naissant 3 démêler 4 apparence 5 pour introduire 6 ouï dire 7 existence 8 jurer 9 savoir 10 effacer 11 grossière 12 affront 12 barbare 13 sensible 14 pour prix.

Zadanie 637

Na używanie czasow Trybu Łączącego

Musi bydź że Rzym miał pasmo 1 nieprzerwa
wielkich mężow. — Niemasz żadnego atoli wielk
któryby nie był zmartwionym 2 gdyby wiedział
to wszystko co o nim myślą. — Wątpię że ten interes
byłby poszedł 3 pomyślniej gdyby nie twa protekcja
Kaligula chciał by Rzymianie czynili mu 4 hołdy
5 boskie. — Rozkazałem by tobie okazano 6 kartas-
Bóg chciał by wylewy 7 hord Barbaryńskich
zniszczyły 9 państwo Rzymskie. — Nie wiedziałe
byś się uczył 10 tak doskonale 11 języków starożyt-
nych. — Nie wiedzieliśmy że król uczynił 12 tę
łaskę. — Bóg pokrył 13 oczy powłokami 14 bardzo
cienkiemi 15 i przezroczystemi aby można widzieć
przez nie. 16 Każdy pragnie, aby to co lubi było lu-
bianym od innych: miłość chrześcianiska 17 która ko-
cha Boga, żąda, by Bóg był kochanym od wszyst-
kich stworzeń: a żądza 18 która kocha siebie sam
chciałaby byśmy byli przedmiotem miłości
wszystkich ludzi.

1 suite f 2 être mortifié 3 réussi 4 rendit 5 honn
6 qu'on mît sous vos yeux 7 pièces f 7 irruption f 8 ba
bares 9 renversez 10 fait 11 profondément 12 accor
dez 13 entourez 14 de tunique 15 mince 16 vou
travers 17 charité f 18 cupidité f

Żadanie 638

Dalszy ciąg

Nie trzeba zezwalać by dzieci uczyły się czego na pamięć, coby nie było wybornym. — Potrzeba by ten który mówi, stawił się w stanie tych którzy go słuchaią, i by ten który pisze miał zamiar dać się zrozumieć tym, którzy czytaią iego dzieła. — Chciałbym by był piątek bobym miała list od ciebie, a teraz dopiero środa — Chciałabym by moie listy sprawili ci tyle ukontentowania, ile twoie mnie go sprawuią. — Nie chcesz bym płakała kiedy iesteś o tysiąc mil odemnie: nie mogłabyś iednak przeszkodzić by ten wyrok opatrzności nie był dla mnie bardzo przykrym. 4 Żądałabym byś była przyszła do mnie po południu — Boię się bym nie umarła z radości; lecz nie boisz że się tak żebym nie umarła z nieukontentowania, widząc rzecz przeciwną. 5 Królowa nie chce by ona iey służyła, by nie wiedziano co wyniknie 6 z tey całey awantury — Zdaie mi się, że ona się spodziewała że ia iey ustąpię mego mieysca. — Day Boże byś miała tę radość, a ia żebym miała zmartwienie widzieć ciebie i nawiedzać (?) — Wolałabym by się pytano, czy iest dobrze lubić mieć pragnienie i ażeby chciano zakazać wszystkim pić, dlatego 8 że są ludzie którzy się upiiaią. 1) se mettre à la porte 2 une de vos lettre 3 donner 4 inde 5 le contraire 6 arriver 7 s'attendre 8 parce que 9 s'enivrer

Zadanie 639

Ciąg dalszy

Nim zapieczętuię 1 ten pakiet; spytam się mo[iey]
spuchniętey 2 ręki czyli ona chce bym a[bym] napisał
parę słów, nie widzę by ona tego chciała; może
zechce tego za dwie godziny. — Przypadnie 3 na
ciebie pięćset lub sześć set pistolów z sukcessyi
4 naszym stryiu Sevigné, które chciałbym był[a]
miała gotowe na tę zimę. — Masz być zawsze w porząd-
ku opatrzności, by była iakaś Pani Sevigné, któr[a]
by kochała swą córkę; by była od niey często oddal[o]-
na, i by cierpienia nayokropnieysze które ma w
tym życiu, były iey wynagradzane 5 przez tę ukochaną cór-
kę. — Nie boy się bym a nadto pisała. Szczęście się zn[a]-
iest w tym domu, chciałabym by w nim mogła za-
wsze przebywać. — Panna Amelot poszła za mą[ż]
w niedzielę tak że 7 tego nikt nie wiedział, za 8 Pan[a]
Vautencourt, mało okrzesanego 9 człowieka zd[e]-
rzanego. 10 Wielcy boią się prawdy, rzadkość tra-
fia 11 by ona miała przystęp 12 do ich tronu. —
masz iak tylko religia która nas zostawy nie[m]
13 nad wypadki: 14

1 fermer 2 gros 3 revenir 4 de 5 céans 6 se maria
7 sans que 8 avec 9 tout battant neuf 10 de quali-
té 11 il est rare 12 accès de 13 mettre au dessus 14
accidentium.

Zadanie 640

Ciąg dalszy

Olivarez przyprowadzał z Portugalü ludzi mło-
dych zdolnych do noszenia oręża, by te umysły nie-
spokoyne nie mięszały spokoyność rządu. — Trze-
ba było by Xiąże nie mięszał się do żadney sprawy,
by nie był, i nie zdawał się być zaiętym tylko roz-
rywkami i roskoszami. — Nie było nikogo, który
by w sprawie ogolney nie znalazł iakiey obelgi oso-
bistey do zemszczenia. — Domagał się w imieniu xię-
cia swego pana, aby król naznaczył rangę, którą
miał mieć na dworze. — Powinien się był obawiać
by dłuższe spoźnienie 2 nie pociągnęło za sobą sku-
tków smutnych 3 — Byłbym nie dopuścił, 4 gdybym
był mógł, aby w Panu przeszkadzano 5 w tego zaci-
szy 6 Nie wierzyłeś by na ciebie zastawiano sidła 7
Byłby to wziął za złe gdybyśmy byli przekroczyli
iego roskazy — Trzeba będzie by ustąpili 8 mocy praw-
dy, gdy zezwolą żeby się okazała w całym swym wido-
ku — Dionizy uwiadomiony o ciągnieniu 9 Heloryza, uderza na niego 10 bardzo rano, nim mógł za-
brać lub uszykować 11 swe woysko. — Używano ko-
rey drzewney nim papier był wynaleziony. Lepiey
by było dla iakiego człowieka znakomitego by stra-
cił życie, niżby stracił honor przez iakie czyny spros-
ne 12 i zbrodnicze

1 règle 2 retardement 3 facheux 4 empêcher 5 trou-
bler 6 retraite 7 tendre le piège 8 se rendre à 9 mar-
cher 10 surprendre 11 lever 12 honteux

Zadanie 641

Dokończenie

Likurg, iednem ze swych praw rozkazał by nie...
na tym którzy wychodzili wieczór z bankietu[2] ...
by[3] boiaźń[4] możności[5] powrócenia do domu, nie da...
ła[6] im się upoić. — Nie wierzę byś iadł przed południ...
Nie przypominam sobie bym miał o tem kiedy był...
nił. — Nie szukamy człowieka któryby zwyciężył
innych, lecz szukamy człowieka któryby siebie
zwyciężył. — Musiało być dobrze 6 że ten człowie...
stracił głowę. — Byłoby dobrze 6, żebyś był przyje...
dwa dni wcześniey. — Gdyby nie twoy list, byłbym
nie wiedział że poiechał do Rossyi. — Idź się pyta...
starca, dla kogo szczepisz? I odpowie ci dla Bogów
nieśmiertelnych, którzy chcieli bym korzystał z
roboty tych którzy mnie poprzedzili, 8 i by i któ...
rzy po mnie przyidą, 9 korzystali z moiey. — Czy
pozwolisz abym zaprowadził 10 moię siostrę na
komedią? Było moim życzeniem, abyś nie wy...
ale żebyś został w domu, i uczył się twoiey lekcyi...
zwróciwszy uwagę 11 na grzeczność[12] twoiey sio...
stre, nie tylko zezwalam abyś wyszedł i zaprowa...
dził ią na koncert, ale żebyś tam został[13] do 8 godzin...

1 éclairer 2 festin, m 3 de peur 4 crainte, f 5 de pouvoir
6 Etre a souhaiter 7 planter 8 préceder 9 suivre 10
conduire 11 en consideration de 12 complaisance
sœur.

Zadanie 642

Na używanie słów posiłkowych

Dobroczynność 1 narodu Polskiego zawsze zaradzała pierwszym potrzebom przychodniów 2 nieszczęśliwych. — Zginęli w czasie ich podroży 3 do Ameryki. — Przybyła wielka liczba osób. — Ten uczciwy człowiek popadł w ubóstwo 4 To zgromadzenie 5 spadło bardzo ze swego znaczenia, 6 ze swey wziętości. Jego rodzice zeszli z tego świata iuż dawno. — Czekano twego brata w Paryżu, lecz on został w Lugdunie. — Spadło dziś rano wiele deszczu. — Chciał lecieć i upadł. — Przylądowaliśmy 7 do iedney wyspy. — Czy twoia matka wychodziła dziś z domu? — Mości Panie iuż wyprowadzono twego konia ze stayni. Wyprowadzono go szczęśliwie z tey intrygi. — Wyszedłem o dziesiątey godzinie, nie powrócę iak na obiad. — Podagra 8 przestała go dręczyć. — Zaniechał swoie skargi. — Skoro dwunasta uderzy 9 nie zapomniey nakręcić zegara bo ktora oyciec przyidzie będzie się na ciebie gniewał. — Skoro popełnił tak wielki występek zawołano go i zaprowadzono do sędziego, gdy mu wymawiano kradzież popełnioną, rumieniec wyszedł mu na twarz 10.

Subvenir 2 Réfugié 3 Traversée, f 4 in pauvreté, f 5 collège, m 6 crédit, m 7 réputation, f 8 goutte, f 9 sonner 10 le rouge lui est monté au.

Zadanie 643

O zgodzie: stów

Któż tam? Służący wuja WPana, który przynosi
pieniądze. Każ mu wniyść,1 gdyż pieniądze są te-
raz duszą świata, a bez pieniędzy nie iest się niczym.
Mości Panie, oto są pieniądze, które wuy WPana
przysyła mu, lecz oświadczał WPanu przeze mnie,
abyś ich dobrze użył, abyś się przykładał do nauk,
ponieważ mniema, że nauki są potrzebnemi
dla WPana. Czy wuy mói nic nie pisał? Nie Mości
panie, nie miał czasu pisania; lecz Wuyenka WPana
napisała do niey długi list. Mamże go? Daruy
WPan mojéy nieuwadze, zapomniałem go wziąć.
Bądźcie sprawiedliwemi, rzekł umierający oy-
ciec do swych dzieci, a zyskacie2 błogosławień-
stwo niebios. – Oby3 duchowni byli wzorem cnot
dla innych ludzi, w ów czas religia okazałaby się
w swey całkowitey świetności4. List który mi
dał wczoray służący mego wuja, nie mnie uwiado-
miał5 o śmierci mey ciotki. Dobra, godności,
zaszczyty, wszystko niknie w raz z śmiercią. – Więk-
sza część ludzi, różnią się6 w swych mniemaniach.
Większa część świata łatwa iest stać się celem7
szukaństwa tych, którzy intryguią.

1 faire dire 2 avoir 3 puissent 4 éclat, 5 m'a dire 6
différer 7 à être la dupe.

Zadanie 644

dalszy ciąg

Kazawszy sobie Alexander przyprowadzić 1. matkę, żonę i dzieci Dariusza, mówił do nich z życzliwością 2. — Z środka kwiatu wznosi się 3 kilka małych słupek 4 połączone kanałami 5 a okrągłone u góry, albo zakończone w spiczasto 6 [illegible] pręciki nasienne 6, które otaczają pospolicie inne słupki mniejsze które nazywamy pyłkami 7. — Śmierć jako i urodzenie, są tajemnicami natury. — Los, jako i godności czynią ludzie pospolicie pysznemi, lecz przeciwności 8 czynią ich mądrzemi. — Zasługi ludzi, jako też i owoce, mają swoję porę. — Cóż za człowiek z cię!! Wiem że mało mam pamięci, nie gniewaj się WPan, gdyby ten list nie przyniósłby WPanu wielkiego ukontentowania. Czyliż go czytałeś? Ciotka Pańska mi go czytała, a wczasie czytania, oczy moje napełniły się łzami, ponieważ czyni ci wielkie wyrzuty, na które ja wiem pewno że WPan na nie nie zasłużył!! Upewniey stryja mego o moim powodzeniu 9; oświadcz uszanowanie moje ciotce, i powiedz jey w szczególności, że jey dziękuję za przestrogi, 10 że z nich korzystać, i poprawić się nie zaniedbam lecz jak skoro powrócisz do siebie, spal natychmiast list, aby nie wpadł w obce ręce. 9 génération, 10 avis.

1 présentés 2 bienveillance 3 s'élève 4 colonnes 5 canalés 6 en pointe 6 pistils 7 étamines 8 adversités

Zadanie 645

Dokończenie

Czyliż przenosisz kłamstwo nad prawdę? Czyliby
nie było lepiey abyś się przykładał od odwrócenia
1 od tego złego błędu? Nie, tayże mnie, i wierzay mi
że będę usiłował 2 stać się lepszym. Czyliby się za
nie trzeba gniewać, aby cię pobudzić 3 do dobrego?
Nie, to iuż nie będzie potrzebne. Czy kochasz twoie
przyiacioł? Będę kochał tych, którzy mi praw-
dę mówić będą, a nienawidzieć będę tych, którzy
się staraią mnie zwodzić. 4 Obieray przyiacioł
ale obieray ich dobrze. Nie staraymi się 5 ko-
rzystać z słabości innych, ale 6 przestrzegaymy
ich zawczasu 7, aby się odwracali z swoich błę-
dów. Opatrzność dała człowiekowi co było nay-
szego; dała mu rozum 8 i biegłość; 9 zatem lu-
dzie którzy wymierzaią 10 tak wyśmienite przed-
mioty, czynią sobie samym więcey krzywdy niż-
li innym, ponieważ wzgarda powszechna iest
ich udziałem. Królowie którzy iako są tu wyobra-
żeniem bóstwa, powinni iako czuwaiący nad
ściami i pomyślnością swego narodu, oddalać po-
chlebiaiące osoby, i trzeba aby słuchali spokoynie
prawdę która wychodzi z ust prawdziwego przy-

1 revenir 2 chercher 3 inciter 4 séduire 5 chercher
6 au contraire 7 à temps 8 raison, f 9 intelligence
10 mesurer.

Zadanie 646

Zgoda przymiotnika, zaimka i słowa z imieniem zbiorowym.

Woysko nieprzyiacielskie było zbite przez Chrześci-
an. — Lud z wiosek sąsiedzkich zbuntował się 1 Wię-
ksza część Romansów psuie serce; rodzi mnóstwo 2
fałszywych wyobrażeń które wpływaią 3 bardzo na
charakter każdego który się bawi 4 podobnemi dzie-
łami 5. Mało dzieci iest bacznych. — Tyle lat obcowa-
nia było łańcuchami żelaznemi które mnie przy-
wiązywały do tych dwoch ludzi. — Mnostwo 6 przy-
iacioł przyszło mnie odwiedzić. — Mnostwo mło-
dych ludzi gubi się iuż to że czytaią książki bezbożne
iuż to że obcuie 9 z rozpustnikami. Dwudziestu
żołnierzy utonęło. — Nie masz rodzaiu 10 którego
by sobie nie żądał dla wyiścia 11 dobrze z tem przed-
sięwzięciem. — Połowa żołnierzy zginęła. — Trzecia
część winogron wycięta 12. Ilość koni która się znay-
duie 13 w Paryżu, czyni tam siano bardzo drogie. —
Ten gatunek gruszek nie doyrzewa iak za miesiąc. —
Większa część ludzi iest równie łatwa do przyimo-
wania wrażeń 14 a niedbała w oświeceniu się w nich.
Oto iuż część twego czasu iest źle użyta. — Trochę nau-
ki ktorey nabyłem będzie mi korzystnem w wielu
okolicznościach. — Mnostwo ludu było wzięte do wię-
zienia.

1 se revolter 2 prendre une infinité 3 influer 4 s'occu-
per 5 lecture 6 foule 7 infinité 8 impie 9 frequenter
10 sortes 11 reussir 12 a coulé 13 il y a 14 impressions.

Zadanie 641

Powtorzenie składni zgody.

Ograniczamy się 1 małą liczbą wiadomości po-
trzebnych, by ie tem lepiey posiadać. — Podano
koszyk moreli, połowa ich była zepsuta. 2 Ci którzy
umieią iednać sobie 3 miłość przedsiębiorą małe-
czynności któreby im się nie udały. — Ten gatunek
iabłek nie iest dobrym tylko w poźney porze. —
Skromność i talenta powinnyby być nierozdziel-
nemi. — Wytrwałość i praca złączone z roztropną
oszczędnością 4 mogą służyć za dziedzictwo 5
Spotkałem twego oyca i twoię matkę; lecz ze mną
nie mówili. — Zdaie mi się że iego oyciec i matka
umarli. — Ja utrzymuię, że on miał nogi i głowę
gołe, a on utrzymuie, że miał głowę i nogi gołe.
Nie znaydziesz w tey osobie tylko manieryi g-
cznoście wymuszone 6 Miałem tę pociechę w
mych dolegliwościach 7 że mnóstwo osób zna-
komitych oświadczyło mi nieukontentowanie
które miały z tego. — Cnota aczkolwiek iest on
8 sprawia 9 prawdziwe rozkosze. — Precz stąd
10 owe maxymy podchlebstwa, że możni ludzie
rodzą się zdatnemi, i że ich dusze uprzywilei-
owane wychodzą z rąk Boga całkiem urobione
i całkiem uczone.

1 se borner à 2 usé 3 procurer 4 économie f. 5 per-
sévérance f. 5 patrimoine m 6 affecté 7 ennui m 8 don-
ne: 9 faire goûter 10 loin d'ici!

Zdanie 648.

Dalszy ciąg

Swięty Ludwik niósł koronę cierniową bose-
mi nogami i z odkrytą głową, od lasu Vincien-
nes aż do Nayświętszey Panny. — Nie mów we-
mu nieprzyiacielowi proszącemu cię o co: idź i
powróć, dam ci to iutro, kiedy możesz mu to dać
w tey chwili. — Pewien chemik przypisawszy 1 Pa-
pieżowi Leonowi X książkę, w którey się chwa-
lił że uczy sposobu robienia złota, spodziewał się
dostać dar znakomity; lecz Papież nie posłał mu
tylko wielki worek całkiem próżny 2 i kazał mu
powiedzieć że ponieważ umie robić złoto, to mu
nie potrzeba tylko mieć w co ie chować. — Grzecz-
ność zależy aby nie mówić, aby nie czynić coby
się mogło nie podobać drugim, i aby czynić i mó-
wić to co się im może podobać, i to z ułożeniem
3 sposobem wysłowienia się któreby miały
coś szlachetnego, nie wymuszonego 4 dowcip-
nego 5 i delikatnego. — Jakiekolwiek byś bogac-
twa posiadał, jakiekolwiek byś miał zalety 6
nie będziesz szczęśliwym, ieżeli nie będziesz u-
miał powściągać 7 swoych namiętności. — Mno-
stwo chrześcian pobłądziło bo chciało pokoryć
8 nauki pod swoy słaby rozsądek.

1 dédier 2 vide 3 manière 4 aisé 5 fin 6 avanta-
ge 7 se réprimer 8

Zadanie 649.

Dalszy ciąg

Wszelkie ludy ziemi, aczkolwiek rożne, aczkolwiek przeciwne są swemi charakterami, swemi obyczaiami, swemi skłonnościami; znaydują się wszystkie połączone w punkcie głownym który iest uczuciem szczytym 1 czci winney istocie naywyższey — Widziemy wielką liczbę osób zdatnych do wykonania uczynku roztropnego, ale mało iest zdatnych do wykonania czynu wspaniałego. — Armia niewiernych była całkiem ...siona — Gromada żołnierzy zniechęconych 2 ...ła się do oboru wodza i prosiła go by ich poprowadził do boiu 3 Mnostwo dworzan bywa zawiedzionej, w swych nadziejach, pochlebia sobie że otrzyma łaski, lecz nie stara się na nie zasługiwać 4 musz żadney uwagi 5 żadnego starania, który by sobie nie był zadał, by mu się poszczęściło w tem przedsięwzięciu — On był w towarzystwie 6 wielkiey liczbie osób które go odprowadziło aż do miasta — Grono ... uwieńczone w kwiaty wało razem zaworem — Większa część odwiedzin nie iest niczym innym iak tylko wynalazkiem 8 zlania 9 na drugiego ciężaru swego, 10 które kto sam nie może znosić.

1 intime 2 dégoutté 3 comblat, m 4 sortes 5 trompé 6 accompagné 7 grouppé 8 invention 9 se décharger 10 soi-même.

Zadanie 650. 259.

Dalszy ciąg

Większa część[1] umieiętności ludzkich iest ta mała rzeczą w samey sobie, i przykłada się tak rzadko do szczęścia człowieka, że zarówno można być szczęśliwym nie znaiąc iey, iak ią znaiąc i szacuiąc, sama tylko próżność[1] i opinia ludzi, pokłada w niey szacunek. 1 Większa część[1] ludzi przyimuie wrażenia 2 nie staraiąc się onych roztrząsać. 3 Grono młodych Fenicianek rzadkiey piękności i przybrane 4 w cienką wełnę 5 bielszą nad śnieg, wykonywały długo tańce swego kraiu. — Większa część[1] ludzi iest bardzo skwapliwą 6 w swoym sądzeniu. — Kilka dadow 7 które nam zostało z czynow Plutarcha i innych wybornych dzieiopisów. — Zostawił połowę swych ludzi umarłych i pokaleczonych. — Nieco przywiązania któreś mu oświadczył, przywróciło mu 7 odwagę — Dla czegoż tyle uprzeymości było tak źle wynagrodzone. — Dwudziestu żołnierzy utonęło przechodząc przez rzekę. — Połowa drzew które zasadziłem wyschła. 8 Połowa iego st[?] zostanie w mieście — Nie wszystek gatunek owoców iest zarówno dobry do iedzenia. — Ilość ziarna 9 piasku iest niezliczona. — Ciąg interessów o których mówiłem, będzie bardzo ważnym. Gromada żołnierzy o których ci mówiono weszło do wsi i ią zrabowali. 10 — — 1 mettez le v. s.[?] 2 images[?] 3 éclairer 4 vêtu de 5 lin 6 prompt 7 remettre 8 mourir 9 grain 10 piller.

Zadanie 651.

Postrzeżenie

Nie potrzeba by cały swiat uzbraiał się[1] skrzy szczeniu[2] człowieka: ziéw, kropla wody są do nemi do zabicia go. — Jk nie spokoinosc iich gra zota są skutkiem kary grzechu — Jego pobożnosc i iego prostota zjednały mu to uszanowanie. Klamca i pochlebca są zarowno godnemi po gardy; obadwa źle używaią[3] daru drogiego mowy. — [4] Jego skromność i iego nieinteresowność[5] były chwalone i podziwione. — Nie znayduie się w większey części dworzan iak tylko polityka i szczerość[*] zmyślona[6] — Znayduie się w prawdziwey cnocie szczerość i prostota na których nigdy się nie mylemy. — Wiarołomstwo[7] okropności[8] zdzierstwa[9] nie są iak tylko słabym obrazem tego co się stało we Francyi pod nieszczęśliwym Karolem VI. Pierwsze pomyślności[10] tego Jenerała acz kolwiek były świetne nie zadziwiły iednak iego kolegów. — Niemcy acz kolwiek są ograniczeni, umieią przecież karać się zachęcaiącemi[11] i podziwiciela mi. Owe poezie podług starożytności,[12] lubo acz kolwiek są doskonałe, są iednak rzadko upowszechniane[popularie] mi[13] ponieważ nie maia w sobie[14] w czasie oaczym, nic narodowego —. — [1] s'armer [2] pour écraser [3] faire un mauvais usage [4] parole, f. 5 désintéressement [6] inventés [7] perfidie, f. [8] noirceur, f. 9 rapine, f. [10] succès [11] encourager [12] d'après l'antiq

Zadanie 652. 26

Na Rząd Przyimków

Zatem ze wszystkiemi uczniami, wyiąwszy z tobą;
Grzeczność panuie więcey w stolicy iak po prowincyach.
Staraymy się powściągać 2 nasze namiętności, zawsze się
dzieie przeciw rozumowi, i sprawia 3 na przyszłość 4 ciężkie powody do żalu. 5 Osoby próżne urażaią się 6 kiedy
nie mogą się tylko z innemi. Dzieła które od końca do
końca zawieraią prawdy użyteczne, są godne szacunku
Chrześcianin powinien się zachowywać podług zasad
Ewangelii. Aby się poszczęściło na dworze, potrzeba
prócz zasługi, dzielnych 8 protekcyi. Mrówki zbieraią
w lecie swe zapasy 9 na zimę. Kobieta może być przyiemną bez piękności, lecz iest bardzo trudno by nią była bez
rozumu i bez talentu. 10 Człowiek przenikliwy 11 odkrywa prawdę, mimo ciemności 11 któremi staraią się ią pokrywać. 12 Ludwik XIV robił piękne ustawy 13 względem sprawiedliwości i handlu. Dawniey poświęcano
się dla Oyczyzny, pracowano dla sławy; dziś nic się nie
robi tylko dla swego interesu i dla swych rozkoszy.
Wiele ptaków siada na 14 drzewach; a mała tylko liczba
na ziemi. Magnes kieruie się ku północy. Od samego dzieciństwa trzeba się przykładać do swych powinności. Podczas woyny, ludy, kunszta, handel cierpią
zarówno.

1 excepté contre 2 réprimer 3 donner 4 la suite 5 repentir 6 piquer 7 maxime 8 puissant 9 faire provision 10 agrément 11 pénétrant 12 ténèbre 13 envelopper 14 retenir.

Dalszy ciąg

Rozkosze są rozmaitsze i liczniejsze w czasie zimy lecz czy warte? są to gruncie tych których się kosztuie na wsi i w czasie lata! — On iest miłosiernym ku ubogim: lecz zdraycą dla swey Oyczyzny. — Nie potrzeba nigdy mowić w nieprzytomności 3 iakiey osoby tego, czegoby się nie smiało czynić w przytomności. 4 Połoz to przed ogniem. — Stoią dwie wielkie lipy przed domem. — On iest im starszym, 5 idzie wzwodemną. — Handel wielki ucierpiał, podczas tey woyny. — Ze wszystkich stworzeń człowiek iest iedynym, który może rozmawiać się 6 z nieprzytomnemi. On mi dał więcey niżeli m żądał. — Z tey strony rzeki płaszczyzna iest czysta. — Jego wieś leży z tey strony wisły. — Zaledwo smy wyszli z miasta, aliści zaczęły padać. Dopiero temu kilka dni iak wyszedł z więzienia. — Moy ogród iest blisko Kościoła. — Jest blisko dwa dziescia lat iak iest w tym Kraiu. — Kazał wybudować dom przy kopach 8 Wprowadził się 9 blisko ratusza. — Biegnie przez ogród. Uderzył go w twarz przed niem. — Sprzedał dom który miał przy Kościele dla kupienia innego przy gełdzie.

1 varié 2 valoir 3 derrière 4 face 5 ancien 6 trétenir 7 plaine 8 rempart 9 aller se loger

Zadanie 654.

Dokończenie

Ona iest guwernantką przy corkach iedney Księż-
niczki — Ziemia się obraca około słońca, a Księżyc
około Ziemi — Krew ciekła po iego włosach — Walka się
skończyła dla braku walczących — Nie mogł mieć te-
go urzędu, dla braku pieniędzy — Umarł dla braku po-
siłku i pokarmow — Umarł daleko od swey Oyczyzny.
Jak twoie serce iest dalekiem od tego co mowisz. Nie
mogł przyiść dla słabości — Ziemia iest mała względem
słońca — Wyszedł bez wiadomości oyca — Jesteśmy
teraz zasłonieni od prześladowania.1 Są to rzeczy
nad iego siły. — Rzymianie brali do woyska wszyst-
kich ludzi nie maiących pięćdziesiąt lat — Ten czło-
wiek iest wyższey nad pochwały. — Zdasz mi z tego
sprawę, w stosunku korzyści iaką ztąd odniesiesz.
Zapłacę ci tę materią po dwadzieścia złotych ło-
kieć — Mocą starań przyiaźni; nalegań2 usiło-
wań,3 natrętctwa.4 doszedł do tey godności. —
Widziałem WPana przed drzwiami, kiedym wy-
szedł, lecz nie wiem czyli mnie WPan spostrzegł.
Mnie się widzi że to czego WPan z taką pilnością,
musi być albo w kufrze mego brata, albo za
zwierciadłem iego gabinetu. — Idź WPan z prze-
demnie, usiądź gdzie indziey, bo mi przeszkadzasz5
widzieć co się dzieie w tamtey izbie.

1 persecution, f 2 empressement. 3 instance, f 4 importu-
nité, f 5 empêcher.

Zadanie 655

Rząd Przystówków

Często kroć dusza działa zależnie od organów ciała. – Potrzeba działać stosownie do swego stanu. – Co się zdaie pięknym z daleka, nie iest tem zawsze z bliska. – Bóg działa niezależnie od niczego. – Monarchowie postępuią 3 odmiennie od prywatnych. – Ustawicznie bez względu na to wszystko co się będzie mogło wydarzyć. – Ci którzy nie żyią stosownie do Ewangelii, nie są prawdziwie chrześcianami. – Główny cel prawa Ewangelicznego iest aby nas skłaniać 4 do pomiłowania Boga nad wszystkie inne rzeczy; tey to miłości łącznoniey 5 Bóg wymaga 6 od nas nad wszystkie rzeczy. – Zrobił to nie uważaiąc na swoy ... Jestem ciekawy wiedzieć, czyli W Pan trwać będzie 8 statecznie w tak chwalebnym przedsięwzięciu. Trzeba cierpliwie czekać powodzenia 9 tego interesu, a nie nie skarżyć niesprawiedliwie porządk... Obaczysz W Pan żeśmy pilnie uczynili zadosyć rozkazom 11 któreśmy odebrali. – Żeby odpowiedać dobrze, trzeba pilnie słuchać co się mówi. – Gdyby ten Pan miał tyle rozumu i odwagi, ile ma się bogactw, byłby niezwyciężony. – Zdaie mi się, że W Pan doskonale rozumiał co powiedziano, ... tace do wiedzenia, ieżeli będziesz dość rostropny, żeby się stosować. – . – succès 11 exactement.

1 dépendemment 2 paroître 3 agir 4 porter à 5 dép... ramment 6 exiger 7 fortuné 8 persister 9 succès 10

Zadanie 656. 205

Dalszy ciąg

Ci którzy myślą zdrowo, żyią cnotliwie i szczęśliwie
kończą swóy bieg1 – Nadgradza hoynie2 kiedy kto czy-
ni mu iaką przysługę – Nasz gospodarz myśli szlache-
tnie i czyni podobnie – Liczba nieprzyiacioł przybywa
3 coraz bardziey, a siły nasze upadaią 4 według propor-
cyi. – Jeżeli mało mamy, są tacy którzy maią ieszcze
mniey. – W Pana bracia przynieśli daleko więcey iak
drudzy, a nie było lepiey przyięci. – Żebyś W Pan robił
tak, nie do rzeczy byś robił.5 Trzeba żebyś W Pan tak ro-
bił iak drudzy ieżeli można.6 – Spodziewam się że zro-
bię ieszcze lepiey byleby mnie dano robić po moie-
mu 7. Gdybyś W Pan zrobił iak mu porządzono przy
mnie 8 byłbyś zrobił naylepiey, ale żeś nie chciałeś mnie
słuchać, nie trzeba się dziwować cześ ieśt tak bardzo za-
trudniony – Kiedy W Pan uczynisz to? teraz dobrze,
uczyń to prędko, zaraz. Ale rzeczy zrobione na pręd-
ce 9 nie wiele są warte. – Mamy to zawsze i codzień –
Ogień kiedy wybuchnął 10 we dnie czy w nocy? – W
sam dzień; 11 ale ugaszono go w krótkim czasie. –
Dawniey narody nie były tak uczone iak teraz, ale
byli moralnieysze. – Kiedy W Pan przyiechałeś wczo-
ray czy dziś? przyiechałem przedwczoray i poiadę
poiutrze w południe. –

1 carrière 2 généreusement 3 augmentés 4 diminués
5 rien qui vaille 6 si possible 7 à ma fantaisie 8 en ma
présence 9 à la hâte 10 éclater 11 en plein jour.

Zadanie 657

Dalszy ciąg

Spodziewam się przyiechać do mego oyca o połno-
cy — Więc WPan przyiedziesz niespodzianie 1 albo nie
w czas, 2 bo wszyscy śpią o tym czasie. — Prawdę WPan
mówisz; więc iadę niezwłocznie, 3 abym przyie-
chał w czas. — Czy iest daleko z tąd do N.? Którędy trze-
ba iechać, 4 tędy czy tamtędy? — Z kąd WPan przyieżdża?
Iadę z Warszawy. Myślałem że WPan iedziesz z kądinąd
Więc WPan byłeś w Warszawie? — Przepraszam WPana
ia byłem gdzieindziey; byłem w Petersburgu, WPan
przyieżdżasz z daleka. — Oto iest dom, który iest dość
piękny zewnątrz, ale kto wie, iak on iest wewnątrz
leży 5 on wysoko; tyłem za nim iest ieżioro, po lewey rę-
ce iest mały gay a po prawey obszerne 6 równiny któ-
re są wszędzie żyzne. Można tam żyć bezpiecznie 7 od
wszystkich nieszczęść i nigdy nie można by żyć tak
wygodnie. — Rozumiesz 8 WPan po francusku
bardzo mało; ale spodziewam się nauczyć pon-
tu; iednak myślę, że nie będę nigdy umiał zupełnie
9 Iak on pisze? źle, coraz gorzey; 10 ale mój brat pi-
iako tako. 11 Czyni on to chętnie? nie chętnie, 12 z przy-
musu 13 Wziął on to sprawiedliwie? 14 nie słusznie
Mówi on to umyślnie? 15 nie, przez nieroztropność 17

1 à l'improviste 2 mal à propos 3 sans délai 4 par ...
situées 6 grand 7 à l'abri 8 entendez 9 tout à fait 10
[illegible] 11 passablement 12 contre cœur 13 de force
avec raison 15 à tort 16 à dessein 17 à l'étourdi.

Zadanie 658

Dokończenie

Kto ma więcey pieniędzy, ia czy ty? ia mam ich tyle co
ty. — Nayprzód szliśmy w porządku; potem pomięszani. Którzy Wpan ieź na dzień? ia ięm wciąż. Dawno
iuż oyciec Wpana poiechał do Paryża. Już dawno. Kie-
dy powroci? na moią uczciwość nic o tem nie wiem;
mowią że ma przyiechać nieomylnie 3 na Wielkanoc,
ale podobno 4 że nie powroci na ten czas. Więc Wpan
myśliż że on tak prędko nie powroci? Prawdziwie ja
o tem nic nie wiem. Może być że on przyiedzie ieszcze
przed Wielkanocą, ale trudno, poniewasz on ma tam
wiele interessiow. — Robiemy to co drugi dzień — skoń-
czemy to w krotce. — Przedtym robiliśmy tylko przed
południem; na przyszłość będziem robić ustawicznie,
we dnie i w nocy; wtedy zarobiemy 5 wiele pieniędzy.
Lepiey iest robić z rana niż wieczorem. — Przyszedł nasz czas
naznaczony. Jak daleko mamy iść? od tąd aż tam. To
iest daleko. — A co tam iest wewnątrz? kto iest tam na
gorze? studenci; oni graią i biegaią, oprocz tego nic te-
go nie robią. — Nie znam żadnego z nich w szczegolności,
Mamy dostatecznie chleba i piwa, ale mało mięsa, a
drewa na byt. Tym gorzey, graymy o zakład. Wszyst-
ko idzie pomyślnie wygodnie i darmo. — Jak wiele Wpan
chcesz mieć za to? trzy talary. To za wiele, dam tylko ie-
den talar, naywięcey dwa talary, bo ledwo iest tyle wart.
1 pêle mêle 2 ma foi 3 infailliblement 4 apparemment
5 gagner

 Zadanie 659

Na swoiniki rządzące trybem 0: naymuiący

Darmo WPanu szukać, nie nie znaydziesz, bo przy
szedłszy był pozno. On nie był przyięty iak się spo
dziewał, i iak miewali zwyczay przyimować go
przedtym, I a to dla tego, że nie uczynił, co mu byli roz
kazali czynić. — Spali aż do trzeciey godziny, potem
pisali do piątey, tak daleceże śmy nie mieli iść nig
dzie, bo kiedy są w domu, trzeba żebyśmy byli takie.
Wieszże WPan o co idzie? nie zbywa mu ani na rozum
ani na doświadczeniu, więc spodziewam się że u
łożysz rzeczy takim sposobem, że każdy będzie kon
tent. — On iest tak bardzo 3 zatrudniony 4 względem
5 interesu którego się podiął bez naszey wiadom
ści, iż nie wie iak sobie poczynać, 6 dla dokona
nia 7 z honorem. — Póki WPan poydziesz tam i po
wrócisz, rozumiem że będziemy mieli czas skończyć
cośmy zaczęli, i że potem będziemy mogli ieszcze
iść gdzie na przechadzkę nim noc nadeydzie.
Pospieszże się WPan brać, czego możesz potrzebo
wać na podróż którą zamyślasz, póki Panow
Mn: nie ma w domu; bo skoro są 8 mięso do bo
brać naymnieyszy rzeczy. — Póki WPan nie bę
dziesz się zgadzał z wolą swoich krewnych i
tożonych, nie spodziewaj się, żebyś mógł przy
do tego 9 co sobie zakładasz. —

1 cidevant. 2 de quoi il s'agit. 3 tellement. 4 embarras
5 au sujet. 6 y prendre 7 venir à bout. 8 sitôt 9 parvenir

Zadanie 660.

Dokończenie

Wiele razy nie pisaliśmy do nich, od tego czasu iak stąd odiechali 1 żali, aby raz raczyli nam odpisać. — Robią tak dobrze co robią i mowią tak rzadko i tak mało, iż nie wiedziano by prawie nigdy, gdyby się nie dowiedziano skąd inąd. — Wyszedł z drugiemi i był z niemi, gdzie tylko byli, ale powrócił tak prędko, że śmy rozumieli, iż ich był porzucił na pierwszem mieyscu. Obaczą że, skoro będziemy mieli pełną moc robić podług naszey woli, poczniemy sobie 2 tak dobrze, że wszystko się uda. — Opowiedziawszy cośmy cierpieli w drodze, i niebezpieczeństwa w których eśmy byli z naszey winy 3 nie zostaie iuż nam nic do mowienia, tylko że drugi raz będziemy ostrożnieysi 4 Są dość kontenci z Wpana, nic nie znayduią do przyganiania 5 w iego postępowaniu, tylko że wierzysz nadto łatwo co słyszysz 6 od tego i owego. — Nic nie widzę, ani nam na świecie zabawnieyszego iak historya, procz tego że znayduiemy w niey wyborne nauki dla obchodzenia się 7 mądrze podczas biegu tego życia. — Ponieważ Wpan nie byłeś gdzie ie mu powiedziano, i nie zrobiłeś takie co rozkazano, więc nie będziesz miał co byli postanowili 8 Wpanu dać. — Nie chcę żebyś Wpan wdał się 9 w to, ani też wdawać się sam, gdyż pociągnelibyśmy sobie nienawiść i gniew tych, ktorych to obchodzi. ——

1 Se dire 6 entendre dire 8 mêler [illegible] 2 nous y prendrons 3 courir 4 circonspect 9 proposez.

Zadanie 661

Na ſpoinikirzadracé Zybem łącząc ym
Czyli iestem tu, czyli iestem gdzieindziey, miewam
zawsze ochotę siebie kogo, który mnie pilnuie, Itak
daleceże nic nie mogę mówić ani czynić, coby nie
przyszło 2 do wiadomości moich nieprzyiacioł.
Chociaż 3 aż nadto widzę iak będzie trudno dogo-
dzać 4 żądzom WPana, względem 5 interesu, który
mnie zalecasz, iestem iednak odważny (albo odwa-
żam się), nic nie żałować 7 dla starania się doyść
do skutku. — Chociaż 6 nie wątpiemy, żebyś WPan
się nie miał zawsze na ostrożności, przeciwko wsze-
lkiemu podeyściu, iednak rozumiemy, być zobo-
wiązanemi WPana przestrzedz, abyś zbytnie wie-
rzył pewnym osobom, które miewasz prawie za-
wsze przy sobie. — Jako nie widzę żebyś WPan mógł
przyiść do końca, który sobie założyłeś, chyba
byś 8 był wsparty kim kredyt maiącym, tak o
tym powinieneś wprzód myśleć. — Aby tylko ow
trzymał o co się stara 9 od tak dawnego czasu, tak
rozumiem że nie będzie miał racyi żałować pracy,
które sobie zadaie, ani też kosztów które toczył, gdy
rzecz o którą idzie 10 dostatecznie mu wynadgro-
dzą 11. Jeżeli nie będziemy mogli sami opanować
mieysca które mamy rozkaz odebrać 13 trzeba bę-
dzie mieć na pogotowiu pomoc potrzebną w pod-
obney okazyi. — : — 1 observer 2 parvenir 3 quoique
4 contenter 5 touchant 6 bienque 7 épargner 8 à moins
que 9 briguer 10 s'agit 11 dédommager 12 occuper 13 s'emparer

Zadanie 662 271.

Dokończenie

Jeżeli WPan nie będziesz mógł dostać 1 pieniędzy czego szukasz i potrzebujesz tak bardzo, iak mówisz; powracay prosto tu, postaramy się 2 sami WPanu zaspomóc 3 bez naymnieyszego kosztu iego. — Nie żebym przedsiębrał, 4 lub chciał przeciwiać się 5 zamysłom Panów NN. iak niektórzy chcieliby dać rozumieć, byłbym owszem naypierwszy iam do pomocy 6 żebym zoczył 7 naymnieysze podobieństwo. — Nie żebyśmy 8 nie wiedzieli dobrze o niebezpieczeństwach na które podaiemy 9 się puszczaiąc 10 WPa w drogę w tych czasach, ale rzecz o którą idzie iest tak pilna, i tak wielkiey wagi, że nic nie może 11 zatrzymać. — Trzeba żeby Pan N. wstał bardzo rano, i jechał, iak nayprędzey, nic nie mówiąc nikomu, z boiaźni, żeby kto go nie poprzedził, 12 bo ieżeli to się przytrafi, wszystko przepadło dla niego. Dobrze WPana uwiadomiono o postępkach 13 nieprzyiaciół iego, i zasadzkach 14 które mu czynią, 15 z boiaźni, 16 aby nie wpadł na ślepo 17 iak przytrafia się dość często, więc WPana to rzecz teraz mieć się 18 na ostrożności i korzystać z tych przestróg. — Jeżeli WPanu się przytrafi widzieć Pana N. z nim powrócimy, mów mu, że mamy mu wiele rzeczy do udzielenia 19 (communiquer) — — 13 démarche 14 piège

1 trouver 2 faire en sorte 3 procurer 4 entreprendre 5 opposer 6 donner la main 7 entrevoir 8 ce n'est pas que 9 exposer 10 mettre 11 être capable 12 devancer 15 tendre 16 de peur que 17 donner tête baissée

Zadanie 663.

Dokończenie

Pospiesz się WacPan, niech nagotuja[1] czemprędzej, to wszystko co może bydź potrzebnym na drogę, abyśmy kiedy przyjdziemy nie byli przymuszeni[2] czekać bo najmnieysze opoźnienie[3] mogłoby wielce szkodzić, naszym interesom. – Żebym miał honor i ukontentowanie[?] życzę WacPanu skutecznie[4], w tem co mnie WacPan zalecasz, trzeba mi przystać wcześniej wszystkie papiery i dokumenta należące[5] do interesu o który idzie, a do tego pełnomoc działać w imię WacPana. – Aby tylko cokolwiek[6] chcieli lub raczyli, rostrząsać[7] i uważać racye które dałem na piśmie, obaczą że postępowanie osoby której mam sobie poleconą obronę, nie iest tak naganną, jak zaraz tylko zrozumieli. Uchoway Boże żebym szukał ostawiać[8] lub szkodzić komukolwiek bądź, daleko odtego, wszystkie moje kroki, nie dążą i nigdy dążyć niebędą, iak do przeszkodzenia ile będzie w mojey mocy. – . – 1 a fin que 2 obligé 3 retardement 4 efficacement 5 concernent 6 pour peu 7 examiner 8 décrier. –

Zadanie 664

Na Przecznik

Nie mam żadnego szacunku dla śmiałości, jeżeli nie iest towarzyszona roztropnością. – Młodość oddaiąca się łatwym namiętnościom, nie podaie 2 starości tylko ciało zniszczone. 3 Jakżeś się miał od tego czasu iakiem cię nie widział. – Nie wszystkie te grunta należą do Dziedzica – On dziś nie gra – On wcale nie gra, bo nie umie grać Wszystkie te grunta nie należą wcale do Pana Woiewody. – Czy nie znalazłeś moich rękawiczek? nie. – Jak to nie dobrze ia to spodkałem? – Mniemałem że iest wiernym, ale nie – Wszystku tam nie masz gdzie nie iest uczciwość; człowiek wątpiący o tey prawdzie, nie może być tylko oszustem. – 4 Trzeba unikać powtarzań, 5 nie chce się tego słuchać, co się wie, nie masz iuż w tem ciekawości 6 Człowiek uczciwy iest ten który czyni wszelkie dobro iakie może, i który nie czyni złe nikomu. Uczony widzi dwa razy tyle 6 co inny, a nie uczony nie widzi nic, nawet w ten czas gdy mniema iż widzi nayiaśniey. – On nie pie ani nie ie. Ona nie iest ani piękna, ani bogata. – Nie chcę nic robić coby ci się nie podobało On się tylko do literatury przykłada – Czemuż nie mamy tyle zapału 6 do cnoty, ile go mamy do rozkoszy? – Nie widzę iżeli po mnie nie przyidziesz. – Strzeż się by cię nie zatrzymano.

1 livrer 2 tiens-moi! 3 usé 4 fuyons, 5 crédit 6 intérêt, 7 le double 8 ardeur, fin

Zadanie 665

Dokończenie

On się boi aby iego syn nie wpadł w ręce nieprzy-
iaciela.— Idźcie za nim by nie zbłądził[1].— Boię się by m[ój]
oyciec nie przyszedł dość późno, iby nie mógł ukoń-
czyć swych interessów.— Patrzaymy na siebie in-
nym okiem a nie tem którym patrzemy na swego
nieprzyiaciela.— Kiedy nie śmią ganić tego mo-
narchę po iego śmierci, iest to znak że iego następ-
ca iest mu podobnym[2].— Nie przestaię przestrzegać że
kamień drogi nie podoba się tylko gdy iest wypo-
lerowanym[3] i rżniętym[4]; Szlachectwo bez wypo-
lerowania i bez grzeczności nie może się podobać.
Cóżeś zrobił odtąd iakem cię nie widziałem?— Jest to-
mu dawno iakem cię nie słyszałem grającego.— Od
tego czasu iak nie piię wina, mam się daleko lepiey.
Nie wiedziałem o tem odieździe[5].— Nigdy nie będzie-
my mówili, że nie mamy złota pieniędzy.— Który
bardzo chory, tak że ani ie ani piie.— Mamy tylko
pięć złotych, i nie mamy żadney sposobności zy-
bić więcey.— Nigdzie nie widziałem tyle ubogich;
tu, to iest nadto prawda.— Nie przestańmy uczyć się.
Nie wątpiemy żebyśmy się nauczyli, chociaż tego
teraz rozumieć nie możemy.— Boicie się aby wam
dzieci nie umarli; obawiacie się iż może on iuż
przyiada.

1 égarer: 2 ressembler: 3 poli, 4 taillé 5 depart.

Zadanie 666.

O Francuszczyznie /Gallicismie/

Dopiero cośmy skończyli nasze ćwiczenia.[1] Natych-
miast pokażemy cośmy zrobili w tey niebytności.[2]
Czy prędko skończysz twoy list? – W krótce go skończę.
Twoie siostry nie dawno co wstały od stołu[3] i już zaraz[4]
iły to samo robić.[4] – Dopiero co odebrałem list od oy-
ca W.Pana który mi powieda że się wcale nie popra-
wiasz i żeś zawsze trzpiot,[5] w samey rzeczy ia się na
to zgadzam, dopieroś na przykład spiewał i źrowu
spiewasz. – Juześmy mieli siadać do[6] stołu gdyż nam
powiedziano że obiad iescze nie gotowy. – Miałem to
powiedzieć gdyś mi przerwał; – Niewierz[7] abym to
powiedział. – Zaraz będę mu pisać. Ledwom co nie
umarł z martwienia. – Na widok[8] zaby twoia
siostra ledwo co nie umarła: Ledwom nie upadł
tak cięśkiego[9] Ledwom ca zobie głowy nie rozciał.
Ledwieśmy go nie obili. Wieleż ma lat? Mam dwa-
dzieścia lat. – A wieleż lat ma Panna siostra W.Pana?
Zaczyna[10] czternasty rok. – Ona iest bardzo wysoka,
sądziłbym że iest starsza. Czemuście iey nie przyprowa-
dzili? Ona nie chciała dziś wyiśdz. – Przynieśliście
książkę moię? Zapomniałem iey. – Przyniescie tedy
ią iutro, a przeydźmy się teraz trochę. Macie przy so-
bie pieniądze? Zostawiłem worek moy w domu.

[1] Thème. Labrence [2] Sortir de table [4] bafrer. [5] enfan-
t autant. [6] se tour de [7] se mettre à [8] servir de la vue [9]
faire glissant. [10] entrer.

Zdanie 667

Dalszy ciąg

I ia także nie mam drobnych pieniędzy. — Na coż ich nie maszcie? — Nie chcę ich, ale nie wiesz, czy nam ich nie będzie potrzeba. — Cóż ci to, móy przyiacielu? Gorąco mi. — Wypiycie szklankę wazzą i naleię wam ieszcze drugą a potem poydziemy na pocztę, abyśmy dowiedzieć czy przyszły moie ieszcze nie przybyły. Jestem ciekawy wiedzieć czemu szwagier moy nie przychodzi. Zaiste przyiaciele zostańcie tu ieszcze chwilę. — Nie chcę daley tu zostać, bo mi coś niedobrze. Czyń iak ia, móy przyiacielu, pii wody mineralne, wtedy będziesz się miał lepiey. — Chcecie wypić szklankę kawy, móy przyiacielu? Dziękuię wam, nie lubię kawy. — Cóż tedy lubicie? Kieliszek Malagi każcie mi przynieść. — Nie, móy przyiacielu, nie pozwolę na to. — Przeydźmy się raczey trochę. — Chętnie to czynię, ale dokąd poydziemy? — Chodź, proszę, ze mną do ogrodu stryia mego; będziemy tam mieli wielkie ukontentowanie, bo zaczęło się dziś winobranie. Gdy mi tego pozwolicie bardzo rad będę towarzyszem waszym. — Nie czyńcie ceremonii. — Cóż mówią nowego? Nic osobliwszego.

1 Vuidez 2 Gardez 3 bien 4 je me sens indisposé 5 prendre 6 envoyez chercher 7 souffrir 8 la vendange 9 pas grand chose

Znacie wy Panią N.? Znam ią z widzenia

Zadanie 668

O Postaci Słonarzu

Czyli WPan przyidziesz tego wieczora do mnie na wieczerzę? Jeżeli do n przyidę, idzie tu o moię sławę, co mnie przymusza iżbym przyszedł. Zgodźmy się pomiędzy sobą, iż między ludźmi a ludźmi zachodzi różnica, i że należy wasać na to, z którymi się wdać.1 WPan obawiasz się zawsze aby o nim źle nie mówiono, a przecież o WPanu nie inaczey tylko dobrze mówią. — To samo iest z mnagoi z wielu innemi, którzy są podeyrzliwemi.2 Czego WPan chcesz odemnie? Nie żądam nic więcey prócz zaufania iego, i iako przyiaciel, o to WPana proszę. Jeżeli WPan się obawiasz mówić mi prawdę, ta ia ią WPanu powiem. Wcale też przystoi na WPana mówić w ten sposob. Ja się iuż iaśniey tłomaczyć na wszelki przypadek nie mogę. My tylko obawiamy się naszego sąsiada. Potem wszystkim, dla czegożbyś się go WPan obawiał? Strzeż się iżby WPana otwarcie nie napastował.3 Już temu lat dziesięć iak iesteśmy z sobą w procesie4 i słyszałem na własne uszy, iż mi nigdy nie przebaczy. Widziałem go, zapewniam WPana, dobrze widziałem, widziałem własnemi oczyma, kiedy w swoim gniewie, rzucał przekleństwa5 na WPana. — Nie może mi się wcale pomieścić w głowie, zkąd pochodzi iego nienawiść, lecz nie mówmy więcey o tem. — Cóż Henryku, wytrzeźwiłeś się6 braciamoi w więzieniu! a twiąli uczynku swego!

Cuver son vin.

1 se mêler 2 soupçonneux 3 attaquer 4 procès 5 modire

Zadanie 669

Dokończenie

Nie wystawiaycie sobie, Mości Panie, że żałuię u-
czynku swego. Pan Broll mowił do niegoch, prze-
ciw temu, żeście kaprala w rękę wrzucili. Nie wy-
rzucaycie nam tego co się nam czynili rzekli do nie-
Dziwno mi, rzekł on, żeście popełnili takie głupstwo
gdy macie tyle rozumu. Wszyscy poczciwi ludzie
tą was, bo mniemaią, że wy obydwa będziecie powie-
szeni. – Idźcie precz, mowił mu Pan brat wasz starszy
my studenci nie iesteśmy tak lekkomyślni 3 Dw
żądnego nie idzie. Aby wam dowieść 4 odpowiedział
Pan Broll, że nikt więcey nie iest waszym przyiacie-
iakie, dam się powiesić za was obydwoch, gdzie
dacie. Będziecie widzieli że ja nie żartuię. Poydę do
Xiążęcia pomowię z nim o tem. Czemuż się śmie
To głupstwo temu nie wierzę. Pietrosku ieszcze iesteś
ście w łożku. Już od dwoch godzin iakiem wstał
pracuię, a ty nic nie robisz. W roku tysiąc osmse-
czwartym będzie pamiętny wyniesieniem się
Bonapartego na godność cesarską; rok tysią-
ny osmsetny piąty, nie będzie nim bynaymniey
bo był koronowany krolem włoskim, a rzeczpo-
polita Genewska która istniała 6 przez tyle w
poddała się franciey, i chciała być wcielona do
go Państwa.

Se repentir 2 de ne pas d'avoir Bercdule Eprouver
levation Exister finco inozer.

Zadanie 670.

Na Wyrzutnie

Henryku! — Co WPan rozkażesz, Mości Dobrodzieju!
Co czynisz! Nie mam pieniędzy. Pożycz mi dukata —
Wstydzę się że ci odmówić muszę, ale nie mam ani gro-
sza. 1 patlesouf Co za korowody! 2 Gdy ich sam nie masz,
nie możesz mu ich pożyczyć. Gdzie są bracia moi? 3 Co mó-
wisz? Nie mogę ci powiedzieć, gdzie teraz są twoi bracia
Czemu! — Pokłócili się wczoray, i poiedynkowali się 3
Czyście szaleni, 4 Mości Panowie, rzekłem do nich, żebyś-
cie się bić chcieli? 5 Sam ieśteś szalony, odpowiedział mi
Pan brat twóy nayśtarszy, i dał mu tak tęgi policzek
6 że ień szczegoczuie — Bardzo [illegible] obowiązany ieśtem,
mówiłem mu, to piękna nagroda co zawsze, tak się
obchodzić ze mną! Mój brat nayśtarszy dał ci poli-
czek? 7 Tak iest, Mości Panie, i nie wątpię, mnie mam
o prawdzie. Gdy naków nieć straż przyszła, aby aresz-
wać 8 WPana braci, krzyknął Pan brat młodszy; dla
czego nas aresztować? — Mości Panie, mówił kapral,
nie opieray cie się. — I mie wasze, potrzeby prosze mi po-
wiedzieć, rzekł Pan brat. Zowie się Hanibal, odpo-
wiedział on drżąc, gdy widział wielu studentów przy-
chodzących. Panie Hanibalu, ieśteś tchórz 9 ponie-
waż drżysz, mówił ieden student do niego — Co? odezwał
się, tchórz! Jestem kapral a nie tchórz — Jesteś to i to odpo-
wiedział student. Zuchwale tak mówi

1 ... 2 que de façon 3 se battre en duel 4 fou. 5 de vous
battre de la sorte 6 soufflet 7 m'traiter 8 d'arrêter 9 poltron.

Zadanie 671

Dokończenie

Gdy to kapral był powiedział 1 Partiaynie wz-
wzięli go studenci, i związali mu, jak też i oboyg[u]
dwom iego żołnierzom ręce i nogi i ciągnęli g[o]
do mostu. — Przebaczcie, Mości Panowie, mówił
Nie czyńcie tych korowodów, co się na nic nie zda-
dzą 2, rzekli do niego Panowie bracia. Póydzie-
dziś do Styksu. — Między nami mówiąc, Panowie
bracia byli pijani 3 gdy on zemdlał 4 wylali
5 konewkę 6 wody na głowę, gdy przyszedł do si[ebie]
7 prosił ich, aby mu pozwolili, pożegnać się 8 z żo[ną]
swoią. — Chętnie, mówił starszy Pan brat, ale trz[eba]
w przód uczyć się pływać; i wziął go na ramię
9 mówiąc do niego; pozdrów 10 Charona ode mn[ie]
i troygłownego psa piekielnego, w tem rzucił go
w wodę. Znagła 11 przyszło więcey niż trzysta żoł[nie]-
rzy, którzy przyarestowali Panów braci. Studen-
ci nie chcieli na to pozwolić i bitzę z żołnierzami
zeli nie przestali się w[illegible] bić. — Moy przyjaciel[u]
obyś był szczęśliwy 5. Spodziewam się. Kiedym
odwiedzisz 6? — Jutro. Kiedy będziesz w domu 7
oyc. Co ci odpisał opiekun 12 na prośbę coś m[u]
uczynił abyś mu posłał pieniędzy 5? Nie, to mn[ie]
dziwi. 13

1 traine 2 ne servent de rien 3 ivre 4 s'evanouis[t] 5
tea 6 palm 7 revenir de. 8 dire adieu 9 épaule 10
luez de ma part 11 tout à coup 12 tuteur, m 13 surpre[nd]

Zadanie 672. 281.

W zględem niektórych zbaczań i o twier-
dzącey Konstrukcyi.

Powiem WPanu szczerze przyczynę dla ktorey przy-
szedłem. Nie pozwolemy tym łatwo tego z przy-
czyny ich nieludzkości. Jeżeli mu mowię o tem, nie
mowię nigdy, bez wiadomości 2 przełożonych. Czy
uwiadomiono szczerze WPana o tem, albo czy nie pomy-
ślisz, tylko kiedy iuż nie będzie czas myślić. Żem W-
Panu szczerze zdania mego o tem nie dał wiedzieć
przez list; tego iest przyczyna, że nie chcieli mi o tem
tak predko oznaimić 3. Żem WPanu moie przyby-
cie do tego miasta szczerze oznaymił, przyczyna
tego iest moia choroba. WPana pułkownika 4 ie-
szcze dzisiay nie wydziałem. WPana księżki znala-
złem, ale nie WPana papiery. 5 Mleko ieść lubię 6
ale nie iarzyny. 7 [illegible]; one nie mow nic WPan,
nie powinna nic o tem wiedzieć 8 Do mego wuja
pisałem, ale nie do moiey ciotki. Od moiey kuzyny
list odebrałem, ale nie od mego szwagra. Ciebie ko-
cham, moie dziecie, ale nie twego nieobyczaynego
brata. 9 Wszystkie okolice 10 Krolewskiego ogro-
du upiękniaią 11 naokoło letniemi domkami. 12
Dobry i od swoiego narodu kochany 13 Księża rza-
dzi wybieraiące rozsądnie osoby, którym swoie sta-
die powierza. — l'accord des 2 à l'inqu 3 mander
4 collonel, m 5 ecritoire, m 6 gaines 7 regument, m 8 en
doit rien savoir 9 ton polisson de 10 environ, m

Zadanie 673
dokończenie

Neptun na swoim woźie 1 roskazał swoią n
porną władzą 2 uśmierzyć się 3 bałwanom 4 ro
huczanego 5 morza. — Lud mocno przerażony 6
usłyszawszy te słowa 7 z zapłakanemi oczym
8 i wydaiąc głębokie westchnienia 9 udał się 10
na mieysce 11 gdzie nawałnica 12 wszystko w
niszczyła 13 Charon, którego wieczna starość 14
zawsze czyni smutną i ponurą 15 odpycha 16 nie
litościwie 17 niezliczoną mnogość 18 zmarłych kto
rych nie pogrzebano 19 Obłudnicy staraią się 20
nayszkaradnieyszą 21 i nayhaniebnieysze 22
drwie 23 zasłoną cnoty pokrywać. — Przenikliwa
24 mądra sławy poświęca 25 teraźnieyszość przy
szłości; ślepa publiczność lubieżność 26 poświęca
przyszłość teraźnieyszości, zazdrość zaś skąpstwo
i inne namiętności człowieka poniżaiącego tru
przyszłość i teraźnieyszość razem. Ewangelia w
id 27 tym którzy sobie życzą Bogu prawdziwie
służyć szczerą i niepodeyrzaną 28 pobożność.

1 char, m 2 puissance irrésistible 3 flot 5 irrité 6 r
paisée 7 mot, m 8 baigné de larmes 9 pousser des gé
missements 10 se rendre 11 endroit 12 orage 13 dé
ro 14 éternelle 15 chagrine 16 repousser 17 impito
yablement 18 foule 19 privé de la sépulture 20 s'étudie
21 honteux 22 décrié 23 voile, m 24 prévoyant 25 sacri
fie 26 volupté f 27 inspirer 28 non suspect.

Zadanie 674. 285

Rozmowki o Wstawaniu Fryderyk. Karol

Fryderyk. — Daley, daley, Karolu, wstaway iest czas. Coż robisz ieszcze w łożku? — Karol. Co robię? śpię. Fryderyk. — Jakto śpisz a mowisz do mnie przecie. Karol. — Coż, ieżeli nie śpię; przynaymniey spać mi się chce. — Fryderyk. — Nie iest czas do spania ale do wstania. — Karol. — A ktora iest godzina? Fryderyk. — Jest w pół do osmy. — Fryderyk. — Jakto iuż tak pozno? Myslałem, że nie masz ieszcze trzech kwandransy na szostę. Czyś dawno wstał? — Fryderyk — Wstałem o kwandrans na siodmę. — Karol. — Moi brat iest zapewnie ieszcze w łożku. — Fryderyk. — Nie mey przyiacielu, iuż pracuie od godziny. — Karol. — W samey rzeczy wstydzę się że wstaię ostatni w domu. Daley wychodź; zaraz wstaię. — Karol. — O ktorey godzinie wstałeś dzisiay? — Fryderyk. — Jak dochodziła szosta. — Karol. — Kto cię obudził? — Fryderyk — Nikt — Karol. — Cożeś robił iakżeś wstał? — Fryderyk — Zaraz wziąłem się 3 do ubrania, umyłem sobie twarz i ręce, wypłukałem usta; potem zmowiłem pacierz a nakoniec uczyłem się moich lekcyi. — Karol. — Czyń co dzień tak kochany Fryderyku; błagay 4 co rano o wspomożenie 5 Boskie, a staniesz się co dzień lepszym. Fryderyk. — Nie zaniedbam 6, i zawsze czynić będę co iest w mey mocy 7 abym się podobał Bogu i ludziom.

4 l'assistance 5 manquer 6 mon possible 1 dans [illegible] 2 il allait être 3 je commençai par

Zadanie 675

Piszące Ludwik i Henryk

Ludwik – Co robisz Henryku? – Henryk – Piszę iak
widzisz. – Ludwik – Co piszesz? – Henryk – Lekcią któ
rą mi Nauczyciel naznaczył. 1 – Ludwik – Pokaż mi
twoie pismo. – Henryk – Oto iest. – Ludwik – Zdaie mi
się, żeś nadto prędko pisał. – Henryk – Przyodda że
sem lepiey pisze – Ludwik – Dla czegoż żeś tak
napisał? – Henryk – Bo nie mam tego co mi potrze
ba do pisania dobrze. – Ludwik – Czegoż więc potrze
ba? – Henryk – Potrzeba mieć dobry papier, do
atrament i dobre pióra. Ten papier iak widzisz
bila bardzo; ten atrament zalewa 2 i iest bardzo b
a pióro iest zbyt miętkie i zbyt złe. – Ludwik – Dla cze
goż żeś się nie postarał 3 innego papieru, lepszego
pióra, i dobrego atramentu: – Henryk – Nie mia
pieniędzy, i potrzebuię 4 ich koniecznie. – Ludwik –
tnie ci ich pożycze – Henryk – Bardzo ci iestem wdzię
czny za twoią dobroć. – Ludwik – Nie zatemperow
mi pióra? – Henryk – Co mu brakuie? – Ludwik –
Zdaie mi się że rozszczepanie 5 iest za małe; nie pusz
atramentu. Ma zęby 6 – Fryderyk – Zobaczmy.
racie. Zatemperuię go ieżeli mam przy sobie m
scyzoryk. przy sobie. Ludwik – To iest iedenie
nie masz, ale mi się zdaie że nie iest ostry 7.

1 donner 2 couler 3 procurer 4 manquer
absolument 5 fente, f 6 faille à scie 7 ne coupe pas

Zadanie 676

Dalszy ciąg

Fryderyk. Można go poostrzyć na osełce i pociągnąć na pasku? lecz czy nie masz innych piór? nie można już tego poprawić; jest bardzo złe; gdyby było moie, rzuciłbym ie oknem. Ludwik. Kiedy nie mam innego. — Fryderyk. Czyś już zaczął twoy papier? — Ludwik. Tak iest, zrobiłem obie sextern, ale nie umiem pisać bez linii. Nie poliniowałbyś mi mego sexterna? — Fryderyk. Chętnie. Gdzie iest twoia linia i twoy ołówek? — Ludwik. Oto iest iedno i drugie, ale trzeba zatemperować ołówek, nie napisałbyś mi pierwszego wiersza? — Fryderyk. Gdzie iest twoy wzór? Ludwik. Oto iest. — Fryderyk. Day mi także twoy kałamarz. — Ludwik. Jest na stole. — Fryderyk. Atrament czy iest czarny? Ludwik. Tak iest, iest wyśmienity, czy iest także piasek w piasecznicy? — Fryderyk. Nigdy go nie używam, wolę —

Cezar i Ludwik

Cezar. Zkąd idziesz Ludwiku? — Ludwik. Idę od kupca. — Cezar. Cożeś tam kupił? — Ludwik. Papier. — Cezar. Coześ dał za niego? — Ludwik. Dwa grosze. — Cezar. Wiele go masz? Ludwik. Librę. — Cezar. Co z nim będziesz robił? Ludwik. Śliczne zapytanie! cobyś chciał abym innego robił iak na nim pisać?

La pierre 2 affiler 3 Barringer 4 plier 5 je le veux bien 6 tailler 7 rayé.

Zadanie 677

Dalszy ciąg

Cezar – Wiesz dobrze że papier szary do wielu rzeczy cy
nie obwiiaia, na przykład, towary w papier. Ludwik
To prawda; ale mówiemy teraz do papierze do pisania
a nie o papierze do pakowania. – Cezar – Cyli na-
zywaia tęrcze papieru do wysuszenia tęrcze no-
rego pisma? – Ludwik – Wiem to dobrze; ale ten pa-
pier nazywa się bibułą. – Cezar – Jednakowoż iest to
papier. Jest iuż dosyć o tey materyi; idźmy do cho-
ty. – Ludwik – Wiesz ty że ten papier nic nie wart.
Cezar – Jak to, nie masz lepszego – Ludwik – Wreszcie
przebia, po czemużeś płacił librę? Cezar – Półtrzec
złotego – Ludwik – Dokiata! to iest bardzo drogo
nie dałbym dwanaście groszy. Czy ty go obernął?
Cezar – Nie kupiłem go całkiem obernięty; iest to
papier listowy. – Ludwik – Oto iest piękny papier
listowy; podobny iest do papieru nutowego. – Ce-
zar – Moi oyciec poidzie w tych dniach do papier-
ni gdzie obierzemy sobie lepszego – Ludwik – Oto
ciasz papier iest biały i cienki; iezeli nie iest do-
klejony, nic nie wart. –

Franciszek i Augustyn o Atramencie

Franciszek – Czy masz dobry atrament, mój przy-
iacielu? – Augustyn – Tak iest mam. Franciszek –
Czy nie dałbyś mi go troche? – Augustyn – Czyli
Parbleu Zagnesz
nie masz? – Franciszek – Mam, ale go nie mogę

Zadanie 678.

dalszy ciąg

Augustyn — A to dlaczego? — Franciszek — Bo iest bardzo gęsty. — Augustyn — Day mi twoy kałamarz, naleię ci go. — Franciszek — Oto masz, naley go. Atrament iest iasny, i także blady, iak mi się zdaie. — Augustyn — Myślisz że, będzie dość czarny, ieżeli go zamieszasz dobrze — Franciszek — Dobrze, mogę go zamieszać. Augustyn. — Sprobóy go teraz, i napisz kilka słów. Franciszek — Skończyłem; podgląday mi co! — Augustyn — Wisz, doświadczenie uczy nas wiele rzeczy — Franciszek — Iuż im napisał. — Augustyn — Poczekay, aby to coś napisał, dobrze wyschło — Widzisz, teraz iest czarny. Franciszek — Prawda — Augustyn Widzisz więc że doświadczenie uczy nas wiele rzeczy.

O Piórze. Albert i Grzegorz.

Albert — Czy chcesz, móy kochany Grzegorzu, zatemperować mi dwa lub trzy pióra? Grzegorz — Byłoby nie było dosić abym ci teraz zatemperował iedne. Czy są nowe? pokaż mi ie, są bardzo dobre. Albert — Po czym ie poznaiesz? Grzegorz — Poznaię ie po rurce która iest długa, mocna i lekka; bo u którego rurka iest miętka, i zbyt krótka, nie iest tak dobre. — Augustyn. Bądź tak łaskaw i zatemperuy mi iedno. — Grzegorz — Pozwalam. Uważay bacznie iak robię, abyś się mógł nauczyć w krótce sam zatemperować pióro. — Augustyn — Będę usiłował, abym się tego nauczył.

Il y convient [illegible] je ferai de mon mieux

Zadanie 679.

Dalszy ciąg

Grzegorz — Oto masz dwa które maią być do
zachoway trzecie abyś go użył, gdy te iuż nie
dą warte. — Albert — Bardzo ci dziękuię, móy ko-
chany Grzegorzu. do zobaczenia się.

O Powtarzaniu Paweł i Walenty

Paweł — Coż robisz Walenty? Walenty — Powtarzam
lekcię, które nam wczoray zadano, i które mam
odmawiać dzisiay — Paweł — Czy umiesz ią na pa-
mięć?1 — Walenty — Wnet ią umieć będę, i mogę ci
odmówić? — Paweł — Zdaie mi się że nie — Walenty
Czy chcesz abyśmy ią razem powtarzali? Paweł
Chętnie. Ale iak zrobiemy. — Walenty — Jeden słu-
chać będzie drugiego. — Paweł — Powiedz mi Walen-
ty, dla czegoż każą nam powtarzać co dzień po-
dziaiącą lekcię — Walenty — Tak chcę nasz naucy
Paweł — Jaka pobudka zachęca go do tey chęci?
Walenty — Bo im więcey się powtarza rzecz iedna
tem więcey wbiia się w pamięć. — Paweł — Ja
o tem nie wiedział, dziękuię ci żeś mnie tego na-
uczył, a teraz ieżeli chcesz zacznijmy — Walenty — Ze-
zwalam. —

Walenty ukarany

Walenty — Coż tu za hałas! kto tu tak krzyczy! — Wa-
lenty — Ja to godzien politowania — Paweł — Czego
płaczesz, co ci iest? — Walenty — Byłem ch[ł]ostan
1 par cœur 2 imprimer 3 fouetté

Zadanie 680

Dalszy ciąg

Walenty – Kto cię bił? – Walenty – Moy nauczyciel
Paweł – Coś zrobił? dlaczegoś był chłostany? – Walenty – Bom nie umiał lekcyi – Paweł – Więceś zasłużył, nie uczynili ci krzywdy; nie masz przyczyny użalać się. – Walenty – Czyż się inaczey nademną nie litujesz? – Paweł – Nie powinienbyś być tak leniwym – Walenty – Będę się inną razą lepiey uczył
Paweł – Uczynisz rozsądnie.

O Ogrodzie – Antoni i Teodor.

Antoni – Czyi to iest ten ogród? – Teodor – Mego stryia – Antoni – Czy masz pozwolenie weyść kiedy ci się podoba? – Teodor – Zapewnie. Idę do niego bardzo często; bo lubię się patrzeć na ogrodnika robiącego, i tak że sam w nim robić. – Antoni – Czy masz wszystkie narzędzia potrzebne ogrodnikowi? – Teodor – Wystarałem się o wszystko. Mam rydel 2 grabie 3 polewaczkę 4 i taczkę – Antoni – Chciałbym widzieć coś twoi roboty – Teodor – Spoyrzyj na tę grzędę 5 iam to zasiał te piękne kwiatki które widzisz. Wsadziłem ten krzak różowy, i przesadziłem te goździki. Iam to uprawił te lewkonie na tem parterre, to ia wygracowałem 6 i wychędożyłem część tey ulicy – Antoni – Iak widzę iesteś dobrym robotnikiem. Ale się nie wytępił z wszystkich gąsienic, widzę niektóre.

[illegible] 2 Bêche, f 3 Râteau, m 4 Arrosoir, m 5 plate-bande, f 6 Sarcler 7 détruire.

Dalszy ciąg Zadanie

Teodor – Nie iest łatwa rzecz wygubić wszystkie, a
ni też i krety. Są to dwa rodzaie zwierząt, które ba
dzo dręczą ogrody – Antoni – Jest bardzo sucho, po
ba abyś polał twoie kwiaty. Ale gdzie bierzesz two
ie wodę? – Teodor – Czyliż nie widzisz tę piękną
fontannę w pośrod ogrodu? Jest dość wody w
niey, i możemy czerpać tyle ile nam potrzeba –
Antoni – Macie także i piękny sad. Ile drzew ow
cowych macie? Czy macie wiele drzew owocowy
w tem roku? – Teodor – Nie zbywa nam na nic
Ale nie mamy ani orzeszyny ni leszczyny. – An
toni – Jak nazywasz to drzewo? – Teodor – Jest to
pigwowe drzewo, a drugie obok niego nu
kowe. – Antoni – Zkądże ten piękny zapach wy
chodzi, który tu czuię? – Teodor – Z tych pi
gwi, kiedy są dojrzałe, wydaią wyśmienity
zapach. – Antoni – Spostrzegam piękną gąsien
cę na iabłoni, weźmy ią z sobą. – Teodor – Co by
ś z nią robił? – Antoni – Wyda pewnie piękne
go motyla. – Teodor – Czyliż gąsienice robią
tyle? – Antoni – A czyż nie wiesz, móy kochan
że wszystkie motyle wydaią gąsienice? Włożę
w pudełko; będę ią co dzień żywił świeżemi li
ćmi z iabłek, do póty dopóki się nie zrobią poczwa
rki, a będzie w tem położeniu iak martwa.
Ubassin, m 2 nieslicz, m Beiwalite, f

Dalszy ciąg

W przeciągu kilku tygodni, a potem zamieni się na motyla. — Teodor — Zrobię sobie to ukontentowanie, wcalem o tem nie wiedział

O śniadaniu i obiedzie Szczepan i Gustaw.

Gustaw — Uniżony sługa WPana. — Szczepan — Jestem sługa wzaiemnie WPana, gdzie idziesz tak prędko? Gustaw — Szedłem właśnie do ciebie; więc iestem rad żem cię tu spodkał. — Szczepan — I ia także, co mi rozkażesz? Gustaw — Chciałbym mieć ten honor, złożyć ci moie uszanowanie. — Szczepan — A ia miałem chęć prosić cię, abyś mi sprawił to ukontentowanie, zjeść śniadanie ze mną. — Gustaw — Dziękuię ci, gdybym iadł śniadanie, nie mógłbym zjeść obiadu. — Szczepan. — Szczepan — Jeżeli tak, każę zaraz dać obiad; ale możemy iednak zjeść kawałek tey szynki, nim obiad będzie i także wypić kilka kieliszków czegoś. — Gustaw — Nic nie masz abym uczynił do twego upodobania. — Szczepan — Widzisz my także iedne z tych kiełbas, dobrze wyglądaią; albo też tego masła świeżego z chlebem wieyskim i rzodkwią. Janie, powiedz kucharzowi, aby nakrył. Czy iest to wszystko co potrzeba do stołu? Jan Gustaw — Na wiele osób mam nakryć? — Szczepan Nakryj na dziesięć osób, wiele masz serwet? Jan Nie masz ich iak osm — Szczepan — Dam ci ieszcze dwie, oto są także łyżki, noże i widelce.

Koniec rozmowek

Zadania
z klassy VI 683.

1 Szczęście w ustroniu[1] żyiącego[2] Człowieka

Szczęśliwy dzisiay ten co zamiast[3] zw
iedzenia[4] świata, żyie daleki od ludzi,
szczęśliwy ten, co nie nie zna po za[5] swoy
Niebokrąg.[6] dla którego bliska nawet
wioska iest obca[7] ziemią, Nie zostawił
serca swego ulubionym[8] przedmiotom,
których iuż widzieć[9] nie będzie, ani imie
nia[10] swego na wzgląd[11] tych ludzi. Wie
rzy że nieśmiertelność powsiach[12] mie
szka[13] zaszczyt w pałacach, a cnota w ko
ściele.[14]

1 retraite, f. – 2 menez la vie – 3 au lieu de parcourir – 4 au delà – 5 horizon – 6 étranger – 7 aimé – 8 revoir – 9 a au lieu – 10 reputation, f. – 11 à la discretion – 12 hameaux, m. – 13 habiter – 14 temple, m. –

Zadanie 684.

Dalszy ciąg

Pokładał sławę swoię i religiią w działaniu szczęścia 2 tego wszystkiego, co go otacza. 3 Jeżeli nie widzi w ogrodach swoich ani owoców Azyi, ani cieniów Ameryki, uprawia rośliny, co są 4 radością żony i dzieci iego; nie potrzebuie pomników 5 architektury, by niemi uszlachetnił 6 okolice swoie. Drzewo, pod którego cieniem spoczął 7 człowiek cnotliwy, wzbudza 8 w nim szczytne 9 wspomnienia: 10 w lasach topola, przypomina mu walki Herkulesa, a liść dębowy kapitolińskie wieńce. 11 Uprawa zboża wystawia 12 mu wiele 13 innych przyiemnych stosunków 14 z życiem człowieka;

1 mettre — 2 rendre heureux — 3 environner: 4 faire — 5 monument, m. — 6 ennoblir — 7 paysage, m. — 8 reposer — 9 donner — 10 sublime 11 ressouvenir, m. — 12 couronne, f. — 13 présenter — 14 concert, m. —

Zadanie 685

Dalszy ciąg

Zna po ich cieniu dnia godziny, po ich wzroście 1 szybkie 2 pory roku, i nie liczy ubiegaiących 3 lat swoich, iak niewinnemi zbiorami. Nie boi się iak w miastach, niewiernego małżeństwa, 4 lub zbyt licznego potomstwa. 5 Dobrodzieystwa natury są zawsze większemi 6 nad pracę iego. Jak tylko słońce iest pod znakiem 7 Panny, 8 gromadzi 9 krewnych swoich, zaprasza sąsiadów, i od iutrzenki 10 wychodzi 11 z niemi z sierpem 12 w ręku w śród doyrzałych żniw 13 swoich. Serce iego bije 14 z radości, widząc nagromadzające 15 się snopy swoie, a dzieci skaczące 16 około nich, uwieńczone bławatami:

1 accroissement, m. — 2 rapide — 3 fugitif — 4 hymen, m. — 5 postérité, f. — 6 surpasse — 7 signe, m. 8 vierge, f. — 9 rassembler — 10 l'aurore 11 entrer 12 faucille, f. — 13 dans ces blés mûrs — 14 palpiter — 15 s'accumuler — 16 bleuets —

Zadanie 686

Dokończenie

Ach! zabawy przypominaią mi wesołość[1] młodych lat iego[2], i pamięć cnotliwych przodków, których mam nadzieię[3] odwiedzieć kiedyś w szczęśliwym świecie. Nie wątpię że iest Bóg, na widok źniw swoich, i słodkich wspomnień[4] które przywodzą[5] iego pamięci[6] dziękuię mu, że powiązał przemiiaiące[7] ludzi społeczeństwo, wiecznym dobrodzieystw łańcuchem. Świeciste łąki, wspaniałe i mruczące[8] lasy, wszystkie[9] źródła, dzikie skały uczęszczane od samotney gołębicy, przyiemne pustynie,[10] które nas zachwycacie[11] niewypowiedzianą[12] zgodnością[13] szczęśliwy co będzie mógł podnieść zasłonę okrywaiącą taynę[14] wdzięki[15] wasze. Lecz szczęśliwszy ieszcze ten, co ich może używać[16] w pokoiu, w dziedzinie[17] oyców swoich.

1 celle – 2 son premier âge – 3 espérer – 4 époque f. – ramener – 6 souvenir, m. – 7 passager – 8 murmurant – 9 mousseux – 10 solitude f. – 11 ravir – 12 ineffable – 13 concert, m. – 14 goûter – 17 patrimoine.

687. Zadanie 7.

Śmierć i iey poczet 1 u nóg tronu Plutona

U nóg tronu była śmierć blada i pożeraiąca 2 zabóyca 3 kosą swoią, która nieustannie ostrzyła 4 Około niey latały czarne troski 5 okrutne nieufności, 6 zemsty krwią zbroczone, 7 i ranami okryte, niesłuszne nienawiści 8 same się pożeraiące 9 skąpstwo; rozpacz co się własnemi szarpie rękami; duma szalona 10 co wszystko wywraca; zdrada co się chce krwią nasycić, 11 a co nie może używać 12 klęsk 13 które działała; zawiść 14 co wylewa iad 15 swóy śmiertelny około siebie, i co się w wściekłość zamienia, 16 kiedy szkodzić nie może, 17 bezbożność co sama sobie kopie przepaść 18 bezdenną 19 w którą się bez nadziei pogrąża; 20 straszydła 21 okropne (hideux), 22 larwy 23 co wyobrażaią umarłych, by zatrwożyć żyiących;

1 cortège, m 2 dévorant, e 3 tranchant, e 4 aiguisés 5 soucis m pl: 6 défiance, f 7 dégoutant, e 8 haine, f 9 rongés 10 forcenée 11 repaître 12 jouir 13 maux, m 14 envie, f. 15 venin, m 16 tourner 17 dans l'impuissance où elle est de nuire 18 abîme, m 19 sans fond 20 précipitée 21 fantôme, m 22 spectre

Zadanie 688

Dokończenie

Sny przerażliwe, 1 bezsenności 2 równie okrutne, iak sny posępne. 3 Wszystkie te nieszczęścia 4 obrazy, otaczały butnego 5 Plutona, i napełniały pałac, w którym zamieszkuie. Fenelon Telem:

5 Grota Bogini Kalipsy

Grota bogini była wykowana 1 na spadzistości 2 pagórka w skale opoczystey 3 w połyskuiące kamyczki i ślimaki 4. Młoda winorośl w mieysca obicia 5 roztoczona po grocie rozpościerała równo po bokach swe gałęzie. Mimo upałów słońca, słodki powiew zefirów chłod rozkazany 6 tym mieyscom nadawał. Krynice 7 toczące lubym szmerem swey wody przy zasianych kwieciem i fiiatkowych dolinach, dawały 8 po różnych mieyscach kąpiele iak kryształ czyste i iasne. Tysiące kwiaty barwity 9 trawnik 10 który otaczał grotę 11

1 songe m 2 insomnie f 3 funeste 4 fier, m 1 taillé 2 penchant 3 en voute 4 coquille, f 5 tapisé 6 délicieux, se 7 fontaine, f 8 former 9 émailler 10 tapis 11 environné.

Zadanie 689. 9.

dalszy ciąg

Tam widzieć było las, którego rozłożyste 1 drzewa wydaią 2 iabłka złote, a kwiata odradzaiący się 3 w każdey porze roku, zapachy milsze nad wszelkie inne roznoszą 4 po okolicach. Gay ten zdawał się uwieńczać te piękne łąki, daiąc 5 noc, które promienie słońca przeniknąć 6 nie mogły. Nic tam nie słychać było nad śpiewanie ptaków i szmer 7 strumieni, te spadaiące 8 z wysokiey skały, w wałach pienistych, szumnych rozbiegały się po łące.

4 Przyiaźń

Słodka 1 przyiaźni, rozkoszo serc dobrych w niebie tam wzięta! swóy początek 2 tyś zstępuiesz 3 na ziemię, ku pierwszym strapieniom 4 śmiertelnych. Przychodzisz ie wspierać, 5 pocieszać, znośnym 6 czynić iak życie.

1 touffu 2 porter 3 renouveller 4 répandre 5 former 6 percer 7 bruit m 8 précipiter 1 tendre 2 naissance f, m 3 descendre 4 chagrin 5 soutenir 6 faire supporter.

Zadanie 690

dalszy ciąg

Stwórca zawsze baczny ~~na łagodzenie~~ w wspieraniu wemi do-
bro dzieystwa miliardego nieszczęścia natury ze-
stał z ciebie na ~~przeciw~~ wszystkie dolegliwo-
ści ~~om~~ 4 ludzkie ~~im~~. Ty sama nadana człowie-
kowi, czynisz większą miarę iego pomysl-
ności 5 nad miarę iego biedy. Bez ciebie, bę-
dąc wieczną igraszką losu, 6 przepędzilibyś-
my we łzach 7 długie chwile 8 tego krótkiego
życia. Gdyby nie ty, iakoby słabe 9 okręty, bez
10 sterników, zawsze kołatane przeciwnemi
wiatrami, miotane 11 gwoli ich 12 tam i sam
po morzu pełne 13 przepaści 14 ginęlibyśmy
nie doznaiąc litości 15 lub ocalilibyśmy się
16 aby zawsze 17 cierpieć. Ty staiesz się portem
spokoynym do którego się schrania 18 w
czasie burzy, w którym się cieszy 19 po niebez-
pieczeństwie.

1 soulager 2 malheur, m. 3 oppresser 4 remède f. 5
bient m. 6 jouet du sort 7 pleurs f. 8 instant m 9 frê-
le 10 privé de 11 battu 10 porté 12 à l'aventure 13 re-
mé 14 écueil 15 être plaint 16 échapper 17 encor-
re 18 refugier 19 se féliciter.

Zadanie 691.

Dokończenie

Dobrodzieyko wszystkich śmiertelnych, w dolegliwościach 1 w radości, ty nastręczasz 2 rozkosze 3 których zgryzoty sumnienia i boiaźni nie zdołaią 4 zatruć.

5 Wschód słońca

Widać iak się zdala oznaymuie 1 promieniami 2 ognia które ciska 3 przed sobą. Wzrasta 4 pożar, wschodzi cały w płomieniach zdaie się. Przy ich blasku długo czekamy gwiazdy 5 nim się okaże; co chwila mniemamy, 6 że się zjawia 7 widziemy go nakoniec. Punkt świetny iak błyskawica, ziaśnieie, 8 i natychmiast całą przestrzeń 9 napełnia: zasłona ciemności niknie 10 i upada; człowiek poznaie siedlisko swoie 11 i przyozdobionym 12 go znayduie. Zieloność nabyła 13 w nocy 14 noweyczerstwości 15.

1 douleur, f 2 donner 3 jouissance, f 4 ne viennent point 1 annoncer 2 trait, m 3 lancer 4 augmenter 5 astre, m 6 croire 7 paraître 8 part comme un éclair 9 espace, f 10 effacer 11 séjour, m 12 embellir 13 a pris 14 durant nuit, f 15 vigueur, f

Zadanie 692

Dalszy ciąg

Rodzący się dzień, co ią oświeca, pierwsze promienie co ią złocą, okrywaią świetną rosy siatką, 1 która odbiia 2 oku światło i kolory. Ptaki chorami 3 gromadzą się 4 i zgodnie 5 witaią oyca życia; w tey chwili ani ieden nie milczy. 6 Ich świergotanie 7 słabe ieszcze, iest powolnieyszem, i słodszym niż w reście dnia; czuć się w nim daie mdłość 8 spokoynego 9 przebudzenia. Zbieg takowy sprawia 10 na zmysłach wrażenie świeżości, co aż do duszy przenikać 11 zdaie się. Iest tam półgodziny zachwycenia, 12 któremu żaden człowiek oprzeć 13 się nie może; przedmiot 14 tak wielki, tak piękny, tak rozkoszny 15, widzieć się krwią zimną nie daie.

J. J. Russa: Emilia Księgi III

1 réseau, m 2 réfléchir 3 en choeur 4 se réunir 5 de concert 6 se taire 7 gazouillement, m 8 langueur, f 9 paisible 10 porter 11 pénétrer jusqu'à 12 enchantement, m 13 auquel nul homme ne résiste 14 spectacle, m 15 délicieux, se 16 n'en laisse aucun de sang froid.

Ludzkie 693. 13

6. O Pokoiu, tey pierwszey potrzebie ludzkości, pomiędzy ludźmi.

Ludzie! wszyscy braćmi iesteśmy, dopokiż zwlekać 1 będziecie uznać się 2 niemi 3? dopokiż widzieć nie będziecie, że natura, powszechna 3 matka wasza, zarówno pożywienie dla dzieci swoich podaie 4? Dla czegoż trzeba, byście się nawzaiem szarpali, 5 i by piersi 6 karmicielki twoiey, były nieustannie 8 zbroczone 9 krwią waszą? Coby dla was wstrętem było 10 w zwierzętach, tego czynić nie przestaiecie, od początku istnienia waszego 11. Jeżeli obawiacie się być zbyt licznemi? Ah! zawierzcie 12 zaraźliwym chorobom 13 ostrości 14 sro- robom żywiołow, pracom, namiętnościom, występkom, i przesądom 15 waszym. Zawierzcie słabości organów, krótkości życia, 16 dość one was wytępiaią 17

1 differez. 2 reconnaitre 3 commun, e 4 presentez 5 tute déchirez 6 mamelle, f 7 continuellement 8 nourrir 9 teint, e 10 vous révolteraient 11 depuis que vous existez 12 reposez 13 pestilenciel, le 14 inclémence 15 préjugé 16 de votre durée 17 exterminent

Zadanie 694

dalszy ciąg

Mądrość iestestwa[2] któremuście byli[2] winni, przepisała ludzkości waszey, i wszystkich rodzaiów żyiących, nieprzestępne[3] granice. Czyliż nie macie w potrzebach waszych, ustawnie odradzaiących się[4], dość nieprzyiacioł przeciwko wam spiknionych[5], byście się sami nie sprzysięgali z niemi[6]. Człowiek chełpi się[7] wyższością swoią[8] nad wszystkiemi iestestwami natury, a srogością[9] którey nawet nie widziemy w rodzie[10] tygrysów, człowiek iest nayokropnieyszą klęską[11] człowieka. Gdyby skryte[12] iego życzenia[13] dopełnione[14] były, wnetby ieden tylko pozostał na powierzchni kuli ziemskiey.

Reinal.

1 être 2 existence f 3 franchir qui ne seront jamais franchies 4 conjuré 5 renaissant, e 6 sans faire une ligue avec eux 7 se glorifier 8 excellence f 9 férocité 10 race f 11 terrible fléau m 12 exaucé 13 vœux 14 secret.

J. Bolesławic II

Zadanie 695 15.

17. Bolesław II. zwany śmiałym dla męstwa swego 2, zaczął swoy zawód 3 woienny w Węgrzech osadzaiąc 4 na tronie Belę który urażony 5 Andrzeia na brata swego, 6 iż go oddalał od tronu 6, prosił 7 o pomoc Króla polskiego. Pokonał 8 poźniey Bolesław Rossianów, Czechów i Prusaków. Opanowawszy 9 Kijów puścił się 10 na wszelkie nierządy 11 i bezprawia 12 a gdy za powrotem do Krakowa Stanisław Szczepanowski, Biskup tego miasta, upominał go 13 o złe życie 14 Bolesław w taką wpadł zapalczywość 15 iż własną ręką Biskupa zabił. Wyklęty 17 od Grzegorza VII tron opuścił, i iak niektórzy mniemaią, iż odstąpiwszy 18 tronu, wstąpił do zakonu 19 Osyackiego, i tam w przykładney pokucie dokonał 20 życia.

1 hardi 2 intrépidité f 3 carrière f 4 placer Soutragèr 6 enlever la couronne 7 venir demander 8 vaincre 9 emparer 10 livrer 11 desordre m 12 iniquité f 13 reprocher 14 dérèglé 15 fureur 16 excommunier 17 abandonner 19 cloître 20 terminer

Zadanie 696

8 Odwołanie się do zdrowego rozumu

Jedna niewiasta odważyła się 1 zdybać 2
raz Filipa Macedońskiego przy końcu
wielkiey uczty, 3 prosząc 4 go o sprawiedli-
wość. Wystawiała mu 5 powody 6 które mu
się nie podobały 7. On ią osądził 8 i potępił 9
Odpowie tedy zimną krwią 10 appeluię od
tego 11 Jakto 12 rzecze Filip, od króla twego!
a do kogo? Do Filipa kiedy na czczo będzie,
13 odpowie. Sposób 14 którym 15 ten Monar-
cha przyiął tę odpowiedź, przyniósłby za-
szczyt 16 Królowi nayw[s]trzemięźliwszemu
17 Roztrząsa 18 sprawę 19 na nowo, 20 uznaie
21 niesprawiedliwość twego wyroku 22
i wskazuie na poprawienie 23 onego.

1 saisir 2 de prendre 3 repas m 4 pour deman-
der 5 exposer 6 raison f 7 goûter 8 juger 9 con-
damner 10 de sang froid 11 en appeler 12 quoi
13 à jeun 14 manière f 15 dont 16 ferait honneur
17 sobre 18 examiner 19 affaire f 20 de nouveau
21 reconnaître 22 jugement m 23 réparer

697. Zadanie 17.

9 Spanaszony mieszczanin

Pewien spanaszony[1] który mieszkał[2] w Berlinie i dziedziczył[3] majątek[4] wynoszący około[5] dwoch milionow złotych, sądził za rzecz przyzwoitą[6] odróżnić się[7] od innych mieszczan,[8] czemś szczególnym.[9] W tey mierze uczynił[10] postanowienie[11] kazać zaprzęgać[12] sześć koni do[13] swey karety.[14] Jeden z iego przyiacioł usiłował[15] go od[16] tego[17] odwieść[18] przekładaiąc[19] mu, że to nieprzystoi[20] na byłego kupca.[21] Lecz wszystkie iego przełożenia[22] były nadaremne[23] poradził[24] mu aby w tey mierze[25] prosił o pozwolenie[26] Rządu.[27] Nakoniec spanaszony przedstawił[28] notę[29] ministrowi, prosząc go aby ią królowi podał.[30] — „ — „ — „ [1] parvenu, m. [2] demeurant [3] hérité [4] fortune [5] environ [6] avoir lé devoir [7] distinguer [8] bourgeois, m. [9] par quelque chose de frappant [10] former par dessein [11] projet [12] de faire mettre à [13] carosse m [14] tacher de [15] en [16] détourner [17] representer [18] ne convenait pas à [19] ex-marchand [20]

1018

Zadanie 698

dokończenie

Fryderyk II przeczytawszy 31 w samey rzeczy 32 a nie pokazuiąc 33 tego naymnieyszego zadziwienia 34 swemu ministrowi, napisał 35 natychmiast 36 na marginesie 37 następuiące słowa: — Pozwalam 38 mieszczaninowi N. zaprzęgać sześć koni do iego karety, ale ieden za drugim 39 nie inaczey 40.

10. O Pyrrhusie

Pyrrhus dowiedziawszy się 1 że niektórzy Tarentynowie 2 przy 3 końcu 4 wieczerzy, 5 prowadzili 6 mowy 7 bardzo nieprzyzwoite 8 a)

22 représentation f 23 inutile 24 conseiller f 25 en 26 demander la permission 27 gouvernement 28 remit 29 placet, m 30 gironde? 31 demettre sous les yeux du roi 32 en effet 33 étonnement m 34 écrivit 35 incontinent 36 en marge 37 permettre 38 de fil 39 non autrement. 1 ayant appris

b) przeciw 9 iego osobie, kazał ich zawołać 10 i pytał się ich 11 czyliby to prawda była. — — 2 Tarentins 3 à 4 fin, f 5 souper, m 6 avaient tenu 7 propos, m 8 indécent 9 contre 10 fit venir 11 demander 12 leur.

Zadanie 699.

1 Klassa Piąta Historia o Portugalii

Portugalia 1 poszła 2 za losem 3 innych prowin-cyi hiszpańskich i przeszła 4 pod panowaniem 5 Maurów 6. Ci niewierni w niey postanowili 7 roz-maitych Rządców którzy po śmierci wielkiego Almanzora, uczynili się niepodległemi i wy-nieśli się 8 na małych władców 9 zazdrość 10 i roz-maitość 11 interessu rozdwoiła ich 12, a zbytek 13 i miękkość 14 dobiły 15. Henryk Hrabia Burgun-dski 16 pochodzący 17 z Roberta, króla francuskie-go, wypędził ich 18 z Portugalii około początku dwunastego wieku. Odbywał on 19 swoie pierw-sze wyprawy 20 pod dowództwem Roderyka de Bivar, owego wodza 21 tak sławnego pod na-zwiskiem Cyda. Wsławił się 22 w tych woynach reli-giynych walecznością nadzwyczayną.

1 Portugal, m 2 suivre 3 destinée f 4 passer 5 domination f 6 Maure, m 7 établir 8 s'ériger en 9 souverain, m 10 émulation f 11 diversité f 12 désunir 13 luxe, m 14 mollesse f 15 achever de perdre 16 Bourgogne f 17 issu 18 mettre dehors 19 faire 20 premières armes 21 se distinguer 22 capitaine, m

Zadanie 100

ciąg dalszy.

Alfons VI król Kastylii i Leonu powierzył mu
od tego czasu dowództwo nad swoim woyskiem
Twierdzą że ten król francuski zbił 3 Maurów
w dziesięciu bojach 4 wstępnych, 5 i że ich wype-
dził z tey części Portugalii która jest ku półno-
cy. Król Kastylii, dla przywiązania do swego
szczęścia 6 jedną z Księżniczek swych Córek, na-
zwiskiem Teressę i iego własne zdobycze w po-
sagu 7 i w nagrodę. Hrabia ten rozszerzył się
przez nowe zwycięstwa. Obległ i wziął miasto
Lizbonę i Mirę; doznał 8 tych samych pomyśl-
ności 9 między Duro i Minho. Henryk utwo-
rzył 10 z tego dziedzictwa znaczne, i nie będąc kró-
lem, ani przyimuiąc onego tytułu 11 założył te
fundamenta królestwa Portugalii, tak
wielkiego wodza, dał mu za żonę 1a

1 confiter 2 affirmer 3 défaire 4 bataille 5 s'rang 6 b
fortune 7 donner en mariage 8 pour dot 9 Gelargie
10 avoir 11 prendre le titre 12 jetter.

Zadanie 701.

12. Punkta, pod któremi Alfons został królem Portugalskim.

Jeżeli syn starszy króla umrze za życia swego Oyca, drugi syn, po śmierci króla oyca swego, będzie naszym królem, trzeci nastąpi po drugim. Jeżeli zaś król umrze bez dzieci płci męskiey 2 brat króla ieżeli go będzie miał, będzie naszym królem, lecz tylko za 3 swego życia. Bo po iego śmierci, syn tego ostatniego króla Portugalskiego nie będzie miał potomstwa: płci męskiey 4 i ieżeli będzie miał córkę ta będzie królowa, po śmierci króla, byleby poszła 5 za iakiego Pana Portugalskiego; lecz on nie będzie nosił imienia królewskiego tylko 6 w ten czas kiedy będzie miał potomka 7 płci męskiey 8: królowy która poimie za małżonkę 9

1 succéder à 2 mâle, m 3 pendant 5 se marier à 6 né.... que 7 successeur, m 8 d'épouser.

Zadanie 702.

13. Stan Portugalii, pod Panowaniem hiszpańskim.

Arcybiskup Lisboński wystawił 1 przymie-
rzonym 2 że Filip II końcem zapewnienia
swey zdobyczy kazał wygubić 3 liczbę nieskoń-
czoną szlachty, że nie ochronił 4 duchownych 5
dowodem 6 ow sławny wyrok 7 rozgrzesze-
nia 8 który otrzymał od Papieża; że od tego
nieszczęśliwego czasu hiszpanie nie zmieni-
li 9 polityki; że kazał stracić wiele osób zasłu-
żonych 10 które nie mogli być obwinione 11
tylko o zbyteczną miłość 12 do swego kraiu;
że niemasz nikogo w ich zgromadzeniu któ-
regoby życie i dobra były bezpieczne; że szlach-
ta iest pogardzona i usunięta 13 od rządu bez
urzędu i znaczenia 14 że lud iest uciśniony 15
podatkami, miasta puste 16 z powodu 17 żołnie-
rzy które biorą mocą 18 dla wysyłania onych
do Kastylii.

1 représentée 2 allié, m 3 faire périr 4 épargné 5 ecclésiastique, m 6 témoin, m 7 bref, m 8 absolution, f 9 changé de 10 mérité 11 accusé 12 que d'aimer trop 13 reculé 14 considération, f 15 accablé 16 désert 17 par 18 par force

Zadanie 103

Dalszy ciąg

ż rozkazy które odebrano dla posłania do niey szlachty są dziełem polityki ministra, który chce się pozbyć 2 szlachty; że naymnieysze złe które dla nich stąd może wyniknąć 3 jest to wygnanie 4 bardzo długie; że nie zestarzeią 5 jak nieszczęśliwi przychodnie 6 w głębi Kastylii a że 7 nowe osady ogarną 8 ich dobra jak w kraju zdobytym; 9 że myśl 10 smutna nad tylu nieszczęśliwych rozkazuie mu życzyć sobie śmierci raczey niż widzieć zgubę 12 swego kraiu. — Hrabia Xiążę d'Olivar, pierwszy minister Filipa IV króla hiszpańskiego, sądził 13 że nie można dość osłabić nowych zdobyczy 14 on wiedział że zawsze 15 zastarzała 16 i jakoby wrodzona 17 czynić będzie zawsze panowanie hiszpańskie obmierzłym dla 18 Portugalczyków; że nie będą patrzali na 19 tylko z gniewem na urzędy obsadzone 20 przychodniami 21 lub ludźmi wyniesionemi z prochu. — 1 coup de politique, m. 2 défaire 3 arriver 4 exil, m. 5 vieillir 6 nouveau-venu, m. 7 pendant que 8 s'emparer de 9 de conquête 10 idée f 11 de 12 destruction f 13 croire 14 conquête f 15 rivalité f 16 ancien 17 naturel 18 aux 19 voir 20 rempli 21 ou fils de f.

Zadanie 704

14 Olivarez donosi Filipowi IV o rewolucyi w Portugalii.

Nayiaśnieyszy Panie, rzekł mu, zbliżaiąc się 1 do niego z twarzą wesołą 2 i pełną zaufania; przynoszę ci szczęśliwą nowinę. Wasza Królewska Mość zyskałeś 3 Wielkie Xięstwo 4 i kilka pięknych włości 5. A to iakim sposobem Hrabio? rzekł mu król zadziwiony. Takim 6 odpowie Minister, że głowa zawróciła się 7 Xiążęciu Braganckiemu, dał się uwieść 8 pospólstwu 9 które go okrzyknęło 10 królem Portugalskim; tak tedy 11 dobra iego wszystkie będą zabrane 12, nie pozostaie tylko przyłączyć 13 ie do twoiey dzierżawy 14 a przez wygaśnienie 15 tego domu Wasza Królewska Mość będziesz panował odtąd bez trwogi 16 w tem królestwie.

1 aborder 2 ouvert 3 gagner 4 duché m 5 terres f 6 c'est que 7 tourner 8 séduire 9 populace f 10 proclamer 11 voilà 12 confisquer 13 joindre 14 domaine f 15 extinction f 16 inquiétude f.

Zadanie 705

15 Śmierć Margrabiego Amianta

Amiant należał1 do rewolucyi która się wszczę- 95
ła2 w Portugalii. Przyrzekł mu Olivares, że Filip
da3 mu przebaczenie ieżeli uczyni wyznanie4 sz-
czere swey zbrodni. Uwiedziony obietnicami, pod
pisał na wszystko co chciało. Użyto iego własne-
go wyznania ku wytłoczeniu5 mu sprawy: był
wskazany na utratę6 głowy. Sędziowie przeczy-
tali7 mu iego wyrok8 wieczorem: słuchał go ze
spokoinością zadziwiaiącą i nie żaląc się ani na
Xięcia ani na ministra. Wieczerzał potem iako
zwyczay, przepędził całą noc w głębokim śnie:
Sędziowie musieli go obudzić aby szedł na śmierć:
szedł na nią nie mówiąc ani słowa: umarł ze
stałością godną lepszego losu9.
1avoir part 2commencer 3accorder 4confession f. 5faire
6à perdre 7prononcer 8arrêt de supplice 9sort, m.

Zadanie 106

Arcybiskupowi Bragandzkiemu1 zdawało
się co chwila2 że ta księżniczka prosi go3 o swą wol-
ność w nagrodę4 wszystkich łask które mu wy-
świadczyła. Dworzanin ów baczny i zawsze
gorliwy5 o swą łaskę wzrastaiącą6 pomiarko-
wał7 w krótce że iego więzienie nie było tylko po-
zorem ku sprowadzeniu8 go do dworu.

126. deviennent 2 à tout moment 3 demandes 4 pour
rien 5 jaloux 6 naissant 7 démêlés 8 pour l'introdui=
re (Wszystkie te ośm zadań są z Vertot).

Zadanie 107

16 o Romulusie

Początek 1 Romulusa, iego urodzenie 2 śmierć
i najwiękssza część zdarzeń 3 iego panowania,
zbliża się 4 więcey do bayki niż do dzieiów. 5 że pow=
stał 6 z Marsa i iedney Westalki, że był wysta=
wiony 7 na Tybrze, że wilczyca karmiła go 8 swoym
pokarmem 9 iest tem wszystkim co dzieiopi=
sarze 10 opowiadaią 11 że żaden temu nie wie=
rzy. Otóż to są zdarzenia 12 na które wolno iest
zastanowić się 13 Romulus i Remus brat ie=
go, wychowani byli pomiędzy pasterzami i
z nich towarzysze 14 zrucaią z tronu 15 tyra=
na Amuliusza, i wkładaią 16 koronę Albań=
ską na głowę ich dziadka Numitora, króla La=
tynów. Romulus stawia 17 Rzym, nadaie mu
18 swoje nazwisko, wprowadził dobry porzą=
dek 19 między kupą 20 rozboiników i pasterzy
którzy szli za nim, i założył 21 fundamenta wiel=
kości Rzymu. Chcąc zjednać 22 tym nowym
poddanym kobiet na których im zbywała 23

Romulus ogłosił 24 wielką uroczystość 25 gdzie 27
narody sąsiedzkie zbiegły się 26 podczas której ka-
zał porwać 27 wszystkie sabińskie dziewczęta. 28
Dzieje obwiniają go 29 o morderstwo brata. zos-
tał zabity 30 w senacie. nawiasy opuście. Rollin
1 l'origine f. 2 naissance f. 3 événement m 4 appartenir 5 his-
toire f 6 recevoir le jour 7 nourrir 8 lait m 9 exposer 10 his-
torien m 11 débiter 12 le fait 13 s'arrêter 14 seconder 15
détrôner 16 replacer 17 bâtir 18 donner 19 police f paix f
20 ramas m 21 jetter 22 procurer 23 avoir besoin 24 annon-
cer 26 solemnité f 27 accourir 28 enlever 29 fille f 30 accuser

Zadanie 108

17 Numa Pompiliusz

Numa Pompiliusz był obrany 1 na króla w rok
po bezkrólewie 2. Nieszczęśliwa śmierć poprzedni-
ka 3 utwierdziła 4 w zdaniu 5 że sama cnota nie jest
dostateczna do rządzenia ludźmi, mniemał 6 ugrun-
tować władzę przez religię. Aby przyjść do skutku 7
uciekł się 8 do cudu, udał 9 jakoby wszedł w umowę 10
z nymfą Egerią, a przez ustanowienie 11 wykonania
obrządków 12 nowego czczenia 13 przyszedł do ułago-
dzenia dzikich obyczajów Rzymian, do wzbudz

niu w nich cnot spokoynych 14 i przywiązania
do wzaiemnych powinności, przywiązywać
do przysięgłey religii, układania porządku i spra-
wiedliwości, iakie się należała od ludu, przez
związek, 15 szczytny 16 powód chwały którey dos-
tąpili 17 Rzym był dotąd podzielony na dwie fa-
kcie; Numa Pompiliusz podzielił owszy 18 obywa-
teli na rożne związki 19 sprawił 20 ze wszelkie go-
dności 21 dotąd trwaiące 22 między Rzymiana-
mi i Sabińczykami znikły 23. Prawa iego przy-
ięte były iako wyrocznie, 24 wprowadził 25 kapła-
ny i Westalki i był nazwany drugim założycie-
lem rzymu. tytuł dobrze zasłużony, bo obyczaje
i zasady religiine są podstawą naystalszey spo-
łeczności
1 élu 2 interrègne m 3 prédécesseur m 4 opinion f 5 affer-
mir 6 croire 7 parvenir 8 avoir recours 9 feindre 10 un
commerce 11 habituelle 12 cérémonie f 13 culte 14 pai-
sible 15 suite 16 haut m 17 parvenir 18 partager 19 sé-
paration f 20 faire 21 distinction f 22 subsister 23 dispa-
raître 24 oracle m 25 instituer 26 définir

Zadanie 109

18 o Néronie.

Śmierć Klaudiusza była taiemnicą. Burrus 29
kazał uznać Nerona pułkom 1 pretoriańskim 2
a senat poszedł za ich przykładem z gorliwością. 3 U-
mieszczono w poczet 3 Bogów monarchę niedo-
łężnego 4 który zakończył swe życie trucizną. Ne-
ron miał 5 iego mowę pogrzebową 6 w którey wy-
chwalał 7 iego roztropność i rozum 8. Neron nie-
przyiaciel pracy, winien był swą sławę dwom
mężom którzy za niego pracowali. Burrus i Se-
neka ściśle złączeni dokonali w iego imieniu
wiele dobrego. Niektóre słowa czułe Nerona
wymawiały 9 serca. „Wolałbym 10 nie umieć pisać"
rzekł nim podpisał wyrok śmierci. Jednego ra-
zu, senat mu oświadczył swoię wdzięczność, on
odpowiedział: „Spodziewam się 11 iey, gdy na
nię zasłużę." Neron przestaie gwałt sobie zada-
wać 12. Zbrodnia straszna nie przeraziła go. Ka-
że on otruć Brytanika swego brata w iedney
uczcie, w swey przytomności i rozdaie zdobycz
13 po nieboszczyku 14 Burrusowi i Senece, zape-
wnie dla ziednania 15 ich głosów 16. — 1 cohortes f
2 prétorien, m 3 rang, m 4 stupide 5 tenir 6 oraison fu-
nèbre f 7 exalter 8 esprit m 9 charmer 10 vouloir 11 com-
pter 12 contraindre 13 dépouille f 14 mort m 15 acheter
16 suffrage m.

Zadanie 110

Dalszy ciąg

Po zbrodni tak czarney dopełnioney z zimną kr-
wią, Neron deptał nogami wszelką przystoy-
ność, tak dalece 1 że biegał po ulicach przebrany
w nocy z młodemi rozpustnikami, 2 znieważa-
iąc iednych, kradnąc drugich, narażając się 3
na tysiączne obelgi, 4 odbieraiąc razy nie będąc
znanym i poklaskuiąc 5 swe podłości. Senator
Montanus wybiwszy go dobrze w czasie iedney
iego nocney 6 wycieczki, 7 dowiedział się że to
iest Cesarz i był tak nieroztropny że ma napi-
sał list wymawiaiąc się. Odebrał dwa słowa
w odpowiedzi: „Jak to, człowiek który uderzył
Nerona, żyie ieszcze!" Jedyny środek który mu
został, był, odebrać sobie samemu życie. Chcąc
zgładzić swą matkę Agrypinę, wymyślił ro-
dzay 8 rodzay okrętu zrobionego tak, 9 że iedna
część mogła rozwiązać się 10 raptem na otwar-
tem morzu 11 i zatopić się 12.

1 jusqu'à 2 débauchés m. 3 exposés 4 outragés m. 5
s'applaudir de 6 nocturne 7 sortie f. 8 expédition f.
m. 9 de manière que 10 se démonter 11 en pleine
mer 12 couler à fond.

31.

Zadanie III.

dalszy ciąg

Neron, udał dla wciągnienia swey matki w sidła 1 chęć poiednania się 2 która łatwo dała się uwieść 3 Gdy weszła na okręt, maszyny na nię działała skutecznie 4 i nie zgubiła 5 iey iak sobie zamyślono, bo, kiedy ludzie iey dworu ginęły, dopłynęła 6 do brzegu. Cesarz przerażony, 7 rozkazuje zabóystwo. Wyzwoleniec 8 Anycet podiął się chętnie dokonania zbrodni które nosiło Nerona., Umarła przeszyta razami. Nie wielu zbrodniarzy 9 maią duszę tak zakamieniałą 10 aby się mogła oprzeć 11 wyrzutom sumnienia, przywiódł go 12 Nero był niemi rozdzierany, 13 na strach złączony z głosem 14 sumnienia, prawie do rozpaczy. Agrypina była hamulcem 15 dla Nerona. Skoro od niey był uwolniony, wylał się 16 bez końca 17 na swe skłonności. 18

1 piège, m 2 un retour de tendresse 3 être la dupe 4 jouer 5 écraser 6 gagner 7 consterner 8 affranchi, m 9 scélérat, m 10 dur 11 pour être à l'épreuve 12 crain 13 réduire 14 frein, m 15 se livrer 16 sans retenue 17 porté, ou enclin.

Zadanie N. 12

Dalszy ciąg

Nie widziano go zatrudnionego tylko woza-
mi, końmi, muzyką, komedyią; pokazującego
się na widok 1 naprzód swych dworzan, potem
ludu iako stangret albo komedyant 2 opłaca-
iącego towarzystwo liczne, iedynie przeznaczo-
ne do poklaskiwania mu w iego wymysłach
3 śmiesznych. Nayszlachetnieysze iego zabawy
były kiedy niektóre nędzne wiersze, które po-
eci sprośni 4 przerabiali na swoy sposób 5
albo zgromadzać zaniemanych filozofów któ-
rzy go bawiły swemi dysputami. Rozwiódł
się 6 z Oktawią oskarżoną przez Aniceta o cu-
dzołóstwo 7 z nim popełnione; kazał ią wygnać
a potem zamordować, 8 a głowa iey była, iż tak
rzekę, darem weselnym 9 dla Poppei niegodzi-
wey iey rywalki. Zbytki 10 iego wyrównywa-
ły iego okrucieństwu.

1. se donner en spectacle 2 histrion, m. 3 farcer 4 igno-
ble 5 rajuster à sa façon 6 répudier 7 adultère, m.
8 égorger 9 de noce 10 débauche, m.

Zadanie 113.

Dalszy ciąg

W iedney uroczystości wyprawioney mu przez Tygelinusa zaślubił się 1 niby kobieta pewnemu Pitagoresowi, w inney zaś okoliczności pojął za żonę rzezańca 2. Przypisują mu pożar który pochłonął 3 przeszło dwie trzecie części Rzymu; przypatrywał 4 mu się z upodobaniem z wysokości jedney wieży, śpiewaiąc poema o zburzeniu 5 Troi. Neron oskarżył chrześcian iakoby podpalaczów, 6 kazał ich wygubić mnóstwo śmiercią 7 nayokropnieyszą. Siedząc na woźie, miał sobie za rozkosz widzieć te nieszczęśliwe ofiary, albo pożarte przez zwierzęta 8 albo spalone jak pochodnie 9. Ten potwor zmęczył 10 cierpliwość swoich poddanych. Zrobił się przeciw niemu spisek, lecz niewolnik jeden odkrył 11 go. Epicharys niewiasta wytrzymała 12 tortury 13 jako bohaterka. Dwoch spiskowych wsławiły 14 swe uczucia wolności.

1 se marier comme femme 2 eunuque 3 consumer 4 considérer 5 embrasement, m 6 incendiaire 7 supplice, m 8 bête, f 9 flambeau, m 10 lasser 11 découvrir 12 endurer 13 torture, f 14 signaler

134

Zadanie 114

Dalszy ciąg

Gdy się Cesarz pytał Subriusza, dlaczegoby zgwałcił[1] swą przysięgę: „Nienawidziłem ciebie. Nikt nie był tobie wierniejszym póki[2] zasługiwałeś na miłość. Lecz widząc cię zabóycą matki, żony, stangretem, komediantem, podpalaczem; nie mogłem na siebie przewieść,[3] abym cię nie miał nienawidzieć." Sulpicius na podobne pytanie odpowiedział mu: „Spiknąłem się z gorliwości na ciebie, ten tylko był sposób zakończenia twoich zbrodni." Spisek powszechny uwolnił Rzym od tego potworu. Opuszczony od swoyey straży kryie się w domu jednego wyzwoleńca. Senat zgromadza się, ogłasza[4] go nieprzyjacielem Senatu, i wskazuje go na karę jako takiego, podług dawnego zwyczaiu: to iest aby zawiesić[4] zbrodniarza na słupie[5] i bić go rozgami na śmierć.[6] Nie mogąc znieść[7] samey tey myśli, Neron probował[8] ręką drżącą ostrza dwoch sztyletów.

1 violer 2 tant que 3 s'empêcher 4 déclarer 4 attacher 5 poteau 6 à la mort 7 soutenir 8 essayer

Zdania 115

Dokończenie

Podłość jego rozbraja go i powiada że godzina smutna jeszcze nie nadeszła. W tem żołnierze zbliżają się dla poimania go. Cóż to robić? Oucza się 1, przytyka 2 sztylet do swey szyi i prosi o pomoc swego sekretarza, który mu pomaga do jego ukłucienia 3. Tak umiera w roku trzydziestym, zostawując imie zdające się wyrażać wszystkie zbrodnie.

19 Ludzie

Ludzie mają tyle trudności 4 w porozumiewaniu się 5 względem 6 spraw 7 są tak twardzi 8 w nayminieyszych interessach, tak pełni 9 trudności 10, chcą tak wiele 11 oszukiwać, a tak mało być oszukanemi, cenią tak wysoko 12 co do nich należy, a tak nisko co do drugich należy, że wyznać 13 trzeba nie wiem czem 14 i jakim sposobem 15 mogą się zawierać małżeństwa 16

1 s'éranimer 2 présenter 3 enfoncer 4 peinés 5 à l'approcher 6 sur 7 intérêt 8 épineux 9 hérissé 10 difficulté 11 si fort 12 haut, bas 13 avouer 14 par où 15 comment.

Zadanie 116

Dokończenie

Umowy 1 nabytki, 2 pokóy 3 pokóy, rozeim 4, traktaty 5 przymierza. 6.

20. Dzieci

Dzieci są dumnemi, 7 pogardzaiącemi 8 gniewliwemi, zazdrośnemi, 9 ciekawemi, niewstrzemięźliwemi, 10 kłamcami, interessowanemi, leniwemi, płochemi, boiaźliwemi, skrytemi, 11 płaczą i śmieją się łatwo, 12 maią radości nieumiarkowane, 13 a strapienia 14 wielkie w naymnieyszych rzeczach, nie chcą znosić 15 tego, a lubią ie wyrządzać 16 innym ludźmi. Dzieci nie maią ani przyszłości 17 ani przeszłości, 18 a co nam się rzadko nie zdarza, używaią 19 obecności 20. Lenistwo, gnuśność 21 próżnowanie 21 nałogi tak wrodzone 22 dzieciom. 22 naturel.

1 contrat, m 2 acquisition, f 3 trêve, f. 5 traité, m 6 alliance, f 7 hautain 8 dédaigneux 9 envieux 10 intempérant 11 dissimulé 12 facilement 13 immodéré 14 affliction, f 15 supporter 16 faire 17 avenir 18 passé 19 jouir de 20 présent, m 21 indolence, f 21 oisiveté, f

Zadanie 117. 37.

Dalszy ciąg

Nikną w ich igraszkach 1 w których są żywe-
mi, pilnemi 2 dokładnemi, 3 miłośnikami 4
prawidła 5 i symetryi; w których nie prze-
baczaią sobie żadnego błędu, i rozpoczynaią
6 zanie kilkokrotnie iedną iaką rzecz którą udy-
bity 7 wrożba 8 pewna, że będą mogli kiedyś za-
niedbać 9 swoie obowiązki, lecz że nigdy nie za-
pomną dla swych rozrywek.

21 Osoba modna

Osoba modna podobna iest do kabru 10 który
rośnie sam z siebie pośrzod zagonach, 12 gdzie przy-
tłumia 13 kłosy, zmnieysza żniwa i zaymuie 15
mieysce czegoś lepszego: który nie ma szacun-
ku 14 i piękności tylko tyle, ile 16 sobie pożycza
17 od kaprysu lekkiego, który się rodzi i który o-
pada prawie w iedney chwili 18 dziś on iest wzię-
tym, kobiety się nim stroią.

1 jeux 2 appliqué 3 exact 4 amoureux 5 préceptes m
6 recommencer 7 manquer 8 présage m 9 négli-
ger 10 fleur bleue f 11 dans 12 sillon, m 13 étouffer
14 prix, m 15 tenir 16 que ce que 17 emprunter 18
instinct, m.

Zadanie 118

Dokończenie

Jutro bywa zaniedbanym i oddanym
pospulstwu.

2º Osoba zasłużona

Osoba zasłużona 1 przeciwnie iest to kwiat
którego się nie wymienia 2 po swoym kolo-
rze, ale którego się nazywa po swoim imie-
niu, którego się haduie 3 dla iego piękności
i zapachu; wdziękiem 4 przyrodzenia 5 rze-
czą taką co przyozdabia 6 świat, która trwa
po wszystkie czasy i ma wziętość 7 pewną i
upowszechnioną, 8 którą nasi przodkowie
szacowali 9 i którą my szacuiemy po na-
szych przodkach; którey niesmak 10 albo
wstręt 11 pewnych osób 12 nie może szkodzić,
słowem iest 13 lilią i różą. 13 nie 14 szentendre
15 mrze

Prawdziwe szlachectwo.

Alfons król Aragoński słysząc się 14 chwa-
lonym z tego 15 że iest synem króla, siostrzen-
cem króla, i bratem króla, rzekł do pochlebcy:
1 le merite 2 designer 3 cultiver 4 lune de geant
5 nature, f 6 embellir 7 vogue, f 8 populaire 9 esti-
mer 10 degoût, m 11 antypathie, f 12 de quelques unes

Zadanie 119.

Dokończenie

Za nic ia uważam 1 to wszystko co tak 2 szacu-
ie sz we mnie, iest to wielkość mych przodków,
a nie moia. Prawdziwe szlachectwo nie iest
wcale dobrem 3 dziedzictwa 4 iest ono owocem
i nagrodą cnoty.

23 Natura

Ileż 1 to potrzeba sztuki aby się zbliżyć do natury!
ile czasu, prawideł, uwagi, i pracy aby tańcować
z tą łatwością i z tem ułożeniem 6 z którem umie
wychodzić, aby śpiewać iak się mowi, rozmawiać
i gestomacyę 8 się iak myśli; aby nadać 9 tyle mo-
cy, ognia 10 passyi i przekonania mowie 11 iakiey
wypracowaney 12 i którą wypada mieć 13 w
publiczności w publiczności, ile tego wszystkie-
go się ma naturalnie 14 i bez przygotowania
15 w rozmowach 16 naypotocznieyszych 17

24 Szacunek cnoty

Cnota ma to w sobie szczęśliwego że wystarcza
sobie samey,

1 compter 2 tant 3 bien, m 4 succession, f 5 com-
bien 6 grâce, f 7 converser 8 s'exprimer 9 jetter 10
vivacité, f 11 discours 12 étudier 13 prononcer 14
nature, f 15 préparation, f 16 entretien, m 17 familier.

Zadanie 120

Dokończenie

Że może się obeyść 1 bez podziwicieli, 2 stronników
3 i opiekunów; 4 brak 5 wsparcia 6 i poklasku
7 nietylko iey nie szkodzi, ale ią zachowuie, 8 czy-
ści 9 i czyni ią doskonałą; czyli ona iest w modzie
czyli nie 10 zostaie zawsze cnotą.

25 Słabość ludzi

Nie potrzeba czasem tylko pięknego domu
który się odziedzicza, 11 pięknego konia, albo
pięknego psa którego iest właścicielem, 12 tylko
obicia, 13 zegaru, ażeby uśmierzyć 14 wielkie bo-
le 15 lub żeby mniey dać uczuć wielką iaką stra-
tę. 16 (całe zadanie z sensem nieokreślnym)

26 Niczem nie trzeba się odstręczać 17
Znayduią się boleści 18 straszne 19 i okropne 20
nieszczęścia o których nie umiemy pomyśleć
których sam widok przeraża 21

1 se passer de 2 admirateur, m 3 partisan, m 4 pro-
tecteur, m 5 manque, m 6 appui, m 7 approbation, f
8 conserver 9 épurer 10 à la mode 11 qu'elle n'y
soit plus 12 heriter de 12 maître 13 tapisserie 14
adoucir 15 mal, m 16 perte, f 17 detourner 18 douleur
19 effroyable 20 horrible 21 faire fremir.

Zadanie 721

Dokończenie

Jeżeli się zdarzy że w nie popadniemy, znayduiemy w sobie środki 1 w których sobie nie przypuszczaliśmy, 2 opieramy się 3 w emu nieszczęściu, 4 i lepiey postępuiemy niżeliśmy sądzili

27 Fizyonomia

Fizyonomia nie iest prawidłem które by nam było dane do sądzenia o ludziach; może nam tylko służyć 5 za domysł. 6 Człowiek który ma wiele zalety 7 i rozumu i który iest znany za takiego, nie iest brzydkim; 8 nawet z rysami 9 które są nie kształtne, 10 lub ieżeli tączy brzydkość to ta nie daie go poznać 11

28 Wielcy.

Niektórzy wielcy Panowie pogardzaią 12 ludźmi rozumnemi 13 którzy nie maią tylko rozum: ludzie rozumni, wzgardzaią 14 wielkiemi którzy nie maią tylko wielkość.

ressource f. 2 reconnaître 3 se raidir contre 4 fortune f. 5 servir de conjecture f. 7 recommendation f. 8 laid 9 trait m 10 difforme 11 faire son impression 12 dédaigner 13 esprit m 14 mépriser

Zadanie 122

Dokończenie

Ludzie uczciwi 1 lituią się 2 nad temi i tamtemi, którzy maią albo wielkość" albo rozum bez żadney cnoty —"—"— 1 gens de bien 2 plaindre 3

29 O drogich kamieniach

Kamienie w ogulności są dwoiakiego gatunku, kamienie drogie 3 i pospolite 4. Kamienie drogie są albo przezroczyste 5 albo nie przezroczyste 6 szacuie się ich blask 7 kolor, twardość" 8 politura 9 i waga. Przezroczystemi są: dyament, rubin, granat, szmaragd 10 szafir, krystał, topaz.

30 Śmiałość" konceptu żołnierza szwedzkiego.

Jednego dnia gdy Karol dwunasty przejeżdżał się konno 12 niedaleko Lipska, chłop jaki upadł 13 do nog iego, prosząc go o sprawiedliwość" na iednego grenadiera który dopiero co mu wydarł 14 to co było przeznaczone 15 na obiad iego familii. —"—"— 3 précieux 4 commun 5 transparent 6 opaque 7 éclat, m 8 dureté, f 9 poli, m 10 émeraude, f 11 bon mot, m 12 se promener à cheval 13 se jetter 14 enlever 15 destiner.

Zadanie 123

Dokonczenie

Krol kazał zawołać żołnierza, czy to prawda rzecze on miną poważną, żeś okradł tego człowieka? „Nayiaśnieyszy Panie, odpowie żołnierz, nie zrobiłem mu tyle złego 2 ile Wasza Krolewska Mość zrobiłeś iego Panu; wydarłeś mu 3 krolestwo, a ia nie wziąłem temu chłopu 4 tylko indyka" Krol dał dziesięc dukatow swoią ręką temu wieśniakowi i przebaczył żołnierzowi dla 5 śmiałości 6 konceptu, 7 mowiąc mu: „Przypomniey sobie moy przyiacielu że ieżeli ia odebrałem krolestwo krolowi Augustowi, nie wziąłem iednak nic z niego dla siebie."

31 Stałość Piotra Wielkiego

Piotr Wielki widząc swoie państwa 8 narażone 9 na woyne mogącą 10 zniszczyć 11 wkrotce 12 wszystkie iego zamiary, 13 uczynił Karolowi dwunastemu niektore propozycie pokoiu.

1 faire venir 2 mal 3 en lever 4 manant 5 en faveur 6 hardiesse 7 bon mot 8 empire 9 en proie 10 capable 11 renverser 12 en peu 13 dessein

Zadanie 124
Dokończenie

Ten Monarcha przyzwyczaiony nie dawać pokoiu swym nieprzyiaciołom tylko w ich stolicach, odpowiedział: „Będę traktował z Carem w Moskwie.” Gdy przyniesiono[1] Carowi tę odpowiedź dumną[2]: „Móy brat Karol, rzecze on, myśli[3] udawać[4] zawsze Alexandra: ale ia sobie pochlebiam[5] że nie znaydzie we mnie Dariusza.”

32 To tylko iest wielkim co pochodzi od Boga.

Nie masz[6] nic wielkiego w ludziach tylko to co pochodzi[7] od Boga. Prostota serca, prawdziwość i powściągliwość[8] obyczaiów, moc nad swemi namiętnościami,[9] to iest[10] prawdziwa wielkość, i iedyna[11] którey nikt nam nie może zaprzeczyć;[12] wszystko to co ludzie nie znayduią tylko w sobie samych iest skażonym[13] przez to samo błoto[14] z którego są ulepieni.[15] Sam tylko mędrzec[16] powiedział ieden wielki Król,

1 rapporter 2 hautain 3 prendre 4 faire 5 je flatte 6 il n'y a 7 venir 8 réglé,f 9 passion,f 10 voilà 11 réel 12 disputer 13 sali 14 boue,f 15 fait 16 sage,m

Zadanie 125 4

Dokończenie

Posiada 1 prawdziwą sławę: sława grzesznika iest tylko hańbą 2 i sromotą 3

33 Prawdziwa sława.

Religia, pobożność 4 ku Bogu, wierność we 5 wszystkich obowiązkach iakie on na nas wkłada 6 we względzie innych i nas samych: sumienie 7 czyste i wszystkiemu mogące się oprzeć, 8 serce które idzie 9 prosto 10 w sprawiedliwości i prawdzie wyższe 11 nad wszystkie przeszkody 12 które by mogły ie zatrzymać, nie czułe na wszelkie ponęty 13 które go otaczaią i podległe 14 Bogu; ta iest prawdziwą wielkością i zasadą 15 tego wszystkiego, co robią wielcy ludzie.

34 Trudniey iest utrzymać sławę a niżeli iey nabydź.

Salomon rozszerzył sławę swego imienia aż do krańców ziemi; blask i okazałość wszystkich królów wschodnich.

1 était en possession 2 opprobre m 3 ignominie f 4 piété f 5 à 6 imposer 7 conscience f 8 à l'épreuve de 9 marcher 10 droit 11 supérieur 12 obstacle m 13 attrait m 14 soumis 15 base f 16 porter 17 extrémité f 18 éclat m

Zadanie 126

Dokończenie

syn bezrozumny 1 staie się igrzyskiem 2 swych własnych poddanych, a widzi że dziesięc poko- leń 3 obiera 4 sobie nowego Pana. Dzieci sławy i okazałości 5 rzadko bywaią dziećmi mądro- ści 6 i cnoty; i daleko iest trudniey utrzymy- wać 7 sławę i zaszczyty które się odziedzicza, a niżeli ie samemu nabydź.

35 Zwierzęta nawet uczą ludzi bydź wdzięcznemi.

Spostrzegłem 8 szczura na brzegu 9 dziury. Obey- rzał się 10 na wszystkie strony i uciekł. 11 W chwi- le potem znowu się okazał. Prowadził 12 zau- cho szczura większego iak sam i który zdawał się bydź starszym. Zostawiwszy go na brzegu dziury, przebiegł z drugim pokoy, zbieraiąc 13 z drugim okruszyny 14 sucharów 15 które z wieczerzy 16 wczorayszey, 17 pospadały ze stołu.

1 insensé 2 jouet m 3 tribu m 4 choisir 5 magnifi- cences f 6 sagesse f 7 soutenir 8 voir paroître 9 bord m 10 regarder 11 se retirer 12 conduire 13 ramas- ser 14 miettes f 15 biscuit m 16 au souper 17 de la veille 18 tomber.

Zadanie 127

Dokończenie

Zanieśli ię temu, który został na brzegu dziury. Taka troskliwość 2 zadziwiła mnie uważałem z większym strachem. Przekonałem się 4 że szczur któremu dwa inni nosiły 5 ieść, iest ślepym. Niewątpiłem zatym, że owe dwa młode są dziećmi i szafarzami 6 pilnemi 7 oyca swoiego. Gdym się tak dziwił nad naturą, ktoś otworzył drzwi mego pokoiu, owe dwa młode szczury wydały krzyk, 8 iak gdyby dla przestrzeżenia 9 ślepego; i mimo iego przestrachu 10 nie chciały uciekać 11 dopoki 12 stary nie był w bezpieczeństwie 13 weszły do dziury po nim, służąc iż tak rzekę, za tylną straż 14.

36 Ludwik czternasty.

Ludwik czternasty był wielki monarcha, iego pamięć 15 iego imie, iego sława żyć będzie aż w potomności naypoźnieyszey 16.

1 porter 2 attention, f 3 étonner 4 juger 5 porter 6 pourvoyeur, m 7 à soin 8 faire un cri 9 pour avertir 10 frayeur, f 11 se sauver 12 que 13 sûreté f 14 arrière garde, f 15 mémoire, f 16 la postérité reculée

Zadanie N°8
do Kończenia

1 to prawda żył on dla siebie, ale też wiele zro-
bił dla uszczęśliwienia swoich poddanych
2 i mimo 3 wielkich błędów które popełnił
w polityce 4 będzie zawsze z podziwieniem
5 wspominany. Mogę powiedzieć że takim
był jak August Cesarz co do 6 wielkości, ła-
skawości 7 i opieki 8 nauk. 9 Rozkrzewiał 10
handel i nauki: za niego to słynęli 11 nayslaw-
nieysi Autorowie, kunszta były w stanie kwit-
nącym. Dziś w prawdzie kwitną te rzeczy bar-
dziey, ale przecież wiele rzeczy było lepszych
jak teraz.

37. Trudność stanu Nauczycielskiego.
Ktokolwiek dopełnił 12 zawodu Nauczyciel-
skiego 13 raz tak dobrze 14 iż uczuł 15 jego wszy-
stkie przykrości, 16 nie chce więcey do niego
wrócić.

1 pour le bonheur 2 sujets m 3 malgré 4 en fait
de politique 5 admiration f 6 pour 7 clémence f
8 avancement m 9 lettre f 10 faire fleurir 11 item
12 remplir 13 état d'instituteur 14 assez bien 15
ressentir 16 peine f.

Zadanie 129

Dokończenie

Zrobiłem 1 iuż 2 dostateczną 3 probę 4 tego zawodu 5
tak, żem pewien, 6 iż nie iestem do niego zdatny, 7
a moy stan 8 uwolniłby mnie 9 od niego, gdyby na-
wet 10 moie talenta czyniły 11 mnie onego zdolnym.
12 Wychowanie dziecięcia iest tem trudnieysze, że
człowiek nie iest utwierdzonym 13 iak drzewo w
iakim kraiu, aby w nim 14 zawsze zostawał. 15 Mo-
ie zasady 16 wychowania aczkolwiek 17 przeciwne
zasadom iuż ustalonym, 18 są iednak takiey oczy-
wistości, 19 której iest trudno każdemu człowie-
kowi rozsądnemu odmowić swey pochwały. 20

<u>O Ludwiku Czternastym</u>

38 Prawda

Prawda to swiatło 21 niebios iest na tem swiecie 22
rzeczą iedynie godną starań 23 i poszukiwań 24
człowieka. Ona iedna iest swiatłem rozumu nasze-
go, prawidłem serca naszego, źrodłem prawdziwych
zabaw; zasadą nadziey naszych; pociechą obaw, 25
osłodzeniem przygód 26 lekarstwem wszystkich
naszych dolegliwosci; iedna iest źrodłem dobrego
sumienia, trwogą złego; 27

1 j'ai fait 2 autrefois 3 suffisant 4 essai m 5 métier m 6 pour
être assuré 7 propre 8 état m 9 dispenser 10 quand 11 rendre
12 capable 13 plante 14 pour 15 demeurer 16 maxime f.
17 bien que 18 sont établi 19 évidence f 20 consentement m
21 lumière f 22 monde m 23 soin m 24 recherche f 25 crain-
te f 26 maux m 27 peine f terreur f.

Zadanie 130

39 Do Konieczenie

Tajnym 1 utrapieniem występku, wewnątrz 2 na-
grodą cnoty; ona jedna unieśmiertelnia tych, co ią
kochali, zaszczyca 3 wierzy tych, co ią kochali, za nią
cierpią, ściąga hołd publiczny popiołom męczenni-
ków i obrońców swoich, i czyni szanownymi 4 odrzu-
cenie 5 i ubóstwo tych, co wszystko opuścili, by ię za-
nią. Na koniec ciey jedynie są natchnieniem 6 du-
cha wielkomyślne 7 kształt dusz bohaterskich, tych dusz
których świat już nie jest godnym, mądrych jedy-
nie wartych tego imienia. Wszystkie więc nasze sta-
rania ograniczać by się powinny w jey poznaniu,
wszystkie nasze talenta w jey okazaniu 8, cała nasza
gorliwość w jey obronie; nie powinnibyśmy więcej
szukać w ludziach, iak tylko prawdy, i nie cierpieć,
by się nam stawali iak tylko przez nią podobać; je-
dnym słowem, zdaje się iżby, dość żeby nam się
objawiła 9 byśmy ią kochali, i by nas pokazała nam
samym, byśmy się znać umieli.

39 Śmierć Turenniusza

Ta wieść 10 nieszczęsna rozszerzyła się po całey Fran-
cyi, iak mgła gęsta, co ukrywa światło nieba, i na-
pełnia wszystkie rozumy, ciemnością śmierci, a któ-
rey towarzyszy trwoga 11 i przestrach.

1 peine secrète 2 intérieur 3 illustres 4 respectables 5
l'abjection 6 inspirées 7 magnanime 8 manifestée 9 mon-
trée 10 nouvelle, f 11 terreur, f, consternation, f

Zadanie 131.

Dalszy ciąg

Nikt się nie dowiedział 1 o śmierci Tureniusza, żeby zaraz nie mniemał 2 że woyska królewskie z bitym na miazgę było 3 granice nasze odkryte mi, a nieprzyjaciele gotowi wkraczyć 4 w głąb 5 Państwa; potem zapominając sprawę publiczną 6 wracała się jedynie czułość 7 ku stracie tego wielkiego człowieka. Opowiadanie 8 tak smutnego zdarzenia wyciskało 9 skargi z ust wszystkich, a łzy z wszystkich oczów. Każdy miał sobie za zaszczyt widzieć albo opowiedać takie szczegóły 10 z życia i cnot jego. Jeden mówił, że był od wszystkich kochanym, bez żadnego interesu; drugi, że mu się dziwiano 11 bez zawiści 12; trzeci, że obawiający go się nawet nieprzyjaciele nienawidzieć nie mogli. Ale na koniec sposób, którym król uczuł tę stratę, i to co powiedział na chwałę tego znakomitego 13 męża, jest największą i nayprawdziwszą 14 pochwałą cnot jego. Ludy opowiadali żałości Monarchy swego; widziano w miastach przez które prowadzono ciało jego, też same czucia, które niegdyś widzieć się dały w Państwie Rzymskim, kiedy popioły Germanika przenoszono z Syryi do grobów Cesarzów.

l'apprendre 2 cru, d'abord 3 taillé en pièce 4 a pénétré dans 5 le cœur de l'état 6 l'intérieur général 7 à la porte 8 le recit 9 tirer 10 particularités 11 a été admiré 12 envie 13 illustre mort 14 glorieux 15

Zadanie 132

Dokończenie

Domy zamkniętemi były; smutne i ponure mil-
czenie które panowało na placach publicznych, ie-
dynie przerywały 2 ięki mieszkańców; urzędnicy
w żałobie, chętnie by go nieśli byli na barkach swo-
ich, z miasta do miasta. Księża i zakonnicy jakby
na wyścigi, 3 towarzyszyli mu łzami i modłami
swoiemi. Miasta dla których to smutne wido-
wisko nowem było, okazywali gwałtownieyszą
ćszczerżałość" iak ci co mu towarzyszyli, a na widok
trumny iego iakby powtórna była iego utrata,
krzyki i łzy na nowo wzmagały się.

40 Honor.

To co się nazywa honorem w ogólności, nie ma pra-
wie żadnego przedmiotu pewnego: ludzie go mienią
4 gdzie chcą podług 5 swoiego widzimisię 6 i mało
iest rzeczy honorowych 7 któreby nie mogły się stać
sprośnemi 8 przez inny obrót 9 wyobraźni; tak że
chociaż nie zawisło od opinii abyśmy pomiłowa-
li 10 honor, i chociaż 11 ta skłonność iest naturalna
zależy iednak od opinii przywiązywać go do ied-
ney rzeczy niż do drugiey.

Niestałeczność Człowieka

1 morne 2 interrompre 3 à l'envie 4 placer 5 selon
6 fantaisie, f 7 honorable 8 autour 9 de nouv. faire
aimer 10 et que 11 inconstance, f

Zadanie 33

41 Niestateczność człowieka

Wszystko ieſt dobre wychodząc z rąk Twórcy wszech
rzeczy, wszystko się wyradza 2 w ręku człowieka. On
zniewala ziemię do żywienia płodów 3 inney, drze-
wo do wydawania owoców innego drzewa; miesza
4 i łączy 5 strefy, 6 żywioły, pory roku; przeistacza
7 swego psa, swego konia, swego niewolnika, rzeczy
8 wszystko, oszpeca wszystko; lubi szkaradność, 10
potwory; 11 nic nie chce tak iak przyrodzenie wy-
dało, 12 ani nawet człowieka; trzeba go kształcić
13 iak konia rayterulowego; trzeba go okrzesać
14 podług 15 swego widzi mi się, 16 iak drzewo swe-
go ogrodu.

42 Przymioty Pani Montausier

Poznawała 17 ona od 18 młodości 19 uchybienia 20
nayskrytsze 21 działu myślowych 22 i rozróżniła
23 ich mieysca 24 naypięknieysze; 25 nikt nie umiał
więcey szacować rzeczy chwalebnych, ani lepiey
chwalić to co ona szacowała; chowano 26 iey listy
iako prawdziwy wzór myśli rozsądnych i czy-
stości 27 ięzyka.

1 auteur, m 2 dégénérer 3 production, f 4 mêler 5 con-
fondre 6 climat, m 7 élément, m 8 mutiler 9 boulver-
ser 10 défigurer 11 difformité, f 12 monstre, m 13 faire
14 dresser 15 à 16 contourner 17 mode, f 17 pénétrer
18 dès 19 enfance f 20 défaut 21 cacher 22 d'esprit
23 discerner 24 trait, m 25 délicat 26 garder 27 pu-
reté f

Zadanie 154

Dokończenie

Przypomnieycie sobie owe pracownie 1 na któ-
re spoglądaią z takim uwielbieniem, 2 w których
rozum się czyścił, 3 w których cnota była szano-
wna pod imieniem nieporownaney Artemi-
zy, do których schodziło się 4 tyle osób szanownych
które składały 5 dwór dobrany, uczony 6 bez dumy
grzeczny bez przysady. 7 Tak to, acz kolwiek dzie-
cięciem była, 8 wprawiała 9 w podziwienie 9 tych
którzy sami byli ozdobą i podziwieniem ich
wieku.

45 Nie dość dla Monarchy bydź zwycięzcą
Monarcha nie maiący tylko cnoty woyskowe, 10
nie iest pewnym że będzie wielkim w potomności.
Będzie mógł uchodzić za wielkiego zdobywcę 11
lecz nie będzie go nigdy uważać za wielkiego Kro-
la: wygra 12 nie jedną bitwę, lecz nie uzyska serca
swych poddanych: zdobędzie kraje obce, lecz wy-
cieńczy 13 swoje: słowem: grabnie 14 dowodzić
15 woyskiem, lecz źle zarządzi 16 swemi poddany-
mi: Monarcha zaś który nie upatrywał 17 swey
sławy tylko w szczęściu swych poddanych bę-
dzie zawsze wielkim.

1 cabinet, m 2 admiration, f 3 purifier 4 se rendre 5
composer 6 savant, m 7 affectation, f 8 tout enfant,
qu'elle était 9 se faire admirer 10 militaire 11 conqué-
rant, m 12 gagner 13 épuiser 14 commander 15 ha-
billement 16 gouverner 17 chercher.

Zadanie 155

55

Dokończenie

Oycowie opowiedać będą swym dzieciom szczęście które mieli żyć pod tak dobrym panem; ci powiedzą to swym wnukom, 1 a w każdey rodzinie ta pamiątka zachowana 2 od wieków do wieków, stanie się iakoby pomnikiem 3 domowym wystawionym 4 w okręgu 5 murów oyczystych, 6 który uwieczni 7 pamięć tak dobrego króla po 8 wszystkie wieki.

44 O Pojedynku.

Gdyby nie mówiono o tych którzy się biią 9 w poiedynku 10 o tylko iako o ludziach szalonych i śmiesznych; gdyby nie wystawiano 11 tey mary 12 honoru, który iest ich bożyszczem, 13 tylko iako urojenie 14 lub pustotę; 15 gdyby miano staranie nie czynić wyobrażenia 16 zemsty tylko iako o czynie nikczemnym 17 i pełnym podłości, to porażenia iakichby doznawała osoba obrażona nie byłyby tak żywe, 18 lecz co ię powiększa to fałszywe wrażenie że iest podłością 20 znosić obelgę. 19 Gdyby wszyscy mieli pałace, nikt by się nie widział 26 szczęśliwym z posiadania onych.

1 trêve 2 conserver 3 monument 4 élever 5 enceinte f. 6 paternel 7 perpétuer 8 dans 9 se battre 10 duel 11 représenter 12 fantôme m. 13 idole f. 14 chimère f. 15 folie f. 16 former image 17 bas 18 vif 19 injure f. 20 être de la lâcheté 21 se trouver.

Zadanie 136

Dokończenie

Gdyby wszyscy ludzie mieli pałace byli rozumne-
mi, dosiećby było dać poznać 1 że taki a taki iest
urzędnikiem, 2 aby mu okazywano 3 posłuszeń-
stwo.

48 Trajan

Trajan, urodzony w Hiszpanii, posiadał wszelkie
rodzaje zalety, wyiąwszy nauk, którey brak na-
gradzał 2 szacunkiem swym dla uczonych. Ieden
czyn 3 daje sądzić o jego zasadach. Oddając 4 no-
wemu Prefektowi urząd rzekł mu: „Użyi tego mie-
„cza za mnie, ieżeli będę dobrze rządził; przeciwko
„mnie, ieżeli źle będę postępował.” Uważaiąc się za
naczelnika, 5 a nie za Pana Państwa, przysiągł
zachowywać prawa: nie różnił się od Senatorów
tylko większą pilnością 6 w pracy i żył w śród swo-
ich poddanych iako Oyciec nie oddychaiący tylko
szczęściem swych dzieci. „Takiemi iak chciałem
aby Cesarze byli dla mnie, gdy byłem prywatnym
takim chcę bydź dla prywatnych, teraz gdy iestem
Cesarzem,” taka była iego maxyma. Sprawiedli-
wość i dobroć panowały w iego osobie. Rzymia-
nie dali mu imię nayleprzego. 8 umarł w Cylicyi
po dziewiętnastoletniem panowaniu.

1 faire connaître 2 magistrat, m 3 faire rendre 4 sup-
pléer 5 trait, m 6 en possession 7 chef 8 assiduité, f.
9 particulier, m 10 très bon.

Zadanie 157 57.

46 Opisanie ludu Krymskiego

Ze wszystkich ludów świata, naydumnieyszy 1
i nayodważnieyszy 2 ale zarazem 3 nayhardziey
rządny 4 w swoich naradzeniach 5 się naystal-
szy 6 w swoich zasadach, 7 naypracowitszy, a
nakoniec nayciepliwszy był niegdyś 8 lud Kry-
mski. Z tego wszystkiego uformowała się nay-
lepsza milicia i polityka nayprzezornieysza 9
naytrwalsza 10 iaka kiedyskolwiek 11 być mo-
gła. Zasadą 12 Krymianina, że tak powiem, była
miłość wolności i swojey oyczyzny. Jedna z tych
rzeczy skłaniała 13 go do kochania drugiey, po-
nieważ kochał wolność, kochał także i swoią oy-
czyznę iako matkę która go żywiła w uczuciach 14
zarówno 15 wspaniałych 16 i wolnych 17 iako.
Podtym to imieniem wolności Krymianie wysta-
wili 18 razem z Grekami kray gdzie nikt nie był ni-
komu podległy 19 prócz prawu. — 1 fier 2 hardi 3
tout ensemble 4 réglé 5 conseil m 6 constant 7 maxi-
mes 8 [illegible] 9 prévoyant 10 ferme 11 jamais 12 fond
m 13 faire 14 sentiment, m 15 également 16 généreux
17 libre 18 figurer 19 sujet.

Zadanie 138

Dalszy ciąg

Gdzie prawo było potężnieysze 1 aniżeli ludzie.
Wreście 2 chociaż Rzym utworzył 3 pod rządem
królów, miał on nawet wolność pod temi króla-
mi która nie przystoi 4 monarchyi rządney. A-
bowiem oprocz 5 tego że królowie byli wybiorczemi
6 iże wybór ten odbywał się przez pospólstwo ze-
szcze do ludu razem zgromadzonego 7 należało po-
twierdzać 8 prawa i stanowić 9 woynę albo po-
koy. Były nawet zdarzenia 10 szczególne gdzie
królowie odsyłali 11 do ludu sąd ostateczny 12
świadkiem 13 tego Tullius Hostilius który
nie śmiejąc ani potępić 14 ani uwolnić 15 Ho-
racjusza obdarzonego 16 zarazem 17 honorami
za to że pokonał 18 Kuriaciuszów i hańbą za 19 to
że zabił swoją siostrę kazał go sądzić ludowi.

1 puissant 2 au reste 3 naître 4 convenir 5 outre 6 élec-
tif 7 assemblé 8 confirmer 9 résoudre 10 calme 11 dé-
faire 12 souverain 13 témoin 14 condamner 15
absoudre 16 combler 17 ensemble 18 vaincre 19
pour.

Zadanie 139.

Dalszy ciąg

Przeto Królowie nie mieli właściwie 1 powie-
dziawszy iak tylko dowodztwo 2 nad armią, wła-
dzę 3 zwoływania 4 zgromadzeń, proponowa-
nia na nich 5 czynności, utrzymywania 6 w
swoiey powadze praw i wykonywania 7 dekre-
tów publicznych. Kiedy Serwiusz Tulliusz po-
wziął 8 zamiar zrobienia 9 z Rzymu Rzeczypos-
polita powiększył 10 on w pospulstwie iuż tak
bardzo wolnym, miłość wolności; a ztąd można
wnosić, 11 ile Rzymianie byli iey zazdrośnemi,
12 kiedy w niey zupełnie 13 zasmakowali pod swo-
imi Konsulami. Zadrzec 14 potrzeba cięzce widząc
w historiach opłakaną 15 stałość Konsula Bru-
tusa, kiedy kazał zabić 16 w oczach swoich wła-
snych dwoie dzieci, za to że się dali 17 wciągnąć 18
w potajemne 19 zmowy 20 które Tarkwiniu-
szowie robili w Rzymie, aby w nim założyć 21
swoie panowanie 22. — " — " — 1 proprement 2
commendement m 3 autorité f 4 convoquer 5 d'y 6
maintenir 7 executer 8 prendre 9 reduire 10 augmenter
11 juger 12 jaloux 13 toute entiere 14 fremir 15 triste,
16 mourir à 18 laisser 19 entrainer 20 sourd 21 pratique f

Zadanie 740

Dalszy ciąg

Alesz to lud Rzymski był utwierdzony 1w miłości wolności, gdy widział tego surowego konsula poświęcaiącego 2 wolności własną swoią krew 3 miłość! Nie potrzeba się przeto 3 dziwić, gdy 4 gardzono w Rzymie usiłowaniami 5 ludzi sąsiedzkich, którzy postanowili sobie 6 przywrócić 7 Tarkwiniuszów wygnanych. 8 Na próżno wziął ich król Porsena pod swoię opiekę, 9 Rzymianie prawie zgłodniali, dali mu poznać przez swoią stałość 10 że wolą przynaymniey umrzeć wolnemi. Lud iesscze był daleko stalszy aniżeli senat a Rzym cały kazał powiedzieć temu potężnemu 11 królowi, który ich przyprowadził 12 do ostateczności 13 aby poprzestał popierać 14 sprawę Tarkwiniuszów, ponieważ postanowiwszy 15 wszystko to y 16 dla swojey wolności, woleliby raczey przyiąć swoich nieprzyiacioł, aniżeli ich tyranów — „ — „ — 1 affermir 2 immoler 3 plut 4 si 5 mt. prister 6 effort 7 entreprendre 7 rétablir 8 banni 9 protection, f 10 fermeté, f 11 puissant 12 réduire 13 extrémité, f 14 intercéder 15 résolu 16 hasarder

Zadanie 141.

Dalszy ciąg.

Porsena zdziwiony stałością ludu i śmiałością nad ludzką, niektórych w szczególności[1] postanowił zostawić Rzymian używających[2] w pokoju wolności, którą umieli tak dobrze bronić. Wolność więc była w nich skarbem, który przenosili[3] nad wszystkie bogactwa świata. A przeto w samych początkach a nawet wprzód[4] przed ich postępami[5] ubóstwo nie było dla nich nieszczęściem, lecz przeciwnie zapatrywali[6] się na niego, jako na środek zachowania[7] ich wolności zupełnej nie mając nic w tym wolnieyszego ani podleyszego[8] nad człowieka który umie przestawać na małym,[9] i który nie czekając nic od protekcyi i szczodrobliwości[10] drugiego, zakłada[11] swoy byt[12] na przemyśle[13] i pracy. A tym to się trudnili[14] Rzymianie, żywić się z swego bydła, uprawiać ziemię i żyć z oszczędności[15] i pracy.

1 de quelques particuliers 2 jouir 3 préférer 4 bien avant 5 progrès, m 6 regarder 7 garder 8 indépendant 9 vivre de peu 10 libéralité, f 11 fonder 12 subsistance, f 13 industrie, f 14 faire 15 épargne, f

Zadanie 142.

Dalszy ciąg

Takie to było ich życie; tym 1 utrzymywali swoią familią, i przyzwyczajali 2 do podobnych. Przeto słusznie 3 Tytus Liwiusz więc mówi, że nie było nigdy ludu gdzieby oszczędność 4 i ubóstwo tak długo były w poszanowaniu 5. Senatorowie nayświetnieysi 6 patrząc tylko na ich powierzchowność 7 mało się różnili od wieśniaków i nie mieli blasku 8 i wspaniałości, 9 tylko na mieyscach publicznych 10 i w senacie. 11 Wreszcie znaydowano ich zajętych 11 rolnictwem i innemi robotami 12 życia wieyskiego 13, gdy ich zapraszano 14 na dowodzców armii. Te przykłady są bardzo częste 15 w historyi Rzymskiey. × Kuriusz i Fabrycyusz owi wielcy wodzowie, którzy pokonali 16 Pyrusa króla tak bogatego, mieli naczynia stołowe z gliny, i pierwszy z nich któremu Samnitowie ofiarowali złoto i srebro,

1 c'est de quoi 2 accoutumer 3 à raison 4 frugalité f 5 honneur, m 6 illustre 7 extérieur, m 8 éclat, m 9 majesté f 10 public, m 11 occupé 12 soin, m 13 rustique 14 aller chercher 15 fréquent 16 vaincre.

Zadanie 743. 63.

Dalszy ciąg

Odpowiedział że jego ukontentowanie nie
zasadza się 1 na tem aby go mieć, ale aby roska=
zywać tym którzy mają. Odniosłszy tryumfy
2 zbogaciwszy Rzeczpospolitą łupami 3 swoich
nieprzyiaciół nie mieli gdzie co pochować. + To u=
miarkowanie 4 trwało ieszcze podczas woien
punickich. W pierwszey widziemy Regulusa
jenerała armii Rzymskiey żądającego od se=
natu pozwolenia 5 aby mógł odeyść dla zasia=
nia 6 swey roli, aż nadto opuszczoney w czasie
jego niebytności 7 — Po zburzeniu 8 Kartaginy
widać ieszcze wielkie przykłady pierwszey pro=
stoty. Emil Paweł, który powiększył skarb
publiczny bogatemi skarbami królów Ma=
cedońskich żył podług przepisów dawney
oszczędności, i umarł ubogim. Mummiusz zo=
bałając Korynt, nie korzystał tylko dla dobra
publicznego: bogactw tego miasta bogatego i
roskosznego + — 1 n'était pas 2 triomphèrent 3 dépouil=
les 4 modération, f 5 congé, m 6 cultiver 7 absence, f 8
ruine, f.

Zadanie 144

Dalszy ciąg

Przeto bogactwa w nich były pogardzone-
mi: skromność i niewinność jenerałów Rzym-
skich były 1 podziwieniem ludów zwycięż(o)-
nych. X Jednakże w tym wielkim przywiąza-
niu 2 do ubóstwa, Rzymianie nie oszczędza-
li nic dla wielkości i piękności ich miast. Od
samych zaraz początków roboty publiczne
były takiemi, że Rzym nie wstydził się 3 z nich
jak został panem 4 świata. Kapitolium zbudo-
wane przez Tarkwiniusza Pysznego i kościół
który wystawił 5 Jowiszowi w tey parteccy były
godne w on czas 6 majestatu naywyższego
Bogów, i przyszłey chwały ludu Rzymskiego.
Reszta wszystka odpowiadała tey wielkości,
Głównieysze kościoły, rynki, łaźnie, gościńce pu-
bliczne 7 wodociągi 8 kloaki 9 a nawet rynsztoki 10
mieyskie miały wspaniałość,

1 faire 2 amour, m 3 rougir 4 seul maitresse 5 élever
6 décor 7 place, publique, f 8 aqueduc, m 9 cloaque, f
10 égout, m.

Zadanie 145

Dalszy ciąg

która zdawała się [1] bydź niepodobna, gdyby nie była poświadczona [2] przez wszystkich historyków i potwierdzona [3] przez szczątki [4] które ieszcze widziemy.[x] Coż mam ieszcze powiedzieć o wspaniałości [5] tryumfów, o obrządkach religiynych, o igrzyskach o widowiskach [6] które dawano ludowi [7] słowem to wszystko co się stosowało [7] do publiczności, wszystko co mogło dać ludowi wielkie wyobrażenie o iey wspolney [8] oyczyznie odbywało się kosztownie [9] i tyle ile czas tego mogł pozwolić. Oszczędność [11] panowała tylko w samych domach partykularnych. Ten który powiększał swoie dochody i czynił swoie pola żyźnieysze przez przemysł [10] i prace, który był naylepszym gospodarzem [11] sądził się bydź naywolnieyszym naypotężnieyszym i nayszczęśliwszym. „ „ „ [1] paraitre, [2] attester [3] confirmée [4] restes [5] pompe [6] spectacles [7] servir [8] commune [9] profusion [10] industrie [11] économe

Zadanie 146

Dalszy ciąg

Nie masz nic bardziey odległego 1 od takiego ży-
cia iak miękkość. Wszystko raczey dąży to 2 do
innego zbytku 3 chcę powiedzieć do zatwardzia-
łości. × Przeto też obyczaje Rzymian miały w so-
bie coś nie tylko cierpkiego 4 i surowego 5 ale
ieszcze w sobie coś dzikiego. Lecz oni nie zapom-
nieli niczego, aby poddać 6 siebie samych pod
dobre prawa; a lud nayzazdrośnieyszy swo-
iey wolności iak kiedy widziano na świecie
był w tymże samym czasie nayuległeyszy 7
swoim urzędnikom i władzy prawey 8. Mili-
cia takiego ludu musiała być godna podzi-
wienia 9 ponieważ w niey znaydowało przy
odwadze stałey, i ciałach mocnych, 10 tak szyb-
kie i dokładne 11 posłuszeństwo. Prawa tey
milicyi były surowe albo potrzebne. Zwycięs-
two było niebezpieczne a częstokroć śmiertelne
dla tych którzy go wygrywali przeciw rozkazom ×

1 éloigné 2 tendre 3 excès, m 4 rude 5 rigide 6 soumet-
tre 7 soumis 8 légitime 9 manquer d'être admira-
ble 10 rigoureux 11 exacte.

Zadanie 147

Dalszy ciąg

[illegible]

[illegible]

1 Il y allait 2 quittez 3 rang, m 4 s'ecrime 5 brandez
6 mettre les armes bas 7 pour l'ordinaire 8 aux dépens
9 perte, f 10 épuisé.

Zadanie 148.

Dalszy ciąg

Ale w tey gwałtowney 1 potrzebie ustanowiono 2 prawa nigdy niezgwałcone, 3 że żołnierz Rzymski powinien albo zwyciężyć lub umrzeć. Podług tey maxymy armie Rzymskie chociaż zniesione 4 biły się już do ostatniego, 5 i jak to uważa Salustiusz znayduie się pomiędzy Rzymianami więcey ludzi ukaranych, za to że się bili 6 przez rozkazu, niżeli za to że opuścili 7 swoje stanowisko, 8 tak dalece że męstwo potrzebowało bydź raczey powściąganym 9 niżeli tchórzostwo 10 potrzebowało zachęcenia. 11 Złączyli oni do swojey waleczności dowcip i przemysł. 12 Oprocz tego ci sami byli pracowici 13 i dowcipni, 14 umieli korzystać przedziwnie z tego wszystkiego co widzieli u innych narodów wygodnieyszego do obozowania co do porządku batalii, co do gatunku samey broni, słowem to wszystko ułatwiało atak i obronę. —— 1 affaire, f 2 établir 3 inviolable 4 défaire 5 dernière extrémité, f 6 combattre 7 lâcher le pied 8 poste, m 9 réprimer 10 lâcheté, f 11 exciter 12 l'invention, f 13 appliqué 14 ingénieux.

Zadanie 149.

Dalszy ciąg

Można widzieć w Salustiuszu i w innych autorach czego się Rzymianie nauczyli od swoich sąsiadów a nawet i nieprzyiaciół swoich. Ktoż nie wierzy że się nauczyli od Kartagińczykow wynalazku[1] galerzą pomocą ktorych pobili ich, na koniec zebrali[2] od wszystkich narodow sobie znanych to wszystko czym by ich przewyższyć[3] mogli. Samey rzeczy iest rzeczą pewną podług własnego ich wyznania[4] że Gallowie przewyższali ich[5] w sile ciała i nie ustępowali[6] im co do męstwa. Polibiusz nas naucza, że w iedney potyczce decydującey Gallowie przewyższali ich w sile dalęko możnieysi co do siły liczby okazali więcey śmiałosci niż Rzymianie, iakkolwiek oni iuż determinowanemi byli; i widziemy tylerazy w tychże samych walkach Rzymianow daleko niższych odnoszących zwycięstwo nad Gallami, poniewasz umieli wybierać daleko lepszą broń szykować ię[8] w lepszym porządku i korzystać z czasu podczas potyczki.

1invention 2tirez 3surpassés 4montes 5avec um cedes 7inferieurs 8se ranger.

Zadanie 750

Dokończenie

Macedończykowie tak zazdrośni w utrzymaniu 1 dawnego porządku swey milicyi uformowaney przez Filipa i Alexandra, sądzili że ich połki 2 są niezwyciężone i nie mogli się przekonać, azeby rozum ludzki mogł wynaleść 3 coś stałszego. Jednakże tenże sam Polibiusz i Tytus Liwiusz okazali, że zastanawiaiąc się tylko nad naturą broni Rzymskiey i broni Macedońskiey, ostatnia nie mogła uchybić pokonania 4 ponieważ połk Macedoński nie był iak tylko wielkim batallionem kwadratowym. Rzymianie więc wynaleźli 5 albo w krótce nauczyli się sztuki podzielenia armii na wiele batallionow i szwadronow 6 formowania korpusow rezerwowych którego poruszenia tak są właściwemi do odparcia tego co iest chwiejącym się 8 z iedney i drugiey strony.

Rollin

1 conserver 2 phalange 3 trouver 4 être battu 5 escadron 7 pousser 8 branler.

47 Zadanie 751

Sposób iakim Uczniowie się maią zachowywać

w szkole

71.

Uczniowie udadzą się punktualnie do szkoły na czas naznaczony, 1 słuchać będą spokoynie 2 z uwagą nauk swoich nauczycieli.

Pamiętać będą 3 że nie ma nikogo, po rodzicach kogoby powinni więcey kochać, iak tych którzy ich nauczaią; starać się 4 także będą lubić rzeczy których ich nauczaią 5 których celem 6 iest uczynić 7 ich szczęśliwemi.

Znać się 8 będą do 9 naywyższego uszanowania ku swoim professorom, ponieważ oni zastępuią 10 mieysce rodziców, 11 że od nich odbieraią nauki które są życiem duszy; że ich staraniom winni 12 będą wyiście z nieoświecenia, 13 poprawienie się swych wad 14 nabycie 15 uczuć szlachetnych 16 uczciwych 17 przyzwoitych 18 i cnotliwych.

Będą pojętnemi 19 i posłusznemi aż do tkliwości nawet w chwilach gdy są przymuszeni 20 karać ich, ponieważ Professorowie nie maią innego widoku w ich karaniu iak przywiedzenia 21 swych uczniów do posłuszeństwa, pracy przystoyności i porządku.

1 marquer 2 silence, m 3 souvenir 4 tacher 5 enseigner 6 but, m 7 rendre 8 suivre 9 dans 10 tenir 11 parents, m 12 redevable 13 ignorance, f 14 défaut, m 15 prendre 16 honneur, m 17 probité, f 18 décence, f 19 docile 20 obligés 21 amener.

Zadanie 75.

Dalszy ciąg.

Starać się 1 będą ile można 2 o dobre użycie czasu, przypominając sobie że ucze[ń] który go marnotrawi 3 obraża 4 wszystkie prawa słuszności. 5 Grzeszy przeciw Bogu który go stworzył 6 jedynie 7 dla pracowania na 8 dobro społeczności; 9 przeciw swym rodzicom których trwoni marnie 10 majątek 11 używając na fraszki 12 i przeciw ich woli. 13 Grzeszy przeciw swym Professorom którzy mają prawo wymagać 14 owoców swych tak mozolnych zatrudnień. 15 grzeszy przeciw swey Oyczyznie, która mu dostarcza 16 professorów wszelkiego rodzaju a która ma prawo oczekiwać 17 od niego aby nie zniweczyć 18 nauki tak hojnie 19 i gorliwie mu dawanych; grzeszy na końcu przeciw sobie samemu, ponieważ się hydzi 20 niewiedze i gotuie sobie przeznaczenie 21 nieszczęśliwe,

1 faire, fu. 2 de son mieux 3 dissiper: 4 blesser: 5 justice, f 6 mettre au monde 7 que 8 au 9 société, f 10 dissiper: 11 argent, m 12 frivolité, f 13 intention, f 14 de voir porter 15 qu'il cultive avec tant d'assiduité et de soin 16 procurer 17 18 rendre inutile 19 peint, f 20 deshonorer: 21 avenir.

Zadanie 153

Dalszy ciąg

Podlą się 1 przez swą nieumiejętność wysta-
wując 2 przez własną winę na nędzę i pogardę.
3 Uczniowie będą mieli wstręt 4 od tych współ-
uczniów, któremi często 5 obcowanie 6 psuie 7
i niszczy naylepsze ugruntowane obyczaje, po-
twierdza w nierządzie 8 tych którzy zaczęli być
występnemi 9 i pociągną niekiedy 10 w prze-
paść nieszczęścia tych którzy się temu poddaią.
11 Maią się okazać 12 uprzeymemi 13 ku swoim
współuczniom, czy temu na upokorzenie 14 tych
co zasłużyli na karę 15 cierpliwemi w znosze-
niu 16 wad cudzych.
Oddalać będą 17 z mowy swych wszystko coby nie
było godne 18 ucznia dobrze urodzonego i bo-
iącego się Boga, iak to fałszywe doniesienia,
1 dégrader 2 exposer 3 mépris, m 4 éloignement, m
5 trop grande 6 fréquentation, f 7 altérer 8 désordre, m
9 vicieux 10 souvent 11 fréquenter 12 montrer 13
obligeant 14 humiliation, f 15 recevoir quelque cor-
rection, f 16 souffrir 17 bannir 18 sentir.

Zadanie 154

Dokończenie

Żarty uszczypliwe1 szyderstwa2 i to wszystko co tylko byłoby przeciwnym przystojności3 i wstydowi4.
Nie mówi się tu o nieposłuszeństwie, o uchwalstwie5 o przeklinaniu, o kłamstwie, co wszystko są przypadki wyłączające6 Dalecy iesteśmy od mniemania7 aby uczniowie nas których wychowaniem tak pilnie8 się czuwa, mogli kiedy popaść w wady9 tak grube, tak gorszące10 i tak nieuczciwe11. Wandelincourt.

48. Jak Filozofia może posłużyć do wydoskonalenia Rozumu.

Ze wszystkich darów naturalnych które człowiek odebrał od Boga, rozumiał naywyborniejszym, on to który go nay więcey rozróżnia12 od reszty zwierząt, który wyiaśnia13 w nim rysy nayświetnieyszego13 podobieństwa z Bogiem.

1 dits piquants 2 affronts 3 décence f 4 pudeur f 5 arrogance f 6 exclusif 7 soupçon m 8 soin m 9 vice m 10 scandaleux 11 déshonorable 12 distinguer 13 heminteux 14 ressemblance f.

Zadanie 155. 75

Dalszy ciąg

Za iego pomocą, ma wyobrażenie 2 co iest pięknym, wielkim, sprawiedliwym, i prawdziwym: stanowi 3 i sądzi o przymiotach i własnościach 4 każdey rzeczy i materyi; porownywa on wiele przedmiotow, wyciąga 5 wnioski 6 z zasad, używa 7 prawdy, aby przeyść i wznieść się 7 do inney; na koniec za pomocą rozumu 8 stanowi 9 w swoich umieiętnościach i w swoich rozumowaniach 10 porządek i następstwo 11 który w nich rozpościera światło, wdzięki, który daleko lepiey daie uczuć całą moc i zupełną 12 prawdę.

Łatwo iest z tąd wnieść 13 iak ważną iest ta umieiętność, która wspiera 14 i doprowadza umysł we wszystkich iego działaniach 16 W samey rzeczy nie masz nic rzadszego, tak zdrowy rozsądek 17 i dosadność 18 umysłu, w rozróżnieniu 19 prawdy od fałszu.

1 par elle 2 idée f 3 prononcer 4 propriété f 5 tirer 6 conséquence f 7 s'élever 7 se servir 8 par elle 9 mettre 10 raisonnement m 11 suite f 12 toute 13 comprendre 14 aider 16 opération f 17 bon sens m 18 justesse f 19 discernement

Zadanie 156

Dalszy ciąg

Wszystkie inne przymioty umysłu mają zwyczayie ograniczone; ale dokładność 2 rozumu iest powszechnie użyteczna; 3 we wszystkich częściach i we wszystkich wypadkach 4 życia. Nie tylko to w samych naukach; trudno jest rozróżnić prawdę od błędów, 5 ale tak że w większych częściach przedmiotów, 6 których ludzie mówią i czynnościach 7 które wykonywają. 8 znajdują prawie wszędzie, rozmayte drogi; 9 jedne prawdziwe a drugie fałszywe; a do rozumu 10 należy zrobić z nich wybór. Ci który robią dobry wybór, są to ci którzy mają rozum doskonały. 11 a który postępują przeciwnie 12 są to ci którzy mają rozum fałszywy; i to jest najpierwszą i nayważnieyszą 13 różnica, którą można umieścić między przymiotami rozumu ludzkiego.

1 borné 2 exactitude, f. 3 utile 4 emploie, m. 5 ceux, 6 sujet, m. 7 affaire, f. 8 traiter 9 route, f. 10 raison, f. 11 juste 12 prendre le mauvais parti 13 important.

Zadanie 187 17.

Ciąg dalszy

A tak naygłówniéyszym usiłowaniem 1 ſta-
raćby się należało ukształtować sąd o rzeczy, i-
le to bydź może; do tego to dążyć 2 powinna nay-
większa część naszych nauk. Używa się rozumu
podobnie jak instrumentów aby nabydź 3
umiejętności, a przeciwnie używać potrzeba
do wydoskonalenia 4 rozumu, dozadności 5
wszystko będąc nieskończenie ważnieyszą niż in-
ne umiejętności dochodzące 6 do których moż-
na doyść za pośrednictwem 7 umiejętności nay
prawdziwszych i najgruntowniéyszych....
Ludzie nie są stworzeni aby używać swego cza-
su do mierzenia liniy, do rostrząsania 8 kontów,
do zastanowienia się 9 nad ruchami różnemi
materyi; ich umysł iest za nadto rozciągły 10 ich
życie, ich czas za nadto drogi 11 aby się zajmowa-
li tak małemi przedmiotami 12.

l'occupation, f 2 tendit 3 perfectionner 4 acquérir 5
justesse, f 6 spéculatif 7 moyen, m 8 examiner 9 consi-
dérer 10 grand 11 précieux 12 objet, m.

Zdanie 158

dalszy ciąg

Sędzie są obowiązani, aby byli sprawiedliwe-
mi, słusznemi, 1 rozsądnemi 2 we wszystkich
swoich mowach, we wszystkich czynach, i we
wszystkich sprawach, 3 które mają odbywać,
i w tem to 4 szczególniey powinni się ćwiczyć
i kształcić. — Ta usilność 5 ta nauka tem bar-
dziey iest potrzebna, iż iest rzeczą obcą 6 natrafić
na ten przymiot rzadki i na tę dokładność 7 sądu.
Napotyka się wszędzie na umysły fałszywe, któ-
re nie mają prawie żadnego poznania 8 praw-
dy, które biorą wszystkie rzeczy wspak 9 które
przestają na najniedorzeczniejszych 10 przyczy-
nach, i nic nie chcą innych zatwierdzić 11 którzy się
dadzą złudzić 12 najmniejszemu pozorowi,
którzy zawsze są w zbytku 13 i w ostateczności, 14
którzy sądzą śmiało,

1 équitable 2 judicieux 3 action 4 et c'est à quoi 5 soin
6 étrange 7 exactitude f 8 discernement, m 9 mauvais
biais, m 10 mauvait 11 payer 12 emporter 13 excès
m 14 extrémité f 15 décider.

Zadanie 159 19.

dalszy ciąg

O tem wszystkim czego nie znają 1 i nierozumie-
ją 2 wcale, i którzy zatrzymują się uporczywie 3 nad
swojm zdaniem, którzy nie słuchają tego, coby ich
mogło wyprowadzić z błędu. 4 — Ta fałszywość 5
umysłu nie tylko jest przyczyną błędów, które się
wkradają 5 do umiejętności, ale po większey części
tych błędów, które się popełniają w życiu towarzy-
skim, 6 niesprawiedliwe kłotnie, processa źle ugrun-
towane, 7 zdania lekkomyślne, przedsięwzięcia źle
ułożone. 8 Mało z nich jest takich któreby nie miały
swego źrzodła, w braku rozsądku, słowem nie
masz istotnieyszego 9 błędu, do którego poprawy
usilniey się przyłożyć należało 10 — Większa część
błędów, zdań 11 ludzkich pochodzi z nagłości 12 umy-
słowey, i z braku uwagi, która sprawuje, że się są-
dzi lekkomyślnie o tym czego się nie zna, iak tyl-
ko nie dokładnie. 12.

1 entendre 2 ignorer 3 opiniatrété 4 détromper 5 mê-
ler 6 civile 7 fondez 8 concertez 9 fautes 10 d'intérêt
à se corriger 11 jugement 12 obscurément.

Zadanie 160

dalszy ciąg

Nie wiele przywiązania, które ludzie mają do prawdy, sprawuje że nie zadaje 2 wiele trudności w rozpoznaniu prawdy od fałszu. Pozwalają 3 wciskać się 4 do swojej duszy, wszystkim gatunkom mów i maxymom. Wolą raczej uważać 5 je za prawdziwe niżeli one rozstrząsać 6 Jeżeli ich nie rozumieją, przypuszczają 7 że inni je rozumieją bardzo dobrze, a przeto zapełniają 8 pamięć swoją nieskończoną liczbą rzeczy fałszywych, ciemnych i nierozumnych 9 a mówiąc wreszcie o tych zasadach, nie rozważając nad tym co mówią, ani nad tym co myślą. Próżność 10 i uprzedzenie 11 przyczyniają się 12 wiele do tego błędu. Mniema się że to jest wstyd wątpić o czem albo nie umieć; i woli się raczej mówić i stanowić 13 na traf, jak uznać że się nie jest dosić zainformowanym o rzeczach, aby o nich dokładnie sądzić

1amour, m 2mettre 3entrer 4laissez 5s'y porter 6examinez 7veulent croire 8remplir 9obscurs 10vanité, f 11présomption, f 12contribuer 13décider.

Zadanie 161. 81.

dalszy ciąg

Wszyscy iesteśmy pełni niewiadomości 1 i błędów,
a jednak, że jest rzeczą naytrudnieyszą w swie-
cie wymusić 2 na ludziach to wyznanie 3 tak spra-
wiedliwe i przyzwoite ich czyni naturalnemi zmy-
le się i nie wiem nic. — Inni znayduią się przeci-
wnie którzy maią dosyć światła do uznania ż
nieskończone jest mnostwo rzeczy ciemnych i nie-
pewnych, i chcąc, przez inny gatunek 4 próżno-
ści okazać 5 że się nie daią uwodzić 6 łatwowier-
ności pospólstwa, całą swoią chwałę na tym za-
sadzaią 7 aby utrzymywać że nic nie ma pewne-
go. A tak przebywaią się 8 trudności roztrząsa-
nia ich, i na tey że złey zasadzie, zostawiaią 9 wąt-
pliwości prawdy nayoczywistsze 10 i religią na-
wet samą. Jest to nowe źródło pyronizmu innym
gatunkiem szaleństwa 11 umysłu ludzkiego; któ-
ry zdaiąc się bydź przeciwnym lekkomyślności 12
tych którzy wierzą, i stanowią 13 o wszystkim,

1 ignorance, f 2 tirer de la bouche 3 confession, f 4 sor-
te, f 5 témoigner 6 aller 7 mettre 8 décharger 9 mettre
10 constant 11 extravagance, f 12 témérité, f 13 décider

Zadanie 762

dalszy ciąg

Pochodzi iednak z tego samego źródła, a to iest braku uwag. Albowiem gdy iedni nie chcą sobie zadać trudności albo postrzeżenia 1 błędów, drudzy nie chcą iey sobie zadać, iby dostrzegli 2 prawdy z zupełnością potrzeba aby doyść do iey oczywistości. 3 Naymnieysze światło iest niekiedy wystarczaiącym dla iednych aby się przekonać 4 o rzeczach nayfałszywszych, a to samo światło iest dostatecznem dla drugich aby powątpiewać o rzeczach naypewnieyszych, ale iak w iednych tak i w drugich, ten sam brak 5 nieuwagi 6 utwarza 7 skutki tak od siebie różne — Prawdziwy rozum umieszcza 8 wszystkie rzeczy w rzędzie im przyzwoitym: każe powątpiewać o tych które są wątpliwemi, odrzucać które są fałszywemi, uznać te 9 które są widoczne — Do tych uwag 10 wyiętych z sztuki myślenia dodam więcey iedne z Fleurego.

1 attention f 2 discerner 3 évidence f 4 persuader 5 défaut 6 application f 7 produire 8 placer 9 reconnaître de bonne foi 10 réflexion f

Zadanie 763

dalszy ciąg

Kiedy on mowi w swoim traktacie o naukach
widzi użyteczność rezonowania dokładnego;[1]
a ja powiadam nie tylko w umiejętnościach, ale
w wszystkich czynnościach i w każdym wypad-
ku[2] życia, ale może wiela nie widzi potrzeby z-
stąpienia[3] do pierwszych zasad, ponieważ w
samey rzeczy, bardzo jest mało takich, którzyby
tak czynili. Większa część ludzi nie rezonuje jak
tylko w pewney odległości[4] zacząwszy od maximy
która powaga innych, albo ich namiętność wy-
piętnowała[5] na ich umysłach, aż do środków[6] po-
trzebnych dla nabycia tego czego żądają. Potrze-
ba n.p. zbogacić się; więc biorę taki urząd. Otrzy-
mam się takiego postępowania,[7] i mniemam że będzie to
i owo i tak dalej. Ale cóż zrobię z mojemi dostat-
kami gdy ich nabędę? Czyż jest rzeczą korzystniej-
szą być bogatym? To jest to, o co się nie pytają[8]
wcale...... lecz prawdziwy mędrzec, prawdziwy
filozof sięga[9] dalej i zaczyna z wyższego punktu[10].

1 juste, 2 conduite f. 3 remonter, 4 étendue f. 5 imprimé 6 emploi, m. 7 démarche, m. 8 chercher 9 va plus loin 10 commence de plus haut.

Zadanie 764

dalszy ciąg

Nie gruntuje się [1] on na powadze drugich ani
na przesądach [2] swoich. Postępuje on zawsze aż
poki nie znaydzie zasady naturalnego światła,
i prawdy tak oczywistey, że o niey więcey po-
wątpiewać nie można. Ale też raz ią znalazłszy
ciągnie z niey światło wszystkie konsekwencye
i od niego się nigdy nie oddala. [3] Ztąd pochodzi
że jest stały w swoiey nauce [4] i w swym postę-
powaniu, że jest nieugięty [5] w swych postano-
wieniach [6] cierpliwy w wykonaniu, iedno-
stayny w swoim humorze i stały w cnocie.
Ztąd łatwo uczuć można jak iest ważną rze-
czą zaopatrzyć [7] zawczasu, takiemi zasadami
umysł młodych ludzi przeciw fałszywym zda-
niom i fałszywym rozumowaniom, tak po-
spolitych w mowie i w postępowaniu ludz-
kim. I to jest właśnie filozofia, który szczegól-
niey tym zamiarem jest, takiem już powie-
dział, kształcić [8] rozum ludzki.

1 s'arrète 2 préjugé 3 m'écarter 4 doctrine 5 inflexible 6 exécution 7 prémunir 8 perfectionner.

Zadanie 165

Dokończenie

Wiem ja to dobrze, że rozsądek jest darem naturalnym, który nie zależy od sztuki i nie może być istotnym[1] wypadkiem pracy: ale sztuka i praca mogą go udoskonalić, prostować[2] i ukształcić. Napotykamy teraz w dziełach dowcipu, w mowach kaznodzieyskich[3] i sądowych[4] w traktatach o umiejętnościach porządek, dokładność[5] i gruntowność[6] które niegdyś nie byli tak pospolitemi. Wielu mniema, i to nie bez przyczyny, że się winno ten porządek myślenia i pisania postępowi[7] nadzwyczaynemu, który zrobiono od początku wieku w nauce filozofii. Rollin.

49 Odpowiedź Walerego.

Gdy purpura którey chcą używać[8] dla nieświat, nikomu u nas nie była dozwolona[9].

1 pur, 2 rectifier 3 chaire f 4 barreau m. 5 exactitude f 6 solidité f 7 progrès m 8 interdire 9 accordée.

Zadanie 166

dalszy ciąg

Mielibyśmy iakie prawo im oney odmawia-
nia, lecz dozwala się iey naszym urzędnikom,1
kapłanom i dzieciom, dla czego niewiasty sa-
me miały by być wyłączone. Więksa iescze by-
łaby niesprawiedliwość2 zakazywać im złota,
bo przecież używanie niszczy purpurę, a na zło-
cie sama, tylko purpure robotę3 tracimy. Bę-
ście kruszec ten mógłby być ratunkiem
4 dla familii i nie raz nim był dla narodu. Ka-
ton powiada że ponieważ zbytek jest ogólnym,
nie powinien obrażać żadney niewiasty, by-
łoby to prawda, gdyby żony Łatynow5 nie u-
żywali6 tylko tego co się odmawia naszym,
iak gdyby Lacium7 a nie Rzym był stolicą8
Państwa. Na koniec, niewiasty nie mogą,
ni dowodzić woyskiem, ani piastować urzędy,
9 błyszczyć iest ich udziałem, 10 podobać się pa-
nowaniem. 11 — " — " — "

1 magistrat, m 2 il y aurait moins de justice 3 façon, f 4
ressource, f. 5 latin, m 6 jouir 7 Latium 8 siège, m 9 exer-
cer les emplois 10 lot, m 11 empire, m.

Zadanie 76.

dokończenie

Dla czegoż im zazdrościć tych małych korzyści? Przypuście 1 że prawo Apiusza jest uwalonym 2 nie zależąż one od was jako żony, córki i siostry? Nie lękająż się 3 samej wolności jaką im nadaje 4 śmierć ich rodziców? Lecz one wolą zależeć, od do swych ozdób, od was, jako od prawa, a wy z waszej strony, nie winnyżeście obchodzić się 5 z niemi, jak z towarzyszkami, a nie jako z niewolnicami? Żądać by was uważały za szczerych 6 przyjaciół, żarliwych 7 opiekunów raczej, niżeli za dumnych 8 panów. — Prawo było zniesione.

50 Niewdzięczność ukarana

Filip Macedoński miał w swoim wojsku żołnierza dawnego 9 męstwa, 10 lecz nienasyconej 11 chciwości. On żołnierz pojechał 12 był na wyprawę 13 odległą; 14 a gdy jego okręt się rozbił, był wyrzuconym prawie umierający na brzeg.

1 donner 2 aboli 3 redouter 4 procurer 5 traiter 6 tendre 7 zélé 8 superbe 9 renommé pour 10 bravoure f 11 insatiable 12 s'embarquer 13 pour une expédition f 14 lointain.

Zadanie 168
dokończenie

Na tę wiadomość jeden Macedończyk, któremu uprawiał kawałek pola 1 w okolicy 2 przybiega na jego ratunek, cucić go 3 sprowadzić go do swego łóżka, daje mu przez cały jeden miesiąc wszelkie starania i pociechy 4 jakie litość i ludzkość mogą wskazać, dostarcza mu na koniec pieniędzy potrzebnych dla udania się do S. Filipa. Usłyszysz 6 o mojej wdzięczności, rzecze mu żołnierz, przy mojej jeździe. Przybywa, opowiada Filipowi swą niedolę 7 nie wzmiankuje 8 ani słowa o tym który go poratował 9 i prosi 10 w nagrodę 11 o mały domek sąsiedzki miejscu na którego bałwany 12 zaniosły. 13 Był to dom jego dobrodzieja. Król przychyla się do prośby 14 natychmiast. Lecz wkrótce uwiadomiony 15 będąc o prawdzie czynu, 16 listem pełnym szlachetności który odbiera od właściciela 17.

1 un petit champ 2 aux environs 3 rappeller à la vie 4 consoler 5 auprès de 6 entendre parler 7 infortune f 8 dire 9 soulager 10 demander 11 accorder la demande 12 flot, m 15 instruit 16 fait 17 propriétaire, m 11 indemnité f.

Zadanie 169.

Szacunek Uczniów Nauczycielom

Szczególniey sze 2 miał uszanowanie 3 i miłość ku swemu nauczycielowi Marek Aureliusz, który potem panował. Kiedy nad umarłym rzewnie 4 płakał, a dworzanie 5 od wynurzenia 6 tego przywiązania wstrzymywać 7 go usiłowali. Pozwolcie 8 mu, rzekł Cesarz Antoniusz Pobożny, być człowiekiem, gdyż ani filozofia, ani korona uczuć 9 ludzkich przytłumić 10 nie zdołaią. Dziękuię Bogom, mawiał tenże sam Antoniusz, iżem miał dobrych nauczycieli, że ich zawczasu wywyższałem 11 do godności, których sami pragnąć zdawali się, i że mam podostatkiem nauczycieli, którym bym także dzieci moie wychowania oddał.

1 estime, m. 2 seul 3 révérence, f. 4 amer. 5 courtisan m. 6 découvrir 7 permettre 8 sentir 9 égaler 10 appaiser 11 élever

Zadanie 110

Dalszy ciąg

„Tyle bowiem szacunku dla swych nauczycieli okazywał 1 iż ich obrazy złote pomiędzy bożkami domowemi 2 chował, a na grobach 3 ich corocznie ofiary odprawiał 4 i kwiaty ie wieńczył 5. Niepodobna w tem mieyscu zamilczyć 6 wybornego ustępu 7 Kwintyliana, który o dobrym wychowaniu 8 młodzieży bardzo wiele napisał w xięgach pod tytułem Prawidła wymowy, 9 Oto naybardziey, rzecze, upominam uczniów, aby równie 10 nauczycieli, iak i same nauki kochali, i uważali ich za rodziców, nie tak co do ciała, iako raczey 11 co do umysłu. Wiele się bowiem to przywiązanie 12 przyczyni 13 do szczęśliwego ukończenia nauki 14.

1 témoigner 2 domicile 3 tombeau 4 célébrer accomplir 5 couronner 6 passer sous silence 7 compure f. 8 éducation f. 9 éloquence f. 10 également 11 plutôt 12 attachement 13 intercéder 14 achever

Zadanie III. 91.

Dokończenie

Albowiem 1 i chętnie 2 słuchać i powieściom 3 ich wierzyć, a oraz starać się 4 będą aby im podobnemi byli. Do samych nawet zgromadzeń 5 szkolnych wesoło i ochoczo 6 schodzić się 7 będą; poprawieni nie gniewać się, a pochwaleni cieszyć się będą, dotąd 8 oraz wszelkiego starania 9 zasługiwać 10 na to, aby ich zawsze za naymilszych 11 miano 12. Albowiem iako nauczyciela powinnością iest uczyć, tak też ucznia powinnością iest dadź się nauczyć: inaczey iedno bez drugiego obeyść się nie może.

82. Uboga niewiasta

Iedna uboga niewiasta starała się 1.

1 c'est pourquoi 2 volontiers 3 contem 4 tacher 5 s'assembler 6 gaiement 7 s'assembler 8 ajouter 9 soin 10 meriter 11 aimable 12 tenir, avoir — 1 se presenter /impr. indic./.

Zadanie IIe.

Dokończenie

Często 1 przed 2 Filipem 3 królem Macedońskim prosząc go 4 o audyencyą; lecz on zawsze iey odpowiedział 5 że nie ma 6 czasu słuchać 7 iey; na koniec rzekła ni do niego 8: ieżeli nie masz czasu do wymierzenia 9 sprawiedliwości 10 przestań 11 tedy bydź królem. Na ten czas 12 Filip natychmiast 13 uczynił zadosyć 14 prośbie 15 tey niewiasty

Dokończenie o Pyrrhusie

Nayiaśnieyszy Panie! 1 odpowie 2 ieden z nich, bylibyśmy ich daleko więcey 3 naprawili 4 gdyby 5 nam nie było zabrakło 6 wina. Dla tey szczerey 7 odpowiedzi 8 przebaczył 9 im Pyrrhus.

1 souvent 2 devant 3 Philippe 4 Macédoine 4 lui demandant 5 audiance f. 5 s/impar:/ 6 impar: indéf./ 7 écouter 8 lui 9 d'administrer 10 justice f. 11 cesser 12 alors 13 sur le champ 14 satisfit 15 demande f. — 1 Sire 2 répondre déf./ 3 bien 4 aurions dit 5 si 6 manquer plusque par:/ 7 naïf, ve 8 repartie 9 pardonner /déf./

Zadanie 113. 93.

53 Wezwanie 1 do Pokoju

Wielki Boże! którego sama obecność 2 wspie-
ra 3 naturę, i dochowuie 4 harmonią praw
swiata! Ty który z tronu niewzruszonego 5
niebios, widzisz toczące się 6 pod nogami twe-
mi wszytkie okręgi 7 niebieskie bez zamię-
szania 8 i nieporządku, 9 który z łona spoczyn-
ku, co moment odnawiasz 10 ich ruch nie-
mierny, i sam rządzisz 11 w głębokim poko-
iu, tą liczbą nieskończoną niebios i swiatów,
przywróć 12 przywróć na koniec spoczynek
13 zaburzoney 14 ziemi! niech będzie w mil-
czeniu! 15 niech na twoy głos ucichną 16 py-
chne 17 wrzaski 18 niezgody 19 i woyny.
Boże dobroci, Twórco wszystkich iestestw!
20 wzrok twoy oycowski obeymuie 21 wszyst-
kie przedmioty 22 które stworzyłeś;

1 invocation, f 2 présence, f 3 soutenir 4 maintenir
5 immobile 6 rouler 7 sphère, f 8 chaos, m 9 confusion
f 10 reproduire 11 régir 12 rendre 13 calme, m 14 agi-
té 15 silence, m 16 cesser 17 orgueilleux, se 18 clameur
19 discorde, f 20 oeil, m 21 embrasser 22 objet, m.

1113 Zadanie

Dalszy ciąg

Lecz człowie iest ieszcze dziełem twego wyboru: oświeciłeś dusze iego promieniem 1 nieśmiertelnego światła twego; dopełniey 2 dobrodzieystw, przenikaiąc 3 serce iego, promieniem 4 miłości twoiey; to boskie 5 uczucie, szerząc się 6 wszędzie, połączy nieprzyiazne narody; człowiek iuż się bać nie będzie weyrzenia 7 człowieka, zaboycze 8 żelazo iuż uzbraiać 9 będzie ręki iego przestanie, 10 ogień pożeraiący 11 woyny, nie będzie iuż osuszał 12 źrodła pokoleń 13; ród 14 ludzki tedy osłabiony, uszkodzony 15, skończony w życie swoim, rozpłodzi 16 się na nowo i rozmnoży bez liku; 17 natura przywalona 18 ciężarem 19 klęsk, 20 niepłodna 21 opuszczona wnet odzyska 22 z nowym życiem dawną płodność swoią — — — 1 rayon, m 2 comblez 3 pénétrez 4 trait, m 5 divin 6 répendre 7 aspect, m 8 homicide 9 armer 10 plus 11 dévorer 12 tarir 13 génération, f 14 espèce, f 15 affaiblie 16 multipliez (germer) 17 nombre 18 accablée 19 poids, m 20 fleau, m, 21 sterile 22 reprendre

115 Zadanie 95

Dokończenie

dony, dobroczynny Boże, iściey w pomoc[1] uprawiaćią, uważać ią nieustannie będziemy, byśmy mogli co chwila[2] składać ći nowy hołd[3] wdzięczności i zadziwienia. Buffon.

84 Niewolnik wskazany na śmierć

Pewny Król wskazał[1] na śmierć iednego niewolnika. Ten niemaiąc iuż nadziei[2] taiał[1] łyt[3] króla; co on to mowi, spytał się król swego faworyta. Panie, odpowiedział tenże: powiada że nagrody w przyszłym[4] życiu przyobiecane są królom przebaczaiącym[5] prosi a darowanie mu winy.[6] Daruie mu, rzekł król. Jeden z dworu od dawna nieprzyiazny[7] faworytowi usłyszawszy mowę niewolnika, zwodzą cię[8] rzekł królu, ten nieszczęśliwy złorzeczy ći, na co król odpowiedział, tamto kłamstwo iest, pełne ludzkości, a twoia prawda okrutna[9]. Potem obracaiąc się do faworyta swego, rzekł: Ty przyiacielu moy istotny[10] będziesz mi zawsze prawdę mowił.

[1] secondés, fut. [2] sans cesse à chaque instant [3] tribut [1] condamnés [2] l'espérance f. [3] médire [4] futur [5] pardonner [6] faute f. [7] séduire [8] ennemi [9] cruel, le [10] réel, le

116 Zadanie

5 O Damoklesie

Damokles ieden 1 Dworzanin Dionizego strasznego 2 Tyrana Syrakuzy wyktó 2 chwalić był codziennie przed nim iego potęgię 3 wielkość i wspaniałość 4 chcesz li skosztować 5 mego szczęścia pytał się go król. Damokles przyiął 6 to chętnie, posadzono go na łożu złotym, okrytym naypięknieyszemi złotogłowami, 7 stół był przy nim obładowany 8 srebrnemi i złotemi naczyniami 9 Niewolnicy dziwney 10 piękności otaczali go czekaiąc na iego rozkazy. 11 Nie żałowano 12 ani woni naydroższych, ani potraw naywybornieyszych. 13 Damokles nie posiadał się 14 z radości i mniemał się nayszczęśliwszym z ludzi. Ten podniósłszy oczy w górę postrzegł szpadę zawieszoną 15 nad swoią głową na iednym włosku końskim u sufitu 16 Natychmiast wszystko zaćmiło 17 się w iego oczach, nie widząc nic iak tylko szpadę.

1 avoir coutume 2 grand 3 pouvoir, m 4 magnificence, f 5 goûter 6 accepter 7 brocard, m 8 chargé 9 vase, f 10 rare 11 ordre, m 12 épargner 13 exquis 14 posséder 15 suspendre 16 plafond 17 éblouir

VIII. Zadanie 97.

Dokonczenie

Ina samo niebezpieczeństwo które mu groziło, był tkliwy. Przeięty strachem, oswiadcza że nie pragnie dłużey takiego szczęścia. Oto ten obraz dostateczny malujący stan Tyrana.

56 Beaumarchais

Beaumarchais który napisał dwie stawne komedye, Balwierz Sewilski i wesele Figaro, był synem zegarmistrza. Jego talenta zrobili go szczęście. Pewien dworak widząc go przechodzącego w bardzo pięknej sukni po galeryi Wersalskiey, przybliżył się do niego. Ah Panie Beaumarchais, napotykam cię stosownie, moy zegarek popsuł się; badź łaskaw obeyrzyć go troche. Chętnie, Panie, lecz uprzedzam że zawsze miałem rękę niezgrabną bardzo.

1 aisis 2 témoigner 3 désirer 4 suffisant, tè 5 peindre 1 barbier, m 2 Seville 3 noce fm 4 horloger, m 5 dans 6 à propos 7 déranger 8 donner un coup d'œil 9 maladroit, e.

Zadanie 118

Dokończenie

Pierwszy nalegał drugi bierze zegarek i upuszcza na ziemię. Ah, Mości Panie, jakże 2 cię przepraszam; 3 lecz ci to powiedziałem, a WPan sameś tego chciał: w tym oddala się 4 i zostawia w wielkim pomięszaniu 5 tego, który go chciał upokorzyć. 6

5/ Otwartość 1 Lafontaina

Lafontaine zrobił iedną nędzną operę. Grano ią na teatrze Paryzkim. Autor był w loży. Zaledwo 2 skończono 3 pierwszą scenę, aliści porwały go 4 nudy 5 bez końca. 6 W krótce nie mogł wytrzymać 7 i wychodzi przy końcu pierwszego Aktu. Idzie do kafenhauzu w którym często bywał 8 siada w kącie i zasypia. Przybywa pewien iego znaiomy 9 który mocno zdziwiony widząc go tam, przebudza go:

1 insister 2 que 3 demander excuse 4 se retirer 5 déconcerté 6 humilier. — 1 sincérité f 2 encore 3 exécuter 4 le voilà pris 5 baillement m 6 finir 7 fréquenter 8 y tenir 9 connaître [2] partie f

1779. Zadanie 99.

Dokończenie

Ah! Panie Lafontaine, coż tu robisz? iakim ta wypadkiem[1] nie iesteś na swoiey operze? – Oh, ia iuż na niey byłem, widziałem pierwszy akt. Lecz tak mocno mnie znudził, że mi niepodobna było widzieć dłużey. W samey rzeczy dziwię się[3] cierpliwości Paryżanow[4]. Ależ to autorow nadzieię na swych dziełach.

§ 8 Nagroda wzgardzona

Kiedy Jan Turenius dowodził w Niemczech[1] pewne miasto neutralne[2] którem niemało szło wey[3]sko krola stoku[4] iego stronie ofiarował[5] temu Jenerałowi sto tysięcy talarow dla zachęcenia go by obrał[6] inną drogę[7] i dla wynagrodzenia[8] mu iednego lub dwoch dni marszu który by kosztował[9] armii – " – " – [1] hazard, m [2] dégoutée [3] admirer [4] Parisien m – " – [1] Allemagne [2] neutre, [3] croire, [4] dessein, [4] de [5] faire offre [6] prendre [7] route [8] dédommager de [9] en couter.

Zadanie 180

Dokończenie

Nie mogę sumiennie przyiąć tey kwo-
ty, 2 odpowiedział Turenniusz, albowiem
nie miałem myśli 3 przechodzić przez
to miasto.

60 Żart

W podroży odbytey w czasie pokoiu
Pyreneyskiego, 2 iednego dnia, Marsza-
łek Nantouille, Xiąże Kreki i Pan Lione
rozmawiali razem w pokoiu Kardy-
nała Mazaryniego. Xiąże Kreki mowiąc
do Marszałka, rzekł mu w zapale 4 roz-
mowy 5, Panie Marszałku, gdybym
był WPanem tobym się natychmiast
powiesił. – Zgoda, 6 odpowiedział Mar-
szałek, bądź tedy mną.

59 Przyiaźń interessowna

Pewien człowiek ktoremu iego przy-
/ en conscience 2 son ami, f 3 intention f 4
1 passer 2 des Pyrénées 3 causèrent / impa / 4 cha-
leur f 5 conversation f 6 Eh bien — / refusé
iaciel odmowił iakiey ś łaski nie sprawie-

Dokończenie.

dliwey, mowiąc mu że nie potrzebuie ie-
go przyiaźni, ponieważ mu iest nieu-
żyteczna; rzekł do tego przyiaciela: i ia
nie potrzebuię twoiey kiedy iey nie mo-
żna zachować 1 tylko niesprawiedliwie 2

61 O Fenixie

Fenix iest to ptak baieczny 1, który po-
dług starożytnych 2 ludzi był w iętym
3 nie zjawiał się 4 iak tylko co pięć wie-
ków 5 i tylko w ten czas kiedy iego oy-
ciec umarł. Egypcianie, podług Hero-
dota; mowią że ten ptak iest wielkości
orla; że ma piękny czubek 6 na głowie,
piórd na szyi złote 8 inne purpurowe
9 ogon 10 biały z piorami szkarłatne-
mi, 11 oczy iskrzące się 12 iak gwiazdy.

1 conserver 2 injustice f — " — " — 1 fabuleux
2 ancien, ne 3 sacré 4 paraitre 5 impa: indi
5 de cinq en cinq 6 houpe f 7 venne f 8 doré
9 pourpre 10 queue f 11 incarnate 12 étin-
celant, e.

112. 182 Zadanie

Dokończenie

Gdy iest obciążony laty, a widzi że się zgon iego zbliża, robi sobie gniazdo z drzewa albo gumy 2 aromatyczney, w którym umiera. Ze zgniłku 3 iego kości rodzi się robak: którego się tworzy 4 inny Fenix.

6º Okazałość: którą Chrystus ziawił się na świat.

Idźmy 1 za Chrystusem w całym biegu iego życia, a zobaczemy iego blaskiego sławę: cała natura iest mu posłuszna; 2 wody twardnieią 3 pod iego nogami; umarli słyszą iego głos; czarci, 4 uderzeni 5 iego potęgą, kryią się 6 daleko od niego; niebiosy otwieraią się nad iego głową, i same głoszą 7 ludziom iego sławę, i okazałość 8.

1 gomme f 2 fin, f 3 moelle f 4 former. — 1 suivre 2 obeir 3 s'affermir 4 démon, m. 5 frappé 6 aller se cacher 7 annoncer 8 magnificence, f.

183 Zadanie 115.

Dokończenie

Złoto twoiego ręku przywraca świa-
tło ciemnym, wszystkie mieysca przez
które przechodzisz są oznaczone 3 same-
mi 4 cudami; 5 on czyta w sercach; widzi
przyszłość "6 i obecność" 7 pociąga za sobą
miasta i ludy. – Który z człowiek poka-
zał się kiedy na ziemi otoczany 8 taką
sławą!

03 Fałszywa sława

Nayjaśnieyszy Panie! Twoie panowa-
nie byłoby pełne cudów, rozszerzyłbyś
sławę twego imienia aż do krańców
ziemi, twoie życie 3 nie byłoby napiętno-
wane 4 tylko twoiemi tryumfami, przy-
łączyłbyś 5 nowe korony do koron kró-
lów twych przodków,

1 bout, f 2 aveugle 3 marquer 4 ne... que 5 pro-
dige, m 6 avenir, m 7 présent, m 8 environné
parf. – 1 merveille m 2 porter 3 jour, m
4 marquer 5 ajouter 6 ancêtre m.

Zadanie 184

Dokończenie

Swiat cały odbiiałby się 1 twemi pochwa-
łami; lecz gdyby 2 Bóg nie był z Tobą;
gdyby pycha raczey niż sprawiedli-
wość i pobożność, była duszą twoich prze-
cięwzięć, 3 nie byłbyś wielkim kró-
lem, twoie pomyślności byłyby zbro-
dniami; twoie zas tryumfy publicz-
nemi nieszczęściami 4. Byłbyś po-
strachem 5 i gromem 6 twoich sąsiadów
lecz nie byłby oycem twego ludu, two-
ie namiętności byłyby twemi samemi
cnotami; a mimo pochwały 7 które po-
dłe pochlebstwo 8 towarzystwo 9 nieśmier-
telne królów, dałoby ci; w oczach Boga i
może nawet potomności, 10 nie okazały
by się 11 tylko prawdziwemi występ-
kami 12

1 retentir de 2 si [illegible] 3 entreprise f 4
malheurs 5 effroi m 6 terreur f 7 éloge m 8 adu-
lation f 9 campagne f 10 postérité f 11 paraître

Zadanie 785

64 O szczerości

Ta cnota tak iest istotna 1 ludziom 2 szlachetnym,
zaoraz tak iest mało znana w czasie, w którym żyie-
my, że nie będzie od rzeczy 4 dać tu iey niejakie wyo-
brażenie, 5 poniewasz nie rozumiem 6 aby ktośky-
baby miał duszę fałszywemi świata maximami
zepsutą, mógł ią poznać, a w niey się nie zakochać.
Mówmy więc, że człowiek szczery nie zażywa ni-
gdy zmyślonej postaci 8 ani frantostwa 9 dla doy-
ścia końca swoiego; prawdziwy zawsze w mowie
swoiey, nie może znieść 10 żadnego słowa obostron-
nego 11 i dwoistego 12 iakie są 13 na świecie w zwy-
czaiu dla oszukania 14 tych, którzy otwartym sercem
15 rzeczy czynią 16. Nigdy więcey nie obiecuie nadto
17 co chce wykonać, 18 trzyma się świątobliwie 19
słowa raz danego. Jeżeli pomiarkuie 20 że od nie-
go więcey kto żąda, 21 a niżeli mu może obiecać 22.

1 essentiel 2 personne, f 3 qualité, f 4 inutile 5 idée, f
6 penser 7 servir 8 déguisement, m 9 fourberie, f 10
souffrir 11 terme ambigu, m 12 équivoque 13 user 14
surprendre 15 franchise, f 16 agir 17 plus 18 tenir 19
religieusement 20 reconnaître 21 attendre 22 accorder

Zadanie 186

dalszy ciąg

Wykładał przedsięwzięcie 2 swoie, aby człowieka daremną nie karmił nadzieią. Nie mowi on wszystkiego tego, co umié, ani się nie otwiera 3 z tym wszystkim, o czym myśli; dla tey przyczyny, że częstokroć miłość 4 i rostropność tego mu bronią. Lecz kiedy mu też same przyczyny mowić pozwalaią, wyraża gładko 5 i szczerze swoie myśli, i iego przyiaciele uczą się od niego, względem tego, co się ich tyczy, prawda, ktora im gdzieindziey w rzędzie ukryta bywa. Cnota iego tym bardziey jaśnieie im się mniey stara 6, aby ią dał poznać; i iako iest nieprzyiacielem wszelkiey skłonności 7 tak obyczaie 8 iego nieskończenie się podobaią, gdyż są proste i naturalne. Nie żeby się miał dać oszukać, gdyż ostrożnym 9 należycie iest, aby się ustrzegł 10 zdrad 11 ktore mu zastawiaią; ale to czyni zawsze z potrzebnym względem 12 i bez pokazania żadnego w sobie o tym porozumienia 13 —„—„

1 expliquer 2 intention f. 3 se découvrir 4 charité f. 5 nettement 6 travailler 7 affectation f. 8 manière f. 9 juste mesure f. 10 éviter 11 piège m. 12 égard m. 13 soupçon m.

Zadanie 1787

Dokończenie

Jego szczerość 1 prawdziwa złączona 2 z wszelkim rozumem zniewala 3 mu wszystkie serca, i każdy stara się, aby wszedł w społeczność 4 z człowiekiem takiego charakteru. Takowa szczerość bez wątpienia rzadka iest, osobliwie u dworu. Tym czasem 5 znałem ia takie osoby, które posiadały ten piękny przymiot, i dlategoć byłaby rzecz niepodobna, znaiąc ie, nie mieć ku nim, nie mówię, tyle szacunku, ale też i poszanowania. 6 Naostatek zmyślanie 7 które więcey ma w sobie sztuk 8 i chytrości, a niżeli roztropności, i prawdziwey polityki, iest tak szkodliwa 9 człowiekowi, który chce ziednać 10 sobie sławę i wywyższonym 11 być u świata, iako szczerość taka, iaką dopiero pokazaliśmy 12 iemu iest pożyteczna.

65. O Wdzięczności

Naynieuczciwszy człowiek nie może 13 nie szanować 14 ludzi uczciwych. —, 13 peut s'empêcher

1 candeur f 2 accompagnée 3 gagner 4 lier commerce 5 j'ai pourtant 6 vénération f 7 dissimulation f 8 artifices f 9 préjudiciable 10 prétend établir 11 avancer 12 représentée 14 estimer.

Zadanie 188

dalszy ciąg

Ani się nie dziwować 1 w nich tego, czego on sam siebie nie czyni 2. Ztąd pochodzi, że osoby wdzięczne są w poważaniu 3 u wszystkich nie wyłączaiąc 4 nawet i niewdzięcznych. Jako też wdzięczność iest powinnością naturalną, a zatem nieuchronną 5 serce dobre czuie bardzo dobrze moc tego prawa natury; ieżeli li kto prawdziwie czuiny iest ku dobrodzieystwom, to ten zapewne, który w sobie ma duszę szlachetną i wspaniałą. Nie zaniedbyway 6 tedy niczego dla zawdzięczenia dobrych uczynków, 7 które ci wyrządzono 8 a ieżeli ci na okazyi albo na mocy 9 czynienia tego zbywa, przynaymniey z tym się szczerze oświadczay 10 że do tego masz wolę. Chociażby wdzięczność 11 nie była powinnością, zawsze iest pożyteczną, ponieważ sciąga nieomylnie 12 nowe łaski na tego, który umiał wdzięcznie się obchodzić 13 z pierwszemi, które odebrał.

1 admirer 2 pratiquer 3 estimer 4 excepter 5 indispensable 6 épargner 7 office f 8 rendre 9 pouvoir m 10 témoigner 11 gratitude f 12 infailliblement 13 reconnaître.

Zadanie 789

dalszy ciąg

Prawda iest, że się znayduią tacy ludzie, którzy uczyniwszy osobie iakiey łaskę w rzeczach mniey uwagi godnych 1 chcą po niey wyciągać 2 iak naywiększych usług. Chociaż to iest niesprawiedliwa, atoli wielkość 3 serca powinna cię obowiązywać 4 w podobnych trefunkach 5 do czynienia wszystkiego tego, czego po tobie żądaią ci, którzy cię pierwey zobowiązali sobie, zasadzaiąc się 6 na tey piękney prawdzie 7 że w oświadczeniu wdzięczności 8 nie można nadto wiele czynić. 9 Jeżeli ty sam iesteś, któryś pierwey drugich zobowiązałeś, nie przypominay im tego nigdy, i nie rozumiey, iż tobie są wszystko winni. Jeżeli może być, nie żąday nawet niczego od tych, którzy ci są obowiązanemi. 10 Jeżeli zaś zły stan rzeczy twoich przymusza cię do szukania u nich iakiey łaski, czyń to z taką skromnością i pomiarkowaniem 11 abyś dał po sobie znać, 12 żeś zapomniał o tych uczynnościach 13 któremiś im wyświadczył. — 1 considerable 2 exiger 3 générosité 4 engager 5 rencontre 6 fondé 7 maxime 8 en fait de reconnaissance 9 aller trop loin 10 ont d'obligation 11 retenue 12 qu'il semble que vous ayez oublié 13 offices

Zadanie 790.

Dokończenie

Nie będę tu nic mówił przeciwko niewdzięczności, wie każdy że iest tak godna nienawiści, iako wdzięczność godna iest miłości, iże niewdzięcznicy byli zawsze poczytani2 zaludzi bez honoru.

6 Wiedzieć, z iakiemi ludźmi przestawać3.

Ludzie po większey części są zatopieni4 w samych sobie, wiele rozumieiący ch5 o swoim szlachectwie, o swoiey o swoiey godności nauki i o innych przymiotach nabytych, i przyrodzonych6 Są też pospolicie dziwni7 gniewliwi,8 uparci,9 wykrętni10 szorzeczliwi, chciwi11 zazdrośni. Przyznaię, że te niedoskonałości 12 rzadko się razem znayduią; ale mało iest osób, któreby od wszystkich były wolne, słowem tak iest niecnota13 zagęszczona,14 a cnota tak rzadka, że cztowiek

1 odieux 2 ont passé 3 choisir son monde 4 plein sentété 6 naturelle 7 bizarre 8 emporté 9 opiniâtre 10 fourbe 11 interessé 12 défaut 13 vice 14 commun

Zadanie 191.

dalszy ciąg

Gdyby naybardziey do towarzystwa urodzony 1. nie powinien się zwierzać 2 wielu ludziom. Tym czasem, iako niepodobno samemu żyć bez żadnego towarzystwa, 3 chyba żeby kto chciał z świata się wyprzysiądz: 4 tak trzeba obrać sobie niewiele 5 ludzi godnych 6, z niemi zakładać 7 towarzystwa, w których by panowała pobożność, wzaiemna wiara, szczerość, obyczayność, i także, ieżeli bydz może, umiejętność 8. Nie iest rzecz łatwa 9 wyrazić, iako 10 takowe towarzystwo mile iest i Łagodne wygodne. Przez nie odpoczywamy 11 sobie po fatygach wielkich dzieł, w nim znayduiemy pociechę, 12 zapominamy o smutkach 13 nauczamy się tysiąc dobrych rzeczy, i na ostatek w takowey kompanii mile czas schodzi 14 i pożytecznie.

O żartach uszczypliwych 15 i o złorzeczeniu 16

1 sociable 2 communiquer 3 nul commerce 4 renoncer 5 un petit nombre 6 personnes de mérite 7 former 8 confiance mutuelle d'érudition, f 9 malaisé 10 combien 11 délasser 12 désgrace, f 13 déplaisir 14 passer 15 piquant 16 médisance, f

Zadanie 192

O Żartach uszczypliwych i o złorzeczeniu

Okrutna to iest rozrywka, którą kto sobie zakła-
dał na żarcie uszczypliwym. Cóż za 2 złość musi
być w tym, który ma upodobanie przez takowe
żarty rozdzierać serce tych, których na pastwę
3 wierzyć się 4 z nim aż do żywego dogryzły. 5 Lu-
dzkość i wiara 6 i poczciwość, i roztropność obowią-
zują nas abyśmy oddalali 7 od naszego spotkowa-
nia 8 takowe mowy iadowite, które nie tylko są
złe same w sobie, ale z których także wiele rzeczy
niebezpiecznych może nastąpić. 9 Niechay i zło-
rzeczenie 10 nie ma żadnego mieysca w naszych
rozmowach; zdradziectwo 11 rzecz iest, o przyia-
ciełach źle mówić; szczerałość zdać ganić tych,
którzy nam są obojętnemi, podłość 13 złorze-
czyć nieprzyiaciołom. Nie tylko 14 że rozumni
ludzie, którzy o rzeczach dobrze sądzą, nie wy-

1 prendre 2 quel fond 3 attaquer 4 applaudir 5 pous-
ser à bout 6 religion f 7 bannir 8 entretien m 9 justice f
10 médisance f 11 perfidie f 12 pur 13 lâcheté f 14
outre que.

Zadanie 175

Dokończenie

Jeśli dawać wiary słowom ducha złośliwego? 1 2 ale i tym których urażają drogo przepłacają 3 żarty 4 swoie, których nie zażył 5 tylko na rozweselenie kompanii. 6 Podczas obmowa 7 zabawia kompania, iednakże każdy się go boi, każdy się nań zapatruie, iako na partykularnego swego nieprzyiaciela; ponieważ wie to każdy dobrze, że złośliwy ięzyk 7 nikomu nie przepuszcza 8 i że cnota nay doskonalsza 9 nie iest bezpieczna 10 przed iego strzałami. Jako wielko kosztuie nabycie dobrey sławy, 11 tak iest to tym wielka niesprawiedliwość, chcieć ię psuć 12 pod iakimkolwiek bądź pozorem 13 tak długą ciężką 14 pracę.

6/ O Ugodach 15

Ci, którzy się uporczywie 16 nie chcą 17 pogodzić z swemi nieprzyiaciołmi,

1 ajouter foi 2 satyrique 3 bon mot, m 4 s'en prendre 5 qu'il n'a dit 6 médisant, m 7 atta 8 épargner 9 nuire 10 être à couvert 11 réputation, f 12 détruire 13 prétexte 14 pénible 15 réconciliation, f 16 opiniâtrement 17 refuser.

Zadanie 194

dalszy ciąg

Pokazuią, iakoby w sobie nie mieli żadney 1 wiary, i daią dobrze poznać, że ich natura zbliża się do natury dzikich bydląt, których złość 2 zwadliwość 3 nie bywa uspokoiona, 4 chyba po rozdarciu 5 na kawałki zwierzęcia, które iey gniewu było celem. Nienawiść rzadko wchodzi do serca dobrego, a ieżeli się przytrafia, że się do niego wciśnie, 6 nie odeymuie mu pewnych szczęśliwych rozporządzeń 7 które go łatwo nakłaniaią 8 do zezwolenia na rozumną ugodę. 9 Przyznaię iednak, że się to nie dzieie bez ciężkości, 10 kiedy przebaczamy tym, którzy nam chcieli wziąść albo życie, albo honor. Ale też im cięższa rzecz iest zwyciężyć swoy gniew, tym chwalebnieysze iest zwycięstwo, i znaczy 11 wielkość duszy. Ludzie pospolicie nie są sposobni 12 do dzieła 13 tak szlachetnego.

1 témoigner. 2 querelle 3 fureur 4 satisfaire 5 mettre en pièce 6 entrer 7 dispositions 8 consentir 9 accomodement 10 peine 11 marquer 12 capable 13 effort m.

Zadanie 195

Dalszy ciąg

Widziemyć w prawdzie osoby, które maią dość władzy[1] nad swemi namiętnościami, aźeby zapomniały krzywd, które im były poczynione i szczerze się pogodziły. Ale są też drudzy, którzy się nie iednaią, tylko powierzchownie[2] i przez politykę; boią się, aby ich nie miano za niezbożnych[3], gdyby tego nie uczynili, lub też nie śmieią odmowić swoim przyiaciołom, którzy ich do ugody[4] przynaglaią[5]. Tym czasem w sercu swoim, tyle co i pierwey nienawiści zachowuią, i tę samę chciwość[6] uszczerzenia się. Abyśmy nie mieli do czynienia z takiemi ludźmi, nayleprzy byłby sposob nikogo nie obrazić: ieżeli zaś się stało, a z kąd inąd mamy dowod, że ci, którycheśmy znieważyli[7] nie szczerze się z nami pogodzili, postępuymy sobie względem nich sposobem iak nay bardziey[8] uczciwym; staraymy się oraz oddać im zasługę dla zniewolenia[9] ich, aby nas więcey nienawidzili:

1 empire, in 2 apparence, 3 impie, 4 accomodes, 5 préssés, 6 desir, 7 outragés, 8 extrêmement, 9 engagés.

Zadanie 796

Odelionie: Enie

Ale nie dowierzaymy 1 tym, nie pokazuiąc iednak żadnego przed niemi znaku, 2 zapatruymy się 3 na nich, iako na nieprzyiacioły, którzy nie puszczą 4 mimo siebie sposobności, ieżeli ią kiedyś znaleźdź będą mogli, aby nam zaszkodzić. Co do nas, sprawuymy się 5 szczerzey, godźmy się bez obłudy 6 i przyiemnie nie kłócąc się o lada fraszki. Ludzie małego ducha 7 w tym punkcie 8 są nieznośnemi: z niemi naywiększe, które mogą bydź trudności, zachodzą 9 względem ukończenia sprawy iakiey: ponieważ nie są nigdy kontenci, pokiby nie rozporządzili 10 z ostatnią usilnością 11 wszystkiego, co należy do czasu, do mieysca, do słów, które mówić trzeba i do naymnieyszych postępków 12 które każda strona w tych przypadkach czynić powinna. Lecz osoby godne, które wiedzą, na czym prawdziwy zawisł honor, nie wpadaią nigdy w ten błąd, 13 défaut.

1 défions nous 2 défiance f. 3 considérer 4 échaper 5 agir 6 chicaner 7 petitesse d'esprit m: 8 chapitre m. 9 différend m. 10 règle f. 11 exactitude f. 12 démarche m.

Zadanie 197.

spostępuią sobie w podobney okazyi sposobem szlachetnieyszym i wspanialszym.

68. Nie bydź odmiennym.

Kiedyśmy raz zaczęli sprawę iaką prowadźmyż
ią aż do końca 2 nie daiąc się olśnić 3 blaskiem
rzeczy iakiey świecącey się 4 którą nam wysta-
wiaią 5 przed oczyma naszemi aby nas zdra-
dzono 6 biegły konkurent 7 który nas widzi
niedalekiemi od dostąpienia godności 8 któ-
ryby nam chciał przeszkadzać 9 stara się aby nas od
dobrzenia 10 odwracać mógł 11 bądź to przez fał-
szywe rady, które nam daie, aby nam ie obrzy-
dził, bądź innym sposobem, przekładaiąc 12
nam przez takiego, który się czyni naszym
przyiacielem, abyśmy się starali 13 o wyższy 14
iaki Urząd. 15 Nie daway my się oszukiwać 16
i przekładaymy zawsze dobro 17 pewne, chociaż
pomierne, nad stan 18 iaśnieyszy, ale niepewny.
Strzeżmy się oraz dobrze, abyśmy nie naśladowa-
li pewnych ludzi, — " — " — 1 poussés 2 but, m. 3
éblouir 4 de brillant 5 étaler 6 surprendre 8 obtenir
une place 9 occuper 10 poursuite f 11 faire abandonner
12 proposer 13 détacher 14 considérable 15 charge f
16 piège, m 17 avantage, m 18 poste, m.

Zadanie 798

Dalszy ciąg

Którzy przez swoią lekkość sami szczęściu i fortunie swoiey tamę 1 kładą. Niestateczni w swoich proiektach, ledwie co się chwycili 2 stanu 3 iakiego, lub professyi, zaraz myślą, aby się do czego innego rzucić 4. Nie powodzi się na świecie za postępkiem tak niestatecznym, 5 i po tych wszystkich rożnych odmianach nie znaydujemy się ani więcey ukontentowanemi, ani barzdziey podwyższonemi, aniżeli pierwszego dnia byliśmy. Trzeba się naostatek do iedney rzeczy przywiązać, 6 i obiawszy raz sposob życia iakiego, trzeba w nim trwać 8 i pracować, aby się w nim uczyć 9 doskonałym i szczęśliwym. Nie przeto nie można iuż odmienić stanu albo rzędu, iżeli się za razu w obieraniu pobłądziło; Ale człowiek rostropny nie czyni nigdy tego kroku 10 wprzod aż dobrze zważy, co po nim może nastąpić. 11

1 mettre obstacle 2 embrassez 3 parti m 4 prendre 5 inconstant 6 se fixer 7 prendre 8 y tenir 9 y rendre 10 démarche, m 11 les suites

Zadanie 799

Dokończenie

A: dobrze upewniony będzie, że nie tylko przy tey odmianie nic nie straci, ale że się też ryzyku iakiego może podzieiąc.

69 Własności człowieka nikczemnego i boiaźliwego

Człowiek bez serca, który słusznie ukrywa[1] swoie nienawiści, straszniey szkodzi, aniżeli dway oczywiści[2] nieprzyiaciele. Takowi umie nigdy nikogo napastować, udaie się[3] do zdrady i sztuki, z czego pociski[4] iego staią się bardzo niebezpieczne, ponieważ wiedzieć nie można, skąd i od kogo pochodzą. Boiaźń, dla którey rozumie[5] być na bezpieczeństwo, [6] gdzie go wcale nie ma, radzi mu natychmiast, że go trzeba uprzedzić, i obowiązuie go do brania przedsię zmiesznych ostrożności[7] przeciwko złemu[8] imaginowanemu. Jego boiaźliwość, która z słabości ducha iego pochodzi, sprawuie w nim podeyrzenie[9]

1 cache 2 déclare 3 avoir recours 4 coups, ne fait voir 6 peril, ne 7 précaution 8 mal 9 le rend soupçonneux.

Zadanie 800

Dalszy ciąg

Dla którego w ustawicznym życie niedowierzaniu [1] tak dalece, że większą część ludzi ma za swoich nieprzyiacioł, chociasz częstokroć o nim nikt nie myśli. Nie ma wcale przyiacioł, chociasz częstokroć, albo raczey nie ma i iednego, poniewasz obawiaiąc się zawsze, aby nie było szukanym, nie przywiązuie się do nikogo, i nie lubi nikomu usłużyć, ieżeli ma się cokolwiek niebezpieczeństwa okazuie. [2] Znayduie się tak trudnym w sprawach, że byłaby rzecz niepodobna z nim, którą zakończyć, [3] nie uczyniwszy mu nawszelakiego bezpieczeństwa, które on iednak zawsze sposobem przykrym i niemiłym [4] przyimuie. [5] Te to są niektóre złe skutki, które sprawuie ta bość [6] bojaźliwość. [7] Łatwo iest rzecz poznać, iako iest pożyteczna rzecz strzedz się obcowania [8] z osobami,

[1] perpétuel [2] nous, vu qu'il y ait à risquer [3] conclure [4] dure et choquante [5] lâcheté [7] aisé [8] d'éviter le commerce.

Zadanie 801 131.

Które urodziwszy się z temi wadami, zaniedbały poprawić ich przez pomoc rozumu i cnoty.

700 O chronieniu się sprzeczki 1.

Przyczyna 2 wszystkich dysput powinnoby być poznanie prawdy, bądź to w szukaniu iey samey, bądź że chcemy, abyśmy ią znalazszy, dali drugim poznać. Prawda zaś, o którą iest sprzeczka 3, albo iest sama w sobie obojętna, albo przeciwna skłonnościom 4 tych, z którymi rozmawiamy 5 albo walcząca 6 z ich mylnym rozsądkiem. Jeżeli ta prawda iest oboiętna, na co się zda tak wiele sprzeczać się 7 co potem niepotrzebnie pociśnie 8 chcąc ią koniecznie im wyperswadować 9 czyli nie przyzwoitsza mieć ku niemu rozumne przypodobanie, a niżeli przez upor 10 który nic pożytecznego nie przynosi, im się niepodobać? Jeżeli prawda, o którey życzemy sobie, aby byli wyperswadowanemi, przeciwna iest ich skłonnościom, trzeba się starać, aby im ią miłą uczynić: żeby się to powiodło łagodności i uczciwości w tym potrzeba; 1 dispute 10 résistance f. contestation, f 2 motif, m 3 4 inclination, f 5 s'entretenir 6 opposés 7 disputer 8 s'échauffer 9 entrer dans

Zadanie 802

Dalszy ciąg

sprzeczki i żwawość 1 mowy wszystkoby popsuły: ponieważ serce chce być dobrym sposobem zniewolone 2 a nie przymuszone 3. Cest Jest to twierdza 4 do ktorey przez szturmy 5 wchodzić nigdy nie podobna. Naostatek, ieżeli prawda o ktorey rzecz iest, przeciwna iest ich mylnemu rozumowaniu, 6 sposób wyprowadzenia 7 ich z błędu, nie zawisł na odrzuceniu z pogardą ich mniemania 8 i żeby ich na śmiech podać 9 ani na tym, żeby głośno mowić, i tonem 10 decydującym: wszystko to umysły obrusza 11 i przeszkadza do oddania im się rozumowi. Trzeba raczey sztucznie 12 na te fałszywe zdania 13 uderzyć, 14 pokazać gruntownemi 15 przyczynami, iako nie maią dobrego fundamentu, a potem stanowić 16 bez namiętności, i z skromnością prawdę zdania 17 przeciwnego.

1 chaleur, f 2 gagner 3 forcer 4 place f 5 brèche f 6 préjugé m 7 tirer 8 opinion, f 9 tourner en ridicule 10 air 11 révolter 12 adroitement 13 préjugé m 14 attaquer 15 solide 16 établir 17 sentiment

Zadanie 803.

Dokończenie

Tym sposobem postępuią sobie, 1 ktorzy żyć
umieią i od tego sposobu zawisło, że dysputy
uczone 2 bywaią miłe i pożyteczne. Jeżeli się znay-
duią ludzie uporni, 3 ktorzy się gniewaią i zru-
caią 4 rzecz iest daremna z niemi wiele mowić
i nie służy to, tylko na większe ich rozdrażnienie.
5 Trzeba się na ten czas poznaniem prawdy kon-
tentować, i ubolewać nad temi, ktorzy przed
swiatłem iey oczy sobie zawieraią.

/7 O regularności w obyczaiach/

Ten ktory regularnym chce być w obyczaiach
swoich, 8 i żyć podług reguł przystoyności, po-
winien się obchodzić 9 z każdym według iego
godności, i sposobem zawsze uczciwym. Powi-
nien respekt dla starszych, posłuszeństwo dla
Panow swoich, ludzkość 10 dla swoich, i przyie-
mność 11 dla innych. Trzeba aby się obchodził
łagodnie, i z dobrocią z temi, ktorzy mu są pod-
dani, ieżeli szczerze pełnią swoie powinności;
surowo zaś ieżeli ie zaniedbywaią. /Naucznik
lusez 2 d'érudition, 3 opiniâtre 4 s'emporter 5 sai-
sir 6 être régulier /conduite/ 9 traiter 10 civilité/

Żadanie 804

Dalszy ciąg

Nie ma przestawać na przypomnieniu im powinności ich, kiedy ich zadość nie czynią albo na karaniu ich, 2 kiedy tego gardzą napomnieniem. 3 trzeba więcej, aby on sam bardzo był porządnym w sprawach swoich. Bo czy rozumna byłaby rzecz potępiać i karać surowo w drugim błędy, w które kto sam wpada naypierwey? sposób 4 naypewnieyszy i nayłatwieyszy prowadzenia 5 ludzi do cnoty, jest przykład dobry, który my jesteśmy obowiązani, aby go jedni drugim dawali, 6 ale ta powinność tyczy się 7 w szczególności Xiążąt i panów, powinna, iako każdy ma sobie za honor, 8 kiedy ich naśladuie, tak od nich zawisło, że między ludźmi panuie cnota, albo występek, jeżeli ich obyczaie są dobre albo złe.

72. Z czego możemy sądzić o ludziach.

1 avertir 2 châtier 3 avertissement, m 4 voie f 5 porter 6 donner 7 regarder 8 se faire un bonheur. 9 d'as où.

Zadanie 805

Jako nie może nikt, tylko biegli[1] w tey sztuce Mistrze,[2] rozebrać[3] należycie ciała ludzkiego, tak nie może nikt, tylko ludzie nayoświeceńsi, uczynić anatomii ducha i serca, które się tu bierą za skłonności[4] przyrodzenia. Miłość własna tak się sztucznie układa,[5] że potrzeba oczu bardzo przezornych,[6] żeby ią poznać przez podobieństwo[7] cnoty, pod którym się ukrywa. Trzeba się przypatrywać z bliska, kto chce postrzedz[8] tey sztuki. Na publicznym przez ludzi widoku nayprzezornieyszych oszukiwać zwykła. Przeto, nie mamy sądzić o człowieku z tych rzeczy, które w oczach wszystkich ludzi sprawuie,[9] bo widząc że się nań zapatruią,[10] gwałt sobie czyni, i nie podług przyrodzoney sobie skłonności postępuie, a nadewszystko w sprawach publicznych[11] w których każdy pracuie na sławę dobrą, i przykłada[12] starania utaić i naymnieysze w sobie defekta.

1 art. 2 maitre m 3 dissection f 4 inclination f 5 déguisé 6 fin 7 apparence f 8 reconnaitre 9 faire 10 observer 11 éclat m 12 prendre soin.

Zadanie 1806

Dalszy ciąg

W osobności uważać powinniśmy tego, którego
obyczaie, i skłonności poznać chcemy: w ten czas
duch rozpasuie się 1 na swą wolą, i wolno idzie za swo-
ią skłonnością, 2 a cokolwiek iest dobrego, albo złe-
go w nim, iawnie się 3 pokazuie. Z tym wszystkim
nie dosyć na tym iest, do sądzenia o iego cnocie, uwa-
żać nadto mamy, naypierwey ieżeli iest chciwy, 4
bo ieżeli nim nie iest, to iest dowód serca w nim szla-
chetnego. Uważmy powtóre, 5 ieżeli zadosyć czy-
ni powinnościom stanu swoiego; bo ieżeli takiem iest,
znać, że ma rozum gruntowny. 6 ale ieżeli postrze-
żemy, że iest chciwy, i przez niedbalstwo nie peł-
ni swoich powinności, choćby miał naypięknie-
sze przymioty, nie iest godzien naszey przyiaźni,
i naszego poszanowania 7. Prócz tego iest ieszcze
sposób dobry poznania ludzi, uważać 8 iak się
z dobrą i złą fortuną obchodzi. 9.

1 se relâcher 2 penchant 3 paroître 4 intéressé
5 en second lieu 6 solide 7 estime 8 considérer
9 l'usage qu'il font.

Zadanie 807

13. O zażywaniu dobrey i złey Fortuny.

1 nad swemi pasyami
sposob, iakim się człowiek obchodzi z dobrą
i złą fortuną, wydaie 2 iaki iest w nim dowcip,
i naucza nas, iakie mamy mieć o nim zdanie. Je-
żeli szczęśliwe powodzenie 3 czyni go pysznym
i wyniosłym 4 albo ieżeli go przeciwność iaka zby-
tnie trapi, i odbiera mu wesoły umysł, 5 taki ma
rozum miałki, 6 i ducha nikczemnego. 7 przeciwnie
zaś, ieżeli iest wytrzymały 8 i stateczny w nieszczę-
ściach, które mu się przytrafiaią, albo że, przyia-
zna mu 9 fortuna, nie traci bynaymniey 10 w nim
dobroci, skromności, poczciwości, i innych tego
cnot, może się o takim mówić, że serce ma szlache-
tne, i umysł wysoki. 11 Za prawdę, 12 bez tych dwoch
wielkich przymiotow, nie można oświadczyć
w rożnych trefunkach w ktorym podlegamy, 13
tey słabości i niewzruszonego ducha, ktora iest do-
[illegible] 2 montrer 3 faire 4 fier 5 prospérité 6 pe-
tit 7 ferme 8 basse 9 la faveur 10 ne lui fait rien per-
dre 11 élevé 12 en effet 13 rencontres 14 empire absolu
wodem iednowładnego 14 panowania, ktore kto ma nad sa

Zadanie 168
dokończenie

Na tę wiadomość jeden Macedończyk, któ-
ru uprawiał kawałek pola 1 w okolicy 2 przy-
biega na jego ratunek, cuci go 3 sprowadza go do
swego szałasa, daje mu przez cały jeden miesiąc
wszelkie starania i pociechy 4 jakie litości ludz-
kość mogą wskazać, dostarcza mu na koniec pie-
niędzy potrzebnych dla udania się do 5 Filipa.
Usłyszysz 6 o mojey wdzięczności, rzecze mu żoł-
nierz, przy wyjeździe. Przybywa, opowiada Fili-
powi swą niedolę 7 nie wzmiankuje 8 ani sło-
wa o tym który go poratował 9 i prosi 10 w nagro-
dę o mały domek sąsiedzki miejscu na którego
bałwany 12 zaniosły 13. Był to dom jego dobro-
dzieja. Król przychyla się do prośby 14 natychm-
iast. Lecz w krótce uwiadomionym 15 będąc o
prawdzie czynu, 16 listem pełnym szlachetności
który odbiera od właściciela 17.

1 un petit champ 2 aux environs 3 rappeller à la vie
4 consoler 5 auprès de 6 entendre parler 7 infortu-
nes f 8 dire 9 soulager 10 demander 11 accorder la
demande 12 flot, m 15 instruit 16 fait 17 proprié-
taire, m 18 indemnité f

Zadanie 169.

51. Szacunek 1 uczniu Nauczycielom

Szczególniey że 2 miał uszanowanie 3 i miłość ku swemu nauczycielowi Marek Aureliusz, który potem panował. Kiedy nad umarłym szczerze 4 płakał, a dworzanie 5 od wynurzenia 6 tego przywiązania wstrzymywać 7 go usiłował. Pozwolcie 8 mu, rzekł Cesarz Antoniusz Pobożny, być człowieczkiem, gdyż ani filozofia, ani korona uczuć 9 ludzkich przytłumić 10 nie zdołaią. Dziękuię Bogom, mawiał tenże sam Antoniusz, żem miał dobrych nauczycieli, że ich zawczasu wywyższałem 11 do godności, których sami pragnąć zdawali się, i że mam podostatkiem nauczycieli, którymbym także dzieci moie wychowania oddał.

1 estime, m 2 seul 3 reverence, f 4 amer 5 courtisan m 6 découvrir 7 permettre 8 sentir 9 égaler 10 apaiser 11 élever

Zadanie 810

Natłumaczenie

Co do blankietów podpisanych, abym ich nikomu nigdy powierzać nie chciał, i kto kolwiek weźmie na uwagę 1 że przez tę, wolność swoię, honor, i życie kładzie w ręku drugiego, będzie się bardzo strzegł powierzać tego, 2 co ma w świecie naydroższego, rzeczy tey, która się tak łatwo zaginąć 3 może, i któréy zły człowiek tak łatwo nadużyć potrafi. Nie potrzeba także nikomu, kto kolwiek on iest, dawać świadectwa 4 usługi i dobrych obyczaiów, kiedy nie mamy o tym dowodów, którego przemowiemy. 5 Podobne świadectwa niesprawiedliwe są, kiedy bywaią dane bez wiadomości sprawy 6 ponieważ takim do nagrody odebrania pomagaią, którzy ciey są niegodni. 7 Prócz tego, że kiedy się trafia potym, że tacy ludzie nadużywaią łask od króla odebranych, żałuiemy lecz bardzo poźno, żeśmy im pomagali 8 do dostąpienia

1 faire reflexion 2 expose 3 égarer 4 certificats avances 6 cause 7 mérites 8 contribues 9 obtenir

tych łask, nie będąc pewnemi, że ich byli godni.

Zadanie 811.

4/5 O Ciekawości

Ciekawość chwalebna iest, kiedy zmierza1 do wiadomości tego, co iest pożytecznego i uczciwego: ale natenczas iest niebezpieczna, kiedy nas daleko prowadzi, i kiedy przez nię szukamy tylko rzeczy złych i niepożytecznych. Bądźmy ciekawemi w tym, co się tyczy2 doskonałości stanu naszego; dowiadujmy się 3 z gruntu o wszystkich powinnościach naszych; zażywaymy 4 wszystkiego, ile mamy rozumu, do dobrego ich poznania, i żebyśmy celowali 5 w professyi, którą sobie obraliśmy. 6 Nie masz nic pożyteczniejszego, iak żeby każdy był doskonałym 7 w swoim rzemiośle. Tym się dźisiay rożnią od innych ludzi i przez to każdy może się spodziewać, że w krotkim czasie wyżey postąpi. Ten, który przeprożną 8 tylko ciekawością albo żeby o nim rozumiano 9 że wszystko umie, 10 chce się uczyć wiele rzeczy, żadney z nich dobrze nie umie, i nie odnosi 11 ze pracy, i z drugich nauk swoich,

1 tendre 2 regarder 3 s'instruire 4 se servir 5 exceller 6 embrasser 7 habile 8 vain 9 avoir la réputation 10 être universel 11 recueillir

Zadanie 812

Dalszy ciąg

Tylko wiadomość powierzchowną[1] różnych
materyi, które częstokroć nic się nie stosują[2]
do iego kondycyi. Nie można będzie nigdy
wmowić[3] ludziom, żeby się do gruntowney
tylko przywiązywali nauki. On duchowny,
któryby powinien bez przestanku uczyć się pi-
sma św[-ego]: żeby w nim umieiętności nabył Bos-
kiey, omamił się[4] zabobonną wieszczbiarską
nauką,[5] i trawi dni i nocy na czytaniu prog-
nostyków[6] i szukaniu różnych aspektów Pla-
net, żeby prorokował o przyszłych rzeczach[7].
Co za nierozum[8] chcieć przeniknąć rzeczy przyszłe
przez taką naukę, która się na próżnych tylko
zasadza[9] imaginaciach dawnych niektórych
fantastyków lub natchnienia wierzących. Nay-
sławnieysi Gwiazdarze[10] wyznaią to, że nie ma-
ią innego fundamentu[11] tylko doświadcze-
nie potępiaią ich, ponieważ prawie zawsze kłam-
stwo wytyka chymerycznym ich proroctwom[12].

1 superficielle 2 rapport 3 persuader 4 infatuer
5 astrologie judicaire 6 ephemerides 7 horoscope
8 folie 9 principe 10 astrologue 11 appuier 12 prediction.

Zadanie 813

Dokończenie

Ow Matematyk marznie 1 szukaiąc kwadratury cyrkułu, albo ruchomości nigdy nieustaiącey 2 zamiast tego żeby łożył 3 czas swoy na wydoskonaleniu inszych części Matematycznych, które fundamentem są wielu nauk potrzebnych do pożycia 4 ludzkiego. Ten Chymista, któryby mógł służyć Rzeczypospolitey udawszy się 5 do czego pożytecznego z professyi swoiey, zaprzątnął 6 sobie głowę dochodzeniem 7 sekretu kamienia Filozoficznego; nie myśli o czym inszym, tylko, ażeby mu się udała ta materya złota 8, obiecuiąc sobie, że wnet wszystko w złoto odmieni, iako ow Midas, o którym bayki piszą. Dziwny w ludziach upor 9 wiedzie ich do tego, 10 że z tak wielkim staraniem i pracą takich wielkich rzeczy dochodzą, które Bóg chciał mieć przed niemi zakryte. Niegodziwa 11 taka ciekawość.

1 morfondre 2 perpétuel 3 employer 4 vie f. 5 s'attacher 6 se mettre en tête 7 chercher 8 grand oeuvre, m 9 entêtement, m 10 fait chercher 11 criminel, m

która ich przyprawiała o utratę 2 dobr, za-
niedbanie pierwszych powinności swoich,
i że bez pożytku życie trawią 3 którego każdy
moment tak pożytecznie łożyć by należało.

76 Mowa Scytów do
Alexandra.

Gdyby Bogowie byli wymierzyli 4 wzrost
5 twoy, wedle twoiey dumy, nie obiąłby cię
świat cały; dotykałbyś wschodu iedną ręką,
zachodu drugą, i chciałbyś wieczerwie dzieć,
gdzie gasną 6 ognie gwiazdy niebieskiey co
nas oświeca. Jak to żądasz zawsze więcey niż
obiąć możesz; przechodzisz z Europy do Azyi,
i wracasz z Azyi do Europy, a gdybyś pod-
bił 7 cały rodzay ludzki, toczyłbyś woynę z
lasami, z gorami, z rzekami i dzikiemi zwie-
rzętami. Cóż więc? Jeżeli nie wiesz, że wysoł-
kie drzewa długo rosną, a w iedney chwili
wykorzenione bywaią 8 padaią?

1 porter 2 dissiper 3 consumer 4 proportionner
5 stature 6 ensevelir 7 soumettre 8 déraciner

Zadanie 815

Dalszy ciąg

szalony! ten, co nie patrzy iak na ich owoce, nie mierząc ich wysokości; bodayby 2 usiłując dosięgnąć 3 wierzchołka nie upadłeś z gałęziami które zachwycisz. 4 Niekiedy lew służył za żer 5 naymnieyszym ptaszętom, a rdza trawi żelazo. Nie masz nic tak mocnego, coby się obawiać nie mogło tego nawet, co iest słabym. Cóż między tobą a nami zachodzi? Nie przybliżyliśmy się nigdy do ziemi twoiey; w ogromnych 6 lasach w których żyiemy, czyliż nam niewolno niewiedzieć, 7 kto iesteś i zkąd przychodzisz? Nie możemy służyć, a rozkazywać nie chcemy. Żądaszli znać naród Scytów? zaprząg 8 wołów, pług, strzała, czara; oto, co nam dane było, co nam służy dla przyiacioł i przeciw nieprzyiaciełom naszym. Przyiaciełom naszym daiemy owoce, ziemi, pracą wołów naszych zrodzone 9 i ci przyiaciele dzielą z nami wino, z którego wraz z niemi, Bogom czyniemy ofiary.

insensé 2 prend garde 3 parvenir 4 parfois 5 pâture 6 vaste 7 ignorer 8 attelage 9 produire.

Zadanie 816

Ciąg dalszy

Co do naszych nieprzyiacioł, walczemy z nimi z dala strzałą a z bliska dzidą[1], taką bronią zwyciężyliśmy królów Syryi, Persów i Medów, a droga nam aż do Egyptu otwarta została. Lecz ty, co się chełpisz[2] że woyne z rozboynikami toczysz, iesteś że czym inszym, iak złodzieiem tylu przywłaszczonych[3] kraiów? Zagarnąłeś[4] Lidią, Syrią, opanowałeś[5] Persyią i Baktryanę; uderzyłeś[6] na Indyią i na końce wyciągasz łakome i nienasycone ręce twoie aż do trzód naszych. I na coż potrzebuiesz tylu bogactw byś z nich tylko niedostatek[7] znalazł? Ty iesteś pierwszym, dla którego sytość[8] głód spłodziła,[9] boim masz więcey, tem więcey żądasz. Lecz niewidziszli od iakiego czasu sama cię wstrzymuie Baktryana? Podczas kiedy ią podbiiasz, uzbraia się przeciwko tobie Sagdyana, i dla ciebie woyna rodzi się ze zwycięstwa.

1 pique, f. 2 vanter. 3 usurper. 4 prendre. 5 s'emparer. 6 attaquer. 7 satiété, f. 8 disette, f. 9 produire.

Zadanie 817

ciąg dalszy

Bo daymy rzecz większy i bitnieyszy niż żaden inny, nikt przecież nie chce cierpieć obcego 1 Pana. Przeydź tylko Kanaił, a zobaczysz dokąd się rozciągaią Scytowie i pewnie ich nie nie doścignieśz. Skorzym 2 będzie ubóstwo nasze, iak dostatki 3 wayska twego, co ciągnie za sobą zdobycze tyle narodow, a kiedy potem zwyciężać nas będziesz oddalonemi 4 od ciebie, uyrzysz nas w szrankach 5 oboza twego; bowiekamy i ścigamy nieprzyiaciela naszego z rowną prędkością. Mowią że przysłowia 6 wasze greckie wyśmiewaią 7 Scytyiskie pustynie, 8 lecz my wolemy pustynie nieuprawne, niż miasta i bogate niwy. 9 Co do ciebie, ściśniey obiema rękami fortunę twoię, ślizga się 10 zatrzymać iey i mianowalnie 11 nie można. Raczey przystoi tak biorąc chwila 12 dać radę. Pochamoy 13 szczęście twoie, łatwiey nim władać 14 będziesz. Mowią u nas, iż fortuna iest bez nog; ma tylko ręce i skrzydła, a kiedy nam iedne podaie, dotknąć się 15 drugich nie dozwala. Na koniec ieżeli iesteś Bogiem, powinieneś dobrze czynić ludziom, a nie wydzierać 16 im ich własności, a ieżeli nie iesteś iakeś człowiekiem, myśl 17 zawsze że zostaniesz kim iesteś. 1 maître; Slaves; étranger m 2 agité 3 dépouillé m 4 bien loin 5 poste f 6 adage m 7 se moquer 8 solitude f 9 campagne f 10 s'éclu- se 11 retirer en dépit d'elle 12 présent m 13 mettre un mors 15 prendre 16 ravir 17 songer.

Zadanie 818

Dokończenie

szaleństwem iest pomnieć iedno na to, co nas o
sobie wprawia 2 w zapomnienie. Nie uzyskasz a
prawdziwych przyiacioł, iak tylko tych z któremi
woyny toczyć nie będziesz; bo między równemi przy-
iaźń iest stała, a ci za równych uchodzą, co nie mie-
rzyli sił swoich. Co się tyczy zwyciężonych, strzeż
się liczyć ich za przyiacioł: nie masz przyiaźni
między Panem a niewolnikiem; pokoy nawet
iest między niemi stanem woyny. Wreszcie nie
mniemay że scytowie przysięgaią na przyiaźń;
przysięga 3 nasza iest poszanowanie dla danego
słowa 4: zostawuiemy Grekom ostrożność 5 pod-
pisywania przymierzów 6 i zaświadczenia się 7
Bogami: co do nas, pokładamy świętość 8 nasze
w naszey wierności. Ci którzy nie szanuią ludzi,
zwodzą Bogów; a niepotrzebnym iest przyiaciel,
którego iest podeyrzana wola. O ciebie zależy mieć
nas za stróżów granic twoich Europy i Azyi. Ta-
nais nas tylko od Baktryany dzieli 9: za nim z
strony przeciwney, dotykamy Tracyią, która
iak mówią, graniczy 10 z Macedonią. Umieszczo-
nych na dwóch końcach Państwa twego, chcesz li
nas za przyiacioł lub nieprzyiacioł? Wybieray.
1 ne se souvenir 2 porter 3 serment m. 4 nous notre
parole 5 précautions 6 pactes 7 attester 8 religion 9
sépare 10 confine.

Potocki tłomacz z Kwinciusza Kurciusza.

Zadanie 819 159.

Mowa Kremutiusa Kodza oskarżonego w Senacie, pod panowaniem Tyberiusza, o to, że nazwał w pismach swoich, Brutussa i Kassiusza ostatniemi z Rzymian.

W słowach mnie moich oskarżaią, tak iestem niewinny w czynach iestem. Przecież słowa moie nie zgrzeszyły 2 ani przeciw Cezarowi, ani przeciw iego krewnym iedynym które obeymuje 3 oskarżenie obrażonego 4 Majestatu. Wymawiaią mi, żem chwalił Brutusa i Kassiusza; wielu innych pisało ich historyą, nikt ich bez pochwały nie wspominał 5. Liwiusz ustawiony 6 nad wszystkich historyków wymową i prawdą dał tyle pochwał Pompeiuszowi, że go August Pompejanem nazwał, i nie mniey go dla tego kochał. Nigdzie u niego Scypio, Afraniusz, ani ten sam Kassiusz, ani tenże Brutus nie są za złoczyńców 7 i oycobóyców 8 poczytani, dziś(?) ich dziś tak zowią 9, często ich wielkiemi mianuje ludźmi. Azyniusz Polion w pismach swoich, tak(?) ich i pamięci oddaie; Messala Korwinus wielki(?) 11 swoich Kassiusza, iako swego wodza, a obay w życiem 10 w zarzyciu(?) Augusta byli. Kiedy Cyceron ogłosił 12 dzieło wynoszące 13 Katona aż do nieba, Dyktator Cezar, cóż mu inaczey odpowiedział, tylko pisząc 14 go iakby czynił przed sędziem. — 1 coupables 2 attaquer 3 comprendre 4 lèse 5 nommer 6 distinguer 7 brigand 8 parricide 9 communément 10 appeller 10 célèbre 11 fureur(?) 11 encredit(?) 12 publier 13 élever 14 écu-ter(?)

Zadanie 820

Dokończenie

Listy Antoniusza, mowy Brutusa są pełne wyrzutów przeciwko Augustowi, nie słusznych w prawdzie lecz nader gorzkich; nie czytamyż dotąd wierszy Bibakulusza i Katulla; pełne złośliwości przeciwko Cezarom? Lecz Juliusz Cezar, i boski August, znosili i zapominali je z równym umiarkowaniem, iak i roztropnością. Bo satyry nikną kiedy niemi gardziemy; lecz ieżeli nas obrażaią, zdaie się że sie w nich poznaiemy. Nie mowię o Grekach u których nie tylko wolność ale rozwiązłość słów nigdy karana nie była, i tą samą chyba odbita bronią. Lecz nade wszystko zawsze wolnym i niewinnym było, myśl swoię o zmarłych powiedzieć; dla nich iuż nie masz ani sprzyiania ani zawiści. Pisma moie, są mowami zapalaiącemi trąbami woyny domowey na stronę Kassyiusza i Brutusa, broniąc, walczących w Filipińskich polach? Już od lat siedmdziesiąt nie istnieią, a iako ich znayduiemy w ich obrazach których sam zwycięzca nie zniszczył, pamięć ich dochowywa miesce w dziejach historyi. Potomność oddaie każdemu zaszczyt należny, a ieżeli trzeba bym był skazanym, nie braknie na pisarzach co pamiętać będą nie tylko o Brutusie i Kassyiuszu ale i o mnie.

1 souffrir 2 modération, 3 licence, 4 j'expose 5 faveur, 6 incendiaire 7 condamné

Potocki tłumaczenie Tacyta

Zadanie 821

18 Szekspir.

Gdyby Szekspir był, iak jego Oyciec, zawsze handlował wełną 1 gdyby iego prośne życie 2 nie było go zniewoliło do porzucenia swego handlu i swey prowincyi; gdyby nie był się złączył 3 z rozpustnikami, nie był pokradł danieli 4 w zwierzyńcu 5 pewnego Lorda, nie był ścigany 6 za te kradzież, nie był przymuszony schronić się 7 do Londynu, przystać do trupy 8 aktorów i gdyby na koniec, sprzykrzywszy sobie 9 być aktorem miernym, nie był został 10 autorem; rozsądny 11 Szekspir, nie byłby był nigdy sławnym Szekspirem, i iakkolwiekby biegłość był okazał 11 w swym handlu wełnianym, iego imie nie wsławiłoby 12 było Anglii.

19 Molier

Podobne zdarzenie 13 temu, ustaliło 14 smak Moliera do teatru. Jego dziadek lubił teatr, prowadził go nań często, młodzieniec żył w roztrzepaniu 15 Oyciec gdy to spostrzegł, 16 zapytał się w gniewie czy z iego Syna Komedyanta 17 chce zrobić? Dałby Bóg odpowie dziadek, żeby on był tak dobrym aktorem iak Monroz. Ten wyraz 18 uderza młodego Moliera z niechęca 19 odtąd swe rzemiosło i Francya winna swego naywiększego komicznego 20 Autora skutkowi tey odpowiedzi. 20 comique

1 marchand, e en laine 2 mauvaise vie 3 s'associer à 4 daim, m. 5 parc, m 6 poursuivre 7 sauver à 8 s'ennuyer 9 se faire 11 sens, e 11 intelligence, f 12 porter à 12 rendre célèbre 13 arriver 14 décider 15 étourderie, f 16 s'en appercevoir 17 commédien, m 18 mot, m 19 prendre en dégoût.

Zadanie 822

80 Przymioty człowieka utalentowanego

Człowiek z talentem i sławą, ieżeli iest ponurym 1 i ostrym 2 obraża 3 młodzieńców, daie im złe wyobrażenie 4 cnoty i wystawia ią im iakoby wymagaiącą wielkiego przeistoczenia 5 i trudną do wykonania. 6 Jeżeli zaś iest łagodnym 7 w obcowaniu, to iest dla nich nauką 8 pożyteczną, uczy ich że można żyć wesoło i pracowicie, mieć widoki ważne 9 nie zrzekaiąc się 10 uciech przyzwoitych; staie się dla nich przykładem którym można naśladować.

81 Prawdziwy stan człowieka

Nasze życie nie wystarcza prawie na 11 żadne ćwiczenie 12 na żaden kunszt, na żadne rzemiosło. 13 Nie żyie się dosyć długo aby zostać dobrym malarzem, dobrym archytektem, dobrym lekarzem, dobrym prawnikiem, 14 dobrym wodzem, 15 dobrym monarchą; lecz wystarcza aby być dobrym chrześcianinem. A to dlatego że nie iesteśmy na świecie byśmy byli malarzami, lekarzami, filozofami, lecz iesteśmy na nim abyśmy byli Chrześcianami.

82 Wielcy ludzie

Człowiek wysoki i mocny, 16 maiący pierś 17 szeroką i szerokie łopadki, dźwiga z łatwością, 18 i zgrabnie

1 morne 2 austère 3 s'effaroucher 4 faire mal penser de 5 suspecte d'une grande réforme 6 et d'une pratique difficile 7 d'un bon commerce 8 leçon f 9 sérieux 10 se démettre 11 pour 12 exercice f 13 art m 14 jurisconsulte m 15 capitaine 16 robuste 17 poitrine f 18 légèrement.

Zadanie 823

Dokończenie

Wielki 1 ciężar 2 pozostaie mu ieszcze ramię wolności 3. Karzeł 4 zas byłby przywalonym 5 połową tego ciężaru: tak też i urzędy wielkie 6 czynią wielkich ludzi ieszcze większemi, a małych daleko mnieyszemi.

823 Długie życie. Kad.

Pewien prywatny człowiek 1 imieniem Patrycy O-neil, urodzony w roku 1647: nowo ożenił się w roku 1760 po siodmy raz. Służył 8 u dragonow 9 siedemnastego roku Karola II i w rożnych korpusach aż do roku 1740 w którym otrzymał swoy absyd. 10 Odprawiał 11 wszystkie wyprawy woienne 12 Karola Wilhelma 13 i Xięcia Malborouk. Ten człowiek nigdy nie nie piiał iak tylko piwo pomotile 14 żywił się 15 roślinami 16 nie jadał mięsa tylko w niektórych uczstach 17 które wyprawił 18 dla swey rodziny; zwyczaiem 19 iego zawsze było wstawać i kłaść się ze słońcem, chyba 20 że iego obowiązki nie dozwalały mu 21 tego. Jest teraz w swoym setnym trzynastym roku, słyszy dobrze, ma się dobrze i chodzi bez kiia 22. Mimo swoy wielki wiek, nie iest ani chwili próżnuiącym 23 i co niedziela idzie do kościoła 24 w towarzystwie 25 swych dzieci, wnuków 26 i prawnuków 27.

1 lourd 2 fardeau, m 3 de libre 4 nain, m 5 écrasé 6 éminent 7 particulier, m 8 servir 9 dans les dragons 10 corps, m 11 faire 12 campagnes, f 13 Guillaume 14 ordinaire 15 se nourrir 16 végétaux 17 [illegible], m 18 donner 19 [illegible], m 20 à moins que 21 empêcher 22 canne, f 23 oisif 24 accompagné de 26 petits-fils, m 27 arrière petits enfants.

Zadanie 824

84 Odwaga Kazanowskiego.

W czasie woyny Polaków przeciw Turkom, twierdza[1] Trembowla na Podolu[2] była poruczona[3] Samuelowi Kazanowskiemu dobremu żołnierzowi i biegłemu officerowi. Szlachta z okolic która się schroniła[4] do tey twierdzy, widząc niebezpieczeństwo nagłe[5] a straciwszy nadzieję[6] uzyskania posiłków, radziła[7] garnizonowi poddanie się[8]. Małżonka Gubernatora, która nie będąc widziana usłyszała postanowienie uczynione, biegnie natychmiast na wyłamany wał[9] donieść[10] mężowi o tem co się dzieje. Kazanowski bieży w tey chwili na radę ludzi trwożliwych. „[11] Jest wątpliwa[12] rzecz, czyli nieprzyiaciel mieć nas będzie w swey mocy; lecz iest pewna, że ieżeli trwać[13] będziecie w waszym sromotnym[14] postanowieniu, ia was spalę żywcem w tey sali. żołnierze stoią przy drzwiach, lont[15] iuż iest zapalony, dla wypełnienia mych rozkazów." Ta stałość podniosła[16] serca upadłe[17], dalej się[18] tedy bronią. Turcy podwajają usiłowania ze swey strony: Kazanowski zaczyna się trwożyć. Żona jego rozgniewana[19] taką słabością, porywa[20] dwa puinały których ostrze[21] pokazuje swemu mężowi: —.—

19 indignée 20 saisir
1 place f 2 Podolie f 3 recommender, charger 4 se refugier 5 pressant 6 désespérer 7 proposer 8 livrer 9 brèche f 10 avertir 11 pusillanime 12 douteux 13 persister 14 honteux 15 mèche f 16 ranimer 17 abbatu 18 continuer 21 pointe f.

Zadanie 825

Dokonczenie

„Jezeli się poddasz nieprzyiacielowi naszey Religii, rzecze mu ieden z tych puinałow przeszyie ci serce, a drugi zycie moie zakonczy." Jezeli się poddasz nieprzyiacielowi naszey Religii, zaledwie przestała mowić, alić Sobieski przybył w okolice twierdzy z trydziestu tysiącami ludzmi, a Wielki Wezyr był przymuszonym odstąpić od oblęzenia. 1.

85 Odwaga bohaterska pewnego młodzienca

W iednym krwawym boju Władysław II. doczył 2 z Krzyżakami, 3 spostrzegł że skrzydło iego armii zaczęło pierzchać, 4 wybiegł 5 z posrodka swey gwardyi i pobiegł z wrocić 6 go do boju. Kawaler nieprzyiacielski wzrostu olbrzymiego, 7 uzbroiony należycie, 8 wpada 9 na niego z szablą w ręku; iuz ramie na niego podniosł, a monarcha miał paść pod ciosem, 10 gdy ieden młody polak, imieniem Zbigniew, spostrzegł sam nie bezpieczenstwo w ktorym się sam krol znaydował. Będąc tylko 11 sekretarzem monarchy, nie poszedł za nim pomiedzy 12 tyle niebezpieczenstwo tylko z prawdziwego przywiązania ku iego osobie. Nie przyzwyczaiony do rzemiosła woy

1 levèr le siège 2 livrer 3 s'aperçut, m 4 élancer 5 s'échapper 6 ramener 7 gigantesque 8 de toutes pièces 9 venir fondre sur 10 coup, m 11 simple 12 au milieu

kowego, 13 nie nosił tylko włocznia 14 złamana która był znalazł przypadkiem na polu bitwy: 13 métier des armes 14 lance, f.

Zadanie 826

Dokończenie

Ciska się skwapliwie 1 pomiędzy Władysława i groźnego nieprzyiaciela, którego pokłada 2 drzewcem 3 swey kopii 4 która przeszył go na wylot. 5 Władysław przejęty wdzięcznością, a uradowany gorliwością i odwagą swego obrońcy, 6 chciał go natychmiast zaszczycić stopniem woyskowym, lecz skromny Zbigniew nie przyiął tego, wyznając, że się przeznacza na usługi kościoła. Władysław dał mu później Biskupstwo 8 Krakowskie.

86 Popiel II

Żona Popiela drugiego przewidziawszy wszelkie niebezpieczeństwo z amierzek 9 którym miały wybuchnąć 10 szukała sposobów odwrócenia burzy 11 Sposób ten który wymyśliła był godzien przewrotnego iey charakteru i pochwalony 12 przez xięcia iey małżonka. Widziała ona stryjów, xiążęcia na czele rokoszu 13 tworzącego się w polsce; sądziła więc za rzecz przyzwoitą zgładzić ich mięcia 14 Oni w prawdzie nie myśleli, jak tylko przywieść 15 monarchę do lepszego życia; 16 lecz jego małżonka owszem chciała aby był 17 słabym i złym, 18 a ta dla tego by nie odstąpiła 19 nawet samemu xięciu, powagi którą sobie przywłaszczyła 20

1 à corps perdu 2 renverser 3 tronçon, m 4 lance, f 5 de part en part 6 libérateur, m 7 baudrier, m 8 évêché, m 9 trouble, m 10 éclater 11 dissiper l'orage 12 elle ne manquait pas d'être approuvé 13 parti 14 faire mourir 15 rappeler 16 conduite, f 17 pusillanime 18 vicieux 19 se dessaisir 20 s'emparer.

Zadanie 824

Dalszy ciąg

Namowiła 1go aby udał 2 chorobę niebezpieczną 3
On wszedł we wszystkie jey widoki i udał iakoby był
przy zgonie 4 a widząc około swego łoża swych stryiów
których wiarołomna 5 małżonka zwołała, 6 prosił
ich, iakoby dla pożegnania się 7 z nim, aby pili ieden
po drugim z czary z którey udał iakoby pił naypier-
wey, a którą xiężna zdaiąc się być obarczoną 8 bo-
leścią, im sama podała. Ta wlała w nią truciznę mocną
9 która zaraz swoy skutek 10 sprawiła 11 Wszyscy xią-
żęta umarli w strasznych konwulsiach. Ten zamach
12 nie uszedł kary. Popiel, jego żona, jego dzieci zginęli
13 w krótkim czasie sposobem nadzwyczaynym iakie-
go dotąd nie miano przykładu. Popiel posunął nieludz-
kość aż do odmówienia pogrzebu 14 swym stryiom;
z zepsucia ich trupów zrodziły się 15 szczury bardzo wiel-
kie i tak liczne, że pałac był niemi napełniony. Zadziwie-
ni, przerażeni 16 tym cudem, a starając się uniknąć u-
kąszenia 17 tych zwierząt, xiążę i jego żona kazali porozkła-
dać ognie około siebie. Lecz ten środek 18 nie wydał żadne-
go skutku tak iak i woda z iezioro wypuszczona 19 do
pokojów. Mnóstwo 20 niezliczone szczurów przeszło
21 przez iezioro i cisnęło się na swą zdobycz 22 na którą
tylko godziło 23 wśród straży które nadaremnie usi-
łowały zabraniać im przystępu. —•— 1 persuader
2 grave 3 affecter 4 extrémité f. 5 perfide 6 mander 7 faire
les derniers adieux 8 entourer 9 actif 10 effet 11 produire 12
forfait m 13 périr 14 sépulture f 15 engendrer 16 épouvanter
17 morsure f 18 expédient m 19 faire entrer 20 armée f 21
traverser 22 proie f 23 en voulant

Zadanie 828

Dokończenie

Śmierć 1 była okrutną i tem straszniejsza dla Popie-
la że w pośród nim umarł, był świadkiem śmierci
boleśney 2 swey żony i dzieci — 1 supplice 2 doulou-
reux 1 Rependu 8 Tytus 13 joindre 14 occuper 15 interêt
Na imie Tytusa czujemy się być przejętemi radością
ponieważ wyobrażenie dobrego monarchy wy-
stawia obraz 2 szczęścia publicznego. On dla tego tyl-
ko panuje aby czynił szczęśliwemi, i zamiast uwo-
dzić się 3 uniesieniem 4 mocy naywyższy tak doga-
dzającey 5 namiętnościom, poświęcił swoie skłon-
ności gdy się wyrzekł w mocy 6 rządzenia losem ludów.
Oddalił Berenikę córkę króla żydowskiego Agryp-
py, w którey był na śmierć 7 zakochany, i oddalił
8 ią dla tego iedynie, 9 by się nie uczynił nagannym
w oczach Rzymian przez poięcie za żonę cudzoziem-
ki. Roskosze młodości zniknęły przed powinnościa-
mi samowładztwa. Żądza czynienia dobrze była
namiętnością panuiącego 10 Cesarza. Moi przy-
iaciele, straciłem moy dzień, rzekł, przypomniawszy
pewnego dnia którego nie mógł naznaczyć 11 ża-
dnem dobrodzieystwem. Łaski wylane 12 nadwo-
rzan mogą być ciężarem dla pospólstwa. Nie
należałoby się tylko podziwiać wspaniałości Tytu-
sa, gdyby był do niey nie przydał 13 oszczędności
gdyby dając iednym, nie zaymował się 14 prawami 15
wszystkich — 1 offusquer 2 images 3 s'abandonner à
4 ivresse, 5 favorable 6 charger de bienveyer 7 eperdument
8 uniquement 10 souveraineté 10 dominant 11 signaler

Zadanie 829.

Dalszy ciąg

Jeżeli maxyma, że żaden obywatel nie powinien wy-
chodzić nieukontentowany 1 z audyencyi monar-
chy, nie jest wyborna tylko w ustawach monarchy
oświeconego, przychylaiącego się 2 lub odmawiaią-
cego stosownie 3 i umieiącego okazać się dobrym
nawet w ten czas gdy odmawia. Chwała go z tego że
potwierdził bez roztrząśnienia 4 wszystkie darowi-
zny 5 swych poprzedników; może znalazła by się przy-
czyna ganienia go za to. Trzeba było ludowi wido-
wisk. Wyszny Amfiteatr Tytusa zabawy 6 które na
nim wydawał 7 stosowały się do smaku Rzymian
i do wielkości Cesarstwa. Lecz dopiero 8 przez rozda-
nie 9 posiłków w nieszczęściach 10 publicznych, przy
wybuchnieniu 11 Wezuwiusza i po pożarze Rzymu,
wsławił szczególnie 12 na miłość obywateli. Tytus,
przyimuiąc 13 godność arcykapłańską 14 dał poznać
15 że się sądził obowiązanym, iako arcykapłan, nig-
dy się nie skazić krwią Rzymską. Nie wylał też ni-
gdy ani kropli. Przebaczał albo nie karał tylko
łaskawie. Dzikość 16 Domicyan, iego brat, iego nie-
przyiaciel był wcześnikiem 17 iego dobrodzieystw.
Karał cięższą przysięgą do dwóch patrycyuszów
przekonanych o spiski których senat skazał na
nayhaniebnieyszą 18 karę.

1 mécontent. 2 accorder. 3 à propos 4 examen, m. 5 don, m.
6 fêtes f. 7 donner 8 convenir 8 ce fut 9 prodigues 10 cala-
mités f. 11 eruption f. 12 principalement 13 prendre 14 ponti-
fical, m. 15 avertir 16 farouche 17 avoir part 18 dernier, m.

Zadanie 830

Dokończenie

Ostry 1 dla delatorów tylko, uprzedzał nieszczęścia które mogły wyniknąć. Tak wielki monarcha, nazwany rozkoszą rodzaju ludzkiego, którego zapominała się czyny 2 dla opiewania 3 jego cnót; Tytus umiera w czterdziestym roku, po dwuletnim panowaniu i zostawia Państwo potworowi który długo miał gnębić 4 Taki jest los smutny 5 ludów. Głównym wypadkiem tego panowania było wybuchnienie 6 góry Wezuwiusza. Dwa miasta znikły pod górami popiołów. Pliniusz naturalista, który dowodził flottą morską, chciał uważać z blizka to straszne zdarzenie 7 Ciekawość jego przyprawiła go o życie. Nigdy człowiek nie okazywał tyle passyi do nauki. Przy stole, w łaźni, w podróży i nawet po 8 ulicach Rzymu był nią zajęty. Oprócz dzieł zostawił też sto sześćdziesiąt tek 9 pełnych wyjątków tego co czytał. Przekonany że z książek najgorszych można wydobyć 10 coś użytecznego, czytywał lub kazał sobie czytać prawie wszystko co mu się nadarzyło. Dla tego też w ogromie 11 przedmiotów które zamyka w sobie jego historya naturalna, krytycy mieli nad czem się silić 12 Życie człowieka nie mogłoby wystarczyć na roztrząśnienie tylu 13 rzeczy.

1 sévère 2 exploit, m 3 célébrer 4 opprimer 5 déplorer 6 embrasement, m 7 phénomène, m 8 dans 9 portefeuille, m 10 tirer 11 immensité, f 12 s'exercer de 13 examiner

Zadanie 831.

1 Katon mowi przeciw zbytkom kobiet rzymskich
Gdyby każdy z nas, Rzymianie, był zachował po
wagę którą nam przyrodzenie i prawo nadały,
nie trudno 2 byłoby nam utrzymać 3 dziś wszystkie
te kobiety w powinności, 4 bez wyjęcia żadney na po
iedynczo, 5 mają nadzieję pokonać nas wszystkich
razem. Co do mnie, nie mogłem się wstrzymać od wsty
du przechodząc przez ów tłum niewiast na to mieisce,
i gdyby mnie nie wstrzymywało było uszanowa
nie które mam dla każdey w szczególności raczey
niż 6 dla wszystkich razem, byłbym był im wyrzu
cał że zawalaią 7 drogi i że podaią prozby do mę
czyzn którzy nie są ich krewnemi. Czyliż o tę taskę
nawet o którą się tu domagamy, ią 8 nie mogły pro
sić w domu 9 swych mężow? Gdzież są skromnieysze
10 w pieszczoty 11 publicznie, czy w domu, 12 dla ob
cych, 13 czy dla swych mężow? Zresztą, 14 coż 15 to tak
zaważny cel ich kroku? Czy tu przychodzą po wykupie
nie 16 ich oycow albo braci wziętych w niewolą przez
Anibala? Czyli chcą podziękować bogom nieśmier
telnym za iaką pomyślność Rzeczypospolitey? Nie,
oto chcą pokazać się w waszych oczach w blasku zło
tałości purpury i przebiegać, iakoby w tryumfie, mia
sto na przepysznych wozach. Widzę że Rzym kwitnie
coraz bardziey.

1 conserver 2 embarasser 3 contenir 4 en particulier 5 pour
arriver ici 6 plus que 7 assiéger 8 solliciter 9 en secret 10
libéralité 11 caresse 12 en public ou en particulier 13 avec
les étrangers 14 après tout 15 quel est 16 solliciter le ra-
chat 17 brillante d'or.

Zadanie 832.

Dalszy ciąg

Nieraz utyskiwałem 1 przed wami nad naszą prze-
pychą i skąpstwo, dwie kaźnie 2 które zniszczyły 3
wielkie państwa. Widzę że Rzym kwitnie coraz bar-
dziej, że już rozciąga swoje panowanie w Azyi i Gre-
cyi, krajach napełnionych temwszystkiem co tyl-
ko może dogadzać 4 namiętnościom, targnęliśmy
5 nawet naszę ręce na skarby królów i tem mniej prze-
strasza. Lękam się byśmy drogo nie przypłacili zdo-
byczy zwyciężonych i by złupieżców 6 tylu bogactw
nie stali się ich niewolnikami. Zawierzcie mi,
Rzymianie Marcellus, przez zwożenie do naszego
miasta posągów syrakuzkich, wprowadził wen
niebezpiecznych nieprzyjaciół. Nie słyszę teraz tyl-
ko ludzi dziwiących się nad ozdobami 7 Korynt-
skiemi 8 i Ateńskiemi a naśmiewających się 9
naszych bogów glinianych. Nie byłoby dziwem
10 wprawdzie, gdyby jaka niewiasta trapiła się
tem, że jej zakazano tego coby dozwolono było dru-
gim; lecz jakim prawem może się skarżyć na pra-
wo jednakowe dla wszystkich. Właśnie to, ta rów-
ność obraża 11 mnie, mówiła pewna niewiasta bo-
gata. Dlaczego mogąc błyszczeć 12 złotem i purpurą,
nie mam do tego prawa?

1 se plaindre 2 fléau,m 3 renverser 4 flatter 5 porter la main 6 Ravisseur,m 7 ornement,m 8 Corinthe 9 se moquer 10 être surpris 11 choquer 12 briller.

Zadanie 88.

Dokończenie

Dlaczego mam być zrównana 1 z temi które niemaią iednakowych bogactw? Otóż to, słyszymy mianie widzę, przesadzanie się 2 w wydatkach zbytku, które wprowadzi 3 pomiędzy waszemi zniesienie 4 prawa; bogate sprawią sobie klejnoty 5 których inne mieć nie będą mogły; ubogie będą czyniły usiłowania nad stan by do nich się zbliżyły; a skoro zaczną uważać za wstyd 6 to co nim jest, wysteręk, który sam miał być dla nich wstydem, 7 nie będzie ich zastraszał, bogate stroić się będą za swe pieniądze; inne zaś kosztem swych mężów których niszczą, lub jeżeli ich mężowie sprzeciwią się 8 ich żądaniu, będą zewsząd przyjmujące od innych to co im sami odmówią; czytać będą za ozdobami swych żon dowód 9 swey zniewagi 10.

89 Śmierć Klitusa.

Alexander będąc przy stole ze swemi przyiaciołmi zaczął upośledzać 11 czyny swego oyca, i przenosić nad nie daleko bardziey swoie. Klitus, równie jak i on, zagrzany winem, wynosił wszystkie czyny Filipa; zniżał czyny króla; Alexander urażony 12 kazał mu wyiść od stołu, „Mazłus noszę" rzekł Klitus wstaiąc, że nie może znieść u swego stołu ludzi wolnych którzy nie umieią tylko mówić tylko prawdę.

1 confondre 2 autrer 3 mettre 4 abrogation 5 joiaux 6 honteux 7 faire rougir 8 resister 9 preuve 10 deshonneur 11 deprimer 12 piquer.

Zadanie 834

Dokończenie

Dobrze zrobicie, jeśli będziecie przepędzać swe życie z bar-
barzyńcami, niewolnikami, którzy uwielbiać bę-
dą chętnie jego pas 1 perski 2 i jego suknią białą; co
do nas, zgon smutny Parmeniona uczy nas, czego
się od niego spodziewać mamy." Alexander na te
słowa chwycił włócznią 3 jednego ze swych straży i
pokłada ją trupem 4 Klitusa, mówiąc mu: "Idź
teraz do Filipa, Parmeniona i Filoteta." Zmartwio-
ny 5 tą uwagą, że Klitus mu ocalił życie w batalii pod
Granik, ciska się na jego zwłoki, wyrywa z nich
włócznią i byłby się nią przeszył, gdyby mu tego
nie wzbroniono.

90. Cyceron ustanowiwszy 6 w wstępie równie szlachet-
nym jak pociągającym 7 związki swoie z Mu-
reną, zbiwszy zarzuty 8 Sulpiciusza tak da-
ley mówi.

Czas przystąpić 9 do naymocnieyszey 10 podpory
przeciwników 11 naszych, do tego którego uważać
można, jako szaniec 12 oskarżycielów naszych, do
Katona; a jakożkolwiek on powagi, 13 i jakożkol-
wiek mocy dodać 14 tey sprawie, przyznam, iż da-
leko więcey obawiam się wziętości 15 jego, jak dowo-
dów. 16

1 ceinture f. 2 persan 3 javeline f. 4 renverser roide mort
5 atterré 6 établir 7 exorde f. 7 intéressent 8 imputation
f. 9 d'en venir 10 grand 11 adversaire m. 12 rempart m. 13
quelque gravité 14 quelque force qu'il apporte 15 son au-
torité 16 raison f.

Zadanie 835.

Dalszy ciąg

Nayprzód więc zważać będę, żeby osobista godność[1] Katona, bliska Trybunału nadzieja, za rzuty cia jego nie stały się przeciwnikom bronią, i by danemu korzyści dla powszechnego szczęścia nie służyły ku zgubie biednego. Scypion Afrykański dwa razy był Konsulem, obalił Kartaginę i Numancyą, dwa wrogi Państwa tego, kiedy oskarżył Lucjusza Kottę; miał po sobie wielką wymowę, wielkie imię, prawość[3] i nieskażytelność[2], powagę taką, jaka należała człowiekowi, któremu lud Rzymski był winien swoię. Często słyszałem od starców naszych, że nic tak nie posłużyło Kotcie w mniemaniu[4] Sędziów, jak ta sama większa wyższość[5] Scypiona. Chcieli tak mądrzy nie chcieli, by obywatel upadł[6] w sądzie, sposobem mogącym wyprawić[7] w podeyrzenie, iż był uciemiężonym[8] niezmierną przewagą[9] oskarżyciela swego. Nie wiemyż także Katonie, że sąd ludu Rzymskiego ocalił Sergiusza Galbę, po nastawaniu[10] jednego z przodków twoich, nader odważnego i poważanego[11] obywatela; ale który zdawał się być zawziętym[12] na zgubę przeciwnika swego. Zawsze w tym mieście, lud ogólnie[13] a w szczególności Sędziowie oświeceni, i co baczą na przyszłość, opierali się[14] zbyt wielkiey sile oskarżaiących. Niechce by oskarżyciel dał czuć w mowie widoczną wyższość, będąc zbyt mocnym w zaufaniu[15] ——

[illegible] f. 2 réputation de probité 3 intégrité f. 4 au[illegible] 5 prééminence f. 6 succomber 7 faire croire 8 opprimé 9 prépondérance f. 10 poursuite f. 11 considéré 12 acharné 13 en corps 14 résister 15 crédit m.

Zadanie 836

Dalszy ciąg

Używaj tych wszystkich korzyści na zbawienie niewinnych, na podporę słabych, na wsparcie nieszczęśliwych; zgadzam się; lecz na niebezpieczeństwo i zgubę obywateli, nigdy. Niechnam więc nie mówią, że stając tutaj przeciw 1 Murenie, Katon sprawę osądził. Byłoby to zbyt niesprawiedliwą potrzyć zasadę 2 i nazbyt przykry 3 nieszczęśliwym skazać 4 oskarżonych, którym ich wyrok przeczytanym 5 być miała. Co do mnie, Katonie, powszechny 6 mój szacunek dla cnoty twojej, nie dozwala mi ganić postępowania kroków 7 twoich w tem zdarzeniu, ale może mógłbym, nie bez przyczyny, żądać w nich niejakiej zmiany. Nie popełniasz błędu, i nie można powiedzieć o tobie że potrzebujesz poprawy; 8 ale tylko że wszczepiła w tobie, czyby osłodzonym umiarkowaniem być mogło. Sama cię ukształciła natura do uczciwości, do powagi, 9 do wstrzemięźliwości, do sprawiedliwości, do mocy duszy. Uczyniła cię wielkim we wszystkich cnotach: lecz dodałeś do tego zasady filozofii, w których żądać można więcej umiarkowania, więcej słodyczy, które są na koniec, że o nich powiem co myślę, surowszemi, 10 ostrzejszemi 11 niż przystoi przyrodzeniu i prawdzie; —— 1 se présenter contre 2 principe 3 dur 4 opinion 5 scèlè-des 6 singulier 7 démarche 8 à réformer 9 gravité 10 sévère 11 rigoureux.

Zadanie 837

Dalszy ciąg

1 ponieważ nie mówię tu przed nieumiejętnym gminem, pozwolicie mi sędziami niektórych uwag 2 nad tym rodzajem filozoficznych nauk, który przez się nie iest dalekim, ani od waszego, ani od mojego smaku.

Wierzcie więc, że wszystko co widziemy w Katonie wyżmienitego 4 i Boskiego, iest iego, i właściwie 5 do niego należy; przeciwnie, że co nam srogo w nim zdaje się, nie iest iego, lecz mistrza, którego wybrał, i sekty do którey się przywiązał. 6 Był między Grekami człowiek wielkiego rozumu Zenon, którego stronnicy zowią się Stoikami. Otóż niektóre ich zasady: że mądry nie ma względu na jakież bądź 8 do pobłażania prawo, że nigdy nie przebacza żadney pomyłki; że politowanie i pobłażanie 9 nie są iak tylko lekkością i szaleństwem; że nie iest godnym człowieka dać się 10 dotknąć ani zmiękczyć; 11 że mądry, nawet ieżeli iest ułomnym, 12 iest naypięknieyszym z ludzi, naybogatszym choć żebrakiem, 13 królem w niewoli; i że my wszyscy, co nie iesteśmy mądremi, nie iesteśmy iak tylko niewolnikami i nierozsądnemi. 14

1 multitudes 2 réflexions 3 par lui même 4 excellent 5 en propre 6 embrasser 7 sectateur, m 8 que ce soit 9 indulgences 10 se laisser 11 fléchir 12 contrefait 13 en demandant l'aumône 14 insensé, m.

Zadanie 838

Dalszy ciąg

Że pomyłki są rownemi, że każde przewinie-
nie iest zbrodnią, że ten co zabiia kurczę, kiedy
do tego nie ma prawa, iest rownie winnym,
iak ten co dusi oyca; że mądry nigdy nie żału-
ie niczego, nigdy się nie myli, nigdy nie odmie-
nia zdania.

Takiemi są maxymy, iakie Katon, ktorego znad
rozum świata, wyczerpał 2 w nader 3 uczonych
pismach, i ktore sobie przyswoił, nie iak tylu in-
nych, by z nich uczynił przedmiot rozmowy; 3
lecz by się ustanowił 4 prawidłami życia swego.
Dzierżawcy 5 rzeczypospolitey proszą o iakie ul-
żenie? 6 Baczcie, mowi Katon, nic nie dozwalay-
cie przyiaźni. 7 Nieszczęśni błagaią? iest to
zbrodnią słuchać litości. 8 Człowiek wyznaie,
że błąd popełnił, i o przebaczenie prosi? iest to
stać się występnym 9 przebaczać. Lecz wina
iest lekka? wszystkie winy są rownemi. 10 Powie-
działeś co nieuważnie? 10 iuż ci nie wolno zmie-
nić zdania. 11 Lecz umiał to mnie 12 mniema-
nie? mądry nie zna iak tylko pewność 13 a by-
naymniey mniemania. Pomyliłeś się nie-
chcący 14 o iakim czynie?

1 délit, m 2 puiser 3 détail 4 controverse, f 4 enfaire
5 fermier, m 6 remise, f 7 à la faveur 8 compassion, f
9 coupable 10 sans réflexion 11 d'en revenir 12 con-
traire 13 certitude, f 14 involontairement.

Zadanie 839

Dalszy ciąg.

Nie jest to błąd, jest to kłamstwo, obmowa 1 / tąd paste powanie stosowne do takiey nauki 2. 3 Dlaczego? Katon jest 4 uoszkarżycielem? dlatego że powiedział w senacie, iż oskarży konsularnego. lecz powiedział to w gniewie. mądry może 5 się gniewem nie daje. Lecz była to chwilowa mowa, 4 co cię bynaymniey nie obowiązuie 6? mądry nie może bez wstydu odmienić zdania, nie może bez zbrodni ugiąć się 5, wszelkie politowanie jest słabością, wszelka powolność jest występkiem 6.

I ia także w pierwszey moiey młodości, nie dufając 7 własnym moim światłom, słuchałem ich, iak Katon u Filozofów, lecz mistrzowie, za którymi poszedłem, Platon i Arystoteles, mają inne zasady. Ich uczniowie, ludzie umiarkowani 8 w zdaniach swoich, myślą że mądry nawet może coś dozwolić 9 okolicznościom i względom szczególnym; że człowiek prawy 10 może ulec litości; że są stopnie w przewinieniach i karach; że cnota i stałość mogą przebaczać, 11 że sam mądry może być niekiedy wciągniony mniemaniem, uniesiony gniewem, dotchnięty litością; 12

1 calomnie 2 doctrine 3 se mettre 4 [illegible] 5 fléchir 6 forfait, m. 7 défier 8 mesuré 9 accorder 10 homme de bien 11 faire face 12 toucher do

Zadanie 840

Dalszy ciąg

że możesz bez wstydu zmienić zdania, ieżeli lepsze
znaydziesz. Nakoniec, że wszystkie cnoty potrzebu-
ią miary, i obawiać się przesadności 2 powinny.
Gdybyś z charakterem, który masz, Katonie, był
się udał 3 przypadkiem do iednych co i ia mis-
trzów, nie byłbyś człowiekiem mnieyszym, odważ-
nieyszym, wstrzemięźliwszym, sprawiedliw-
szym; bydź to nie może. lecz byłbyś trochę skłon-
nieyszym do łagodności, nie byłbyś dobrowolnie
4 stał się 5 napastnikiem 6 i nieprzyiacielem czło-
wieka pełnego skłonności w obyczaiach swoich
pełnego zaszczytu i szlachetności w czuciach. Był-
byś myślał, że kiedy los obom wam powierzył,
w iednym że czasie, straż Rzeczypospolitey, ie-
mu iako Konsulowi, tobie iako Trybunowi,
powinien istnieć między wami nieiaki ro-
dzay obywatelskiego związku. Byłbyś przy-
tłumił 7 byłbyś zapomniał coś wyrzekł w se-
nacie: był porywczo, 8 albo też ciągnąłbyś z
tych samych słów mniey surowszy wniosek.
9 Wierzay mi, iż teraz w ogniu wieku, w ca-
łym zapale charakteru twego, w całym zadufa-
niu 10 nauki, którąś przysposobił, 11 adopté
1 avidum 2 excellem 3 adressés 4 gratuitement devenu
5 l'agresseur, 6 supprimer 8 tirer de violence 9 con-
sequences 10 enthousiasme, f.

Zadanie 841.

Dalszy ciąg

Ale czas, użycie, doświadczenie, powinny kiedyś
umierzyć, 1 umiarkować, zmiękczyć cię. W rzeczy
2 ci prawodawcy cnoty, ci nauczyciele, za którémi
idziesz, posunęli iak mi się zdaie, powinności
człowieka za 3 granice przyrodzenia. Możemy
w rozmyślaniu 4 iść tak daleko, iak nam się podo-
ba, i wznieść się aż do nieskończoności, lecz w czy-
nieniu, lecz w rzetelności, 5 iest zakres, 6 u którego
się zatrzymać należy. Nic nie przebaczay, mówią
nam: a ia odpowiedam: przebaczay, kiedy iest
powód do pobłażania. Nie słuchay żadnego so-
bistego względu, 7 a ia mówię: iż go mieć nie
należy, tylko tyle, ile powinność i słuszność 8 do-
zwalaią. 9 Nie day się dotknąć litości: nigdy bez
wątpienia tak, 10 by się nią osłabił 11 praw powagę,
ale tyle, ile to przepisuie naypierwsze ze wszyst-
kich praw ludzkości. Bądź stałym w zdaniach
twoich zawsze, 12 ieżeli ci lepszych nie przedstawią.
13 Tak mówił ten wielki Scypion który posiadał
14 iak ty, katonie, sławę nader uczonego człowie-
ka, człowieka prawie boskiego, w karności 15 do-
mowey, albo od którego przyswoiona 16 filo-
zofia, aż w tychże co twoia czerpana 17 źródłach,
nie zdołała uczynić surowszym niż należało, i co prze-
ciwnie uchodził za naygładszego z ludzi. —— 1 mitige
calmer 2 en effet 3 au delà 4 spéculation f 5 réalité f 6
terme, m 7 personnel 8 égard, m 9 équité f 10 ne ... mettre
11 au point 12 oui, 13 propos 14 avoir 15 discipline f

Zadanie 842

Dalszy ciąg

Poszedł Leliusz za tą samą nauką, a który kiedy
miał więcey sławy czy w obyczaiach, i cnotę przy-
iemnieyszą uczynił: 1 mogę to samo o Galluszu
i o Filippie powiedzieć; lecz wolę brać przykła-
dy w domu twoim. Ktoż z nas nie słyszał o Ka-
torze Katonie, iednym z nayznakomitszych
przodków twoich. Któż był kiedy umiarko-
wańszym 2 w postępowaniu i zasadach swo-
ich, przystępnieyszym 3 i łatwieyszym w ob-
cowaniu życia. Kiedyś go chwalił w Krzeczni-
ctwie 4 twoim z równą słusznością, iak powagą
4 przytoczyłeś go, 5 iako wzór domowy, który na-
śladować przedsiębierzesz. Krwi związki, stato-
wność 6 charakteru, dają ci zaiste więksże da tego,
iak żadnemu z nas prawo 7. Przecież mam go
za przykład dla siebie, tyle iak dla ciebie samego;
a ieżeli możesz także przydać 8 do twoiey przyro-
dzoney surowości 9 nieco łatwości i słodyczy ie-
go, wszystkie przymioty które posiadasz, nie
staną się przez to lepszemi, lecz przyiemnieysze-
mi będą. —.— 1 mésure 2 aysé 3 m traitable,
Tak więc powracaiąc do tego, com z razu powie-
dział, usuńmy 10 od tey sprawy imię Katona,
połóżmy na stronę powagę tego, co powinna
być: żadna w prawym 11 sądzie, albo nie mieć
mocy iak tylko dla dobrze czynienia. 4 plai-
doyé „m 4 dignité f 6 rapport „m 7 autorisé 8 méler
9 sévérité f 10 mettre à part 11 légal.

Zadanie 843.

Wykończenie

Nic więc przeciwko nam przedstawiaią
czyny! Czego chcesz Katonie? czego żądasz; na
czem się opiera oskarżenie twoie? Powstaiesz
przeciwko zabieganiu? ja nie bronię go. Wyma
wiasz mi, że usprawiedliwiam przed sądem
to, com wywołał prawami moiemi; wywo
łałem zabiegi, bronię niewinności. Nie oskar
żasz li tylko wystepek? łączę się z tobą; do
wiedz, że go popełnił Murenna; a wyznam,
że go ustawnie moie potępiaią prawa.

Cyceron Tłom: Potocki.

91 Mowa pogrzebowa
na śmierć Stanisława

Jakże opatrzność zdaie się naigrawać z rzeczy
ludzkich! ona nadaie berła i znowu ie odbiera. Dwa
razy Stanisław iest królem; i po dwa razy odepchnię
ty 6 od tronu; raz monarcha a drugi raz wygnaniec
7 zbiegły, 8 często kroć bez żadnego schronienia 9 i oy
czyzny pochwycony popędem 10 okoliczności cza
su, okazuje się znikać na powierzchni Europy, tak
właśnie iako okręt miotany 11 burzą w pośród morza
płynie. 12 Jego przeznaczeń zdaie się rozciągać od ie-
dnego bieguna ziemi do drugiego;

1 fairm 2 porter 3 briguet 4 proscrire 5 oter 6 repoussé
loin 7 proscrit 8 fugitif 9 asilem 10 force 11 battre 12
influances.

Zadanie 844

Dalszy ciąg

w tajnie iak gdyby scena świata na to tylko wstrząśniona została aby go ocalić albo zgubić. Zaburzenia 2 północne iako i południa, podobnież iako tey Europy odradzaią 3 na przemian iego nadzieie i obrony 4 powiedziano by że iakieś przeznaczenie 5 działaiąc przez niego, mimo iego woli, przykuło drżącego do szczęścia tylu ludów i królów; sam ieden człowiek postawiony od opatrzności w pośród 6 zaburzeń iakiego wiek iest miotany, ale iakiż ieszcze widok godnieyszy podziwienia 7 starzec szacowny otoczony tłumem wiernych swych poddanych, których iest oycem, spokoyny wśród zatargów, 8 któremi ziemia ustawicznie dręczona 9 Niezgoda drży około niego nie mogąc wziąść nad nim przewagi 10 usiadł albowiem na tronie, którego nie wstrząsną nie potrafi. Jest to Xiąże pokoju, iest raz ieszcze Stanisław, on to iest którego cnota, zawsze iednostayna 11 zmordowała 12 niestałość wypadków, 13 szczęście tak długo szanuie iak go prześladuie. Stanisław zwyczay tak iak Dawid, w natłoku bitew, panuie iak Salomon w pokoiu bezpieczności. 14 Pan uwolnił go od przeczności [contradiction] ludu swego, zachował iego stopień dostoyności pomiędzy naczelnikami narodu;

1 l'ébranles 2 agitations 3 font renaitre 4 craintes 5 fatalités 6 [illegible] 7 plus admirable 8 divisions 9 ne cesse point d'être affligée 10 l'atteindre 11 lassée 12 inconstance 13 événements 14 le calme de la sécurité.

Zadanie 845.

Dalszy ciąg

(soumettre)
Podbił on pod swoię panowanie lud którego nawet nie znał. Urodzony nad brzegami Wisły, Lotaryngii nadaje prawa; Francyia iest iego Oyczyzna, a dom naszych Królów stał się iego Oyczyzną. (à la famille) Stanisław przebiegł w całey swoiey rozciągłości, i dotchnął się, że tak powiem we wszystkich punktach, obwodów i stanów smiertelnych. 1 Wyrownywa on wszystkim ludom, i tym którzy żyią na tronie, i tym którzy ięczą pod iarzmem nay doleglinszych (dure) przeciwności. W srzod (t) (tice) wzapadły 2 aby się mierzyt ze wszystkiemi potykaiące mi 3 się; probuie na wszystkich sił i okazuie się ze wszystkiemi swemi cnotami. Do chwały Bochaterów która zależy na pogardzie nie bezpieczeństwami, na wytrzymaniu wszystkich nieszczęsc, łączy ieszcze chwałę Królów, która zależy na tem aby uczynić ludzi szczęsliwemi. Przez lat trzydzieści iest tameczne na tronie. Przez lat trzydzieści iest tak król na tronie, prawie dlliwy pośrod fortuny. Stanisław odradza się 4 przez swoie dobroć w całey Lotaryngii; iego dusza udziela się 5 miastom, wsiom, wszystkim stopniom i wszystkim stanom. 7 Tiepiie on iak duch porcieszaiący, 6 natomie wszystkich nieszczęsliwych;

1 Percelom 1 de la condition mortelle 2 adversité, felicim 4 it, produire 5 interesse son ame 6 consolateur, m.

Zadanie 846.

Dokończenie

Chciałby wygnać z ziemi nieszczęście wszelkiego rodzaju, wygnać ie po wszystkie wieki; uwiecznia on z wieku do wieku swoie dobrodzieystwa, które upływaią zanadto szybko i pozwalaią nie odradzać się drzy.¹ Wszędzie tylko ten dobry Pasterz przemieszkiwał² zakładał szpitale, domy miłosierdzia;³ powiedziałoby że z pośrodku iego pałacu i wśród szczęku wrzaskliwego 4 ciąga nuty 5 która za nim postępuie, słyszy nayslabszy głos wychodzący z serca ubogiego. Jakaż iest rana którey by on nie chciał zagoić? Jakież dobro którego by on nie chciał wyrządzić?⁶ 6 Potomność mniemać będzie iż był nay bogatszym z monarchów; a jednakże nasz wiek znał partykularne osoby daleko bogatsze niż on. Ale czego z nie dokaże mądra ekonomika kierowana dobrocią; a może też na to g8 nieszczęść uczynił go biegłym 9 w sztuce pomagania. Ślady iego 10 były zawsze nacechowane iakiemiś dobrodzieystwami, a każdy rok był epoką iakiegoś funduszu 11 znamiennego.

Od de la vie au Biskup od tąd dixit

1 perpétue 2 fait quelque séjour 3 maison de charité
f 4 bruit confus 5 cortège m 6 faire / dirôt 8 habitude
f 9 habile 10 le caractère de sel nat 11 établissement m

Koniec
zadań z Klassy VII

Żądanie 847 177.

Ambicya czyli Wyniosłość

Ambicia pokazuie temu którego zaślepia, 1 zakres 2 usiłowań, 3 iego stan kwitnący, w którym iuż nie będzie miał nic do żądania, bo życzenia iego dopełnionemi zostaną; w którym zasmakuie iedyney dla siebie słodyczy, i co go nayżywiey dotyka, to iest panowania 4 rozkazywania, wyrokowania 5 o sprawach, szafowania 6 łaskami, i zasiedzenia w ministrostwie, lub w iakiey znakomitey 7 godności, odbierania kadzidła i hołdy 8 publiczności i wzbudzenia 9 obawę zarazem 10 i poszanowaniem.

To wszystko zgromadzone w iednym że punkcie widoku, wystawia 11 mu pomysł nayprzyiemnieyszy, i maluie imaginacyi iego przedmiot naygodnieyszy 12 życzenia serca; lecz w rzeczy 13 iest to tylko uroieniem; 14 a otóż rzetelność 15.

1 l'aveugle. 2 terme. 3 permanité, f. 4 dominer. 5 être l'arbitre. 6 dispensateur, m. 7 éclatant. 8 décisif fait. 9 honneur, m. 10 soumission, f. 11 trace. 12 idée, f. 13 fond, m. 14 idée, f. 15 ciel.

Zadanie 848

Dalszy ciąg

Żeby tego dośiągnąć 1 stopnia, trzeba iść dro-
gą pełną 2 cierniów i trudów: lecz iakichże cier-
niów i iakich trudów? to iest, żeby doyść do tego
stanu, w którym nam ambicia wystawia 3 sobie ty-
le wdzięków, trzeba przedsięwziąć tysiąc środ-
ków, wszystkich równie przykrych, 4 i wszyst-
kich przeciwnych skłonnościom 5 naszym, trze-
ba schnąć 6 wśród rozwagi i staranności, 7 zgro-
madzać 8 myśli na myślach, przedsięwzięcia na
przedsięwzięciach, które wszystkie słowa 9 wa-
ię układać 10 wszystkie postępki mieć wieczną
11 i nieustanną 12 baczność bądź nad sobą sa-
mym, bądź nad innemi; albowiem, dla zape-
wnienia 13 iedney namiętności, wzniesienia
się do stanu tego, trzeba się wystawić 14 na ofiarę
15 wszystkim namiętnościom, bo iesliże iedna
w nas, w którey by ambit przeciwko nam nie do-
suscites
puszczał 16. — 1 atteindre 2 route à tenir 3 se figurer
4 gênant 5 inclinations 6 se miner 7 réflexions
8 rouler 9 paroles 10 composer 11 perpétuel 12 sans
relâche 13 contenter 14 s'exposer 15 devenir la proi

Zadanie 849

Dalszy ciąg.

Inne więc podług różnych okoliczności 1 różnych
wzruszów co się wzbudzaią, 2 raz nas przenikaią 3 ta-
ią gorycą niechęci, 4 drugi raz truią 5 nayśmie-
rtelnieyszemi nieprzyiaźniami. 6 Raz zapa-
laią 7 naygwałtownieyszym 8 gniewem, drugi nay-
cięższym obciążaią 9 smutkiem, niekiedy trapią
10 nayczarnieyszą mętnością 11 niekiedy pożera-
ią nayokropnieyszą zazdrością, która iest piekłem
dla duszy, i co ią szarpie rękami tysiącznych katów
wewnętrznych 12 i domowych. Albowiem 13 by
dość 14 do tego stanu, i by się przebić 15 przez zapo-
ry co nam przystęp 16 do niego zamykaią trzeba
wypowiedzieć 17 woynę współbiegaczom, 18 co
iak my do iednego dążą 19 celu; co wyświecaią 20
zabiegi 21 nasze,

1 conjoncture f 2 émouvoir 3 aigrir 4 dépit 5 enve-
nimer 6 inimitié f 7 tantôt 8 violent 9 accabler
10 dessécher 11 mélancolie 12 intérieur 13 c'est que
14 se pousser 15 faire jour 16 obstacle 17 avenum
18 ceux 19 compétiteur 20 prétendre 21 éclairer
22 intrigue f.

Zadanie 850

Dalszy ciąg

Co podkopuią 1 zamysły 2 co nas wstrzymuią w biegu 3 naszym, trzeba wystawiać 4 wziętość 5 przeciw wziętości, opiekuna 6 przeciw opiekunowi, a dla tego poddać się naytkliwszey 7 usilności, wytrwać 8 tysiączne odrazy, 9 zadać sobie tysiączne prace, 10 nie być w swoim, i żyć w giełku 11 i zamięszaniu. Albowiem w oczekiwaniu stanu twego, do którego nie przystępuiemy 12 z nagła, trzeba znosić 13 zapomnienia 14, zdolne nie tylko wyćwiczyć ale wyczerpać naywytrwalszą cierpliwość; w przeciągu długich lat trzeba blednieć 15 w niepewności powodzenia 16 zawsze miotany 17 nadzieią i obawą, często po zwłokach 18 prawie nieskończonych, widzieć zniszczonemi 19 wszystkie swoie nadzieie, 20 nie odnieść w nagrodę tylu starań (soin) 21 nieszczęśliwie straconych. — 18 languir 19 infini 20 déboire 1 dérangés 2 projet m 3 voie f 4 opposer 5 crédit à 6 patron à 7 s'assujettir 8 essuyer 9 rebut m 10 mouvement m 11 tumulte m 12 confusion f 13 arriver 14 supporter 15 retardement 16 succès m 17 flottant

Zadanie 85.

Dokończenie

Jak wściekłość serca, i wstyd przed ludźmi. Powiem więcey, to iest, iż ten stan ieżeli dość szczęśliwemi iesteśmy, byśmy się do niego wciśnęli, 1 zamiast 2 ograniczenia ambicyi, i ugaszenia tey ognia, przeciwnie 3 mocniey ią budzie 4 i zapala: z iednego stopnia wnet do drugiego dążemy, 5 takiż nie masz niczego, czegobyśmy nie żądali, 6 niczego, coby nas nasycić 7 mogło, nic czegobyśmy używali, 8 iest to ustawnym 9 następstwem zamysłow 10 żądzy, przedsięwzięć, a zatem przedwieczną męczarnią, 11 kiedy dla zatrucia 12 całey słodyczy stanu tego, nie trzeba często, iak naymnieyszey okoliczności, iak naylepszey przyczyny 13 co wzrasta 14 bez miary w ambitnym rozumie 15 i potworem 16 dla niego stać się.

1 ingérer 2 bien loin 3 au contraire 4 piquer 5 tendre 6 vouloir 7 jouir 8 porter, perpetuelle 9 vue f 10 11 tourment 12 troubler 13 sujet m 14 grossir 15 esprit m 16 monstre m.

Zadanie 852.

Listy

Kochany przyiacielu,

Piękna pogoda wzbudziła 1 chęć w siostrze moiey i we mnie poobiedzie 2 przeiechać się 3 w karecie i prosić WPana abyś nas swoią kompanią 4 przyiemną zaszczycił 5. Pochlebiam sobie, że nam tego ukontentowania 6 nie odmówisz 7 i owszem pozwolisz abyśmy go o drugiey godzinie zabrali z sobą. 8

Odpis.

Z wielkim ukontentowaniem przyimuię 9 ofiarę łaskawą WW Pana, i iestem niezmiernie obowiązany za przyiaźń, którą masz dla mnie; o drugiey godzinie WPan znaydziesz mnie gotowym, 11 gdy zechcesz być tak łaskaw zabrać mnie z sobą. 12 Będę wtedy miał honor, wytłumaczyć WPanu 13 to co mi teraz czas nie pozwala, między innemi iak bardzo 14 iestem.

1 faire naitre 2 l'après dinée 3 se promener 4 société 5 honnorer de 6 plaisir 7 refuser 8 aller chercher 9 accepter 10 obligeant 11 trouver prêt 12 si vous voulez avoir 13 venir chercher 14 dire de

Zadanie 853. 182

Odpowiedź wymawiaiąca

Uprzedzam 1 Jemię W. Pana, że nie mogę mieć ukontentowania, iść tego wieczora z W Panem na komedyą, iakiem obiecał 2 bo cierpię ból głowy. Byłem wczoray na uczcie 3 — W Pan wiesz dobrze iak się dzieie 4 przy takowych 5 okazyach; ei pije się pospolicie więcey iak zwyczaynie 6. Nie wiem co zacząć 7 aby strawić 8 czas. Przyśley mi W Pan, ieżeli łaska, co pięknego do czytania, i nawiedź mię 9 skoro zatrudnienia mu pozwolą.

Mości Dobrodzieiu,

Niechciałbyś W Pan być tak łaskaw przez oddawcę 10 listu tego przesłać mi nazad 11 nową książkę francuzką do czytania, którom W Panu przed 12 kilkoma miesiącami był pożyczył? Należy ona 13 biedney z moich przyiaciółek, która się mi więcey niż 7 dzieś. razy o nią pytała. Gdyby ta książka moia była, 14 radbym W Panu ią darował 15

1 mander 2 promettre 3 régal 4 arriver 5 pareilles 6 de coutume 7 faire 8 tuer 9 venir voir 10 porteur 11 il y a 12 appartenir 13 était à moi 14 faire présent 15 savoir.

Zadanie 854.

Mości Dobrodzieju,

Obiecałeś wczoray nawiedzić mię dziś o dzie-
wiątey godzinie; ale tego nie uczyniłeś. Wieszli
że o to bardzo urażona iestem 2 na W Pana 1.
Po oczekiwałam z niecierpliwością, aby W P.
powiedzieć rzeczy nayważnieyszey wagi 3. Przy-
chodź prędko, abyś. mógł rozmowić się 4 może
że W Panu przebaczę.

Odpowiedź

Odebrałem dziś pudełko z gronami, które W P.
łaskawie 3 mi podarować raczyłeś, 4 dziękuie
W Panu z całego serca za nie, iadłem z kilka przy-
iacioł mi moiemi, mówiąc z wielkim uwielbie-
niem 5 o W Panu. Przyiaciel W Pana musi być
wybornym człowiekiem, mówił ieden z nich,
ponieważ ma tak dobre grona. Jestem i t. d.

Naymilszy Przyiacielu,

Odebrałem dopiero 8 list wasz, z którego 9 zwiel:
1 avoir 2 être fâché 3 importance f 4 excuser 5
avoir la bonté 6 tellement 7 excellent 8 venir de
recevoir 9 par laquelle.

Zadanie 855 184

Ukończenie

Kim żalem 1 doczytałem się, że W. Pan masz czwartą-
cznię 2 Muszę W. Panu otwarcie 3 powiedzieć myśl
moią 4 i podziwam się 5 że W. Pan tego nie wczmier
zarte: 6 sposób życia W. Pana nie był dobry. W. Pan
piłeś za wiele wina, ale mało co wody. Częstom W. Panu
mowił, że to było szkodliwym zdrowiu, i że miałeś
pić mniey wina a więcey wody; ale nie chciałeś nigdy
uważać na to. Lekarz W. Panu teraz to samo powie, i
będziesz musiał bydz posłusznym, gdy zechcesz bydz
uwolnionym od febry. Lecz tem czasem znoś spokoi-
nie cierpienie swoie 8 i wypełniay pilnie 9 co lekarz
W. Panu rozkaże, 10 i ... w krotkim czasie 11 będziesz
zdrow. Czego życzę 12 serdecznie iako W. Pana &c.

Odpowiedź

Przeczytam W. Panu z wielkim dziękczynieniem
Robinsona angelskiego, ktorego mi pożyczył.
1 medicine 2 fievre quatre 3 franchement 4 ce que je
pense 5 je m'étonne 6 trouver mauvais 7 contraire 8
faire attention 9 mal, m 10 observer exactement 11
en peu de tems 12 c'est ce que je souhaite.

Zadanie 856

Dokończenie

Czytałem go z wielkiem ukontentowaniem, i podobał mi się tak bardzo 1, żebym życzył czytać sobie i następujące 2 tomiki. Czy mógłbym śmieć prosić WPana o nie? To prawda, że moia śmiałość 3 iest wielka, i do niey uciekam się 4.

Naydroższy Przyiacielu,

Mam honor WPanu przesłać w załączeniu 5 pudełko z winogronami, a gdy WPanu smakować będą 6, to ich mam ieszcze więcey do usług iego. Przebacz WPan 7 żem tak długo nie pisał; zbieranie wina 8 mi w tem przeszkodziło 9. Na przyszłość będę się starał nagrodzić com ieszcze dotąd zaniedbał 10; i WPanu szczęścia powtarzam życzenia z całego serca 11.

w Rydesheimie — Jego szczery Przyiaciel
27 Października 1830 — N. N.

1 tellement 2 les tomes suivants 3 liberté 4 c'est à elle que j'ai recours 5 envoyer 6 trouvez à son goût 7 vous m'excuserez 8 la vendange 9 empêchés 10 négligés 11 tout mon cœur.

Zadanie 857.

Kochany Przyiacielu,

Gdybyś WPan mnie kochał tak bardzo iak ia W.P. kochanym mógłbyś sobie mieć wyobrażenie o radości którem uczuła odebrawszy przyiemny list iego, a ta radość byłaby była ieszcze większa, gdybyś się WPan trochę był skarżył na moie długie milczenie; to secquel pochlebiałoby wielce 3 moiey samolubności, 14 żeby moie listy WPanu nie były obojętne. Przecież gdyby nie mi były, WPan, iako mnie mam, nie żądałbyś sylwetki moiey, którą przy tem liście posyłam 5 Przypomniey sobie WPan łaskawie, ile razy nam się spoyrzeć trafiło, że oryginał na zawsze iest.

WPi Przyiaciółka

P.S. Przyczynę 8 dla któréy do WPana tak długo nie pisałam, łatwo możesz zgadnąć.

1 se faire une idée 2 ressentir (?) 3 passionnément 4 amour propre 5 envoie ci joint 6 se souvenir 7 daignez (?) regarder 8 satisfaction inestimable 9 difficile de concevoir.

Zadanie 858

Mości Dobrodzieju,

Z ukontentowaniem niewymownym
czytałem i odczytywałem nader piękny W Pa
na list francuski. Trudno pojąć 2 jakim W
Pan w tak krótkim czasie tego języka, tak
dobrze mógł się nauczyć. Ponieważ W Pan mnie
prosisz abym poprawił omyłki które bym
znalazł w jego liście; gdy mi to rozkazujesz o
twarcie mówię, żeś W Pan dwie wielkie omył
ki w nim [illegible] uczynił: pierwsza jest że listy W Pa
na są zawsze za krótkie, a druga, że mnie pro
sisz one poprawić. Unikaj 3 W Pan łaskawie
w przyszłości tych dwóch omyłek a tem mnie
nieźmiernie zobowiążesz. J.K.

Kochany Przyjacielu.

Zaprosiłam wszystkie moje przyjaciółki na
herbatę do nas 4 i kazałem powiedzieć Zofii
żeby zaprosiła W Pana przechodząc koło
niego.

1 satisfaction inexprimable 2 difficile de conce
voir 3 fuyez 4 par là 5 à prendre le thé

Zadanie 859

Dokończenie

Bądź tedy gotów około trzeciey godziny. Będziemy się dobrze bawili i w fanty grali. Czekam W. Pana, spodziewając się, że nam nie odmówisz ukontentowania widzieć W. Pana u nas.

Klaryssa

Odpowiedź:

Bardzo mi żal 2 najmilsza przyiaciołko, że nie mogę mieć ukontentowanie przepędzania popołudnia z Waszećstwami. Pani N. kazała nam powiedzieć, że nas nawiedzi 3 dziś z swemi dwoma synowcami, 4 które sobie życzą zabrać znajomość ze mną. Ale zaiste im pokarze nieprzyjemną minę 5 aby je ukarać, że mnie pozbawiają 6 ukontentowania, któreby była miała w miłey kompanii przyiaciołek waszych. Bawcie się dobrze (bien) ale nie tańcuicie nadto, bo co nadto, iest niezdrowym.

Emilia

Moi Dobrodzieju,

j'aurez au gagé touché 2 bien désolé 3 venir voir 4 neveu, m 5 faire mauvaise mine 6 de me priver du.

Zadanie 860

Oddawca tego list Pan 1 H. o którym W. Panu tak często wzmiankę czyniłem 2 w listach moich. Zalecam go 3 przyjaźni tego. W. Pan nie będziesz wątpił, że jey iest godnym 4 ponieważem mu już tyle dobrego o nim mówił. Staray się 5 W. Pan łaskawie, pobyt jego 6 w mieście tamtejszym tak przyjemnym mu uczynić, ile będzie można. W. Pan nie będziesz tego żałował 7 bo w obcowaniu 8 z nim znaydziesz tyle ukontentowania, że bym W. Panu tego zazdrościł, gdybym nie był istotnie 9.

Mości Panie i naymilszy Przyiacielu, W potrzebie 10 w którym się teraz znayduię, nie mogę się do nikogo udać 11 iak tylko do przyiaciela mego naylepszego, a tem W. Pan iesteś, iako wiesz.

1 le porteur de la présente 2 faire mention 3 recommander 4 digne 5 tacher 6 le séjour 7 se repentir 8 conversation f 9 en effet 10 nécessité f 11 s'adresser.

Żądanie 861. 190.

Dokończenie

Bardzo potrzebuję dziesięciu dukatów. Śmiem
prosić W. Pana, abyś mi je pożyczył. [illegible]? Od-
dam mu je z wielkim dziękczynieniem, skoro
mój wechsel, który odednia do dnia oczekiwam,
odbiorę. Oczekując łaskawej 1 odpowiedzi, mam
honor być z uniżoną przychylnością. 2

Odpowiedź.

Przyjaźń, którą dotąd W. Pan mnie zaszczycasz,
była mi zawsze niezmiernie szacowną 3 Życzy-
łem już dawno, żebym mógł istotnie 4 W. Pana
przekonać 5 o tem. Z wielkiem tedy ukontento-
waniem przesyłam żądane 6 dziesięć dukatów
Jest ich jeszcze więcej 7 do usług jego, gdy W. Pan ich
więcej potrzebujesz. Tylko rozkaż, 8 a dobrześ [illegible]
wiesz, że zupełnie 9 jestem.

Inna odpowiedź.

Przebacz mi W. Pan, że mu nie przysyłam dzie-
sięciu dukatów, których odemnie żądał.

1 En attendant une réponse favorable 2 avec un
dévouement 3 d'un prix infini 4 par les effets 5
convaincre 6 envoyer 7 encore d'autres 8 comman-
der 9 parfaitement.

Zadanie 862

Odłoniczenie

Uczyniłbym to może, gdybyś mi WPan oddał,
co mu przeszłey zimy pożyczyłem i o co już także
żem prosiłem. Muszę WPanu powiedzieć, że nie
mam ochoty, dać się dłużey uwodzić, 1 przez tego
piękne obietnice tego 2 i (mi) zapewnienia 3 przy-
jaźni. Potrzebuję moich pieniędzy, i WPan bę-
dziesz raczył 4 mnie zaspokoić 5 bezzwłocznie, (o tey)
udam się w tey mierze do Oyca WPana, który
nie mało się zdumi 6 nad tem, co mu o WPanu
złem postępowaniu napiszę.

Stryi moy dopiero mi mówił, że (quel) WPan
słownik francuski, który mu pożyczyłem prze-
dał. Czy to podobna! Jeżeli WPan nie chcesz,
żebym uczynił, to co mnie nie zrani przyjaźni
raści, (więc) mi jeszcze dziś odeśley albo słow-
nik moy, albo inny, któryby był tak dobry
iak moy.

Je suis ennuyée 2 promesses et (vos) assurances
d'amitié 4 avoir la bonté de satisfaire 6
peu surpris. Je viens de me dire 8 faire plai-
sir.

Zadanie 879.

Naymilsza siostro,

Jestem ci niezmiernie obowiązany za piękny portret powabny, 1 który ś mi z grzeczności swoiey przysłała. Pocałowałem go 2 już więcey niż tysiąc razy, ponieważ do ciebie tak bardzo iest podobny. Spodziewam się 3 cię prędko w Frankforcie widzieć, i wtedy tobie dam pocałowanie istotne oświadczaiąc 4 że z całego serca iestem.

Naymilszy Bracie,

Już temu prawie dwa tygodnie 5 iakiem tu szczęśliwie przybył. Ale cóż będziecie myśleć, żem nie prędzey do was pisał? Przebaczcie mi; 6 od przykrey podróży moiey byłem tak strudzony, 7 żem do wszystkiego był niezdolnym. 8 Dwa razy spadłem 9 z konia, i lewe ramię jeszcze noszę w chustce 10.

Przy sam moim przybyciu tu do Pana R. już do Bazylei 11 odjechał był. Teraz ani iednego przyiaciela tu nie mam, przecież spodziewam się że ich z czasem znaydę 12.

1 charmant. portrait. 2 baisé: 3 espère: 4 disant de vive voix 5 Il y a environ quinze jours que 6 vous m'excuserez 7 fatigué 8 incapable 9 tomber 10 je porte le bras gauche en écharpe 11 Bâle 12 que le temps m'en fera trouver.

Zadanie 880.

Dalszy ciąg

Pan y maitre y moy iest człowiek bardzo poczciwy, który od każdego iest bardzo kochany i szanowany. Iest bardzo kontent ze mnie, i ja także z niego.

Oto wszystko, co czas mi teraz pozwala wam napisać. Pozdrowcie odemnie wszystkich tych, którzy pytaią się o mnie, i bądźcie upewnieni, że nigdy nie przestanę bydź.

Kochany Oycze!

Spodziewam się, że się Wan mas dobrze, o czem z wielkim ukontentowaniem się dowiaduie. Co do mnie, mam się dzięki Bogu, bardzo dobrze, ale iszcze lepiey bym się miał gdybym miał pieniądze. Wszystkie żywności iść są tak drogie, że wexle W. Pana nie wystarczaią od iednego iarmarku do drugiego. Będzież tedy łaskaw, kochany oycze, pierwsza okazyią przesłać 8 mały wexel 20 do 30 Luidorow. Oczekuie na to 9 iestem iako zawsze

1 de ma part 2 qui vous demandent de mes nouvelles 3 assuré 4 ce que 5 apprendre 6 il faut ici chez vivre ici l'être suffisant 8 envoyez 9 en attendant.

Zadanie 881

Kochany Synu

Rozumiem, żebym się więcey miał jak się mam, gdybym twego listu nie był odebrał. Żądasz zawsze pieniędzy, gdy mi piszesz, choć iuż tak często tobie mowiłem, że ich nie dostaniesz 3 przed Sw: Michałem. Jeżeli ich nie masz, nie możesz ich rozpraszać 4 Musisz uczyć się oszczędności 5. Mam jeszcze więcey synow dzieci, które tak bardzo, i może teraz jeszcze więcey kocham jak ciebie. Pewny przyiaciel pisał mi nie dawno, że postępowanie 7 twoie jest złe Łatwo sobie możesz sobie wystawić, co na tę wiadomość uczuł 8.

Oyciec twóy

Nayukochańszy bracie

Znayduię się 9 w wielkim kłopocie 10 Nie mam ani grosza sobie a iestem obciążony długami 11 Wierzyciele moi chcą być zaspokoionemi, a ia nie mam czem ich zaspokoić 12.

1 demandez 2 tant de fois 3 que vous n'en aurez pas 4 dissiper 5 économiser 6 autant 7 conduite, f 8 ce que sentit à cette nouvelle 9 être 10 embarras, m 11 chargé de dettes 12 comment les satisfaire.

Zadanie 882

Dokończenie

Powiesz pewno: „cóż czynisz z pieniędzmi 1 dopiero kilka tygodni, iakiem ci posłał 200 złotych;" i t. d. Ah, naymilszy bracie, te zniknęły 2 w kilku godzinach. 3 Jeden z przyiacioł moich — radbym nigdy nie widział tego szczęśliwego hultaja! — Zaprowadził mnie 4 na billard, gdzie w wielką grę grano 5 — Teraz wiesz wszystko. Straciłem oprócz 6 wszystkich pieniędzy moich, zegarek moy, sprzączki moie 7 i dwadzieścia dukatow, które mi żyd po czterdzieści od sta 8 pożyczył był. Przez całe życie moie 9 więcey nie będę grał. Gdybym tylko teraz miał tyle, żebym mógł zaspokoić nayskorszych wierzycieli moich. 10 Wspomożcie mnie 11 naymilszy bracie, tylko ieszcze raz 12, ieżeli nie, 13 zostanę żołnierzem, albo — — — Muszę skończyć, bo widzę kilku moich wierzycieli przychodzących drzeć.

1 il n'y a que quelques 2 ils ont disparu 3 au bout de quelques heures 4 mener 5 l'on jouait gros jeu 6 outre 7 boucles 8 à quarante pour cent 9 de ma vie 10 impertinent 11 assister 12 encore une seule fois 13 sinon

Zadanie 883 54

Kochana Siostro,

Jakże jestem nieszczęśliwy! Jestem żołnie-
rzem i w stanie nędznym. 1 Brat nasz po-
kazał tobie bez wątpienia 2 list móy ostatni,
w którym go prosiłem o zawołanie 3
mię ieszcze raz, czego iednak nie uczy-
nił. Nie wiedząc tedy 4 iako się zasłonić 5 od
prześladowań 6 nieprzyiacioł moich, wzią-
łem 7 desperackie przedsięwzięcie 8, zaciągnąć
się żołnierzem. Ale z deszczu pod rynnę trafi-
łem 9. Przy przybyciu moim do werbowne-
go domu 10 znalazłem 11 trzydzieści dziewięć
do czterdziestu rekrutów, których naywię-
ksza część sądząc z pozoru 12 byli nic dobre-
go i hultaie. Po wieczerzy wszyscy byliśmy
zamknięci w wielkiey komorze, gdzieśmy
znaleźli łóżka nasze, to iest słomę. Położyliś-
my się natychmiast, ale wcale mi niemożna
13 było spać; bo iedni śpiewali, drudzy klęli,
ieden chory wzdychał, 14

1 état misérable 2 sans doute 3 de m'assister
4 ne sachant 5 me mettre à l'abri 6 poursui-
tes 7 prendre 8 résolution désespérée 9 tom-
ber de fièvre en chaud mal 10 dépôt des recrutes
11 j'en trouvai 12 à en juger selon leur mine 13
impossible 14 gémir.

Zadanie 884

Dalszy ciąg

Inni chrapali, a jeden który był za wiele pił, zaczął sobie źle postępować. 1 Ten który podle niego leżał 2 zelżył go 3 i miał w nagrodę porządny policzek 4. Potem chwycili się za łby, i bijąc się padli na wsz. mnie. Krzyknąłem strasznie. Na ten hałas przybiegł kapitan 5 z kilką ludźmi swoimi, i kazał [...] nam wszystkim tęgie dać kije. Przez to pokój został przywrócony 6. Przez całą noc nie mogłem ani oka zmrużyć 7, bo ten który podle mnie leżał, skrobał się 8 co moment 9 a na koniec 10 przymuszony 11 byłem także to samo czynić. Skoro dzień zaświtał 12 dostaliśmy rozkaz, udać się do 13 regimentu Bruxentalu. Nie miałem wiele ochoty 14 być żołnierzem tego pięknego regimentu, usłyszawszy że na przyszłe lato miał maszerować przeciwko Turkom.

1 se comporter 2 qui était à côté de lui 3 dire des injures 4 et en eut un bon soufflet 5 accouru à ce bruit 6 rétablir 7 je ne pus pas fermer l'œil pendant toute la nuit 8 se gratter 9 à tout moment 10 obligé 11 enfin 12 d'en faire autant 13 de joindre le 14 n'avoir guère d'envie.

Zadanie 885. 39

Dokończenie

Na tę wiadomość 1 zdrętwiałem 1. Postanowiłem więc w pasinsi drodze uciec. Com następuiącey nocy uczynił. Ale zostałem 2 doścignionem 3 i w kaydany 4 okuty 5. Przy przybyciu moim tu musiałem przez rózgi biegać. 6. Proszę cię, kochana siostro, miey litość nad nieszczęśliwym bratem twoim i staray się namówić 7 oyca naszego, gdy mu oddasz list przyłączony, 8 żeby mnie wykupił. Być prostym żołnierzem iest stanem nieznośnym 9 dla mnie. Przeklęta gra iest przyczyną wszystkiego mego nieszczęścia.

Kochany leniwy Przyiacielu.

Nie wiem, co mam myśleć o Waćpanu. Oto już list ósmy, albo aby nie kłamać trzeci, który do ciebie piszę, nie odebrawszy 10 naymnieyszey wiadomości o tobie 11. Waćpan iesteś naylepszy moy przyiaciel, boś mnie sam o tem upewniał a dlatego to musi być prawdą, a przecież mnie tak bardzo zaniedbuiesz. 12

1 il trembler 2 je fus 3 attrappé 4 aux fers 5 mis 6 passer par les baguettes 7 persuader 8 l'incluse 9 insupportable 10 sans avoir 11 de votre part 12 négligér

Zadanie 886.

Dokończenie

Bardzobym się gniewała na WPana, gdyby
mi tak było można. Tymczasem proszę nie uży-
way na złe cierpliwości mojey, lecz uważay,
jak bardzo jestem.

Naydroższa przyiaciółko Odpowiedź
skargi WPanny względem zbyt długiego milcze-
nia mojego bardzo pochlebiaiącą samolubności
3 mojey, bo dowodzi, że jey listy mnie nie są obo-
jętne 4. Ponieważem tak długo nie pisał, powi-
nienbym teraz bardzo wiele rzeczy mieć do pisa-
nia; ale nic nie wiem, i to jest było też przyczyną,
żem do WPanny nie prędzey pisał. Ważna 5 przy-
czyna, 6 jako łatwo myśleć możesz. Gdy więc tak
jest, wziołem przedsięwzięcie wszystko to WPan-
nie wyrazić, prosząc, żebyś tego nie źle przyjęła
lecz była upewniona, że WPannę więcey kocham
niż mogę wyrazić i że nigdy nie przestanę być

WPanny i t. d.

Mnie wielce Mości Panie!

i naydroższy Przyiacielu.

Odpowiedaiąc na przyiemny list WPana pod
dniem 6go tego Miesiąca, uwiadamiam go,
1 abuser de 2 considérer 3 amour propre 4 in-
différent 5 fort 6 raison f.

Zadanie 887 41

Dokończenie

że 1 Pan stryi W Pana, jest bardzo chorym, i iako lekarz jego utrzymuie, w kilku dniach umrze. On życzy sobie gorliwie 1 śmierci, i przeklina 2 nierządy swoie, przez które sobie sprowadził 3 chorobę, która mu w samym kwiecie wieku 4 ciego odbiera życie. Jest poratowania godny, 5 bo gdyby nie wpadł 6 w złą kompanią, która go uwiodła, 7 nie znaydowałby się w tem niedznym położeniu. Nie mogę poiąć, 8 iak ten człowiek, który ma tyle rozumu, mogł się wdać 9 w złe towarzystwa. Jesteś ieszcze młodym W Panie, strzeż się 10 tedy podobnych, i uważay tego 11 za naywiększego nieprzyiaciela, który ci radzi 12 złych się dopuszczać 13 uczynków.

Wielmożny Mości Dobrodzieiu

Szacowny list W Pana Dobrodzieja pod dniem dwudziestego dziewiątego Marca, miałem wczoray honor odebrać, z którego z wielkim ukontentowaniem uważam, że W Pan mnie sądzisz godnym, 14 zaszczycić mnie różnemi komissami.

14 juger digne

1 ardemment 2 detester 3 égarement 4 à la fleur de son âge 5 être à plaindre 6 tomber 7 débaucher 8 concevoir 9 se laisser 10 il faut éviter 11 regarder 12 conseiller 13 commettre

Zadanie 888

Dokończenie

Dopełnię ię wszystkie iak naylepiey, uwiadamiego o tem. Proszę, żebyś W. Pan mnię bardzo często rozkazywał 3 mi swemi rozkazami zaszczycał, abym 4 często miał okazię bardzey uczynkiem 5 niżeli słowy dowieść że z naywiększym 6 uszanowaniem iestem

Wielmożnego W. P. Dobro:
uniżony sługa N. N.

Naydroższy przyiacielu w Tulon

Dziś temu dwa tygodnie, iakiem w stanie mizernym, okryty ranami 7 figurami 8 jako biedny Łazarz 9 w Ewangelii, tu przybył. Aby dogodzić ciekawości 10 W Pana zaraz mu oznaymię 11 co mię przyprowadziło 12 do tak nędznego stanu.

Było to czwartego dnia miesiąca sierpnia jakom wsiadł na okręt 13 w Kadix, aby kontynuować podróż swoią do Rzymu. Pierwsze dwa dni mieliśmy wiatr dosyć pomyślny 14 ale trzeciego dnia w wieczór powstała straszna 15 nawałność 16

1 faire 2 donner avis à 3 ordre 4 afin que 5 effet 6 grand 7 plaie 8 bosse 9 Lazare 10 satisfaire 11 dire 12 réduire 13 embarquer 14 favorable 15 furieux 16 tempête

Zadanie 889. 43.

Dalszy ciąg

Wiatry rozerwały żagle nasze, po kilku minutach całe niebo było zakryte ciemnemi 2 obłokami, straszne 3 błyskawice przerywały 4 nay grubsze ciemności, 5 któremi my byli okryci 6. Okręt nasz strasznie tam i sam 7 był miotany: 8 to 9 bałwany 10 rozhukane 11 i wiatry ryczące 12 wznosiły go do obłoków, to rzucały go 13 w przepaść 14 morza. Baliśmy się co moment, żeby okręt nasz się nie rozbił 15. Możesz tedy 10 Pan łatwo sobie wystawić 16 w iakiey trwodze byliśmy i z iaką gorliwością 17 modliliśmy się 18 do Boga 19 aby nas ratował, 20 który nas też wysłuchał 21. Prawda, okręt nasz rozbił się 22 blisko wyspy Minorki, ale przecież wszyscy szczęśliwie dostaliśmy się 23 do brzegu 24

1 déchirer 2 sombre nuage mé 3 épouvantable 4 fendre 5 épaisses ténèbres 6 enveloppés 7 était balloté d'une manière terrible 8 tantôt 9 vague f 10 irrité 12 mugir 13 abyme 14 faire naufrage 15 se figurer 16 ardeur f 17 conjurer desi... 19 ciel 20 assister 21 exaucer 22 nous fimes naufrage 23 gagner le rivage 24

Zadanie 890.

Dalszy ciąg

Spotkałem na San Ktey wyspie kupca, z którym znajomość 1 zabrałem 1 był w Paryżu ten się interesował 2 za mną jako istotny przyjaciel. Przebywszy 3 kilka dni u niego, odbywałem 4 dalszą podróż moią na okręcie francuzkim. Pogoda była piękna, gdyśmy odpłynęli. Majtki byli tak tym zachwyceni 5 że piosnki wesołe śpiewali; śpiewałem z niemi, 6 nie maiąc nic inszego do czynienia. To szczęśliwe jest razite ukontentowanie płynąć 7 na morzu, gdy nie ma burzy. Co za wspaniały widok, 8 gdy rano z łona 9 morskiego wychodzi, albo gdy w nocy miesiąc w wałach spokojnych 10 się przegląda. 11 Jakie było nasze zadziwienie, gdyśmy 12 iednego wieczora po zachodzie słońca widzieli rozboynika 13 morskiego na dętemi żaglami 14 płynącego prosto przeciwko nam!

1 faire la connoissance 2 s'intéresser à quelqu'un 3 s'arrêter 4 voyager 5 ravi 6 ne faisant autant 7 voguer par mer 8 spectacle majestueux, m 8 du sein 10 onde tranquille, f 11 mirer 12 quand 13 corsaire, m 14 droit à nous.

Zadanie 891

Dokończenie

Kapitan nasz usiłował 1 ale nie można by-
ło; rozbójnik morski ubiegł 2 nam wiatr.
Po bitwie wzaiemney 3 i krwawey podda-
ła się 4 naywiększa część ludzi naszych na
łaskę 5 i wszyscy zostali okuci w kaydany. 6
Broniłem się po desperacku i nie chciałem
się poddać. Ale z nagła 7 więcey niż dwa-
dzieścia Muzułmanów z szablą w ręku rzuci-
li się na mnie, tak żem wielką utracił odwa-
gę 8. Płynącego w krwi, opuścili mnie; może
mnie sądzili być zabitym 9. Pod ten czas 10
przypłynęły trzy morskie okręty, które nas
szczęśliwie z rąk tych Barbarzyńców wyra-
towali były. Rany moie natychmiast 11 były
opatrzone 12. Cyrulik wątpił z początku 13
o uzdrowieniu moim; ale teraz, dzięki Bogu,
jestem wolny od niebezpieczeństwa. 14

1 essayer 2 gagner 3 de part et d'autre 4 se
rendre à discretion 5 mettre aux fers 6 tout
à coup 8 tout courage m 9 mort 10 sur ces en-
trefaites 11 aussitôt 12 pansés 13 désespéra
d'abord 14 hors de danger.

Zadanie 892

Zakonczenie

Zostanę tu póty aż w cale do zdrowia powrocę. Pisz WPan iaknayprędzey do mnie jeśli że zczęzyie życzysz, i bądź upewniony, że i na morzu i na lądzie iestem WPana:

P. S. Mieszkam pod złotym lwem, dokąd WPan chciey list swoy adresować.

Mościa Panno,

Chciałem nawiedzieć W. Pannę na święta Bożego Narodzenia, ale wielkie mrozy, ktoryśmy w ów czas mieli, przeszkodzili mi. Postanowiłem tedy odłożyć radość widzenia W. Panny na przyszły iarmark. Przesyłam W. Pannie przytem dwa kalendarzyki: Lipski ieśt dla W. Panny a Berlinski dla siostry W. Panny. Przyimiey tak łaskawie te małe podarunki iako znak przyiaźni, którą mam ku W. Pannie i z którą przez całe życie będę

S W. Panny.

entièrement rétabli avoir dessein qu'il fit cet jourt là j'ai donc résolus pendant toute ma vie

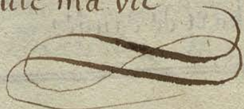

Zadanie 893

Mości Dobrodzieju,

Przyiaźń którą mi okazuiesz 1 iest tak wielka że zawsze wydaie 2 dobre skutki 3 gdy masz staranie o mych interessach; iestem za nią nieskończenie obowiązany, i byłbym naywdzięczniejszym w swiecie, gdybym za nią nie oswiadczył 4 mey wdzięczności. Życzyłbym mieć sposobność złożyć Ci podziękowania stosowne 5 do przysługi 6 którąś mi wyswiadczył 7 ażeby zaś moia niemożność 8 nie zawsze się okazywała, trzebaby, aby skutki dzielniey 9 Ci dowodziły niż wyrazy ile iestem twoim.

Mości Dobrodzieju,

Nie mógłbym bez naywiększey niewdzięczności 10 opoźniać się 11 z podziękowaniem za pomoc 12 skuteczną 13 którąś mi dał 14 w 15 dokończeniu 16 mych interessow.

1 montrer. 2 produire 3 effet, m 4 témoignage, m 5 proportionné 6 service, m 7 rendre 8 impuissance, f 9 pouvoir 10 extrême ingratitude, f 11 différer à 12 recours, m 13 efficace 14 procurer 15 pour 16 conclusion, f.

Zadanie 894

Dokończenie

Skończyłem się; nayważnieysza moia pociechą, 2 czegobym nie mogł dokonać gdybyś był miał nie tyle wspaniałości i nie tyle gorliwości 3 w mych interessach. Czuję 4 te wdzięczność 5 iak powinienem. Radbym 6 wynaleść dziś sposobność okazania 7 ci mey wdzięczności i uiszczenia się 8 choć w części 9 z mego długu. Tym czasem proszę przyiąć 10 zapewnienie 11 szacunku 12 z ktorym iestem.

Kochany Przyiacielu.

Nie mogę dosić zachęcać cię 13 kochany siostrzeńcze abyś się dobrze sprawował, byś mogł przynieść 14 pociechę twym rodzicom. Oni pokładaią zaufanie w tobie, nie zawodź 15 zatem ich naydroższey nadziei;

1. termine 2 satisfaction, f 3 ardeur, f 4 ressentir 5 obligation, f 6 retrouver 7 marquer 8 s'acquitter 9 d'une partie 10 agréer 11 assurance, f 12 considération, f 13 exhorter 14 donner 15 n'aller pas tromper.

Zadanie 895

Dokończenie

Pamiętay 1 osobliwie na to 2 że im winieneś
tę pociechę, za wszelkie starania które mieli oko-
ło ciebie od dziecinstwa. Pamiętay na to, że kiedy
syn dał się poznać 3 dobrym postępowaniem
na świecie, i miłością ku swoim rodzicom, Bóg
mu błogosławi i wszystko mu dobrze idzie 4
Nie powiem ci więcey, bo ze spodobu którym
jak mi powiadaią, sprawowałeś się 5 zdaje się,
że nie jest potrzeba, przypominać ci 6 twą po-
winność.

Drogi Przyiacielu!

Gdy mi wszyscy mówili że ciągle żyiesz w roz-
puście 7 nie wierzyłbym temu. Jakże bowiem mo-
żna posądzać młodzieńca, który był tak dobrze
wychowanym, który odebrał tak dobre zasady 8
o prowadzeniu 9 życia tak niegodnego dla czło-
wieka uczciwego? Witocie gdyby twoi rodzice
o tem byli uwiadomieni, 10 oto nie podpada wąt-
pliwości 11

1 songez 2 aussi 3 se faire remarquer 4 prospé-
rer 5 se comporter 6 averti de débauches 8
principes 9 mener 10 averti il n'y a pas de
doute

Zadanie 896

Dokonczenie

Żeby ci odebralił pieniądze które ci posyłaią
kiedy się ich tak mało okazuiesz godnym. Do
noszę 2 ci że sam ich o tem uwiadomię 3 ieżeli
nie zmienisz prędko postępowania, Kocha się
tych tylko którzy się staraią 4 zasłużyć na ra-
cunek publiczny: lecz nie należy się mieć wzglę-
dów 5 dla tych, którzy nim pogardzaią. Zasta-
nów się 6 nad tem co mówię, wierzay że to mo-
ie przywiązanie ku tobie nakazuie ci dać tę
przestrogę. 7 Spodziewam się że się na nią oka-
żesz czułym iak powinieneś.

Kochany Oycze,

Obłąkania 8 młodości są wadami do przeba-
czenia, skoro młodzieniec 9 upamięta się 10
w swych błędach, i kiedy ma tyle ukontento-
wania pocieszyć 11 swych Rodziców, ile im
zrobił przykrości 12 w zasmuceniu 13 onych.
Bądź przekonanym, Kochany Oycze,

1 priver 2 revenu 3 instruire 4 chercher
5 égard 6 songer 7 avis m 8 égarement m
9 quand on 10 revenu de 11 satisfaire
12 peine f 13 désobliger.

Zadanie 897 51

Dokończenie

Że nie zboczył więcey z mey powinności i że
nadal 2 sprawuję się 3 nayuwiększe pociechę 4
czuję 5 całą ważność 6 rad i nauk 7 które
mi dawał gdym miał szczęście bydź przy bo-
ku 8 twoim. Staram się codziennie przypom-
nieć je sobie bym ich nigdy nie zapomniał,
jako i głębokiego uszanowania z którym
iestem.

Cycero do Attyka,

Gdy odbierzesz ten list, dowiesz się z rząd 9
czyi przypadł 10 losem 11 naszego kocha-
nego brata Kwintusa, bo nie wątpię byś się
tego nie dowiedział wcześniey z głosu 12 pu-
blicznego, niż z naszych listów. Widzisz tedy że
chciwi chwały iak my, głosząc 13 że kochamy
naród grecki, a nadto obarczeni 14 nieprzy-
jacioł mi 15 których sobie ściągnęliśmy 15 w słu-
żeniu Rzeczypospolitey;

1 écarter 2 par la suite 3 donner 4 satisfaction f
5 concevoir 6 valeur f 7 leçon f 8 auprès 9
gouvernement 10 échoir 11 sort m 12 bruit m
13 faire profession 14 charge 15 inimitié f.

52

Zadanie 898

Dokończenie

Widzisz, mówię, jakie sławne imię 1 mamy popierać 2. Użyj 3 więc wszelkich starań, użyj wszelkiey twey rostropności abyśmy mogli zasłużyć na szacunek i przywiązanie 4 powszechne. Lecz więcey o tem powiem, gdy do ciebie będę pisał przez mego brata. Donieś mi, 5 proszę, czy zrobił to com ci polecił, iak stoi 6 twoy interes. Od twego wyiazdu z Brunduzium 7 nie miałem od ciebie wiadomości 8. Oczekuję ich z niecierpliwością.

Tenże do tego.

Dziwisz się 9 moiey powadze 10 nie chcę się znaydować na igrzyskach Antium; bo zdaje mi się iżby nie przystało abym, okazując unikanie 11 od wszelkich zabaw, ubiegał się 12 za tak niegodnemi mnie. Będę zatem na ciebie czekał w Formiach aż do siódmego Maja. Donieś mi 13 w którym dniu będziemy mieli ukontentowanie tam cię oglądać. — 1 reputation, f. 2 soutenir 3 employer 4 affection, 5 marquer 6 eh où en est 7 Brindes 8 nouvelle 9 admirer 10 gravité f 11 faire profession de fuir 12 aller chercher 13 mander.

Zadanie 899. 58

Dokończenie

Piszę niniejszy list na rynku 2 Appiusza, z chaty drewnianey zwaney; napisałem ci iuż ie-den nieco w przody z trzech Jaskiń 3.

Temże do tego.

Powiem ci że od tego czasu iak bawię w Formiach, zdaie mi się że iestem na końcu świata. Kiedym był w Antium, nie było dnia abym nie wiedział lepiey 4 co się dzieie w Rzymie iak ci którzy w nim są. Twoie listy donosiły 5 mi nie tylko wiadomości tyczące się 6 miasta, lecz nawet i to co było szczególnieyszego 7 w Rządzie. Wiedziałem przez ciebie i to co się działo i co się miało stać. Teraz nie możemy wiedzieć 8 tylko to czego się dowiemy od przychodniów. Dla tego to też, lubo się spodziewam widzieć cię w krótce, wysyłam do ciebie tego umyślnego 9 z rozkazem 10 powrócenia 11. który odbierze twoie odpowiedź 12

1 cette 2 marché, 3 taverne, 4 être mieux informé 5 d'apprendre 6 de la ville 7 particulier 8 tirer 9 exprès 10 qui a ordre 11 de partir 12 avoir réponse.

Zadanie 900

Dokończenie

Wręcz mu list napełniony, i przydaj do no-
win twoie uwagi i domysły. 2 Doniesz mi
kiedy ruszysz z Rzymu. Spodziewam się ba-
wić w Formiach do siodmego Maja, nie radzę
ci 3 ieżdzać do Arupinum; iest to mieysce bar-
dzo dzikie, 4 lecz o którym mogę powiedzieć
co Ulisses mawiał o Itace; iest to kray górzy-
sty, 5 lecz iest zdolny m 6 do ukształcenia pię-
kney młodzieży, i nie masz żadnego w świe-
cie który by mi się podobał więcey. Oto iest wszy-
stko com ci miał powiedzieć. Mieyż staranie o
twem zdrowiu

Tenże do Tego.

Moia żona donosi mi we wszystkich swoich
listach, że ci ma wielką wdzięczność; 7 dziękuię
ci za to bardzo. Rozpacz 8 i smutek w których
iestem pogrążony, 9 dozwalaią mi zaledwie
10 pisać, i nie widzę cobym ci mogł donieść;
1 remplir 2 conjectures 3 proposez 4 sauvage
5 montagneux 6 propre 7 mille obligations
8 accablement 9 plongé 10 à peine 11 man-
dez. —

Zadanie 901.

55

Dokończenie

Albowiem cześli jeszcze w Rzymie, pośpiech którego byś użył 1 dla żechania nie zemną 2 byłby nadaremny; a jeżeli w drodze będzie my w krótce mogli rozmawiać 3 razem względem moich interessów 4 zaklinam cię tylko byś mi zachował tę przyiaźń która zawsze iednakową była 5 la do mnie, 6 iaiestem zawsze tem samym; moi przyiaciele, choć zmienili moy los, nie mogli iednak zmienić mego serca. Mey staranie o twem zdrowiu.

Tenże do Tego.

Zawsze sądziłem 1 że nie będziesz mógł obeyść się bez ciebie 2 w moim teraznieyszym stanie; 3 lecz gdym przeczytał wyrok 9 mego wygnania i gdym postanowił iechać 10 do Brundusium, przekonywam się 11 tem bardziey 12 że mi iest rzeczą bardzo ważną 13 mieć cię z sobą.

1 faire diligence 2 pour me joindre 3 raisonner 4 sur tout ce qui me regarde 5 ne pas se démentir 6 de mon côté 7 croire 8 où je suis 9 décrit 10 s'embarquer à 11 concevoir 12 encore mieux 13 de la dernière importance.

Zadanie 902.

Dokończenie

Jeżeli bowiem będę przeieżdżał przez Epir, potrzebuję dla mojego bezpieczeństwa, byś w nim wsparty był 1 znaczeniem 2 twoim i twoich przyiacioł. jeżeli zaś inną drogą 3 wypadnie mi się puścić, to i tak 4 będę potrzebował twoich rad dla utwierdzenia się 5. Proszę zatem, abyś wyiechał iak tylko możesz nayprędzey, nim ci nie przeszkadza 6 teraz kiedy oddano rząd 7 Macedonii. Więcey bym na ciebie naglił 9 gdyby rzecz nie mowiła sama z siebie a 10 przyiaciela takiego iakim iesteś.

Sévigné do Córki.

Piszę do ciebie co dzień, moia córko, iest to radość która mnie czyni bardzo dobrą 11 dla tych którzy odemnie żądaią 12 listow: chcę ich mieć dla pokarania się 13 przed tobą, a ia niczego więcey nie pragnę.

1 soutenir 2 crédit, in 3 prendre une autre route 4 également 5 se déterminer 6 arrêter 7 maintenant que 8 donner le Gouvernement 9 faire instance 10 auprès 11 très favorable 12 demander 13 paraître.

Zadannego 3 87.

Dokończenie.

Niniéyszy będzie ci wręczonym przez Pana N. niech umrę ieżeli znam iego imię; bez zresztą iest to bardzo grzeczny człowiek: zdaiący mi się mieć rozum, którego śmy tu razem widziały, iego twarz iest ci znaną; co do mnie 2 nie przyszła mi na myśl 3 wymienić iego imię. Nie bierz w zoru 4 z mych listów, są one bardzo długie, 5 i te tylko mam pociechę, 6 twoie zaś są nieskończenie krótkie 7 które mnie już dosyć zadziwiaią; nie wiem czybym się mogła znudzić ich czytaniem. Gdyby Pan Grimian, który utrzymuie że nie można lubić długich listów, miał kiedy tę myśl gdy odbierze twoie, podałabym prozbę 8 o rozwód 9 dla was i poiechałabym odebrać ciebie 10 od niego, zamiast iechania do Bretanii. Bywaj zdrowa.

W Piątek wieczór.

24 Kwietnia u P. la Rochefoucauld.

1 Je veux mourir 2 nous moi 3 avoir l'esprit 4 prendre patron de l'infini 6 plaisir 7 d'une grandeur 8 présenter requête 9 nous vous separer 10 ôter à.

58.

Zadanie 904

Ta do teyże

Wybieram się 1 stąd. Miałam myśl powiedzieć
2 ci, że król przybył wczoray wieczor do Chan-
tilli: ścigał ielenia 3 przy świetle xiężyca 4 la-
tarnie cudnie się wydawały, 5 facierwerk był
nieco zaćmiony 6 blaskiem naszey przyiaciół-
ki: lecz z resztą zabawa, wieczerza, gra wszystko
szło 7 przedziwnie! Pogoda która tu trwała,
rokowała 8 nam ciąg 9 godny tak przyiemne-
go początku. Lecz, posłuchay, 10 oczego się dowia-
duię wchodząc tu; iest to rzecz dla którey nie
mogę przyiść do siebie 11 która sprawia że
nie wiem co ci donoszę; oto krotko, 12 Watel
wielki Watel, Marszałek 13 P. Fouquet, ów czło-
wiek charakteru odmiennego 14 od wszyst-
kich innych, którego dobra głowa była zdol-
ną kierować takim państwem, ów tedy 15
człowiek którego ia znałam.

1 faire son paquet 2 conter 3 courir le cerf 4 au
clair de la lune 5 faire des merveilles 6 effacé
7 aller à merveille 8 faire espérer 9 suite 10
voici 11 dont je ne puis me remettre 12 c'est qu'en-
fin 13 maître d'hôtel 14 distingué 15 donc.

Zadanie 59

Dokończenie

Widząc dziś rano o ósmey godzinie, że ryby
morskie 1 nie przyszły, nie mogł znieść obelgi 2
którą widział że będzie okrytym, 3 sztyletem
przebił się. 4 Możesz sobie wystawić 5 okropny
nieporządek którego tak smutny wypadek
zrządziły w tey uroczystości. 6 Wystaw sobie,
że ryby morskie iuż przybyły kiedy on wyzio-
nął ducha. 7 Więcey o tem nie wiem teraz; mnie-
mam jednak że na tem dosić. Nie wątpię że
nieład 8 musiał być wielkim, iest to rzecz smu-
tna w uroczystości kosztuiącey pięćdziesiąt ty-
sięcy talarów. 9 Pan Menars żeni się z Panną
la Grange; nie poimuię iak mam serce 10 mo-
wić z tobą o inney rzeczy iako o Watelu.

Ta sama do tey.

Jestem tem mocniey strapiona, nie będę mia-
ła żadney chwili spokojności 11 przez całą tę po-
droż.

1 marée f 2 affront, m 3 qui l'allait accabler 4 se
poignarder 5 penser 6 fête f 7 expirer 8 confu-
sion f 9 fête de cinquante 10 courage, m 11 repos.

Zadanie 906

Dokończenie

Ledwiem z tego nie umarła. Powróciłam się
szedo niey dwa razy: ona jest bardzo stra-
piona, i uważała[2] mnie zawsze jako[3] osobę, kto-
ra czuła[4] wey dolegliwości[5] nie omyliła się[6]
znalazłam[7] w tey okoliczności uczucia, których
się wcale nie ma dla osób tak wielkiego znacze-
nia.[8] Zdaje mi się przynaymniey, że ktoryta
dzięki Bogu[9] za to że cię uratował.[10] Twoja
przyiaciołka żali się[11] też wszcze codziennie, że ją
tu zatrzymano,[12] i nie żartem powiada, że ut-
rzeczą[13] okrutną[14] iż ją odłączono[15] od ciebie.

Ta sama do teyże.

Odebrałam twoie odpisy[16] na moje listy. Wy-
znaję ci że mam nadzwyczayną[17] chęć pow-
ziąść wiadomość o tobie.[18] Ponmiey, moja ko-
chana, że ich nie miałam od wyiazdu z Paryża.

1 traiter 2 s'évanouir 3 commun 4 sentir 5 dou-
leur, f 6 se tromper 7 retrouver 8 d'un si haut rang
9 rendre grace 10 sauver 11 se plaindre 12 s'en-
tenir 13 cruel 14 séparer 15 réponse, f 16 ex-
traordinaire 17 savoir de vos nouvelles 18
de part, m.

Zadanie 607

Dokończenie

Obawiała się 1 by nie była okradziona od woy-
ska które stoi po traktach 2. Przyszłam tu dziś
rano za sprawunkami 3 Pana Tirlecia. Wstąpi-
łam 4 do dobrey Lecarz którą zastałam 5 w ma-
łey 6 febrze. Była więc mocno zdziwiona 7 naszą szkat-
ką 8 srebrną; ona iest taka iak iż opisałam 9
odemnie zależało 10 iechać do Szantilli w bardzo
dobrey kompanii, lecz nie sądziłam się 11 dosyć
wolną dla odprawienia tak pięknej podroży;
to nastąpi 12 na wiosnę przyszłą. Byłam nie-
dawno w Mignard w celu 13 widzenia por-
tret Louvigni, iest iak żywy; 14 lecz nie widzia-
łam Mignard, on bowiem malował Pania
Contenaud której przypatrywałam się 15
przez otwór 16 drzwi, ale iey nie znalazłam pię-
kną;

1 craindre 2 par les chemins 3 pour les com-
missions 4 descendre 5 trouver 6 avec une lé-
gère 7 étonné 8 cassolette 9 dépeindre 10 te-
nir à 11 trouver 12 pour faire 12 être 13 pour
14 parlant 15 par le trou 16 regarder

---

62 Zadanie 908

Kochana synowico

Nie myślel wcale prosić o względy 2 urzę-
dy 3 bowiem są w małey liczbie; iednakowo
więcey iest iescze urzędów niż ludzi zdatnych
do piastowania onych 4 Pan Vendôme uda-
ie się do armii Lombardzkiey; że stało się ale
karstwo nie iest łatwe. Prowadzi się 5 tu życie
szczególne; chciałoby się mieć dowcip, grzecz-
ność 6 rozmyślność 7 a na tem wszystkim scho-
dzi nam; ani o tem iuż myślec. 8 Graią tu ba-
wią się drobnostkami, 9 nie nawidzą się za-
zdroszczą sobie, pieszczą się 10 i rozdzieraią
się 11

Ta sama do tey że

Jakżeś rostropna że wszystko zdaiesz 12 na
Boga, nie ufaiąc swey przenikliwości 13
ona iest wcale nieużyteczna; nie wiemy często
kroć czego chcemy:

1 être porté à 2 demander des grâces 3 em-
plois 4 remplis 5 mener 6 galanterie 7 in-
vention 8 il n'en est plus question 9 ramasser
des misères les uns des autres 10 se caresser
11 se déchirer 12 abandonner 13 sans beaucoup
de prévoyance.

Zadanie 909 63

Dokończenie

Zdaje się że Bóg ma upodobanie 1 często ni-
szczyć 2 wszystkie nasze układy. 3. Proszę cię
żebyś mi obrała przywolnym czasie 4 su-
knię: trzeba by na niey było sito złota: przy-
stoi bowiem stroić się 5 osobie kiedy ma my-
śleć o trumnie. 6 Wszyscy są tu rozjątrzeni[?]
przeciw tobie; utrzymuią żeś nigdy nie była
nabożną tylko z polityki, i że do prawdy my-
ślisz o powtórnym ożenieniu się, 8 Twoy po-
stępek zniewoli twych nieprzyiacioł do mil-
czenia. Nie twórz się tem co usłyszysz o 9 mnie
iestem na scenie: 10 maią mnie zawsze na
ięzyku. 11 Jest wcale nieprzyiemnie 12 koń-
czyć swe życie z ludźmi z którymi się go nie
zaczęło.

List z proźbą

Horacy do Tyberiusza z sentimiuszem.

1 se plaire à 2 renverser 3 arrangement 4
à votre grand loisir 5 parer 6 bière 7 dé-
chaîné 8 à se remarier 9 entendre dire 10 sur
le théâtre 11 nommer 12 cruel.

Żadanie 910.

Septimius iest ieden z tych którzy mniemaią że ja iestem poniekąd u ciebie w szacunku, gdy mnie prosi, albo raczey gdy mnie zniewala abym go tobie polecił iako człowieka godnego weyśc w dom i zaufanie 2 monarchy nie wybieraiącego tylko ludzi zasłużonych; gdy mniema, że raczysz mnie zaszczycić, przyiaźnią ścisłą, wystawia sobie zapewne że ia więcey mogę niż mi się samemu zdaie. Dałem mu wiele przyczyn, abym mnie miał za wymuwionego 3 Lecz z resztą obawiałem się aby mnie nie posądzał o zmyśanie 4 moiego znaczenia 5 u ciebie i używanie polityki 6 względem niego w celu by tylko sobie samemu być użytecznym. Zatem dla uniknienia tego wyrzutu wstydliwego, ośmieliłem się żądać 7 nagrod dworaków nay pilnieyszych 8. Jeżeli tedy zdaie ci się być godnym iakiey pochwały, że przeszedłem 9 granice skromności 10 i uszanowania dogadzaiąc 11 rozkazom przyiaciela, 1 juger 2 confidence 3 excuser 4 de z abaisser 5 credit 6 d'user de dissimulation 7 aquérir 8 assidu 9 franchir 10 retenue 11 par déférence

Zadanie 911

Dokończenie

Proszę cię abyś dozwolił 1 Septimiuszowi jakie miejsce w twym domie, a wierzay że będziesz miał człowieka i mężnego 2 i uczciwego. 3

Xiężna Czartoryjska do Delilla z prozbą

Daruy Mości Panie, że ci przerywam twe zabawy 4, przy pierwszym imieniu twym drżętom, że całe towarzystwo udaje się do ciebie ku dopełnieniu 5 jego oczekiwania 7 Złączeni 8 w małey wiosce 9 w ktorey przebywamy, przyiaźń, szlachetność, krew i związki kojarzą 10 nas; wszystko tu rokuje nam że nigdy nie będziemy rozłączeni.

Krotko mowiąc chcemy ozdobić nasze schronienie; pomiędzy ogrodach ozwiedzi nas względem sposobu, czułości, pamiątka i wdzięczność przewodniczą 11 nam, a cała wioska, w tey chwili zajęta wystawieniem 12 pomnika 13 wszystkim autorom,

1 accorder 2 de coeur 3 de probité 4 loisirs 5 d'en rendre à 6 remplir 7 attente f 8 rassemblé 9 hameau, m 10 lier 11 guider 12 élever 13 monument

Zadanie 912

Dalszy ciąg

Którzy tak często napełniały nasze życie na-
uką rozczuleniemi przyiemnością. Będą
oni wyrażeni 3 podług ich znaczenia 4 na
czterech stronach 5 piramidy marmurowey
strony Pope, Milton, Young, Stern, Szakspear,
Rasyn i Rousseau; z drugiey Petrark, Ana-
kreon, Metastazy; Tasse, Lafonten; na trzeciey,
Pani Sevigné, Ricaboni, la Fayette, Deshoulier
i Safo; na czwartey, Wirgili, Gesner, Gresseti
Delille. Te cztery strony będą otoczone 6 krze-
winami, 7 drzewami 8 i kwiatami. Róże, iaś-
min, bez, 9 fiiatki będą ze strony kobiet. Petrark
Anakreon i Metastaz będą mieli mirt, 10 laur
11 będzie dla Tassa; wierzba płacząca, 12 smu-
tny cypryś 13, cis 14 towarzyszyć będą Szeks-
pirowi, Yungowi i Rasynowi; co do czwar-
tey strony, wioska wybierze co sady, lasy,
1 oeu: 2 instruction, f 3 marqué 4 rangé, m 5 fa-
ce, f 6 accompagné 7 arbuste, m 8 arbre, m 9 lilas
10 myrthe, m 11 laurier, m 12 saule, pleureur, m
13 cyprès, m 14 if, f.
takie nayprzyiemnieyszego,

Zadanie 913

Dokończenie

Każdy mieszkaniec zasadzi drzewko lub krzak,
dla uwiecznienia autorów którzy w nich wpoi-
li smak życia wieyskiego, a przez to samo przy-
łożyli się do ich nieszczęścia.
Nie brakuje im iak tylko napisu 1 dla wydania
ich myśli i podania 2 oney potomności; ona bę-
dzie wyryta przy 3 pomnikach, a cała wioska,
iednym głosem postanowiła, aby ś ty był iey
twórcą 4. Prosiemy 5 o nią tak twego serca iak
i rozumu. Ten hołd prostoty i prawdziwy bę-
dzie dobrze oddanym przez autora poematu
o Ogrodach, tłumacza Wirgilego, a osobliwie
człowieka czułego.
Prosiemy cię abyś wierzył uczuciom wielkim
6 z któremi jesteśmy, Panie, nayuniżeńszemi
podziwicielami 7 twych dzieł.

Odpis. Pani,

List który ś mi zrobiła zaszczyt pisać do mnie
1 do 3 Konstantynopolu, 4 doszedł 8 mnie 2

l'inscription f. 2 faire passer 3 au pied 4 cri, m
5 demander 6 distingué 7 admirateur, m 8
parvenir tourner.

68. Zadanie 914.

Dalszy ciąg

Do którego towarzyszyłem Hrabiemu Choiseul, posłowi francuzkiemu, w te same miejsca które niegdyś zwiedził. Ziako podróżnik. Znasz piękny pomnik który on wystawił na cześć Grecyi. Jeżeli kunszta, przywrócone 4 do 5 ich pierwszey oyczyzny, poświęcaią 5 pomnik 7 zamilczyć tym którzy przygotują ich powrót, móy przyiaciel będzie miał prawo do 6 naypierwszego mieysca. Co do mnie, Pani, chcę oddawna poznać 7 tę piękną kraine Grecyi; miałem do niey przywidzenia 8 które bardzo prędko znikły; 9 szukałem Ateńczyków w Atenach; nie znalazłem ich tam, a dowiedziałem się z twego listu, pełnego dowcipu i wdzięków, że się schronili 10 pomiędzy Sarmatów. Czytaiąc go, mniemałem że czytałem napisanym przez osoby godne kochania i uczone, którym smak wrodzony i miernosc ich stanu czynił przyiemnym pobyt wieyski 11 de la campagne 1 autrefois 2 à l'honneur 3 parcouru 4 rappellé 5 dans 6 en consacrer un 6 au 7 avide de connaître 8 illusions 9 détruit 10 être réfugié

Zadanie 915. 69

Dalszy ciąg

Znalazłem go podpisanym przez to wszystko
co tylko Europa ma nayznakomitszego uro-
dzeniem, walecznością, dowcipem i wdziękami.
Byłem tem więcey uradowany 1 niż zdziwio-
ny; 2 twoie imie i znaczenie, Pani, nie pozwala-
ją 3 ci mieć smaku poziomego; 4 Ten Wirgili
któremu w tey wiosce przeznaczasz mieysce,
który przyda do swey sławy, zdaie się że powie-
dział dla ciebie: „Bogowie czasem przebywa-
li 5 w lasach." Jestem daleki 6 od ubiegania
się 7 o mieysce które mi raczysz dać przy nim,
w pięknym zamiarze twoiey piramidy. Do-
ść 8 żem oszpecił 9 jego poezyą w mych sła-
bych przekładaniach abym miał psuć 10
hołdy 11 które mu składasz 12 Niektóre oso-
by znaczenia wielkiego lubiące 13 mnie wsz-
ze wszyskie zaszczepiły w nym ogrodzie
drzewo które mem imieniem nazwały.

1 flatté 2 surpris 3 condamnés 4 obscurs 5 ha-
bittés 6 loin 7 prétendre à 8 c'est bien assez
9 défigurés 10 vous gâter 11 honneurs 12
rendüs 13 qui veulent bien aimer.

Zadanie 916

Dalszy ciąg.

Taki pomnik sam tylko przystoi skromności Muzy 1 twoiey; ona sobie oddaie sprawiedliwość gdy ustąpiła 2 marmurowi piramid; takie zaszczyty nie należą się tylko Wirgilemu, który umiał, śpiewaiąc lasy, uczynić lasy godnemi konsulów: a jeżeli sobie przypomnisz Pani że owi konsulowie byli oraz 3 świetniemi wojownikami 4 i wielkiemi rządcami, 5 to przystosowanie 6 tego wiersza łacińskiego nie będzie ci trudnym. Pracuję w tey chwili nad poëmatem o wyobraźni 7 starałem się określić 8 w niey moc którą okazuie 9 nad umysłem przez pomniki; twoy pomnik Pani, nie będzie w nim zapomnianym. W nagrodę 10 mych wierszy, nie proszę Bóstwa 11 które opiewam tylko o to, by mnie przeniosło do twoiey wioski, uczyniło mnie uczestnikiem 12 twoich zabaw 13 i rozmów. 14

1 muse f. 2 avoir [...] de 3 à la fois 4 guerrier 5 homme d'état 6 application f. 7 imagination f. 8 peindre 9 exercer la force 10 pour prix 11 divinité f. 12 associer à 13 goût m. 14 entretien, m.

Zadanie 917 71.

Dalszy ciąg.

Jeżeli moje imie bywa czasem wyrzeczo-
nem 1 w waszych posiedzeniach 2 wieyskich;
jeżeli moje wiersze, przypominane przedmio-
tami które opisuią 3 bywaią powtarzane w
twoich gajach 4 poczytam się za bardziey szczę-
śliwego 5. Twoje towarzystwo skojarzone 6
węzłami 7 krwi, zamiłowaniem nauk 8 a
osobliwie przyiaźnią, jest naypięknieysza
9 konfederacya iaką miała Polska. Ową wol-
ność o którą bohaterowie twey oyczyzny i
twego rodu dobijali się 10 tak walecznie szpa-
dą 11 w ręku, ty znalazłeś bez kosztów 12 i nie-
bezpieczeństwa w samotności i w zaciszy 13
wieyskiey. Mowisz mi Pany o twych pamiąt-
kach; inni na twym mieyscu przypominali
by sobie dawność 14 szlachectwa świetnego
15 i zaszczyt należenia do krwi krolow.

1, prononcé 2, séances 3 décrire 4 bois 5 se croi-
re 6 lié 7 liens 8 arts, 9 aimable 10 cherché
11 sabre 12 frais 13 paix 14 antiquité 15 il-
lustre.

Zadanie 918

Dalszy ciąg.

Twoje pamiątki zamiast być pamiątka-
mi próżności, są pamiątkami przyiaźni i wdzię-
czności; ta pamięć którą okazuiesz dla autorow
sławnych których czytanie czaruie 1 twoie schro-
nienie iest bardzo sprawiedliwa i godna ciebie.
Pozwol mi tylko Pani niektórych uwag 2 wzglę-
dem 3 mieysca które im przeznaczasz. Ani Ra-
cyn, ani Gresset nie zdaią się być stworzone-
mi 4 do umieszczenia przy wierszopisach wszy-
stkich. Racyn zasługuie na mieysce daleko
wyższe Gresset który przekładał sielanki Wir-
gilego zdaie się że nie oddał piękną prostotę:
malował dowcipnie 5 śmieszności 6 mias-
ta; lecz mało czuł ponęty 7 wsi. Co do mnie Pa-
ni, moie mieysce nie należy do mnie zupełnie
8 abym miał prawo ustępować go, ani wy-
mieniać 9 tego który ma mnie w nim zastą-
pić. Do towarzystwa należy na nowo wyznaczać,
lecz, gdy ci oddaię twoie dobrodzieystwo, pozwol-
bym zachował 10 mą wdzięczność. — 1 char-
mes 2 observation, 3 nous 4 créé à 5 avec finesse
6 ridicule 7 charme 8 assez 9 désigner 10 conserver.

Zadanie 919 73

Dalszy ciąg

Względem 1 napisu o który robisz mi zaszczyt prosić mnie; zrobię uwagę 2 żeby było by trudna, jeżeli nie powiem 3 niepodobna, wyrazić tak krótko 4 iak rodzay tego wymaga, cechę 5 tak wielkiey liczby autorów, różniących się 6 ięzykiem, narodami i wiekami: starałem się uczynić go prostym, zwięzłym w stylu napisowem 7 i starożytnym: aby oddać w nayinnieyszey liczbie wyrazów iak można hołd który osoby swiętne składają 8 w schronieniu wszystkim wielkim pisarzom 9 którzy zarażają ich zabawy; zdaje mi się że dosić będzie wyryć 10 na piramidzie: „Bogowie pół Bogom nauk" 11 Napis ten iak Pani widzisz jest napisany w naszym ięzyku czyli raczey w twoim; on do ciebie należy w dziełami których mu nadajesz 12 i powiem ci z Wolterem: On iest twoim ponieważ go upiększasz.

1 à l'égard 2 observez 3 nous ne pas dire 4 brièvement 5 caractère 6 différent de 7 lapidaire 8 suffit 9 écrivain 10 graver 11 art 12 prêtez de la grâce.

74 Zadanie 90

Dokończenie

Mniemałem że ięzyk w którym wydaiesz
co dzień twoie uczucia i wyobrażenia nie
będzie mógł bydź niegodnym pomnikiem:
nie znalazłem go dostatecznym tylko do wy-
rażenia całego uwielbienia 2 wdzięczności i
uszanowania: którymi mam zaszczyt bydź

Powinszowania nowego roku.

Nayukochańsi Rodzice,

Za mocno 1 iestem przeięty 2 uczuciami iakie
wam winienem, abym nie 3 miał użyć pierw-
szych chwil nowego roku dla dania wam te-
go powodu 4 Chciałbym to uskutecznić 5 bar-
dziej rzeczą 6 niż słowy; Wasze przywiązanie
7 i łaski 8 dla mnie były tak widoczne 9 iż mo-
ia miłość i wdzięczność powinny bydź bez-
granic. Jeżeli kiedy będę mógł uczynić zado-
sić memu sercu przekonacie się 10 z iaką wil-
nością 11 będę się starał dowieść, że macie nay-
wdzięcznieyszego syna.

1 tendre 2 vénération f. trop 2 pénétré 3 nou-
ne 4 témoignage m. 5 faire 6 essentiellement
7 tendresse f. 8 bonté f. 9 si loin 10 voir 11 empresse-
ment.

Zadanie 921

Dokończenie

Tym czasem nieprzestaię błagać 1 Boga aby was obdarzył 2 takiemi 3 szczęściemi i pomyślnością 4, iakich iesteście godni. Upraszam was Kochani Rodzice, abyście wierzyli że nikt 5 nie może mieć więcey miłości i uszanowania 6 dla was iak wasz przywiązany syn.

Winszuiąc zdrowia

Nie może ci się wydarzyć 7 ani dobrze ani źle coby mnie nie obchodziło 8 Wystaw sobie 9 iak się cieszę z tego ozdrowienia 10 Moia przyiaźń dla ciebie iest nadto żywa, abym ci iey nie miał dać dowodów 11 w podobney okoliczności. Zachowuy się 12 proszę mocno abyś nie zasmucał 13 twoich przyiaciół. Gdyby tylko trzeba było życzeń 14 dla zachowania ciebie w dobrym zdrowiu 15

1 combler 2 demandes à 3 d'autant 4 ou 5 affectionné 6 respect 7 arriver 8 s'interesser 9 juger 10 rétablissement 11 marques 12 réserver 13 inquietter 14 voeux 15 réserves.

Zadanie 99

Dokonczenie

Możesz być pewnym, że nikt nie może czy-
nie gorętszych chęci nad moie o to wszystko co się
ciebie tyczy. Bądź o tem przekonanym, iako
o zupełney szczerości którą zostaię.

Hrabia de Bussi do Mascarona

Dowiedziałem się z wielką radością, Mości
Panie o łasce którą Król ci wyświadczył nie
tylko jako dla 2 mego przyiaciela, ale nadto
dla mego nauczyciela. Widzę 3 że tak iest pię-
knie dla Króla robić ci dobrze, jak dla ciebie
na to 4

Odpowiedź

Król więcey mi dał niż mu się zdacie 5 Powin-
szowanie 6 które łaska przez niego mi zro-
biona wyiednała 7 mi u ciebie 8 Panie, iest dla
mnie drugim dobrem rownie 9 szacownym 10
iak i pierwsze. Cała rożnica którą w nim wi-
dzę iest ta,

1 ardent 2 parfait 2 pour l'intérêt 3 trouver
4 le 5 pensez 6 complimentés 7 attirer 8
de votre part 9 aussi 10 précieux 11 mérite-
ter.

Zadanie 923

Dokończenie

Iż mnie nie jest wolno 1 mniemać abym był tego
dzień Biskupstwa 2 i że moie serce mi powia-
da, iż zasługuie nieco na mieysce 3 w twoiey przy-
jaźni przez uczucia 4 : którem i zostaię

Xiąże Montausier do Delfina

Nie winszuję 5 ci wzięcia 6 Filisburgu: mia-
łeś bowiem [illegible] dobre woysko 7 wyborną
artylleryą 8 i Wobana. Nie winszuję ci także 9
dowodów któreś okazał 10 waleczności 11 i nieu-
straszonego 12 serca: są to bowiem familiyne
cnoty dziedziczne 13 w twym rodzie 14 Cieszę
się 15 wraz z tobą że jesteś szczodrym 16 wspa-
niałym, ludzkim, podnoszącym zasługi 17
cudze, a zapominającym o swych własnych;
otóż to tego 18 winszuję ci.

1 permis 2 Evêché m 3 part m 4 sentiment m
5 faire compliment 6 prise f 7 armée f 8 ar-
tillerie f 9 je ne vous en fais pas non plus
10 donner 11 bravoure f 12 intrépidité f 13
héréditaire 14 maison f 15 se réjouir 16 li-
béral 17 faire valoir 18 c'est sur cela.

Zadanie 924.

Naydrożsi Rodzice,

Nie mogę 1 nowy rok, w który wstępujemy 2 lepiey zaczęcia 3 prosząc P. Boga, żeby wam użyczył 4 wszystkiego, co do szczęśliwości 5 waszey doczesney 6 i wieczney 7 dopomódz 8 może. Nie będę czynił obszernego opisywania 9 wszystkiego tego co wam życzę; to care dopiero mowię, zamykam wszystko w sobie. 10 Z tem 11 życzeniem 11 z nayczulszą uprzeymością iestem.

naydroższych moich rodziców
w Frankforcie uniżony sługa i syn posłuszny.
1 Stycznia 1815. N. N.

Kochany Oycze,

Nie zrównna się 13 radości, z którą dziś mam honor wam winszować 14 nowego roku. Mógłbym wiele arkuszy napełnić dobremi życzeniami, a przecież brakowałoby je z tych, których ieszcze nie mogę 15 słowami wyrazić. 16

1 je ne saurais 2 venons d'entrer 3 qu'en 4 accordes 5 félicités 6 temporelle 7 spirituelle 8 contribuer 9 détail 10 suppose tout 11 c'est avec 11 sentiments 12 égales 13 félicités 15 être incapable 16 exprimer.

Zadanie 925.

Dokończenie

Przestaię na tem 1 na wyrażeniu, 2 że z całego serca mego życzę, aby P. Bóg raczył 3 wypełnić 4 życzenia wszystkie wasze, i zachować mi na zawsze łaskę waszą. Będę się starał, stać się godnym 5 oney, szczęśliwy abym wam więcey uczynkami moiemi, niż słowy dowodził, że w samey rzeczy iestem.

Kochana siostro,

Przekonasz się 6 z tych kilku wierszy, 7 żem o tobie nie zapomniał. Ponieważ 8 dzisiay jest pierwszy dzień nowego roku, nie mogę wstrzymać się 9 od życzenia tobie z całego 10 serca, wszystkiego, co sobie samey życzysz. Jeżeli ci nie dosyć na tem, czytay w twoim zbiorze listów drukowanych (gdy cierpliwość twoja pozwoli) wszystkie te winszowania nowego roku, które w nim (się) znayduią, i mniemay, że ja tobie 11 je wszystkie oddaię. Na resztę proszę cię bardzo, 12 bydź upewnioną, że zupełnie iestem.

1 se contenter 2 dire 3 veuille 4 accomplir 5 se rendre digne 6 convaincre 7 lignes 8 comme 9 m'empêcher 10 du fond 11 que c'est moi 12 intimement.

80

Zadanie 96.

Naydroższa Przyiaciołko

Szczególnie życzę tak gorliwie, iako z upełnieniem wszystkiego tego, co WPannie dziś iuż życzyli i iescze będą życzyli; a będzie zupełnie zmiernie szczęśliwą, ale WPanna nie iesteś bez tego, bo iesteś wcale ukontentowana, masz serce bardzo dobre 4 i iesteś piękna iak anioł. Gdybym był królem, WPanna byłaby królową moią. Lecz nie będąc, będę wiernym przyiacielem WPanny, ieżeli zechcesz być moią przyiaciołką. Wystawiam sobie że (quel) się śmieiesz. Mniemasz WPanna może, że żartuię? Nie, naydroższa przyiaciołko, nie żartuię, bez pisze to co mi serce powiada, ono mówi mi iescze bardzo wiele rzeczy, które WPannie ustnie opowiem, 5 iak też, że zupełnie iestem na zawsze twoim szczerliwym 6 Przyiacielem

1 il n'y a rien 2 si passionnement 3 avoir un bien bon coeur 4 l'accomplissement 5 dire de bouche 6 sincère

Zadanie 863

Najmilszy Przyiacielu

Juz temu dawno zes nie odebrał wiadomości odemnie, i ten list według wszelkiego pozoru będzie ostatnim, który odbierzesz odemnie. Widzisz słabość moją i pisania mojego, więcey mnie nie trzeba mówić, że jestem bardzo chorym. Lekarz moy, który iest człowiek bardzo biegły 1 wątpi o uzdrowieniu moim; bo choroba moja, którą sobie sciągnąłem 2 przez nieprzezorność moją, iest z naigorszych. Jest temu sześć mięsięcy, znaydowałem się na iednym balu, gdzie ieden wypiłem szklankę wina, będąc bardzo rozegrzanym od tańca. 3 To mi sprawiło, że się teraz w tym mizernym stanie i na brzegu grobu 4 znayduię. Przymuszony iestem do łóżka 5 od przeszłego jarmarku i już iestem tak chory i chudy że wyglądam iak szkielet. Módl się za mną. Podobno będę iuż w liczbie martwych, gdy ty odbierzesz to pismo, bądź tedy zdrów na wieki. 6

1 homme habile 2 s'attirer 3 m'étant fort échauffé 4 à la veille de la mort 5 garder le lit 6 adieu à jamais.

193 Zadanie 864

Mościa Dobrodziejko

Wiadomość o śmierci brata WPanny po
ruszyło mnie tak czule 1 że nie wiem, co mówić
aby ią pocieszyć. Mnie samemu potrzeba 2 po
ciechy. WPanna utraciłaś brata i ia jednego
z naylepszych przyiacioł moich. Ale cóż nam
pomogą 3 żale! 4 On iest szczęśliwszym, szczęśliw
szym iak my, bo nie czuje bolu 5 który nam
utrata iego zadaje. Przyidziemy kiedyś do
niego 6 i wtedy śmierć iuż nas nie będzie roz
łączała. 7 Oto wszystko, co jey teraz napisać
mogę.

Naymilsza Ciotko,
Chcesz wiedzieć, na czem przepędzam czas, i
czem się bawię? 8 Nie mam co długo 9 o zab
bawkach 10 opowiadać.

1 sensiblement 2 avoir besoin de 3 à quoi
nous servent 4 plaintes 5 douleur 6 nous
le rejoinderont un jour 7 séparera plus 8
s'occuper 9 pas long 10 plaisirs.

Zadanie 865 194

Dokończenie

Zawsze iestem zatrudniony, aby się udosko-
nalił 1 w wiadomościach, które osobie stanu me-
go do wiedzenia są potrzebne, i wszystkie dni dla
mnie są równe. Przecież nigdy nie przykrsze so-
bie, 2 przeciwnie mam wiele przyiemnych chwil,
a te w których sam do W. Pani piszę, są nayprzyie-
mnieysze.

Naymilszy Bracie

Proszę cię, żebyś mi co nayprędzey 3 przysłał
książki, których w ostatnim liście moim żąda-
łem, bo bardzo ie potrzebuię. Jeżeliś ich ieszcze nie
kupił, kup ie u Pana N. Mówią że iest bardzo
rzetelny 4 człowiek, który nie przecenia. Oraz kup
mi u Pana H. cztery funty knastru za dwa złote,
i trzy funty za złoty. Spodziewam, że do prośby się
moiey przychylisz 5 i ieszcze tego tygodnia wszystko
to dobrze zapakowane 6 pocztą przeszlesz. Oczeku-
ię tego iestem iako wiesz Twóy

1 perfectionné: 2 s'ennuyer 3 le plus tôt possible
4 honnête 5 accorder 6 le tout bien empacté.

Zadanie 866.

Odpowiedź.

Oto wszystko co's żądał. Kupiłem książki u Pana T. kosztują jako W Pan widzi z rachunku przyłączonego, dwadzieścia złotych i czterdzieści kraycarów, to wszystko czyni z tym, trzydzieści złotych i czterdzieści kraicarów. Racz że przesłać mi pierwszą okazią pieniądze wyłożone bo W Pan wiesz że mam do żywienia żonę dwanaścioro dzieci i cielową dworą.

Obiecałeś mi W Pan iuż tyle razy nawiedzić mię, a przecież nie przyjeżdżasz. Uczyń to prędko, inaczey do ciebie przyjadę z moim gospodarstwem. 2

Kochana siostro

Jestem li niezmiernie obowiązany za chustki muślinowe, które's mnie przesłać raczyła. Pokaże ie wszystkim przyiacielom moim, i powiem im, że moja kochana siostra mi ie darowała.

1 mille obligation 3 levavance 2 avec toul mon ménage

Zadanie 867.

Dokończenie

Ci którzy nie mają tak dobrey siostry, bę-
dą mi zazdrościli tego szczęścia. Oto iuż zawar-
ty podarunek, co mi dajesz, a ty ieszcze żadne-
go odemnie nie odebrałaś. Zaiste wstydził-
bym się szczęścia, gdybyś nie była kochaną sio-
strą moią. Na przyszły iarmark nawiedzę
cię i wtedy słowem ci dowiodę że zaiste ies-
tem   Twoy etc.

Naydrożsi Rodzice,
Z wielkim ukontentowaniem uważałem
z listu waszego, żeście nie tylko szczęśliwie
do Warszawy przybyli lecz że także ~~z~~ zażywacie
kąpieli i wód wam służy. Spodziewam się tedy
i życzę gorliwie, widzieć was przy waszym
powrocie wcale uzdrowionych. Możecie sobie
łatwo wystawić jaka to będzie radość dla
mnie   Waszego posłusznego Syna.

G. Ss. Służąca nasza przed kilka dnia-
mi uciekła z dobosem ale nam nic nie
ukradła prócz moich nowych butów.

Eprouvez j'ai appris vous avez bien.

197. Zadanie 868

Mości Dobrodzieju,

Niektóre osoby wiary 1godne mówili mi, że WPan źle gadałeś był o mnie w pewney kompanii. Gdyby to była prawda, co się tyczę WPan o mnie mówił, mniéj o to byłbym rozgniewany; ale te rzeczy są naybezpiecznieysze 2kłamstwa, które nie mogą mi bydź obojętnemi, ponieważ czci moiey są szkodliwe 3. Nie prawdaż, że byłbym wiecznie WPana przyjacielem, gdybym się nie był domagał pieniędzy moich, i WPanu zawsze znowu pożyczał? Mówię WPanu raz na zawsze, że gdy mi nie zapłacisz w krótce to coś mi winien, pozwę WPana do sądu 4 a gdy nie przestaniesz obmawiać mnie 5 będę się z WPanem obchodził, 6 jako kłamca bezwstydny 7 na to zasługuje.

Mości Dobrodzieju,

Dopiero odebrałem list WPana, z którego z wielkim wyczytałem ukontentowaniem,

1 personne digne de foi 2 infame 3 fait tort 4 citer 5 calomnier 6 traiter.

Zadanie 869. 198.

Dokończenie

Żeś szczęśliwie przybył do Paryża, i że W. masz się tak dobrze iak mu życzę. Gdybym W. Pana nie tak bardzo kochał uczyniłbym W. Panu mały zarzut 1, żeś de ce que mię nie prędzey uwiadomił 2 o szczęśliwym przybyciu swoim. Frasowałem się 3 bardzo o W. Pana, bom mniemał żeś w drodze zginął 4 Jakaż tedy była radość moja, dowiedziawszy się że się omyliłem.

Panna N. jest bardzo rozgniewana na W. Pana ponieważ de ce que do niey jeszcze nie pisał, i jest bardzo ciekawa przyczynę tego wiedzieć.

Oto wszystko co teraz wiem i mogę pisać. Bądź zdrów a nie zapominay o tym &c.

Naymilszy Przyiacielu

Wszystkie listy które od W. Pana odebrałem, bardzo mi są przyiemne, osobliwie te, które mi po francusku piszesz.

1 effronter 2 faire le reproche 3 faire savoir 4 être en peine 5 faire.

199. Zadanie 870

Naymilszy Przyiacielu,

Z wielkim ukontentowaniem uważałem z listu przyiemnego W Pana, że na przyszły tydzień Panna siostra iego slub bierze 1 z Panem Francous. Oświadcz łaskawie ukłon móy tey dobrey i ukochaney Pannie i powiedz że jey z całego serca tego szczęścia winszuię. 2 Zaproszenie 3 W Pana na wesele bardzo dziękuię; ale żałuję mocno że ſdecce queſ rozkazu jego wypełnić nie mogę 4 Mam teraz wiele do czynienia co mi w tem iest przeszkodą. W Pan nie będziesz wątpił o chęci moiey, bo wiesz jak bardzo jestem.

Odpowiedź

Panna M. przyiaciołka W Pana, każe W P. oświadczyć ukłony swoje szczęś i prosi W P. żebyś na wesele przybył. Zatrudnienia jego są tylko wymówką, mówiła ona, ala mało podziś będzie mnie na zdrowie sama by do W Pana pisała, gdyby iey palec nie bolał.

1 se marier 2 féliciter 3 invitation 4 excuser 5 fera du bien.

Zadanie 871

Dokończenie

W przyszły piątek musisz WPan tu być.
P. S. Dopiero odebrałem 200 butelek
wina francuskiego.

Pochlebstwo.

Rozum świata jest rozumem grzeczności,1 względności2, a że miłość własna jest jego zasadą3 nie szuka prawdy tylko tyle, ile mu prawda podobać się może. Dobrą wiarą zaprzeczyć4 możemy, że takim jest nasz charakter? Całe życie nasze wystawia tylko5 pasmo względności i powolności,6 zawsze i wszędy czynimy ofiarę sumienia naszego błędom i przesądom tych, z którymi żyjemy; znamy prawdę, a przecież nikt nie7 ona w nieprawiedliwości naszej, poklaskujemy maksymom które ją walczą,8 nie śmiemy oprzeć się9 tym, co ją potępiają;

1 politesse 2 ménagements 3 principe 4
juger 5 n'est 6 complaisances 7 s'irriter
8 donner 9 concourir.

Zadanie 872

Dalszy ciąg

Codzień poświęcamy pochlebstwu i obawie podobania się tysiąc rzeczy, które nam wymaga sumnienie nasze, a co nawet są przeciwne smakowi naszemu. Jednym słowem, nie żyiemy dla siebie samych i dla prawdy: żyiemy dla innych i dla próżności. Stąd to pochodzi, że kiedy prawda walczy 2 iaką namiętnością naszą tak, iżby się dla niey odstąpić 3 należało, raczey opuszczamy prawdę. Tak całe życie nasze schodzi w uleganiu 4 innych, w przychylaniu się 5 do ich namiętności, w iściu za ich przykładem. Pobłażanie 6 iest wielką sprężyną całego postępowania naszego, a nie maiąc może własnych występków, stajemy się cudzych winnemi 1 donner 2 concourir 3 se declarer 4 déférer 5 complaisance 6 f.

Chwała

Często powstawano przeciwko chwale: iest to rzecz naturalna, bo daleko łatwiey

Zadanie 873 211

Dalszy ciąg

Źle o niey mowić, jak na nią zasługiwać szczerzym iest Tacyt widzi 2 w niey ostatnią namiętność mądrego, a znać 3 iż swoje są ludzie co się chełpią 4 iey pogardą, i by o niey nie wątpiono, często powtarzaią a stające się to właśnie 5 przyczyną większey niewiary, 6 kazdy tay nie roszczi 7 sobie 8 prawo, ale jeden głosi 9 go, drugi kryie. Jeden ma próżność małych rzeczy, drugi pychę wielkich. Korneil pokładał chwałę swoję w napisaniu Cynny; dworak wieku jego, by w balecie oczy ściągnął 10 na siebie.

Chcesz li wiedzieć co może uczucie sławy? odeym 11 ją ziemi, wszystko się zmieni; 12 weyrzenie człowieka już nie ożywia 13 człowieka, samotnym iest w naturze; 14

1 se declarer 2 voir 3 venter 4 apparemment 5 c'est une raison de plus 6 pour ne les point croire 7 y pretend 8 s'afficher 9 a paraitre avec gloire 10 oter la de dessus 12 changer 13 animer 14 soulef.

Zadanie 874.

Dokończenie

Niknie przeszłość dla niego, maleje czas obecny; przyszłość jest niczem; chwila która upływa, wiecznie ginie [2] bez żadnej użyteczności dla tej co ma po niej nastąpić. Przebiegając historyą państw [3] i sztuk, widzę wszędzie niektórych ludzi na wysokości, a w dolinie [4] trzodę [5] rodzaju ludzkiego, co z dala i powoli idzie za niemi. Widzę sławę, co przewodniczy [6] pierwszym, a oni przewodniczą światu.

O Muzgu [7]

Człowiek sto funtów [8] ważący [2] ma pospolicie cztery funtów muzgu: żadne zwierzę nie ma tyle, [3] delfin i świnia morska ma ledwie trzy funty. Wół osim do [4] dziewięciu centnarów [10] ważący ma tylko ieden funt. Młode zwierzęta maią tyle muzgu iak doroste.

[1] disparaitre [2] périr [3] empire [4] val, m [5] troupeau, m [6] guider [7] cervelle f [8] decent livres [9] quintal, m [10] tant.

Zadanie 845

Dokończenie

Wół dwóch do trzech centnarów ma także jeden funt, iak ten /słuń/ co ma ośm centnarów. Utrzymuią, że głupie 1 i niepojętne 2 osoby nie maią tyle muzgu, iak te /celle/ które maią wiele rozumu.

O Kościach i o krwi

Liczą w ciele ludzkim dwieście czterdzieści dziewięć kości, to jest czterdzieści w muzgu, czterdzieści sześć w innych częściach głowy i w szyi, sześćdziesiąt siedm w tułubie 3, sześćdziesiąt dwa w ramionach 4 i w rękach, sześćdziesiąt w goleniach 5 i nogach. Kości ciała ludzkiego wynoszą /fonty/ trzecią część całej jego wagi. Dorosły człowiek ma dwadzieścia do dwudziestu pięciu funtów krwi, która w jedney godzinie ośmnaście do dwudziestu razy przez serce przechodzi. Jeden funt krwi czyni na miarę Frankfurtską prawie kwartę 6.

1 stupide 2 insensé 3 tronçm 4 biaçmi 5 jambes 6 peintes.

Zadanie 876

Dokończenie

Krew od serca przechodzi przez żyły bijące pulsowe 1 w ostatnie części ciała, i od ostatnich części ciała do serca przez żyły krwiste niebijące 2 ten ruch na przemiany 3 zowie się krążenie krwi 4 Lewa kryjówka wyprożnia się przy każdym biciu serca 5 których zwyczajnie siedemdziesiąt w jednej minucie, tedy prawie cztery tysiące w jednej godzinie bierą.

O Kolibrycie

Kolibryt czyli Mucholow 6 poczytanym 7 bydź może za dzieło misterskie 8 przyrodzenia 9 kolory najświetniejsze 10 zdobią 11 jego pióra, ptak ten, wysuszony nawet, ozdabia 12 tak świetnie, iż ze względu 13 na jego małość, kobiety zawieszają go 14 u uszow jak dyamenta. Dziób tey przyjemney ptaszyny nie jest prawie grubszy od igły. Tym to jedynym 15 narzędziem rozprasza 16 wielkie ptaki, zwane wielko dziaby 16 które pożerają 17 jego dzieci.

1 artères 2 veines 3 alternativement 4 circulation 5 cavités 6 battement 7 oiseau mouche 8 passer 9 chef-d'oeuvre 10 nature 11 brillant 12 parer 13 desséché 14 former un ornement 15 qu'à raison 16 suspendre 17 c'est avec ce seul 18 mettre en fuite 19 vont friant

Zadanie 877

Dokończenie

Wielka dziób na widok 1 kolibryta ucieka z wiel-
kim krzykiem 2. Kolibryt ubiega się za nim 3 y je-
żeli go może dognać 4 czepia się 5 wierni szpona-
mi 6 pod skrzydła swego nieprzyjaciela, i dzio-
bem swym zaostrzonym 7 przebija. Kolibry ży-
wię się sokiem kwiatów, około których wlatu-
ję 8 bez odpoczynku; wysysa z nich słodycz 9 ję-
zyczkiem swoim długim, delikatnym i giętkim
10. Gdy te ptaszki lecą tworzą jakoby 11 tęczę w
najpiękniejsze kolory cieniowaną 12

Nosorożec

Po słoniu nosorożec jest najnieksztaltniejszy
13 ze zwierząt czworonożnych 14. Jego nie-
zmierny wzrost 15 uła nadzwyczajnal 16 róg
na nosie, czynią go strasznym 17 słoniowi, kto-
rego on jest z natury swojej nieprzyjacielem.
1 gros bec l'agneche m 2 en poussant des cris affreux
3 se mêle à la poursuite 4 atteindre 5 s'attacher
6 griffe m 7 acéré 8 voltiger 9 nectar m 10 délié
11 ce sont comme autant 12 nuancé 13 mons-
trueux 14 quadrupède m 15 étonnant 16 énor-
me 17 rendre redoutable.

216 Zadanie 878

Dokończenie

Język nosorożca azyatyckiego, gładki jest jak aksamit; a zaś nosorożca Afrykańskiego, chropowaty 1 jak piła 2 odziera 3 wszystko czego się dotyka 4 Ryk jego podobny jest do ryku wołu dychawicznego; 5 lubi dym tytuniowy i tak jest lekkim w biegu, iż w dzień do trzydziestu mil ubiega. 6 Zwierzę to wystawia myśliwych na wielkie niebezpieczeństwa, bo niezmiernie jest zapalczywy 7. Nosorożec widzi tylko przed sobą, aby więc tego uniknąć dosyć jest 8 zwrócić się z jego drogi. Posiadanie pastwiska wzbudza pospolicie walkę 9 zawziętą między Nosorożcem i słoniem. Ostatni 10 mając więcej bystrości, unika swego przeciwnika 11 napada go niespodzianie 12 zadaje mu razy 13 swemi zębami. Nosorożec stara się zapuścić 14 róg swój pod brzuch jego, gdzie skóra jest miękka 15 i cienka 16 najczęściej Nosorożca. To zwierzę waży pięć do sześć tysięcy funtów.

1 rude 2 lime f 3 écorcher 4 toucher 5 poussif 6 faire 7 terrible 8 suffit 9 combat m 10 celui-ci 11 adversaire m 12 harceler 13 le hache 14 enfoncer 15 molle 16 tendre.

Zadanie 943. 97.

Dowcip

Czemuż iest dowcip, co się zdaie 1 wzbudzać
2 tyle próżności 3 w ludziach? Jeżeli go uwa-
żać będziemy podług iego przyrodzenia, 4
iest to ogień, który choroba lub iaki przypa-
dek przytłumia i gasi 5. Jest to własność 6 tkli-
wa, 7 co łatwo słabieie, 8 szczęśliwe ukształcenie
9 narzędzi zmysłowych 10 co niszczeią, 11 żywy
i pewny ruch ducha, co się wycieńcza 12 i niknie;
13 iest to częścią nayżywszą i nay subtelnieyszą
duszy, która ciężeie, 14 i co z ciałem starzeć się
zdaie. Jest to przebiegłość 15 rozumu, co wietrze-
ie 16 i co iest tem słabszą i tem łatwiey 17 znika,
18 im iest delikatnieyszą, i czystszą. 19 i wydaie się
nalepszą. Jeżeli ią podług Boga uważamy, iest
to część nas samych więcey ciekawa iak mądra
20 co się obłąkuie 21 w własnych myślach, Jest to
dumna 22 potęga 23 często przeciwna pokorze 24
i prostocie chrześciańskiey, 25 humilité.

1 paroître 2 enivrés 3 si vain 4 nature 5 s'amor-
tissent 5 sensiblement 6 tempérament 7 délicat
8 déréglés 9 conformation 10 organes 11 usés 12
épuisés 13 dissipés 14 appesantis 15 finesses 16
évaporées 17 d'autant plus 18 s'évanouit 19 épurée
20 savant 21 égarés 22 orgueilleux 23 puissance

Zadanie 94.

Dokończenie

A która często porzucając prawdę dla kłamstwa, tylko tego nie wie, co wiedzieć powinna i nie umie tylko to, coby nie umieć należało.

Sumienie

Sumienie! sumienie! boskie natchnienie 1, nieśmiertelny i niebieski głosie! pewny przewodniku istestwa nieumiejętnego 2 i ograniczonego 4, lecz pojętnego 3 i wolnego; sędzio nieomylny 5 dobrego i złego, który czynisz człowieka Bogu podobnym! Tobie on winien wyższość 6 przyrodzenia swego, i moralność czynów; bez ciebie nic w sobie nie czuję, coby mnie nad zwierzęta wznosiło, oprócz smutnego przywileju 7 zawikłania się 8 z błędu w błąd, za pomocą pojętności 9 nierządnej, 10 i rozumu bez zasad. Dzięki Bogu, nareszcie my uwolnieni 11 od tey całej okazałości 12 filozoficzney: możemy być ludźmi nie będąc mądremi; 13 nie potrzebując trawić życie nasze na nauce moralności 14.

1 instinct m 2 ignorant 3 intelligent 4 borné 5 infaillible 6 excellence f 7 privilège m 8 s'égarer 9 entendement m 10 sans règle 11 délivrer 12 appareil m 13 savant 14 école f.

Zadanie 945. 99.

Oddalszy ciąg

Mamy z mniejszym nakładem 1 pewniej-
szego przewodnika w tem niezmiernym 2
zamęcie 3 mniemań ludzkich lecz nie dość
że ten przewodnik istnieje, trzeba umieć po-
znać go, i iść za nim. Jeżeli do wszystkich
serc mowi, czemuż go rozumie 4 tak ma-
ło! Ah! bo mowi do nas naturą, która
nas wszystko zapominać zmusza. Sumie-
nie jest bojaźliwym, lubi ustronie 5 i pokoy,
świat i zgiełk 6 trwoża go; przesądy którym
źródło jego przypisują, są jego nayśrozszemi
7 nieprzyjaciołmi, ucieka lub milczy przed
niemi. Wrzaskliwy 8 ich głos tłumi 9 jego,
i nie dozwala mu być słyszanym: nabo-
żność 10 śmie go udawać 11 i nakazy-
wać 12 zbrodnie jego imieniem. Odstręcza-
ne 13 nakoniec po tyle kroć wzgardzony 14
już do nas nie mowi już sam nie odpowiada;
da: 1 frais m. 2 dédale m. 3 immense 4 enten-
dre 5 retraite f. 6 bruit m. 7 cruel, 8 bruyant.
9 étouffer 10 fanatisme m. 11 contrefaire 12
dicter 13 se rebuter 14 éconduire.

100. Zadanie 946

Dokończenie

A po tak długiey pogardzie tyle go odwołanie nas kosztuie, ile kosztowało wygranie.

Burza

Niebokrąg 3 obciążał się 4 z dala wyziewami skwarnemi 5 i ciemnemi; słońce zaczynało blednieć, powierzchnia wód iednostayna 6 i nieruchoma, okrywała się posępnemi 7 kolorami, zmiennemi ustawnie 8 barwy. 9 Już niebo nałężone 10 zewsząd zamknięte nie wystawiało 11 oczom naszym, iak sklepienie 12 ciemne, które płomień przenikał, i co ciężało nad ziemią. Cała natura była w milczeniu, w oczekiwaniu, w stanie niespokoyności, co aż do dna serca sięgał. 13 Szukaliśmy schronienia w przysionku 14 świątyni; a wnet uyrzeliśmy piorun tamujący podwoionemi 15 razami zaporę 16 ciemności ognia, zawieszoną nad naszemi głowami.

1 s'apesantir. 2 bannis 3 horizon, m. 4 charoées 5 ardent. 6 uni 7 lugubre 8 sans cesse 9 teint 10 tendre 11 offus. 12 voute f. 13 communiquer 14 vestibule m. 15 double 16 barrière f.

Zadanie 947. 101

dokończenie

Gęste obłoki toczące się 1 z gromami 2 po powietrzu, a potokami spadające na ziemię; wyuzdane 3 walące się 4 na morza i przewracające go w przepaściach swoich. Wszystko huczało; 5 grzmot, wiatry, bałwany, skały 6 góry; i z tych wszystkich połączonych łoskotów 7 zwrastał 8 łoskot straszliwy, co się zdawał zapowiadać zniszczenie 9 świata. Wiatr północny 10 podwoiwszy wysilenia, 11 poniosła burza wściekłość 12 swoią w zagorzałe 13 Afryki przestrzenie. 14 Szliśmy za nią oczyma; słyszeliśmy ryczenie 15 w oddaleniu, niebo zajaśniało światłem czyściejszym, a te spienione morza bałwany, które wznosiły się aż do nieba, zaledwie czołgały się 16 w brzegach. 17.

1 roulés 2 masse f 3 déchaînés 4 fondit 5 gronder 6 antre f 7 bruit m 8 former 9 dissolution f 10 aquilon, m 11 effort, m 12 porter ses fureurs 13 brulant 14 climat, m 15 nuages 16 traîner 17 rivage, m.

102 Zadanie 948.

Opatrzność.

Jakże gardzę temi filozofami, którzy mierząc rady boskie myślami swemi, przypisują im tylko niejaki ogólny[2] porządek, z które go reszta rozwija się widkmość! Jakgdyby miały nasz rzym sposobem widoki ogólne i pomieszane, i iakgdyby nayważsza potęgność[3] mogła nie obeimować [4]w przedsięwzięciach[5] swoich rzeczy szczególnych, które jedne prawdziwie istnieją; nie wątpiemy o tem, Bóg przygotował w przedwieczney Bradzie swoiey pierwsze rodziny, które są źrodłem narodów, a we wszystkich narodach panujące[7] przymioty, które ich byt stanowić[8] miały. Rozrządził[10] także w narodach szczególne rodziny, z których są złożone, a mianowicie te, co miały rządzićnemi szczególniey zaś w tych rodzinach, wszystkich ludzi, przez których miały się wznosić, utrzymywać, lub upadać[11] aż do iakiego stopnia, aż do iakiego czasu, Wie on to, a nam to iest niewiadome — 1 font autres 2 général 3 intelligence 4 comprendre 5 desseins 6 éternel 7 dominer 8 fortune 9 faire 10 ordonner 11 abattre.

Zadanie 949. 103

Dalszy ciąg

Ten długi łańcuch przyczyn szczególnych, które wznoszą 1 i obalaią 2 Państwa, zawisł 3 od taynych rozrządzeń 4 boskiey opatrzności; Bóg trzyma z naywyższey niebios wysokości wodze 5 wszystkich królestw; ma wszystkie serca w ręce swoiey, raz wstrzymuie 6 namiętności, drugi raz popuszcza 7 im leyce 8 i tem samym wzrusza cały ród ludzki. Chce li mieć zdobywców? 9 każe iść trwodze 10 przed niemi, a ich i ich żołnierzy napełnia 11 niezwyciężonym męstwem 12. Chce li mieć prawodawców? zsyła im ducha swey mądrości i przezorności 13 przewidzieć im daie klęski 14 co zagrażaią stanom, i położyć zasadę 15 spokoyności publiczney. Zna mądrość ludzką, której zawsze coś brakuie, oświeca ią, rozszerza iey widoki, a potem ią opuszcza w iey własney ciemności 16 zaślepia, pogrąża 17 i z sobą samą miesza: 18

1 font 2 défont 3 dépendre 4 ordre, m 5 rêne, m. 6 retenir 7 lâcher 8 bride, f 9 conquérant, m 10 épouvante, f 11 inspirer 12 hardiesse, f 13 prévoyance, f 14 mal, m 15 fondement, m 16 ignorance, f 17 précipiter 18 confondre.

Zadanie 950.

Dokończenie

Zwija się, wikła się 1 w swoiey własney przebiegłości, 2 a iey przezorność 3 staie się dla niey zasadą. Bóg dokonywa 4 tem sposobem groźne 5 sądy swoie, podług przepisów sprawiedliwości zawsze nieomylney. 6 On to gotuie skutki w nayoddaleńszych przyczynach, i uderza te wielkie ciosy, 7 których odbicie 8 tak daleko czuć się daie. 9

Umiejętność

Przez nią człowiek umie przekraczać 10 ciś-te granice, w których się zdaie go zamknęła natura. Obywatel 11 wszystkich rzeczypospolitych, mieszkaniec wszystkich państw, świat cały iest iego oyczyzną. Umiejętność niby przewodnik równie wierny iak skory, 12 przeprowadza go 13 z kraju do kraju, z królestwa do królestwa, odkrywa mu ich prawdy, prawa, obyczaie, religiją i rządy; wraca obciążony zdobyczami 14 od wschodu i zachodu.

1 s'embarasser 2 subtilité f. 3 précaution f. 4 exercer 5 redoutable 6 infaillible 7 coup, m 8 contrecoup, m 9 porter 10 franchir 11 citoyen, m 12 rapide 13 conduire 14 dépouille, m.

Zadanie 95.

Dalszy ciąg

A łącząc 1 obce bogactwa do swych własnych skarbów, zdaje się że umiejętność nauczyła go z hołdowniczyć 2 wszystkie narody znajomością 3 swoją.
Nie wstrzymują go 4 więcey granice czasu iak mieysca, zdaie się iż ona mu długie życie przed urodzeniem dała. Jest on człowiekiem wszystkich wieków, iak wszystkich krajów. Wszyscy mędrcy starożytności myśleli, mówili, czynili 5 dla niego; albo raczey żył z niemi, słuchał ich nauczań 6 był świadkiem ich wielkich przykładów. Bacznieyszy ieszcze w wyobrażeniu 7 ich obyczajów, niż w dziwieniu 8 się ich światłom, iakimże bodźcem 9 ich słowa nie stają się 10 dla rozumu iego. Jakiey większey zazdrości ich czyny nie zapalaią w sercu iego.
Takoyco wie nas zagrzewali się 11 do cnoty; szlachetne ubieganie się 12 do tego wznosiło 13 ich stopnia, 13 wznosić.

1 joindre 2 tributaire 3 doctrine f 4 dédaigner 5 savoir 6 leçon f 7 admirer 8 exprimer 9 aiguillon m 10 flacher 11 animer 12 émulation f

Zadanie 952.

Dokończenie

że zayrzone od nich 1 Ateny i Rzym mogły nawzaiem zayrzeć ich chwale. Ułitowali 2 przeyście 3 Arystydesów sprawiedliwością, Focionów stałością, Fabriciuszów umiarkowaniem, a Katonów nawet cnotą.

Jeżeli przykłady mądrości, wielkości duszy, wspaniałości, miłości oyczyzny, rzadszemi jak niegdy stają się, jest to dlatego, iż miękkość i próżność wieku naszego, porwał wszystk 4 tey słodkiey i użyteczney społeczności, któremi nauka żyiących i znakomitych 5 umarłych ożywiaią 6 ich popioły, by nam wystawiała 7 godne wzory 8 postępków naszych.

Czas obecny i przyszły

Ludzie przechodzą iak kwiaty, co się rano rozwijaią 9 a co wieczór zwiędłe 10 depcemy. 11 Pokolenia ludzi upływaią, iak wody bystrey 12 rzeki. Nic wstrzymać ciążenie może, które porywa 13 za sobą to wszystko, co się naymniey ruchomym zdaje. — 1 arendre a leur tour 2 voulois 3 surpasser 4 nœud 5 illustre 6 ranimer 7 former 8 modèle, m 9 s'épanouir 10 flétrir 11 fouler 12 rapide 13 entrainer.

Zadanie 953

Dalszy ciąg

Ty sam, o móy synu! móy kochany synu, ty
sam co używasz teraz młodości tak żywey
i tak obfitey w zabawy, 2 pamiętay że ten wiek
piękny nie iest iak tylko kwiatem, który pra-
wie zaraz uschnie iak się otworzy; 3 uyrzy-
się nieznacznie zmienionym: śmieiące się
w dzięki 4 słodkie zabawy, co ci towarzysza-
ły, zdrowie, wesołość, znikną iak sen przy-
iemny; nie zostanie ci iak ich smutna pa-
mięć. Starość omdlewaiąca 5 i nieprzyiaciół-
ka zabaw, pomarszczy 6 twarz twoię, podci-
li ciało, osłabi członki, osuszy 8 w sercu twoim
źródło wesołości; obrzydzi ci czas obecny, oba-
wą napełni przyszłości, i na wszystko nieczu-
tym uczyni wyiąwszy boleść. Ten czas oddalo-
nym zdaie ci się: Niestety! mylisz się móy sy-
nu, spieszy się, 9 otoż przybywa: to co nastę pu-
ie z taką szybkością, 10 nie iest dalekim od cie-
bie, a bieżąca chwila co ucieka, iuż iest oddalo-
na, ponieważ 11 ginie, kiedy o niey mówie-
my, i iuż wrócić nie może. 12 za prędko.

1 jouis 2 plaisir, m 3 éclore 4 grâce f. 5 languir
6 rides 7 courber 8 tarir 9 rapidité f 10 hâte à s'la-
nçant

Zadanie 954

Dokończenie

Nie licz więc nigdy moy synu na czasie obecnym; lecz zasilay się 1 w ścieżce ostrey 2 i przykrey 3 cnoty, widokiem przyszłości. Przygotuy sobie obyczaiami czystemi, i miłością sprawiedliwości mieysce, w szczęśliwem siedlisku 4 pokoiu.

Sen Marka-Aureliusza

Chciałem rozmyślać 5 nad boleściami; noc iuż późna była, 6 sen cięzył 7 na powiekach moich, oparłem 8 mu się czas niejaki, nakoniec ustąpić musiałem; zdrzymałem się, 9 i taki sen mnie łudził: 10 zdawało mi się widzieć w ogromnym 11 przysionku, wielką liczbę zgromadzonych ludzi. Mieli wszyscy coś uderzaiącego 12 i wielkiego; a chociaż z niemi nigdy nie żyłem, ich rysy 13 nie były mi obce; zdało mi się, żem często widział 14 ich posąg w Rzymie.

1 soutenir 2 rude 3 pénible 4 séjour, m. 5 méditer 6 avancée 7 fatiguer 8 lutter 9 assoupir 10 avoir un songe 11 vaste 12 auguste 13 trait, m. 14 sembler 15 croire se rappeler 16 contempler.

Zadanie 955. 109

Dalszy ciąg

Patrzałem na nich, podczas kiedy głos straszliwy 1 i mocny, rozległ się 2 po przysionku: śmiertelnicy, nauczcie się cierpieć. W tey że samey chwili, zapalił się 3 przed iednym płomie nie, a on wnet rękę włożył. Przyniesiono trucíznę drugiemu, wypił, czyniąc Bogom z niey ofiarę 4 Stał trzeci przy potruszonym 5 wolności posągu: iedną ręką trzymał książkę, drugą miecz, na którego ostrze 6 poglądał. Daley postrzegłem zakrwawionego człowieka, lecz spokojney, iego jaki jego mordercy 7 i pobiegłem ku niego wołając: "O Regulusie, ty żeś to iesteś! 7 znieść" nie mogłem widowiska 8 cierpieniego, i wzrok 9 od nich odwróciłem. 10 Wtedy spostrzegłem Fabrycjusza w ubostwie; Scypiona umieraiącego na wygnaniu; Epikteta piszącego w okolarach wach 11; Senekę i Trazeasza, z otwartemi żyłami, spokoynym poglądaiących okiem na ich krew upływaiącą 12

1 terrible 2 retentir 3 je vit allumer 4 libation f 5 briser 6 pointe f 7 bourreau m 8 spectacle m 9 regard m 10 détourner 11 chaîne f 12 couler.

Zadanie 956

Dokończenie

Otoczony tylu nieszczęściami wielkich ludzi, Łzy roniłem; lecz oni zadziwionemi zdali się: jeden z nich, był to Katon, przybliżył się do mnie i powiedział; nie żałuy nas, ale naśladuy: i ty także naucz się zwyciężać boleść[1]. Przecież zdał mi się gotowym do zwrócenia[2] przeciw sobie żelaza, które miał w ręku; chciałem go wstrzymać wzdrygnąłem się[3] i obudziłem rozmyślając[4] nad tym snem, pojąłem[5] że te mniemane[6] nieszczęścia, nie miały prawa zachwiać[7] moiey odwagi; przedsięwziąłem[8] być człowiekiem, cierpieć i dobrze czynić.

Pochwała Marka-Aureliusza

Nie zadziwiło go przybliżenie się[9] ostatniey chwili. Czułem się wzniesionym jego mowani: Rzymianie! śmierć wielkiego człowieka, ma coś nakazuiącego[10] i wspaniałego[11]. Zdaie mi się że w miarę w iaką się odłącza od ziemi, nabiera coś tey boskiey i nieznaney natury, z którą się ma złączyć. — 1 douleur f 2 tournéz 3 frémis 4 fléchis 5 concevois 6 prétendu 7 ébranler 8 résoudre 9 approche 10 imposant 11 auguste.

Zadanie 957 LII

Dalszy ciąg

Nie tykałem ich tylko z poszanowaniem omdlewaiących 1 rąk iego; a te śmiertelne 2 zdawała mi się świątynią 3. Przecz woy-sko zatrwożonym było: ięczał żołnierz pod na-miotami; sama nawet natura, okrytą zda-wała się żałobą. Burze kołysały ię 4 wierz-chołki 5 lasów otaczających obóz, a te smutne 6 przedmioty pomnażały rozpacz 7 naszą. Chciał przez czas niejaki sam pozostać, bądź by przey-rzał 8 życie swoie w przytomności naywyższe-go Jestestwa, bądź by raz ieszcze przed śmiercią rozmyślał. Nakoniec przyzwać 9 nas kazał. Wszyscy przyiaciele tego wielkiego człowieka i naczelnicy 10 woyska, stanęli około niego: był on bladym, miał oczy prawie wygasłe, a wargi na poł zmrożone 11 iednakże uważaliś-my wszyscy czułą niespokoyność 12 na twarzy iego. Xiąże! zdał się ożywionym na chwilę dla ciebie!

1 defaillant 2 funebre 3 sanctuaire m 4 agitées 5 cimes f 6 lugubre 7 ajoutez 8 desolation f 9 re-passer appellez 10 principal m 11 glacée 12 in-quietude f 8 repasser.

Zadanie 958

Dalszy ciąg

Ręka jego umierająca przedstawiała cię tym wszystkim starcom co pod nim służyli. Zalecił im młodość twoją, 1 Bądźcie mu 2 ojcami, rzekł do nich, ach bądźcie mu ojcami:... Wtedy dał ci rady takie, jakie powinien był dać umierający Marek Aureliusz, a w krótce potem, Rzym go i świat utracił.

Na te słowa lud Rzymski jakby wryty 3 w głębokim pozostał milczeniu 4 Umilkł Apoloniusz, łzy roniąc padł na ciało Marka Aureliusza, a uściskawszy go, powstał i wyrzekł z nienacka: 5 Lecz ty, co masz nastąpić po tym wielkim człowieku, o synu Marka Aureliusza! o mój synu! dozwol imienia tego starcowi, co cię przychodzącym na świat widział, co cię dzieckiem piastował; 6 na łonie swoim; pomniej 7 na ciężar który na ciebie Bogowie włożyli; pomniej na powinności tego co rozkazuje, i na prawa tych co mu podlegają. 8

1 présentes 2 sévèr lui de 3 demeura morne et immobile 4 s'est se relève tout à coup 6 tenu enfant dans ses bras 7 songez 8 de ceux qui obéissent.

Zadanie 959

Dalszy ciąg

Przeznaczony do panowania, musisz bydź albo nayprawiedliwszym, albo naywinnieyszym z ludzi. Czyliżby syn Marka Aureliusza wachał się w tem wyborze!

1 Wnet ci powiedzą, że jesteś wszechwładnym, 2 zwodziciele cię będą; bo granica władzystwa jey jest w prawie. Powiedzą ci też, że jesteś wszystkim ukochanym od ludów. Słuchay: kiedy Neron otruł brata, powiedziano mu, że Rzym zbawił. 4 kiedy zarznął Senekę chwalono przed nim sprawiedliwość jego; kiedy zabił matkę całowano rodzicobóycy ręce jego, i biegano do kościoła dziękować Bogom. Nie day się zaślepiać podłym uwielbieniom. 8 Jeżeli cnotnie posiadasz, czcić cię, lecz zaraz nienawidzić będą. Wierzay mi, zwieść 9 ludów nie można.

L'aurait-il à choisir. 2 On se trompe. 3 autorité. 4 sauvé. 5 Sénèque. 6 parricide. 7 Laissez éblouir. 8 par des respects. 9 on n'abuse point les peuples.

Zadanie 969.

Dokończenie

Znieważona1 sprawiedliwość czuwa w sercach. Pan świata może mi rozkazać bym umarł, ale nie by mnie szanował. O synu Marka Aureliusza! daruy: Mówię do ciebie imieniem Bogów, imieniem świata 2 który ci jest powierzonym; mówię dla szczęścia ludów, i dla twojego. Nie nie będziesz nieczułym na taką czystą sławę. Zbliżam się do kresu 3 życia mojego; wnet poydę złączyć się z oycem twoim: jeżeli masz być sprawiedliwym, o bogday bym mógł żyć dosyć długo, bym oglądał cnoty twoie! Gdybyś miał kiedy....

Znienacka 4 Komod, co był przyodziany szatą 4 woyskową 5, wstrząsł 6 groźnie 7 włócznią swoją. Zbledli 8 wszyscy Rzymianie; Appolonius uderzony nieszczęściami zagrażającemi 9 Rzymowi, skończyć 10 nie mógł.

1 outragée. 2 estimer. 2 univers, m 3 je touche au terme 4 Tout à coup 5 son habit de guerrier 6 agiter 7 manière terrible 8 pâlir 9 ménacer 10 achever.

Zadanie 96 115

Ten szanowny starzec, okrył twarz swoię rzucył 2 pochód pogrzebowy, 3 szedł za nim lud zatworzony w głębokim milczeniu, do wiedziat nie bowiem że Marek Aureliusz całkiem stąpił 5 do grobu.

O sztuce dobrze pisania

Byli 6 we wszystkich czasach ludzie, co umieli roskazywać innym słów potęgą 7 przecież 8 w oświeconych dopiero wiekach, dobrze pisać i mówić zaczęto. Prawdziwa wymowa wymaga 9 ćwiczenia geniuszu i uprawy rozumu. Jest ona wcale różna 10 od tey w mówieniu naturalney łatwości, która iest tylko talentem i przymiotem wrodzonem 11 tym wszystkim, których namiętności są mocnemi, organa giętkiemi, 12 a imaginacyia prędka. Ci ludzie żywo czuią, żywo są dotknięci 13, i mocno to wyrażaią, a przez wrażenie iedynie mechaniczne, przelewaią 14 (transmettre) w innych zachwycenie i czucia swoie ——.——

1 révoltés 2 [illegible] la marche 3 pompe funèbre 4 consternés 5 tout entier 6 il est trouvé 7 puissance 8 supposés 9 néanmoins 10 différent 11 accordé 12 fortes 13 [illegible]

116 Zadanie 962

Dalszy ciąg

Jest to ciało, który mowi do ciała: wszystkie poruszenia, wszystkie znaki, wraz się zbiegaiąc[1] się i rowno służą. Cóż więc trzeba, by gminę[2] wzruszyć i pociągnąć; coż, by zachwycić[3] i przekonać[4] większą część ludu? Tonu żarliwego[5] i patetycznego; często[6] wyraźliwych[6] i częstych[7]; słow skorych[8] i brzmiących;[9] lecz dla tych, których głowa jest mocna, smak delikatnym, potrzebna[10] wyborna[11] co za małą liczbą tonu jesta, i słow dźwięk prożny, trzeba rzeczy, myśli, przyczyn;[12] trzeba umieć przedstawiać je,[13] ocieniować[14] urządzać[15]. Nie dosc[16] jest uderzać[17] ucho, zaprzątać[18] oczy; trzeba działać na duszy, i dotykać serce, mowiąc do rozumu.

Styl jest tylko porządkiem i ruchem, który nadajemy myślom naszym.

1. concourez 2 multitude f 3 entraines 4 persuader 5 vehement 6 geste 6 expressif 8 frequent 9 sonnent 10 delicat 11 exquis 12 raison 13 presenter 14 nuancer 15 ordonner 16 il ne suffit pas 17 frapper 18 occuper 19 renseef.

Zadanie 963

Dalszy ciąg

Jeżeli je zwięźle połączemy, jeżeli je ściśniemy 2 styl stanie się mocnym, jędrnym, 3 i zwięzłym 4 Jeżeli im dozwolemy 5 swobodnie postępować, 6 nie spajając je jakiemi słów pomocą, jakokolwiek one wybornemi 7 będą, styl stanie się rozwiązłym, 8 miałym 9 i rozwlekłym 10 Ale przed poszukiwaniem porządku w wystawieniu myśli naszych, trzeba sobie inny ogólnieyszy i stalszy uczynić, w który tylko pierwsze widoki i wyobrażenia 11 naczelne wchodzić powinny. Gdy ten pierwiastkowy naznaczając właściwe im mieysce, zakreśli 12 rzecz całą; z niego poznamy iey ogrom 13 a baczące 14 ustawnie na niego, ustanowiemy pewne przestwory, 15 odłączające pomysły uboczne 16 i środkowe do ich napełnienia przeznaczone.

1 enchaîner étroitement 2 serrer 3 nerveux 4 concis 5 laisser 6 succéder lentement 7 élégant 8 diffus 9 lâche 10 traînant 11 principale idée 12 qu'un sujet sera conscrit 13 l'étendue 14 rap-pellant 15 intervalle 16 idée accessoire, f.

Zadanie 964

Dalszy ciąg

Moc jeniuszu wyobrazić tylko może że wszystkie pomysły ogólne i szczególne 1 pod ich prawdziwym punktem widoku; z drugiey strony, wielka jedynie trafność 2 rozsądku, 3 rozroźnić zdolna iałowe 4 pomysły od buynych, 5 biegłość 6 i nawykłość 7 w pisaniu, przewidzieć potrafi 8 skutki tych połączonych czynności rozumu. 9 Rzadko kiedy, podanie wielkie 10 lub złożone, 11 obiąć może jeden rzut oka, albo się zgłębić 12 pierwsze jeniuszu usiłowania 13 rzadko bowiem długa nawet rozwaga 14 ogarnąć iest zdolna 15 wszystkie iego stosunki. Nadto, się więc takowym roztrząsaniem zatrudniać nie można, iako jedynym środkiem wyiaśnienia 16 rozprzestrzenienia 17 a nawet wzniesienia myśli naszych, które im więcey przez rozwagę 18 nabierają treści 19 i mocy. 16 affermir 17 étendre 18 méditations 1 particulier 2 finesse de discernement 4 stérile 5 fécond 6 sagacité 7 habitudes 8 sentir 9 opérations de l'esprit 10 sujet soit vaste 11 compliqué 12 pénétrer 13 effort 14 réflexion 15 saisir 19 substance.

Zadanie 965

Dalszy ciąg

Tem łatwiey iest potem wyśćić sie w wyra-
zach.2 Rys takowy nie iest wszycie, tylem ale
jest iego zasadą, 3 bo nim kieruie 4 bo miar-
kuie 5 poruszenia jego, i pewnym go podda-
ie 6 prawidłam. Bez tego błądzi 7 nayleprzy
pisarz, pióro iego idąc bez przewodnika rzu-
ca przypadkowie niesforne 8 rysy, i płodzi
niezgodne postaci. Jakożkolwiek jaśnieią
kolory, których używa, jakożkolwiek po-
wabnemi 9 są pięknosci, któremi zdobił 10
szczegoły, jeżeli połączone są bez ia 11 ubraią,
12 budowa 13 nieukończoną zostanie, 14 a
zalecaiąc dowcip pisarza, 15 brak w nim
geniuszu wygiawi. 16 Dla tey przyczyny, ci
którzy piszą iak mowią, źle piszą, choć mo-
wią dobrze, a których uniosł pierwszy za-
pał 17 imaginacyi, biorą ton, którego utrzy-
mać nie mogą. —— 1 réaliser 2 par expres-
sion 3 base 4 diriger 5 règler 6 soumettre à des
loix 7 s'égarer 8 discordant 9 brillant 10 semer
11 detail 12 choquer 13 ouvrage en 14 construit
15 auteur 16 manquer 17 feu 18 soutenu.

Zadanie 966.

Dalszy ciąg

Ci którzy boją się utracić odosobnione1 i polotne2 myśli, coraz w różnych chwilach3 piszą odrębne4 kawałki, spoić one nie zdołają bez przeyściów5 zmuszonych. Otoż dla czego mamy tyle dzieł złożonych6 z polepionych7 a tak mało jednym rzutem ulanych8.

Przecięż, każde podanie8 jest jedną całkowitością, i jakożkolwiek ogromne9 może być zamknięte w jedney mowie. Przerwy10 odpoczynku, oddziały11 nie powinny by być używanemi12 tylko kiedy idzie o różne przedmioty, albo kiedy mając mówić o rzeczach wielkich, zawiłych13 między sobą nielitosnych14 pochód15 jeniuszu znayduie się przerwanym, wynikającą z tąd mnogością zawad16 zmuszonym mocą okoliczności.

1 isolé 2 fugitif 3 temps 4 détaché 5 transition 6 fait 7 pièce de rapport 8 fondre 8 sujet 9 vaste 10 interruption 11 section 12 être d'usage 13 épineux 14 disparate 15 marche 16 multitude des obstacles

Zdanie 967

Dalszy ciąg

Jnaczey liczne podziały, zamiast ugruntowania 2 dzieła, nadweręzaią 3 skład jego. Nawet pismo 4 iaśnieysze zdaie się w rzeczy ciemnieysze; a myśl pisarza, nie może bowiem sprawić wrażenia na rozumie czytelnika, nie może nawet dać się uczuć, jak przez ciągłość 5 pasma 6, przez związek 7 harmoniczny wyobrażeń, przez następne rozwijanie się 8 nieprzerwane 9 stopniowanie, ruch jednostayny, 10 które każda przerwa niszczy, lub osłabia. 11

Dlaczego dzieła przyrodzenia są tak doskonałemi? Dlatego, że każde z nich jest całkowitością, i że pracuie podług rysu 12 przedwiecznego, od którego nigdy nie zbacza, Gotuje w milczeniu zarody 13 płodów swoich, obrabia 14 iednym czynem postać pierwiastkową każdey żyiącey istoty.

1 loin de 2 solide 3 détruire 4 livre clair voyant 5 continuité 6 fil m 7 dépendance f 8 développement m 9 successif 10 uniforme 11 fait languir 12 plan m 13 germe m 14 ébauche,

189.

Zadanie 968.

Dalszy ciąg

Rozwijaią się i doskonalą nieprzerwanym ruchem, w zamierzonym celu zasię. Zadumiewa 2 nas dzieło, ale nas w nim znamię 3 boskie które nas uderzać powinno. Rozum ludzki nie tworzyć 4 nie może; nie płodzi on iak tylko zażyźniony przez doświadczenie i rozwagę. 5 Znajomości iego są zarodem płodów. Lecz jeżeli naśladujące naturę w pochodzie iey i pracach, wznosi się rozwaga 6 ku nayszczytniejszym prawdom, jeżeli ie łączy, jeżeli je spaja, 7 jeżeli z nich składa całkowitość, i rozważny 8 stanowi systemata wznosi na niewzruszonych 9 zasadach nieśmiertelne pomniki.

Dla braku 10 rysu i nie dość gruntowney nad rzeczą rozwagi, 11 często człowiek rozumny znayduje się wstrzymanym 12 przy samym do niey wstępie, i nie wie od czego zacząć. —— 1 précieux 2 étonnes 3 empreinte f 4 créer 5 méditation f 6 contemplation f 7 enchaîner 8 réflexion f 9 inébranlable 10 défaut 11 réfléchir 12 embarassé.

Zadanie 969

Dalszy ciąg

Postrzega wraz Inrelską liczbę wyobrażeń, nad których gdy się przeszastanowił porownaniem 2 i porządkiem, nie go nie zastania 3 do przeniesienia 4 iednych nad drugie: waha się wiecznie niepewności. Lecz gdy dobierze i ułoży, gdy raz zgromadzi i uporządkuie wszystkie myśli, istotne do swego przedmiotu, łatwo dostrzeże 5 chwilę porzęcia się do pióra, uczuje dozrzałość płodu swego, pospieszy się 6 z rozwiązaniem iego, 7 i w pisaniu przyiemność tylko znaydzie; same przez się myśli nasuwać się 8 będą, tył stanie się naturalnym i łatwym: stąd żywość 9 i ogień które się wszędy rozszerzaią, wyraz każdy ożywią. Wszystko nabieraiąc coraz więcey życia, 10 ton się podniesie, wzmocni kolor przedmiotów, połączone ze światłem czucia, pomnoży blaski iego, daley go posunie, następnie prawdę prawdzie poddaiąc; 1 apercevoir 2 comparer 3 déterminer 4 préférer 5 apercevoir 6 sera pressé 7 faire éclore 8 se succéder 9 vivacité 10 tout s'animera de plus en plus 11 portera plus loin.

Zdanie 970

Dalszy ciąg

A tem sposobem styl stanie się jasnym
i zaymuiącem 1.

Nic więcey nie szkodzi 2 w pisaniu, iak chęć
uderzenia 3 wszędy czemsiś znakomitym;
4 bo nic nie jest przeciwnieyszym światłu,
które w jedno zgromadzone ciało, powinno
się jednostaynie po piśmie rozlegać, 5 iak te
iskierki, co wydobyte gwałtem 6 rozstrzęca-
iąc słowa jedne o drugie a krotko zaiaśnia-
wszy, 8 pomnażaią 9 ciemność. 10 Są to te my-
śli, które tylko naprzeciw siebie wystawio-
ne iaśnieią, iedna się tylko strona przedmio-
tu odkrywa, 11 wszystkie inne zostaią w cie-
niu; a zwykle część wybrana iest szczytem
12 lub kątem 13 na którym z tem większą
łatwością, połyskuie 14 rarum,

1 intéressant 2 s'opposer 3 mettre partout
4 trait brillant m 5 se répendre 6 tire que
par force 7 choquer 8 éblouir 9 laisser ensuite
10 ténèbres m 11 présenter 12 point m 13 an-
gle m 14 faire jouer.

Zadanie 971

Dalszy ciąg

Im więcey stroni od tych wielkich udzia-
łow, 2 pod któremi dziwny porządek wszytkich
rzeczy rozważać.
Nic jej bardziey nie oddala 3 od prawdziwey
wymowy, jak używanie tych myśli wyszu-
kanych 4 tych wyobrażeń lekkich, co jak lis-
tek bitnego kruszcu 5 tem większego naby-
waja blasku im się stabszemi, im znikomsze
się stają. 6 Dlatego, im więcey się używa ten
wymuskany 8 i skłniący się rozum, tem mniey
mają pisma mocy 9 światła, ognia i stylu;
chyba że ten rozum jest samym gruntem
rzeczy, i że w niey pisarz nie ma innego jak
żartobliwości 10 celu: wtedy sztuka mówie-
nia drobnych rzeczy, staje się może cięższą
jak mówienia wielkich.

1 s'éloigne davantage 2 faces 3 plus propre
4 pensée fine 5 feuille du metal battu 6
perdant la solidité 7 mettre 8 aura de nerf.
9 chaleur 10 la plaisanterie.

Zadanie 972

Dalszy ciąg

Nic nie masz przeciwnieyszego piękney naturze, iak praca którą sobie zadaiemy, aby wyrazić rzeczy pospolite i powszechne, nie pospolitem lub okazałym sposobem 1. Nic więcey nie poniża pisarza: zamiast zadziwienia 2 wzbudza on tylko litość, że tyle strwonił czasu, tyle podiął pracy 3 nad nowym przystosowaniem 4 słów, by niemi to tylko powiedział, co wszyscy mówią. Jest właściwą ta przywara 5 rozumom uprawnym, lecz nie płodnym, co wśród wyrazów obfitych żadnych nie maią pomysłów: pracuią nad słowami, mniemaią że tworzą rzeczy, i rzeczy [illegible], gdy go psuią przystaczaiąc znaczenia 6. Takowi pisarze nie maią stylu albo ieśli chcemy, maią tylko cień jego: styl powinien malować myśli, oni kreślą słowa 1.

1 maniere singuliere et non usee 2 admirer 3 passer tant de tems 4 combinaison 5 defaut est celui 6 détournant les acceptations et traces des paroles.

Zadanie 9te

Dalszy ciąg

Trzeba tedy, by dobrze pisać, gruntownie poznadać rzecz o którą idzie, i dościć się nad nią zastanawiać, 1 by mieć przed oczyma cały porządek myśli, i z nich wywieść 2 nieprzerwany łańcuch, którego by każde ogniwo 3 zawierało pomysł z pomysłem. Gdy się weźmie pióro, po tem pierwszym rysie prowadzić go należy, bez zboczenia 4 bez nierównego przycisku, zgoła nie dozwalając mu innego kierunku 5 nad odznaczony miejscem, które ma przebiedz. Na tem polega 6 karność 7 stylu: ta jest zasada jedności i mianorządnego pochodu jego, i ta jedynie zjednać mu zdoła właściwość 8 i prostotę, równości jasności, żywości i ciągłości. 9 Do tego pierwszego przepisu jeśli natchnieniem geniuszu 10 przyłączy się taczy delikatność i smak,

réfléchir 2 et enfermer 3 chaque point 4 écarter 5 donner d'autre mouvement 6 consister 7 sévérité 8 l'unité 9 s'il est suivi 10 dictée par le génie.

Zadanie 974

Dalszy ciąg

Ostrożność 1 w wyborze wyrazów, uwaga nie mianowania rzeczy, tylko nayogólnieyszym sposobem, styl będzie miał szlachetność; jeżeli zaś przydaymy niezawierzanie 2 pierwszemu wrażeniu, 3 pogardę ku temu wszystkiemu co się tylko błyszczy, i wstręt 4 stały do różnoznaczenia 5 i żartów, styl nie tylko będzie miał powagę 6 ale nawet i wielkość 7. Na koniec, jeżeli piszemy jak myślemy, jeżeli przekonani jesteśmy o tem, o czem przekonać 8 chcemy, ta dobra z sobą samym wiara, która przystoyność, 9 ta dobra z sobą samym wiara, która dla inszych, a prawdę stylu stanowi, zapewni cały skutek jego; byleby po przekonaniu wewnętrzne, nie miało postaci zbyt mocnego zachwycenia 10 i oznaczało więcey otwartości 11 niż zawierzenia 12 więcey rozsądku niż zapału. — 11 candeur, f 12 confiance f. 1 scrupule m 2 défiance f 3 mouvement m 4 répugnance f 5 équivoque f 6 gravité f 7 majesté f 8 convaincre 9 bienséance f 10 enthousiasme m

Zadanie 97.

Dalszy ciąg

Przepisy nie mogą zastąpić 1 jeniuszu; niepożytecznemi nawet stają się, jeżeli na nim brakuje. Dobrze pisać, jest to wraz dobrze myślić, dobrze czuć, i dobrze wyrażać; jest to wraz rozum, duszę, i smak posiadać. 2 Styl wymaga 3 połączenia i ćwiczenia się wszystkich władz 4 rozumowych. 5 Pomysły 6 same stanowią 7 grunt stylu: przydatkową 8 do niego jest słów harmonia, nie zawisła ona jak tylko od czułości organów. Dość mieć nieco ucha, by się ustrzedz 9 rozdźwięków 10 dość mieć go wyćwiczonym, i wydoskonalonem czytaniem poetów i mówców, by mechanicznego nabyć usposobienia 10 do naśladowania poetycznych spadków 11 i krasomówskich zwrotów.

1 suppléer 2 avoir 3 supposer 4 facultés 5 intellectuelle 6 idées 7 former 8 que l'accessoire 9 pour éviter 10 dissonances 10 et de l'avoir exercé 11 porté à imitation de la cadence.

Zadanie 976

Dalszy ciąg.

Otoż naśladowaniem nic nigdy nie utworzyło; i dla tegoto też ton harmonii, nie jest ani gruntem, ani tonem stylu, i często czym 2 towarzyszy pomysłom.

Ton jest zgodnością 3 stylu z naturą przedmiotu. Nie cierpi on musu 4 wodzić się naturalnie powinien z samey treści 5 rzeczy; wiele on zawisł od punktu ogólności, do którego myśli nasze posunęte zostały, 6 jeżeli my się wzniesli do wyobrażeń nayogólnieyszych, jeżeli przedmiot w sobie samym jest wielkim, ton dosięgnie 7 równey wysokości, jeżeli zaś utrzymuiąc go na tem stopniu, geniusz dostarczyć zdoła 8 każdemu przedmiotowi żywego światła, jeżeli przyda piękność koloru do dobitności 9 rysu, jeżeli równie wiernie iak ozdobnie wyobrazić 10 szczególne pomysły,

1 créé: 2 de l'écrit ou de l'accompagne 3 convenance 4 être forcé 5 fond, m 6 on aura porté 7 paraître 8 fournir 9 à l'énergie 10 représentée.

Zadanie 97.

Dalszy ciąg

Żywym i ukończonym ich wizerunkiem 1 i urządzić z każdego pasma 2 pomysłów, obraz pełen harmonii i życia potrafi, ton nie tylko wyniosłym, ale nawet szczytnym 3 stanie się.

Jedynie tylko dzieła dobrze pisane, dojdą do potomności. 4 Obszerne 5 znajomości, szczególność zdarzeń, 6 nowość nawet odkryciów, nie są pewną nieśmiertelności rękojmią. 7 Jeżeli dzieła, co się niemi szczycą, 8 mają tylko drobne 9 cele, 10 jeżeli są pisane bez smaku, bez szlachetności i bez geniuszu, zginą; bo znajomości, zdarzenia i odkrycia, łatwo się przewłaszczają 11 i przenoszą; 12 zyskują nawet od rąk bieglejszych 13 użyte. 14 Te rzeczy są zewnątrz człowieka, 15 styl jest samym człowiekiem.   15 hors de l'homme.

1 image f 2 suite f 3 sublime 4 postérité f. 5 quantité f 6 faits m 7 de sûrs garants 8 qui le contiennent 9 ne roule que 9 petits 10 objets m 11 s'enlever 12 se transporter 13 habile 14 être mis

Zadanie 978.

Dalszy ciąg

Styl więc nie może się ani odjąć, ani prze-
nieść, ani posunąć; 2 jeżeli jest wyniosłem,
szlachetnym, szczytnym, chwała pisarza 3 ró-
wna we wszystkich czasach będzie, bo praw-
da jest jedynie trwałą, a nawet wieczną. Otóż
styl nadobny, 4 tylko jest takim dla niezlicze-
nych prawd, które przedstawia; wszystkie bo-
wiem piękności umysłowe, 5 co się w nim
znajdują, wszystkie stosunki, 6 z których się
składa, są tyleż prawd równie użytecznych,
a może droższych 7 dla rozumu ludzkiego, jak
te, co są samym wątkiem 8 rzeczy.

Szczytność w wielkich tylko znajdować się mo-
że podaniach; 9 Poezya, historya, filozofia, jen-
że sam cel 10 mają, cel nader wielki, człowieka i
naturę. Filozofia opisuje 11 przyrodzenie, po-
ezja maluje go i przyozdabia; 12

1 enlever 2 altérez 3 auteur, m 4 beau 5 intel-
lectuelle 6 rapport 7 précieux 8 fond, m. 9 su-
jet, m 10 objet 11 peindre 12 embellir

Zadanie 979

Dalszy ciąg

Maluje także ludzi, wznosi ich1, wywyższa,
2 nad mierza 3 tworzy Rycerzów i Bogów;
Hystorya maluje tylko człowieka, i takim go,
jaki jest wystawia. Ton więc historyi nie wzno
si się do szczytności, tylko kiedy naywiększych
wyobraża 5 ludzi, naywiększe przedstawia 6
czyny, naywiększe poruszenia, naywiększe
zmiany; 7 w każdym innym razie, dosć mu
bydź okazałym 8 i poważnym. 9 Ton filozo-
fa, mówiącego o prawach natury, o istocie 10
w ogulności, o przestrzeni, 11 o materyi o ru-
chu i czasie, o duszy, o rozumie ludzkim, o u-
czuciach, o namiętnościach, stać się może szczy-
tnym; wreście, dosć mu będzie bydź szlache-
tnym i wyniosłym. Lecz ton mówcy i poety,
jaki tylko przedmiot jego jest wielkim, powi-
nien zawsze bydź szczytnym; 12

1 agrandir 2 élever 3 exagérer 4 créer 5 faire le
portrait 6 exposer 7 révolution 8 majestueux
9 grave 10 être 11 espace 12 sublime

Zadanie 980

Dokończenie

są oni bardziej Panami dołączyć do wszelkości swego podania, tyle koloryów, tyle ruchu, tyle omamienia, 1 ile im się podoba; a mając zawsze malować i zawsze swoją rzecz powięk[s]zać, wszędy także powinni całe swoje dzieło no[...] i cały swój jeniusz rozwijać. 3.

Pochwała

Jgnacego Krasickiego.

Jeżeli kim chełpić się 4 mają prawa zamożne 5 w talenta czasy 6 Stanisława Augusta, to zaiste Krasicki, bo jakożkolwiek sławnym 7 być mogą imiona Naruszewiczów, Trembeckich, Szymanowskich, Węgierskich, i tylu innych współczesnych pominę pisarzów, góruje 8 nad niemi genius Krasickiego, i jemu dotąd pierwsze dotąd, mianowicie 9 na Parnasie Polskim, przyznać 10 miejsce.

1 illusion, 2 force 3 déployer toute l'étendue 4 glorifier 5 fécond 6 siécle, m 7 fameux 8 planer 9 nommement 10 occuper

Zadanie 981.

Dalszy ciąg

Naruszewicz wierszem i prozą Pisarz jędrny, Historyk pracowity i uczony, niekiedy rzeczytny poeta, przyjemnym nazwać się nie może Pisarzem; bo mu smaki i wdzięki obcemi były.

Z wyższego do rymotworstwa talentu, sławny tylko Trembecki, wiele przecież pisał prozą, ale żaden w tem rodzaju nie ogłosił pracy swojey. Głębokie jego o początkach narodu Polskiego poszukiwania 3 ta zabawa 4 znacznej części życia jego, w której on pokładał wartość, zdaje się że z nim stąpiła do grobu, przynajmniej do dziś jest skarbem dla nas ukrytym. Wreszcie tak suchym 5 tak ciemnym, tak mało przystępny 6 rodzaj pracy jakoż kolwiek była jey wartość, mogła zapisać 7 Trembeckiego w poczet 8 uczonych Erudytów ale nigdy wyrównać, który mu zjednał prawdziwy poetyczny jeniusz jego.

1 nerveux 2 cites 3 recherches 4 delassement,m 5 recherchés 6 d'un abord si difficile 7 placer 8 classe

Zadanie 982

Dalszy ciąg

1Nie mamiłeś w tem Trembeckiego przesąd
dość pospolity ludziom obdarzonym 2szczegól-
niejszym jakim talentem, co go lekceważą 3
ubiegaiący się 4: a innym który od niechce-
nia 5 szczęśliwym oręż 6 bez wątpienia 7 w nie-
których pismach wszelkich rymotwórczych w
nich nie tylko nie ustępuie 8 Krasickiemu,
lecz można powiedzieć że go przechodzi, ale też
jeśli się wznosi 10 wysoko, często z wysoka u-
pada 11 i rzadkiemi są te jego wiersze, gdzieby
wraz nie były wielkim 12 i mizernym. Mała licz-
ba pism jego jako to tłumaczenie wierszem
syna marnotrawnego, są wolnemi 13 od tey
przywary, 14 mimo której każdy Polak czy-
ta 15 nareszcie 16 geniusz jego, i ta szkoda że
dotąd nie posiada 17 my zbioru wszystkich pism
Trembeckiego, które rozrzucone, czas niszczy
trawi. —— 1 seduit 2 donner 3 apprecier 4 cou-
rir 5 attrapés 6 transcendant 7 incontestablement
8 au dessus 9 assurer 10 s'élever 11 la chute est ter-
rible 12 le cache du grand 13 exempt 14 defaut 15 pe-
netrer 16 supériorité 17 deviendront la proie de la
victime,

Zadanie 988

Dalszy ciąg

Szymanowski w swoiey świątyni Wenery 1 nauczył 2 Polskie Muzy tkliwym 3 czułości, a często i wdzięków mowić językiem, odkrył w mowie 4 naszey, skarb dotąd prawie zupełnie znany; lecz był tylko tłomaczem, i to iedno tylko wydał 5 dzieło, w którym nie zawsze sobie równy, niekiedy w słabości 6 omdlałość 7 wpada.

Osobliwszemi byli dowcip, łatwość i szczęśliwy tok 8 wiersza Węgierskiego; lecz te rzadkie przymioty kaziła 9: był złośliwa żartobliwość, 10: był wolny 11 sposób myślenia, 12 zgołała rozumna filozoficzna 13 rozwiązłość 14 co blaskiem i nowością swoią bawiła, 15 mamiła, 16 rządziła wiek szesnasty;

1 guide 2 a donné 3 l'accent 4 langue 5 faire 6 faible 7 lâche 8 tour et la coupe 9 terni 10 plaisanterie 11 trés déclaré 12 licence excessif 13 désastreuse 14 excel 15 éblouis 16 séduire

Zadanie 984

Dalszy ciąg

i to co nakoniec wyrwane niby berło przesą-
dom, ludzkiemu szaleństwu, 1 wnet namię-
tnościom i zbrodniom 2 oddała. 3 Do tego,
Węgierski iak Trembecki, wskazał 4 raczey
w ulotnych pismach to, czego był zdolnym, 6
niż tego udowodnił 5 jakim z tych dzieł pa-
miętnych 7 z tych narodowych pomników,
wieczny użytek 8 wieczny przynoszących za-
szczyt. 9 Czas rozmiecie 10 te liście jak krze-
wu nie owocnego szczepu 11 jak jesień roz-
miata 12 te, które ni wiosna tak świetnie
umaja 13 drzewa.

Nie spełzł tak mało użytecznie Krasickiego
talent; zostawił nam 14 szlachetne dziedzic-
two ksiąg dziesięciu, w których przyiemność
15 i dowcip igrają z nauką. 16 connaissance
1 l'ignorance 2 crimes 3 mettre entre les mains
4 donnés 6 capacités 5 l'apperçu 7 oeuvre mé-
morable 8 l'empreinte 9 production éphémè-
re 10 éparpiller 11 plan infructueux 12 disper-
sés 13 couronnés 14 légués 15 grace

Zadanie 985

Dalszy ciąg

A jeniusz kryje się pod szczęśliwą łatwością
one wiecznym 1 pomnikiem sławy jego, i oz-
dobą literatury Polskiej być nie przestaną.
Że jeniusz ze talenta są wyższemi nad wszyst-
kie świata zaszczyty 3 jawnie tego dowiódł
Krasicki. Mimo bowiem wysokiego urodze-
nia, 4 mimo wysokiego stopnia 5 który po-
siadał w kościele i w kraju naszym, ten pierw-
szy Xiąże Polski, ten niegdyś królów zastęp-
ca spoczywałby dziś zapomniany 6 jak wie-
lu 7 poprzedników jego, i ten jego grób byłby zam-
knięty na zawsze: z włokami 8 imię i pamięć;
lecz żyje jeniusz Krasickiego, i ongo po śmier-
ci głośnym czyni; 9 on zapomnieniu wyrywa
nawet zaszczyty 10 co go za życia zdobili. Zniknęły
11 prawa jego do najznakomitych 12 urzędów
kiedy dzieła są we wszystkich rękach.

1 précieux 2 jusqu'à l'evidance 3 prérogative, m
4 l'éclat de sa naissance 5 l'élevation, f 6 plongé
dans l'oublie 7 une foule 8 cendres, f 9 rendre fa-
meux 10 prérogative 11 detruire 12 poste le plus
éminent

Zadanie 986

Dalszy ciąg

Inni osiedli i następnie osiadać będą wysokie godności jego, i jedni po drugich zniknąw grobowych cieniach, popychając się na kształt fall[1] morskich ku brzegowi, i na nim ginąc następnie;[2] kiedy Krasicki trwać w pamięci[3] ludzkiey nie przestanie[4] a jeżeli wspominać będą wnukowie nasi,[5] że był wysokiego[6] rodu; że Naczelnik kościoła Polskiego; zasiadł[7] niegdyś namiestnicze[8] Królów naszych miejsce, to jedynie[9] dla tego, że był pisarzem pierwszego rzędu. Odeymy[10] mu wszystkie inne jego zaszczyty[11], nie mniey on dla tego sławnym wiecznie być nie przestanie. Lecz odeymmy mu ten jedyny, już go wiecznie nie masz[12]. O cieniu, o maro[13] ludzkich wielkości! czemże przy jeniuszu wie-tecie? Oto tem, czem jednodniowy robak przy odwieczney[14] skale, u nóg[15] którey się czołga.

1 flots 2 expirer 3 cesser de vivre 4 mémoire 5 la postérité dira 6 illustre 7 s'assoir 8 poste 9 uniquement 10 dépouiller 11 prérogative 12 cesser de vivre dans la postérité 13 fantôme 14 antique 15 au bal

Zadanie 98

Dokończenie

Nic nie jest obojętnym w życiu tak znakomi-
tego 1 człowieka, wzbudzają 2 ciekawość naym-
niejszego szczegóły, a każde o nim przemil-
czenie 3 zdaje się zawiedzeniem 4 oczekiwania
publiczności. Rozwinę więc 5 choć w krótkości
życia jego obraz, 6 nim do rozbioru 7 dzieł przy-
stąpię, w którym polega 8 prawdziwa war-
tość i większa Krasickiego sława.

Zawiść 9)

Zaprowadzono nas kwiecistą drogą pod 10
skropną 11 skałę; widzieliśmy wielką jaskinię,
12 weszliśmy do niej, mniemając iż była siedliskiem
jakiego śmiertelnika. O Boże! któż
by był mniemał, że to miejsce tak nieszczęś-
nym było. Ledwie m krok w niem wstąpił, zadrżało 13 całe ciało moje, powstały włosy na
głowie.

1 distingué 2 éveiller 3 omission f 4 larcin, m
5 donner 6 exquise f 7 analyse f 8 base 9 ja-
lousie f 10 au pied 11 affreux 12 antre 13 fré-
mir.

Zadanie 988

Dalszy ciąg

Niewidzialna ręka potrącała mnie w to nieszczęsne siedlisko, a im się więcey serce burzyło, 3 tem się więcey oburzyć szukało. Przyjaciela, zawołałem, idźmy daley, gdybyśmy mieli pomnożyć nasze cierpienia. Postępuie w tem mieyscu, gdzie nigdy nie doszło 4 słońce, i którego nigdy nie odświeżyły 5 wiatry; tam widziałem zawiść; 6 postać jey bardziey ponura jak straszliwsza była; otaczali ją bladości, smutek, milczenie, a tęsknota 7 około niej latała. Chuchnęła 8 na nas, położyła nam rękę na serce, uderzyła nas w głowę, a odtąd nie widzieliśmy, nie wyobrażaliśmy sobie jak tylko poczwary. Wkroczcie 9 daley, mówiła do nas, nieszczęśliwi śmiertelnicy; idźcie znaleźć Boginią potężnieyszą 10 ode mnie. Widzieliśmy straszliwą Boginią oświeconą 11 blaskiem gorejących języków,

1 m'entrainait 2 fatal 3 s'agitait 4 entrez 5 agitez 6 aspect 7 l'Ennui 8 soufflez 9 entrez 10 puissant.

Zadanie 989

Dokończenie.

Gwizdzących na jey głowie węzów, była to wściekłość. 1 porzarpała iednego z węzów swoich i na mnie rzuciła; schwycić go 2 chciałem, lecz już kiedy tego nie czułem, wcisnął się 3 do serca mojego. Chwilę byłem jak ostupiały 4 ale jak tylko trucizna rozeszła się 5 po żyłach moich, mnie zdałem się wśród piekieł; zagorzała 6 dusza moja, a w jej gwałtowności 7 zaledwie ją ciało moje wstrzymało 8; byłem tak zaduszonym, 9 iż mi się zdawało, żem się toczył 10 pod biczem Furyów.

Śmierć

Widmo 11 rzuca się 12 na progi drzwi nieprzebłaganych 13 jest to śmierć. Pokazuje się jak ciemna plama na płomieniach przepaści, 14 co z nią gorzeją 15.

1 furie 2 prendre 3 glisser 4 stupide 5 se répandre 6 embrasée 7 violence f 8 contenir 9 agité 10 tourner 11 fantôme 12 s'élancer 13 inexorable 14 caché 15 brûler.

Zadanie 990

Dokończenie.

Gdy między jey kościami przebijała się 2 bla-
de 3 promienie piekielnego 4 świattło, głowa jey
jest przyozdobiona, mieniącą 5 koroną, któ-
rey bogate 6 ozdoby 7 narodom i królom wy-
dziera. 8 Niekiedy stroi się kawałami 9 poszar-
panemi 10 purpury lub sukmany 10 z których
obłupiła bogatego lub nędzarza; 11 niekiedy
lata, niekiedy czołga się, przyswaja 12 wszyst-
kie postacie, nawet piękności; za głuchą udo-
da, 13 a przecież słyszy naymnieyszy szelest
co życie oznacza, 14 zdaje się ślepą a przecież
dostrzega 15 naymnieyszego robaczka, co się
czołga pod listkiem. 16 W iedney ręce trzyma
kosę, drugą kryje jedyną bliznę 17 którą nie-
dy odebrała, i którą ugodził 18 ją w łono Chry-
stus zwycięzca na szczycie Golgota. Zbrodnia
to otwiera wrota piekielne, a śmierć je zamyka.

1 squelette 2 laisse passer 3 livide 4 infernal 5
changeante 6 joyaux 7 [illegible] 8 dérobe 9
lambeau 10 bure 11 indigent 12 prend 13 on la
croirait sourde 14 déceler 15 découvrir 16 herbe
18 porter.

Zadanie 99.

Cześć ognia.

W klimatach tą, w których długim jest mrozów panowanie 1 gdzie przemieszkuje 2 zima n towarzystwie lodów wiecznych 3 i nagromadzonych, 4 wynalazek ognia był darem nieba, dobrodzieystwem dla ludzkości. Człowiek co czuł źrodła życia gotowe do ścięcia go się 5 mniemać musiał że mu życie przywrócone 6 zostało. Zimno jest nieprzyiacielem, którego przeciw niemu wzbudzała 7 natura; ogień co z nim walczy, co go rozpędza, 8 nie mógł być iak tylko bóstwem dobroczynnym i opiekuńczym. 9 Łatwo wyobrazić sobie, jak istota 10 nawet ognia sprzyiała 11 tym pomysłom; ognia uderzaiącego 12 ruchem nayczynnieyszym, i potęgą 13 wszystko niszczącą. Oddano 14 mu pnie drzew, umarłe zwłoki 15 ziemi; i rzeczono do niego:„

1 empire 2 résider 3 perpetuel 4 accumulé 5 se glacer 6 rendre 7 susciter 8 forcer à disparoître 9 secourable 10 essence f 11 favoriser 12 remarquable 13 puissance f 14 livrer 15 depouille, m.

Zadanie 992.

Dokończenie

Pożeray życy, bylebyśmy żyli." Natychmiast ogień wystawił 1 człowiekowi zasępionemu 2 oddaleniem 3 słońca, życzącemu w nocy pocieszające światło; oświecił ciemnie 4 części roku, wygnał z nich tęsknotę 5 trwogę 6 i wszystkie urojenia, 7 co w cieniach latają; zagrzał więc zamrożone 8 ciała, ożywił, 9 rozweselił wyobrażenia ponure 10 ściemnienia. Te przysługi warte były ołtarzow, lecz ten ogień zdziałany 11 piorunem spadającym 12 z niebios, lub zrodzony 13 przypadkiem, za uderzeniem 14 dwoch krzemieni; ten ogień zrodzony 15 na łonie lodow, i co się obcym przy nich zdawać musiał, zadziwił ile stał się drogim. Bano się go utracić i niemudz znaleść." Ztąd staranność zachowania go, ta święta staranność powierzona kapłanom, i iak oczystym dziewicom. 16 — 1 présente 2 attristé 3 absence 4 ténèbres 5 ennui 6 peur 7 chimères 8 glacés 9 ranimés 10 devenus sombres 11 produire 12 descendre 13 né 14 choc 15 né 16 à des vierges.

Zadanie 993.

Fortuna

Ten którego wzrok 1 obeymuie 2 swiaty,
przeplataiąc 3 niegdyś ich okręgi 4 w nie-
biesiech, powiedział sprawcom 5 swoim: że-
by ustanowili 6 bieg potokiów swiatła, i har-
monią kulokręgow. 7 Na głos jego, Bogini
potężna zstąpiła na tęczę 8 by usiadła na
tronie swiatłości 9 swiatowych. Iey to ręka
z narodu na naród, z pokolenia na pokolenie,
przenosi 10 zaszczyt lub sławę, i dowolnie 11 nie
z rady ludzkiey mądrości. Niewidoma, iak
wąż w ziele ukryty, rozdaie synom 12 ludzkim
okowy 13 lub korony, a wzdychania dumy nie
dochodzą 14 do niey. Towarzyszka 15 poiętno-
ści 16 niebieskich w państwie swiatow, prze-
widuie, sądzi, i panuie na zawsze. Niezłamna
17 koniecznosc, 18 co przed nią idzie,

1 regard 2 embrasse 3 entrelaçant 4 orbes m.
5 ministre 6 régler 7 globe 8 vinlicibal 9 spl
endeur 10 promener 11 à son gré 12 les enfants
13 fers 14 n'arrivent pas 15 Collègue 16 intel
ligeance 17 inflexible 18 nécessité f.

Zadanie 994

Dokończenie.

sieje zdarzenia 1 bez przestanku 2 powstaje
3 niespracowana 4 jej zmienność 5. Często
głos kłamliwy ludów skaził 6 jej imię, często
po dobrodziejstwach przyjęta skargę zelżywą
7 człowieka; lecz szczęśliwa w sferze swojej,
głucha na próżne wrzaski, 8 porusza koło swo-
je, i pędzi 9 na łonie bogów swą wieczną spo-
kojność.

Młody Bachus i Faun.

Dnia pewnego młody Bachus, uczeń Syle-
na, szukał Muz w gaju, którego milczenia nie
przerywało 10 jak tylko mruczenie źródeł i
pienie ptaków. Słońce nie mogło promienia-
mi swemi przebić tego zielonej ciemności.
Syn Semeli, by się uczył języka Bogów usiadł
w krzaku u nóg odwiecznego 11 dębu, z pnia któ-
rego zrodziło się kilku ludzi wieku złotego.

1. evenement 2 sans relâche 3 sollicitée 4 infa-
tigable 5 vicissitude 6 flétrir 7 outrageuse 8
clameurs 9 poursuivre 10 n'était troublé 11
vieux.

Zadanie 995.

Dalszy ciąg

Wydawał on nawet kiedyś wyroki, a czas
nie śmiał zwalić 2 go ostrą kosą swoją. Przy
tem dębie poświęconym i starożytnym, krył
się młody Faun, słuchając wierszy, które dzie-
cko śpiewało, i który szydzącym 3 uśmiechem
wskazywał 4 Sylenowi wszystkie pomyłki co
popełniał uczeń jego. Natychmiast Najady
i inne Nymfy lasu, także się rozśmiały 5. Przy-
tym był młody, przyjemny, i pusty 6 głowę je-
go wieńczył bluszcz i latorośl 7 a skronie zdo-
biły winogrona. Z lewego ramienia jego wi-
siała ku prawemu, jakby przepaska 8 z blu-
szczu, a młody Bachus rad widział te liście
poświęcone bóstwu jego. Faun po podbio-
drami 9 był okryty straszliwą i najeżoną
skórą młodej lwicy, którą zabił w lasach.
Trzymał w ręku kostur 10 zakrzywiony i sę-
katy, 11.

1 rendre 2 abattre 3 moqueur 4 marquer 5 sou-
riaient 6 folâtre 7 pampre 8 un feston 9 au de-
sus de la ceinture 10 houlette, f.

150

Zadanie 996.

Dokończenie

Ogon jego zdawał się z tyłu igrać na grzbie-
cie; ale że Bachus nie cierpiał złośliwego
wyśmiewacza, i zawsze gotowego natrząsać
się 2 pieniam 3 jego, kiedy nie były czystemi
i wybornemi, 4 rzekł do niego głosem dum-
nym i niecierpliwym, „jakże śmiesz w żart
obracać Syna Jowisza? Faun odpowiedział
bez wzruszenia: a jakże syn Jowisza, śmie błąd
jaki popełnić? — 6 convient, 7 souverain,

Bajka i allegoria

Co rano młoda bogini otwiera wrota wscho-
du, i rozpościera swoje z a się po powietrzu, fiarła-
ty po polach, a rubiny na drodze słońca. Na
tę oznakę ocuca się ziemia, i gotuje się do przy-
jęcia Boga, który ją codzień obdarza życiem,
powstaje i widzieć się daje z przyrwą tą 6
wspaniałością młodey 7 niebios. Wóz jego
prowadzony od godzin, leci i zgłębia się 8 w
przestrzeń 9 niezmierną, którą napełnia pro-
mieniami i światłem — 1 un vieux matin
2 se moquer 3 expression, f 4 élégant, 5 moquer
8 s'enfoncer 9 espace, f.

Zadanie 997

Dalszy ciąg

Jak tylko przybywał do pałacu władczyni
2 morza, noc która idzie przed wieczniem śla-
dy jego 3 rozciąga ciemne swoje zasłony i
zapala 4 ognie bez liku, po niebieskim sklepie-
niu. Wtedy powstaje inny wóz, którego jas-
ność słodka i pocieszająca, zatapia 5 serce
czułe w rozmyślaniu. 6 Bogini prowadzi
go, przybywa w milczeniu odbierać 7 zwykły
hołd Endymiona. Ten łęk 8 co jaśniejsze tak
bogatemi barwami 9 i co się nagina od je-
dnego końca niebokręgu do drugiego, są
to jaśniejące ślady przejścia 10 Irydy, co
niesie ziemi rozkazy Junony. Te wiatry
przyjemne, te burze straszliwe 11 są to duchy,
które niekiedy igrają na powietrzach, nie-
kiedy walczą jedne przeciwko drugim, by
poburzyły 12 morza. 13

1 parvenir 2 souveraine 3 trace 4 attacher 5 porter 6 reverie 7 recevoir 8 arc 9 couleur, 10 passage 11 horrible 12 soulever 13 flot

3

Zadanie 998.

Dokończenie.

U nóg wzgórka 1 tego jest iaskinia, siedlisko 2 wierności i pokoju; tam dobroczynna Nimfa wylewa z niewyczerpaney urny 3 swojey strumień użyźniaiący 4 okoliczną równinę; tam ona słucha życzeń 5 młodey piękności, co przychodzi przypatrywać się 6 wdziękom swoim w ubiegaiącey się 8 wodzie. Wniydź do tych ciemnych lasów, niech zaymą 9 tam umysłu twego ani milczenie ani samotność: jesteś w siedlisku 10 Dryadów i Sylwanów, a tajemna obawa, 11 którey doznajemy jest skutkiem boskiey powagi.

Bayka

Bayka jest bez wątpienia, jak świat dawna, zachowuje i zachowywać zawsze będzie panowanie swoje; kochamy ją, zrodzeni dla niej jesteśmy.

1 coteau 2 asyle 3 intarissable 4 fertiliser 5 voeux 6 contempler 7 attrait 8 fugitive onde 9 occuper 10 demeure 11 effroi.

Zadanie 999

Dalszy ciąg

Jest to niebianka,1 której głos kłamliwy
w każdym czasie podoba się nam i bawi nas;
co nas czarodziejstwem 2 otacza, co na miej-
scu rzeczywistości 3 kładzie,4 a przynaymniej
do nich dodaje, urojenia 5 przyjemnie we-
sołe; 6 a co przecież poddana 7 historyi i filozo-
fii, nigdy nas nie zwodzi, tylko by nas lepiej
nauczyła. 8 Wierna w zachowaniu rzeczywi-
stości, które jej są powierzonemi, okrywa
mamiącą 9 szatą 10 swoją nauczania od-
nych prawdy drugiej. Czarodziejskie 11 jej
berło, płodzi 12 tylko cuda; i nie tworzy 13
jak przekształceniem. 14 Przenosi nas ze świa-
ta w którym się zawsze znayduiemy, i w
inny świat co utworzony 15 przez wyobraź-
nia, posiada co nam się tylko podobać mo-
że.

1 immortelle 2 prestige 3 realité 4 substitue
5 chimère 6 riant 7 soumettre 8 instruire 9 en-
veloppe 10 seduisante 11 enchanteur 12 faire
13 produire 14 metamorphose 15 creer.

Zadanie 1000

Dokończenie.

Przyozdabia wszystko, czego się tyka; jeże-
li opowiada, rzeczy dziwy, cuda, 2 by przy-
wiązała ciekawość, by czytał 3 w pamięci; je-
żeli kreśli 4 nauczania, to ręką tak lekką, że
nie dojdzie 5 pychy. Igra z prawdą, by ją tylko
ukradkiem 6 widzieć dała, i czyli chce nam w-
mieść 7 czyli pocieszyć, ciągnie 8 przykłady
swoje z rodów 9 obdarzonych, 10 z rodów
11 boskich, które umyślnie wznosi nad sta-
ność ludzką, raz 11 nas prowadząc do cnoty
temi świetnemi przykładami, drugi głas-
cząc 13 słabość naszą dumną, że znayduje
namiętności i przywary 14 ludzkie w samej
doskonałości. 15

1 merveille 2 prodige 3 gravez 4 tracez 5 attein-
te 6 à la dérobée 7 agrandir 8 prendre 9 [illegible]
ee 10 privilégiée 11 race 12 tantôt 13 caresser
14 faute 15 perfection

Koniec zadań
Polskich

„Ćwiczenia francuzkie. Część II
w klasę IV, VI i VI na rok 1832"

Pisał Marcin – pik Oct. 19.

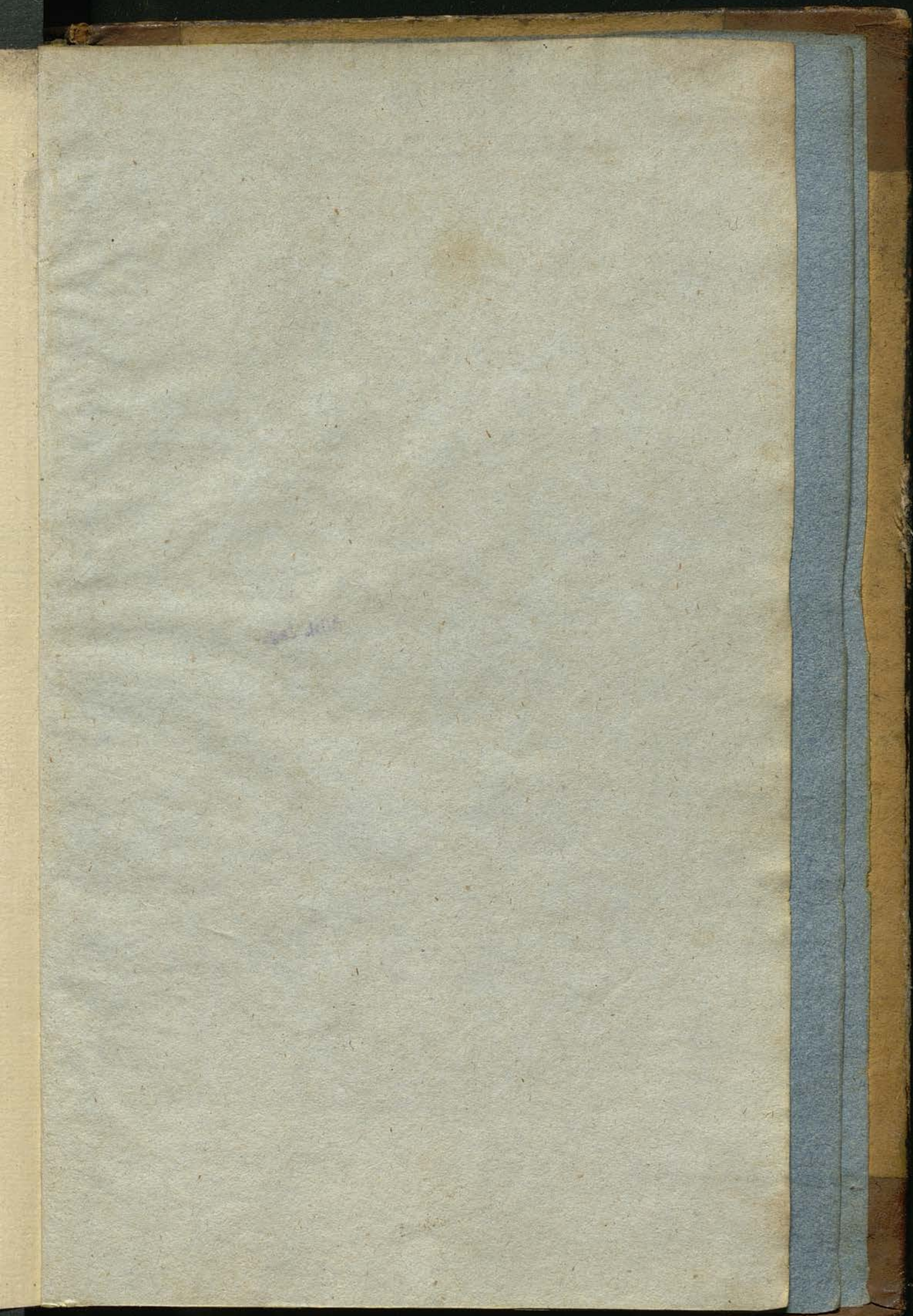

A C. M.
300 + 75 + 25